TUDOR MUŞATESCU

SCRIERI

* *

TEATRU (2)

1970

EDITURA MINERVA

AL OPTULEA PĂCAT

1946

PERSOANELE

Bartolomeu Zălaru, zis Bică, codirector al ziarului *Conştiinţa naţională,* organ independent de asanare naţională. Este, aşa cum sînt toţi care au făcut, din presă, tarabă şi din talent, negustorie. Fizicul, arogant şi cinic, ca şi moralul... 45 de ani.

Ştefan Balint, codirector al aceluiaşi ziar. Fizic distins, care trădează o educaţie îngrijită. Complet opus, din acest punct de vedere, lui Zălaru, care şi-a făcut din mîrlănie un blazon şi din lipsă de educaţie, o aristocraţie.

Are în atitudine ceva din liniştea apelor în care zac bulboane. Coleg de şcoală primară şi, mai apoi, de facultate cu Zălaru,,are aceeaşi vîrstă. Pare mai în etate, însă, fiindcă e mai distins. Educaţia timpurie, de mic, se cunoaşte în fiinţa sa întreagă. A lui Zălaru, tardivă, s-a localizat numai în bucile obrajilor şi în exuberanţa picioarelor de monument.

Barbu Strâjescu, boier în boemă şi boem în boierie. Român la Paris şi parizian în Bucureşti. Prieten din copilărie cu Balint. Azi nu e decît un chibiţ pitoresc pe marginea vieţii altora.

Jean Panțîru, administratorul *Conştiinței naționale,* cu toate avantajele şi riscurile meseriei. Inteligent şi cînd face pe prostul. Iubeşte banii, în primul rînd pentru plăcerea de a-i cîştiga.

llie Borcânescu-Branț, mare industriaş. A început viața desculț şi-acum — ca să se răzbune — fabrică ghete în serie. Iubeşte viața şi toate agrementele ei.

D.D. Diaconu (D.D.D.) reporter la *Conştiința națională.* Tînăr.

Rădan, secretar general la Ministerul de Comerț. 55 de ani.

Duță, fost servitor al familiei Balint. Actualmente, om de serviciu în redacția *Conştiinței naționale.*

Mona, soția lui Balint. Intelectuală din vocație. Feminitatea sa — ultragiată la primul contact cu viața — s-a refulat sub o senină resemnare, ca o comoară care îşi semnalează prezența numai pentru acei care îi pot remarca flăcările albastre. 30 de ani.

Arabella, un rar exemplar de feminitate, grație şi frumusețe. Are strălucirea violentă a diamantului în soare, în contrast cu Mona, a cărei strălucire este interioară, ca a platinei. Onestă, sub o aparență contrarie, duce calvarul propriului său paradox. Inteligența sa este accesorie. 30 de ani.

Titza, Titza, cu „tz". Fiica lui Borcănescu-Branț. Tovalul ei nativ n-a evoluat încă pînă la piele, cu toate ingredientele cosmeticii mondiale. Luxoasă pînă la vulgaritate, ca o chiftea ser. vită cu maioneză, ambițioasă fără control — sub toate parfumurile cu care circula, îmbibată, în viață — pute iremediabil a pap. 28 de ani, dar minte.

Silvia, stenodactilografă la *Conştiința națională.* Trăieşte din leafă şi din romanele citite.

Mopsul, „Cafegiu", de la „Cafe Central".

Acțiunea se petrece la Paris şi în Bucureşti, înainte de cel de-al doilea război mondial.

ACTUL I

La Paris. Un apartament „meuble". Aşa cum sînt toate aceste* apartamente mici, destinate, în special, străinilor. Mobilier vechi,, desuet. Fotolii pluşate, un birou (imitație de acaju), un telefon interior, în legătură numai cu portarul, un divan acoperit cu un brocard uzat, o masă ovală cu două scaune tapisate — în părți — o oglindă deasupra unei măsuțe „stil" din cele în forma felioarelor de mandarină (lipită de perete). Un raft-bibliotecă, eu foarte multe cărți, fără legături de preț. Se vede că sînt cumpărate de la anticari, şi, mai ales, citite. în vase, flori ieftine, *d&* sezon. (Ne aflăm în iunie.) Pe biroul lui Ştefan, manuscrise, broşuri, imprimate, într-o dezordine care nu supără şi care sugerează o intensă activitate intelectuală. Cu toată diferența de stiluri a mobilierului şi lipsa lui de calitate, interiorul acesta are un aspect de ansamblu aproape luxos, datorită detaliilor, cară trădează intervenția gustului perfect şi feminin al Monei. Intrări banale: în fund, uşă care comunică cu exteriorul. Altă uşă, îndreaptă, în legătură cu restul apartamentului. O alta, în stingă, spre oficiu. Pe ferestrele deschise, perspectivă, în direcția *Place Blanche,* cu aripile celebrului „Moulin Rouge" în prim plan (apartamentul e situat la etajul V). Se văd, de asemenea* numeroase firme şi reclame luminoase, care se vor aprinde la momentul oportun. Direcția de scenă va distribui mobilierul în legătură cu necesitățile mişcării în scenă. Acțiunea începe cătra

şapte seara. Un acordeon „franţuzesc" cîntă, jos, în stradă, *Sur les Boulevards de Barbes â Clichy.* Cortina se ridică foarte încet, pe muzică. Ştefan Balint scrie la birou, îngropat în manuscrise. Se vede că face eforturi ca să vadă bine şi că nu vrea să se întrerupă din scris, nici măcar ca să aprindă lampa de pe birou. Cîteva clipe pauză. Ştefan scrie, acordeonul cîntă.

Termină o frază. îşi ridică ochelarii pe frunte. Lasă stiloul, se duce la fereastră. Se uită în jos, apoi aruncă o monedă în stradă. După cîteva clipe, acordeonul se va depărta — firesc — împreună cu melodia, pînă cînd va dispărea. Ştefan revine la birou, îşi pune ochelarii la loc şi reia lucrul. De data aceasta, aprinde lampa de birou. O dată cu ea, încep să se aprindă şi reclamele luminoase, dincolo de ferestre, precum, şi chenarul de neon al aripilor de la „Moulin Roage". Se poate citi „Au paradis", „L'Enfer", „Liberty's Bar", „Moulin Rouge" şi altele, ad libitum. După cîteva clipe se aude o bătaie la uşă. Ştefan n-o înregistrează. Bătaia se repetă — crescută — de cîteva ori. Fără ca Ştefan, care cunoaşte bătaia, să spună ceva, Barbu intră.

BARBU *(îmbrăcat „din vechi", însă curat şi cu aspect civi-Uzat, sub mizerie. Poartă pălărie „melon", monoclu, mănuşi, baston):* Bună seara, Fănică! Dar ce? Nu sună la uşă cînd baţi?

ŞTEFAN *(întoarce capul. Amicalului Barbu):* Un moment, te rog, Barbule! Mai am numai cîteva fraze de scris.

BARBU: *Faites, monsieur!* Dă-mi o ţigară.

ŞTEFAN *(un gest către ţigările care se află lingă el, pe birou):* Uite-aici.

BARBU *(se apropie şi ia trei ţigări. Două le pune cu grijă în portţigaret şi una o bagă în gură):* Am luat trei, ca să nu te mai deranjez. *(Aprinde.)* Da, ce scrii?

ŞTEFAN *(scrie mai departe şi nu-i răspunde).*

BARBU *(ca la el acasă. îşi pune bastonul, mănuşile şi pălăria pe divan. Apoi le ia):* Nu pe divan, că iară mă ceartă Mona. *(Umblă cu lucrurile în braţe, căutîndun loc unde să le puie.)* Mă! De toate aveţi voi în casa asta, afară de cuier! *(Un timp.)* Şi nici Mona nu te înşală, ca să mă pot servi de tine în loc. *(Pune lucrurile pe un fotoliu mai discret, apoi se duce la fereastră şi se reazemă cu spatele spre Ştefan.)* Splendid e Parisul, seara, privit, aşa, de la etajul cinci!... E ca un licurici uriaş, care se aprinde din propria Iui substanţă! *(Un timp. Priveşte pe fereastră şi vorbeşte stînd cu spatele spre Ştefan.)* Tu nu crezi că există seri exclusiv franţuzeşti? Fiindcă, pentru mine, Franţa, e Parisul. Şi nu numai Franţa. Lumea întreagă e Parisul. Iar restul e numai prefăcătorie şi mască a durerii. Vorba lui Shakespeare, mi se pare... *(Alt timp.)* Mă! Shakespeare ăsta, dacă mai era şi francez, bun băiat ar fi fost! I-aş fi citit şi eu piesele. Aşa, m-am mulţumit numai să i le văd. Promite!... Promite tipul! Dar Mona unde e? *(Alt timp.)* A, da, e la slujbă, că azi e joi şi joia are şi după masă. *(Alt timp.)* Tu îţi dai seama cîtă energie electrică consumă viţiul? Ia uite! Numai localuri de noapte peste tot... Sorbona n-are reclamă luminoasă, măcar s-o vedem unde e şi noi, ăştia de umblăm numai noaptea! Să scrie mare: Sorbona! Tu ştii că eu, abia după trei ani de Paris,.am aflat unde e?'... Dar eu, în fond, n-am venit la Sorbona. Eu am venit numai la Paris... *(Alt timp.)* Pe vremuri, în ţară, aveam un prieten. Băiatul unui mare moşier de lingă noi, care credea că Sorbona e o localitate. S-a dus la gară şi a cerut casierului un bilet pentru Sorbona... Eu, dacă eram în locul casieiului, i-aş fi dat un bilet pentru Heidelberg, fiindcă aş fi înţeles că băiatul pleacă la continuarea studiilor în străinătate. *(Vine de la fereastră şi stinge ţigara în scrumiera de pe masă.)* Da' proaste ţigări! De cînd te-ai apucat de economie? Dacă continui tot aşa, să ştii că mă las de tutun... *(O pauză mică. Se aşază cu faţa la public şi vorbeşte cu Ştefan, care scrie mereu, fără să-l privească.)* Ştii că moneda de .doi franci, pe care ai aruncat-o adineauri, în stradă, orbului cu acordeonul, am găsit-o eu? El tot nu vede ce face cu banii. Ce organizaţie socială defectuoasă, domnule! Unii aruncă banii pe fereastră şi alţii rîcîie caldarîmul după ei... Mai ai mult?...

ŞTEFAN *(a terminat. Lasă stiloul, satisfăcut):* Gata! *(începe să strîngă foile manuscrisului.)*

BARBU: Bine oa dat D-zeu, că mă plictiseam!... Tac de-un ceas. Ce-ai scris acolo?

ŞTEFAN: Un articol de probă pentru *Le Temps.*

BARBU: *// etait temps* s-ajungi şi-acolo...

ŞTEFAN: Nu ştiu dacă, totuşi, o să mă angajeze pînă la urmă!

BARBU: De ce? Că ăştia angajează, cîteodată şi gazetari de talent.

ŞTEFAN: Da, dar francezi... Am impresia că se vor lua măsuri speciale în privinţa muncii străinilor în Franţa.

BARBU: Nu mă simt vizat...

ŞTEFAN: Eu, da. Şi nu mi-ar conveni deloc.

BARBU: Satură-te să mai munceşti...

ŞTEFAN: De! *(Cu un surîs.)* Eu n-am latifundiile tale.

BARBU: Ce să-ţi fac dacă şi tu> ca atîţia alţii, vrei să faci avere în ţările lipsite de organizaţie pentru asta? Spania, *mon cherf* Spania e singura ţară organizată pentru latifundii! Fiecare om poate să aibă acolo cîte castele vrea... Şi nici impozit pe clădiri nu plăteşte.

ŞTEFAN: Ba eu, în cazul cînd n-o să mai pot trăi aci, m-am gîndit să mă întorc în ţară.

BARBU *(serios dintr-odată):* Tu? *(Un timp.)* Şi tu?

ŞTEFAN: Ce vrei să fac?

BARBU: Sper că n-ai evadat din ţară, în plină glorie şi tinereţe, cînd începuseşi să te afirmi şi puteai s-ajungi orice, ca să te întorci, acuma — bătrîn şi anonim — în ţara pe care ai ştiut s-o renegi la timp.

ŞTEFAN: Eu nu mi-am 'renegat niciodată ţara, te-nşeli. M-au scîrbit numai oamenii ei, într-un moment anume... Pe ei i-am lăsat acolo şi, ţara am luat-o cu mine...

BARBU: în geamantan?...

ŞTEFAN: în inimă...

BARBU: Lăsaţi, vă rog! Cunoaştem ..teoria!..,.

ŞTEFAN: Nu,'nu!... E aşa cum spun eu. în 1918, cînd m-am întors de pe front, singur, sălbăticit de tranşee, cu gustul acela de pămînt crud în gură — pe care numai cine 1-a muşcat amestecat cu sîngele lui îl cunoaşte — am găsit o altă lume, o altă morală, o altă viaţă, în tîrgurile pe care le visam — devastaţi de dor — în zilele fără dimensiuni ale războiului... *(îşi aprinde o ţigară, după ce îi oferă şi lui Barbu.)* Mama murise între timp, în oraşul ei de provincie^ între icoane şi fotografii de familie. Creditorii îi vînduseră casa şi locuia, fără să ştiu eu, într-o margine de mahala... Mama! Sfînta aceea în rochie de tafta, aruncată, aci, dintre florile ei, ca o buruiană. Femeia aceea, pentru care viaţa n-a fost decît o carte din care mi-a citit numai pasajele frumoase, care m-a învăţat să iubesc oamenii, munca, adevărul, dreptatea, fusese îngropată, din subscripţie publică, cu pataşca primăriei! Murise de mizerie, o dată cu ultimul inel dispărut de pe degetele ei uscate.

BARBU: Inelele mamei, tata, mai practic, le-a pierdut la cărţi.

ŞTEFAN: Din ultima soldă de demobilizat, i-am împrejmuit mormîntul, să nu i-1 ciugulească orătăniile şi am venit la Bucureşti. Ce să fac? De ce să mă apuc întîi? Aveam o licenţă neterminată şi un suflet în care vibrau toate elanurile. Ţară nouă, mi-am zis! Are nevoie de oameni noi. De idei generoase, de energii proaspete. Erau atîtea de făcut în ţara asta cu rănile încă neînchegate! Cei vii, cei rămaşi pe marginea celor opt sute de mii de morminte, pe care se sprijinea — sonor — unitatea naţională, aveau nevoie de îndemnuri oneste, de sfaturi cumpătate,, sufletele aveau nevoie de inimi, braţele, de forţă» capetele, de minţi. Marile prefaceri sociale îşi făceau apariţia logică. Trebuiau oameni care să ştie să aleagă. Ţăranii şi muncitorii — betonul acesta etern şi viu al naţiei — avea nevoie de ingineri care să ştie să-1 toarne şi să-1 armeze în tipare definitive. Aveam destulă: putere de muncă, destulă pregătire, destulă încredere în mine, ca să mă înrolez în lupta păcii, care este mai grea decît a războiului, fiindcă ea trebuie să clădească din ruine, să puie viaţă pe moarte şi cuvînt pe buzele viitorului. Mi-am terminat studiile şi-am început să lupt. Am scris, am vorbit, m-am zbătut! Zile! Ani! N-am vrut să m-alătur niciunei „ideologii" din cele grămădite sub pozele şefilor, în manifestele electorale. Ideologia mea era „omul", ţara şi binele ei. Am înţeles să rămîn robul propriului meu ideal: al muncii

şi pîinii pentru toţi, al selecţiei prin valoare, al libertăţii tuturora şi ai unei dreptăţi sociale fără baliverne de stil. Şi-atunci, între mine şi ţară, s-a ridicat, — ca o matahală călcată pe coadă — impostura! Dezmăţul demagogiei aiurea mulţimile. Din urnele neruşinării şi ale corupţiei, ieşeau paiaţele, ca maimuţoii din cutiile cu surprize. Toate piepturile în care băteau pumnii convingerilor de moment, sunau a gol. Unde erau inimile? Necroforii războiului apăreau, graşi, din morminte! Toate stîrvurile morale înviau exaltîndu-şi putoarea la lumina zilei, în luxură şi desfrîu. Briganzii războiului îşi socoteau beneficiile în faţa nemîncaţilor. Tîlharii'circulau, liberi, în odăjdiile meseriei.' Corupţia era mai mare decît harţa ţării. Emigra, în valize diplomatice. Toţi imbecilii sujeau — la altare improvizate — ca preoţii pe front. Un vînt de pierzanie scutura conştiinţele, ca frunzele toamna. Fumul tuturor ticăloşiilor se înălţa, drept, spre cer, ca o jertfă primită. Ce mai puteam face, eu şi alţii ca mine? Să renunţăm? Să capitulăm? Generoase, puşcăriile ne întindeau braţele! Eu am ales exilul voluntar.

BARBU: Ca peste cincisprezece ani să vrei să te întorci pocăit.

ŞTEFAN: Acuma mă întorc ca un simplu particular. Fără veleităţi, fără ambiţii şi — mai ales — fără nici un ideal.

BARBU: Tu, care-ai fost „steaua" unei generaţii? Păi n-am făcut eu mai bine că am plecat înaintea ta? Că am rămas anonim de la început? Un prieten mi-a procurat biletul de tren. Un altul, valiza. Mi-au dat toţi cîte ceva, ca să scape de mine... Le era teamă c-o să-i „tapez" toată viaţa. Cînd am ajuns la Paris, am făcut primul gest de curaj din viaţa mea. Am furat un corn din mîna unui copil. I l-am smuls de la gură. Că nu mîncasem de două zile, mă! Tu nu ştii ce e aia foamea boierului? Are şi o rezonanţă psihologică, pe lingă chinul vulgar al cărnii. Şi-aia doare mai rău!

ŞTEFAN: Pentru mine e un mister cum ai putut trăi tu la Paris...

BARBU: Şi pentru mine a fost unul la început. Nu ştiam să fac nimic. Nici o meserie... în primul nud, mi-am vîndut ornamentele: ceasul, inelul, portţigareiul de aur... Pe urmă a trebuit să încep să muncesc. Aveam două mîini, trebuia să irăhrănesc cu ele: m-am apucat de bridge... Am dat lecţii... Cărţile de joc creează mai repede „relaţiuni" decît cele de citit. Eram invitat în familii. Ia cluburi... Blazonul meu făcea impresie. „Le prince Barbu" era primit peste tot. Dansatcr bun, frecventam ceaiurile dansante... Dansam un „shimmy" cu gazda şi îmi făceam suma, pentru trei zile, la bufet. Pe urmă, s-au schimbat vremurile... A început inflaţia de prinţi străini. Din patru inşi, la o masă de *bridge,* doi — cel puţin—aveau blazon cu psşapoît Nansen. Lecţii de *bridge* nu mai lua nimeni. Toţi deveniseră profesori. Ceaiurile dansante, din familii, se mutaseră la cabaret, direct. Cu mamă, cu tată, cu fată, cu tot. Bufetul devenise inaccesibil. Era contra cost. Afacerile mele mergeau în derută. Cravatele începuseiă să se taie la nod; anii să se simtă la chelie... O dată, îmi aduc aminte, am fost într-o „deşâ" atît de mare, că, opt zile, n-am putut să-mi cumpăr monoclul care mi se spărsese. A noua zi, în disperare de cauză, am pus geamul de la ceas la ochi. Şi, fiindcă aveam din nou monoclu, am fost invitat iarăşi la masă. în seara aceea chiar. A rămas de pomină pofta mea de mîncare din seara de atunci. *(Fără să glumească.)* Şi-acuma, cînd îmi aduc aminte, mă jenez faţă de mine însumi. Şaizeci de stridii, mă, dintr-o sută, cîte erau pentru toată masa. Eh! Dar, totuşi, aşa nu mai mergea!... Cu timpul, lumea mă invita numai la băutură, noaptea, în cabarete. Toţi mă credeau mîncat, ca şi ei, fără să bănuiască că, de la cafea cu lapte fără corn, trec direct la whisky şi şampanie. „Le prince Barbu" era totdeauna amuzant la o masă de imbecili, pe care îi mîncau banii la subţioară, ca puricii...

ŞTEFAN: Prin urmare, erai de meserie invitat.

BARBU: Seara! Trebuia, însă, să-mi găsesc şi o meserie de ziuă.

ŞTEFAN: Parcă spuneai odată c-ai fost şi chelner.

BARBU: Da! M-au enervat însă clienții, că nu știau să mănînce și am demisionat. Am fost și pianist într-un cinematograf... M-a curățat filmul sonor... Am fost misit la bursă... *Je suiş sorti, la bourse vide...* în cele din urmă, m-am făcut prestidigitator într-un cabaret de suburbie... Și-aici m-a păscut însă ghinionul... în seara premierei, am făcut sugiu la deget și mi-a scăpat jobenul cu porumbei în public... Contractul mi-a fost reziliat, în aplauzele sălii. în sfîrșit, într-o zi, mi-am găsit meseria care îmi convenea... Mă aflam în Gara de Est. Mă dusesem să văd marile exprese venind și plecînd...

ȘTEFAN: E și'ăsta un fel de a călători...

BARBU: în seara aceea, am văzut sosind, la peron, cel dintîi vagon direct București-Paris, Aș minți dacă n-aș recunoaște că am avut un pic de emoție... în definitiv, vagonul ăsta trecuse pe sub podurile Gării de Nord. Se găsea în el vin și țigări românești. Și români... Cînd s-a golit vagonul, m-am urcat să-1 vizitez... Mai rămăsese acolo un singur pasager. Un om mărunțel, dezorientat, între două geamantane noi și un termos «de turist. Venea pentru prima dată la Paris, să consulte o celebritate medicală. Avea un canceraș la creier și, în țară, îl tratase de apendicită. Omulețul mi-a cerut cîteva lămuriri. I le-am dat. Seara am mîncat împreună. A doua zi, la fel. O lună, cît a stat, n-am cheltuit nici o centimă și am trăit împărătește. Noua mea ocupație era o realitate. Descoperisem „românii la Paris". De atunci, precum știi, am trăit din ei și — slavă Domnului —- am dus-o bine... îmi pierd, însă, prea mult timp cu tine. Ce să fac dacă țin la tine? Tu ești singurul meu prieten, de totdeauna.

ȘTEFAN: E o mare răspundere pentru mine...

BARBU: Amîndoi sîntem deștepți... deși cu inteligențe deosebite... A ta destructivă... A' mea, inventivă. Imbecilii îmi zic ratat. Ratat, de la ce? Eu am vrut să ajung, în viață, un singur lucru. Să fiu liber... Și asta am izbutit-o cu prisosință.

ȘTEFAN: Deci ești mai repede un parvenit decît un ratat?

BARBU: Să știi 'tu! Sînt liber! Ca o bălărie, care trăiește — între cer și pămînt — pe acest imens și insalubru loc viran, care este viața. Voi, oamenii organizați, oamenii care mai credeți încă în ceva, aveți griji, aveți neliniști... Sînteți proprii voștri sclavi... Iacătă! E destul un alineat, într-un text de lege, pentru ca tot rostul tău de-aici să se clatine și convingerile pentru care te-ai sacrificat în tinerețe, să rămînă simple amintiri personale. Ce-o să faci în țară?

ȘTEFAN: O să găsesc ceva de făcut.

BARBU: Măăă!... Generația ta a parvenit de mult. A și terminat să facă pușcărie. N-ai citit în gazete? Foarte puțini își mai așteaptă rîndul. Tu ai rămas pe loc. Ei au făcut politică, averi, și-au creat glorii și dinastii.

ȘTEFAN: Probabil c-o să-mi iau o catedră într-un oraș de provincie.

BARBU: Te și văd peste cîțiva ani; cu poreclă, cu genunchi la pantaloni, cu ochelarii plesnind de dioptrii — explicînd romantismul francez unor măgari care strivesc muștele pe pupitre, cu gîndul la mingile de fotbal și la copitele de cai.,. Asta ai visat să ajungi tu? Apucă-te cel puțin de gazetărie. Ai experiență. Ai talent. Uite la Bică!... Și-a făcut drum. Cu coatele, cu tocul, dar și-a făcut. Din Codică Paraschiv ~ fundul clasei și urma catalogului — a ajuns astăzi Bartolomeu Zălaru, „temutul polemist" național,

ȘTEFAN: Bică nu scrie rău...

BARBU: Tu scrii mai bine...

ȘTEFAN: Și metodele sînt diferite... El atacă, eu argumentez. Și obiectivele: el face politică, eu fac gazetărie... Ori, în polemică, argumentul e un impediment. Nu contează decît invectiva,

BARBU: Numai polemica e rentabilă.

ȘTEFAN: Cred că Zălaru e de bună-credință. I-am urmărit cîteva campanii. Toate au fost îndreptățite.

BARBU: A știut să-și aleagă „oamenii".

ȘTEFAN: Și ăsta e un talent...

BARBU: La noi în țară, polemiștii numai de material nu se pot plînge. Unde bagi mîna, scoți un subiect de guler.

ȘTEFAN: Eu am cu totul alte idei despre rolul presei într-un stat! *(Se uită la ceas.)* Șapte jumătate. Trebuie să mă duc la redacție să duc articolul. Mergi cu mine?

BÂRBU: Decît să te aştept pe la uşi, prefer să te aştept aici, într-un fotoliu....

ŞTEFAN: Trebuie să vină şi Mona acasă. *(îşi slrînge articolul şi îl bagă într-o servietă.)* Nu-i spune încă nimic despre ce-am vorbit. Mona, ca şi tine, e hotărîtă să murim aici...

BARBU: Mai lăsă-mi cîteva ţigări, că nu umblu la „rezervă".

ŞTEFAN: Sînt în cutie cîte vrei *(Cu un surîs.)* Dar ce? Iar eşti pe geantă?

BARBU: Nu! Dar, deseară am invitat o femeie la masă şi sînt cu lista civilă la ţanc.

ŞTEFAN: Ai nevoie de ceva? Un mic balon de oxigen, pentru prelungirea dineului?

BARBU: Nu, merci... Adică poţi să-mi dai dacă ţii tu...

ŞTEFAN *(îi dă un bilet de 50 de franci):* Deocamdată, ţine tu...

BARBU *(Punînd banii în porte-feuilles):* Sima treci în cont curent, nu la arierate... Şi cumpără şi un pachet de „Gitane" în contul meu...

ŞTEFAN: S-a făcut!... *(Trece în dormitor, de unde îşi ia pălăria cu care revine pe cap. E o pălărie mare „Montmartre", care se potriveşte cu cravata lavalieră.)* Â toute a l'heure mon vieux *(iese.)*

BARBU: Au revoir, sais-lu! *(Seduce la birou şi se serveşte, c-o ţigară. Frunzăreşte prin manuscrise, uitîndu-se, în treacăt, la conţinutul lor. Apoi iese în dreapta şi revine c-o perie de cap, un pieptene, pudră etc. îşi pune batista lagît, ca un şervet, se pudrează şi se piaptănă în oglindă. Duce lucrurile la loc. Revine. Ia marginea unei perdele de la fereastră şi îşi lustruieşte ghetele cu ea. Se aude o bătaie în uşa de la intrare.)* Intră!

ARABELLA *(deschide uşa încet şi rămîne în cadrul ei, o clipă): Bună seara!,..*

BARBU *(agreabil surprins):* Arabella!... *(0 întîmpină vesel.)* Cînd te-ai întors la Paris? *(îi sărută mîna.)*

ARABELLA: Azi-dimineaţă. Şi primul drum, precum vezi, îl fac aici...

BARBU: Ştefan a plecat de două minute.

ARABELLA: Portăreasa mi-a spus că e sus...

BARBU: Probabil că, în timp ce urcai cu liftul, el cobora pe scară...

AR\BHLLA *(privind în sus):* Va să zică, nu s-a schimbat nimic în patru luni de cînd lipsesc. Nici chiar tu! Aci te-am lăsat, aci te găsesc.

BARBU: Te asigur că, în timpul ăsta, am-fost de cîteva ori şi pe-acasă. Să mă schimb...

ARABELLA *(privindu-l cu afecţiune):* Eşti neschimbat, totuşi, Bărbuleţ... *(Se aşază.)*

BARBU:'Tu, în schimb, eşti de nerecunoscut. Te-ai făcut si mai frumoasă...

ARABELLA: Şi tu şi mai galant!... *(Scoate un portţigaret fin.)* Ce faceţi voi? *(Oferă lui Barbu.)*

BARBU: Spune-mi întîi ce mai faci tu?

ARABELLA *(un gest către ţigări):* Argentiniene!

BARBU *(se serveşte, îi dă 'foc):* Te pomeneşti că vii chiar din Argentina...

ARABELLA: Exact...

BARBU: Plecaseşi parcă în Italia?

ARABELLA: Acolo am stat numai două săptămîni. La San-Remo! Apoi m-am dus la Monte-Carlo. Pe urmă, la Baden bei Wien...

BARBU: Am înţeles! Din cazinou în cazinou... Şi rezultatul?

ARVBELLA: Am plecat în Argentina cu o trupă de teatru vieneza care întreprindea un turneu în America de Sud.

BARBU: Şi-ai jucat?

ARABELLA: La toate cazinourile care mi-au ieşit în drum.

BARBU: Nu! Te întrebam dacă ai jucat teatru.

ARABELLA: Era cît pe-aci! Directorul trupei se încăpăţînase să mă convingă să mă fac actriţă. Eram invitata lui...

BARBU: *(cu subînţeles):* A, da?

ARABELLA: Da, dar fără nici un gînd ascuns. Ne-am împrietenit la Monte-Carlo, la masa de joc. Nu zic că nu era îndrăgostit de mine. Mai trebuia însă să fiu şi eu de el... Ori eu am rămas tot cum mă ştii. Aceeaşi femeie incapabilă să fac din dragoste o carieră. Şi nici măcar un amuzament... La Buenos-Aires m-am despărţit de trupă. Am rămas să-mi încerc norocul la ruletă. Mai aveam jumătate din bijuterii intacte...

(Cu un suns.) Cine ştie ce argentiniene picante le-or fi purtînd acuma...
BARBU: Te-ai curăţat?
ARABELLA: La os...
BARBU: Şi n-ai găsit tu nici o posibilitate să te refaci?
ARABELLA: Din ultimele resurse, mi-am luat biletul de vapor şi iată-mă. Mai am cîteva rezerve, aci, la bancă. Cît să-mi ajungă să mă întorc în ţară...
BARBU: Şi tu vrei să te întorci în ţară? Dar ce v-a găsit, dragă, pe toţi? Pînă la urmă, o să rămîn singurul român din Franţa! Eu şi cu Banul Mărăcine...
ARABELLA: De ce? Şi Ştefan vrea să se întoarcă?
BARBU: Da! Noroc că nevastă-sa e contra.
ARABELLA *(lovită în plin):* Care nevastă-sa?
BARBU *(nedumerit):* Ce? Tu nu ştii că s-a însurat?
ARABELLA *(impresionată, căutînd să se stăpînească):* Ştefan? Nu! Nu ştiam.
BARBU: Mi-a spus că ţi-a scris în Italia!...
ARABELLA: N-am primit nimic.
BARBU: Probabil că nu te-a mai ajuns scrisoarea din urmă. Da, dragă! A făcut şi această ultimă prostie.
ARABELLA: Cînd?
BARBU: Acum trei luni...
ARABELLA: Va să zică, la o lună după plecarea mea... Atît de puţin i-a trebuit ca să mă uite?
BARBU: Nu trebuia să pleci...
ARABELLA: Am plecat ca să mă verific şi să-i las şi lui timpul s-o facă...
BARBU: în dragoste, verificările astea nu sînt bune niciodată. Dragostea o fi ea în partidă dublă, dar nu e contabilitate.
ARABELLA: Ştefan nu mi-a spus niciodată că mă iubeşte.
BARBU: în schimb, mi-o spunea mie de-o sută de ori pe zi.
ARABELLA: Nu era suficient.
BARBU: Şi tu nu ştiai?
ARABELLA: Aveam impresia că ghicesc în el un sentiment deosebit, puternic... Că am găsit, în sfîrşit, dragostea pe care o presimţeam, pe care o aşteptam. Fiindcă eu n-am iubit niciodată, Barbule. Prima mea căsătorie a fost şi prima mea decepţie sentimentală. în viaţa

soţului meu eu n-am fost decît un obiect de lux şi de'agrement... Mă trata ca pe o amantă. Ori eu vream să fiu soţie...
BARBU: Eşti prima femeie pe care o aud plîngîndu-se de asta. în general, femeile se plîng că sînt tratate în căsnicie numai ca nişte neveste.
ARABELLA: Fiindcă le tratează aşa tocmai în clipele în care ar vrea să se simtă amante. Căsătoria este, înainte de toate, o chestiune de umoare...
BARBU: De umor numai.
ARABELLA: Asta e o părere de celibatar.
BARBU: Păi, fiindcă eram de părerea asta, am rămas celibatar.
ARABELLA: Sper că Ştefan nu s-a căsătorit după perceptele tale.
BARBU: Nuuu! El şi-aici a trebuit să fie original. S-a căsătorit din filantropie.
ARABELLA: N-o iubeşte?
BARBU: Singura femeie, pe care a iubit-o cu adevărat, eşti tu. Şi sînt convins că te iubeşte şi azi.
ARABELLA: Şi, ca să mi-o dovedească şi mai bine, s-a însurat.
BARBU: S-a însurat ca să se constrîngă să renunţe la tine. El nu e omul care să-şi înşele nevasta, nici măcar moralmente...
ARABELLA: Nu înţeleg însă de ce trebuia să renunţe la mine?
BARBU: Fiindcă era convins că nu te merită. Modestia lui îl împiedica să te rîvnească. Frumuseţea şi strălucirea ta, îl făceau să fie convins că tu eşti destinată unei existenţe pe care el nu ţi-o putea da. Lui Ştefan i-a fost teamă de risc. Tu erai pentru el, ceea ce e jocul pentru tine. A preferat să te piardă, pentru că te iubea prea mult. Asta e adevărul.
ARABELLA: Să-mi fi spus măcar că mă iubeşte! Mi-ar fi fost destul din partea lui. Restul m-ar fi privit pe mine.
BARBU: Tu l-ai iubit?
ARABELLA: Cred că aş fi putut să-l iubesc ca pe nimeni altul. în călătoria asta, gîndul lui m-a urmărit tot timpuL M-a apărat chiar de unele tentaţii, prea mari

ca să le fi putut rezista singură. De aceea m-am şi întors la Paris... Mi-a fost dor de Ştefan. *(Un timp.)* Şi cu cine s-a căsătorit?

BARBU: Cu o profesoară de matematici, Mona Băjenaru.

ARABELLA: Trebuie să fie foarte frumoasă....

BARBU: Distinsă, mai repede.

ARABELLA: Tînără?

BARBU: Spre treizeci...

ARABELLA: Probabil că e foarte bogată....

BARBU: Bogată lipită pămîntului...

ARABELLA: S-a îndrăgostit de ea?

BARBU: Nici măcar atît.

ARABELLA: Atunci, de ce-a luat-o?

BARBU *(foarte serios):* Fiindcă a înşelat-o un bărbat.

ARABELLA: A mai fost măritată?

BARBU: Nu! L-a iubit fără măsuri de prevedere. Dramă obişnuită. Iubea... s-a dat. Cînd i-a spus că „dragostea' lor a rodit", tipul a dispărut fără urmă, iar Mona, după o scurtă şi prematură trecere printr-o clinică de maternitate — gonită şi blestemată de părinţi — a fugit la Paris, ca să-şi spele ruşinea în Sena!

ARABELLA: S-a aruncat în Sena?

BARBU: Cum era să aibă Ştefan atîta noroc? L-a cunoscut peel, în Parc Monceau. Alergaseră amîndoi, din direcţii opuse, să ridice un copilaş căzut în urma cercului. Copilul s-a ridicat singur şi,' în schimb, ei -u căzut unul în braţele celuilalt. în seara aceea am mîncat prima dată cîteşitreL Pe urmă au început să mănînce în doi... Pe mine mă evitau... Ziua, rătăceau pe cheiuri. Noaptea, vorbeau. îi găseam dimineaţa în fotolii, negri de fum, lîngă mormanele de mucuri...

ARABELLA: Dragoste cerebrală!...

BARBU: într-o noapte de-asta, cerebrală, Mona i-a spus „povestea vieţii ei". A doua zi, hotărîrea lui era luată. Mona trebuia salvată de la moartea morală care o pîndea. Trebuia să i se redea încrederea în viaţa care o izbise atît de nedrept şi de violent. Era un act de umanitate, de o superioară înţelegere, care nu putea lăsa indiferent pe un om ca el.^ Rezultatul? Peste o săptămînă, eram martor la căsătoria civilă.

ARABELLA: Si Mona stie de ce s-a însurat Ştefan cu ea?

BARBU: E prea inteligentă ca să nu bănuiască. Cred că, mai repede decît o căsnicie, ei au făcut o asociaţie de ajutor mutual. Ca orbul şi ologul din poveste. Doi mutilaţi morali.

ARABELLA: îmi pare rău de Ştefan.

BARBU: Trăiesc foarte bine împreună. Cîştigă şi ea, că e funcţionară la o mare societate. El, cu gazetăria şi cu agenţia lui de presă!... Şi-apoi, cu toată antipatia pe care o ani pentru Mona, în calitatea ei de soţie, trebuie să recunosc că e o fiinţă deosebită. Prezenţa ei în casă e ca un fel de aer curat. Ştefan e idolul ei! Nu trăieşte decît pentru mulţumirea lui pe care face toate eforturile să i-o asigure.

AR\BELLA: Probabil că e un mod de a-şi arăta recunoştinţa.

BARBU: Daspre viaţa ei dinainte nu se pomeneşte nimic. Eu ce mai gafez cîteodată... *(Un. timp.)* Am impresia că, femeia asta, printr-o nemaipomenită virginitate morală, a izbutit să-şi refacă•— în ochii lui — o a doua feciorie fizică.

AR\BELLA: în cazul ăsta, Ştefan are toate motivele să fie fericit. Pînă la un punct, îl înţeleg.

BARBU: De la punctul ăsta înainte nu-1 mai înţeleg nici eu.

ARABELLA: Care punct?

BARBU: Ăla de care-ai spus tu...

ARABELLA: Crezi că ne-am gîndit la acelaşi lucru?

BARBU: N-are nici o importanţă. Totul e că sîntem de acord.

ARABELLA *(ca să schimbe vorba):* Si tu ce mai faci, Bărbuleţ?

BARBU: Din cînd în cînd, cîte-o criză de angină de piept. încolo, tot ce ştii.

ARABELLA: Şi Parisul nostru ce mai face?

BARBU: Ce să facă? Rataţi în fiecare zi şi, din cînd în cînd, cîte-un geniu...

ARABELLA: Mi-era aşa un dor de el...

BARBU: De-aia vrei să te întorci în ţară.

ARABELLA: Mai am o casă de vînzare la Constanţa şi vreo 200 de pogoane de pămînt în Teleorman. Pe urmă, mă întorc la Monte-Carlo.

BARBU: O să faci pămîntul praf şi casa moloz...

ARABELLA: E singura mea slăbiciune...

BARBU: Tare slăbiciune! Păstrează-ţi pămîntul, fetiţo! Să-1 ai pentru remmycu pietre, la bătrîneţe... *(Un timp.)* Ştii că eu — în viaţa mea — n-am avut nici un strop de pămînt. Nici măcar într-o glastră de flori...

ARABELLA: Ai avut în schimb o mie de pogoane de suflet.

BARBU: Da, dar nu rentează. Tot ce semăn pe ele culeg alţii... Vrei să-mi oferi o ţigară argentiniană?

ARABELLA *(îi oferă):* Şi dacă îţi ofer cutia întreagă, te superi?

BARBU: Da! Fiindcă lipsesc cîteva ţigări din ea. *(0 ia.)*

MONA *(intră. E simplu şi cu multă distincţie îmbrăcată; e cu pălăria în mînă şi cu o servietă la subţioară. Cînd vede pe Arabella, rămîne o clipă surprinsă, apoi vine spre ea cu un surîs amabil şi neprefăcut):* Bună seara!...

BARBU *(arătînd pe Mona):* Doamna Mona Balint... *(Arătînd pe Arabella):* Doamna Arabella Elian...

MONA *(la auzul numelui, a tresărit. întinde mîna Arabellei, cu bucurie sinceră): Ol* îmi pare bine, coniţă, că în sfîrşit am şi eu plăcerea să te cunosc. Ştefan mi-a vorbit atît de mult şi frumos de d-ta!

ARABELLA: Am fost foarte buni prieteni.

MONA *(lasă servieta şi pălăria pe-o mobilă):* Aţi fost? Cred că sînteţi încă. Şi, prietenii lui Ştefan sînt şi prietenii mei... Dacă acceptă, bineînţeles. Dar de ce staţi pe întuneric?

ARABELLA *(glumind):* Vreau să întîrziez cît mai mult clipa pînă să-mi vadă Barbu ridurile de la ochi.

MONA *(aprinde lampa de plafon şi vine Ungă ea):* Ridurile? Nu se vede nici un rid.

ARABELLA: Se simt, însă, pe sub fard.

MONA: Dar nu eşti fardată aproape deloc.

ARABELLA: Eşti dumneata drăguţă...

MONA: Şi dumneata frumoasă...

ARABELLA: E ca şi cum un om foarte inteligent i-ar spune altuia că e deştept.

BARBU: Dar de ce nu vă faceţi voi niţele complimente? *(Monei, care s-a aşezat Ungă Arabella, pe care o priveşte cu mare curiozitate, fără să fie nici o clipă însă, indiscretă sau rău-crescută):* Vrei o ţigară? Argentiniană... *(îi oferă din cutia „lui".)* Aduse direct de la sursă.

MONA *(Arabellei):* Mulţumesc...

BARBU: De ce ei cînd îţi ofer eu?

MONA: Am mulţumit, direct, sursei...

BARBU *(oferă şi Arabellei şi le dă foc).*

MONA: Ştiu că'ai fost în Italia.

ARABELLA: Am plecat în Italia şi am ajuns în America de Sud. Am făcut un „mic detour".

MONA: Ştefan era foarte nemulţumit că nu primeşte nici o veste de la d-ta. Ar fi vrut să-ţi anunţe căsătoria noastră şi nu ştia unde.

ARABELLA *(gafa):* Scrisoarea pe care mi-a trimis-o n-am primit-o...

MONA *(se face că nu observă):* Probabil s-o fi rătăcit pe drum.

ARABELLA: Ca şi mine.

MONA: Ştefan o'să fie încîntat cînd o afla că te-ai întors.

ARABELLA: Din păcate, rămîn foarte puţin la Paris...

MONA: O nouă călătorie? -

ARABELLA: Zilele acestea mă întorc în ţară.

BARBU: E o călătorie de afaceri. Se duce să vîndă ce i-a mai rămas. A aflat că stă prost cu finanţele cazinoul din Monte-Carlo.

MONA: Ştiu de la Ştefan că vă place foarte mult jocul.

ARABELLA: Mai muit emoţiile lui. Cîştigul mă lasă indiferentă şi paguba la fel.

BARBU: Paguba te lasă săracă, nu indiferentă.

MONA: Nu e obligatoriu să pierzi...

BARBU: Sigur că nu e obligatoriu. E precis!...

MONA: Cu toate acestea, sînt anumite sisteme matematice.

ARABELLA: Trebuie să ai însă şi un anumit temperament ca să le aplici...

BARBU: Cel mai bun sistem e să nu joci... Să vedeţi ce mi s-a întîmplat mie odată, a propos de sisteme, într-o noapte — pe vremea cînd eram în ţară — m-am curăţat la Cazinou la Sinaia. Ultimele rezerve şi ultimele speranţe se duseseră pe rînd. îmi rămăsese un singur lucru de făcut. Sinuciderea. Am ieşit din Cazinou şi-am luat-o pe şoseaua naţională, spre Buş-

teiii, ca să caut un loc cît mai discret pentru a-mi pune planul funebru în aplicare.

ARABELLA: De ce nu te-ai dus în pădure. „E mai liric" pentru sinucidere.

BARBU: Toate potecile erau pline de îndrăgostiți, I-ar fi deranjat zgomotul glonțului... E! Şi cum mergeam, aşa, pe şosea, mă întîlnesc, la un moment dat, cu un om călare, care se opreşte şi îmi cere foc de la țigara* I-am dat foc, i-am dat şi țigările toate pe care le mai aveam şi, cum mă uitam, aşa, după el, odată îmi vine o idee. Ce-ar fi, zic, ca omul acesta să fie un semn pe care mi-1 face providența, călare. M-a deranjat tocmai în clipa cînd aveam mai multă nevoie de singurătate. Mi-am amînat decesul cu cîteva clipe. Da, da, cu^siguranță că e un semn. Dar cum să-1 descifrez? Ce să înțeleg din el? Şi deodată lumină se făcu!... Mi-am zis aşa. Omul merge în direcția din care vin eu. Prin urmare, direcția Cazinou. E călare, deci *â cheval.* în consecință, providența îmi face semn să mă întorc la cazinou şi să joc *ă cheval!* Dar ce? Care numere? Sînt exact 37 de numere care se pot juca *ă cheval. Şi* iarăşi lumină se făcu. Cîți oameni erau călare? Unul!... Şi cîte picioare avea calul? Patru! Prin urmare, clar şi precis. Trebuia jucată perechea unu-patru, *ă cheval.* în cinci minute, eram îndărăt, la cazinou. Am cerut împrumut portarului suta de lei pe care i-o dădusem bacşiş la plecare. Am mizat-o pe unu-patru. A ieşit unu. Am lăsat tot cîştigul acolo. A ieşit patru. Am jucat, apoi, toate combinațiile de numere dintre unu şi patru. într-o oră, am cîştigat o avere. A doua zi eram bolnav din cauza emoției şi mai bolnav fiind că nu mai ştiam pe ce să joc. Nu mai vedeam nici un semn de nicăieri. Mă simțeam prost cu inima. M-am dus la un prieten, doctor/să-mi ia tensiunea. Paisprezece-şapte. Era excelentă. Şi iarăşi lumină se făcu. Acestea sînt numerele care-mi trebuie, mi-am zis. Providența mi le-a comunicat din nou. Şi, fiindcă doctorul nu era călare în cabinet, însemna să nu le mai joc *ă cheval,* ci singure, cum erau ele. într-o clipă am fost la cazinou. Am început să joc pe tensiune. Paisprezece şi şapte. Pînă seara, nici paisprezece, nici şapte n-au ieşit niciodată. Nici suta portarului n-am avut să i-o restitui. în schimb, cîştigasem la tensiune. Mi se ridicase la douăzeci şi unu, *roşu, impair, passe...*

ARABELLA *(mai mult serioasă, decît glumind):* Să spun drept, pe tensiune nu m-am gîndit niciodată să joc... Am să încerc la prima ocazie... Cum ajung la Bucureşti, îmi iau tensiunea şi dau o raită la Sinaia.

BARBU *(cu subînțeles):* Depinde cum stai cu inima.

ARABELLA *(a prins):* Pînă cînd ajung acolo, sper că o să fie complet restabilită.

MONA *(e departe de sensul real al replicilor lor):* Suferiți de inimă?

ARABELLA: N-am suferit niciodată. Dar, călătoria asta atît de lungă, mi-a pus-o la încercare,

MONA: Şi cînd ați băgat de seamă?

ARABELLA: Acuma, la întoarcere. *(Se uită la ea.)* Coniță dragă, îmi pare rău că nu mai pot să-1 aştept pe Ştefan. Am o întîlnire la Cafe de la Paix cu omul meu de afaceri.

MONA: Nu se poate să pleci pînă nu vine Ştefan. Tocmai el să nu te vadă?

ARABELLA: Nu pot contramanda întîlnirea...

MONA: Atunci vino astă-seară să iei masa cu noi.. Cu mine şi cu Ştefan.

BARBU *(cu intenție):* Eu am o invitație în oraş şi nu pot să viu.

MONA: Ne-ar face mare plăcere...

ARABELLA: Mulțumesc foarte mult... Dar... poate Ştefan e obosit.

MONA: Pentru dumneata?

ARABELLA: Bine, atunci vin cu plăcere. *(Se ridică.)*

MONA: Te aşteptăm cu brațele deschise şi cu masa pusă... Fără ceremonie... Ca între prieteni...

ARABELLA: Eşti foarte drăguță, coniță. Pe diseară, atunci... *(Lui Barbu.)* Nu mă conduci?

BARBU: I-am făgăduit lui Ştefan să-1 aştept.

ARABELLA: Atunci pe tine te văd mîine... îmi telefonezi de dimineață. Locuiesc la Ritz... Bună seara, coniță dragă. *Au revoir,* Bărbuleț. *(Iese.)*

MONA *(o conduce şi revine de îndată):* Delicioasă e!

BARBU: Mona dragă, iartă-măcăm-amestec într-o chestiune atît de delicată, dar cred că nu trebuia s-o inviți la masă.
MONA: Ștefan o să fie foarte mulțumit.
BARBU De ce n-ai lăsat s-o invite el dacă ar fi crezut de cuviință.
MONA: El n-ar fi invitat-o. Ca să mă menajeze...
BARBU: Cu atît mai mult. Trebuia să te menajezi singură. Niciodată nu e bine să aduci în casă pe fostele iubite ale soțului.
MONA: Dragostea lui Ștefan pentru Arabella n-a avut nimic urît în ea.
BARBU: Tocmai. Nu trebuie să-i dai ocazia să și-o reamintească.
MONA: Asta ar însemna că lui Ștefan îi mai e încă teamă de ea.
BARBU: De ce vrei tu să ne jucăm cu vorbele? Sigur că revederea ei nu poate să-1 lase indiferent. Știi cit a ținut la ea. Ștefan nu ți-a ascuns lucrul acesta niciodată.
MONA: Noi nu ne-am ascuns unul altuia nimic. Știm, fiecare că am început, împreună, o viață nouă, cu suflete convalescente și, în clipa cînd nu ne vom mai fi suficienți unul altuia, cînd vom avea impresia că ne incomodăm, tovărășia noastră de viață n-ar mai avea nici un sens și nici o justificare.
BARBU: Dragostea nu e o problemă de voință, nici de logică. E una de moment. Arabella e o femeie frumoasă...
MONA: Foarte frumoasă. Mi-am dat seama că o comparație între noi două este în dezavantajul meu, sub toate raporturile.
BARBU: Te subestimezi... Ea are strălucirea violentă a diamantului în soare. A ta este interioară și discretă, ca a platinei. E cu atît mai prețioasă însă.
MONA: Sînt foarte mișcată, Barbule, pentru dovada de prietenie pe care nîi-ai dat-o acuma... E prima, dacă nu mă înșel...
BARBU: Mona dragă, eu n-am nimic împotriva ta personal. Din contra. Eu am fost numai contra căsătoriei lui Ștefan. N-am vrut să se însoare. Nici cu tine, nici cu alta. Asta e tot. Nu vreau să-1 pierd.
MONA: Și l-ai pierdut?

BARBU: Nu! Fiindcă ai fost inteligentă și nu l-ai îndepărtat de mine. Și de nimic din ceea ce a fost numai al lui. Eu cred însă că Ștefan, totuși, nu trebuia să se însoare. Pentru un om ca el, o femeie e totdeauna o ghiulea agățată de picioare. Și tot ghiulea rămîne, chiar dacă e de aur. Căsnicia îngrașă aripile. Sufletul face burtă, după modelul soților...
MONA: Noi nu sîntem soți. Sîntem doi prieteni...
BARBU: De ce v-ați căsătorit atunci?
MONA: Așa a vrut Ștefan. Prezența mea în casa și în viața lui nu va dura însă decît atîta cît îmi voi da seama că nu îi sînt o povară.
BARBU: Atunci, consideră că nu ți-am spus nimic.
MONA: Din contra. îți mulțumesc pentru tot...
BARBU: Acestea fiind zise, *ckere madame et presque amie, je vous tire ma reverance... (Se înclină adînc.)*
MONA: *Moi aussi, cher ami, et presque... monsieur. (îi face o reverență drăguță.)*
BARBU: *Touche... Bonne nuit...*
MONA: *Et bon amusement, en mime temps,.. (îl conduce.)*
BARBU *(din ușă):* Și, totuși, nu trebuia s-o chemi!... *(A ieșit.)*
Mona *(reintră după o clipă):* Și totuși trebuia s-o chem!

(Trece în oficia și vine cu cele necesare pentru masă. Începe să aranjeze masa, cit vesela și lucrurile cele mai bune. La sfîrșil pune un vas cu flori pe masă.)

ȘTEFAN *(intră. Are un aer plictisit, pe care caută sâ-4 ascundă):* Bună seara, Mona!... *(0 sărută pe obraz.)*
MONA *(care i-a observat imediat contrarierea):* Plictisit?
ȘTEFAN: Cred că trebuie să plec de la agenție...
MONA: S-a votat legea?
ȘTEFAN: Știai? Azi, la șase...
MONA: Și pe mine m-a preavizat la societate...
ȘTEFAN *(lasă pălăria și servieta):* Ce ne facem, Mona?
MONA: Nu fi amărît, Fănel... Găsim noi ceva de făcut. Tu scrii. Eu dau lecții de matematici, particulare.
ȘTEFAN: Și la gazetă sînt dificultăți. Or să fie, probabil, și în învățămîntul particular...

MONA: Ne descurcăm noi. Poate obținem *„carte de travail"*.

ŞTEFAN: Se vor acorda foarte greu, şi numai în cazuri excepționale. Noi avem profesiuni pe care le putem exercita şi în țară. Nu sîntem nici indispensabili, nici constrînşi să locuim la Paris.

MONA *(glumind, să-l amuze):* Dar daca" îl iubim?

ŞTEFAN: Legea nu e de loc sentimentală. *(După un timp.)* Cred că va trebui să ne întoarcem în țară.

MONA *(tace o clipă. Aşteaptă „lovitura"):* Eu aş fi preferat să rămînem aici. Oricum, dar să rămînem...

ŞTEFAN *(ştie motivele ei. Nu vrea să fie, sub nici o formă, nedelicat):* în țară lumea ne-a uitat pe amîndoi. Fii sigură!

MONA: Dar noC eşti sigur că am uitat lumea? M-am gîndit totdeauna, cu groază, la ziua reîntoarcerii.

ŞTEFAN: Cînd erai singură... Acuma sîntem „noi".

MONA: Nicăieri, mai mult ca aicea, nu putem fi atît de „noi". Dar, totuşi, dacă va trebui să ne întoarcem, ne întoarcem...

ŞTEFAN: Astă-seară aş vrea să mîncăm în oraş, în doi...

MONA: Imposibil, astă-seară avem musafiri la masă. Ți-am pregătit o surpriză.

ŞTEFAN *(observă cel de-al treilea tacîm):* Pentru cine e al treilea tacîm?

MONA: Ghici?

ŞTEFAN: Barbu?

MONA: Barbu nu e surpriză. E obicei.

ŞTEFAN: Bărbat?

MONA: Din contra. Foarte femeie...

ŞTEFAN: Cunosc?

MONA: Bine de tot...

ŞTEFAN: Romăncă?

MONA: La Paris. Şi pariziană, la Bucureşti.

ŞTEFAN *(departe de adevăr):* Frumoasă?

MONA: Mai frumoasă decît mi-am închipuit! *(Un timp.* Arabella.

ŞTEFAN: *(vesel):* Arabella?

MONA: A fost adineauri să te vadă şi am invitat-o Ia masă. Ştiam c-o să-ți facă plăcere...

ŞTEFAN: Te cred. Cînd a venit?

MONA: N-am vrut să-i pun prea multe întrebări. Ți-am lăsat plăcerea asta ție. E în trecere spre țară.

ŞTEFAN: Se întoarce şi ea? Bravo! Spune-mi, Mona! Ce impresie ți-a făcut?

MONA: Exact aceea pe care o aveam din descrierile tale. Excelentă. *(Sună telefonul.)*

ŞTEFAN: Alio! *Oui, madame Anse. Cest moi. Merci bien, madame/...* Alio! Da, eu! Cine? D-l Jean Panțîru? *(Face un semn Monei că habar n-are cine e.)* Da, sigur, sigur că-mi amintesc! Cu plăcere, d-le Panțîru. Astă-seară mi-ar fi nițel mai greu. Am musafiri la masă. Mîine dimineață! A! Pleci în țară, noaptea asta? Atunci, dacă lucrul este aşa de important poți să vii acum. Eşti chiar la portar? Cu atît mai bine. Poftim, te rog... Alio! *Oui, madame Anse... Faites monter monsieur, sil vous plaît... Merci bien, madame. (închide.)* Jean Panțîru, ziarist din Bucureşti. Mă cunoaşte bine... Are să-mi comunice ceva extrem de urgent şi important!... Habar n-am cine e! Probabil nu-i ajung banii de tren...

MONA: Cît stai tu de vorbă cu el, eu mă reped pînă jos la băcănie...

ŞTEFAN: Pot să-ți fiu de vreun ajutor pentru masă?

MONA: Da! Şi încă mare. Te rog să te bărbiereşti imediat şi să-ți schimbi costumul. Nu vreau să creadă Arabella că, de cînd te-ai însurat, nu mai eşti un om cochet. *(Trece în oficiu şi revine cu o plasă pentru cumpărături.) A tout ă Vheure, cheri... (Deschide uşa. în prag apare Jean Panțîru.)*

PANȚlRU: Bună seara, doamnă... *(îi face loc.)* Am onoarea, maestre!

ŞTEFAN *(prezintă, de la distanță):* D-l Jean Panțîru, soția mea...

PANȚÎRU: încîntât, doamnă...

MONA *(îi dă mîna, pe care Panțîru o sărută):* îmi pare bine, domnule... *(Dispare.)*

ŞTEFAN: Poftim> domnule Panțîru...

PANȚÎRU *(intră):* Mulțumesc.,* *(A re o servietă voluminoasă. O pune pe masă; cu pălăria deasupra.)*

ŞTEFAN: Ia loc> te rog...

PANȚÎRU: Mulțumesc, maestre... *(Se aşază.)*

ŞTEFAN *(ia loc şi el):* Sînt la dispoziția d-tale, d-le Panțîru. *(E amabil, dar totuşi destul de rece.)*

PANȚÎRU: Maestre! Vizita mea are, ca să zic aşa, două scopuri. Unul de ordin sentimental şi altul de ordin practic.

ŞTEFAN: Atunci, e mai practic să începem cu cel de-al doilea...

PANȚÎRU: Am să vă rog să-mi dați voie, totuşi, să încep cu primul.

ŞTEFAN *(resemnat):* Mă rog!...

PANȚÎRU: Nu ştiu dacă vă mai aduceți aminte de mine.

ŞTEFAN *(face un gest evaziv).*

PANȚÎRU: Eu sînt unul din cei mai convinşi admiratori ai dv., încă de pe vremea cînd ați început gazetăria, în țară. în 1923 am fost chiar colegi de redacție la *Torța.*

ŞTEFAN *(căutînd să-şi reamintească):* Colegi de redacție? La *Torța ?*

PANȚÎRU *(îl ajută):* Eu lucram la administrație... Eram unul mic, blond şi ciupit de vărsat...

ŞTEFAN: Mărturisesc că aveam foarte puține legături cu administrația... Nu cunoşteam aproape pe nimeni...

PANȚÎRU: Şi cu toate astea, pe mine m-ați cunoscut foarte bine./. Vă mai aduceți aminte de „Mopsul"?

ŞTEFAN *(îşi aminteşte imediat):* Băiatul cu cafelele... Cum să nu!

PANȚÎRU: E! Eu sînt! Ceva mai puțin mops, dar tot eu sînt... Şi urmele de vărsat au dispărut. Probabil c-a fost numai un pojar... Eh!... M-am schimbat puțin de-atunci...

ŞTEFAN *(parcă tot nu-i vine să creadă):* Da, da, acum te recunosc...

PANȚÎRU: Vedeți, eu am observat că, ziariştii confundă de multe ori cafeaua cu cereala. Muiau tocul în cafea şi duceau sticla de cerneală la gură.

ŞTEFAN: Asta mi s-a-ntîmplat şi mie de cîteva ori.

PANȚÎRU: Şi ce mi-am zis atunci?... *(Surîde.)* Dacă aceste două articole se confundă, înseamnă că este o mare legătură între ele. Şi am trecut de la cafea la cerneală. Am început să scriu etichetele pentru abonați. Eram, prin urmare, intrat în gazetărie. Pe urmă am trecut de la cerneală la registru şi de la etichete la chitanțe, încasam abonamentele la domiciliu şi achiziționam reclame... în felul ăsta am intrat în administrație, în 1931 am fost administrator general la *Stindardul.* în sfîrşit, îmi venise şi mie rîndul să stau la birou şi să beau cafea. Şi, ca un omagiu pentru mine personal, tot „Mopsul" i-am zis şi băiatului care mi-o aducea, deşi avea un nas cît două de mare. Şi acvilin! Mă rog!... Un vultur, ce mai încoace şi încolo!...

ŞTEFAN: Am scris şi eu la *Stindardul.* Am trimis articole de-aici.

PANȚÎRU: Tocmai! Profit de ocazie să vă mulțumesc şi să-mi cer scuze dacă onorariile pe care le-am trimis, nu au fost chiar la înălțimea articolelor publicate.

ŞTEFAN: A, dumneata ai...

PANȚÎRU: V-am spus. Am fost totdeauna un sincer admirator al dv. V-am urmărit mereu activitatea.

ŞTEFAN: Eu credeam că Zălaru se gîndise la mine...

PANȚÎRU: Tocmai pentru asta mă aflu acuma la dv. La toamnă, Zălaru şi cu mine, putem, în sfîrşit, să scoatem gazeta pe care am visat-o. O gazetă care să nu depindă de nimeni. în care să putem scrie pentru dreptate şi cei însetați de ea... O gazetă liberă, vie, scrisă de cele mai independente condeie. Să lovim acolo unde trebuie... Să spargem toate bubele care pregătesc septicemia conştiinței naționale... Şi chiar *Conştiința națională* îi punem titlu.

ŞTEFAN: în țara noastră e într-adevăr nevoie de o vastă campanie de asanare morală...

PANȚÎRU: *Conştiința națională, organ independent de asanare morală.. Perfect subtitlu...*

ŞTEFAN: Deşi departe de țară de atîția ani, urmăresc tot ce se petrece acolo... Prea multă impostură, prea multă tîlhărie, prea multe buruieni în viața publică...

PANȚÎRU: Asta vrem şi noi. Să luptăm contra tuturor acestor nenorociri.

ŞTEFAN: Vă doresc succes din toată inima...

PANȚÎRU: Şi noi dorim să vă avem în fruntea noastră.

ŞTEFAN: Pe mine?

PANȚÎRU: Codirector, alături de Zălaru... Aceasta este rugămintea lui şi a mea şi, în acelaşi timp, scopul practic al vizitei mele. Totul e pregătit... Avem fonduri asigurate.

ŞTEFAN *(ca să ocolească un răspuns imediat):* Cine dă fondurile?
PANŢÎRU: Socrul lui Zălaru... Borcănescu-Branţ, marele industriaş!... Acela cu fabricile de ghete, cu tăbăcăriile...
ŞTEFAN: Da' cînd s-a însurat Bică?
PANŢÎRU: Deocamdată, e numai logodit. Nunta o facem imediat după apariţia gazetei... Vă aşteptăm, maestre, să pornim la lucru...
ŞTEFAN: Eu am renunţat de mult la orice activitate publică.
PANŢÎRU: Pentru ce, maestre? Gazeta aceasta este cea pe care o visaţi în tinereţe. Experienţa şi prestigiul dv. de azi nu ie aveaţi atunci.
ŞTEFAN: Dar aveam tinereţea.
PANŢÎRU: Nu trebuie să ezitaţi maestre! N-aveţi dreptul ' să ezitaţi. Ţara vă aşteaptă cu braţele deschise şi noi la fel... Am şi^o scrisoare de la Zălaru pentru dv. *(O scoate şi i-o dă).*
ŞTEFAN *(punîndu-şi ochelarii să citească):* îmi dai voie?
PANŢÎRU: Vă rog', maestre...
ŞTEFAN *(citeşte repede, scrisoarea fiind foarte scurtă):* Bine, domnule Panţîru. în principiu, sînt de acord.
PANŢÎRU: Toate detaliile le vom stabili la Bucureşti...
ŞTEFAN: Peste două săptămîni voi fi acolo.
PANŢÎRU: Vă rog să credeţi, maestre, că sînt fericit... Dacă ' pentru cheltuielile de deplasare aveţi nevoie de ceva... orice sumă... administraţia vă stă la dispoziţie...
ŞTEFAN: Mulţumesc, d-le Panţîru. N-am nevoie de nimic.
PANŢÎRU: Mîine după-masă vă pot vedea pentru cîteva minute?
ŞTEFAN: Păi, nu pleci noaptea asta?
PANŢÎRU: Plec, a fost un fel de a vorbi, ca să vă pot vedea ' cît mai urgent. Mai rămîn două zile aci, apoi mă opresc în Germania, în vederea cumpărării unei tipografii proprii... Chiar în privinţa aceasta aş vrea să vă cer unele sfaturi... *(Zîmbind.)* Nu puteam să cumpăr maşini, înainte de a şti cine o să scrie pentru ele.
ŞTEFAN:' Te aştept mîine la cinci...
PANŢÎRU: Vă'salut, domnule director şi poftă bună...

ŞTEFAN *(îi dă mina):* Mulţumesc... La revedere... *(îl conduce.)*

(Panţîru iese. Ştefan reintră. Trece la birou. Mai reciteşte scrisoarea de la Zălaru, apoi o închide într-un sertar.)

MONA *(intră încărcată de cumpărături. A adus vin):* Am întîrziat niţel...
ŞTEFAN: Acum a plecat şi domnul Panţîru.
MONA: Ce vrea? *(Trece cu pachetele în oficiu şi lasă uşa deschisă, ca să audă ce-i vorbeşte Ştefan.)*
ŞTEFAN: Mi-a propus codirecţia unui mare cotidian care o să apară în toamnă, la Bucureşti.
MONA *(apare în uşă):* Ţie?
ŞTEFAN: Da! Alături de Bartolomeu Zălaru...
MONA: Cine e Bartolomeu Zălaru?
ŞTEFAN: Cel mai bun gazetar pe care îl avem azi... Am fost colegi de şcoală, pe vremuri...
MONA *(cu o sinceră teamă):* Şi ai primit?
ŞTEFAN: Da!
MONA *(tace. Rămîne, o clipă, în uşă, nemişcată).*
ŞTEFAN *(observînd-o):* Cred că n-ai nimic împotrivă?
MONA *(s-a dominat):* Din contra, dragule! Sînt foarte mulţumită pentru tine... Felicitările mele şi să fie într-un ceas bun!... *(Vine şi-l sărută.)*
ŞTEFAN: O să fac treabă, Mona!
MONA: Sînt sigură, Fănel... Şi cînd plecăm?
ŞTEFAN: Peste două săptămîni...
MONA: Va să zică, plecăm toţi. Şi noi, şi Arabella... kămîne bietul Barbu singur...
ŞTEFAN: Nu e singur. Rămîne cu „românii la Paris"... *(Un timp.)* La cîte i-ai spus Arabellei să vie la masă?
MONA: Trebuie să sosească. *(Un timp.)* Vaai!... Şi nici nu te-ai bărbierit!
ŞTEFAN: în două minute sînt gata. Costumul nu mi-1 schimb. Chiar atîta deranj pentru ea!
MONA: Nu-1 schimbi pentru ea, îl schimbi pentru mine... Hai!... Nu fi leneş... Pînă eşti gata, termin de aranjat masa... Să-ţi pui costumul bleumarin!...
ŞTEFAN: Bine!... *(Intră în dormitor.)*

MONA (*circulă între oficiu şi scenă, aducînd — pe rînd — şi aşezînd pe masă vinul, fructele, brînzeturile. Pe o mescioară, pe care o pune alături, aşază vesela de schimb. Pe masa dintre fotolii pune o maşină de spirt şi tot „dichisul" pentru pregătit cafeaua, după moda românoturcă. Cînd totul e gata, calculat pentru timpul necesar lui Ştefan, să se schimbe, se aude o bătaie în uşă*): Intră... (*Crezînd că e Arabella, aruncă repede şorţul.*)

M-ME ANSE (*tip de portăreasă franţuzoaică. Jovială, rubicondă, cu conci. Are în mînă un pachet elegant*): *Bonsoir, m'sieurs-dames ! On a apporte ces fleurs, pour Madame...* (*I le dă.*)

MONA: *Merci, beaucoup, M-me Anse...* (*Ia pachetul.*)

M-ME ANSE: *Cest des fleurs de chez Albert/...* (*E impresionată de firmă.*)

MONA: *0/ On me gate...*

M-ME ANSE: *Ooo!... Vous le meritez bien, M-me/ Vous le meritez bien/ Bonsoir 'm'sieurs-dames/...* (*Iese.*)

MONA: *Bonsoir, M-me Anse, et encore mergi...* (*Citeşte cartea de vizită care e agăţată de pachet. Are o tresărire de nemulţumire. Desface florile, le pune într-un vas potrivit. Sînt trandafiri olandezi, cu cozile foarte lungi, înlocuieşte vasul cu florile puse de ea adineauri.*)

ŞTEFAN (*intră ras, elegant*): Transformist să fi fost, şi nu eram gata mai repede.

MONA: Arabella nu mai vine la masă.

ŞTEFAN (*contrariat, brusc*): De unde ştii?

MONA (*îl observă tot timpul, fără să aibă aerul*) Mi-a adus M-me Anse biletul... (*I-l dă.*)

STEFAN (*citeşte. E plictisit*): Nu se contramandează o invitaţie în ultimul moment... Şi mă rasei degeaba. Asta e lipsă de educaţie.

MONA: S-a scuzat foarte frumos. O să avem florile în locul ei la masă... (*Gest spre flori.*)

ŞTEFAN: Merţi!... (*Se aşază la masă. Cîteva clipe de tăcere.*)

MONA: Vrei să mîncăm?

ŞTEFAN: Te cred. N-o să fac greva foamei din cauza ei.

MONA (*se aşază la locul ei obişnuit. îşi desfac şervetele în linişte. Cîteva clipe de tăcere. Apoi, o bătaie în uşă*).

ŞTEFAN (*crezînd, că totuşi mai poate fi Arabella*): Intră

BARBU (*intră. E mai vesel decît e obişnuit să fie*): Saluuuut!... Dar Arabella unde e?

MONA: Nu mai vine la masă!

BARBU: Nu e nimic!... în schimb, am venit eu!... (*S aşază între ei şi îşi desface şervetul, în timp ce cortina cade*).

ACTUL II

Şase luni mai tîrziu, în Bucureşti. Biroul celor doi codirectori ai *Conştiinţei naţionale.* Două birouri gemene, unul în stînga, altul în dreapta. Biroul lui Zălaru (stînga), cu o călimară masivă, de un perfect prost-gust şi cu prea multe cărţi pe el, are, în înfăţişarea lui generală, o notă supărătoare de abundenţă şi preţiozitate. Pe biroul lui Ştefan nu se află decît „recuzita" necesară unei mese de lucru, cu mape, dosare şi manuscrise, aranjate în ordine. Pe ambele birouri, telefoane. Fotolii de piele. Uşi interioare, capitonate, în ambele părţi. Uşa de intrare, în fund. Silvia bate la maşină. E nouă dimineaţa. După cîteva clipe, intră Duţă.

DUŢĂ *(are în mînă o mapă de carton pentru curieri, o condică si un mănunchi de violete, învelite în ţiplă. E îmbrăcat într-o uniformă de stofă groasă, încheiată pînă sub bărbie cu nasturi de metal. Pe colţurile reverurilor poartă iniţialele gazetei: „C.N." Personajul nu trebuie jucat de loc gen „bătrînul servitor", tocmai fiindcă este):* M-a ţinut un ceas la Rador pentru telegrame. *(îi dă mănunchiul de flori.)* Scumpe foc, să ştii! De! Violete, în decembrie!... *(Trece spre biroul lui Ştefan, pe care pune — cu grijă — corespondenţa adusă.)*

SILVIA *(desface florile):* Vai, ce frumoase sînt!...

DUŢĂ: La trei florării am fost pînă am găsit... *(Trece cu restul de corespondenţă spre biroul lui Zălaru. Trînteşte hîrtiile pe el.)*

SILVIA: Nene Duţă! Vrei să-mi aduci un pic de apă proaspătă?

DUŢĂ: Numaidecît. *(Iese.)*

SILVIA *(pune florile într-un vas mic, pe biroul lui Ştefan, după ce le aspiră şi le sărută copilăreşte).*

DUŢĂ *(intră cu un pahar cu apă, pe care o toarnă în vasul pe care i-l întinde Silvia):* De Sfîntul Ştefan să vedem ce facem. Intrăm adînc. Sărbătoare. Ştefani mulţi pe lume!...

SILVIA *(revine la maşina de* SOT'S,).'Ca al nostru, nici unul.

DUŢĂ: Mie îmi spui? Care l-am crescut?

SILVIA: Adevărat! E ca şi copilul dumitale...

DUŢĂ: Treizeci şi cinci de ani nu m-am mişcat din casa lor. Am intrat în servici o dată cu bufetul cel nou din sufragerie şi am ieşit din slujbă împreună cu coşciugul de gata, care o ducea pe biata răposata... Parcă era o lumină întinsă înăuntru... Şi cînd m-am aplecat să-i sărut mîna, înainte să-i puie cioclii capacul, mi s-a părut că-mi şopteşte un glas care venea parcă din alte tărîmuri: „Duţă! Să-mi ai grijă de băiat!"

SILVIA: Nu v-aţi despărţit niciodată?

DUŢĂ: Ba da! Cincisprezece ani, cît a stat la Paris.

SILVIA: Dar de ce a plecat din ţară?

DUŢĂ: Fiindcă era prea bun. Ăsta a fost păcatul lui. Fiindcă bunătatea e un păcat. Şi cine e bun, trebuie să ispăşească. Mama, săraca, ne spunea cînd eram mici, că sînt şapte păcate mari pe lume. Nu le mai ţin minte care sînt toate şapte, dar eu cred că bunătatea e al optulea păcat. Lumea, nu trebuie să fii bun cu ea, că te crede prost. Şi viaţa te izbeşte fiindcă te crede slab. De oameni, ce să mai zic? Lupi. Bunătatea mielului, zbîrleşte pădurea în ei... Şi jivina urlă în inimi... Uite! Şi-acuma, de cînd s-a întors în ţară şi a scos gazeta asta! Mie nu-mi place ce se întîmplă aci!

SILVIA: E o mare diferenţă între el şi Zălaru...

DUŢĂ: Nu ştiu ce diferenţă o fi, dar asemănare nu e nici una.

SILVIA: Şi la scris se deosebesc.

DUȚĂ: Păi ce? Ăla scrie? Varsă! Şi n-are nici o „compunere", d-ră Silvia! Ascultă-mă pe mine, care, acuma, de cînd am intrat în presă, citesc seara toate gazetele.

ZĂLARU *(intră. Năvăleşte, mai bine zis, pe uşă, după ce se aude zbierînd în culise: „Marş ! Şi să nu vă mai prind că cereți avansuri. Dacă n-aveți, răbdați!" Trînteşte uşa şi trece direct la birou):* Dumneata ce cauți aici, d-ră? Ce? La mine e birou de copiat acte?

SILVIA: Domnul director Balint mi-a dat ordin să-i bat articolul la maşină aci, ca să nu-1 vadă nimeni..,

ZĂLARU: Du-te-n pod, dacă n-ai loc în altă parte. *(Lui Duță.)* Şi tu ce cauți aici?

DUȚA: Arn adus telegramele de la Rador, d-le director.

ZĂLARU: Ei şi? Trebuie să stai să le păzeşti? De ce n-ai luat şi loc pe fotoliul meu?

SILVIA *(îşi strînge hîrtiile, scoate articolul din maşină şi se pregăteşte să iasă).*

ZĂLARU: Să faceți bunătatea şi să mă slăbiți cu şuetele în biroul meu/Toată ziua stați de vorbă. Nu munciți! Nu faceți nimic. Nimeni nu face nimic la gazeta asta. *(Vorbeşte căutînd printre hîrtiile pe care le aruncă de colo pînă colo.)* Eu sînt de toate. Şi servitor şi tipograf şi redactor şi dactilograf. Ghetele nu vreți să vi le fac tot eu? *(Trece la biroul lui Ştefan şi începe să caute şi prin hîrtiile lui, răscolindu-le.)* Mişcă şi .cheamă pe Panțîru încoace.

DUȚĂ: Da, d-le director... *(Iese.)*

ZĂLARU *(Silviei):* Şi d-ta să-ți bagi mințile în cap... Sîmbătă după-masă ai lipsit de la serviciu...

SILVIA: Sîmbătă după masă am fost liberă!

ZĂLARU *(Schimbă tonul, brusc. Se uită la ea cu o licărire porcească în ochi, aşa cum priveşte totdeauna femeile care i se par accesibile):* Ai fost la Balint acasă...

SILVIA: M-a chemat să-mi dicteze ceva.

ZĂLARU *(acelaşi joc):* Dictează bine? *(Rînjeşte uşor).*

SILVIA: *(tace).*

ZĂLARU: într-o zi o să te chem şi la mine acasă. Să-ți dictez şi eu... Sîmbăta asta, de exemplu.

SILVIA: Nu pot să viu, d-le director...

ZĂLARU: Vii în interes de serviciu... îți dau ordin.

SILVIA: De orele mele libere dispun numai eu...

ZĂLARU: Şi Balint.

SILVIA: D-l director Balint este singura excepție...

ZĂLARU: Zău, mă?! *(Vede florile.)* Dar vîzdoagele astea de la cine sînt?

SILVIA: Nu ştiu! Le-a adus un comisionar pentru d-l director Balint.

ZĂLARU: Haiti! Ia-le de-aici şi să i le trimiți acasă. Aicea nu e *budoir.* Aicea se munceşte, d-ră. *(Ii dă florile.)* Vezi de treabă.

SILVIA *(le ia cu regret. Cînd să iasă, se încrucişează cu Panțîru, care intră).*

ZĂLARU: *(lui Panțîru):* Haide ! LIaide, domnule, că pînă te mişti, intră sugacii în armată.

PANȚÎRU: Bună dimineața! *(Silvia a ieşit.)*

ZĂLARU *(întreabă cu mîinile, cu ochii, cu ființa lui întreagă):* E?

PANȚÎRU *(net):* Nu mişcă!

ZĂLARU: Nu mişcă fiindcă sînteți nişte tîmpiți. Ce, aia e campanie de presă? Alea sînt articole? Cine e imbecilul care le scrie?

PANȚÎRU: Diaconu.

ZĂLARU: Cheamă-i încoace.

PANȚÎRU *(sună de pe birou):* Nici măcar n-a vrut să mă primească.

ZĂLARU: Rădan?

PANȚÎRU: Da!

DUȚĂ *(intră).*

PANȚÎRU: D-l Diaconu să vie imediat la d-l director.

DUȚĂ: Am înțeles. *(Iese.)*

ZĂLARU: O să-1 pun pe Ioneseu să-1 înjure, că e mai fără caracter.

PANȚÎRU: Rădan zice că vrea să vorbească numai cu tine personal... Vine la unsprezece aici... A spus să-i telefonăm dacă poți să-1 primeşti.

ZĂLARU: Vedem noi imediat...

DIACONU *(intră):* Bună dimineața, d-le director...

ZĂLARU: Bine, mă, blegule! Aşa se duce o campanie de presă?

DIACONU: De ce, d-le director?

ZĂLARU: Păi aia e înjurătură, ce scrii tu? Pentru un hoț ca Rădan, alea sînt aproape complimente.

DIACONU: Am scris tot ce am ştiut despre el, d-le director.

ZĂLARU: Dar despre tat-s-o ai scris că a fost un bandit?
DIACONU *(tace).*
ZĂLARU: Despre mă-sa ai scris că avea casă de toleranță?
DIACONU: Nu...
ZĂLARU *(triumfător):* Păi, vezi?
PANȚÎRU *(s-a așezat și urmărește discuțiunea cu zîmbet de admirație pentru Zălaru):* Vezi?
ZĂLARU: Mă, băiete, mă! Cînd faci o campanie de presă trebuie să spui mereu ceva nou, pînă cînd victima capitulează...
DIACONU: Nu știam că tatăl lui Rădan a fost hoț. N-am nici o dovadă.
ZĂLARU: Păi nu trebuie să ai tu dovezi că e hoț. Trebuie să aibă el că nu e. Cînd rezistă unul, treci imediat la părinți... Și, dacă totuși rezistă, ridică-te la bunici.
DIACONU *(naiv'și serios):* Și dacă tot mai rezistă?
ZĂLARU: Ia-1 pe colaterali... Nevasta! Amanta... Bate-le! Dă-i tipului cu vitriol în biroul de la minister.
DIACONU *(același joc):* Rădan e celibatar...
ZĂLARU *(cu mîinile în șolduri):* Ei și? Viții ascunse nu există pe lume? Fă-1 scatofag, să-1 saturi.
DIACONU: Bine, așa pusă chestiunea...
ZĂLARU: Așa se pune chestiunea, domnule...
DIACONU: Și dacă dezminte?
ZĂLARU *(vesel de naivitatea lui):* Unde dă Dumnezeu să dezmintă. Băăă! Cum dezminte unul ceva, cum toată lumea crede c-a fost adevărat ce-ai scris despre el. Numai începătorii dezmint, băiete. Hoții adevărați suportă.
DIACONU: Bine, domnule director...
ZĂLARU: Pînă la unsprezece, cînd vine Rădan, să am articolul p3ntru numărul de mîine gata. Să vadă și omul ce-1 așteaptă. Mînă!
DIACONU: Vă salut. *(Iese.)*
ZĂLARU: La cît i-ai dat oră lui Corlătescu?
PANȚÎRU: La zece.
ZĂLARU: Cu cît ai aranjat?
PANȚÎRU: N-am fixat nimic... Cred că trei milioane dă sigur.
ZĂLARU: La o afacere la care s-a furat o sută? E o necuviință.
PANȚÎRU: Or să mai dea și ceilalți.
ZĂLARU: Pe mine mă interesează'ăsta, că e cel mai idiot.
PANȚÎRU: Și absolut nevinovat.
ZĂLARU: Tocmai! Dacă nu-i iei cinci milioane, îmi pierd iluziile despre tine. Că și tu te-ai tîmpit. Data trecută, în afacerea cu Ciupăgeanu, am pierdut două milioane cel puțin. Am ascultat la ușă, ca să te văd și eu la lucru... Ești slab, mă! N-ai darul convingerii. Nu știi să iei omul repede... Tu te tocmești, în loc să pretinzi... Ca și cum tu ai avea nevoie de el, și nu el de tine. Noi nu trebuie să avem decît un singur preț. Vrea? Bine! Nu! Dă-i la testa. Pe Rădan o să-1 lucrez eu... Telefonați-i că-1 aștept la unsprezece... Ca să vezi și tu ce e aia șantaj... Să iei o lecție... Și, fiindcă e debutul meu personal, îți dau jumătate din ce scot de la Rădan. Fac cinste... Pe cuvîntul meu de onoare.
PANȚÎRU: Prefer pe ascultate la ușă.
ZĂLARU *(bine dispus):* Bine, bestie!... Să ai grijă numai să nu fie Fănică pe-aici. Fă-i vînt pe undeva dacă vine. Să se ducă la Domenii, să le facă dreptate ălora cu obștea. Avem nevoie de o chestie cu dreptate, pentru numărul de duminică.
PANȚÎRU: Adevărat. Cînd se face dreptate, trebuie să fie sărbătoare.
ZĂLARU: Și tot e mult, mă! Dreptatea anulează forța vitală a individului. îl scoate din luptă. Un om căruia i se face dreptate e un mort în viață. Nu mai protestează, nu mai revendică, nu mai acuză. Zace, închegat ca o halcă de carne în propria ei piftie.
PANȚÎRU: Ești tare, șefule!... *(Un timp.)* Dar și Balint e tare...
ZĂLARU: Fănică?
PANȚÎRU: Mie mi-e frică că e mai tare chiar ca noi...
ZĂLARU: Fănică, mă? Ce, ești capiu?
PANȚÎRU: Am eu, așa, un șpuribus, că Balint lucrează pe dedesubt. Și are șantajul simpatic. Ia numai de la cinstiți... Cîștigă numai de pe urma dreptății... El apără, nu acuză. Și aia se numește cadou, nu șperț...
ZĂLARU: *(totuși, mușcat de o îndoială):* Fugi, mă aiuritule! Cum o să fie Fănică mai tare ca noi?...
PANȚÎRU: Pisica care toarce prinde cei mai mulți șoareci.

ZĂLARU: N-are un ban, mă! Tu n-ai văzut că s-a împrumutal ca să-şi poată ţine nevasta în sanatoriu?

PANŢÎRU: Poate şi asta. e o şmecherie... Să nu băgăm noi 'de seamă că are parale şi să ne întrebăm de unde le cîştigă?...

ZĂLARU: Dom'le! Eu nu cred. In orice caz, o să-1 pun în observaţie...

PANrÎRU: Eu l-am şi pus deja.... Acuma, cu Obştea, am ocazia să mă conving... Am şperţuit un moşnean, care îmi spune tot...

ZĂLARU *(după un timp de reverie):* Ce-ar fi, mă, să ne fi lucrat banditul! Vorba ta! Prea e onest!

PANŢÎRU: Eh! Ce-o să fie? O să-1 coptăm şi gata... Unde-s trei, puterea creşte... *(Se ridică.)*

ZĂLARU: Mare noroc ai avut tu cu mine...

PANŢÎRU: Tot atît de mare, cît ghinionul tău, dacă nu mă aveai... Mă duc la treburi...

ZĂLARU: Şi trimite-mi o cafea...

PANŢÎRU: Tu vrei o aluzie, sau o cafea?

ZĂLARU: O cafea cu caimac...

PANŢÎRU: E, atunci, comandă la «Mopsul»... *(Iese.)*

ZĂLARU *(sună, de pe birott şi se apucă de scris. îşi aprinde o ţigară).*

BARBU (intră înfund. E acelaşi de la Paris): Bună dimmeata, coane!...

ZĂLARU: Saltare! *(E contrariat de vizita lui Barbu, pe care nu-l poate înghiţi. Se afundă în manuscris.)*

BARBU *(ştie):* Deranjez??

ZĂLARU: 'Da!

BARBU *(se duce spre biroul lui Ştefan):* D-ta cînd vrei să fii inelegant... nu te-ntrece nimeni.

ZĂLARU: N-am timp de elegante. Aici se scrie, nu se vorbeşte.

BARBU:'Sper că pot să-1 aştept pe Ştefan la biroul lui. *(Se aşază. Aprinde o ţigară.)*

DUŢĂ *(intră):* Să trăiţi, coane Barbule!

BARBU: Bună dimineaţa, Duţă!

ZĂLARU: O cafea mare...

BARBU: Două!

DUŢĂ: Imediat. *(Iese.)*

BARBU *(după un timp):* Arabella mi-a vorbit în termeni foarte călduroşi despre d-ta. Ieri a plecat Ia Sinaia....

.ZĂLARU i *(acelaşi joc):* Ştiu!

BARBU: E una din admiratoarele d-tale cele mai categorice....

ZĂLARU: Nu e prima, nici ultima...

BARBU: Culmea e că te place şi ca fizic...

ZĂLARU: Dovada cea mai bună că are gust...

MOPSUL *(un cafegiu de redacţie obişnuit. Intră cu tava pentru cafele, pe care se află două ceşti cu farfurioarele întoarse deasupra. Serveşte cafeaua lui Bariu):*"Luaţi bani, coane!

BARBU: Da, cu împrumut... *

MOPSUL *(trece şi serveşte cafeaua lui Zălaru).*

ZĂLARU: încet, dobitocule, c-o verşi...

MOPSUL: Luaţi şi dv. bani, d-le director... *(Iese.)*

BARBU.: D-ta nu iei cu împrumut. Iei cu toptanul.

ZĂLARU *(nu răspunde şi soarbe zgomotos din cafea).*

BARBU *(bea şi el):* Cafeaua, dacă nu se aude cînd o bei, n-are nici un gust

ZĂLARU *(vulgar şi „atins"):* Şi, prostul dacă nu se ascultă cînd vorbeşte n-are nici un haz...

BARBU: Acuma îmi explic de ce vorbeşti atît de des singur. Vrei să te amuzi, egoistule!

(Panţîru intră aferat. Salută pe Bariu, în trecere Barbu îi întoarce salutul, imiiîndu-l.)*

PANŢÎRU *(trece direct la Zălaru):* A revenit Corlătescu... Unde-1 primesc?

ZĂLARU *(trece, cu intenţie):* Primeşte-1 în biroul tău. La mine e sală de aşteptare, nu vezi?

PANŢÎRU: Vii şi tu să-i dai bună ziua?

ZĂLARU: Nu! Eu viu numai la urmă, să-i zic „la revedere-'.

PANŢÎRU *(trecînd îndărăt, cînd ajunge în dreptul lui Barbu, zice):* Ce aşa rar, pe la noi, coane Barbule? .Nu. le-am văzut de aseară!

BARBU: Rău ai făcut, maestre, că te-ai lăsat de cafele. Erau mai bune ca spiritele.

PANŢÎRU: Mata n-ai gustat nici una din cafelele mele. Eu, în schimb, îţi gust spiritele. *(Surîde şi iese.)*

BARBU *(pe un ton lipsit de un interes special):* Cine e Corlătescu ăsta?

ZĂLARU *(îmbufnat, dintre file):* Primul ministru al Patagoniei.

BARBU: Asta înseamnă că ecoul campaniilor d-tale de presă a ajuns pînă în America de Sud. Felicitările mele. Are valută forte.

ZĂLARU *(holbîndu-se la el):* Cine?

BARBU: Patagonia. Cîteva abonamente, n-ar fi... *de-vize*rele, ce zici?

SILVIA *(intră cu articolul lui Ștefan în mînă. Lui Barbu):* Bună ziua... *(Vrea să-l puie pe birou.)*

BARBU: Bună dimineața, d-ră.

SILVIA: D-l director Balint n-a venit? *(întreabă pe Barbu.)*

ZĂLARU: Ce e aia?

SILVIA: Articolul d-lui director, pentru numărul de mîine.

ZĂLARU: Dă-l încoace... *(Degajează spre biroul lui Ștefan.)*

SILVIA: D-l director Balint mi-a spus să i-l dau personal.

ZĂLARU *(i-l smulge din mînă):* Spune-i că mi l-ai dat mie.. Copia unde e?

SILVIA: Am trimis-o în tipografie, la cules...

ZĂLARU: Bine! Vezi de treabă.

(Silvia iese. Zălaru în picioare, începe să citească articolul.)

BARBU: îmi place că ești discret...

(Zălaru, după ce citește, sună.)

BARBU: Despre ce e vorba în articol?

ZĂLARU: Despre pisălogi...

DUȚĂ *(intră):* Poftiți, d-le director...

ZĂLARU: Du-te jos în tipografie și adu-mi imediat articolul d-lui Balint pentru numărul de mîine. Spui c-am dat eu ordin să ți-l dea.

DUȚĂ: Da, d-le director...

ZĂLARU: Mă găsești la administrație, în camera de lîngă biroul d-lui Panțîru. Și să nu mă mai deranjeze nimeni.

DUȚĂ: Am înțeles. *(Iese.)*

ZĂLARU *(își ia articolul început, stiloul, soarbe zațul din cafea):* Te rog să mă ierți că nu-ți mai pot ține companie... Mă duc să scriu la toaletă.

BARBU: Poftă bună!...

ZĂLARU: De ce mă forțezi d-ta să fiu mitocan?

BARBU: Te inspir, cel mult...

ZĂLARU: Stai pe capul meu de-un ceas. Mă pisezi... Nu mă lași să-mi văd de treabă... Eu înțeleg să respect pe prietenii lui Balint, dar nu sînt obligat să-i suport. Văd însă că îngroși obrazul...

BARBU: încep să mă adaptez mediului...

ZĂLARU: Foarte bine. Te previn însă că, începînd de astăzi, accesul persoanelor particulare este interzis categoric în biroul meu.

BARBU: îți muți biroul în altă parte?

ZĂLARU: Nu! O să mut pe alții cu chibițiii lor cu tot. *(Iese trîntind ușa.)*

DUȚĂ *(introduce pe Arabella imediat, prin intrarea principală):* Luați dvs. loc și așteptați aici. D-l director a dat ordin să nu-l deranjeze nimeni. Compune la administrație.

ARABELLA: Anunță, te rog, că îl așteaptă d-na Arabella Elian.

DUȚĂ: Bine, doamnă. *(Iese.)*

BARBU *(care stă cu spatele, se întoarce):* Ara! Ce e cu tine? *(îi sărută mîna.)* Te-ai și întors de la Sinaia?

ARABELLA: Da! Am o mulțime de plictiseli. Tocmai de aceea am venit la d-l Zălaru, să-l rog să-mi dea o mînă de ajutor. *(Se așază la biroul lui Zălaru, în față. Aprinde, după ce îi oferă și lui Barbu.)* El e bine cu ministrul de interne, nu?

BARBU: Cine e ministru de interne?

ARABELLA: N-ai aflat încă?

BARBU: Nu! Zălaru însă trebuie să-l cunoască. El cunoaște pe miniștri chiar înainte de a intra în guvern...

ARABELLA: Am mare nevoie de bani...

BARBU: încă n-a ieșit 23 cu caii?

ARABELLA: Ba a ieșit. După ce nu mai jucam eu pe el.

BARBU: Ai pierdut mult?

ARABELLA: Da.

BARBU: Cîte degete? *(Gest la inelele de pe degete.)*

ARABELLA: Degetele n-ar fi nimic. Am pierdut antebrațul. *(Arată locul unde era brățara.)*

BARBU: Nu e nimic. Ești o bijuterie de fată și fără ele.

ARABELLA: Tocmai! Mi-e teamă să nu mă pierd și pe mine...

BARBU: Nu te miza, atunci...

ARABELLA: Crezi că Zălaru o să mă servească?

BARBU: Depinde de ochii dulci pe care-i faci. De ce nu rogi pe Ştefan? Te-ar servi fără nici un risc pentru tine.

ARABELLA: Nu vreau să-1 deranjez şi mai ales nu vreau să mai apar, sub nici o formă, în viaţa lui... De-altminteri, ţi-am făgăduit acest lucru acum şase luni la Paris, cînd m-ai rugat să nu mă duc la masă la ei. Cred că m-am ţinut de cuvînt. De-atunci l-am văzut pe Ştefan de cîteva ori, ne-am dat bună ziua şi-atîta tot.'

BARBU: Tot te mai iubeşte!

ARABELLA: Orice om îşi iubeşte amintirile...

BARBU: Tu nu faci încă parte din ele.

ARABELLA: Ştefan şi-a făcut singur viaţa. Cu voinţă...

BARBU: Fără dragoste...

ARABELLA: Pentru oameni ca el, voinţa înlocuieşte dragostea.

BARBU: Da, dar n-o egalează.

ARABELLA: Nu e fericit?

BARBU: De cînd s-a întors în ţară, nu.

ARABELLA *(un timp):* Ce mai face Mona? Am auzit că e bolnavă de cînd au venit de la Paris.

BARBU: A ieşit din sanatoriu acum două zile.

ANABELLA: Restabilită?

BARBU: Demoralizată! Nu-i place Bucureştiul. Are impresia că, în fiecare zi, îl pierde mai mult pe Ştefan. Simte că-1 stînjeneşte în noua lui existenţă. Sînt^sigur că s-a internat în sanatoriu degeaba. Numai ca să nu-l incomodeze cu prezenţa ei.

ARABELLA: Ori poate ca să i se simtă absenţa.

BARBU: Poate şi asta. Ca să-1 verifice. în orice caz, Mona suferă.

ARABELLA: Şi Ştefan nu bagă de seamă?

BARBU: N-are timp. El e tot al gazetei... Trup şi suflet. Nu trăieşte decît pentru scris şi pentru vechile iui marote sociale...

ARABELLA: A avut mare noroc cu Zălaru. Dacă nu-l readucea el în actualitate, ar fi dispărut la Paris printre atîţi alţi rataţi.

BARBU: Eu îl preferam la Paris^printre noi...

DUŢĂ: Domnul director Zălaru vine imediat.

BARBU: Dar ce face?

DUŢĂ: Ascultă la uşă, la d-l administrator Panţîru... *(Iese.)*

BARBU: Scumpa mea, fiindcă văd că Ştefan întîrzie şi findcă nu vreau să-ţi deranjez întrevederea cu „maestrul^ Zălaru, te părăsesc...

ARABELLA: Şi cînd te mai văd?

BARBU: în fiecare zi între şapte dimineaţa şi două noaptea sînt liber. în restul timpului sînt ocupat. Dorm.

ARABELLA: Vino mîine să iei un ceai la mine.

BARBU: Prefer un dejun.

ARABELLA: Bine! Atunci te aştept la dejun...

BARBU: De flori sînt scutit,'nu?

ARABELLA: Da! Pentru limită de vîrstă... Pe mîine...

BARBU: Şi dacă faci peşte, să ştii că-1 prefer nisetru cu maioneză. La revedere... *(Iese.)*

ZĂLARU *(imediat după ieşirea lui Barbu, se năpusteşte dinspre redacţie, afabil, galant, grăbit):* Te rog să mă ierţi, coniţă frumoasă, că te-am făcut să mă aştepţi... *(îi sărută mîinile amîndouă.)* Ia spune-mi. Cărui eveniment fericit datorez plăcerea de a te vedea?... *(Se aşază la birou, curtenitor.)*

ARABELLA: Am nevoie de o mică intervenţie la Interne.

ZĂLARU: La imbecilul ăla de Mărăscu?

ARABELLA: Da. Am o casă la Constanţa, pe care vreau s-o vînd. Şi cum sînt informată că Ministerul de Interne are nevoie de un local propriu, pentru Poliţie...

ZĂLARU: S-a-nţeles! Cît vrei pe ea?

ARABELLA: Trei milioane mi-a oferit cafegiul de la parter. M-am gîndit însă că statul...

ZĂLARU: E obligat să facă un cadou de două milioane unei femei atît de frumoase. *(Discret, scoate telefonul din priză, vizibil pentru public numai.)* Alio! Internele? Dă-mi pe ministru... Zălaru la telefon!. *(Arabellei.)* Dumitale să-ţi mulţumească Mărăscu că-i fac onoarea să-i vorbesc personal. *(La telefon.)* Alio! Mărăscu? Bonjour, dragă!... Tu ai nevoie de un local pentru poliţie la Constanţa, nu? Nu e nimic. Afli de la mine, dacă nu ştii... E! Cu cinci milioane. *(Face cu ochiul Arabellei, care surîde.)* Ţi-am găsit eu. Notează adresa...

ARABELLA *(încet):* Strada Mangalia, 138.

ZĂLARU *(notează şi el pe-o hîrtie în timp ce comunică):* Strada Mangaliei, 138. D-na Arabella Elian... Aşa,, puiule! Mîine trimit eu să ia aprobarea... Bine, bine! într-o zi, cînd am timp, mănînc şi cu tine... Să trăieşti. *(închide.)* Gata, frumoaso!

ARABELLA: Zău, nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

ZĂLARU: Mîine la dejun, mîncăm la „Capsa" să-ti aduc patalamaua...

ARABELLA: Deşi am musafiri, îi contramandez pentru d-ta.

ZĂLARU: Pentru mine, sau pentru aprobare?

ARABELLA: Şi pentru unul şi pentru alta...

ZĂLARU *(se ridică, trece de la birou şi se plantează în faţa ei):* Cum poţi să fii, domnule, aşa de frumoasă?

ARABELLA *(surîde, flatată totuşi).*

ZĂLARU: Eu cred că o femeie frumoasă e tot ce-a făcut natura mai bun pentru om. E ca ploaia pentru pămînt. îl justifică. E ca soarele pentru grîu. îl înnobilează pînă la franzelă. Fără frumuseţea voastră, noi am rămîne nişte dobitoace. Numai prin femeie specia umană s-a subţiat de la fiară pînă la om.

ARABELLA: Nu te ştiam atît de mare admirator al femeilor.

ZĂLARU: Numai al celor frumoase. Ele scuză şi pe celelalte.

ARABELLA: Trebuie să fi iubit mult...

ZĂLARU: Nu mult. Multe! Pînă acum, femeile au fost pentru mine ca nişte fapte diverse.

ARABELLA: Pînă şi în dragoste ai rămas gazetar...

ZĂLARU *(fanfaron):* De aceea m-am risipit în braţele femeilor ca în coloanele gazetelor. Acuma simt că a venit momentul să mă adun în volum. încep să înţeleg că într-o singură femeie se pot găsi toate. Frumuseţea dumitale mi-a deschis ochii.

ARABELLA: Mă faci să rîd, domnule Zălaru...

ZĂLARU: Mie nu mi-e ruşine să-mi recunosc capitulările»

ARABELLA: Un om atît de tare ca dumneata?

ZĂLARU: Tăria mea în viaţă a fost sinceritatea.

ARABELLA: E cel mai sigur dintre sentimente.

ZĂLARU: Dar cel mai plin de riscuri. Şi îmi place să le înfrunt.

ARABELLA: Fiindcă stii că totdeauna iesi biruitor.

ZĂLARU: O victorie costă totdeauna mai mult decît o bătălie pierdută.

ARABELLA: Dar gloria e inegalabilă.

ZĂLARU: Adevărat. Beţia succesului suplineşte toate durerile victoriei...

ARABELLA *(cu un surîs):* Pentru noi, femeile, înfrîngerile sînt cele mai agreabile. Pentru noi, victoria începe din clipa cînd am fost înfrînte.

ZĂLARU: Eşti singura femeie în faţa căreia sînt timid.

ARABELLA: Poate de aceea mă simt atît de îndrăzneaţă.

ZĂLARU: Dă-mi o dovadă!

ARABELLA: Ţi-am dat-o! Am acceptat să dejunez mîine la „Capsa", în *separe,* cu d-ta.

ZĂLARU: Eu n-am spus în *separe.*

ARABELLA: Am adăugat eu! *(Se ridică, cu un surîs cochet.)*

ZĂLARU: Arabella! *(Se repede, o ia în braţe şi-o sărută.)*

ARABELLA *(surprinsă şi zăpăcită, îşi recapătă — după prima clipă — calmul):* Dacă asta numeşti d-ta timiditate!...

ZĂLARU *(face pe pocăitul):* Iartă-mă! N-am putut să mă stăpînesc. îmi dogoreai buzele.

ARABELLA: Deocamdată, ştergeţi-le de roşu.

ZĂLARU *(îşi şterge gura cu batista de la piept):* Am impresia că sînt ridicol.

ARABELLA: Nu-ţi vine rău.

ZĂLARU: Nimic'nu e mai ridicul decît un bărbat cînd îşi şterge buzele de roşu.

ARABELLA: Sau cînd şi le mînjeşte...

ZĂLARU: Vrei să mă pedepseşti?

ARABELLA: Nu! Mîine la dejun, însă, mîncăm la restaurant. *(îi întinde mina.)* La revedere şi, încă o dată, toate mulţumirile...

ZĂLARU: Nu fi supărată...

ARABELLA: Nu! Sînt numai niţel decepţionată... Aş fi vrut ca prima d-tale sărutare să fie altfel!

ZĂLARU: Cum?

ARABELLA: Mult mai necuviincioasă. Mîine la 12 aştept un telefon prealabil. Athenee Palace – 128. La revedere... *(Iese, condusă de Zălaru, care o petrece cu „sărut mânuşiţele", „pe mîine".)*

PANȚÎRU *(intră, cît e Zălaru afară. Are un aer încîntat).*

ZĂLARU *(revenind):* Parşivă femeie, domnule! *(Se şterge din nou de roşu, ca să-l vadă Panțîru.)*

PANȚÎRU *(nedumerit):* Cine?

ZĂLARU: Asta! *(Un gest spre uşă.)* Nevasta ataşatului de presă al Italiei... M-a muşcat pînă la sînge. *(îi arată, de la distanță, batista, după ce se tamponează „a sînge" pe buze.)*

PANȚÎRU: Poate e puțin vampir...

ZĂLARU *(se duce la birou şi se aşază):* Femei nebune! Sai%, aşa, la om! *(Scîrbit.)* Desearâ mă duc la ea...

PANȚÎRU: Să ai grijă să-ți pui şi o botniță. Mîine rişti să. ai un loc viran în loc de nas... *(Vine la birou.)* Am tranşat cu Corlătescu... *(E încîntat.)*

ZĂLARU: Știu! Eşti un dobitoc.

PANȚÎRU:'Ai ascultat la uşă?

ZĂLARU: Nici n-am avut răbdare să ascult. îmi venea sa intru înăuntru şi să te iau la palme.

PANȚÎRU *(cu cecul în mînă):* Pentru că i-am luat cinci milioane, cît ai spus?

ZĂLARU: Pentru că puteai să-i iei şi zece. N-ai văzut ce fraier e?

PANȚÎRU: E, ce vrei, să-i iau şi pielea de pe el?

ZĂLARU: Siiigur. Numai ochii să-i rămîie, să aibă cu ce sâ plîngă...

PANȚÎRU: Eu nu sînt chiar atît de tiran. Am şi puțin suflet în afaceri.

ZĂLARU: Băăă! Șantajul nu se face cu sufletul! Se face cu mîinile. Iei *tot* si rîcîi, să nu cumva să mai rămîie ceva.

PANȚÎRU: Semnează cecul, să mă duc să-1 încasez. E pe numele tău...^

ZĂLARU: Abule! *(îi dă cecul, pe care îl semnează.)* Phuu! Ce-am pierdut din mînă! Cel puțin cinci milioane. O gîscă ca asta e rara avis!...

DUȚĂ *(intră):* D-l Secretar general Rădan.

PANȚÎRU *(cu un surîs):* Vorbeşti de gîscă şi ea bate din aripi la uşă!...

ZĂLARU: S-aştepte! *(Lui Panțîru.)* Vezi să nu mă deranjeze nimeni.

PANȚÎRU: E-ii regulă!

(Duță iese prin fund. Panțîru iese către redacție. Zălaru îşi ia o mutră cît mai „teribilă". Aprinde o țigară de foi. Se aşază marțial la birou. îşi aranjează hîrtiile în jur, ca şi cum ar fi scris, apoi sună.)

DUȚĂ *(intră imediat):* Porunciți!

ZĂLARU: Pofteşte pe domnul!

DUȚĂ *(iese):* Da!...

ZĂLARU *(începe să scrie preocupat.)*

RĂDAN *(intră. E un om între două vîrste. Corect. Calm):* Bună ziua! D-l Zălaru?

ZĂLARU *(fără să ridice capul, îi indică fotoliul de lingă birou):* Un moment!... Am ceva de terminat...

RĂDAN *(se aşază):* Mulțumesc...

ZĂLARU *(acelaşi joc. îi împinge cutia cu țigări):* Fumezi?

RxĂDAN: Mulțumesc. *(îşi aprinde din țigările lui. 0 clipă, pauză. Zălaru scrie, bolboşat. Rădan fumează, placid.)*

ZĂLARU *(pune un punct vehement. Trînteşte sugativa):* Omul dumitale...

RĂDAN: Mi s-a spus că doriți să-mi vorbiți într-o chestiune care priveşte ministerul...

ZĂLARU: Lasă ministerul... în primul rînd te priveşte pe d-ta.

RĂDAN: Despre ce e vorba?

ZĂLARU; Nu citeşti *Conştiința naționaW.*

RĂDAN: Nu mai citesc gazete de mult. Am auzit însă că, în asta, se duce o campanie violentă împotriva mea în privința importului de textile.

ZĂLARU: Tocmai în această privință, înainte ca să începem cea de-a doua şi cea mai importantă fază a campaniei noastre, doream să stăm un pic de vorbă...

RĂDAN *(calm):* Cît?

ZĂLARU *(acelaşi ton):* Jumătate din comision.

RĂDAN: Din care comision?

ZĂLARU: Din comisionul pe care îl iei ca să păgubeşti statui cu sute de milioane.

RĂDAN *(placid):* Păi d-ta îți închipui că eu am făcut afacerea asta ca să te îmbogăţesc pe d-ta? Am făcut-o ca să mă îmbogățesc eu. Eşti excroc bătrîn, ce dracu?!

ZĂLARU: Tocmai. Nu primesc nici un leu mai puțin decît jumătate din şperț. Iei douăzeci de milioane...

RĂDAN: Treizeci, te înşeli...

ZĂLARU: Cincisprezece sînt ale mele...
RĂDAN *(simplu):* Nu dau nici un ban...
ZĂLARU: în cazul ăsta, dau adevărul pe faţă.
RĂDAN: Care adevăr?
ZĂLARU: Că furi.
RĂDAN *(cu un zîmbet. Primul):* Păi acum ai aflat d-ta treaba asta? Fur de cînd am intrat în minister. Am douăzeci şi cinci de ani de serviciu.
ZĂLARU: Credincios...
RĂDAN: îl am şi pe ăla! Acum sînt propus la Comandoria Coroanei...
ZĂLARU: Cu mine să nu faci pe cinicul, şefule. Dacă nu scoţi banii într-o săptămînă, eşti la Văcăreşti...
RĂDAN *(se ridică):* Ascultă, banditule! Ştiu că n-ai nici o dovadă împotriva mea, pentru că nu există nici o dovadă. Ştiu că eşti în stare de orice. Te previn, însă^ că dacă mai apare un singur rînd contra mea în porcaria d-tale, te dau pe mîna Parchetului,^ după ce — bineînţeles •—te dau întîi pe mîna mea. *(îi prezintă o palmă enormă.)* O vezi? Dintr-o palmă, îţi şi iese crucea în gazetă!... Cu mine să nu faci, Codică, pe Bartolomeu Zălaru... Ţi-am adunat dosarul complet,, boaită! De la atestatul de patru clase, falsificat, şi pînă la afacerea cu morile lui Corlătescu. Ştiu toţ banii pe care i-ai măcinat. Cu mine să nu te joci,, Codică! Ţi-am găsit şi condamnarea de trei luni, pentru furt, executată la Craiova. Să-ţi bagi minţile în cap, Codică! M-oi duce eu de-a dura, dar mă duc cu tine de gît.
ZĂLARU *(o moaie):* Dar de ce te enervezi, nene? Pe mine ameninţările mă lasă rece... Ne putem înţelege ca oamenii... Mai ales că eşti şi simpatic, şefule!
RĂDAN: Să nu fii intim cu mine, că te cîrpesc.
ZĂLARU: Pe mine? Ieşi afară!
RĂDAN: Eu? *(îi lipeşte două palme,)*
ZĂLARU *(luat prin surprindere, se clatină):* Nu da, nenet Sîntem între gentlemeni, ce dracu?...

(Ştefan a apărut în uşa redacţiei în clipa cînd Rădan l-a lipit pe Zălaru. A rămas nemişcat în uşă.)

RĂDAN: Acum să mai pofteşti să-njuri... Grîu de colivă te fac... *(Iese furios prin fund.)*

(Zălaru, fără să-l observe pe Ştefan, se reculege. îşi freacă obrazul şi îşi reface ţinuta deranjată de bătaie. Are un aer speriat, umil.)

ŞTEFAN: Dar ce s-a întîmplat?
ZĂLARU *(cînd dă cu ochii de el, îşi umflă pieptul, se înfoiază ca un păun şi, într-o poziţie marţială, răspunde rar):* Cultul patriei are martirii săi şi în timp de pace!...
ŞTEFAN *(trecînd spre biroul lui):* Dar cine e domnul?
ZĂLARU: Rădan! Excrocul ăla de la Industrie. Noroc că l-am dezarmat de revolver. Venise să mă asasineze.
ŞTEFAN: Din cauza campaniei pe care o duci contra lui?
ZĂLARU: Eu nu duc campanii contra nimănui. Le duc pentru ţară!... Şi cadavrele peste care trebuie să calc nu mă interesează.
ŞTEFAN *(cu un surîs):* Cam iute de mînă cadavrul.
ZĂLARU: O să-l coste viaţa!...
ŞTEFAN *(începe să examineze corespondenţa, la birou):* Dar cu Corlătescu ce s-a făcut?
ZĂLARU: Care Corlătescu?
ŞTEFAN: Preşedintele Sindicatului morarilor. Mi-a dat un telefon azi-dimineaţă acasă.
ZĂLARU: în ce chestie?
ŞTEFAN: în privinţa acuzaţiilor pe care i le aducem. Omul e complet nevinovat.
ZĂLARU: M-am convins şi eu. Chiar am şi dat ordin să înceteze imediat campania...
ŞTEFAN *(uitîndu-se atent la o hîrtie):* A fost şi el pe-aci?
ZĂLARU: Nu ştiu. Nu l-am văzut.
ŞTEFAN: Mi se pare că l-a primit Panţîru.
ZĂLARU: Treaba lui!
ŞTEFAN: Eu cred că tot ceea ce se întîmplă aci, la gazetă, e — în primul rînd — treaba noastră.
ZĂLARU: Dar de cînd îţi iei aere de-astea de director cu mine?
ŞTEFAN: Nu mi le iau cu tine. Mi le iau cu gazeta. Am impresia că — în spatele nostru — se petrec unele lucruri...
ZĂLARU *(i-o taie):* Nu se petrece nimica, domnule! Spionii d-tale te-au informat prost.

ŞTEFAN: Ce vorbă e asta „spionii mei"?

ZĂLARU: Ce? Tu crezi că eu nu ştiu că-aicea, Ia gazetă, ai „oamenii" tăi? Duţă, Silvia, caraghiosul ăla de Barbu... *(Sună telefonul de pe biroul lui Ştefan.)*

ŞTEFAN: Alio! Da!... E aci! *(Lui Zălaru.)* Dar ce? Telefonul tău nu merge?

ZĂLARU: Dar de ce să nu meargă? *(işi aminteşte că l-a scos din priză şi îl pune la loc.)* E scos din priză.

ŞTEFAN *(la telefon):* Fă d-ta numărul d-lui director Zălaru din nou. *(închide, lui Zălaru.)* Te cheamă tipografia... *(Telefonul lui Zălaru sună imediat.)*

ZĂLARU *(la telefon):* Alio! Ce e, domle? Nu se poate. E, şi dac-ai paginat, ce? Paginezi din nou, că de-aia vă plătesc... Să paginezi pînă ţi-or ieşi ochii! *(Trînteşte telefonul.)* Toată lumea are păreri, domnule, în redacţia asta. Toată lumea comandă! *(Vede notiţa luată pentru Arabella.)* Aoleu!... *(Face un număr la telefon.)*

ŞTEFAN *(lucrează la biroul lui atent).*

ZĂLARU: Alio! Internele? Dă-mi te rog pe d-l director de cabinet Manoliu. Zălaru, Directorul ziarului *Conştiinţa naţională.* Alio!... Să trăieşti, Manolică tatăl Dragă, vreau să-ţi dau o chestie... Mă serveşti şi pe mine şi pe tine... Dar tu personal. Fără să ştie ministrul. Ştiu că vreţi să cumpăraţi un local pentru poliţia din Constanţa. Nepoata mea, doamna Arabella Elian *(Ştefan, la auzul numelui, devine foarte atent şi surprins),* are o casă „pă cinste" pentru ce vă trebuie vouă. Şase milioane cu smîntîneala respectivă pentru băieţii deştepţi. Notează, te rog. Casa e în strada Mangaliei,. 138. Proprietară: Arabella Elian... Ai scris? Bravo! în regulă. Şi trimite-mi, nene, o fotografie mai recentă, că vreau să te pun în gazetă... Bine, mercit Să trăieşti!... *(închide telefonul,)*

ŞTEFAN: Arabella Elian e nepoata ta?

ZĂLARU: Dar tu de unde-o cunoşti?

ŞTEFAN: Am cunoscut-o la Paris.

ZĂLARU: Mişto bucată, ce zici?

ŞTEFAN: Nu'ştiam că sînteţi rude...

ZĂLARU: Rude, pe dracu! Am cunoscut-o acum o lună la un. banchet. Şi de-atunci mă pisează mereu.

ŞTEFAN: Cu casa?

ZĂLARU: Cu amorul!... *(Scoate batista, deşi n-are nevoie.)* Ia uite! Adineauri, cînd a fost la mine, mi-a sîngerat buzele. Muşcă, domnule, ca o căţea.

ŞTEFAN; *„Elle a du chien",* într-adevăr..'.

ZĂLARU: Mîine la prînz mănînc cu ea, la „Capsa", în *separi.* Trebuie să tranşez şi chestia asta!

ŞTEFAN: Eşti atît de sigur de reuşită?

ZĂLARU: Nu s-a născut femeia aia care să-mi reziste.

ŞTEFAN: Am impresia că d-na Elian, sub o aparenţă contrariere de-o perfectă onestitate... îşi duce calvarul propriului ei paradox.

ZĂLARU: Las' că vede ea paradox, mîine...

DUŢĂ *(intră. Lui. Zălaru):* Vă roagă d-l casier să poftiţi. E gata cu socotelile.

ZĂLARU: Viu acuma...

DUŢĂ *(iese).*

ZĂLARU *(se ridică de la birou şi trece să iasă prin uşa dinspre redacţie):* Aia e, domnule! Pe mine nu mă interesează femeile din punct de vedere psihologic. Aia e treabă de romancier. Eu sînt gazetar. Lucrez *„sur le vif".* Şi singura mea armă în materie de femei e piedica. 6 dată trîntită, femeia nu mai are opinii. Are numai dorinţe... *(Iese. Imediat ce-a ieşit, sună telefonul lui Zălaru.)*

ŞTEFAN *(se duce la telefon):* Alio! Nu! în momentul ăsta nu e aici. Balint la telefon. Bună ziua, domnule Manoliu. Da, cu plăcere. Chestiunea Arabellei Elian nu se poate face fără aprobarea d-lui ministru? Bine! Am să-i comunic lui Zălaru. Profit de ocazie să te rog să fii amabil să-mi dai legătura cu d-l ministru Mărăscu. Mulţumesc foarte mult. *(Aşteaptă puţin la telefon.)* Alio! D-l ministru Mărăscu? Bună dimineaţa, d-le ministru. Eu, da! Balint. Ce să fac, Georgică dragă? Să zic, bine. Nu vreau să te deranjez prea mult. E vorba de o cunoştinţă a mea de la Paris. D-na Arabella Elian. Da, da, aceea frumoasă. Vrea să te roage, prin mine, să-i faci un serviciu. Numai dacă e legal şi se poate. Cel mai bun lucru e să-ţi spună ea personal despre ce e vorba. Te rog şi eu s-o serveşti, repet, dacă e legal. Bine! O să-i comunic să vie imediat. Eşti foarte drăguţ, Georgică... Mulţumesc mult... Atunci,

dă-i tu instrucţiuni şefului de cabinet s-o primească imediat. La revedere şi înc-o dată mulţumesc. *(Agaţă receptorul şi sună.)*

DUŢĂ: Poftiţi, d-le director...

ŞTEFAN *(trece la biroul lui):* Duţă! Fii bun şi cere la tipografie corectura articolului meu de mîine.

DUŢĂ: Articolul nu s-a cules, d-le director. D-ra Silvia l-a dat la timp, însă, d-l director Zălaru, a dat ordin să nu se culeagă.

ŞTEFAN *(surprins, dar stăpînit):* A dat ordin d-l Zălaru?

DUŢĂ: Chiar eu am adus articolul din tipografie.

ŞTEFAN: Bine, Duţă! Mulţumesc.

DUŢĂ *(după o ezitare):* Şi-a luat nasul la purtare rău... Şi pe noi, cum a venit, ne-a luat în primire. A dat afară şi florile...

ŞTEFAN: Care flori?

DUŢĂ: D-ra Silvia vă adusese de dimineaţă nişte violete... Cum le-a văzut, i-a sărit ţandăra. Şi pe conu Barbu l-a luat la „reflect".

ŞTEFAN *(un timp):* Dar cu d-l Corlătescu ce-a fost?

DUŢĂ: Nu ştiu ce a făcut cu d-l administrator Panţîru în biroul dumnealui. N-am putut asculta la uşă, că asculta d-l director Zălaru. Dar, în schimb, ăsta de fu adineauri, d-l secretar general, ce i-a zis, mamă-Doamne! Şi cînd l-a plesnit, s-a auzit pînă la expediţie... Două palme i-a dat, dar au răsunat cît zece.

ŞTEFAN *(după un timp de reflecţie):* Bine, Duţă!

DUŢĂ *(un timp. îndrăzneşte):* Mi-e nu-mi place ce se întîmplă aici, domnule director.

ŞTEFAN: Nici mie, Duţă.

DUŢĂ *(înseninat):* Atunci nu mai am nici o grijă. *(Iese prin fund, în timp ce Zălaru intră dinspre redacţie, enervat.)*

ZĂLARU: Dau afară şi casierul. Fură!

ŞTEFAN: L-ai prins cu ceva?

ZĂLARU: Un casier căruia îi iese casa exact, la lună, înseamnă că fură şi pune din buzunar ca să-i iasă la ţanc. Fiindcă nu există «casă» care la socoteli să nu iasă ori în plus, ori în minus.

ŞTEFAN: Postelnicu e un om foarte cinstit.

ZĂLARU: La tine toţi mîncaţii ăştia de gărgăriţe sînt foarte cinstiţi. Cum o să fie cinstit dacă îi iese exact?

ŞTEFAN: A telefonat adineauri Manoliu, de la Interne. Chestiunea d-nei Elian nu se poate face fără aprobarea ministrului.

ZĂLARU: E un caraghios. O să-şi vază poza în gazetă cînd mi-oi vedea eu creierii în oglindă...

ŞTEFAN: Am vorbit însă în numele tău cu ministrul, care o aşteaptă imediat să-i spuie despre ce e vorba...

ZĂLARU: I-a pus gînd rău şi ăsta...

ŞTEFAN: Manoliu spune că chestiunea e ca şi făcută.

ZĂLARU: Cred şi eu! Lui Mărăscu îi ţîţîie de frica mea... *(Face un număr la telefon.)* Alio! Athenee Palace? Dă-mi, te rog, 128. Alio! *(Pe un ton mieros.)* Sărut mîinile, frumoaso! Ministrul te aşteaptă imediat. Ia o maşină şi du-te. I-am dat ordin şefului de cabinet să te anunţe cum ajungi. Chestiunea e tranşată. îmi telefonezi şi mie rezultatul. Lasă, lasă, că-mi mulţumeşti mîine, la dejun... La revedere. *(închide.)*

ŞTEFAN *(se ridică de la birou şi vine spre Zălaru):* Ai cinci minute libere?

ZĂLARU: Dar ce eşti aşa de solemn?

ŞTEFAN: Aş vrea să stăm niţel de vorbă.

ZĂLARU: în ce chestie?

ŞTEFAN: în privinţa gazetei noastre.

ZĂLARU: Iară-ncepi, domle? Cu reforme, cu teorii, cu fleacuri? Ce, nu-ţi ştiu repertoriul?

ŞTEFAN: Cînd am făcut gazeta împreună, am stabilit unele condiţiuni de colaborare... Am precizat ţinta şi obiectivele gazetei...

ZĂLARU: Ei şi?

ŞTEFAN: Gazeta nu este cea pe care am visat-o. Eu, cel puţin. De îndată ce a ajuns o forţă în publicistica noastră, s-a transformat, pe nesimţite, ajungînd — astăzi — dintr-o tribună liberă şi cinstită a revendicărilor obşteşti un organ de preocupări personale şi cu practici foarte suspecte.

ZĂLARU: Ce vrei să zici? Fără şarade, te rog.

ŞTEFAN: în gazeta noastră se duc campanii nedrepte şi grosolane împotriva unor instituţii şi persoane. Aceste campanii încep şi încetează în biroul d-lui Panţîru, care lasă să se înţeleagă — scontînd prestigiul de care

mă bucur în ochii opiniei publice — că aceste campanii sîht duse sau inspirate de mine. Ştiu că se realizează beneficii pe care gazeta nu le încasează şi care nu ştiu în ale cui buzunare intră...

ZĂLARU *(virează discuţia):* A! Asta te doare pe tine? Că beneficiile nu intră în buzunarul tău? Păi de ce te plîngi? Tu nu lucrezi pe cont propriu?

ŞTEFAN *(rămîne trăsnit):* Eu?

ZĂLARU: Te-am întrebat eu vreodată cît ai luat şi de la cine ai luat de pe urma campaniilor pe care le-ai dus? Ţi-am cerut eu vreodată socoteli de la instalarea redacţiei şi a tipografiei? Te-am întrebat eu cît ai luat, de exemplu, de la Asociaţia funcţionarilor particulari, de la Trustul zahărului sau de la Obşte?

ŞTEFAN *(tot nu-i vine să creadă):* Cum? Tu crezi că eu am încasat vreun leu nemuncit în viaţa mea?

ZĂLARU: Cine spune că n-ai muncit pe ei? Ai scris, ai alergat, ai intervenit! Dreptul tău să iei ce poţi.

ŞFEFAN: Eu, domnule?

ZĂLARU: Tu eşti mai şmecher decît mine, mă!... Tu ai şantajul simpatic! Tu iei de la cinstiţi... Al meu, în schimb, e moral. Eu iau numai de la hoţi.

ŞTEFAN: Bică! îţi dai seama de ce spui?

ZĂLARU: îmi dau seama şi de ce iei.

ŞTEFAN: Bine! *(Un timp.)* în condiţiunile astea, orice discuţiune este de prisos şi colaborarea noastră se încheie chiar din acest moment. Eu ies din asociaţie... Să ne socotim, şi gata.

ZĂLARU: Ce să te socoteşti? Vrei să pleci, umblă sănătos.! N-ai să dai, n-ai să iei.

ŞTEFAN: Cum n-am să iau? Gazeta are beneficii.

ZĂLARU: Ai adus vreun capital?

ŞTEFAN: Capitalul meu a fost munca şi priceperea mea.

ZĂLA.RU: Lasă capitalurile morale. Sunători! Ai adus?

ŞTEFAN: A fost vorba că sîntem asociaţi cu drepturi egale...

ZĂLARU: Ai ceva la mînă?

ŞTEFAN: Am cuvîntul tău!

ZĂLARU: Ăla nu face probă în justiţie...

ŞTEFAN *(îl cîntăreşte de sus pînă jos)]* Biiine! N-o să ajungem în faţa justiţiei. Mi-a fost prea dragă gazeta asta ca să-i spăl rufele murdare în public. *(Se duce la birou şi începe să-şi adune hîrtiile din sertare în servieta cu care a venit.)*

ZĂLARU: în orice caz, trebuie să recunoşti că tu ai părăsit asociaţia. Ai făcut tot posibilul ca s-o strici...

ŞTEFAN: Inutil să insişti. Sînt deplin lămurit. Gazeta s-a lansat... Ţi-am umplut buzunarele. Nu mai ai nevoie de mine.

ZĂLARU: Eu n-am avut niciodată nevoie de nimeni.

ŞTEFAN: Asta o spui totdeauna după! Eşti tare, recunosc.

ZĂLARU: Forţa mea a fost întotdeauna slăbiciunea altora.

ŞTEFAN: îngăduinţa altora. E o confuzie primejdioasă.

ZĂLARU: Nu mi-e teamă de nimeni şi de nimic...

ŞTEFAN: Acuma ţi-am înţeles jocul. Totul era premeditat. Ultima lovitură a fost cea de azi, cu articolul. Erai sigur că n-o să tolerez niciodată să-mi cenzurezi articolele.

ZĂLARU: N-am publicat articolul pentru că era prost.

ŞTEFAN *(cu un surîs):* Serios?

ZĂLARU: Pentru mine, orice articol care e împotriva gazetei e prost.

ŞTEFAN: Eu sînt un om cinstit.

ZĂLARU: Eşti un om cinstit pentru că nu poţi să fii altfel. Nu există om cinstit. Toţi sîntem cinstiţi provizoriu. Fiindcă cinstea nu e o funcţie morală. E una organică. Aci e greşeala noastră. Eşti cinstit atît cît organismul îţi permite. Ai o cotă maximă de rezistenţă în faţa tentaţiei. Rezişti la un milion. La două! La cinci. Cifra nu-ţi face nici o impresie. Există, însă, o cifră, pentru fiecare om, în faţa căreia capitulează. Cinci milioane şi un leu, de exemplu. Cînd o aude, organismul intră în panică! I-ai atins cota maximă de rezistenţă. Şi posesorul organismului închide ochii şi întinde mîna. Cinstea s-a dus dracului.

ŞTEFAN *surîde:* îmi aştept cota maximă, ca să-ţi verific teoria.

ZĂLARU: Degeaba surîzi...

ŞTEFAN: în numărul de mîine te rog să anunţi retragerea mea de la gazetă.

ZĂLARU: Să vezi c-o să-mi scadă tirajul... Tu crezi c-o să te regrete cineva? Adu-ţi aminte, acum 15 ani cînd ai

plecat „în exil"...'Nici nu pornise bine trenul, şi nu-şi mai aducea nimenea aminte de tine.

ŞTEFAN: Totuşi, după cincisprezece ani, ţi-ai adus aminte tu.

ZĂLARU: Asta a fost o condiţie a lui Borcănescu, admiratorul tău. Trebuia să-i fac gustul elefantului, că el da banii.

ŞTEFAN *(privindu-l întreg):* Tu ţi-ai creat din mîrlănie un blazon...

ZĂLARU: Eu sînt propria mea creaţie. M-am construit din cărămizile mele, pe care mi le-am frămîntat şi mi le-am ars singur. îmi bat joc de voi şi de teoriile voastre. Sînt opera mea, bă, înţelegi? Eu m-am născut „nimeni" şi am ajuns cineva... Voi vă naşteţi „cineva" ca să ajungeţi nimeni... Uită-te la tine! Ce eşti altceva decît un ratat, ca şi amicul dumitale Stăjescu! De ce trăiţi pe lume? Nu sînteţi buni de nimic. Nici pentru voi, nici pentru alţii. Mi-e milă de voi, nefericiţilor...

ŞTEFAN: Nu-ţi mai consuma sentimentele generoase pentru noi... *(Pleacă, din uşă.)* O să ne întîlnim, Codică Paraschiv!...

ZĂLARU: Codică Paraschiv, drăguţă, a fost băiat deştept şi s-a sinucis la vreme. Nu te mai întîlneşti cu el... Cu Bartolomeu Zălaru, însă, oricînd...

ŞTEFAN: Codică Paraschiv nu s-a sinucis, minţi! Derbedeul s-a travestit numai, crezînd că nu-i mai recunoaşte nimeni cercelul din ureche. Borfaşul de idei ciordite de la alţii zbiară ca să-şi răzbune tăcerile universitare... Nespălatul generaţiei noastre se face blească de parfum, crezînd că nu mai pute a jeg.

ZĂLARU *(un gest violent spre el):* Bă! Mi se pare că tu vrei să te cerţi cu mine?...

ŞTEFAN *(îl pironeşte c-o privire):* Nu! Azi eşti prea obosit, după discuţia cu Rădan... *(Iese.)*

(Zălaru e înfuriat. Fără să-şi dea seama, îşi fveacă obrazul cîrpit.)

PANŢÎRU *(intră dinspre redacţie):* E? Cum a ieşit figura cu Rădan? *(Se apropie vesel de biroul lui Zălaru.)*

ZĂLARU *(degajează de la birou şi îi şterge o palmă).*

PANŢÎRU *(complet zăpăcit):* Ce-a fost asta?

ZĂLARU: Jumătate din ce-am luat de la Rădan. Eu îmi respect convenţiile.

PANŢÎRU: Te-a pălmuit? *(Sub consternare e şi un pic de satisfacţie.)*

ZĂLARU: Prin surprindere. Venise să mă asasineze. Fiindcă sînteţi nişte vite încălţate. îmi aduceţi toţi nebunii pe cap. Nu pregătiţi terenul. Vă năpustiţi la şantaj înainte de vreme. Vreţi să stoarceţi buba înainte de a face puroi. Ca să plătesc eu cu viaţa tîmpeniile voastre. *(Umflîndu-şi muşchii.)* Ce mă făceam eu, mă, cu bestia aia, fără ăştia? *(îşi baie muşchii.)* Şi nici nu-l mai înjur acum, ca să vă satur. Am apucat să-l bat, s-a isprăvit. Şi-a luat pedeapsa!... Cinsprezece milioane am pierdut, boilor! Şi de la Corlătescu, cinci! Douăzeci de milioane într-o zi... *(Se aşază la birou.)* O să mă aduceţi la faliment, fir-aţi ai dracului să fiţi! *(Un timp.)* Să te duci la Borcănescu să dea bani pentru gazetă. Poimîine e chenzina. N-am cu ce plăti... Aci toată lumea fură şi nimeni nu aduce.

PANŢÎRU: Conu Ilie a dat tot ce trebuia să aducă.

ZĂLARU: Nu mă priveşte. Pînă mîine, îmi trebuie două milioane pentru gazetă. De la mine nu dau! N-am.

PANŢÎRU *(care îl urmăreşte foarte atent):* Nu ştiu dacă o să mai vrea să dea. El e în perfectă regulă. Noi însă... nu sîntem.

ZĂLARU.; De ce? Fiindcă am amînat nunta? Ce? Nu-i ajunge că sînt logodit?

PANŢÎRU: Vrea să vadă chestiunea clarificată.

ZĂLARU: întîi să dea banii şi pe urmă fata.

PANŢÎRU: Banii i-a dat, fata i-a rămas.

ZĂLARU: Cum i-a dat? Nu trebuia să mai dea cinci milioane?

PANŢÎRU: Dotă, nu vărsămînt. Şi dota se dă la căsătorie.

ZĂLARU: Da? E! Află atunci că n-am nevoie de fii-sa, nici de milioanele lui.

PANŢÎRU: Uiţi că are drepturi la gazetă?

ZĂLARU: Da'tîmpit eşti, mă!

PANŢÎRU: Tu de cîte ori mă faci pe mine tîmpit însemnează că vrei să te faci deştept pe ocolite.

ZĂLARU: Borcănescu n-are nici un drept la gazetă.

PANŢÎRU: Şi banii lui?

ZĂLARU: I-a pierdut la început, cînd tirajul mergea prost.
PANȚÎRU: Știe?
ZĂLARU: Trei somații i-am făcut, să aducă bani dacă vrea să meargă mai departe...
PANȚÎRU: N-a primit nici una...
ZĂLARU: Păi ce, eu i le-am trimes ca să le primească? I le-am făcut ca să existe. De unde știu eu că nu-i dă în gînd să-mi facă vreun proces? Și eu am obicei să mă judec numai în procese pe care le cîștig.
PANȚÎRU: Balint ce zice de asta?
ZĂLARU: Nu mă interesează. S-a retras din afacere!
PANȚÎRU *(serios surprins):* Balint? Cînd?
ZĂLARU: Azi!... L-am dat afară! Eu n-am nevoie de cenzori, nici de oameni cinstiți și *(privindu-l)* nici de excroci mai mari ca mine... Balint e un excroc.
PANȚÎRU *(cu oarecare decepție):* A! El!
ZĂLARU: Te umili în pene? Credeai că e vorba de tine? Tu ești minor, măă!...
PANȚÎRU: Poți să știi ce calități ascunse zac în mine?
ZĂLARU: Habar n-am nici de voi, nici de calitățile voastre. Gazeta merge!... Bani, am!...
PANȚÎRU *(se luminează asupra situației):* Apropo de bani, tocmai veneam să ne socotim și noi puțin...
ZĂLARU: Mă rog! Ce-ai de luat?
PANȚÎRU: Mai am comisionul de la Mărculescu, de la „Pielăriile unite" și de la Corlătescu. De la Rădan l-am luat...
ZĂLARU *(notînd pe-o hîrtie):* Va să zică: Mărculescu a fost 2.000.000 „Pielăriile"... șase... Corlătescu, cinci. Total 13.
PANȚÎRU: Exact...
ZĂLARU: 15% partea ta... *(socotește)* înseamnă că ai de luat...
PANȚÎRU: Cum 15 %?
ZĂLARU: Dar ce? Crezi c-o să-ți dau toată viața 25? Aia a fost așa, la început, cînd gazeta nu era lansată. Acuma afacerile merg singure.
PANȚÎRU: Pentru că le aduc eu...
ZĂLARU: Pentru că am gazeta...
PANȚÎRU: Gazeta am făcut-o tot eu. Cu banii lui conu Ilie.
ZĂLARU: Și cu talentul meu...

PANȚÎRU: Cu munca și cu talentul lui Balint. El a făcut tot.
ZĂLARU: Taci, mă! Prin urmare, eu n-am adus nimic?
PANȚÎRU: Tu ai fost mai deștept ca toți. Ai luat numai.
ZĂLARU: Uite ce e, dragă Panțîrule! Cu mine să nu te obrăznicești, că pe urmă întorc foaia...
PANȚÎRU *(ironic):* Te pomenești că nu-mi mai dai mîna.
ZĂLARU: îți dau în schimb un picior de nu te vezi.
PANȚÎRU: Mie?
ZĂLARU: Cu mine să nu te joci. Știi că eu sînt obișnuit să calc peste cadavre...
PANȚÎRU *(bate în lemn):* Mulțumesc lui Dumnezeu, niciodată nu m-am simțit mai viu ca acuma... Poți să treci cît poftești peste cadavre... Eu nu trec peste un milion 350.000 de lei ai mei. Banii lui Corlătescu sînt în casă... îmi iau ce e al meu și restul îți aparține...
ZĂLARU *(privindu-l în albul ochilor):* O să te coste scump, găinarule.
PANȚÎRU: Nu e nimic. Plătesc din cele 10%, cu care era să mă arzi...
ILIE *(intră din fund. Elegant cu exagerație. Jovial, corpolent):* Saltare și frăție, leilor! *(Dă mîna lui Panțîru, apoi lui Zălaru.)*
ZĂLARU *(decis să nu lungească vorba):* La țanc ai venit, coane Ilie. Am nevoie de bani.
ILIE *(toată veselia îi dispare brusc):* Ce bani?
ZĂLARU: Bani, la gazetă. Redactorii nu scriu de pomană. Mașinile sînt niște fiare care devorează tot: hîrtie, cerneală, creieri.
ILIE *(lui Panțîru):* Păi, spuneai că gazeta merge ibrișim, Jenică? Că tirajul crește mereu...
ZĂLARU: Scade, domnule. Scade! Fiindcă n-avem cu ce să plătim redactorii cum trebuie... să apărem în condiții tehnice bune...
ILIE: Păi de ce nu scrieți voi? Tu și cu Balint.
ZĂLARU: Balint si-a dat demisia...
ILIE: Ce?
ZĂLARU: Dumnealui sabotează afacerea... *(Arată pe Panțîru.)*
ILIE: El?
ZĂLARU: Dumneata te ocupi de muieri și de politică...

ILIE: Eu?
ZĂLARU: Și eu sînt fraierul vostru, al tuturor... Ei bine, așa nu mai merge, leule!... Dacă pînă mîine dimineață nu-mi aduci 2.000.000 lei, suspend gazeta.
ILIE: Cum o s-o suspenzi... Tocmai acum, cînd...
ZĂLARU: O suspend pentru reorganizare... Pînă găsesc alți oameni serioși s-o finanțeze...
ILIE: Și milioanele mele pe care le-am băgat?
ZĂLARU: Ce-mi pasă mie de milioanele tale? Gazeta înainte de toate.
ILIE: Cum nu-ți pasă?
PANȚÎRU: Foarte bine! Nu-i pasă!...
ZĂLARU: Ai avut destulă glorie în schimbul lor. Ți-ai făcut destule treburi pe spinarea gazetei. Cine te-a făcut președintele Camerei de comerț? Cine te-a ales deputat? Te-am scos din pap și te-am băgat în pîine. Te-am azvîrlit dintre calapoade drept în dealul Mitropoliei. Și mai ai nas să mă întrebi ce-am făcut cu milioanele?
ILIE *(lui Panțîru):* E nebun, pe onoarea mea...
PANȚÎRU: Mata nu înțelegi, coane Ilie, că nu mai are nevoie de noi?
ILIE: Și fata?
ZĂLARU: Nu cumva ți-ai închipuit că, pentru cîteva milioane, o să-ți lansez toată cizmăria? Doamna Zălaru! Cred și eu că i-ar conveni... Mîine, poimîine, ministreasa... La legații, la palat...
ILIE: Va să zică, logodna?
ZĂLARU: Stric tot. Rup toate legăturile cu trecutul. Sînt prea tare pe picioarele mele ca să mă mai poată trage vreo ghiulea la fund. Viața mea începe de azi...
ILIE: Fata n-are să poată suporta lovitura...
ZĂLARU: Fetele bătrîne, cînd sînt decepționate din dragoste, rezolvă problema cu somnalin. Douăzeci de tablete și Nirvana le aparține.
ILIE *(un gest de furie oarecum comică):* îmi asasinezi fata, criminalule?
PANȚÎRU *(intervine):* Nu te enerva, coane Ilie.
ILIE: Să-mi dai banii! *(Se repede la Zălaru.)*
PANȚÎRU *(îl ține)* Te rog, coane Ilie. Nu te juca cu tensiunea... n

ILIE *(Se liniștește dintr-odată):* Ai dreptate. Mi-am luat-o ieri și e crescută.
PANȚÎRU *(arătînd spre Zălaru):* O să-și frîngă mîinile într-o zi.
ZĂLARU: În gîtul vostru, cel mult.
PANȚÎRU: Ai auzit de pasărea numită pițigoi? E! Așa ai să te sugrumi singur. Ca un pițigoi.
ZĂLARU: Pițigoiul se sugrumă numai cînd e închis în colivie...
PANȚÎRU: Ei, și ce adică! Tu n-o s-ajungi la colivie?
ILIE: Așa, neică, să ne uităm la el printre gratii... Te am în mînă, pezevenghiule!... Cu contractul de furnituri al armatei... Douăzeci de ani iei.
ZĂLARU: Luăm, adică. Cîte 20 de fiecare... L-am semnat amîndoi, iubitule...
ILIE: Ce tîlhar!. N-aș fi crezut niciodată!... Am crescut șarpele la sîn... *(Se așază și își duce wÂna la inimă.)* Au!... Inima!... *(Lui Panțîru.)* Dă-mi un pahar cu apă...
ZĂLARU: Să-ți facă și o cafea... că se pricepe... Face bine la cord. *(Se îndreaptă spre ieșire.)*
PANȚÎRU *(care toa,rnă apă în pahar din sticla de pe birou, e cuprins de panică):* Să nu te duci la casierie... *(Lui Ilie.)* Are cheile de la casă. Banii de la Corlătescu sînt acolo... *(Rămîne cu paharul de apă în mînă, în prada unei mari „lupte sufletești".)*
ILIE: Apă! *(Se desface un pic la gît.)*
ZĂLARU *(a ieșit).*
PANȚÎRU: Mă fură!... *(Vrea să iasă după Zălaru.)*
ILIE: Stai cu mine!... Te despăgubesc eu...
PANȚÎRU *(senin):* Parcă de bani e vorba? Mata să trăiești!... Bea, coane Ilie! *(îi dă să bea.)* Să am să iau eu de la mata.
ILIE *(bea tot paharul. Se mai înviorează):* Ce tîlhar!
PANȚÎRU *(îi pune mîna pe creștet):* Tensiunea, ai perfectă...
ILIE: în cap nu e tensiunea... Ăla e pulsul. *(Un timp.)* Ce tîlhar! Și numai tu mi l-ai scos în cale. Bravo, Jenică!...
PANȚÎRU: Nu te mai enerva, coane Ilie. Parcă eu am putut să bănuiesc cu cine am de-a face...
ILIE: în viața mea nu m-am răzbunat pe nimeni. Dar pe

ăsta nu-l iert... Ce-o să zică Tița cînd o afla? Atîta am şi eu pe lume care mă încurcă: fata!...

PANȚÎRU: Bine c-a scăpat de un şnapan... Dar lasă-l pe mîna lui Jenică!... Am văzut eu alții mai tari... Şi cu d-ra Tița am să vorbesc eu... Astăzi la dejun mănînc la mata... Şi tot ce pot să-ți spun e că o să scoatem o nouă gazetă...

ILIE: Nu! M-am tămăduit...

PANȚÎRU: Ai încredere în mine... Nici o vorbă, însă, la nimeni... Nici lui d-ra Tița...

ILIE: Nu mă ştii în afaceri? Sînt „Monumentul tăcerii"...

SILVIA *(intră):* Bună dimineața.

ILIE *(crai dintr-odată, totuşi încă sub impresia loviturii primite):* Bună dimineața, păpuşico!

SILVIA *(lui Panțîru):* D-l director Balint n-a venit?

PANȚÎRU: A şi plecat! Şi chiar de tot...

SILVIA: Poftim?

PANȚÎRU: Şi-a dat demisia de la gazetă.

SILVIA: Nu se poate!

ILIE: Nu fii amărîtă, păpuşico, că te luăm la noi. Facem altă gazetă.

PANȚÎRU *(făcînd un semn lui Ilie):* „Monumentul tăcerii" îi punem titlul.

SILVIA: E adevărat de d-l Balint?

PANȚÎRU: Eu sînt singurul om de-aci care n-am făcut niciodată glume cu mata...

SILVIA *(veselă):* Atunci, îmi dau demisia şi eu.

ILIE: Bravo! Şi „la prînz" ce faci, matale?

SILVIA: Mănînc!...

ILIE: Unde?

SILVIA: La birt.

ILIE: Nu vrei să mănînci cu mine la restaurant?

PANȚÎRU: Mata ai musafiri la dejun, coane Ilie!

ILIE: Pe cine?

PANȚÎRU: Pe mine! Avem de discutat lucruri importante.

ILIE: Atunci mîncăm diseară împreună. Unde să te aştept, măicuță?

SILVIA: în Parcul Carol. La „Mormîntul eroului necunoscut".

ILIE: Şi dacă nu vii?

SILVIA: Păstrezi d-ta un minut de tăcere. *(Iese repede şi voioasă.)*

ILIE: îmi place grozav puştanca asta... Ce ochi, ce picior, ce talie! Vorba ăluia: *habeas corpus.*

PANȚÎRU: E amorezată de Balint.

ILIE: Ce vorbeşti? Păi, cum facem atunci?

PANȚÎRU: începi mata cu trei perechi de ciorapi de mătase naturală. Nu există inimă de fată să nu-i sară ochiurile la o astfel de atenție. Pe urmă continui de la picioare în sus. Nişte cămăşuțe, o rochiță, o pălărioară. Şi dacă tot rezistă, treci la menajerie. O vulpe argintie, un leopard, un mînz ceva.

ILIE: Am o blană veche de-a fetii. *Frantzbrandwein!*

PANȚÎRU: Aia e Diana, coane Ilie.

ILIE *(rîde):* Totdeauna o încurc la blănuri... Păi nu m-am dus, anul trecut, să-i iau fetii o blană de vizon şi-am cerut una de vizir?

PANȚÎRU: Şi negustorul ce-a zis?

ILIE *(amuzat):* Mi-a spus să mă duc la Constantinopole, că poate găsesc vreunul jupuit pe-acolo...

PANȚÎRU *(superior):* Bine!... Galicisme de-astea se întîmplă oricui... Totul e să nu te superi cînd le zici. *(Se uită la ceas.)* Na! Unsprezece. Trebuie să dau fuga la minister. M-aşteaptă unul să-i dau un şperț. Atunci, ne vedem la prînz... La unu jumătate sînt la mata.

ILIE: Şi cu fata, vezi... Vorbeşte tu, aşa, într-un mod mai Adesgo!...

PANȚÎRU: Am eu grijă, coane Ilie...

ILIE: Saltare şi frăție... *(Iese, fund.)*

(Ştefan intră dinspre redacție.)

PANȚÎRU *(îl întîmpină c-o mutră de circumstanță):* Maestre! Sînt dezolat!

ŞTEFAN *(trece la birou, unde va continua să-şi strîngă hîrtiile în servietă):* De ce, domnule Panțîru?

PANȚÎRU: Nici nu-mi vine să cred... Am aflat că ne-ați părăsit...

ŞTEFAN: Cred că pentru d-ta n-a fost o surpriză chiar atît de mare?

PANȚÎRU *(îşi cîntăreşte bine cuvintele):* Cea mai mare surpriză pentru mine a fost exact contrariul.

ȘTEFAN: Adică?
PANȚÎRU: Că nu ne-ați părăsit mai demult!...
ȘTEFAN *(îl privește):* Cred că v-am părăsit, totuși, la timp.
PANȚÎRU: Bică o să regrete, curînd de tot, plecarea dv.
ȘTEFAN: Eu n-am s-o regret niciodată.
PANȚÎRU: Aveți, desigur, alte proiecte?
ȘTEFAN: Vrei să-mi iei un interviu de adio?
PANȚÎRU: Din contra... Aș vrea să vă fac o propunere... *(Un timp.)* Știți că și d-l Borcănescu s-a retras din combinație... Și eu!... Ne-am solidarizat cu dv.
ȘTEFAN: Vă mulțumesc foarte mult, d-le Panțîru...Cred însă că ați dat prea mare importanță unui lucru puțin important.
PANȚÎRU: Fără dv. gazeta a murit...
ȘTEFAN: Ți se pare dumitale. De-abia se lansează cum trebuie...
PANȚÎRU: Da!... Dar nici dv., nici noi n-am urmărit să scoatem o gazetă de șantaj...
ȘTEFAN: Am dat însă concursul cu toții... Unii cu bună-știință, alții fără...
PANȚÎRU: Eu am executat ordinele pe care le-am primit... Bică a fost însă mai tare ca toți... Acuma nu mai are nevoie de noi... Și-atunci, iată ce m-am gîndit eu... *(Crește.)* Să scoatem o nouă gazetă, maestre!... Dv. o conduceți singur... Sînteți stăpîn! Facem acte scrise... Noi nu ne amestecăm...
ȘTEFAN: Care noi?
PANȚÎRU: Borcănescu și cu mine...
ȘTEFAN: El dă banii?
PANȚÎRU: Douăzeci de milioane... Deplin vărsați... Nici la administrație nu ne amestecăm, dacă nu vrei d-ta! Nu vom face nimic care să fie în contradicție cu punctul d-tale de vedere. Borcănescu aduce capitalul și dv. munca. Asociație în regulă... La tribunal. Beneficiul pe din două. Pe mine puteți nici să nu mă luați dacă nu vreți. Eu vreau să mă răzbun pe Zălaru. Asta e tot și sînt foarte sincer.
ȘTEFAN *(după o clipă de reflecție):* Bine. Să mă gîndesc,
PANȚÎRU: Lovitura va fi mortală pentru Zălaru... Dintr-un condei pierde tot: si capitalistul, si pe mine, și pe Tița...

ȘTEFAN: S-a stricat și logodna?
PANȚÎRU: Nu cumva era să-i lăsăm fata? Trei sute de milioane în perspectivă. Și ce perspectivă!... 23 cu 9. 23 maxima, 9 minima.
ȘTEFAN: Ce e asta, 23 cu 9?
PANȚÎRU: Tensiunea lui Borcănescu... Și cu supărarea de azi, poate i-a mai crescut. Ferice de cine îl moștenește...
ȘTEFAN *(glumind):* Uite, vezi! Dacă cu d-ta și cu capitalul lui Borcănescu aș putea face — eventual — o combinație, cu d-ra Tița — cu regret — nu pot să fac nici una. Sînt însurat.
PANȚÎRU: Știu, știu! Și, vedeți, tocmai aci e buba...
ȘTEFAN *(atent):* Ce bubă?
PANȚÎRU: Fata ține foarte mult să se mărite... Borcănescu ține foarte mult la fată și eu țin foarte mult ca afacerea asta să se facă. Ar fi păcat să nu putem găsi o soluție toți patru...
ȘTEFAN *(nedumerit):* Și care e soluția pe care o vezi d-ta posibilă?
PANȚÎRU: Ar suporta el toate cheltuielile divorțului, plus o despăgubire serioasă pentru soția dv. actuală.
ȘTEFAN *(violent, dar stăpîn pe el. Scurt și categoric):* Ieși!
PANȚÎRU: De ce vă supărați, maestre, pe mine? Eu, nu e așa, nu sînt decît un simplu intermediar...
ȘTEFAN: Ieși! Ieși! Imediat, că, de unde nu... *(Iese de după birou, gata să-l lovească.)*
PANȚÎRU *(a ajuns la ușă):* Totuși, mîine, trec să iau răspunsul... *(Iese.)*
ȘTEFAN: Ce oameni! Ce oameni!... *(Trece la loc, la birou.)* Ce oameni!
SILVIA: *(intră cu o hîrtie în mînă și tresare cînd dă cu ochii de Ștefan.)* A! Dv. erați aici?
ȘTEFAN: Ce ți se pare așa de curios?
SILVIA: Mi se spusese că... Tocmai venisem să-mi dau și eu demisia. *(Pune hîrtia pe biroul lui Zălaru. Apoi revine.)* Să fie într-un ceas bun, d-le director!
ȘTEFAN *(ocupat cu hîrtiile):* Ce, d-ră?
SILVIA: *Monumentul tăcerii.*
ȘTEFAN: Ce e aia?
SILVIA: Noua dv. gazetă! Și să știți că sînt la dispoziția dv.

Chiar şi fără leafă, dacă — la început — nu aveţi fonduri... *(Fuge, jîstîcită.)*

ŞTEFAN *(termină de strîns Mr iii le. închide servieta. Sună telefonul de pe biroul lui):* Alio! Da! Eu! Bine! Vin imediat. *(închide. Bagă servieta într-un sertar şi iese, spre redacţie.)*

DUŢĂ *(după o clipă, introduce pe Mona prin fund. E mult schimbată. Slăbită, palidă. Cu multă sobrietate şi distincţie îmbrăcată):* Poftiţi, coniţă! D-l director trebuie să fie prin redacţie. îl chem numaidecît.

MONA: Care e biroul lui?

DUŢĂ: Ăsta! *(Mona se aşază pe fotoliul din faţă.)* Celălalt e a lui domnu Zălaru!... Azi e prima dată cînd veniţi pe la noi, pe la redacţie.

MONA: Dacă am stat numai în sanatoriu... E prima zi cînd ies în oraş de cînd m-am întors şi-am venit să-i fac o vizită lui Ştefan...

DUŢĂ: O să-i pară foarte bine cînd v-o vedea...

MONA *(privind în jur):* E foarte frumos biroul lui...

DUŢĂ: Păcat că mai e şi... *(Face cu ochiul spre biroul lui Zălaru.)*

MONA: Nu se înţeleg bine amîndoi?

DUŢĂ: D-l director se înţelege bine cu toată lumea... Dar Zălaru îi poartă sîmbetele...

MONA: Ce fel de om e d-l Zălaru?

DUŢĂ: Nu-l cunoaşteţi?

MONA: N-am avut ocazia... De la Paris am venit direct la sanatoriu...

DUŢĂ: N-aţi pierdut nimic că nu l-aţi cunoscut... Mie mi-e foarte antipatic.

ZĂLARU *(intră viforos ca de obicei. Vede pe Mona. Mormăie):* Bună ziua...

MONA: Bună ziua...

(Duţă face un semn că „ăsta e !" şi iese.)

ZĂLARU *(se duce la biroul lui. Examinează pe Mona de sus pînă jos. îi place. Mona stă cu capul întors şi nu observă acest examen. Pe un ton dintr-o dată galant):* Doamna ce doreşte?

MONA *(Mona întoarce capul):* Aştept pe soţul meu. *(Nu-i acordă nici o importanţă).*

ZĂLARU: *(degajează de la birou şi vine — craidoneşte — spre ea):* Aa! Doamna Balint?... Sărut mîna, d-nă. *(Vrea să-i sărute mîna.)*

MONA *(un ţipăt înfundat):* A!... *(înţepeneşte.)*

ZĂLARU *(încremeneşte):* Mona!

MONA *(caută să-şi revie):* Dumneata? Dumneata eşti?

ZĂLARU: Dar de cînd mă iei cu d-ta? Eu sînt... Codică! Eh, dar la surpriza asta nu mă aşteptam. Desdemona! Prima mea dragoste...

MONA: Taci! Te rog!

ZĂLARU: Barbatu-tău ştie?

MONA: Nu!...

ZĂLARU: Mi se pare că era s-avem şi-un copil!

MONA *(vrea să se ridice).*

ZĂLARU: Stai, mamă, că nu te mănînc. N-ai nici o grijă, că nu-i spun lui bărbat-to nimic. *(O forţează — amical — să se reaşeze.)* Ia să te văd cum arăţi! Tot frumoasă eşti!... Mă! Tu ştii că eu n-am iubit în viaţa mea altă femeie decît pe tine?

MONA: Cruţă-mă, te rog. *(Se ridică.)*

ZĂLARU *(o contemplă întreagă. Mona îi simte privirea şi o jenează):* Şi ce bine te ţii!... Ai o siluetă!... *(îi barează drumul, căci Mona vrea să plece.)*

MONA: Lasă-mă, te rog!

ZĂLARU: Ascultă! Lasă fasoanele astea cu mine. N-o să-mi spui că m-ai uitat. Primul amant nu se uită niciodată... Cînd te mai văd?

MONA: Niciodată!

ZĂLARU: Mîine îti dau un telefon, cînd nu e bărbat-to acasă. Vreau să te văd neapărat... Să-ţi explic ce-a fost atunci cu plecarea mea. Murise tata!

MONA: Lasă-mă, te rog... Nu mă interesează nimic...

ZĂLARU: Dacă nu eşti fată cuminte, să ştii că-i spun lui bărbat-to. Şi cu detalii. Am auzit că e amator de picanterii...

MONA: E prima dată cînd regret că nu port revolver... Dă-te la o parte... *(îl despică cu privirea şi iese.)*

£ĂLARU *(după ea, pînă iese):* O să-ţi muşti mîinile şi tu, păpuşoi... *(Se duce la biroul lui, vede demisia Silviei şi începe s-o citească, cu un zîmbet ironic.)*

DUŢĂ *(intră dinspre redacţie cu o hîrtie în mînă).*

ZĂLARU: Ce e aia, bă?
DUȚĂ: Demisia mea, d-le director. Şi fără „bă" vă rog...
ZĂLARU: Ce face?! Plecați toată gaşca, ai? Credeați că vâ țin cu sila? Duceți-vă dracului cu toții!... *(Rupe demisiile şi le aruncă la coş.)*
DUȚĂ: Nu înainte de a vă spune un singur cuvînt. *(Se opreşte în uşă.)* Ptiu! *(îl scuipă şi iese repede urmat de Zălaru care vrea să-i dea un picior.)*

(Ştefan intră dinspre redacție. Se duce la birou şi îşi reia locul. Scoate servieta din sertar şi mai aruncă o privire de inventar asupra biroului. Arabella bate la uşă.)

ŞTEFAN: Intră!
ARABELLA *(rece):* Bună ziua, Ştefane!
ŞTEFAN *(tot aşa):* Bună dimineața, Arabella!
ARABELLA: D-l Zălaru mai e aici?
ŞTEFAN: Da! Trebuie să vie dintr-o clipă în alta...
ARABELLA: Atunci, cu voia ta, îl aştept...
ŞTEFAN: Te rog. *(îi indică fotoliul de la biroul lui.)*
ARABELLA *(se aşază):* Am venit să-i mulțumesc pentru un mare serviciu pe care mi l-a făcut, la Ministerul de Interne. în cîteva minute, mi s-a aprobat o cerere foarte importantă pentru mine... Mare trecere trebuie să aibă amicul tău. *(Un gest spre biroul lui Zălaru.)*
ŞTEFAN: Deopotrivă de mare şi la autorități şi la femei.
ARABELLA *(face pe naiva):* Are şi la femei?
ŞTEFAN: La cele frumoase mai ales...
ARABELLA: Ai aerul că îl invidiezi...
ŞTEFAN: Numai pentru una din ele... *(0priveşte.)*
ARABELLA: Nu te întreb, care...
ŞTEFAN: Nu te ştiam prudentă...
ARABELLA: Sînt discretă numai...
ŞTEFAN: în cazul de față, rămîn la părerea mea...
ARABELLA: Totdeauna ai rămas la părerea ta. E un fel de a-ți exprima personalitatea.
ŞTEFAN: E o aluzie?
ARABELLA: O constatare. *(Un timp. Amîndoi parcă au ceva de spus şi fiecare aşteaptă să înceapă celălalt):* Ce-ți mai face soția?
ŞTEFAN: Mulțumesc! Acuma e mai bine.

ARABELLA: Mă simt foarte vinovată față de ea...
ŞTEFAN: Din ce cauză?
ARABELLA: Din cauza nepoliteții pe care i-am făcut-o la Paris chiar în seara cînd ne-am cunoscut... Atunci cînd n-am venit la masă.
ŞTEFAN: Florile pe care i le-ai trimis te-au scuzat.
ARABELLA: Şi față de tine?
ŞTEFAN: Față de mine, nu... îți datorez, de-atunci, o seară rea. Prima de cînd eram însurat.
ARABELLA: Mi-a povestit Barbu că, după-cină, ați ieşit amîndoi în Montmartre...
ŞTEFAN: Da! Am cutreierat localurile de noapte. Cred că m-am şi îmbătat în noaptea aceea... Ştiu că dimineața m-am trezit în patul lui Barbu.
ARABELLA *(amuzată):* Cum? Barbu avea un pat al lui?
ŞTEFAN: Era al unei femei care i-l cedase pentru o noapte... Cea mai tristă noapte din viața mea.
ARABELLA: Şi de ce ai fost atît de trist?
ŞTEFAN: Era prima dată cînd îmi regretam căsnicia. M-am simțit atît de singur dintr-odată... Atît de gol...
ARABELLA: Mi-ar părea foarte rău dacă aş şti că am contribuit cu ceva.
ŞTEFAN: Nu ştiu! M-am gîndit însă tot timpul la tine. *(Fără ton special.)* La dragostea noastră!
ARABELLA: O! Dragostea noastră!
ŞTEFAN: A mea, adică! Singura mea dragoste.
ARABELLA: Tu m-ai iubit cu adevărat?
ŞTEFAN: Da! Te-am iubit însă imprudent. Dragostea mea pentru tine a fost o bijuterie de preț, pe care n-o porți de frică să n-o pierzi. Pe care o ai, fără să fie totuşi a ta şi pe care, într-o zi, ți-o fură cineva...
ARABELLA *(cu un surîs în care e şi un pic de cochetărie):* Şi cine ți-a furat bijuteria?
ŞTEFAN: Cel mai abil spărgător din lume. Viața! Mi te-a furat viața, Arabella.
ARABELLA: Şi dacă ai şti cu cîtă dragoste şi cu cîtă hotărîre venisem spre tine din călătoria aceea.
ŞTEFAN: Să nu mai vorbim de asta. Acuma te-ai schimbat mult. Şi e drept să fie aşa...
ARABELLA: Te înşeli, Ştefane! în ceea ce mă priveşte, oricît de contrarii ar fi aparențele, îți fac o mărturisire.

Eu n-am stricat niciodată casa nimănui. M-am păzit totdeauna să tulbur liniştea pe care şi-o fac oamenii singuri. Am respectat fericirea altora, cu riscul fericirii mele. Şi tu eşti singurul om pe care l-am iubit cu adevărat. Şi uite!... Şi astăzi... dacă ai fi un om liber... *(Telefonul de pe biroul lui Ştefan sună.)*

ARABELLA *(cu un gest spre telefon):* Te rcg...

ŞTEFAN *(ridică receptorul):* Alio! Eu... *(încremeneşte.)* Ce? Cînd?... *(Telefonul îi cade din mînă pe birou.)* S-a sinucis Mona!

Cortina, repede

f

ACTUL III

TABLOUL I

Acţiunea începe la zece dimineaţa. Un birou elegant, acasă la Ştefan Balint. Intrări necesare: în legătură cu exteriorul, cu dormitorul (adiacent biroului), cu oficiul, în dreapta. O altă intrare în stînga. O măsuţă cu maşină de scris. Telefon pe biroul lui Ştefan. între actul II şi III au trecut şase luni. Peisajul (pe ferestre) şi florile din vase, sînt de sezon. De asemenea, îmbrăcămintea personajelor. Ştefan, într^un halat elegant, e în continuarea unei discuţiuni cu Barbu, mai demult începută. E senin, mai gras şi cu aspect oarecum burghezit.

BARBU *(aşezat la o măsuţă, soarbe din cafea şi aruncă un amplu fum de ţigară de foi în spaţiu):* Orice mi-ai spune, Fănică, nu mă poţi convinge că eşti sincer cu tine însuţi. Tu nu poţi să fii un om rău. Tu eşti bun prin ereditate. Te-ai născut bun, cum se nasc unii cocoşaţi sau imbecili.

ŞTEFAN *(care discută fumînd o havană şi plimbîndu-se prin încăpere):* Prin urmare, eşti de acord că bunătatea e o infirmitate. Ei bine, eu am izbutit să mă tămăduiesc de ea prin voinţă şi prin creier. Avatarul meu s-a produs acum şase luni, cînd s-a sinucis Mona. în ziua aceea, în cîteva ceasuri numai, pierdusem tot... Gazeta: munca mea!... Pe Mona... care reprezenta simbolul dragostei mele de umanitate... Simţeam că

pierd şi pe Arabella... Adică dragostea. Unica mea dragoste... Rămăsesem singur, gol, dezorientat, ca un ceasornic cu minutarele rupte... Atunci... mi-am pus în cap să mă refac din propriii mei viermi. Fiindcă atît mai rămăsese în mine viu. Viermii, care colcăiau, proaspeţi, pe stîrvul meu moral. înţelesesem — iremediabil — că omul bun trebuie să ispăşească şi că în viaţă, ca să birui, trebuie să fii rău... M-am văzut cum fusesem. Un călău, în haine de călugăr... Şi mi-am descoperit adevărata vocaţiune: cruzimea.

BARBU: Te flatezi!... Eşti numai anormal...

ŞTEFAN: Atunci e logic ca tot ce fac să pară normal în raport cu mine...

BARBU: Te cred. E foarte firesc ca un nebun să tragă un galoş de sfoară pe stradă şi să fie convins că plimbă de dîrlogi o cămilă în deşert. Tu însă n-ai logica nebuniei...

ŞTEFAN: Am, în schimb, voluptatea ei...

BARBU: N-am văzut încă nebuni în toate minţile.

ŞTEFAN: Sînt cei mai frecvenţi şi cei mai primejdioşi. *(Cu un surîs drăcesc.)* Nimeni nu ştie cînd sînt lucizi sau în plină criză.

BARBU: Avînd impresia că azi eşti într-o criză de luciditate, te rog, în concluzie, să renunţi la „campania" împotriva mea şi să-mi dai bani să mă întorc la Paris...

ŞTEFAN: Nu! Sub nici un motiv nu! Tu eşti ultima şi singura mea slăbiciune.

BARBU: Un motiv mai mult să te scapi de mine... Tu m-ai adus, tu trebuie să mă expediezi la loc... Şi-apoi, un om atît de crud ca tine nu trebuie să aibă nici o slăbiciune.

ŞTEFAN: Te ţiu lîngă mine numai din egoism. îmi eşti indispensabil! Ca baia, dimineaţa. Cînd stau de vorbă cu tine, parcă mă spăl.

BARBU: Recunosc că ai mare nevoie. în murdăria în care trăieşti...

ŞTEFAN: îmi place murdăria, pentru plăcerea de a mă spăla.

BARBU: Faci pontul.. Ca Pillat!

ŞTEFAN: Ăla era un oportunist al murdăriei, nu un adept.

BARBU *(glumind):* Să ştii că dacă nu-mi dai bani să plec la Paris, încep să-ţi exploatez slăbiciunea pentru

mine... O să încep să interviu la tine, contra cost, în favoarea „victimelor".

ŞTEFAN *(acelaşi joc):* Tu nu vezi că n-ai putut să intervii cu succes nici pentru tine? Darmite pentru alţii?

BARBU: Te crezi rău şi eşti numai încăpăţînat.

ŞTEFAN: Nu, Barbule dragă! Tot ceea ce fac şi tot ceea ce spun,e bine gîndit şi judecat. Iar viaţa mea, aşa cum o trăiesc astăzi — cu tot cortegiul ei de orori şi crime morale — este o atitudine socială în folosul umanităţii...

BARBU: E prea de dimineaţă ca să fii atît de profund.

ŞTEFAN *(diabolic):* Dar e foarte simplu, domnule! Existenţa noastră *(se arată)*, a celor „fără suflet", cere, impune slăbiciunea altora. De aceea avem nevoie de oameni buni, pe care noi îi socotim nişte bolnavi ai societăţii.

BARBU: Nu e destul să-i socotiţi „răi" ca să şi fie aşa.

ŞTEFAN: Toată lumea trebuie să-i socotească.Fiindcă,bunătatea, e un rău social. Firesc, omul nu trebuie să fie bun. Viaţa, fiind prin însăşi substanţa ei egoistă, bunătatea, care e generoasă, e o abatere de la normal. Oamenii buni reprezintă membrele paralizate care împiedică circulaţia vieţii. Mişcările lumii. Sînt emboliile unei societăţi care armuri, dacă am lăsa cheagurile de sînge să-i astupe vasele vitale... Şi-apoi, bunătatea e anarhică, fiindcă nu creează nimic. Din contra: dezorganizează. Şi e anarhică fiindcă nu are legi fixe şi, fără legi, nu există organizaţie. Sînt bun cît vreau şi cînd vreau. Dau ce vreau şi cui vreau. Depinde de mine şi de judecata mea... Prin urmare, bunătatea mea e capricioasă şi determinată de necunoscute. Ori, lumea nu poate fi condusă de capricii şi de umori personale. Viaţa, ca să existe, ca să funcţioneze normal, trebuie să fie colectivă. Dictaturile personaje o ucid... Cele colective o ajută să trăiască. *(Cu Q sclipire ciudată în ochi.)* Răutatea, în schimb, e reglementată. Are legi rigide... Sînt rău numai atît cît mi se îngăduie să fiu...

BARBU *(obosit de atîta „concentrare"):* Bine, *mon cher*, cu ce ţi-am greşit eu, să mă baţi la cap acum, la cafea? Şi-apoi, de ce te osteneşti să mă convingi că nu trebuie

să fiu bun? în privința asta, sînt un precursor. Toată viața n-am fost bun de nimic. *(Sună telefonul.)*

ŞTEFAN: Eşti o hahaleră... *(Se duce spre telefon.)* Dau eu mărgăritare...

BARBU: ... la prieteni!

ŞTEFAN *(la telefon):* Domnul Panțîru! Dă-mi-1 la telefon, te rog. Alio! Panțîru?... Ascultă! Duminica asta, pentru al 150-lea număr al *Națiunii conştiente,* apărem în 12 pagini şi cu acelaşi preț. Da, da! Ai înțeles perfect. Cu prețul obişnuit. Da! E un cadou pe care vreau să-l fac cititorilor noştri. Păi, dacă e cadou, sigur că e ca şi gratuit... Nu mai insista... Gata! Cu „Textiliana' ce s-a făcut? La cinci milioane, încetăm campania. Nici un leu mai puțin. Nu! N-am citit încă gazetele. Mă înjură rău? Cu cît mai rău, cu atît mai bine. Bine. Te aştept. La revedere. *(închide.)* Iar mă înjură Zălaru în numărul de azi. *(Sună.)*

BARBU: Am citit.

ŞTEFAN: Şi nu-mi spui nimic?

BARBU: Are alt farmec cînd citeşti singur.

DUȚĂ *(intră. E îmbrăcat la fel ca în actul doi. Numai inițialele s-au schimbat pe reveruri în „N.C.")* Poftiți.

ŞTEFAN: Ziarele de dimineață.

DUȚĂ: Sînt toate pe birou, d-le director.

ŞTEFAN *(le vede):* A, da! Bine, Duță!

DUȚĂ: Numai *Conştiința națională* a oprit-o conița.

ŞTEFAN: Dacă nu-i mai trebuie, roagă pe doamna să ți-o dea.

DUȚĂ *(iese):* Imediat.

ŞTEFAN: Cea mai mare plăcere a nevesti-mii, e să citească articolele în care mă înjură Zălaru.

BARBU: Eh, ce să-i faci? „O umbră din vechiul obicei".

ŞTEFAN *(glumind):* „Parfumul trecutului mort" nu mă neliniştește.

BARBU: E cel mai primejdios. Poetizează! înnobilează! în amintire, strassul devine diamant şi pătlagina, azalee...

ŞTEFAN *(acelaşi joc):* Nu fii „crudei"! Inima mea, în acest moment, e o panoplie de pumnale... *(Se aşază la birou.)*

BARBU: Bărbatul care nu e gelos...

ŞTEFAN: Ştiu! Minte!

BARBU: Tot atît de mult vă iubiți?

ŞTEFAN *(serios):* Din ce în ce mai mult...

BARBU: Recunosc că ai toate motivele. Nevastă-ta e încîntătoare.

TIȚA *(intră din dormitor. E într-un capot exagerat de bogat, în picioare are papuci de fir cu pompoane aurii şi, în mînă, „Conştiința națională". E unsă pe față şi pe mîini. Părul presat într-o plasă. Cînd vede pe Barbu, nu e prea surprinsă şi jenată de ținuta în care se află):* O! Pardon. Nu ştiam că eşti aici.

BARBU: Sărut mîna, coană Tițo!

TIȚA: Nu-ți dau mîna, că sînt unsă cu Elisabeth Arden... *(Lui Ştefan.)* Blegul ăla de Duță mi-a spus că eşti singur...

BARBU: Păi, cu mine, e ca şi singur...

TIȚA *(trînteşte jurnalul pe biroul lui Ştefan):* Na jurnalul!

ŞTEFAN *(blînd):* Parcă te rugasem să nu mai vii în birou neîmbrăcată... Oricînd poți să dai peste cineva străin.

TIȚA *(vulgară):* Cui nu-i place, n-am încotro! Ți-am spus de-o mie de ori să-ți muți redacția la gazetă. *(Lui Barbu.)* Păi, nu zău! Ce e aia redacție acasă? Toată ziua îți intră fel de fel de nebuni în interior. Aruncă scrumul de la țigară pe covor...

BARBU *(acoperă, discret, cu piciorul scrumul care i-a căzut pe jos, de la havană).*

TIȚA: Aruncă mucurile în vasele de flori... Fură inventarul Săptămîna trecută s-au furat patru creioane roşii cu albastru...

ŞTEFAN *(fără agresivitate):* Bine, dragă, bine. O să-mi mut redacția la gazetă...

TIȚA: Păi da, îți convine! Ca să stai toată ziua acolo, de capul tău... *(Cu satisfacție.)* Ai citit ce-a scris Zălaru despre tine? Te face ca pe o albie de porci. *(Lui Barbu.)* Mult îmi place mie cum scrie omul ăsta. îi zice pe şleau. N-am ochi să-l văd ca persoană, dar ca ziarist, e cel mai grozav!... *(Cu un gest elocvent, spre Stefan.)* El...

BARBU: El înjură cu pardon de expresie înainte.

TIȚA: Mai bine s-ar lăsa şi s-ar ocupa de fabrica tatii. Are 25 tensiune...

BARBU: Atunci trebuie să se obosească mai puțin.

TIȚA: Tata, mîine-poimîine, n-o să se mai poată ocupa de ea, şi cine o să-i ia locul? Trebuie să fie o mînă de fier acolo...

BARBU: Eu cred că mata ai fi o foarte bună directoare»

TIȚA: Eu? Să-mi pută toată ziua a piele tăbăcită? Eu n-am fost crescută la fabrică. Am fost crescută la pension. Nici n-am văzut fabrica în ochi. Numai cînd a ars, în 1932, am fost să văd şi eu incendiul, că nu văzusem niciodată un foc atît de frumos...

ŞTEFAN *(în timpul celor de mai sus, a desfăcut „Conştiința națională" şi citeşte articolul lui Zălaru, cu un surîs din ce în ce mai accentuat).*

TIȚA *(arâtînd pe Ştefan, cu un aer ironic):* Şi mai rîde!..

BARBU *(cu un surîs):* E cinic.

TIȚA: Ce cinic? Fraier toată ziua! Eu, în locul lui!... Dar n-am timp să mă ocup şi de gazetărie, că am treabă cu lecțiile de engleză.

BARBU: Cum merg lecțiile?

TIȚA: Cum se zice „sîrmă" pe englezeşte?

BARBU: Nu ştiu.

TIȚA: E, merg ca pe sîrmă.

BARBU: *All right *

TIȚA: *How-do-you-do! (Lui Ştefan.)* Eu ies acum în oraş. La unu jumătate trimite maşina să mă ia de la Athenee Palace. Sînt în bar, la aperitiv, cu Coca.

ŞTEFAN *(citind):* Bine, dragă!...

TIȚA *(gest spre măsuța de scris):* Dar domnişoara secretară unde e?

ŞTEFAN *(acelaşi joc):* Văd că n-a venit pînă acum.

TIȚA: Dar ce? Asta vine la slujbă cînd vrea ea?

ŞTEFAN: O fi avut treabă.

TIȚA: Să te saturi să-i mai dai nas. Toată ziua, Silvia în sus, Silvia în jos. *(Lui Barbu.)* Şi îi face nişte ochi dulci! Parcă e şalău rasol... Să ştii că dacă nici azi n-o amendezi şi n-o muți din biroul tău, o dau afară din casă.

ŞTEFAN: Dragă, secretara mea trebuie să stea lîngă mine.

TIȚA: De ce nu ți-ai luat secretar?

ŞTEFAN: Silvia e mai bună ca orice secretar... *(Lasă ziarul.)*

TIȚA: Fiindcă îşi dă ochii peste cap la tine?

ŞTEFAN: Fiindcă e pricepută şi devotată, draga mea. Tu îi dai însă prea multă importanță.

TIȚA: Eu?

ŞTEFAN: Nu te enerva, draga mea... O să faci riduri...

TIȚA: Peste douăzeci-treizeci de ani, poate.

ŞTEFAN: Haide!... Du-te şi fă-te „gigea" şi nu mai fi supărată... Vrei să viu eu să te iau de la Athenee Palace?

TIȚA: Lasă! Mai stai şi-acasă... La revedere, domriu Barbu.

BARBU: Sărut mîna, coană Tițo!...

TIȚA *(iese.)*

BARBU: Numai un adevărat tiran poate să suporte aşa ceva. îmi place că eşti consecvent.

ŞTEFAN: Tița înseamnă milioanele lui tat-so. Şi milioanele lui Borcănescu, înseamnă libertatea mea de acțiune. După experiența cu Zălaru, a fost prudent. M-a strîns bine în chingi.

BARBU: Şi gazeta e a lui, nu?

ŞTEFAN: Da! Ca şi a lui...

BARBU: *Națiunea conştientă.* I se potriveşte titlul de minune.

ŞTEFAN: Titlul l-am pus pentru *Conştiința națională* a lui Zălaru. Ca să creez confuzie.

BARBU: Şi tu ce eşti la gazeta asta, dacă nu sînt indiscret?

ŞTEFAN *(cu un surîs):* Coproprietar. Pentru partea mea de capital, i-am dat polițe. Şi, pînă le răscumpăr, i-am pus ipotecă jumătatea mea din averea imobiliară. Tipografie, local, mobilier etc. Altminteri, afacerea n-ar fi fost posibilă... si pînă acuma, s-au investit peste 100.000.000.

BARBU: Cît priveşte căsătoria cu Tița, ai făcut-o, desigur, din dragoste.

ŞTEFAN: Din dragoste pentru egoismul meu... Vreau să parvin cu orice chip, tu nu înțelegi? Să mă îmbogățesc, indiferent de mijloace. La toamnă, candidez la Cameră. Vreau să mă ridic... S-ajung ministru.

BARBU: La fel ca Zălaru... Şi el vrea la fel...

ŞTEFAN: Eu vreau s-ajung înaintea lui!... *(Un timp.)* îl urăsc, Barbule! Vreau să-l dărîm. Să-l distrug. Mi-am făcut din asta un punct de onoare pentru cariera mea...

BARBU *(calm):* îl urăşti fiindcă s-a însurat cu Arabella.

ȘTEFAN: Doamna Arabella Zălaru n-are nici o legătură cu Arabella Elian pe care am iubit-o eu.

BARBU: Te înșeli. E una și aceeași persoană. Și tocmai asta te doare...

ȘTEFAN *(schimbă brusc tonul):* Ehe, băiete!... Arabella Elian, pe care am iubit-o eu, a rămas ca o melodie auzită pe cheiurile Senei. E uitată, ca un semn între filele cărților de la anticarii de pe Quai de la Tournelle. E amestecată ca un abur în coșurile cu cornuri calde din Jardin des plantes... Surîde într-un stal la Theatre des Mathurins, făcîndu-și vînt cu programul cumpărat de mine... Privește, noaptea, reclamele luminoase de la fereastra mea din Boulevard des Batignolles, rezemată pe umărul meu, ca într-o gondolă plutind deasupra lumii... Sufletul ei a rămas acolo, încîlcit cu al meu, sub stelele Parisului, ca sub o nouă Cale a Robilor...

BARBU: Tu o s-o iubești pînă la moarte...

ȘTEFAN: Și dincolo de ea. Pe Arabella „asta"... Cealaltă, doamna Zălaru, e o străină pentru mine. Un manechin care și-a cutremurat fericit tărîțele sub atracția pasională a grijaniilor lui bărbatu-său... Idolul ei e scuipătoarea mea!

BARBU: Știi că Arabella m-a însărcinat să-ți propun un armistițiu între tine și bărbatul ei? E de părere că v-ați înjurat destul... Am refuzat...

ȘTEFAN: Bine că mi-ai spus. Am să-l înjur și mai rău.

BARBU: Indirect, lovești în ea.

ȘTEFAN: Ea a lovit direct în mine.

BARBU: Arabella își iubește bărbatul.

ȘTEFAN: Eu îl disprețuiesc.

BaRBU *(se ridică):* Și, într-acestea, eu mă plictisesc de moarte. Lasă-mă, Fănică, samă duc la Paris... *(Cu o mare și turburătoare sinceritate.)* Mi-e dor de mizerie, mă! Mi-e dor de chelneri, de birjari, de poduri... Mi-e dor de tîrfele de sub felinare... *(începe să fredoneze: „Sur Ies Boulevards de Barbes â Clichy" siflotînd, după maniera montmartreză. Apoi cîntă cuvintele):*

Sur Ies Boulevards de Barbes a Clichy
On Ies voit, sortant dans la nuit
Chaloupant sous la lune blafarde.
lis sont ces beaux monsieurs, Ies affranchis
Sous l'oeil des agents, qui Ies regardent
Sur Ies Boulevards de Barbes ă Clichy.

ȘTEFAN *(a rămas pe gînduri).*

BARBU: Lasă-mă să plec, Fănică!... Mi-e dor de ratați adevărați. Ăștia de-aicea, sînt niște impostori... Aicea toți sînteți ajunși, sau ajungeți ceva. *(Foarte serios.)* Mi-e teamă să nu mă contaminez... *(Culminînd.)* Tu nu vezi că m-am îngrășat?

ȘTEFAN: La toamnă mergem amîndoi la Paris... îți făgăduiesc...

BARBU: Și pînă atunci, ce fac?

ȘTEFAN: Parale, Barbule! Bani!

BARBU: Asta mi-ar mai trebui, pentru ca decăderea mea să fie completă.

ȘTEFAN: Banii sînt ca stridiile... E greu pînă le simți gustul. Pe urmă le înghiți cu duzina.

BARBU *(amărît, cu onestitate):* Pînă la stridii, dă-mi o „îndesată"...

ȘTEFAN *(îi dă din sertarul biroului o hîrtie de 5.000 de lei):* Poftim!

BARBU: Vrei s-o topim amîndoi, diseară, în oraș?

ȘTEFAN: Diseară, mi se pare că mă duc cu doamna Balint la un spectacol...

BARBU: Condoleanțele mele...

ȘTEFAN: Hai și tu cu noi. Pe urmă mergem la bar.

BARBU: Ca să'rîdă lumea că sînt prietenul casei? Nu, dragă. Prefer să fiu invitatul meu...

ȘTEFAN: Și totuși, cîteodată, Tița e foarte amuzantă.

BARBU: Știu! Cînd doarme.

ȘTEFAN *(rîzînd):* Nu! Cînd vorbește franțuzește... Parcă se preface, pe onoarea mea... *(îl bate pe umăr.)*

BARBU *(ca pe vremuri, la Paris): Bonjour, vieux...*

ȘTEFAN *(cu un pic de melancolie): Au revoir sais-tu...*

BARBU: *(iese).*

ȘTEFAN: *(se duce la birou fredonînd melodia de-adineauri. Are un aer nostalgic. Sună).*

DUȚĂ: *(intră din oficiu).*

ȘTEFAN: Duță!

DUȚĂ: Porunciți!

ŞTEFAN *(simplu):* Mă iubeşti?
DUŢĂ *(nedumerit):* Păi, sigur!
ŞTEFAN: Bine, du-te!
DUŢĂ *(acelaşi joc):* Altceva, nu mai doriţi?
ŞTEFAN: Nu! Adică... doream să-ţi dau o ţigară de foi... *(îi dă.)*
DUŢĂ: Să trăiţi. *(0 pune atent în buzunarul de sus al vestonului şi iese pe unde a intrat.)*
SILVIA *(intră. Are un aer speriat şi ostenit) .'Bună.* dimineaţa!
STEFAN *(schimbă complet atitudinea. Se ridică şi vine spre ea):* E?
SILVIA *(privindu-l cu infinită dragoste):* L-am furat!
ŞTEFAN *(luminat de o bucurie pe care n-o poate stăpîni):* Unde e?
SILVIA: La mine! *(începe să caute în geantă.)*
ŞTEFAN *(nerăbdător, în timpul cît caută):* Eşti sigură că e documentul pe care ţi-am spus eu să-l iei?
SILVIA: L-am citit. *(îlgăseşte şi i-l dă.)* Uite-1.
ŞTEFAN *(citeşte repede, cu o mare şi triumfătoare satisfacţie. Apoi, rece, Silviei):* Bravo, Silvia... Eşti o fată deşteaptă... *(Trece la birou şi începe să scrie ceva.)*
SILVIA *(îi urmăreşte toate mişcările, cu un fel de panică).*
ŞTEFAN *(îi întinde o hîrtie):* Uite, Silvia şi mulţumesc.
SILVIA: Ce e asta?
ŞTEFAN: Un „bon de casă". Te duci la administraţie să-l încasezi. Şi — în plus — ai şi trei zile concediu.
SILVIA *(toată, o flacără):* Eu n-am făcut ceea ce am făcut pentru bani...
ŞTEFAN: Ştiu. Ai făcut-o din devotament pentru gazetă. Şi gazeta găseşte potrivit să te răsplătească...
SILVIA: Nu mă interesează gazeta! Eu am făcut-o numai pentru dv.
ŞTEFAN: Perfect! Te răsplătesc eu, atunci... *(îi întinde din nou bonul.)*
SILVIA *(îl respinge încet):* Mulţumesc, d-le director. De la dv. nu primesc nici un fel de recompensă...
ŞTEFAN: Nu sînt obişnuit să rămîn obligat nimănui, moralmente...
SILVIA: Nici nu e nevoie. Am vrut să vă servesc şi atît... Să vă dau o dovadă supremă de...

ŞTEFAN: De abilitatea femeii cînd e vorba să-şi bată joc de un om. Şi, mai ales, de unul versat la femei, cum e socru-meu!... Ia spune, a mers greu?
SILVIA: Am urmat întocmai sfaturile pe care mi le-aţi dat. N-am nici un merit personal...
ŞTEFAN: Cum n-ai? Dacă nu era amorezat de d-ta, nu făceai nimic... Hai! Ia loc şi povesteşte-mi cum a fost. Mă amuză teribil...
SILVIA: Pentru mine n-a fost chiar atît de amuzant.
ŞTEFAN: îmi închipui... N-a adormit repede din praful pe care ţi l-am dat să i-l torni în şampanie?
SILVIA: Ba da. Cînd am plecat, l-am lăsat dormind. Am adormit însă şi eu... Probabil că într-o clipă de neatenţie am gustat din paharul lui...
ŞTEFAN:*(mai afabil):* Devine interesant... Ia spune-mi şi mie de la început... Stai, Silvia.
SILVIA *(se aşază pe fotoliul din faţa biroului).*
ŞTEFAN: La cîte te-ai dus la fabrică?
SILVIA: La nouă jumătate, cum mi-aţi spus...
ŞTEFAN: Masa era pusă în biroul lui, nu?
SILVIA: Da! Ne-am aşezat, am mîncat... El adică... că eu... Eu eram cu ochii numai la casa de bani. La al zecelea pahar, aşa cum mi-aţi spus, i-am turnat praful în şampanie.
ŞTEFAN: El ce făcea în momentul ăla?
SILVIA *(cu jenă):* Se aplecase sub masă şi îmi săruta picioarele. *(Cu un fior de silă onestă.)* Parcă umblau melci pe mine... *(Un timp.)* După ce a băut, l-am rugat să-mi arate şi mie ce are în casa de bani...
ŞTEFAN: Asta putea să fie o mare imprudenţă.
SILVIA: Vream să văd unde ţine cheile şi, mai ales, cum se deschide casa de bani.
ŞTEFAN: Păi nu ţi-am explicat eu? Nu ţi-am făcut şi schiţă?
SILVIA: Vream să fiu mai sigură... ca să nu pierd timp prea mult...
ŞTEFAN: Bun! Şi?
SILVIA: Şi după ce mi-a arătat casa de bani... bijuteriile, aurul, tot ce-avea înăuntru, mi-a dăruit un inel.
ŞTEFAN: Eveniment mare! Ăsta nu dă nici bună ziua gratis...

SILVIA: M-am făcut că-1 primesc, dar, bineînțeles, cînd am plecat, i l-am lăsat pe masă.

ȘTEFAN: De ce „bineînțeles"? Trebuia să-ți plătească și eî sărutările de pe picioare cu ceva...

SILVIA: Sărutările? Dacă ar fi fost numai atît...

ȘTEFAN: Mă rog. Restul nu mai era prevăzut în program...

SILVIA: Nu știu ce s-a petrecut cu mine... Am amețit dintr-o dată... Mi se încurcau gîndurile... mi se închideau ochii... Vream să mă întind... să dorm... Nu știu cum am ajuns pe divan... Cînd m-am deșteptat, se lumina de ziuă... El dormea lîngă mine. *(Se cutremură.)* M-am îmbrăcat repede... în clipa aceea n-aveam decît un singur gînd... Să fur! Să fur pentru dumneata... I-am căutat cheile în haine... Am deschis casa de bani... am căutat documentul... Nu-l găseam. Nu era acolo unde mi-ați spus dv. în sfîrșit, l-am găsit. Am închis, i-am pus cheile la loc și-am fugit...

ȘTEFAN: Și unde-ai stat pînă acuma? Eram îngrijat...

SILVIA: Pe străzi... Cu cît mergeam, cu atît îmi aminteam mai bine. Parcă mi se ridica o negură de pe creieii... Simțeam o durere din ce în ce mai surdă în mine. în carne... în oase... Mi-era frică, totuși, să-nțeleg adevărul. Am intrat la primul medic care mi-a ieșit în drum.

ȘTEFAN: Și?

SILVIA: Mi-a confirmat.

ȘTEFAN: Nu-nțeleg ce vrei să spui.

SILVIA: Nici nu e nevoie... E o chestiune care mă privește numai pe mine.

ȘTEFAN: A! Nu! *(Brutal.)* D-ta erai fată!

SILVIA *(o rană, amărîtâ):* V-ați îndoit vreo clipă?

ȘTEFAN: Domnișoară, mărturisesc că e o chestiune la care nu m-am gîndit niciodată. Funcționarii mei mă interesează, ca să zic așa, numai din punct de vedere administrativ. *(Silvia încremenește, fără replică.)* Dacă însă lucrurile s-au petrecut așa, voi căuta să le remediez imediat. Sînt medici specialiști pentru asta.

SILVIA *(abia poate protesta):* Domnule director...

ȘTEFAN: Poate vrei să te măriți în condițiuni normale... Unii bărbați au exigențe d-astea triviale...

SILVIA: Domnule director! Vă rog...

ȘTEFAN: Firește, toate cheltuielile le suport eu. După lege, patronul răspunde de accidentele de muncă ale salariaților. Și accidentul dumitale s-a petrecut în interes de serviciu.

SILVIA *(un țipăt aproape):* Dar n-am făcut, ceea ce am făcut, pentru dv., ca patron... *(Un timp. înghițindu-și prunele plînsului.)* Nu înțelegeți?

ȘTEFAN: Nu! Eu am înțeles să trimit, aseară, la socru-meu o funcționară...

SILVIA: Funcționarii nu se trimit să fure.

ȘTEFAN: Ai me% da!...

SILVIA *(se ridică):* Bine! Atunci nu mai sînt funcționara dv.

ȘTEFAN: Cum vrei d-ta! *(îi întinde bonul.)* Ai aci 100.000 lei gratificație și, pentru chestiunea cealaltă, suma de care va fi nevoie.

SILVIA: Vă mulțumesc foarte mult, domnule director. Nu am nevoie de nimic. *(Un timp.)* Toate lucrările în curs sînt în sertarul măsuței. Mapele cu „documente" în biroul dv., sertarul din dreapta. *(Caută cheile.)* Poftiți cheile...

ȘTEFAN: Mulțumesc. Pune-le pe birou... Și nu uita că ai trei zile să te răzgîndești...

SILVIA: E inutil, domnule director. Bună ziua... *(Pleacă.)*

ȘTEFAN *(o lasă pînă ajunge aproape de ușă):* Silvia!

SILVIA *(se întoarce, cu o ultimă nădejde în ochii umezi):* Poftim?

ȘTEFAN *(e în picioare, la birou, drept):* Mă iubești?

SILVIA *(surprinsă, după o tăcere. Cu tonul cu care ar spune un „nu" categoric):* Da!

ȘTEFAN: Bine! Du-te!

SILVIA: De ce m-ați întrebat?

ȘTEFAN *(cu un surîs diavolesc):* Ca să știu dacă te duci acasă să te culci, sau la poliție, să te denunți...

SILVIA *(îl privește lung):* Mă duc acasă să mă culc. *(Iese repede.)*

PANȚÎRU *(intră, după o clipă, pe aceeași ușă pe unde a ieșit Silvia. în timpul cît a rămas singur, Ștefan închide documentul în sertarul din mijloc al biroului, după ce îl mai parcurge o dată cu aerul său triumfal):* Salut! Maestre!

ŞTEFAN *(îşi reia aerul obişnuit):* Bună dimineaţa, Panţîru!

PANŢÎRU *(vine şi-i întinde mîna):* Dar ce e cu Silvia? De ce plînge?

ŞTEFAN: Şi-a dat demisia din slujbă...

PANŢÎRU *(se aşază):* Şi i-ai primit-o?

ŞTEFAN: Imediat!

PANŢÎRU: Păcat! Era o fată drăguţă...

ŞTEFAN: Tocmai de-aceea!... Ce-ai făcut cu „Textiliana"?

PANŢÎRU: Ezită... Nu sînt decişi... Vor garanţii...

ŞTEFAN: Cere-mi pe Caramanidis la telefon.

PANŢÎRU *(trece la telefon şi face numărul):* Alio! „Textiliana"? Pe d-l director general Caramanidis, vă rog... Cu d-l Ştefan Balint, de la *Naţiunea conştientă. (Trece receptorul lui Ştefan.)* Ia-1 cu binişorul... că e tare tipul...

ŞTEFAN *(la telefon):* Alio! Ascultă, paşaportarule! Mi se pare că ţi s-a făcut iarăşi de străinătate... Uită-te bine în paşaport, că-ţi expiră viza peste două săptămîni... Vrei să te trimit peste graniţă? Nimic! Nici o reducere. La trei vii la mine cu cinci milioane... Banii toţi, ai înţeles? Şase luni! Mai mult nu pot să-ţi prelungesc... Salutare. *(închide.)*

PANŢÎRU *(căzut în transă de emoţie la început, apoi de admiraţie):* De unde-ai ştiut de paşaport?

ŞTEFAN: întîi m-am ocupat de paşaport şi pe urmă de textilele dumnealui...

PANŢÎRU: Asta zic şi eu filatură! Mi-ai dat o emoţie! Ca la pocher, cînd mergi la culoare cu patru carale şi îţi vine tot roşie la chenar. Credeam c-are să fie cupă. Şi uite c-a fost tot caro. Mi-ai plăcut, maestre! Eşti tare! Eşti cel mai tare om pe care l-am cunoscut în viaţa mea! Adică, ce zic eu pe care l-am cunoscut? Pe care l-am imaginat!

ŞTEFAN: Şi totuşi, te-ai îndoit de mine.

PANŢÎRU:'Nu m-am îndoit! Dar am ezitat! La început, credeam şi eu, ca toată lumea, că eşti un om bun, cumsecade, cinstit. Chiar şi Zălaru credea la fel... Şi totuşi, parcă-mi spunea mie ceva, aşa, un şpuribus ai meu, că d-ta eşti omul pe care-1 caut. Cînd ţi-a dat Zălaru lovitura, mi-am zis că e cea mai bună ocazie să mă

conving. Şi ţi-am făcut propunerea... Şi vrei să fiu sincer? Eram sigur că n-ai să primeşti. îmi ziceam că prea îţi cerusem mult... Mă şi jenam... Să te divorţezi... să te însori cu o paparudă ca Tiţa — mă ierţi că gafez şi-i zic pe nume — şi să te vinzi unui tîmpit ca Ilie. Şi toate acestea pentru ce? Numai ca să te răzbuni pe Zălaru.

ŞTEFAN: Şi totuşi am primit.

PANŢÎRU *(în culmea admiraţiei):* Dar cum ai lucrat! Lovitura cu sinuciderea a fost genială.

ŞTEFAN *(cu modestie):* Nimica toată...

PANŢÎRU: Ce nimica toată? Ge-ni-a-lă! Crezi că n-am priceput? Nu mai e nevoie de divorţ... Lumea n-are ce să mai comenteze... Din cauza doliului, căsătoria cu Tiţa se face „numai civilă" şi fără invitaţi... Nici Tiţa, nici Ilie nu pot să aibă pretenţii... Un văduv e un văduv! *AlabonerT (Un timp.)* Să mă ierţi că vorbesc de morţi, dar discuţia primează.

ŞTEFAN: Eu'nu am cultul morţilor.

PANŢÎRU: Nici nu e practic în afaceri... *(Un timp.)* Ai văzut piesa numită *Punctul negru?*

ŞTEFAN: Cred că da... De ce?

PANŢÎRU: Un singur punct negru e în toată combinaţia. N-ai putut să faci afacerea singur. Conu Ilie te are la mînă. Şi cu poliţa şi cu Tiţa... Ea e cea mai grozavă ipotecă.

ŞTEFAN: Ce să fac, Panţîre dragă? Trebuie să suport şi să mă resemnez.

PANŢÎRU: Şi-aicea te admir, că poţi... Eşti un martir al cauzei noastre...

ŞTEFAN: Fără Tiţa, sîntem pierduţi!

PANŢÎRU: Mie-mi'spui? Un divorţ acuma, Doamne fereşte! *(Bate-n lemn.)* Ştii ce-ar însemna?

ŞTEFAN: Prăbuşirea noastră, ştiu!

PANŢÎRU: Şi tocmai cînd am prins oleacă de cheag, nu fie de deochi *(Scuipă folcloristic.)*

TIŢA *(intră îmbrăcată de ieşit. Suficient d,e ridiculă. Totul nou, scump şi fără gust.)*

PANŢÎRU *(se ridică foarte amabil):* Sărut mînuşiţele...

TIŢA *(îi întinde mîna înmănuşată): Bonjour,* Panţîrilă.

PANŢÎRU *(îi sărută galant mănuşa).*

TIȚA: Nu pupa mănuşa. Mi-o pătezi. Şi azi le-am pus. Şapte mii cinci, de la Djaburov.
PANȚÎRU: Coană Tițo! Ai o pălărie, o minune!
TIȚA: Model, şefule! De la Georges...
ŞTEFAN: Păcat că-ți vine prost...
TIȚA: Cum o să-mi vie prost? E model...
PANȚÎRU *(îi face semn lui Ştefan „s-o dreagă")*.
ŞTEFAN: Pălăria e frumoasă, dar ție îți vine mizerabil... Parcă eşti un cal de dric cu pampon în frunte...
PANȚÎRU *(acelaşi joc, mai crescut.)*
TIȚA: Ce, eşti nebun?
ŞTEFAN: Te-ai uitat în oglindă să vezi în ce hal eşti?
TIȚA *(uluită, nu găseşte replica):* Eu?
ŞTEFAN: Vorba lui Panțîru! Parcă eşti o paparudă.
PANȚÎRU *(parcă i-a dat cu ceva în cap):* Ce spirite sînt astea?
TIȚA *(un pas spre Ştefan):* Cu cine vorbeşti, domnule?
ŞTEFAN *(calm):* Cu tine. Cu fata lui Ilie Branț. Crezi că nu te mai cunoşti de sub rochie?
PANȚÎRU *(turbează)*.
TIȚA: Fanache! Te-ai îmbătat...
ŞTEFAN *(dulce):* Din contra, Sevastițo! M-am trezit.
TIȚA *(nu ştie ce să creadă):* îndrăzneşti să te exprimi despre mine în felul ăsta?
ŞTEFAN: Da, mămiculej îndrăznesc!
TIȚA *(de indignare, o dă în franțuzeşte): Tu es fou! Que je creve si je mens...*
ŞTEFAN: *Justement! Et je m'en foutl...*
PANȚÎRU *(îşi ia capul în mîini, dezolat):* Ai, ai, ai, ai!... *(Se clatină ca o chibritelniță cu arc.)*
TIȚA: *Tu te moques de moi?*
ŞTEFAN: *Oui! Je me moque de toi! (îi imită accentul.)*
PANȚÎRU *(încercînd un surîs spelb şi împăciuitor):* Glumeşte, coană Tițo. Te tachinează, nu vezi?
TIȚA *(tăioasă): Vous... Ne te mei pas dans la sonpe... Reste lă, comme il faut... (Lui Ştefan.)* Cîte te priveşte pe d-ta, să te explici cu tata. M-ai insultat în casa mea.
ŞTEFAN: De zestre! ai uitat să adaugi...
TIȚA *(gest spre Panțîru):* Față de funcționarii tatii! Lasă, că te aranjez eu! După ce te-am adunat de pe drumuri şi te-am făcut om, îți iei nasul la purtare? Pe banii mei? Pe numele tatii?
ŞTEFAN: N-am nevoie nici de banii tăi, nici de numele ilustrului d-tale părinte. Nici măcar nu lucrez cu el... *(Gest spre pantofi.)*
PANȚÎRU *(înnebuneşte)*.
TIȚA: Din ghetele lui nu umbli dumneata desculț acuma.
PANȚÎRU: De ce vă certați din nimic, pentru D-zeu?
ŞTEFAN: Pentru unii oameni, n-am nevoie de ghete. îmi ajunge piciorul.
TIȚA: Lasă, că-ți dau eu un picior de nu te vezi! Chiar astăzi dau divorț...
PANȚÎRU *(care se dă de ceasul morții):* Eram sigur, că pînă la urmă, se va spune şi cuvîntul ăsta tragic. Dacă ne-am divorța aşa, coană Tițo, din orice fleac, ar dispărea căsătoria şi familia, care este cea mai nobilă instituție mondială...
TIȚA *(a înțeles ce-a vrut ea):* Ia lasă-mă, domnule, cu nobilimea!... Ce tot mă atingeți la blazon? Cu banii mei, iau şi un principe consort de bărbat... *(Lui Ştefan.)* Portar la Zălaru o să ajungi. Am auzit eu că înainte ai fost cafegiu...
PANȚÎRU: E, acum, dacă am intrat şi în cafele...
ŞTEFAN: Vezi să n-ajungi prea tîrziu la tribunal...
TIȚA: Nu face pe Mefistofan cu mine... Ajung la timp, n-ai grijă. Şi să te muți din casă imediat, că te dau afară cu ordonanța prezidentului.
PANȚÎRU: Ce cuvinte grele! Ce cuvinte grele! Şi pentru ce, frate? Din nimic! Dintr-o scîrbă de pălărie.
TIȚA *(culminează în vulgaritate):* Ia ascultă, mă? Mi se pare că ți s-a făcut să-ți cînte lăutarii în odăjdii?...
ŞTEFAN *(se amuză teribil)*.
PANȚÎRU: Nu te supăra, coană Tițo. Am vrut să spun altceva... Asta cu pălăria a fost numai aşa. O comparație... O imagine!
TIȚA *(observînd pe Ştefan că rîde):* Lasă, că vedem noi cine rîde la urmă. Sărăcie cu lustru! *(Iese furioasă şi trînteşte uşa.)*
PANȚÎRU *(copleşit):* Ce-ai făcut, coane Fănică, ce-ai făcut? Ne-am nenorocit! S-a dus dracului tot... Iarăşi trebuie s-o luăm de la început! N-am văzut ce ghinion pot

să am! încep mereu şi nu sfîrşesc niciodată!... O să mor începător.

ŞTEFAN *(serios dintr-odată);* Nu cred că tat-so o să poată renunţa aşa de uşor la noi.

PANŢÎRU: 6 să-l monteze ea... Şi ei ne demontează. Acuma, cînd afacerea e lansată, cînd e stăpîn pe tot, ce nevoie mai are? Zălaru n-aşteaptă decît să-ţi ia locul... *Conştiinţa* lui merge foarte prost...

ŞTEFAN *(pe gînduri):* La asta nu m-am gîndit.

PANŢÎRU: Deşi duşmani de moarte, Ilie şi Zălaru au încă o mare afacere împreună. Contractul de furnituri, la armată. Ah! ce splendidă fraudă! *(Un timp.)*

ŞTEFAN: Trebuie neapărat să mă împac cu Tiţa. Să-i cer scuze. îmi dau seama că am făcut o mare prostie.

ILIE *(intră din fund. E radios, „pimpant", plin de el. Mai elegant şi mai craidon ca înainte. Şi, fireşte, mai ţopîrlan, pe sub toate acestea):* Saltare şi frăţie, leilor!

PANŢÎRU *(îi iese, servil, înainte):* Să trăieşti, coane Iliuţă!

ŞTEFAN: Bună dimineaţa! *(îşi dau mîinile.)* E! Cum a ieşit chestia de-aseară!

ILIE *(se aşază, cu un aer încîntat):* E cineva pe-acilea, să ne-audă?

ŞTEFAN: Nimeni.

ILIE: Nici Tiţa?

ŞTEFAN *(dulce):* Tiţişor a ieşit în oraş.

PANŢÎRU *(aruncînd lui Ştefan o privire complice, care înseamnă „nu s-au văzut încă"):* Tocmai c-avea o pălărie o minune! Cînd o vezi, poţi să-i spui din partea mea.

ILIE: Dă-o-ncolo de pălărie! Staţi să vă spun dafia! *(Lui Ştefan.)* Şi era fată, Fănică, să mă trăznească Dumnezeu dacă mint.

PANŢÎRU: Cine, coane Iliuţă?

ILIE *(făcînd cu ochiul lui Ştefan):* Jenică nu ştie?

ŞTEFAN: Mi-ai spus să nu spun nimănui...

ILIE: Bravo! Dar el e băiatul nostru. Nu mă ascunz de el.

PANŢÎRU: „Monumentul tăcerii", coane Ilie...

ILIE: Pardon! Ăla sînt eu...

PANŢÎRU: Ce monument? Mata eşti „Mausoleul tăcerii".

ŞTEFAN: Ia spune, şefule!

ILIE: întîi şi-ntîi, trebuie să-ţi mulţumesc ţie, dragă Fănică! Fără ajutorul tău, nu făceam nimic. Fata făcea goange... Dar cum i-am pus în şampanie prafurile alea de mi le-ai dat, a şi adormit ca un pui de găină!... *(Mimtnat.)* Dar nu credeam, domnule, să fie fată!

PANŢÎRU: Pot să mai întreb o dată cine?

ILIE: Şi drăguţă, mă! Simpatică, inteligentă... C-am făcut şi oareşicare conversaţie la început. Şi modestă! I-am dat un inel, şi nici pe-ăla n-a vrut să-l ia.

ŞTEFAN: Ţi-am spus eu că ţine la d-ta dezinteresat...

ILIE: Tocmai de-aia îmi pare rău că dormeam cînd a plecat. Mă pilisem de şampanie şi m-a răzbit somnul. Tocmai de-aia vreau s-o invit ia prînz la masă, pe trezite. Să-i spun că am intenţii serioase... Că vreau să-i iau o casă cu chirie, să-i dau o leafă lunară...

ŞTEFAN: Prin urmare, e serios, „papa"?

ILIE: Nu-mi mai zice aşa, că eu n-am avut „Fraila" cînd eram mic... *(Gest spre măsuţa Silviei.)* Azi n-a venit la slujbă, nu e aşa?

ŞTEFAN: Nu!

ILIE: Am învoit-o eu!

PANŢÎRU: Aa! De Silvia era vorba?

ILIE: Păi de cine credeai? De Duţă?

PANŢÎRU: Felicitările mele, coane Iliuţă... Ai dat lovitura!

ŞTEFAN: Ai avut noroc că nu ţi-a dat-o şi ea... Pe viitor, să nu mai dormi cînd aduci femei străine în casă.

ILIE: Păi, ce? Silvia e străină?

ŞTEFAN *(calm):* Oricît! Femeile sînt curioase. Cotrobăiesc prin lucruri, prin sertare, prin casele de bani.

LIE: Bine, aşa... şi Silvica m-a rugat să-i arăt ce am în casa de bani.

ŞTEFAN: Şi i-ai arătat?

ILIE: Aşa, un pic, ca să-i fac gustul.

ŞTEFAN *(acelaşi ton, egal):* Ştii cît te costă gestul ăsta?

ILIE: Ce să mă coste? Nu mă costă nimic.

PANŢÎRU *(care presimte ceva important, începe să-şi tamponeze nervos tîmplele cu batista).*

ŞTEFAN: Te costă 100.000.000 de lei...

ILIE *(rîde tîmpeşte):* Pe mine? Nici un milion. N-aveam cine ştie ce bani în casă, că-i ţin în safe.

ȘTEFAN *(se duce la birou și scoate documentul):* Da, dar aveai asta!... *(îi prezintă hîrtia.)* Contractul cu Zălaru... Și asta face exact 100.000.000, pe care o să mi le dai ca să nu te bag la ocnă...

PANȚÎRU *(în culmea admirației):* Ai! Ai! *(Mușcă batista.)*

ILIE *(îndobitocit, dintr-odată):* Fănică! De ce faci spirite de glumă de-astea cu mine? Știi că am tensiune...

ȘTEFAN *(pâră să ridice tonul):* Dar, azi-noapte, ca să bei ca un porc și să batjocorești o fată cinstită, de ce n-ai avut tensiune?

ILIE: Fănică! Nu-ți bate joc de mine.

ȘTEFAN: Tu de ce ți-ai bătut joc de mine cînd m-ai obligat să mă însor cu fii-ta — „domnișoara" ciuruită de amanți — și m-ai ferecat în contracte, ca să-mi furi munca și să mă ai rob toată viața?

ILIE: Fănică! Vorbești cu păcat. Eu te-am iubit ca pe copilul meu.

ȘTEFAN: Știu! Cum își iubesc escrocii copiii pe care îi trimit prin localuri, să-și rupă oasele, ca să le aducă banii afară, la ușă.

ILIE: Fănică, mă omori!

PANȚÎRU *(timid):* Să-ți dau un pahar cu apă, coane Ilie...

ILIE *(cu dezgust):* Du-te dracului, vierme...

PANȚÎRU: Viermii să mă mănînce dacă știam ceva... Dar lovitura... Rămîne lovitură! *(Lui Ștefan.)* Magistral, maestre!...

ILIE *(copleșit):* Să-mi "facă mie Silvica asta? Să mă îmbete și...

ȘTEFAN: Nu te-a îmbătat... Ți-a plătit polița. Te-a adormit... Dar ei i-am dat o doză mai mare de narcotic să-ți pună în șampanie. Ca pentru un bivol ca tine... Ți-a pus-o mai tîrziu... ca să adormi cînd se deșteaptă ea... ca să poată opera în liniște...

PANȚÎRU: Grandios!

ILIE *(își varsă focul pe el):* Ce e grandios, mă, fir-ai al dracului să fii, că tu m-ai băgat!

PANȚÎRU: Ideea, coane Ilie. Parc-ar fi din Sherlock Holmes...

ȘTEFAN: Chiar de-acolo am luat-o! Viața e cel mai ingenios roman de aventuri... Și tocmai de aceea, cel mai pasionant. *(Alt ton, sec.)* în concluzie: în schimbul

acestui document, care înseamnă pentru d-ta minimum zece ani pușcărie, pretind următoarele: întîi: divorțul cu Tița; al doilea: polițele înapoi și ipoteca radiată; al treilea: îmi vinzi — fără bani, firește — partea d-tale din afacerea noastră. Vreau să rămîn singurul ei stăpîn.

ILIE: Dar bine, Fănică...

ȘTEFAN: Ai timp de gîndire pînă mîine la opt de dimineață, cînd afacerea trebuie să fie tranșată. Dacă nu, pînă la prînz, mă fac forte să fii arestat.

PANȚÎRU *(a rămas înlemnit. Chiar la dtît nu se aștepta nici el).*

ILIE: Mă lași sărac, Fănică.

ȘTEFAN: Te las cu ce-ai avut. Cu fabrica și cu fata.

ILIE: Și o sută de milioane pe care le-am băgat în afacere?

ȘTEFAN: Alea înseamnă onorariul meu de ginere și leafa mea de servitor...

ILIE: Fură-mă mai cu milă, Fănică! Poftim! îți dau polițele și ipoteca. Divorțezi... Să-mi rămînă numai partea... Să fim asociați în regulă... Mă lași pe drumuri, Fănică...

ȘTEFAN: Unde scrie că trebuie să fii bogat? De ce tu, și nu eu?

ILIE: Eu am muncit ca să fac avere...

ȘTEFAN: Minți. Ai furat! Cînd ai făcut primele ghete, în serie, ai furat sărăcimea care ți le cumpăra... Le vindeai tălpi de carton și căpute de meșină... Dar desculții te blestemau și ți le cumpărau mai departe, fiindcă erau ieftine... Ai știut, la început, să furi puțin, dar sigur. Pe urmă, te-ai lansat. Ai început să furi și singur și mult. Cînd te-ai îmbuibat de bani, ai început să cumperi tot: minte, cultură, ambiție, demnități... femei. M-ai cumpărat și pe mine, pe nimic, ca pe o piele de bou pe care s-o tăbăcești cum vrei și s-o arunci pe piață cît mai productiv, schimbată în pantofi de lux. E, ți-a venit scadența... Gîndește-te pînă mîine, la opt!

ILIE *(se ridică, dărîmat sub propria lui greutate):* Bine, Fănică! Dacă tu crezi că e bine ce faci... n-am încotro. Mai bine furat decît în pușcărie... *(Moale ca o lăuză.)* Saltare și frăție!

ŞTEFAN *(îl lasă să se apropie de uşă, apoi strigă):* Papa! *(începe să rîdă.)*

ILIE *(deodată, inundat de o fericire tîmpească):* Ai glumit? *(Se apropie.)* Ştiam că tu nu eşti în stare să faci aşa ceva... Era imposibil!

ŞTEFAN: Lasă chestia de adineauri. Aia e o chestie tranşată...

ILIE *(se-ntunecă iar):* Ce mai vrei atunci?

ŞTEFAN: Vreau să te-ajut să-ţi scoţi ceva din pagubă... în afacerea furniturilor, eşti tovarăş cu Zălaru. E în aceeaşi situaţie cu d-ta. Dacă mi-1 aduci aici, ce scot de la el reduc de la tine.

ILIE: Pe onoarea ta?

ŞTEFAN: Mai crezi în onoarea mea?

ILIE: Ştiu eu în ce dracu să mai cred?

ŞTEFAN: Cheamă-1 la telefon...

ILIE *(zăpăcit se duce la telefon):* Nici nu mai ştiu ce mă-sa număr are...

PANŢÎRU *(repede):* 8.15.72

ŞTEFAN: Ai memorie bună!

PANŢÎRU: îmi trebuie ca să-mi aduc aminte de toţi şi de toate. h

ILIE *(face numărul):* Alio! D-l Zălaru, vă rog... La „aparat" Ilie Borcănescu!... *(0 clipă.)* Alio! Da, eu sînt, eu! Saltare şi frăţie... Dă-1 dracului de vînt care m-aduce, că m-aduce prost. Trebuie să ne vedem urgent. Mi s-a furat contractul cu furniturile... Cum, necum, asta e situaţia. Muierile m-a omorît... Te aştept imediat la ginere-meu acasă... Dacă nu vii, am pus de mămăligă amîndoi... Contractul e la ginere-meu în mînă... Bine. Te aştept. Saltare şi frăţie! *(închide.)* Vine acu!

ŞTEFAN *(pune documentul în buzunarul halatului, împreună cu un revolver, pe care îl scoate din sertarul biroului, vizibil):* Pe mine mă iertaţi cinci minute. Mă duc să mă schimb. Nu pot să primesc pe un domn ca Zălaru în halat. Panţîre! Dă dispoziţii să v-aducă cîte-o cafea...

PANŢÎRU: Dacă, în tinereţe, aş fi inventat balonul cu cîrmă, nimeni nu şi-ar fi adus aminte de asta. Dar fiindcă am vîndut cafea, mi se aminteşte de zece ori pe zi...

ILIE: Fiindcă balon cu cîrmă nu bea nimeni, dar cafea bea toată lumea...

ŞTEFAN *(din casă):* Ai auzit? *(Iese.)*

TIŢA *(intră ca o furtună. Lui Ilie, care stă abătut pe scaun):* Am fost la fabrică după tine. Cred că ai auzit ce s-a-ntîmplat. Divorţez imediat.

ILIE: Bine, tată! Dacă vrei să te divorţezi, ne divorţăm...

TIŢA *(surprinsă):* Fără să mă întrebi de ce?

ILIE: Păi, dacă zici tu, ce să te mai întreb?... De bine ştiu eu că nu se divorţează nimeni...

TIŢA *(ţăţeşte):* M-a insultat, tăticule! M-a zgornit din casă... M-a ameninţat cu bătaia, te-a insultat şi pe d-ta şi toată familia...

ILIE: Foarte bine... Dăm divorţ momentan. Chiar azi...

TIŢA: Daa? Dar ce eşti aşa grăbit?

ILIE: Păi de ce să mai pierdem vremea? Nu vă înţelegeţi, nu vă înţelegeţi, şi gata!

TIŢA *(nervoasă, bate din picior):* Nu mă divorţez!

ILIE: Ba te divorţezi...

TIŢA: Nu vreau! '

ILIE: Ba o să vrei!... Eu nu pot să permit ca fata mea să fie insultată, bătută şi zgornită din casă. *(Dă cu palma în masă.)* Scurt!

TIŢA: Aci e lucrătură la mijloc... Şi-a băgat dumnealui coada, cu siguranţă. *(Arată pe Panţîru.)*

PANŢÎRU: Eu? Eu nici nu ştiu despre ce vorbiţi... Mă gîndeam la un film pe care vreau să-l văd. Eu sînt mult mai intelectual decît am aerul, aşa să ştii mata...

TIŢA: Dacă mă divorţez, să-l dai afară de la gazetă... Şi din casă să plece imediat.

ILIE: Astea sînt treburile mele. Am eu grijă.

TIŢA: Cerşetor să-l văd! Să se ducă la Paris, de unde-a venit... Pe malul gîrlii de-acolo!

ILIE: Hai să mergem la advocat să facem acţiune... Tot mai am şi alte treburi cu el...

TIŢA: Să părăsească instantaneu domiciliul... meu.

ŞTEFAN *(intră pe replica ei):* Domnule Borcănescu!... Doamna va părăsi imediat domiciliul „meu". Divorţul vreau să fie pronunţat în favoarea mea. Mi se va trimite o scrisoare în acest sens. *(Afectează, într-adins, un aer distant, care o scoate din răbdări pe Tiţa.)*

TITA *(întorcîndu-se către el):* Mă dai afară? Pe mine? Dm casa mea de zestre? L-ai auzit, tăticule? *(Un pas spre Ştefan.)* Unde crezi că te trezeşti aici, mă banditule?!

ILIE *(aspru şi demn):* Sevastiţo! Te rog să fii mai moderată... 'Ori sîntem *gelemani,* ori mîrlani... Haidea!

TITA: Nu plec pînă nu-mi iau lucrurile în primire.

ŞTEFAN *(pe acelaşi ton „de sus"):* Vă rămîn neatinse, doamnă. Ca si casa,' care, fiind de zestre, vă revine de la sine, după divorţ... Mîine trimiteţi să vă ia lucrurile strict necesare...

TIŢA: Pleacă tu din casa mea...

ŞTEFAN: Nu pot. Deocamdată trebuie să ieşiţi dv. ca să pot da divorţul eu...

ILIE: Hai, Sevastiţo! Aşa e legea...

ŞTEFAN: Precum vedeţi, eu vă trimit acasă cu tăticul. Nu vă dau afară cu „ordonanţa prezidentului"...

ILIE: Care ordonanţă?

PANŢÎRU: A prezidentului de tribunal. E concentrat şi are ordonanţă...

ILIE: Atunci,'Fănică, mîine la opt dimineaţa sînt aici...

STEFAN: Bine, „papa"!

TIŢA *(cu silă):* îmi place că vă mai tutuiţi pe radicali... Phu!... *(0 ia spre ieşire.)* Mi-e o silă de mi-e şi greaţă!

PANŢÎRU: Sărut mînuşiţele. *(Se înclină.) De* la distanţă, ca să nu mai pătez mănuşa...

ŞTEFAN: Şapte mii cinci... *(Se înclină.)* Doamnă!

TITA: Nu'te bucura, că n-ai scăpat de mine. Ferfeliţă te fac la tribunal, fir-ai al dracului să fii de ziarist!... *Viens,* papa... *(Iese, furioasă, cu Ilie.)*

PANŢÎRU *(deschide braţele larg, într-un gest de adoraţie):* ' Stăpînee! M-ai făcut *knock-out!* Nici cu macaraua nu mă mai ia nimeni de lîngă d-ta. Ce imaginaţie! Ce geniu în afaceri! îi tăbăcim!

DUŢĂ *(intră cu un aer consternat):* Domnul director Zălaru...

ŞTEFAN: Să poftească.

DUŢĂ: Am înţeles. *(Iese, fund.)*

PANŢÎRU: Pot să rămîn?

ŞTEFAN: Nu! treci dincolo...

PANŢÎRU *(trece în stînga):* Regret... O întîlnire ca asta... face să asişti...

ŞTEFAN: Hai, hai... Ieşi!

PANŢÎRU *(a ieşit).*

ZĂLARU *(intră. E acelaşi pe care îl cunoaştem... Cu o mai atentă preocupare vestimentară... Mai „domn" adică. Se cunoaşte intervenţia Arabellei):* Bună ziua!...

ŞTEFAN: Idem!...

ZĂLARU: Mă iei de sus?

ŞTEFAN: Stai jos... *(Gest spre un scaun.)*

ZĂLARU: Fii scurt! Ce condiţii pui? *(Rămîne în picioare.)*

ŞTEFAN: Ai revolver la tine?

ZĂLARU *(Un rînjet):* Ţi-e frică?

ŞTEFAN *(placid):* Nu! Da' poate preferi să te împuşti...

ZĂLARU: Aş fi putut s-o fac acasă...

ŞTEFAN: Ca Mona!

ZĂLARU: Cred că în această discuţiune femeile n-au nici un rost!...

ŞTEFAN: Din contra. Joacă rolul principal...

ZĂLARU: Credeam că m-ai chemat la un şantaj, nu la o răzbunare...

ŞTEFAN: Ştii despre ce e vorba?

ZĂLARU: Da! Te-ai înţeles cu socru-tău şi ţi-a dat documentul... El n-are ce risca... E socru-tău!...

ŞTEFAN: Te-nşeli! Nu mi l-a dat! I l-am furat.

ZĂLARU: Ai fost mai expeditiv ca mine.

ŞTEFAN: Te gîndiseşi şi tu la asta?

ZĂLARU: Azi-noapte chiar...

ŞTEFAN: Atunci te-am sugestionat... Azi-noapte i l-am furat.

ZĂLARU: Cîte parale vrei pe contract?

ŞTEFAN: Nici un ban...

ZĂLARU: Atunci, ce vrei?

ŞTEFAN *(calm):* Pe nevastă-ta.

ZĂLARU *(îl priveşte holbat):* Ce?

ŞTEFAN: Mîine de dimineaţă eşti arestat.

ZĂLARU: în primul rînd, nevastă-mea nu depinde de mine. Depinde de ea...

ŞTEFAN: Tocmai! îi explici situaţia în care te afli şi o rogi să te scape. Ştiu că eşti idolul ei!... Vreau să-i fărîm idolul şi să-i scuip pe bucăţi...

ZĂLARU: N-ai să izbuteşti... Mă adoră!

ŞTEFAN: După primul an de puşcărie, o să te uite.

ZĂLARU: Eşti cel mai josnic om. N-ai nici măcar curajul tîlhăriei. Izbeşti prin femei.
ŞTEFAN: Reacţionează.
ZĂLARU *(face un gest).*
ŞTEFAN *(îndreaptă revolverul spre el):* Nu la buzunar, apaşule!...
ZĂLARU *(rînjeşte şi scoate batista din buzunar):* Ţi-e teamă şi de-o batistă...
ŞTEFAN: Am citit *Othello.* *(Pune revolverul la loc.)*
ZĂLARU: N-ai clasă, şefule! Ai avut numai noroc.
ŞTEFAN *(se uită la ceasul de la mînă):* Aştept răspunsul încă două minute...
ZĂLARU: Arabella mi-a spus tot. Ai iubit-o...
ŞTEFAN: Da...
ZĂLARU: Ţi s-a omorît nevasta din cauza ei.
ŞTEFAN: Da!
ZĂLARU: Ca să rămîi liber...
ŞTEFAN: Asta e tot ce ţi-a spus?
ZĂLARU: Nu! Asta ţi-o spun eu...
ŞTEFAN: Esti deştept...
ZĂLARU: Află că Mona m-a iubit. Am fost primul ei amant...
ŞTEFAN: Tocmai de-aia. Vreau să-ţi plătesc poliţa... Cu diferenţa că, tu, cînd ai avut-o pe Mona, ea nu era nimic pentru mine. Iar eu, cînd o am pe Arabella... e nevastă-ta... A venit timpul ca Zălaru să plătească poliţele lui Codică.
ZĂLARU: Eşti diabolic.
ŞTEFAN: Da, îngere!
ZĂLARU: Eu am fost iubit pentru mine... Nu sub teroarea şantajului...
ŞTEFAN *(se uită la ceas):* Te previn că mai ai un minut. Ce curioasă e viaţa! Cînd te gîndeşti că — în bucăţica asta de cadran — stă libertatea unuia ca tine... Un simplu minutar te doboară mai rău ca un pumnal...
ZĂLARU: Am acceptat!
ŞTEFAN: Astă-seară, la zece, aştept pe doamna Zălaru aici. Dacă nu vine pînă la zece, inutil să se mai deranjeze...
ZĂLARU: Dacă aş avea o putere, te-aş strînge de gît.
STEFAN: Ştiu, dar n-ai. A! Uitasem un amănunt. Contractul trece, bineînţeles, exclusiv în favoarea lui Borcănescu... îi dai tu ceva la mînă, ca să fie omul sigur.

ĂLARU: Ăsta e şperţul lui?
ŞTEFAN: E despăgubirea chiulului pe care i l-ai tras cu *Conştiinţa.*
ZĂLARU: Magistral lucrat! Se cunoaşte că ai fost elevul meu...
ŞTEFAN *(conducîndu-l, precaut):* Eh, Codică dragă! Ce să-i faci? Tu nu ştii zicătoarea? Capra sare masa, iada sare casa...

Zălaru iese. Ştefan îşi aprinde o ţigară şi iese în dormitor. O clipă, scena gozlă. Apoi, dinspre oficiu intră Duţă.

DUŢĂ *(înnebunit aproape, ridică mîinile spre cer, într-un gest de sinceră dezolare):* Doamne! Doamne! Doamne! Nu ştiu ce să mai cred!...
PANŢÎRU *(intră din stînga, vesel, fericit):* Ce? Şi tu ai ascultat la uşă? Măgar eşti, mă!

Cortina repede

TABLOUL II

Cortina se ridică imediat, pe acelaşi decor. Perdelele sînt lăsate Lămpile aprinse. Acţiunea începe la zece seara, în aceeaşi zi.

Duţă încearcă de dat o pasenţă, aşezat la o mescioară. Se uită la ceasul din buzunarul de sus al vestonului. Strînge cărţile şi le pune în buzunarul vecin.

SILVIA *(crapă uşa, din fund, încet, ca o răufăcătoare):* Aicea eşti? N-a venit încă d-l director?
DUŢĂ: Trebuie să pice, ţi-am spus la telefon. Are musafiri la zece.
SILVIA *(intră):* Pe cine?
DUŢĂ *(ocoleşte adevărul):* îi vine avocatul...
SILVIA: Crezi că aş putea să-i vorbesc un minut?
DUŢĂ: Ţi-am spus la telefon să laşi mai bine, mîine dimineaţă... Astăzi s-au întîmplat atîtea aici?
SILVIA: Ce s-a-ntîmplat?

DUȚĂ: Lucruri de necrezut, domnişoară! Dacă nu l-aş fi auzit vorbind cu urechile mele... Eu cred că domnul director, nu mai e în toate mințile. El, aşa cum îl cunosc eu, să facă^ce a făcut? Nu se poate! A intrat altul în pielea lui. Ăsta nu e Ştefanei al meu!... Nici conaşul Ştefan... Nici domnul director! Am dat şi-o pasență adineauri să mă conving şi mi s-a închis...
SILVIA: Şi cu mine s-a purtat azi-dimineață îngrozitor. Tocmai de aia am venit... Ştii că mi-am dat şi demisia.
DUȚĂ *(cu compătimire şi înțelegere):* Ştiu, d-ră, ştiu tot ce-ai făcut... *(Oftează.)* fot ce-ai pățit...
SILVIA: De unde ai aflat, nene Duță?
DUȚĂ: De la uşi. E singurul meu păcat. îmi place^să aud ce vorbesc oamenii cînd sînt singuri. în felul ăsta îi cunosc mai bine. Şi mie mi-e drag să cunosc oamenii cu bunele şi cu relele lor. Azi m-a pedepsit Dumnezeu, o dată, pentru cît am ascultat toată viața. Mai bine rămîneam surd decît s-aud ce-am auzit... *(Ațintește urechile.)* Mi se pare că-i aud paşii... Hai la mine în odaie. Mai bine să nu te vadă... Că mi-a dat ordin să nu primesc pe nimeni.
SILVIA: Tița e acasă? *(Un gest spre dormitor.)*
DUȚĂ: Ehe'î S-a tițit şi s-a isprăvit!... Şi pe ea a gonit-o... Lasă, că-ți spun eu toate... *(0 ia de mînă şi iese cu ea prin oficiu.)*

(Ştefan intră din fund, uitîndu-se la ceas. îşi aprinde o țigară de foi, se aşază la birou şi desface ziarele de seară. Are un aer liniştit, de om stăpîn pe el, căruia nu i se întîmplă nimic deosebit. Sună.)

DUȚĂ *(intră, după o clipă):* Să trăiți, domnule director...
ŞTEFAN: A telefonat cineva în lipsa mea?
DUȚĂ *(scoate un carnețel din buzunar):* A telefonat d-l Barbu, de trei ori pînă acum. A spus că vrea să vă vorbească neapărat astă-seară, că mîine pleacă la Paris. Zicea c-a găsit o ocazie. Şi-a mai zis să vă spun că *(se uită în carnețel)* „îndesată" a fătat...
ŞTEFAN: Bine! Altcineva?
DUȚĂ *(se uită în carnețel):* A telefonat şi conița.
ŞTEFAN: Da? Ce-a spus?

DUȚĂ: Nu pot să vă reproduc. Crez că era băută, să mă iertați de vorbă urîtă. Şi-afară de înjurături, a mai zis să vă spun că dumneaei este la o petrecere în oraş, cu crai şi că să-i lăsați uşa deschisă, că vine acasă cu dumnealor.
ŞTEFAN: Să-i laşi deschis la bucătărie... Panțîru n-a telefonat?
DUȚĂ: Ba da! A spus că trece astă-seară.
ŞTEFAN: Dacă vine, s-aştepte în sufragerie pînă îl chem eu...
DUȚĂ: Am înțeles. *(Un timp, bagă carnețelul în buzunar.)* Ă mai telefonat şi d-ra Silvia.
ŞTEFAN *(tace şi se uită la ziar).*
DUȚĂ: Mi s-a părut că plîngea la telefon...
ŞTEFAN *(din ziar):* I-o fi murit cineva...
DUȚĂ: Aşa crez şi eu. I-o fi murit cineva!... *(Un timp.)* Am auzit că şi-a dat demisia de la noi, domnule director.
ŞTEFAN *(acelaşi joc):* Cine?
DUȚĂ: Domnişoara Silvia. îmi pare foarte rău de ea. E singura persoană cu care m-am înțeles totdeauna în privința dv.
ŞTEFAN *(întoarce ziarul):* Cum adică, în privința mea?
DUȚĂ: Toți ceilalți vă cred un om rău... Un om care n-are nimic sfînt... care urăşte pe ăilalți oameni şi vrea să-i distrugă.
ŞTEFAN *(citind):* Şi voi sînteți de altă părere?
DUȚĂ: Noi sîntem de altă părere... Desi...
ŞTEFAN: Deşi, ce?
DUȚĂ *(îşi ia inima în dinți):* Deşi, față de tot ce vedem, n-ar trebui să fim.
ŞTEFAN *(lasăziarul):* Şi nici să nu fiți, Duță. Pentru un om vorbesc numai faptele lui.
DUȚĂ: Da, aşa este. Mai depinde însă şi de ce le face. Cînd doctorul taie o mînă, ca să scape un om întreg de la moarte, ce-are de-a face dacă curg şi cîteva picături de sînge pe jos?
ŞTEFAN: Da! Dar cînd tai numai pentru plăcerea de a vedea cum curge sîngele, pentru a vedea pe altul suferind, atunci nu mai e aşa, Duță!
DUȚĂ: Nu mai e aşa, domnule director! *(Sună telefonul.)*

ŞTEFAN *(la telefon):* Alio!... Ce-am auzit, domle? Pleci mîine la Paris? *(Face un semn lui Duţă că poate să plece.)*

DUŢĂ *(iese).*

ŞTEFAN *(continuă să vorbească la telefon):* Ce ocazie? Fii serios, domnule! Cum o să pleci ca piccolo pentru pavilionul românesc de la expoziţie? Astea sînt copilării. Bine, ştiu eu că, o dată ajuns acolo, le tragi chiulul, dar nu se poate. Vino neapărat să mă vezi astă-seară. îţi dau eu bani... Poate merg şi eu cu tine... Acuma nu, că aştept o vizită. După douăsprezece, cînd vrei. Sînt toată noaptea acasă, singur. Tiţa? E la chef, cu crai. *(Surîde.)* Lasă, că-ţi explic eu ţie. Vino negreşit... Da, da, mergem amîndoi. Aproape sigur... La revedere. *(închide telefonul.)*

DUŢĂ *(intră, barînd trecerea lui Panţîru, care îl împinge din spate):* D-l Panţîru vrea...

PANŢÎRU *(dă la o parte pe Duţă şi intră):* Numai un minut, maestre. Două vorbe şi plec. Absolut esenţial.

ŞTEFAN: Cîntă!

DUŢĂ *(iese.)*

PANŢÎRU *(se aşază):* Ştiu că te deranjez. Ştiu şi de ce. Dar nu pentru asta am venit. Nu sînt curios să aflu ce se-ntîmplă... Vreau însă să ştiu, ce-ai de gînd?

ŞTEFAN: în ce privinţă?

PANŢÎRU: Mîine de dimineaţă vei fi stăpîn, puternic. Pînă mîine dimineaţă ai învins tot. Ai tot. Zălaru la pămînt. Eşti bogat, nevastă-sa în braţe... Ilie, sub talpă... Ce-ai de gînd să faci? Mai scoţi gazeta? Mai continui lupta? Declară-te.

ŞTEFAN *(nedumerit):* Ce vorbă e asta?

PANŢÎRU: Nu te supăra că gafez să-ţi spun, dar d-ta nu eşti omul victoriilor!.. Mi-e teamă că în clipa cînd ai învins complet, capitulezi. Toţi marii criminali* daca scapă de eşafod, sfîrşesc călugări. Şi dacă mata capitulezi, eu nu-mi pot permite luxul ăsta. Eu n-am învins încă...

ŞTEFAN: Şi ce vrei de la mine?

PANŢÎRU:'Am venit să te rog ca, în cazul cînd predai afacerea, să te gîndeşti la mine.

ŞTEFAN: Vrei s-o iei tu?

PANŢÎRU: Eu? Nici gratis. M-am lecuit de gazetărie. Pot însă să plasez afacerea altuia. Lui Zălaru, de exemplu... Poate lui Drujan. De la d-ta, comision modest, că iau de la ei mai mult... Serviciu rapid...

ŞTEFAN: Bine, Panţîre. Dacă vreodată mă hotărăsc să renunţ la tot ce am luptat o viaţă întreagă să realizez, sînt omul tău.

PANŢÎRU: Omul meu! Idolul meu, maestre!...

ŞTEFAN: Şi tu ce-ai de gînd să faci, dacă te laşi de gazetărie?

PANŢÎRU: în orice caz, cafea nu mai vînd. Şi nici nu mai beau, începînd de azi< Prea mi se vede trecutul în caimac. Şi, e ceva foarte curios, maestre! Nu mă supăram cînd serveam cafele, dar pot să crap acuma, cînd comand. Nici n-am nevoie să-mi facă aluzie cineva. îmi fac eu singur. *(Un timp).* Aşa că o să mă apuc de altceva! întîi şi-ntîi, mă-nsor. Metresă am, slavă Domnului, două, îmi mai trebuie o nevastă ca să întemeiez o familie cumsecade. O să am copii, dacă o să pot să am. Si dacă n-o să am, să fie sănătoşi. Cine are, să-i trăiască, cine nu, ce-i trebuie? Şi, pe urmă, m-am gîndit să mă apuc de negoţ. O întreprindere mare, ceva aşa, în genul fabricii lui conu Ilie, m-ar aranja foarte bine.

ŞTEFAN *(s-a luminat acuma deplin):* Aha!

PANŢÎRU: E aşa de amărît acuma... îi trebuie şi lui un sprijin.

ŞTEFAN: Da, da! Ideea nu e rea...

PANŢÎRU *(modest):* E! O idee acolo, să fie de rezervă, nu strică!... *(Un timp.)* Ai intentat acţiunea de divorţ?

ŞTEFAN: Da.

PANŢÎRU:.Să fie într-un ceas bun! *(Un timp.)* Ai să te miri că gafez, dar eu tot am să-ţi spun ceva. Mie Tiţa asta mi-a fost totdeauna simpatică, în subconştientul meu... Nu zic... N-a trecut încă, de la toval la epidermă, dar nici nu s-a ocupat nimenea de ea serios. Cel mai mare pension pentru o femeie e bărbatul! Notre Dame! Ele sînt numai *Notredameze...*

ŞTEFAN: Va să zică, vrei să te însori cu Tiţa, seducătoruîeL..

PANŢÎRU: Ce să fac? Dacă este un ce *sine qua non...*

ŞTEFAN: Te pomeneşti c-o şi iubeşti?

io?

PANȚÎRU: Nu! Dar, astăzi după masă, conu Ilie şi-a luat tensiunea... 25 maxima — 6 minima. Astă-seară chiar mănînc cu el. *(Surîde.)* M-a invitat la restaurant, înțelegi mata, mişcarea. Acolo nu mai e casă de bani.

ŞTEFAN: Merge şi Silvia cu voi?

PANȚÎRU *(felinf:* Pentru moment, fata e puțin surmenată... *(Se ridică.)* Atunci, maestre, eu nu te mai rețin... Şi cred că nu te poți plînge de mine... Mă şi jenez ce sincer am fost. N-aş fi vrut însă să te supăr pe mata cu nimic. Nu că mi-e frică!... Dar te iubesc, maestre... Să n-am parte de viitorul meu dacă te mint.

ŞTEFAN: E reciproc, Panțîre! întotdeauna am iubit canaliile perfecte.

PANȚÎRU *(cu un surîs subțire):* Mă onorezi, maestre. Complimentul ăsta, din partea dumitale, e aproape o diplomă.

DUȚĂ *(intră prin fund):* Doamna Arabella Zălaru.

PANȚÎRU: Eu te-am lăsat şi *„merde"*, pentru vizită... Mă duc pe din dos... La revedere. *(Iese.)*

ŞTEFAN: Pofteşte pe doamna Zălaru. Să nu intre nimeni pînă nu sun...

DUȚĂ: Am înțeles. *(Iese şi revine, peste o clipă, introducînd pe Arabella prin fund. Iese apoi prin oficiu.)*

ARABELLA *(ca întotdeauna, elegantă, frumoasă şi distinsă, se opreşte în prag):* Bună seara, Ştefane!

ŞTEFAN *(se ridică de la birou):* Bună seara, doamnă!

ARABELLA *(cu un surîs):* Trebuie să rectific şi să-ți spun şi eu „domnule"?

ŞTEFAN *(sec):* Eu aştept vizita doamnei Zălaru, indiferent de cine deține această onoare. Am de tranşat unele chestiuni numai cu soția lui Bartolomeu Zălaru...

ARABELLA: Eu n-am venit la tine în această calitate.

ŞTEFAN: Atunci, trebuia să nu te mai deranjezi.

ARABELLA: Din moment ce-am venit, sper că pot să iau loc.

ŞTEFAN: Te rog...

ARABELLA *(se aşază şi aprinde o țigară):* Nu ştiu ce anume ai de tranşat cu d-na Zălaru, însă eu — Arabella — am de vorbit cu tine. Sper să-mi dai întîietatea.

ŞTEFAN: Timpul meu pentru această întrevedere este măsurat şi, obiectivele, precise. Ştii — sper — pentru ce te-a trimis soțul tău aici?

ARABELLA: Nu! M-a rugat numai să viu, ca să vorbesc cu tine.

ŞTEFAN: Ce?

ARABELLA *(sinceră):* Să caut să te conving să renunți la duşmănia pe care i-o porți din cauza mea. Fiindcă el e convins că-1 urăşti numai din cauza mea.

ŞTEFAN: Asta e tot ce ți-a spus?

ARABELLA: Da. Mi-a mai spus că ai refuzat să stai de vorbă cu el, însă că ai admis să stai de vorbă cu mine... Ceea ce mi-a făcut o deosebită plăcere... *(Un timp, Ştefan o observă atent.)* Sînt, aşadar, o ambasadoare...

ŞTEFAN *(se convinge — după aerul ei neprefăcut şi senin — că e departe de realități).*

ARABELLA: Eu totuşi n-am venit să-ți vorbesc de Tolly.

ŞTEFAN: îmi place diminutivul.

ARABELLA: De la Bartolomeu. E drăguț, nu?

ŞTEFAN: Cred că „Cerceluş" ar fi fost mult mai potrivit ca nume de intimitate.

ARABELLA: De ce „Cerceluş?

ŞTEFAN: Cînd era în şcoală, soțul tău purta un cercel în uir£che...

ARABELLA: Ce nostim! Mi se pare că e o superstiție.

ŞTEFAN: Nu! La țigani e o tradiție.

ARABELLA: La oameni bruni, vrei să zici.

ŞTEFAN: Nu! Nu-i spuneam țigan fiindcă era brun. Era brun fiindcă era țigan... E drept, pretindea că l-a făcut maică-sa cu unu Albu — un subprefect burlac căruia îi spăla „lenjurile" o dată pe lună — dar biata femeie protesta din toate puterile că l-a făcut, cinstit, cu „omul" ei.

ARABELLA: Nu ştiam că mama lui a fost spălătoreasă. îmi spusese c-a fost institutoare.

ŞTEFAN *(vulgar, cu intenție):* S-a exprimat, desigur, printr-o metaforă. Vrea să spună că învăța fețele de pernă şi inexprimabilii să se zbicească pe frînghie.

ARABELLA *(îi ține piept, rău impresionată de vulgaritatea lui):* în orice caz, nu văd nimic ofensator în... truda unei femei sărace.

ŞTEFAN: Şi nici nu e. Munca, de orice fel ar fi, e sfîntă cînd e făcută cu bună-credință. „Tolly", însă, se jenează de amintirea mîinilor oneste, roşii de sodă şi de frecat,

care se făceau — totuşi — seara, puf, să-i legene somnul. Nici nu ştie unde e îngropată mamă-sa. La mormîntul lui Napoleon s-a dus, să-l viziteze, omagial. Dar la movilita de pămînt sub care a putrezit carnea albă şi sfîntă a mamei care l-a făcut şi i-a dat să sugă țîță asudată de muncă nu s-a dus nici măcar pe furiş. „Tolly" nu are trecut... Din toată copilăria lui n-a păstrat decît amintirea zoaielor. Scursorile tuturor copailor în care jegul vieții se bolboşează în clăbuci, l-au impresionat... Țigănuşul deştept a înțeles filozofia zoaielor. Țiganul matur a făcut din ea o meserie. Uită-te la el! Cînd vorbeşte, face zoaie la gură... Cînd scrie, face zoaie de stil... cînd gîndeşte, creierii îi înoată în zoaie. Căci, ce şi-a zis d-l Bartolomeu Zălaru, în nopțile lui de insomnie, agitate de cupiditate şi de ambiții? Toată lumea e de acord că viața e o albie în care oamenii îşi spală la infinit rufele murdare. Dar nimenea, nu i-a exploatat încă zoaiele. Asta a fost secretul reuşitei lui. Lăturile i-au adus tot: glorie, reputație, avere, situații, dragoste şi, pînă în cele din urmă, şi pe d-ta... Eşti ultimul beneficiu al lăturilor...

ARABELLA *(stinge țigara, enervată):* N-aş fi crezut niciodată că poți fi atît de vulgar cu o femeie...

ŞTEFAN: M-ați subestimat, stimată doamnă!

ARABELLA: Nu e cavaleresc ce faci. Izbeşti un om, care nu e de față ca să-ți răspundă...

ŞTEFAN: Are o fermecătoare ambasadoare pentru asta. îmi pare rău, totuşi, că nu i-am pus condiția să fie şi el de față astă-seară.

ARABELLA: La ce?

ŞTEFAN *(ironic):* La întrevederea noastră pasională.

ARABELLA: Pasională? Poate numai pentru patima pe care o pui să-l diminuezi în ochii mei. Nu izbuteşti însă, Ştefane! Tolly nu e omul pe care-l urăşti tu! Acela e creat de fantezia şi resentimentele tale. Nu uita că ați fost prieteni, ați fost colegi... Că soțul meu e un om căruia i-ai strîns mîna...

ŞTEFAN: Lupul s-a îmbrăcat în bunică, numai ca să poată frînge în dinți oasele fetiței cu scufiță roşie.

ARABELLA: Văd că îl urăşti mai mult decît credeam. Speram că mai poate fi loc de o înțelegere între voi. Mărturisesc că am crezut, pînă la un punct, că eu sînt cauza duşmăniei tale... M-am înşelat. Constat că sînt alte resentimente, cu rădăcini mai vechi.

ŞTEFAN *(brusc):* îți iubeşti bărbatul?

ARABELLA *(luată prin surprindere):* Ce-ntrebare!

ŞTEFAN: Precisă!

ARABELLA *(îl bravează):* Da! *(I se pare totuşi că a spus prea mult.)* Cred că-l iubesc. în orice caz, sînt convinsă că e un om care a ajuns prin munca şi mintea lui şi care — înzestrat cu calități excepționale — era natural să nu rămînă anonim... Tolly e un mare talent... e un intelectual... un gînditor, în sfîrşit, e un om deosebit din toate punctele de vedere...

ŞTEFAN: D-ta te scuzi sau te convingi acuma?

ARABELLA: Mă explic.

ŞTEFAN: N-am cerut nici un fel de explicație... Ai spus că-l iubeşti...

ARABELLA: Da...

ŞTEFAN: Ştii de ce te-a trimis aici?

ARABELLA: Ți-am spus...

ŞTEFAN: Te-a mințit! A fost prudent. Şi laş. I-a fost teamă că dacă afli motivul pentru care te trimete aici, refuzi să vii.

ARABELLA *(sincer nedumerită):* Dar pentru ce motiv, mă aflu aici?

ŞTEFAN *(calm):* Am, în mîinilemele, un document pe care — dacă îl produc mîine la prînz — Bartolomeu Zălaru, temutul polemist, omul muncitor, intelectual de rasă şi gînditorul ales, viitor ministru al educațiunii naționale şi soțul celei mai frumoase femei din Bucureşti, intră zece ani în puşcărie, fără replică posibilă, ca un bandit de ultimă spețǎ...

ARABELLA *(înlemneşte):* Nu e posibil... Nu, nu, nu! Ştefane! ...Nu pot să cred...

ŞTEFAN *(cu un gest, stăpîn pe el):* Cheamă-l la telefon şi verifică.

ARABELLA: Nu, nu, nu e cu putință! Tolly, un bandit!

ŞTEFAN: N-a fost niciodată altceva. De la teza la care copia în şcoală şi pînă la palatul în care locuieşte azi, totul a fost făcut din impostură, din şantaj, din fraudă...

Dejunul pe care l-ați luat la „Capsa", în ziua cînd m-a dat afară din redacție şi care v-a apropiat „sufleteşte", mi-1 datorezi mie, nu lui!

ARABELLA: Ție? De ce? Mă invitase el...

ŞTEFAN: Da, dar prezența ta la dejunul acela, care a determinat căsătoria voastră, era o recompensă amabilă pentru omul care ți-a vîndut casa de la Constanța. Şi acela am fost eu!...

ARABELLA: Nu e adevărat. El a vorbit cu ministrul în fața mea.

ŞTEFAN: Nici nu-l cunoştea. A scos priza de la telefon şi a vorbit în vînt, ca să-ți facă impresie... Cunoştea bine femeile pe latura lor „superioară"...

ARABELLA: Da, dar am fost eu personal la ministru, care m-a primit chiar în dimineața cînd vorbise.

ŞTEFAN: Fiindcă îi telefonasem eu, în prealabil, ministrului. Cheamă-1 la telefon şi verifică... Credeam că dacă-ți vinzi casa şi nu mai ai nevoie de bani, te dezmeticeşti...

ARABELLA: De ce nu mi-ai spus?

ŞTEFAN: Fiindcă îmi arătase deja batista cu care îşi ştersese buzele de sînge după sărutarea cu care îi acontaseşi bunăvoința.

ARABELLA: Eşti nebun! în clipa aceea nu era nimic între noi...

ŞTEFAN *(calm):* Gîndeşte-te bine...

ARABELLA *(îşi aminteşte):* A, da!... Ai dreptate... M-a sărutat în biroul lui, cu forța... o singură dată. Şi pe batistă era ruj, nu sînge.

ŞTEFAN: Indiferent. Pentru mine, erau acolo buzele tale mototolite peste monograma lui...

ARABELLA: Nu înțeleg pentru ce toate lucrurile astea nu mi le-ai spus atunci...

ŞTEFAN *(sec):* Trăia, Mona!

ARABELLA: Asta nu te-a împiedicat să te însori la o lună după moartea ei. Şi cu cine!

ŞTEFAN: Cu fosta logodnică a bărbatului tău... Cea căreia te-ai grăbit să-i iei locul...

ARABELLA: Eu m-am măritat după nunta ta.

ŞTEFAN: Dar eu văzusem batista înainte. Şi tot înainte văzusem pe Zălaru, după celebrul vostru dejun din separeu, la „Capsa". îşi sugea boabele de icre negre rămase în cariile dentare şi-ți descria anatomia. îi priveam labele cu care te mîngîiase şi cu care te reconstituia în spațiu, sub ochii triviali ai lui Panțîru. Era încîntat... era exuberant... în sfîrşit, porcul, pusese ritul pe-un mărgăritar... îşi grohăia beatitudinea...

ARABELLA: Se lăuda! Atunci nu s-a întîmplat absolut nimic...

ŞTEFAN: N-are importanță! Anticipa! Important era că tu... *(cu ura conştientă, tăioasă. Fără pic de lirism)* lumina singurătății mele morale... parfumul pe care nu l-am turnat pe haine şi m-am mulțumit numai să-l aspir, din respect pentru substanța lui, tu, lavaliera romantică a ultimei şi singurei mele tinereți, atît izbutiseşi să ajungi. O femeie „mişto", rătăcită între labele unui slujnicar, într-o cabină separată de restaurant.

ARABELLA *(se ridică jignită):* Dacă asta e tot ce crezi despre mine, e inutil să mai continuăm. Mă duc.

ŞTEFAN: Nu poți să pleci de-aici decît cînd vreau eu...

ARABELLA: Cine-a spus asta?

ŞTEFAN: Eu! Eşti în interes de serviciu...

ARABELLA: Ce-nțelegi prin asta?

ŞTEFAN: Eşti prețul restituirii documentului. *(Rău, cu voluptate.)* Eşti contravaloarea libertății idolului tău... De aceea te-a trimis aci... Să-i obții reabilitarea în brațele mele.

ARABELLA *(un'țipăt):* Minți!

ŞTEFAN *(acelaşi joc):* Cheamă-1 la telefon şi verifică...

ARABELLA *(rămîne o clipă, zăpăcită. A căzut pe scaun)* : Şi tu ai primit?

ŞTEFAN *(calm, iarăşi):* Eu am cerut... E singura condiție pe care i-am pus-o. Tu, sau puşcăria!...

ARABELLA *(zdrobită):* Ştefane! De ce-ai făcut asta?

ŞTEFAN *(calm mereu):* Lucrurile pornesc foarte de departe... *(Se duce la birou şi caută la mapa cu „documente" ceva. Ia o scrisoare şi vine cu ea spre Arabella.)* Am aci scrisoarea pe care mi-a lăsat-o Mona cînd şi-a zburat creierii... Aici scrie pentru ce s-a omorît... Cine a omorît-o cu adevărat... Cine i-a pus revolverul în tîmplă şi i-a

apăsat degetul pe trăgaci... Citeşte... *(îi întinde scrisoarea.)*

ARABELLA: Nu... nu mai e nevoie... Acuma cred tot...

ŞTEFAN *(se duce şi pune scrisoarea la loc):* Tot îl mai iubeşti?

ARABELLA *(tace, puţin. îşi stâpîneşte cît poate plînsul. îl priveşte drept, decis):* Sînt la dispoziţia ta...

ŞTEFAN *(o clipă e deconcertat. Apoi calm):* Dezbracă-te!

ARABELLA: Aici? *(Se ridică.)*

ŞTEFAN: Nu! în odaia Ţiţei!... *(I-o indică cu un gest.)*

ARABELLA *(cu o privire dură):* Preferam un grajd... *(Trece, dreaptă, spre odaia Ţiţei.)*

ŞTEFAN: Ţi-am pregătit o pijama neagră. E culoarea mea erotică... Cînd eşti gata, te-ntorci... *(Un gest către covor.)* E un covor foarte bun pentru dragoste.

(Arabella îşi muşcă plînsul, împinge uşa şi intră. Ştefan sună. Duţă intră imediat.)

ŞTEFAN: Adu şampanie!

DUŢĂ: Da, domnule director. *(Iese.)*

(Ştefan avansează un bar portativ, care se află într-un colţ. îl deschide şi scoate diferite sticle cu băuturi: whisky, coniac, gin... Scoate şi pregăteşte pahare potrivite pentru fiecare fel de băutură. Duţă intră cu frapiera, paharele etc. Aranjează totul: fisticuri, migdale sărate etc. Sună telefonul.)

ŞTEFAN *(ia receptorul):* Alio! Nu, doamnă! Soţia mea nu e acasă. E la un chef în oraş cu crai... Nu, doamnă! Eu nu fac farse la telefon... Cel mult, le răspund. *(închide. Telefonul sună din nou imediat. Ştefan ia receptorul şi ascultă ce i se spune, amuzat.)* De ce faceţi spirite, doamnă, pe acelaşi calapod? Mă obljigaţi să scot telefonul din priză. *(Ceea ce face.)*

ARABELLA *(intră. E îmbrăcată într-o pijama neagră, pe care s-a căsnit s-o facă cît mai decentă. în picioare a păstrat pantofii ei, interpreta acestui personaj avînd grijă să stabilească, prealabil, un raport estetic între pantofii proprii, cu care vine din oraş şi pijamaua „de ocazie", pe care o îmbracă la Balint):* Sînt gata... *(Rămîne în uşă.)*

ŞTEFAN: Poftim! *(O invită cu un gest.)* Eşti mult mai atrăgătoare cînd eşti îmbrăcată. *(O priveşte toată, neelegant.)*

ARABELLA: Te previn că sînt hotărîtă să suport toate necuviinţele.

ŞTEFAN: Un pahar de şampanie? Un coniac? Gin? Whisky?

ARABELLA: Mulţumesc! Nu e nevoie...

ŞTEFAN: Curcanii se ameţesc cu rom înainte de tăiere...

ARABELLA: Vreau să fiu perfect conştientă de propriul meu masacru.

ŞTEFAN: Eşti sadică.

ARABELLA: Sînt indiferentă! *(Se aşază, face un gest către portţigaretul pe care l-a lăsat pe o mobilă, în apropiere...)* Mai am timp, să fumez o ţigară?

ŞTEFAN: De graţie, da... *(Se aşază şi o priveşte. Arabella fumează... Ochii-i se umezesc, discret, cînd — în sfîrşit — se uită la el...)* De ce plîngi?

ARABELLA: Ţi se pare! Mi-a dat fum în ochi... *(Sedomină.)*

ŞTEFAN *(scoate din buzunar documentul, după o pauză):* Poftim! *(I-l întinde.)*

ARABELLA: Ce e asta?

ŞTEFAN: Preţul sacrificiului d-tale... Contractul.

ARABELLA: Eu primesc plata după...

ŞTEFAN: Ai încredere?

ARABELLA: Desăvîrsită! Bandiţii tin mai mult la onoare decît oamenii cinstiţi.

ŞTEFAN: E o remarcă foarte justă... *(Rar, privind-o adine.)* Bandiţii sînt uneori şi gentlemeni... *(Rupe contractul bucăţele în timpul replicilor.)* Soţul dumitale, în acest moment, a redevenit un om de onoare, liber şi atotputernic... *(Rupe.)* Domnul Ilie Borcănescu — ex-socrul meu — a recîştigat cele o sută de milioane pe care i le furasem... *(Rupe.)* D-voastră, aţi redevenit o doamnă, căreia îi cer iertare că mi-am îngăduit s-o privesc o clipă în pijama... *(Rupe tot şi aruncă ultimele fărîme pe jos...)* Iar eu am redevenit ceea ce am fost întotdeauna...

ARABELLA *(cu putere, cu convingere, cu bucurie):* Un om bun! Un om generos! Un om drept...

ŞTEFAN: Nu! Un om sărac... un anonim... un ratat... *(Vrea să-şi toarne un coniac.)*

ARABELLA *(îl împiedică, venind Ungă el şi apucîndu-l de umeri):* Ştefane! Ştefane! Ştefan al meu!... Cum să-ţi mulţumesc? Uite, privirea asta bună, pe care o văd acum în ochii tăi, îmi redă încrederea în oameni, în viaţă, în tine, care, ai fost totdeauna pentru mine dincolo de oameni şi de viaţă... Ştefane! Să nu crezi că ceea ce am consimţit să fac era pentru soţul meu... ca să-l scap... ca să-l redau societăţii şi vieţii mele... Pentru mine, omul acesta a murit în clipa cînd am înţeles că m-a trimis la tine în loc să se împuşte. Cum aş putea iubi un om care, în clipa cînd mă ştie cu tine, aşteaptă liniştit acasă să-i aduc libertatea, cu preţul pe care îl cunoaşte şi pe care l-a tocmit.

ŞTEFAN: Atunci de ce-ai primit tîrgul?

ARABELLA: Ca să mă pedepsesc, Ştefane. Să-mi pedepsesc carnea care a greşit ca să te doară atît. Carnea care te-a înşelat şi pe care vreau s-o sfîşiu de pe mine, pînă o rămîne din ea numai sufletul — gol, curat — sufletul, care nu te-a înşelat niciodată... *(Pune capul pe umărul lui.)* Iartă-mă, Ştefane, că nu te-am înţeles, că n-am ştiut să te aştept pînă ai fi crezut că trebuie să vii... să-mi vii.

ŞTEFAN *(liniştit. îi mîngîiepărul):* Acum e tîrziu, Arabella! Dincolo de zidurile casei acesteia, mîine, viaţa ne va înghiţi din nou pe amîndoi. Mîine, eu nu mai sînt nimeni şi nimic. Mîine, haita — scăpată din capcană — îşi va arăta iarăşi colţii ascuţiţi de nemîncare...

ARABELLA: Mîine, nu va şti nimenea nimic. Eu n-o să vorbesc, îi telefonez acuma chiar lui Zălaru că nu accept tîrgul, că viaţa mea lîngă el s-a sfîrşit din clipa asta, cu sau fără voia lui. Mîine, vei fi mai tare ca azi, Ştefane! fiindcă toţi ştiu că documentul e la tine... Te vor teme şi se vor gudura pe lîngă tine mai departe... Tu meriţi să fii ce eşti. Fiindcă puterea ta ştiu că va fi a celor slabi... că averea ta va fi bogăţia lor... Iar eu voi fi fericită să împart cu tine ceasurile care ne-au mai rămas şi mai ales pe cele care ni le-am furat...

ŞTEFAN: Arabella mea... *(0 sărută lung.)*

ARABELLA *(cu o supremă înălţare):* Vreau să fiu a ta, Ştefane !...

ŞTEFAN: Dragostea mea! *(O ia în braţe.)*

SILVIA *(deschide violent uşa dinspre oficiu, cu revolverul în mînă. îl ţinteşte pe Ştefan):* N-o să fii fericit, cîine.

ARABELLA *(dă un ţipăt... Degajează de lîngă Ştefan):* Nu!

SILVIA *(scapă revolverul din mînă. Revolverul cade pe un scaun, alături. Rămîne, năucă, în locul unde a ajuns în drum spre Ştefan... Uşa dinspre oficina rămas deschisă):* Pentru ea m-ai trimis să fur... m-ai trimis să fur... să-mi spurc carnea şi să-mi sînger inima... Pentru ea ţi-ai ucis nevasta... pentru ea ai furat şi ai chinuit...

ARABELLA: Ştefane! E nebună!

SILVIA: Da. Nebună de dragoste, doamnă! Nebună de lacrimi... Nebună de durere. Dacă m-ar fi omorît, n-ar fi fost nimic. Dar omul acesta mi-a ucis inima.

ŞTEFAN *(pe un ton de iluminat, în crescendo continuu)* /Haide, domnişoară! Ia revolverul şi trage!... Trage!... Ce mai aştepţi? în sfîrşit! Văd şi eu primul gest de revoltă... Primul, în ticăloşia în care trăiesc... Nu-l opri la jumătate! Trage, fetiţo!... De ce rabzi? De ce răbdaţi? De ce suferiţi mereu, de la puternici, de la hoţi, de la răi? De ce nu muşcaţi pumnul care vrea să vă gîtuie? De ce nu despicaţi cu barda ţeasta în care încolţesc gîndurile împotriva voastră. Ce-am făcut eu cu tine, fac puternicii cu voi toţi... cei mici, cei harnici, cei curaţi, cei umili. Vă adorm cu prafuri dulci, ca să vă rupă oasele şi sufletele pe canapelele tuturor Borcăneştilor din lume! Muriţi de foame, în timp ce ei îşi rîgîie belşugul... Spinările voastre încovoiate de muncă se arcuiesc în burţile umflate de trîndăvie!... Haide, fetiţo! *(Silvia, ca hipnotizată, începe să întindă — pe replici — mîna spre revolver.)* Nu ezita... *(Ştefan îi urmăreşte mîna, cu ochi ficşi, de nebun liniştit.)* Trage, Silvia!... Glonţul tău va fi simbolic... Va intra în capul meu, ca să vîjîie tîmplele unei lumi întregi... Aceea care vă fură, vă spurcă, vă exploatează... Care trebuie să dispară sub trăsnetul dreptăţii voastre... Haide... Pune mîna pe armă... Dacă nu mă împuşti acuma, mîine voi fi iarăşi fericit... Şi eu n-am dreptul să fiu fericit... Pentru că sînt bun şi omul bun trebuie să ispăşească...

ARABELLA *(observă gesturile mecanice ale Silviei din ce în ce mai apropiate de revolver):* Ştefane!...

ŞTEFAN *(cu ochii numai la Silvia):* Haide, domnişoară, pentru D-zeu! Ai curajul dreptății dumitale. Trage!;.. Haide... Ocheşte...

SILVIA *(sub sugestia lui, apucă revolverul).*

ŞTEFAN: De ce-ți tremură mîna? Trage, Silvia... Trage...

Arabella face un pas spre el. Glonțul porneşte, o dată cu urletul Arabellei, cave a văzut degetul apâsîndu~se pe trăgaci. Ştefan cade mort pe canapea, cu un surîs de m%re satisfacție încremenit pe buze. Cel cu care a murit.)

DUȚĂ *(intră în goană, înnebunit, dinspre oficiu. într-o clipă se lămureşte. Se repede la cadavru):* Ştefănică al nenii!,.. De-aia te-am crescut mare?.. *(îngenunche lîngă mort.)*

(Arabella dispare în dormitor în timpul replicilor lui Duță. Silvia a rămas, înnebunită, în locul de unde a tras. E țeapănă, lividă, ca un om căruia tot sîngele i s-a scurs în pâmînt.)

DUȚĂ *(întinde încet cadavrul pe canapea, îi închide ochii, îi împreunează mîinile, apoi se pleacă şi i le sărută. Se întoarce şi priveşte cu milă spre Silvia):* Dumneata?

SILVIA *(confirmă, năucă, din cap).*

DUȚĂ: Dumnezeu să te ierte... *(Ia revolverul de jos şi îl pune lîngă mort.)*

(Silvia priveşte absentă tot ce se întîmplă.)

BARBU *(intră din fund. Priveşte o clipă tabloul, aiurit. Apoi se apropie de Ştefan. Țipă):* Fănică!... *(îl zguduie.)* Fănică,! *(Lui Duță, tare.)* Ce e asta? *(îl zgîlțîie.)*

DUȚĂ: S-a împuşcat adineauri... *(Cu ochii în lacrimi.)*

BARBU *(se apropie de mort):* Ce-ai făcut, Fănică? *(Fără nici un fel de patetism.)* M-ai lăsat să plec singur la Paris... *(Se uită lung la el.)*

(Silvia îngenunche în locul unde se află şi îşi împreună mîinile deasupra lui, ca pentru rugăciune.)

BARBU: Stinge luminile, Duță!

(Duță stinge luminile.)

BARBU: Am să-i spun ceva, pe întuneric... Sssstii... Numai lui. *(Se aşază lîngă cadavru şi începe să fluiere foarte încet, imitînd acordeoanele din Montmartre: „Sur Ies Boulevards de Barbes ă Clichy". (După primele măsuri, se aude o detunătură, din dormitor.)*

(Silvia se roagă, fără să clipească.)

DUȚĂ: Conița Arabella.. Era dincolo în odaie!... *(Aleargă în dormitor).*

BARBU *(se pleacă la urechea lui Ştefan şi îi şopteşte):* Fănică! Arabella a plecat cu tine!... *(Reia cîntecul încet, ca un ecou depărtat, pînă cînd se lasă, foarte încet)*

Cortina

GEAMANDURA

1 9 **5** 0

Fiului meu Bogdan,
această mică jucărie,
pentru oameni mari.

PERSOANELE

Zeiss, fotograf ambulant. Dincolo de oameni, şi-a pus în gînd să fotografieze viaţa... Are circa 30 de ani.

Rembrand, tot tînăr. Pictor robust şi talentat. Pictează în afară de „şcoli" şi, desigur, va face într-o zi şcoală.

Alagfec, un băieţandru de 15—16 ani, care a vrut să fugă în America fără bilet de vapor şi a rămas deocamdată pe malul mării, fără bani de ţigări.

Luna, fina astrului cu acelaşi nume. Are 20 de ani.

Hussein, barcagiu turc din împrejurimile Mangaliei.

Acţiunea se petrece în zilele noastre, pe un colţ de faleză în apropierea Mangaliei şi, apoi, în Bucureşti. Se poate petrece, însă, în aceleaşi condiţii „teritoriale", în orice parte a lumii, fără nici un inconvenient pentru piesă sau pentru spectatori.

ACTUL I

TABLOUL I

Un petec de faleză în apropierea Mangaliei. Marginea falezei se află în fundul scenei şi coboară pe nişte trepte săpate în mal, pînă la bucățica de plajă care nu se vede, dar se presupune că există, între aceasta şi marea care se vede, imensă şi calmă, pînă acolo unde se îmbrățişează, frățeşte, cu cerul. în dreapta, fund, faleza, cotind după golful pe care marea îl face în acest punct. Se văd casele din Mangalia şi digul, cu farul — ca o egretă — în frunte. în stînga, continuarea falezei cu vegetația specific dobrogeană şi, eventual, un sat minuscul în „zarişte". în dreapta scenei, planul II, este instalat cortul lui Zeiss şi Rembrand, cu spatele către culisa dreaptă. Gura cortului — intrarea — este deschisă, astfel că se poate zări şi ceva din „mobilierul" din interior. Peste tot, agățate de parii care îl sprijină, se văd unelte de pescuit şi „articole" de mare: găleți pescăreşti, plase, undițe, costume şi halate de baie puse la uscat etc., etc. ... Pe lîngă cort se află scăunele mici şi bolovani mari, care să le înlocuiască şi să le completeze, la nevoie. în planul I, tot în dreapta, se află o vatră rudimentară, cu cenuşa respectivă dedesubt. Alături, o grămăjoară de lemne şi crengi uscate pentru foc. Pe pirostriile acestei vetre, un ceaun mare, pentru mămăligă. Alte cîteva ustensile de bucătărie se găsesc agățate ici-colo, de pari bătuți în pămînt. în stînga, planul I, se află „sufrageria", compusă dintr-un fel de piatră de moară rotundă şi ciobită peste tot, în jurul căreia sînt bolovani în chip de scaune. Tot în stînga, planul II (aşezat

trois quarts spre public), se află un şevalet, cu un tablou la care lucrează Rembrand. Acţiunea începe către asfinţitul soarelui, care se presupune că apune dinspre public şi ale cărui raze, ultime şi roşietice, luminează primele planuri ale scenei. La ridicarea cortinei, Rembrand se află în picioare, în faţa şevaletului, şi termină de pictat „ceru" drumul către Mangalia. în jurul şevaletului se află, fireşte, toate ustensilele de pictură: oale de pămînt cu pensule, cîrpe de şters, cutia cu culori, scăunelul pliant etc., etc. Alagrec, aşezat pe un bolovan alături, priveşte pe Rembrand lucrînd şi cîntă la o muzicuţă de gură un vals marinăresc: *Valsul Mangaliei.* Execuţia este naivă şi foarte aproximativă. în scenă se mai află şi cîteva broaşte ţestoase, ale căror „mişcări" (dacă le vor face) nu e nevoie să fie puse în scenă, ci lăsate „ad libitum"- Intrarea la cort se poate face din ambele părţi ale scenei. Cea mai „scurtă" şi practicată, însă, este dinspre plajă, pe treptele de pămînt, astfel că fiecare personaj care intră în scenă să apară în rate de pe scări. După cîteva clipe de pauză, Rembrand, făcînd un ultim efort ca să mai distingă peisajul pe care îl pictează, dă prima replică, fără ca să i-o adreseze lui Alagrec.

REMBRAND: Nu mai văd! *(Se dă un pas înapoi şi-şi priveşte opera.)* Nici ce pictez, nici cumpictez! *(începe să şteargă pensulele, una cîte una, meticulos.)* Nu se mai vede nimic!

(Alagrec nu poate vorbi, fiind cu „gura plina" de muzicuţă.)

REMBRAND *(Văzîndu-şi mai departe de treabă, dar ascultînd cîntecul lui Alagrec):* Nu e aşa! Aicea nu vine aşa! Vine aşa! *(Fredonează puţin.)* Ta-ra-ra-ri, ra-ra-ra... Ta-ra-ra-ri-riti-rara... tam-tam, ritam-tam-tira.. *(Alagrec continuă să cînte cum ştie el.)* N-auzi, mă, că nu e aşa? Ia-o de ia început. Ţţ! ţţ! ţţ! încăpăţînat eşti măi!... *(După o clipă.)* Phiuuu!... E complet fals!... *(Lasă pensula, pe care a terminat să o şteargă.)* Uite aicea, la mine, cum vine!... Fii atent, dacă vrei să înveţi cîntecul bine. *(Din buzunarul „de sus" al hainei de lucru scoate o muzicuţă la fel cu a lui Alagrec şi începe să cînte el melodia.)*

(Alagrec se opreşte din cîntec şi ascultă interesat, dar neconvins, cu muzicuţa încremenită la o mică distanţă de gură. Rembrand cîntă şi, cînd ajunge la fraza incriminată, accentuează melodia şi face nişte semne cu ochii, ca şi cum ar vrea să spuie: „Vezi? Aicea o zahariseşti!" Alagrec rămîne la părerea lui şi, ducînd muzicuţa la gură, începe să-i „ţie" lui Rembrand, „de vals" — acompaniament —, care este tot atît de aproximativ ca şi melodia. Un timp mic. Amîndoi continuă să cînte. Zeiss începe să apară, urcînd scările. E într-un costum de dril, cu picioarele goale în sandale albe, uzate, de pînză cerată. Pantalonii sînt sumeşi pînă sub genunchi. Pe umăr duce aparatul fotografic, ţinîndu-l de trepiedul pe care este montat şi, în mîna cealaltă, gâleţica profesională.)

ZEISS *(după ce intră bine în scenă, se opreşte o clipă şi, fără să se descotorosească de bagaje, zice):* Nu e aşa, domle... *(Mai ascultă puţin.)* Aş! Nici pomeneală!... *(Alt timp.)* Nici gînd! E fals! Complet fals!

REMBRAND *(se opreşte o clipă din cîntat):* Lasă, nu mă-nvăţa tu pe mine!...

ZEISS: Dacă nu e aşa!... *(începe să se debaraseze de ustensile.)* Uite, cum e dacă vrei să ştii!... *(începe să sîsîie valsul.)* Si-si-si-si-sii, si-si-si-siii etc. etc....

REMBRAND *(îi face un semn că „habar n-are").*

ZEISS: Asta e altceva ce cînţi tu, domle!... *(Ascultă o clipă.)* Cap gros eşti, mă!... Uite, domle, cum e, ce vrei să cînţi dacă vrei să ştii! *(Scoate din buzunarul vestonului o muzicuţă la fel cu ale celorlalţi doi şi începe să cînte. Alagrec, care în tot timpul replicilor dintre cei doi s-a întrerupt din cîntec, de îndată ce Zeiss începe să cînte, intră pe acompaniamentul lui de vals. Rembrand, ca să-l încurce pe Zeiss şi să-şi exprime dispreţul lui muzical faţă de competenţa acestuia, începe să facă „variaţii" pe tema valsului, astfel că se înfiripă o mică „orchestră", în care Zeiss cîntă melodia propriu-zisă şi exactă, Rembrand face „variaţii" şi Alagrec, acompaniamentul de vals. După ce cîntecul se termină, pe un final complet ratat, Zeiss zice triumfător.)* Asta e melodia, domle, după note!...

REMBRAND: Cîntecele marinăreşti nu se cîntă niciodată după note. Se cîntă după ureche!

ZEISS: Cu condiția să ai!

REMBRAND: E! Eu țin cinci sute de lei că nu e aşa!... *(îşi pregăteşte pipa.)*

ZEISS *(aprinzînd o țigară):* Nu țin, că am!

REMBRAND *(cu chibritul deasupra pipei):* Ai tu cinci sute de lei?

ZEISS: Şi fracție! Cinci sute şaizeci de lei, tocmai!

REMBRAND: Dar ce-a fost azi de ți-a mers atît de bine? *(Aprinde pipa.)*

ZEISS: Sîmbătă!

REMBRAND: Ei şi?

ZEISS: Sîmbăta sosesc „legitimii" la plajă, să-şi vadă pruncii arşi de soare şi nevestele prăjite de ultraviolete. Şi, fireşte, momentul trebuie imortalizat, pe două cărți poştale, sepia, a zece lei bucata.

REMBRAND *(nu fără un pic de „pointă"):* Bravo ție! Asta zic şi eu „artă"!...

ZEISS: „Arta" e în funcție de obiectiv, drăguță...

REMBRAND *(cu un gest, spre aparatul fotografic):* Exact! Obiectiv ai, slava Domnului!... Nu degeaba îți zice ție Zeiss!... *(Surîde superior.)*

ZEISS- Şi ție Rembrand! Căci eu fac poze şi tu tablouri. Şi dacă eu cîştig cinci sute de lei într-o zi şi tu nu cîştigi nici un ban într-o lună, nu trebuie să te socoteşti nedreptățit. Posteritatea te va răsplăti la timp... Pe tine te va recunoaşte, şi pe mine mă va ignora. Tu vei avea statuie în grădinile publice şi eu nici măcar monument la cimitir... Viața echilibrează întotdeauna lucrurile după moarte.

REMBRAND *(uşor malițios):* Faci spirite pentru că ai bani!

ZEISS: Te-nşeli! Fac bani fiindcă am spirit!... Din zece fotografi ambulanți—cîți lucrăm pe plajă — eu am clientela cea mai numeroasă. Fiindcă ştiu să-i „duc"... Astăzi chiar, două cucoane, pe care le-am fotografiat sub aceeaşi umbreluță, au fost foarte frapate de umorul meu. *„Il a de Vesprit, vraiment",* a spus una. La care eu am răspuns imediat, ca să-i confirm părerea: *„Vous vous trompez, madame quant ă Vesprit. J'ai pas du «vraiment», fai du vrai!«*

REMBRAND *(amuzat):* Şi ce-au spus cînd au văzut că ştii franțuzeşte?

ZEISS: S-au uitat lung una la alta, şi pe urmă cea mai scurtă a lămurit misterul, şoptindu-i celeilalte: „Să ştii, *ma chere,* că ăsta e Panait Istrati". înțelegi! Erau două intelectuale!!...

REMBRAND: Mă uit la tine şi te admir cum poți să fii atît de idiot fără nici un pic de efort.

ZEISS: Şi eu mă uit la tine şi te invidiez cum poți să faci toate eforturile ca să nu fii...

REMBRAND *(aşezîndu-se pe o piatră, în „sufragerie"):* N-ai idee cît mă enervează deştepții de meserie.

ZEISS: Şi pe mine cei de ocazie.

REMBRAND: Nu, serios vorbind! De la un timp, ți-ai luat un obicei foarte dezagreabil. Vorbeşti numai de tine.

ZEISS: Fiindcă, îmi sînt simpatic, mă!

REMBRAND *(renunță la „discuție', Zeiss nefiind un om „serios" pentru aşa ceva).*

ZEISS: Am observat că, voi ăştia, pictorii de mare talent, aveți o conversație complet lipsită de culoare.. N-ai replică....

REMBRAND: Vezi să nu mă exprim acum plastic...

ZEISS: A propos de plastică! Ia să te văd, ce-ai făcut astăzi? *(Se duce spre şevalet lîngă care se opreşte şi se uită atent şi cu sinceră, admirație.)* Vezi ce bine ştii să te exprimi cînd taci?...

REMBRAND: Aş fi foarte încîntat de aprecierea asta dacă n-ar fi o părere de fotograf...

ZEISS: Pardon! A fost o părere de critic de artă. O dată cu uneltele *(face un gest spre ele)* depuse la odihnă, fotograful dispare şi apar ceilalți „compatrioți" din mine... Uite, acuma, de exemplu, criticul de artă a rămas, ca un fum, extaziat în fața operei tale şi — în locul lui — a apărut gospodarul, care îşi ia recuzita meseriei şi se duce s-o puie, frumos, la locul ei... *(îşi ia „sculele' şi intră cu ele în cort. în tot timpul scenei de mai sus, lumina în scenă a scăzut pe rezistență. Soarele a apus în ultimele sale raze, proiectate pe „marginea" falezei şi apoi pe mare, iar lumina amurgului marin a început să vie dinspre mare... S-au aprins, palide, primele stele pe boltă şi licărul farului de pe digul Mangaliei. De asemenea, luminile oraşului şi cîteva luminițe în satul din partea opusă. Cu cît întunericul va creşte*

în scenă — şi creşte treptat — cu atît stelele şi luminile vor fi mai puternice...)

REMBRAND *(după o pauză şi cîteva pufăituri din pipă):* Alagrec!

ALAGREC *(care, după ce Zeiss a admirat tabloul lui Rembrand, s-a dus şi s-a postat în faţa tabloului, privindu-l în ultima lumină posibilă):* Poftim, domnu Rembrand..

REMBRAND: Ţi-am mai spus că tu n-ai voie să-mi spui Rembrand. Nu eşti încă la vîrsta cînd poţi să mă porecleşti..,

ALAGREC: Da, domnu Dan!... Am uitat...

REMBRAND: Să nu mai uiţi...

ALAGREC: Nu!

REMBRAND: Vino încoace...

ALAGREC *(se apropie).*

REMBRAND: Ce făceai acolo?

ALAGREC: Mă uitam...

REMBRAND: La ce?

ALAGREC: La tabloul dvs.

REMBRAND: Dar nu te-ai uitat toată ziua la tablou? Nu te-ai mişcat nici o clipă de lîngă mine tot timpul cît am lucrat.

ALAGREC: Da, dar acum mă uitam, cum vine seara pe eL *(Cu un gest onest şi nefortat.)* Pe dumnealui!... Parcă e de adevărat, zău!.,. Şi parcă noaptea iese din culorile lui, tot aşa cum iese, aici, din culorile pămîntuluL *(Arată, cu un gest larg, împrejurul lui.)*

ZEISS *(apare în uşa cortului):* Cine zici, mă, că iese din culorile pămîntului?

ALAGREC: Eă! Dumneatale rîzi de mine dacă spun! Ştiu eu!...

REMBRAND *(reflexiv):* Puştiul a spus un lucru foarte important... *(Un timp mic.)* Foarte important!

ZEISS: Care?

REMBRAND: E inutil să ţi-1 repet, fiindcă tu tot nu pricepi... E în legătură cu arta... Cu arta adevărată...

ZEISS: Ce? Chestia cu întunericul care iese din culoare?

REMBRAND *(crezînd că vrea să-l ironizeze):* Da, da!

ZEISS: Sînt absolut de aceeaşi părere... Şi asta înseamnă că pictura ta este atît de adevărată, încît se substituie elementelor naturii, în cadrul ei restrîns, avînd aceleaşi reacţii ca şi ea, în cadrul ei imens, sub imperiul aceloraşi agenţi interni sau externi... De-aia caut eu mereu să te conving că eşti un mare pictor şi n-ai nevoie să invidiezi fotografii... Nu pe noi, ăştia, din staţiunile climaterice, ci pe cei din profesiunea ta... Pictura ta are viaţă, măăă! Are lumina vieţii în ea! Şi pictura, înainte de toate şi dincolo de orice, este o artă a luminii... Şi după cum există o culoare a luminii, există şi o lumină a culorii... Asta care ţi-a înnoptat ţie pe tablou!

REMBRAND: Unde ai citit tu ce spui?

ZEISS: Nicăieri! Ţi-am tradus numai ce-a spus confratele tău, maestrul Alagrec. *(Face un gest spre băieţandru.)*

REMBRAND: Sînt convins că are talent la pictură...

ZEISS: Eu îi acontez chiar un tablou din prima lui expoziţie viitoare. Ţine, piciule! *(îi dă o sută de lei.)*

ALAGREC: Lasă, că ştiu eu că dumneatale mi-i tragi îndărăt cînd întind mîna...

ZEISS: Pe ăştia nu, că sînt bani pe care o să-i munceşti... Uite! îi dau lui domnu Rembrand, dacă n-ai încredere în mine. *(îi dă lui Rembrand.)*

REMBRAND: Ţine, Alagrec, şi mulţumeşte d-lui Cristian.

ALAGREC *(ia hîrtia de-o sută):* Să trăiţi, domnu Cristian!

ZEISS: Ţi-am spus să nu-mi mai zici Cristian... Te rog să mă porecleşti cum mă porecleşte toată lumea: Zeiss! Eşti prea răsad, ca să-mi spui de,acuma pe nume...

ALAGREC: Da, domnu Zeiss!...

ZEISS: Aşa, vezi!... Ce avem astă-seară la masă?

ALAGREC *(repede şi recitativ):* Avem: Felul întîi — guvizi rasol. Felul al doilea — saramură de guvizi şi felul al treilea — guvizi prăjiţi.

ZEISS: Dar compot de guvizi n-avem? Tu nu mai ştii să pescuieşti altceva decît guvizi?

REMBRAND: Cred că în mare n-ai pretenţia să pescuiesc păstrăvi.

ZEISS: Aaa! Scuzaţi! Nu ştiam că guvizii de azi i-ai pescuit tu!...

ALAGREC *(cu admiraţie):* Patruzeci şi opt de bucăţi a prins domnu Dan azi! Ne ajung încă două zile, afară de astă-seară...

ZEISS: Ma rog, foarte frumoasă recoltă, nimic de zis. Dar, în Marea asta Neagră, nu mai există nici un fel de alt peşte afară de guvizi? N-ai putut tu să pescuieşti un crap pe ceapă la cuptor, un nisetru la grătar, un şalăiaş cu maioneză, o ceguliță rasol, o marinătuță de morun?... M-am parafurisit de guvizi... Vreau să mai schimb, dragă! Vreau să mai schimb!... Uite, astă-seară, de exemplu, aş mînca nişte vinete tocate... Cu ceapă multă si tăiată mare!...

ALAGREC: „Ieste". '

ZEISS: Ce?

ALAGREC: Este vinete!

ZEISS: Da? Perfect! Cine e de rînd astă-seară la bucătărie?

REMBRAND: Tu!

ZEISS: Va să zică, trebuie să le coc şi să le toc?

REMBRAND: Sigur. De-altminteri şi guvizii noştri tot tu trebuie să-i prepari!...

ZEISS: Dar de ce sînt eu de rînd astă-seară la bucătărie?

REMBRAND: Fiindcă Alagrec e de rînd la „sufragerie", şi eu astăseară sînt liber!... Ordinea stabilită de tine în scris!

ZEISS: Mă rog!... Dar focul de ce nu l-ați făcut?

REMBRAND: Fiindcă focul îl face cine e de rînd la bucătărie! Tu ai hotărît aşa...

ZEISS: Bine! Şi tu cînd intri de rînd la bucătărie?

REMBRAND: Mîine...

ZEISS; Pe cuvîntul meu, mîine, dacă nu cumpăr carne moale şi varză acră din Mangalia numai ca să faci tu sarmale...

REMBRAND: Regret, dar regulamentul cortului nostru — întocmit de tine — prevede că în tot timpul cît vom sta aici, n-are voie nimeni să mănînce altceva decît peşte, legume şi fructe...

ZEISS: Păi varza nu e legumă?

REMBRAND: Cînd o rozi crudă, ca iepurii, da. Dar sarmale, n-aş crede!

ZEISS: Faci sarmale de post şi tot o să faci!

REMBRAND: Dar ce? Sîntem în denii? Eu mi-am şi făcut meniul pentru mîine...

ZEISS: Şi ce mîncăm mîine, dacă nu sînt indiscret?

REMBRAND: Guvizii care rămîn *de astă-seară. Şi, poate, dac-oi găsi de dimineață, în piață, la Mangalia, o să iau şi nişte ouă proaspete...

ZEISS: Sigur. Fiindcă îți plac ție! Oul nu este admis, domle! Oul nu e nici peşte, nici fructă, nici legumă!

REMBRAND: Dar ce este atunci?

ZEISS: MamiferJ Că face pui!... *(Lui Alagrec, contrariat.)* Unde e barda, puştiule, să fac surcele?

ALAGREC: Lăsați, d-l Zeiss, că fac eu focul...

REMBRAND: Iată primul efect al hîrtiei de o sută de lei. Pînă la tablouri, i-ai cumpărat conştiința.

ZEISS: Şi ție, tot el îți aprinde focul cînd eşti de rînd la bucătărie?

REMBRAND: Da, dar gratis... Pe simpatie!

(Alagrec a intrat în cort, de unde iese — imediat — cu o toporişca în mînă şi se apucă să facă surcele, pentru aprins focul.)

ZEISS *(se aşază în „sufragerie' pe un bolovan. îşi aprinde o nouă țigară. 0 pauză, în timpul căreia, Alagrec — înarmat cu toporişca — taie surcele):* Bine e, domnule, cînd eşti de rînd la bucătărie şi nu faci nimic!... E aproape ca şi cum n-ai fi...

REMBRAND: Triumful banului!...

ZEISS: Nici nu ştii cît am alergat astăzi după banii ăştia, ca să pot triumfa acum cu ei. Aştept să iasă luna, ca să pot face o baie...

REMBRAND: De curățenie?

ZEIŞS: De odihnă. De curățenie morală, că asta odihneşte cel mai mult. Şi lumina e baia sufletului...

REMBRAND: Ai puțină răbdare. Peste cîteva minute trebuie să-ți iasă şi săpunul din mare... *(Priveşte spre mare, la „orizontul" căreia cerul s-a roşit, prevestind şi marcînd locul unde va răsări luna.)*

ZEISS *(cu o privire în aceeaşi direcție, după o pauză):* Astă-seară e plină, mi se pare!...

REMBRAND: îmhî!... *(Cu oarecare ciudă în intonație.)* E prima seară de lună plină! Pe tot litoralul, vizitatorii o aşteaptă să răsară, înşirați solemn ca la o conferință , • de ia care se aşteaptă să nu priceapă nimic, pe băncile întoarse cu fața,spre mare. *(Un timp.)* Tu ai băgat

de seamă că, prima seară de lună plină — la mare — e un eveniment? Lumea întîrzie pe faleze dincolo de ora obişnuită. Mesele „rezervate", la restaurante, rămîn neocupate de titulari pînă după răsăritul ei, cu riscul de a găsi, la întoarcere, mîncărurile cu sos terminate. Copiii se zvîrcolesc în aşternuturi, în vile, cu ochii spre ferestre şi *schwester-ele* visează artişti de film pe terasele din dreptul ferestrelor de la odaia copiilor. Pe plajă, perechile de îndrăgostiţi îşi fac culcuşuri erotice în nisipul rece, aşteptîndu-i căldura, pe pulpele dezgolite, ca o dezlegare... Poeţii, puţinii poeţi ai mărilor, îşi netezesc febril caietele de dictando. Marea îşi umflă pieptul ca un sîn, cu sfîrcurile crispate, sub presimţirea mîngîierii care se apropie. Ierburile Dobrogei îşi exală surexcitate sucurile amare şi în şoldul bărcilor ancorate la ţărm, unduie chemarea virilă a largului...

ZEISS: Mă! Ţi-aduci tu aminte cînd îţi spuneam eu ţie — încă de pe vremea cînd eram colegi de bancă — că tu eşti poet?

REMBRAND: Ca să fi fost un bun proroc, trebuia să adaugi „ratat". Un poet ratat.

ZEISS: De ce? A fi poet nu înseamnă că eşti obligat să scrii neapărat versuri! Tu eşti un poet în ulei, ca să zic aşa. Rimele tale sînt culorile, şi masa ta de lucru, paleta. Crezi că, între versurile pe care le-am scris eu, azi-noapte, cînd sforăiai ca un dormitor de recruţi şi între tabloul pe care l-ai pictat azi *(face un gest spre el)* e vreo diferenţă? Două poezii, amîndouă! Poate două capodopere, chiar... în orice caz, două creaţii cu fond identic. Forma numai diferă...

REMBRAND: Ai scris versuri azi-noapte?

ZEISS: Da.

REMBRAND: Şi de ce nu mi le-ai citit?

ZEISS: N-am avut cînd. De dimineaţă, cînd am plecat eu la lucru, dormeai încă. Erai obosit de sforăielile de peste noapte.

REMBRAND: Citeşte-mi-le acuma...

ZEISS: După baia de lună... Să mă poetizez mai întîi!

REMBRAND *(un timp. Serios, fără pedanterie):* Adevărat, domle! Recunosc că dorm ca o bestie. Sînt ostenit

de trîndăvie... Nu fac toată ziua nimic şi tot timpul $înt obosit de parcă am cărat saci degrîu la silozuri... :Şi la pescuit adorm în barcă, cu undiţa în mînă. Noroc de Alagrec, că trage undiţa cînd muşcă guvizii din momeală. Nu mă interesează nimic... Mă oboseşte tot... Singurul timp cînd simt că mă odihnesc cu adevărat e cînd pictez...

ZEISS: N-ai decît să te odihneşti mai des în cazul ăsta.

REMBRAND: în orice caz, situaţia asta nu se mai poate prelungi. Tu munceşti, tu cîştigi, tu ne întreţii pe toţi.

£EISS: în cont.

HEMBRAND: Oricît. Pînă să mă pot plăti, mai va! *(în timpul conversaţiei dintre Zeiss şi Rembrand, locul unde trebuie să răsară luna se aprinde din ce în ce mai mult, în timp ce întunericul de peste tot creşte. Alagrec a făcut surcele, le^-a aprins şi, întins în patru labe, suflă să se aprindă focul.)* Cînd ne-am hotărît să petrecem vara împreună — într-un cort pe malul mării — a fost vorba că o să contribuim în părţi egale. Credeam că — înainte de a pleca la mare — o să pot să am o expoziţie, ca să fac rost de banii necesari.

ZEISS: Mai bine că n-ai fost gata. Expoziţiile de pictură primăvara sînt, după părerea mea, dezavantajate de lumina sezonului. Ori, nu e destul de uscată, şi atunci umezeşte parcă culoarea, o depersonalizează, ori e pre,a violentă şi, atunci, o arde, o depăşeşte. La toamnă, însă, îţi garantez eu că vei avea o expoziţie mare şi cu lumină bună. Matură, ca şi pictura ta. Am şi strîns bani să ţi-o finanţez. Pînă acuma ai28depînze. Şi mai avem încă două luni bune de mare.

REMBRAND: Nu mai am 28! Mai am numai 25.

ZEISS: Dar ce-ai făcut cu celelalte trei?

REMBRAND: Le-am distrus!

ZEISS: Ce, eşti?... *(Flutură mîna la tîmplă.)*

REMBRAND: Nu-mi plăceau şi le-am aruncat în mare. Nu degeaba erau ele marine.

ZEISS *(neştiind ce să creadă):* Cînd, domnule?

REMBRAND: Astăzi de dimineaţă.

(Alagrec ghemuit la foc încearcă zadarnic să facă semne lui Zeiss.)

ZEISS *(acelaşi joc):* Pe cuvîntul tău de onoare?
REMBRAND: Da! Le-am aruncat, asta e principalul. în mare, în lume, pe foc, n-are importanţă.

(Alagrec repetă mereu jocul cu semnele, însă, accentuat, progresiv.)

ZEISS *(izbuteştesă bage de seamă):* Ce, mă? Ce faci cu ochiul?
ALAGREC *(jenat):* Nu, domnu Zeiss! Mi-a dat fum în ochi...
ZEISS: în foc nu se suflă cu ochii deschişi, puştiule!
ALAGREC *(departe de sensul celor spuse de Zeiss):* Da, domnu Zeiss!
ZEISS *(lui Rembrand):* Ai băgat de seamă, maestre, ce lucru ciudat şi plin de învăţăminte e focul? Şi cînd vrei să-l aprinzi'şi cînd vrei să-l stingi, faci aceeaşi operaţie. Sufli în el.
REMBRAND: Depinde, însă, cum sufli!
ZEISS: Şi într-un caz şi în altul, sufli la fel... Totul este însă intenţia cu care sufli. Scopul! în flăcări sufli să le stingi, şi în tăciuni, să se aprindă! Aceasta este însă filozofie, drăguţă.
REMBRAND: Incendiară, da!
ZEISS: Iară eşti pompier.
REMBRAND: Vreau să-ţi sting verva.
ZEISS: Să nu te arzi.
ALAGREC *(care aranjează surcelele pe foc):* Au!
ZEISS: Ce e, mă?
ALAGREC: M-am fript! *(îşi suge copilăreşte degetul sinistrat.)*
ZEISS: Ai observat că de cîte ori ne aprindem noi, se arde ăsta micul? El plăteşte.
HUSSEIN *(apare dinspre mare, urcînd pe treptele de pămînt):* Nu adevărat estem. Turcu plăteşti. *(Hussein are în mînă un cîrlig de pescar, de care sînt atîrnaţi peşti.)*
ZEISS: Eeeee! Bună seara, Hussein!
HUSSEIN: Băngiur! *(Bonjour.)* Ce facem voi? *(Dă mîna pe rînd cu toţi.)* Băngiur! Băngiur! *(Către Alagrec, fără să-i dea mîna.)* Băngiur, mă!
ALAGREC: *Bonjour ! (Ceilalţi doi îi răspund — bună seara.)*
HUSSEIN: Eu, două zile, nu fost uazut voi. Şi dor la mine fost, preteni mei...
REMBRAND: Dar unde ai fost două zile, de n-ai mai dat pe aici?

HUSSEIN: Bolnav fost, bre! Junghi aut şi mult drujda baut... Junghi trecut şi Hussein două zile beat mort fost. *(Cu un surîs de satisfacţie.)* Dar Hussein uindecat. Asta drujda bun doftor estem. Şi eftin, bre!
ZEISS: Dar ce-ai acolo, în mînă? Ai fost la pescuit?
HUSSEIN: Hussein fost! Hussein purnica estem, asta voi artist, greer estem. Şi purnica, la greer, mâncare adus. *(întinde cîrligul cu peştii, lui Zeiss.)*
ZEISS *(luîndu-i):* Guvizi... *(Face un gest de dezamăgire.)*
HUSSEIN *(încîntat):* Asta peşte bun estem, proaspăt estem şi parale nu costam.
REMBRAND *(repede):* îţi mulţumim foarte mult, Hussein. Gratis, însă, nu putem să-l primim.
HUSSEIN: Nu! Nu! Tu pictat la mine, el uacut poza, eu hrăneşti la voi. Hussein purnica estem. Asta artist, greere estem. *(începe să declame.)*

Greerele în desuatare
Perdut uara la cântare
La uecina lui purnica,
Uenim, cînd iarna uenit,
— Saru mîna, madam purnica,
Ce tu urei, mă?
— Ramazan tăiem şi pusin mâneam urem.
— Mâncare vrei? Dar uara tot, ce tu uacut?
— Cântat, madam purnica.
— Cântat, da? Atunsi gioca acuma.
Şi siktir pezeuenchi!

(După ce spune fabula.) Hussein uacut şcoala romanesc şi *(foarte încîntat)* repetent rămas. Patru ani uacut, una clasa primar trecut. Dar ce înuaţat, înuaţat! La fes rămas. *(îşi ciocane fesul, cu un gest de recunoştinţă.)*
ZEISS: Dar noi cu ce să te tratăm pe tine? *(Lui Alagrec.)* Ia guvizii, măi! Şi mîine îneacă-i în mare. *(Alagrec se ridică şi-i ia.)*
HUSSEIN *(face un gest „a nimic").*
REMBRAND: Nu se poate! O drojdie bei?
HUSSEIN *(se scutură comic):* Drujda? Muslumim, nu vrei, iara îmbătăm.

ZEISS: Păi atunci, cu ce să te tratăm? Eşti înainte de masă?

HUSSEIN: Şi înainte şi dupa sîntem! Hussein două zile nimica nu mâncat.

REMBRAND: Aaa! Mi se pare că voi sînteți în postul Ramazanului?

HUSSEIN: Nu estem post, estem prost, la ramazan. *(Gest spre pîntec.)*

ZEISS: Atunci să-ți dăm o țuică. E foarte bună pentru stomac.

HUSSEIN: Ala bun...

REMBRAND: Alagrec! Adu o țuică „din cămară" lui Hussein.

ALAGREC: Imediat! *(Dispare în cort, cu guvizii aduşi de Hussein.)*

ZEISS: Eşti cu barca?

HUSSEIN: Cu barca, cu barca estem...

ZEISS: Mi-o dai şi mie, să mă duc cu ea un sfert de ceas în larg? Vreau să fac o baie la apă curată şi mi-e lene să înot.

HUSSEIN: Dau şi pîna mîine, bre! Mare formos şi liniştit estem...

(Alagrec intră cu o sticlă de țuică şi trei cănite de pămînt pe o tăviţâ, pe care de abia o ține, privind-o atent, ca un hipnotizat.)

ZEISS: Atunci, copii, mă duc să ard o baie. Şi pînă mă întorc, puneți voi guvizii să fiarbă.

ALAGREC: Am eu grijă, d-l Zeiss... Lăsați!

ZEISS: Hussein mănîncă cu noi, fireşte!

(Rembrand pune țuică în cănite.)

HUSSEIN: Hussein nu mâneam nimic. Suica bem! Ala bun!

ZEISS: Atunci am plonjat... *(Dispare repede, pe scara dinspre faleză.)*

(După ieşirea lui Zeiss răsare luna pe mare. Se ridică treptat, întinzînd — de la ea la țărm, peste mare — o potecă de lumină, dacă se poate, tremurătoare.)

REMBRAND *(dînd cănită lui Hussein, care s-a aşezat lîngă el, în „sufragerie"):* Noroc, Hussein!

HUSSEIN: Ceas bun! *(Bea, Rembrand îi toarnă din nou.)*

REMBRAND *(lui Alagrec, care pune un ceaun cu apă la fiert, pe vatră.)* Bei şi tu o țuică, Alagrec?

ALAGREC: Păiiii!....

REMBRAND: Hai! Ia cănuța lui domnu Puiu şi vino să ți-o umplu... *(Ceea ce şi face.)*

ALAGREC *(închină):* Să trăiți!... *(Se retrage cu țuica într-un loc discret, după cort şi — vizibil pentru public — o bea, cu evlavie, legumind-o şi plescăind-o la fiecare înghițitură.)*

(Cei trei îşi beau țuicile. într-acestea, luna a răsărit, imensă, impresionantă.)

HUSSEIN *(cu o privire orientală, dusă pe mare):* Formos!

REMBRAND: Foarte frumos!

ALAGREC *(în extaz, apărînd cu cănuța goală în mînă):* Phiuuu! *(Toți trei tac, privind luna şi „efectele" ei pe mare. O pauză mică.)*

REMBRAND *(ca pentru el):* Eu am să încerc s-o pictez o dată, noaptea, *„sur le vif"*\

HUSSEIN *(privind):* Asta dacă tu uaci, carte postal estem - Seri la dos pe el, „Salutam Mangalia, bre!" şi trimişi la Bucureşti, la gagica formos...

ALAGREC: Domnu Dan! Vă fac eu un carton negru.

REMBRAND *(privindu-l nedumerit):* Un carton negru? Pentru ce?

ALAGREC: Ca să aveți întunericul lăcut mai dinainte... Şi, pe urmă dvs. să pictați numai lumina...

REMBRAND *(privindu-l cu atenție):* Bine! Să-mi faci mîine un carton negru.

ALAGREC: Fiindcă, vedeți... Trebuie lucrat foarte repede, că se schimbă dintr-o clipă în alta.

REMBRAND: Rezon.

ALAGREC *(fericii):* Dau numai din tubul de negru.

REMBRAND *(privind spre mare):* Nu!... Pui şi puțin ultramarin... Un pic de verde-închis... un vîrf de pensulă de alb, un strop de carmin... amesteci bine şi întinzi gros, aşa cam cît ai tu negru sub unghie, pe un carton din cele mijlocii... îl laşi să se usuce la umbră şi, mîine seara, lucrăm...

ALAGREC *(fericit):* Da, domnu Dan! *(Rămîne cu ochii țintiți spre lună, în zare.)* Eu aş pune şi un pic de galben...

REMBRAND *(privind şi el):* Bine! Dacă zici tu, pune şi un pic de galben. *(îi surîde cu oarecare nedumerire şi considerație.)*

HUSSEIN *(care între timp şi-a pus a treia țuică):* Asta bun! *(închină.)* Noroc, bre! *(Bea.),*

REMBRAND *(observînd, pe marginea mării, luminile unui vapor care trece spre Constanța):* Uite un vapor!

HUSSEIN *(privind atent ca şi Alagrec):* Unde, bre?

REMBRAND *(i-l arată cu un gest lung, marinăresc):* Colo!

ALAGREC *(care l-a observat imediat):* Se duce spre Constanța ! Mie îmi plac vapoarele care pleacă de la Constanța...

REMBRAND: Lasă, măi, Alagrec, c-o să pleci şi tu într-o zi cu unul din ele! Dacă n-ai avut noroc prima dată, nu e nimic. Tot o să izbuteşti într-o zi.

HUSSEIN *(care ştie ceva):* Asta copil prost ai fost, bre! La vapor nu mergem cum putem mergem la tren, dedesubt. La vapor, dedesubt, apa estem...

REMBRAND: Nu e nimic... Data viitoare, cînd o să vrea să plece în lume, o să plece cu bilet în regulă. N-o să mai plece sub vapor. *(Rîde.)* El credea că se poate călători călare pe elicea vaporului pînă în America, cum ai putea să mergi călare pe tamponul trenului pînă la Bucureşti.

HUSSEIN: Şi unde tu urut plecam, bre?

REMBRAND: A vrut să plece în America, să se facă artist de film.

HUSSEIN: Ala bun... Dar, din toată lumea, zece mia persoanele pleacă la o zi să uacem film la America şi ajungem una la zece ani. Tu nu părinți auem, bre?

ALAGREC: Ţţ!

REMBRAND: Acum ne are pe noi, că — de cînd l-am găsit pe uscat — uitîndu-se după vapoarele care pleacă, i-am înfiat! Zeiss e mamă şi eu tată... Acuma e copilul nostru!

HUSSEIN *(îşi. mai pune o țuică):* Ala bun, parinsii asta.

REMBRAND: Şi el e copil bun! S-a ataşat de noi de parcă într-adevăr ar fi copilul nostru.

HUSSEIN *(direct lui Alagrec):* Noroc mare, aut, tu bre!

ALAGREC *(cu o jenă copilărească):* Ştiu eu, lasă! *(Vaporul avansează încet, pe orizont.)*

HUSSEIN *(privindu-l iarăşi):* Asta nu mare uapor, bre! Asta mic uapor, la care plimbam cocone formos şi domn bogat, la mare...

REMBRAND: Da! Trebuie să fie un iaht.

HUSSEIN: Da, da! Iaht, iaht, aşa... Aşa chemam la el. *(îşi mai pune o țuică.)*

ALAGREC: Ce aproape trece vaporul de țărm! *(El nu-şi mai ia ochii de pe mare.)*

HUSSEIN: Asta iaht, bre, totdeauna aproape de țărm mergem...

ALAGREC *(cu ochii tot acolo):* Cît o fi costînd un iaht de ăsta, domnu Dan?

REMBRAND: De ce?

HUSSEIN: El vrei cumpăram unu la ei şi plecam la America, uacem film....

ALAGREC *(serios):* Nu! N-am întrebat de asta. Mă gîndesc, însă, că există oameni pe lume, care pot să-şi cumpere un iaht...

HUSSEIN: Ala nu bun, gândeşti. Eu auem barca şi pentru Hussein, barca iaht estem. Hussein fericit la barca. Hussein nu dam barca lui pentru iaht... Acolo uarsăm... La iaht, uisăm.

(Luminile vaporului care trece dispar, între timp, în culise.)

ZEISS *(apare, urcînd dinspre faleză, cu o fată în brațe. E îmbrăcată într-o rochie albă, deseară. Zeisseud leoarcă. Cei trei din scenă, de îndată ce-l văd, îi ies în cale, mirați pînă la spaimă):* Băieți, repede, că nu mai pot!

REMBRAND: Ce e? Ce s-a întîmplat?

ZEISS: O femeie înecată... Am pescuit-o adineauri...

REMBRAND: E moartă?

ZEISS *(privind fata din brațe, în bătaia lunii):* Nu ştiu! Dar e superbă! *(0 priveşte tandru.)*

Cortina repede pe replică.

TABLOUL II

Acelaşi decor, după trei zile, într-o dimineață „imperială" şi imens de calmă. Parcă e aşteptată vizita, „oficială" a lui Dumnezeu pe litoral. Către ora prînzului.

NOTA BENE. între tabloul I şi II, pauza trebuie să fie foarte scurtă. Atît cît necesită schimbarea ele costum a Lunei şi micile modificări în decor. în tot timpul acestei pauze, se cîntă la microfon, cu muzicuțe de gură, valsul leit-motiv al piesei. La ridicarea cortinei, înscena, se află Luna, Rembrand şi Alagrec. Luna e îmbrăcată într-un costum bărbătesc improvizat din hainele „băieților". Are o cămaşă bărbătească, cu gulerul desfăcut şi mîneciie suflecate şi o pereche de pantaloni de doc „pescăreşti" lungi, pînă la jumătatea pulpelor. în loc de cordon de piele, e legată, peste mijloc, cu un capăt de frînghie şi în picioare, are nişte pantofi bărbăteşti de plajă, care îi sînt foarte mari şi, din această cauză, comici. Rembrand şi Alagrec au aceleaşi costume din tabloul I. Ca şi Zeiss, care va intra în scenă mai tîrziu. Soare dogoritor de amiază, în scenă şi în perspectivă, lumină caldă, grea, imobilă, pe sol şi pe mare. Ai impresia că nici un fel de vietate nu mai poate circula, nici chiar după mîncare. Peştii, desigur, s-au lăsat în adînc, la răcoare. Pînă şi furnicile fac plajă, cu burta la soare, lîngă muşuroaie. Pe şevaletul lui Rembrand — care se află mutat în planul I — este portretul Lunei, aproape gata, în noul ei costum pescăresc. La ridicarea cortinei, Luna — care s-a încetățenit în „legile" cortului — e „de rînd" la bucătărie şi, aşezată pe una din pietrele „sufrageriei", prepară atentă şi destul de neîndemînatecă, o maioneză. Freacă ouăle, pune untdelemn „cu picul" şi mai ales gustă tot timpul, adăugind tot mereu cîte ceva. Cînd sare, cînd lămîie stoarsă, cînd untdelemn. în timpul operației, fireşte cînd are gura libsră, fredonează *Valsul Mangaliei,* pe care l-a învățat între timp. Dapă cîteva clipe, intră Alagrec, încărcat de pachete şi do sticle.

ALAGREC *(ureînd greu):* Nu e ăla!
LUNA: Cine?
ALAGREC: Valsul. *(Fălos.)* Numai eu îl ştiu bine din toți de aici... *(Plin de el.)* După note!
LUNA: Eu l-am învățat după Rembrand.
ALAGREC *(cu oarecare lipsă de considerație față de profesorul ei):* Mă rog, dar nu e aşa! *(Intră în scenă.)* Fiecare cu urechea sa.
LUNA: Aa! Bravo! Văd că ai venit încărcat.
ALAGREC: Am adus tot! Vin, fructe, prăjituri şi un pui. Tăiat, jumulit gata şi cu pipota la subțioară, ca o servietă de casier.

LUNA: Eşti cineva! *(începe să-l descarce de pachete.)* O să avem o masă împărătească astăzi...
ALAGREC: Ca de ziua dvs. *(0 priveşte înamorat.)*
LUNA *(ocupîndu-se de pachete):* Nu cumva ai spus vreo vorbă băieților despre asta?
ALAGREC: Eu? Eu cînd îmi dau „parola de onoare" că nu spun ceva, sînt monumentul de la Adam-Clistir.
LUNA: Clisi — Clisi!
ALAGREC *(jenat că „tocmai ea" l-a corectat):* D-l Zeiss m-a învățat să-i spun aşa.
LUNA: A glumit, probabil!
ALAGREC: Lasă, că totdeauna mă ia dumnealui în periplizon!
LUNA: Şi totuşi, am impresia că tot pe el îl iubeşti mai mult. *(îi aruncă o privire.)* Nu e aşa?
ALAGREC *(mințind prost):* Pe amîndoi îi iubesc la fel. Fiindcă amîndoi sînt părinții mei nelegitimi. *(Se caută în buzunare şi scoate un pumn de bani.)* Să vă dau si restul...
LUNA *(neatentă):* De la ce?
ALAGREC: De la inel... Ştiți că nu m-am îndurat să-l vînd! Era prea frumos. Şi pe urmă... *(Se opreşte pe o privire.)*
LUNA: Atunci, cum ai făcut rost de bani?
ALAGREC: L-am pus amanet pe o mie de lei, la un cunoscut, un negustor din Mangalia cu care „lucrez eu". Cînd dăm banii — plus o sută de lei excrocheria lui — ni-l dă îndărăt. Şi ştiți, a cerut voie să-l poarte şi nevastă-sa pînă îl scoatem. Dar i-am interzis categoric chiar în adeverința pe care i-am luat-o.
LUNA: De ce?
ALAGREC: După ce a fost pe degetul dvs., „nu face" să se mai atingă fizicul altei persoane de el. „E" deşte şi degete pe lumea asta! *(Scoate o chitanță.)* Poftiți şi chitanța, în regulă, de la amanet.
LUNA: Bine. Ține-o la tine. Şi ține şi banii. Cînd am nevoie, îți cer eu. Am fost foarte îngrijorată că ai întîrziat atît. Trebuie să fie aproape douăsprezece. *(Cu un gest către un băț înfipt în pămînt.)* M-am uitat eu la ceasul de soare, dar nu ştiu să-l citesc.
ALAGREC *(uitîndu-se la acelaşi ceas):* E douăsprezece şi douăzeci şi cinci fix.

LUNA: Dar noaptea de unde ştiţi cît e ceasul?
ALAGREC: După lună.
LUNA: Şi cînd nu e lună?
ALAGREC: Atunci nu ne interesează cît e! *(Se apropie şi priveşte în cratiţa ei.)* Dar ce aţi preparat acolo? Cozonaci?
LUNA: Nuuuu! Maioneză!
ALAGREC: Şi se mănîncă?
LUNA *(lingîndu-şi un deget):* Chiar şi de pe degete! O s-o servim, la prînz, cu guvizi rasol şi presupunem că sînt şalăi mai mici.
ALAGREC: Şălăiaşi.
LUNA *(observînd că a păstrat un pachet, pe care nu i l-a dat):* Dar acolo ce-ai cumpărat?
ALAGREC *(jenat):* Aicea este ceva numai pentru dvs. Din partea mea! Puteţi să controlaţi, că nu l-am pus la socoteală. *(E timid, adorabil.)*
LUNA: Dar ce mi-ai adus? *(Ia pachetul, pe care Alagrec i-l întinde topit de amor şi începe să-l desfacă.)*
ALAGREC *(în timpul acestei operaţii):* O mică atenţie pentru ziua dvs.
LUNA *(scoate din jurnal un porumb copt).*
ALAGREC: Copt! *(Dă replica pe tonul cu care ar spune că e tăvălit în icre negre.)*
LUNA *(veselă):* Vaai! Porumb copt! „Pasiunea" mea! Da-1 împărţim pe din două.
ALAGREC: Nu, mulţumesc! Eu am „servit!"
LUNA: Mă refuzi tu pe mine? *(I-a simţit „slăbiciunea" pentru ea.)*
ALAGREC: Lăsaţi... Nici nu-mi face bine la organism.
LUNA: De ce?
ALAGREC: Nu ştiu, cum mănînc porumb, mă mănîncă şi el pe mine. îmi iese un fel de mălai pe mine... şi mă mănîncă.
LUNA *(muşcînd din porumb):*
(Muşcă din porumb cu poftă.) Ia spune, puştiule! De ce îţi spune ţie Alagrec? De trei zile, de cînd sînt aicea, mă tot ţin să te întreb.
ALAGREC: întrebaţi pe d-l Zeiss şi pe d-l Dan, că d-lor m-au botezat aşa... Dintr-o supă cu trenţe, care am mîncat-o la birt, la Mangalia, prima zi, cînd m-am întîlnit cu d-lor şi despre care eu am spus că e ciorbă *ă la grec.* Fiindcă la noi acasă mama spunea că toate ciorbele pe care le mîncăm sînt *ă la grec...* Că ea a fost măritată şase ani cu un grec care ţinea simigerie pe strada noastră, cînd eram noi mici, şi pe urmă nu s-a mai cununat cu el, că grecul s-a însurat cu alta. *(Pe gînduri.)* Da' ce plăcintă făcea!
LUNA: *A la grec,* nu? *(Roade de pe coceanul de porumb.)*
ALAGREC *(cu o reală amărăciune):* Şi dvs. vă bateţi joc de mine?
LUNA: Eu? Tu nu vezi că te ador? De trei zile, de cînd valurile mării, sau ale vieţii, nu mai ştiu nici eu exact care m-au adus între voi, n-ai observat că vă ador pe toţi? Că vă cunosc parcă de cînd lumea?
ALAGREC *(decepţionat):* A, da! în „sensul" ăsta, tot ce se poate!
LUNA: Dar e „sensul" cel mai frumos în care o fată ca mine poate să adore nişte nebuni ca voi... Trei nebuni...
ALAGREC *(privind-o cu oarecare curaj):•* Patru!
LUNA *fcu un surîs):* De acordeon, vorba lui Zeiss! *(Muşcă, din porumb.)* Şi acuma să vedem de.masă... *(A terminat de mîncat porumbul. Aruncă, ca pe o iurcă, coceanul către mare, apoi se şterge la gură cu petecul de jurnal în care a fost adus. După ce îşi şterge bine buzele, aruncă jurnalul pe jos.)*
ALAGREC *(care a rămas cu ochii pironiţi pe jurnalul de pe jos):* îmi daţi voie să vă ajut şi eu?
LUNA *(cu un gest drăguţ):*'Nu! De ziua mea vreau ca totul să fie pregătit de mine. Şi — bagă de seamă — e prima dată cînd pregătesc o masă eu singură! Ce-6 ieşi om vedea! Bicarbonat ai luat? *(Intră în cort, cu pachetele.)* Dacă vrei tu, mătură puţin în sufragerie... */Gest spre hîrtiile şi sforicelele de pe jos.)*
ALAGREC: Imediat!... *(Cum dispare Luna, se duce la petecu de jurnal cu care şi-a şters buzele adineauri, îl ia de pe jos, îl desface cu evlavie şi, acolo unde i se pare că s-a şters Luna mai adînc cu el, îl sărută lung şi repetat. Apoi îl împătureşte frumos, îl bagă în buzunar şi se apucă să „măture" în sufragerie cu mîna, în chip de măturice.)*
LUNA *(ieşind din cort, în uşă):* Ştii ce m-am gîndit eu? Cum totul e gata, înainte să pun masa, mă duc să fac o

baie. Căldura asta m-a moleşit complet... Şi-am o poftă. să mă răcoresc!! Grandioasă, vorba lui Zeiss.

ALAGREC: Păi, aveţi voie să faceţi baie?

LUNA: Gata, mi-a trecut răceala acuma! Trei zile, de cînd mă îngrijesc, sînt suficiente. A! Dar n-am costum de baie.

ALAGREC: Nici noi!... Noi facem fără!... Aşa e regulamentul cortului.

LUNA: Şi unde faceţi?

ALAGREC *(îndreptîndu-se spre mare şi arătîndu-i cu gesturi stîngace şi competente):* Uite aicea, în dreapta! Vedeţi! Acolo unde sînt bucăţile alea de stîncă. Pe-acolo» nu trece niciodată nimeni. E locul nostru!

LUNA: Bagă de seamă, să mă păzeşti bine! Şi să nu cumva să te uiţi, că mă supăr pe tine.

ALAGREC *(foarte jenat):* Să-i sară nervul optic cui s-o uitaf

LUNA: Bine! Şi, dacă vezi că se apropie cineva, fluieri!' Uite-aşa. *(îi indică un semnal fluierat.)*

ALAGREC *(fluieră, după indicaţia ei):* Aşa?

LUNA: Da!... La revedere... *(Coboară spre mare, fluierînd semnalul cuvenit.)*

(A. lagrec scoate jurnalul, îl mai sărută o dată, cu acelaşi ceremonial, îl pune la loc, apoi intră în cort, de unde iese imediat cu un binoclu mare. Emoţionat în mers şi în mişcări, se camuflează după şevaletul lui Rembrand şi începe să privească — potrivindu-şi neabil binoclul— în direcţia indicată Lunei. Atitudinea lui marchează — treptat — o „atenţie mărită" care — în apogeul ei e subliniată printr-un gest. îşi ia bascul din Gap şi dă cu el de pămînt. Apoi rămîne în extaz, ca o anexă inertă a binoclului. Luna a intrat în mare.)

REMBRAND *(intră, ureînd scările, încărcat cu pachete. în buzunarele vestonului are sticle de vin şi, în braţe, pachetele pînă sub bărbie. La început nu observă pe Alagrec. După ce depozitează însă pachetele pe masa din sufragerie şi răsuflă uşurat, îl vede):* Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC *(trezit ca dintr-un vis în primul somn):* Poftim?

REMBRAND: Ce faci acolo? *(începe să-şi înfunde pipa.)*

ALAGREC: Mă uit.

REMBRAND: La ce? Trece vreun vapor spre America?

ALAGREC: Nu! Face domnişoara baie fără costum şi o păzesc să n-o vadă nimenea.

REMBRAND *(vine lîngă el):* Nu ţi-e ruşine,-măgarule, să te uiţi la o femeie care face baie goală? Dă binoclul încoace! *(I-l smulge din mînă.)* Asta e neruşinare! *(începe să se uite atent. După o clipă.)* Ia pachetele alea şi du-le în cort. Nu trebuie să le vadă nimeni. Nimeni, pînă nu spun eu. Ai înţeles? *(Nu-şi dezlipeşte ochii de binoclu.)*

(Alagrec, cu regret şi cu invidie, oftează adînc, apoi ia pachetele şi intră în cort. Rembrand a intrat parcă în binoclu.)

HUSSEIN *(intră, ducînd în mînă, agăţat de cîrligul profesional, un Lavrachi enorm):* Băngiur! Ce tu uisi acolo, bre? Ce ai uazut, o balena, de uacem ochii ca broasca?

REMBRAND *(trezit din reverie):* Nuuu, dar măgarul ăla mic se uita la d-ra noastră, care face baie fără costum.

HUSSEIN *(foarte interesat):* Unde, bre?

REMBRAND: La locul nostru, după stînci... *(Pune binoclul pe marginea şevaletului.)* Ce generaţie, domnul,e, e şi a ăstora! Complet lipsită de pudoare... *(Se apropie indignat de Hussein.)* Sînt unele femei care nu trebuie văzute goale decît de anumiţi ochi...

HUSSEIN: De pictor, uine uorba...

REMBRAND: Te cred. Asta e artă. Restul e profanare!

HUSSEIN: Dai ochean, profanez şi Hussein pusin la arta!

REMBRAND *(vrînd s-o ia pe glumă):* Nu, că te strici cu Mahomed.

HUSSEIN: Mahomed ştie, patruzeci anii, că Hussein stricat batrîn estem...

REMBRAND *(observînd peştele):* Dar ce e ăla din mînă?

HUSSEIN: Lavrachibre! *(Mîndru.)* Hussein prins pentru d3mnişoara. Astăzi ziua la el estem...

REMBRAND: De unde ştii tu?

HUSSEIN: Grec ala mic spus la mine aseară! Dar asta mare secret.

REMBRAND: Ia uite, domnule! Şi mie tot el mi-a spus şi s-a jurat pe ambele Americi că nu-mi spune decît mie...

HUSSEIN: Şi la mine giurat. Şi Hussein departe la mare mers sa pescuim cadou formos la dorhnişoara. Asta seara banchet uacem, bre! Douăzeci ani împlinim ei,, douăzeci suica bem la noi.

REMBRAND: Ai văzut, domnule, ce copil perfid! Să vezi că-i rup urechile acuma! *(Intră în cort.)*

HUSSEIN: Astăzi nu rupem urechi la el, astăzi sarbator nasional la domnişor... *(Cînd vede că Rembrand a intrat în cort şi nu-l mai observă nimeni, se duce, ia binoclul de unde l-a pus Rembrand şi începe să privească în direcţia unde face baie Luna. După cîteva clipe de joc, cu centrarea binoclului pe ochii lui, rămîne atent, nemişcat. Apoi exclamă, ca pentru el.)* Ala bun! *(Adaugă cîteva. cuvinte pe turceşte, de admiraţie, după care încheie.)* Ai, ai, ai, ai, ai, ai!...

ZEISS *(intră, încărcat de pachete şi de sticle de şampanie. Pachetele sînt legate de trepiedul pe care îl duce — ca de obicei — în spate. Sticlele de şampanie sînt puse în găleata de developat. Pînă şi în gură ţine un pachet — prins cu sforicică — între dinţi. Cum intră în scenă, observă pe Hussein, care e cufundat în „privit". E nedumerit, mirat. Trece pe la sufragerie, dă drumul pachetului din gură, care cade pe masă, apoi dă replica, începînd să se descotorosească de bagaje):* Noroc că sînt icre negre şi nu se sparg! *(Priveşte spre pachetul căruia i-a dat drumul din gură.)* La ce te uiţi acolo, Efendi? Ai văzut sublima poartă?

HUSSEIN *(dezmeticit şi el, vine spre Zeiss):* Aşa ceva formos nu uazut, nici îmbrăcat...

ZEISS *(continuă descotorosirea de pachete):* Dar cine e dezbrăcat?

HUSSEIN: El!

ZEISS: Care el?

HUSSEIN: Domnişor al nostru... Şi facem baie cum mama de la el uacut!

ZEISS: Şi nu ţi-e ruşine, eunuc bătrîn, să te uiţi la aşa ceva? *(S-a degajat de tot.)*

HUSSEIN: Hussein nu eunuc... Ienicer estem cînd aşa ceva uedem.

ZEISS: Hai! Dă binoclul încoace, că pe urmă faci urcior la ochi şi n-am acid boric la cort să te vindec. *(Îl ia şi se uită şi el lung, atent.)*

HUSSEIN: Noi ducem peşte la bucătăria... *(Ridică peştele.)* Aşa Lavrachi nu uazut tu nici la pictura...

'ZEISS *(atent la binoclu):* Bine, bine! Am altceva de privit acuma.

HUSSEIN *(intră în cort):* Pentru ca tu neruşinat estem. Nu ruşine la obraz, auem...

ALAGREC *(cu faţa de masă — o foaie de cort — şi cu vesela cortului. O ia spre masa din sufragerie şi începe să puie masa):* Dar ce e cu pachetele astea aici? Şi sticle cu şampanie?

-ZEISS: Am adus şi gheaţă! *(Jenat, nu se mai uită cu binoclul.)* Ai uitat că mi-ai spus că azi e ziua domnişoarei! Trebuie s-o sărbătorim! Sper că nu mai ştie nimeni de treaba asta. Te-ai jurat pe primul tău film în America că numai mie mi-ai spus...

ALAGREC *(continuîndu-şi treaba cu „pointă"):* Adam-Clisi!... Clisi, am zis! Că am şi eu oamenii mei, care mă învaţă cum să mă pronunţ. *(Mîndru.)*

REMBRAND *(iese din cort cu cîteva farfurii în mînă, pe care a pus cumpărăturile făcute. La subţioară are sticlele. Hussein îl urmează, ducînd alte farfurii într-o mînă şi peştele agăţat de cealaltă):* Eeee! Lume nouă! Dar ce-ai terminat aşa devreme lucrul astăzi?

ZEISS: N-am avut lumină bună şi eu nici în fotografii nu neglijez arta...

REMBRAND: Văd că nu e nici un nor pe cer şi e o adevărată inflaţie de soare...

ZEISS: Tocmai de-aia. E prea tare şi înnegreşte clienţii.

REMBRAND: Un motiv mai mult ca să iasă bronzaţi...

ZEISS: Da, dar, nu arşi... *(Uitîndu-se în farfurii.)* Dar ce-ai acolo?

REMBRAND: Nimic... Niţele icre negre... Două cutioare de sardele portugheze... Nişte măslinuţe Volo... Un pic de Rockforţel... Oleacă de compot de piersici de California...

ZEISS: Ai desfăcut pachetele mele?

REMBRAND: Care pachetele tale?

ZEISS: Ale mele! Alea de colo... *(Se uită la ele şi le vede intacte.)* A! Pardon! Ale mele sînt la locul lor. Dar de unde ai tu toate astea?

REMBRAND *(pune tot ce-a adus pe scaunele din sufragerie):* De la băcănie...

ZEISS: Le-ai luat pe cont?

REMBRAND: Din contră. Le-am luat pe suprapreț. La negru...

ZEISS: Cu ce bani?

REMBRAND: Cu banii mei... Munciți de mine... produşi de mine...

ZEISS *(alarmat):* De la cine ai furat?

REMBRAND: Am vîndut tablourile...

ZEISS: Care tablouri?

REMBRAND: Cele trei, care lipseau de la socoteală din expoziția mea viitoare...

ZEISS *(se apropie de el):* Stai, stai, stai! Stai, domnule, nițel să ne lămurim...

HUSSEIN: Eu nu mai putem stai. Lăsam peşte şi mergem acasă, facem formos... *(Gest spre felul în care e îmbrăcat.)*

ZEISS: Nu se poate! Astăzi mănînci cu noi. Eşti invitatul meu...

REMBRAND: Şi-al meu...

ALAGREC: Şi-al meu...

HUSSEIN: Pardon! Astăzi Hussein invitat sîntem Ia domnişoar bre! Grec ala mic... Luam peşte asta şi punem pe el fierbem. *(Dă peştele lui Alagrec şi arată pe Zeiss şi Rembrand.)* Băngiur! Peste un ceas Hussein la masa uenim. *(Pleacă.)*

ALAGREC: Cum fac peştele, d-l Zeiss?

ZEISS: Rasol.

REMBRAND: Prăjit!

ALAGREC: Dar cu maioneză nu e bun?

ZEISS: E foarte bun, dar de unde avem maioneză?

ALAGREC: Mă priveşte... *(Intră, în cort.)*

ZEISS: Ce sînt misterele astea, domnule? Emigrantul ăsta are maioneză, tu ai parale?

REMBRAND: Ți-am spus. Am vîndut trei tablouri. Şi, ceea ce e mai surprinzător, le-am vîndut pe prețul pe care l-am cerut.

ZEISS: Cui le-ai vîndut?

REMBRAND: Nu ştiu. Acum o săptămînă i-am dat trei tablouri lui Alagrec şi l-am trimis să le vîndă la Mangalia... pe faleză! Drept care...

ZEISS: Pot să ştiu şi eu pentru ce îți trebuiau bani?

REMBRAND: Ca să pot contribui şi eu la întreținerea noastră. Nu uita că — de trei zile — sîntem „unul" în plus.

ZEISS: Una, nu unul...

REMBRAND: Cu atît mai mult. O femeie nu poate duce regimul nostru şi nici tu nu poți face, singur, față la toate cheltuielile, deşi văd că, astăzi, te-ai lansat ca un nabab. *(Gest spre cele aduse de el.)* Pot să ştiu şi eu în ce scop ai cărat o băcănie întreagă?

ZEISS: Presimțeam că o să fie cazul să te sărbătoresc...

REMBRAND: Şi şampania unde ai găsit-o? Eu am căutat toată Mangalia şi n-am găsit nici o sticlă...

ZEISS: Am adus-o de la Constanța prin curier special.

REMBRAND: Mă! Mi se pare că noi mințim amîndoi... *(Un timp.)* Ți-a spus ceva Alagrec?

ZEISS: Dar ție?

REMBRAND: în orice caz, lui Hussein i-a spus sigur. Era să se înece ca să prindă, de ziua ei, un Lavrachi...

ZEISS: Te pomeneşti că s-o fi amorezat turcul de ea...

REMBRAND: Cert\ Şi ăla micul e mort după ea...

ZEISS: E şi frumoasă, plasticule, ce zici?

REMBRAND: E o perfecțiune... Şi misterul ăsta care o înconjoară o face şi mai atrăgătoare.

ZEISS: în orice caz, mîine, după ce trece ziua ei, trebuie să-l lămurim. Nu ştim cine e, de unde vine... ce căuta în mare noaptea, aproape înecată...

REMBRAND: Ce ne-a spus ea nu stă în picioare... Cum o să vrei să faci baie pe lună în rochie de seară?

ZEISS: Şi cu pantofi de fir în picioare!

REMBRAND: Şi cu colier de perle la gît!

ZEISS: Ştii că sînt veritabile!... Le-am pipăit eu...

REMBRAND: Cînd?

ZEISS: Cînd o aduceam în barcă, spre mal. Cu ocazia respirației artificiale pe care i-am făcut-o. Habar mai ce apă am scos din ea! Trebuie să aibă o vînătaie cît o

pătlăgea vînătă în locul unde am apăsat-o cu genunchiul pe burtă...

REMBRAND: Ordinare sînt, d-le, sistemele astea de salvare la înecați! Umbli așa, pe om, cape moșiile tale... *(Un timp.)* în definitiv, poate făceai mai bine dacă o lăsai să se înece...

ZEISS: De ce?

REMBRAND: Dar e limpede, dragă, că asta a vrut să se sinucidă...

ZEISS: Cu atîta viață în ea? Nu cred! Mai repede, poate; a vrut s-o înece cineva...

REMBRAND: De ce?

ZEISS: Știu eu? O crimă pasională... Dar n-are fason de așa ceva... E prea dulce, prea luminoasă, prea serafică. Alea care determină crimele pasionale au buzele groase^ mîinile cu degete scurte, ochi de beladonă și poartă centură...

REMBRAND: Și de unde știi tu că ea n-avea?

ZEISS: Fiindcă am vrut să i-o scot, în barcă și n-am găsit...

REMBRAND: E, cum ai putut, mă, să fii atît de necuviincios cu o muribundă?

ZEISS: în clipele acelea eu nu eram bărbat... Eram soră„ mamă, medic! Nu eram nimic, domnule, înțelegi? Dar are o piele!!

REMBRAND: Nu mai insista, că mă dezgusti... Un om care profită de o femeie care e gata să-și dea sufletul e un monstru...

ZEISS: Un monstru marin, avînd în vedere că faptele s-au petrecut pe mare.

ALAGREC *(intră venind din cort):* Eu zic să pun masa, d-l Zeiss.

ZEISS: Ideea nu e rea. Cînd o veni domnișoara de la mare, să găsească totul gata...

REMBRAND: O mai fi avînd mult?

ALAGREC *(repede, cu un pas spre faleză):* Mă duc eu să văd...

ZEISS: *(îl oprește cu un gest):* Lasă să mă duc eu, că am obiectiv mai bun... Nu degeaba sînt fotograf!...

REMBRAND *(aproape comandînd):* Nu se duce nimeni... Cînd o veni, să vie sănătoasă!... *(Privind pachetele, sticlele, masa.)* Cum aranjăm? Eu zic să punem totul pe masă și fiecare se servește cu ce vrea...

ZEISS: Nu, că face prea bufet de gară.

REMBRAND *(lui Alagrec):* Tu ocupă-te de băutură... De rest, mă ocup eu...

ZEISS: Perfect! Alagrec! Sparge gheața și pune șampania la găleată...

ALAGREC: Imediat!

ZEISS: Și pe urmă duci sticlele de vin la frigider.

ALAGREC: Unde?

ZEISS: Le îngropi în nisip, la marginea mării.

ALAGREC *(bucuros):* Da, imediat! *(Vrea s-o ia spre mare, înșfăcînd cîteva sticle.)*

ZEISS: Dar nu în partea asta *(Arată în direcția în care face baie Luna.)* în partea cealaltă!

ALAGREC: Atunci, pun mai întîi șampania ia gheață... *(Lasă sticlele.)*

REMBRAND: Are loc și vinul, domnule, în găleată!...

ZEISS: Mă rog! Atunci\ ocupă-te tu și de vin! *(își ia ustensilele și intră în cort.)* Eu mă duc să-mi pun bine profesia...

(Rembrand începe să aranjeze bunătățile pe masă. ... A lagrec pune gheața în găleată și aranjează vinul. A terminat cu vimtl, privește la el.)

REMBRAND: Ia vezi, am pus tot? *(Un gest spre pachete.)*

ALAGREC: Mai lipsește numai maioneza. Adică maioneza si ce am cumpărat de la Mangalia.

REMBRAND: Cine?

ALAGREC: Eu!...

REMBRAND: Tu? Cu ce bani?

ALAGREC: Nu pot să spun, că e secret! *(0 ia spre cort.)*

ZEISS: *(iese din cort, cu pachetele Lunei):* Ce e cu delicatesele astea, Alagrec?

ALAGREC: Este niște alimente!

ZEISS: Și cum au ajuns aici?

ALAGREC: Pe jos.

ZEISS: De unde?

ALAGREC: De la Mangalia!

ZEISS: Și cine le-a trimis?

ALAGREC: Nimeni... S-a cumpărat...

ZEISS: Cine le-a cumpărat?

ALAGREC: Eu.

ZEISS: Tu? Cu ce bani?

ALAGREC: Nu pot să spun, că mă omoară domnişoara...^

LUNA *(înviorată de baie, intră şi se opreşte în capul scării* #1 *de pămînt): Les chevaliers de la table ronde, salut!*

REMBRAND: A fost bună baia?

LUNA: Nemaipomenită... O apă caldă, tandră, limpede, albastră !! E prima dată în viaţa mea cînd am invidiat peştii... Dar de unde ştiţi că am făcut baie? *(E un pic alarmată.)*

ZEISS: Ne-am închipuit!

LUNA: *(către Alagrec, cu panica crescută fără exagerare):* Nu cumva m-a văzut cineva?

TOŢI TREI: Nuuuuu !..,

LUNA *(intrînd înscena):* Ştiţi că l-am văzut pe Hussein trecînd cu barca chiar pe lîngă locul unde făceam eu pluta.

ZEISS: Ai văzut, bestia?!

LUNA: Noroc că l-am simţit şi m-am băgat la fund imediat... *(Vede masa.)* Dar ce e asta?

REMBRAND: O masă pe care gazdele dvs. — incidentale — au pregătit-o în cinstea dvs!...

LUNA *(decepţionată că i-au luat-o înainte, cu o privire bănuitoare spre Alagrec):* Observ că are proporţii de banchet... *(Privind.)* Icre negre... şampanie!... Ce-nseamnă asta, domnilor? Aţi călcat, flagrant, regulamentul cortului...

ZEISS: Pardon!... *(Arătînd spre masă.)* Peşte, legume şi fructe!... Litera legii!

REMBRAND: *Ad Uteram.*

LUNA *(repede):* Phiuuu! Am uitat să pun puiul la frigare... Alagrec!... Repede... Foc şi frigare...

ALAGREC: Am pregătit totul în spatele cortului, c-aici bate vîntul si mi-1 pîrpăleşte... Şi păcat de el, c-a costat 40 de lei,,.

LUNA: Repede, incinerează-1... *(Alagrec dispare.)*

REMBRAND: Prin urmare, d-ta ai călcat regulamentul... Ne dai carne.

ZEISS *(ca şi cum ar spune „de porc"):* Şi încă de pui!

LUNA: Dar salamul vostru nu e tot carne? *(îl observă în farfurie.)*

ZEISS: O! Calul e cel mai curat animal! Aproape pasăre!

REMBRAND: Cînd e Pegas şi are aripi...

LUNA: Şi — mă rog — de ce toate astea?

REMBRAND: Avem astăzi o dublă aniversare...

LUNA: Dar ce împliniţi?

ZEISS: Ne împlinim una din cele mai vii dorinţe... Să sărbătorim 20 de ani ai d-tale şi trei zile de cînd te afli printre noi...

LUNA: Şi de unde ştiaţi că astăzi e ziua mea?

REMBRAND: De Ia d-ta!

ZEISS: Personal!

LUNA: De Ia mine? V-am spus eu că e ziua mea? Cînd?

ZEISS: Azi-noapte! Ai vorbit în somn!

LUNA *(nu crede):* Şi voi nu dormeaţi?

ZEISS: Cum o să dormim? Noi toată viata am fost băieţi deştepţi.

REMBRAND: Te^vegheam! *(îşi spune replica cu o căldură specială):* îţi vegheam somnul.

ZEISS: Minte! Sforăia ca un dormitor de seminarişti în postul mare.

LUNA: îmi pare rău că mi-aţi stricat surpriza... Dar, în acelaşi timp, sînt fericită că v-aţi gîndit la mine... Dar maioneza mea unde e?

ZEISS: Tot ce am găsit în cort se află aici...

REMBRAND: Dacă nu sînt indiscret, de unde ai avut bani să cumperi toate bunătăţile astea?

ZEISS: Te-am pescuit fără nici un ban asupra d-tale, pe cît îmi amintesc!

REMBRAND *(cu „pointă"):* Că el ţi-a făcut şi percheziţie şi ştie.

LUNA: M-am împrumutat...

REMBRAND: De la cine?

LUNA: De la un bărbat...

REMBRAND: Ştiu de la cine! De la Hussein !

ZEISS: Te cred. Turcul plăteşte!

REMBRAND: Ţi-a adus şi un Lavrachi, uite, atîta de mare... *(Face un gest.)*

ZEISS: Cît un băiat de la grădiniţa de copii.

LUNA: Lavrachi? E peştele meu favorit. Diseară îl facem rasol...

ZEISS: Şi amînăm maioneza de la prînz pentru seara.

LUNA: Ah! Şi după baia asta mi s-a făcut o foameee!

REMBRAND: Să ne aşezăm la masă.
LUNA: Fără Hussein?
ZEISS: El vine iavaş-iavaş! O ţuică/însă, putem să luăm înainte!
LUNA *(imitînd pe Hussein):* Âla bun !...
REMBRAND: în orice caz, mă duc să-i dau o gură. E un loc pe faleză de unde dacă strigi se aude drept în curte la Hussein...
ZEISS: Şi eu mă duc să scot ţuica din pivniţă... *(Ies amîndoi în direcţiile anunţate.)*
ALAGREC *(care, între timp, a ieşit cu puiul din cort sau l-a luat de pe masa unde Zeiss a pus toate pachetele Lunei trecînd în spatele acestuia, intră, venind de după cort)* îi facem şi mujdei de usturoi?...
LUNA: Ia vino-ncoace, yankeule... *(Alagrec se apropie.)* Ia uită-te în ochii mei! *(Se uită cu oarecare jenă.)* De ce m-ai trădat?
ALAGREC *(pleacă ochii).*
LUNA: Mi-ai făgăduit să nu spui nimănui că astăzi e ziua mea! De ce nu te-ai ţinut de cuvînt?
ALAGREC: Pentru că... *(Se opreşte încurcat.)*
LUNA: De ce? Spune...
ALAGREC *(discret):* Aşa! De ce ştiu eu!
LUNA: Ia spune-mi şi mie de ce ştii tu?
ALAGREC: Exclus!'
LUNA: Va să zică, nu sîntem. prieteni?
ALAGREC: Ba da, dar eu nu sînt gură de cîrpă...
LUNA: Ia încearcă să fii... Un pic numai.
ALAGREC: Foarte exclus.
LUNA: Şi de ce e chiar atît de „exclus"?
ALAGREC: Fiindcă eu, ori sînt de tot, ori nu sînt deloc...
LUNA: Fii de tot, atunci...
ALAGREC: Nu, că mă spuneţi.
LUNA: Eu? Eu nu-mi trădez prietenii niciodată...
ALAGREC *(simţindu-se vizat):* Sau, cu alte cuvinte, atinge-1, cîrnule!
LUNA: Nu vrei să-mi spui?
ALAGREC: Absolut exclus!
LUNA: Biinne. Să ştii că de azi înainte nu mai sîntem prieteni...
ALAGREC: Parcă dvs. nu ştiţi!

LUNA: Nu, nu ştiu nimic! Jur!
ALAGREC: Nu se poate să nu fi băgat de seamă...
LUNA: Ce?
ALAGREC: Că amîndoi sînt îndrăgostiţi de dvs.! Şi ce îndrăgostiţi! Ie morţi! Ie defuncţi! *(Spune replica cu dezgust.)*
LUNA *(amuzată):* îndrăgostiţi de mine? Şi încă amîndoi?
ALAGREC: Şi nu numai ei! Mai sînt şi alte „persoane".
LUNA: Cine? Aicea nu sîntem decît noi!
ALAGREC: Da'turcul? N-aţi văzut că, de trei zile, de cînd sînteţi aici, umblă numai cu şalvarii cei noi în barcă şi îşi face şi freză? Se dă cu untdelemn de floarea-soarelui pe păr...
LUNA: N-am observat, fiindcă nu ştiam cum se purta înainte!
ALAGREC: înainte? Avea turul şalvarilor cu răsuflătoare şi în păr avea midii şi melci de mare. Şi d-l Zeiss! Unde s-a spălat el pe dinţi, de trei ori pe zi? Că, pînă acum trei zile, era tubul plin, şi acum a ajuns armonică... Şi celălalt se rade în fiecare zi. Şi ieri l-am prins eu cînd îşi da cu odicolon pe gît, după baie... *(Creşte în parapon.)* S-au smintit amîndoi... Şi, cum rămîne unul cu altul, încep să se înţepe. Şi nu ca înainte, cu acul... Acum îşi bagă undreaua... Şi sînt şi geloşi unul pe altul şi ăia pe celălalt.
LUNA: Astea sînt copilării...
ALAGREC: Copilării? *(Ca un argument contrariu, definitiv)* Ieri s-au făcut întîi tîmpiţi, şi pe urmă d-l Zeiss i-a zis lui d-l Dan că e pictor de firme... Şi domnu Dan i-a spus lui domnu Zeiss că e ratat... Rahat adică, dar i-a zis aşa, ca să nu pricep eu şpilul...
(în timpul scenei dintre Luna şi Alagrec, s-a auzit mereu strigătul lui Rembrand, care chema pe Hussein.)

REMBRAND *(intră):* A pornit cu barca! în două minute e aici... Pe jos ajungea şi mai repede...
LUNA: Şi de ce vine cu barca?
REMBRAND: Dacă n-are maşină!
ZEISS *(intră cu ţuica):* Am trecut prin emoţii groaznice. Nu găseam ţuica... Alagrec! Ceşcuţele, te rog! Cinci!

(Alagvec ia de pe masă cinci ceşcuţe de pămînt, le pune pe o farfurie şi vine cu ele.)

ZEISS *(le umple şi Rembrand împarte. Cînd toţi sînt cu ceaşca în mînă, închină):* în sănătatea dumitale! Fiică a mării, a nopţii şi a misterului!

REMBRAND: Să „ne" trăieşti! *(Apasă pe „ne" şi o priveşte în ochi.)*

ALAGREC: Jiuscofon *(„Jusqu'au fond", adică. Bea duşcă ceaşca.)*

LUNA: Noroc! Şi vă mulţumesc, vouă şi întîmplării, pentru cea mai frumoasă aniversare din viaţa mea... *(Priveşte pe Rembrand în ochi.)* „Să-mi" trăiţi!... *(Bea.)*

HUSSEIN *(intră cu un pachet în mînă, se apropie emoţionat de Luna, şi i-l oferă):* Pentru ziua la tine, Hussein oferim asta cadou... Sa traisi şi sa fim ferisisi, că fata formos estem... *(Lui Alagrec.)* dai jsuica, bre! *(Alagrec îl serveşte.)* Noroc, bre! *(închină şi bea.)*

LUNA *(în timpul acesta desface pachetul, din care scoate un fes şi o pereche de papuci turceşti):* Vai, ce frumuseţe de fes! Şi papuci...

HUSSEIN: Asta nu papuci... Asta iuimei... Doua sute ani avem la el. Şi asta fes, o suta cincizeci...

LUNA: Hussein... Vino să te săruut... *(Ceea ce şi face.)*

HUSSEIN *(după sărutare):* Ala bun!...

REMBRAND *(se duce la şevalet şi ia tabloul):* Şi mie te rog să-mi dai voie să-ţi ofer acest portret...

LUNA: Dar mă răsfăţaţi prea mult. Mulţumesc din suflet...

ZEISS: Păcat că nu seamănă la gură. Nu e gura dumitale... *(Arătînd spre tablou.)* Aici e o gură fără viaţă... N-are căldura sărutului în ea. Ca o floare care n-a cunoscut încă roua...

REMBRAND: Fiindcă nu e terminat. într-o singură şedinţă e gata. *(Alagrec dispare încet, spre mare.)*

ZEISS: îmi pare rău că eu nu pot să-ţi ofer nimic... în afară de modestul meu omagiu... A! Pardon! Am şi eu ceva pentru d-ta. *(Dispare în cort şi vine imediat cu o broască ţestoasă în mînă.)* îmi daţi voie să vă ofer pe tovarăşa mea de irmmtiii. *(Priveşte broasca.)* Domnişoara Prudence, de profesiune broască ţestoasă şi domnişoară... *(Se opreşte.)* Regret, dar nu-ţi cunosc numele...

LUNA: Ce importanţă are!... Numele meu a dispărut o dată cu vechea mea existenţă... Datorită d-tale, m-am născut a doua oară — acum trei zile — şi sînt încă nebotezată. Găsiţi-mi un nume... Hai! Repede... *(Toţi se gîndesc.)*

HUSSEIN: Eu naş la el, bre! Tu găsit la el în mare, noaptea, la luna, Luna punem nume la ea...

REMBRAND: Luna? Nu e rău...

LUNA: E adorabil. D-ta ce părere ai?

ZEISS: Eu sînt în eclipsă totală de fantezie... Dar Luna e foarte frumos...

REMBRAND *(închină, punînd un rînd nou de ţuică):* Atunci, pentru răsăritul d-tale... *(Beau toţi, după ce ciocnesc.)*

ALAGREC *(vine cu un mănunchi de flori de cîmp şi se apropie de grup.)*

ZEISS: Unde ai fost, mă?

ALAGREC: Să culeg un cadou pentru domnişoara. *(îi oferă florile.)*

HUSSEIN: Ala bun!

Cortina

TABLOUL III

Imediat după lăsarea CDrtinei, la tabloul II, în scenă se aude, executat la muzicuţe: *Karakiz.* Ritmul dansului e marcat de un sunet curios. Un sunet asemănător aceluia pe care îl fac boabele de fasole răsturnate din saci. Cortina se ridică imediat ce schimbările de scenă sînt gata. Acţiunea tabloului III se petrece *în* continuarea celui de al doilea, seara, pe la zece. La ridicarea cortinei, Zeiss, Rembrand şi Alagrec, aşezaţi la masă, cîntă din muzicuţe, atenţi mai mult la Luna decît la melodie. Hussein, băut bine, e în picioare şi le ţine ritmul cu un ciur de mălai, transformat în tamburină şi garnisit cu scoici pe de mărgini. (De unde şi sunetul de care vorbeam mai sus.) Luna, în mijlocul scenei, cu faţa la public, dansează un dans „a la turca", improvizat ad^hoc, pe melodie. Are fesul pe cap şi imineii în picioare. Şi^a desfăcut părul ca o cadînă, şi-a „şalvarit" pantalonii băieţeşti, pe cît a putut şi, sumeţindu-şi un pic cămaşa băieţească la talie, şi-a

dezgolit un fulger alb şi neindecent de piele. Masa se află într-o dezordine care trădează petrecerea prelungită, de la dejun. Sticlele sînt goale, mîncărurile sfîrşite, fructele răvăşite. în pomul de deasupra sufrageriei e aprins un felinar, destul de puternic. Un altlul mai discret e aprins la cort. Cerul e înnourat, marea, înecată în tenebre.

LUNA *(ostenită, termină dansul):* Nu mai pot!... *(Face un compliment comic. Toată lumea aplaudă. Hussein îşi dă cu ciurul în cap, în chip de aplauze.)*

HUSSEIN: Ai, ai, ai, ai, ai! Brava!... Brava, bre!

REMBRAND: Bravo! *(aplaudă cel mai ostentativ spre ea.)*

ZEISS: Foarte frumos! *(Aplaudă mult mai rezervat.)*

ALAGREC *(căzut în transă, de adoraţie):* Fir-ai a dracului să fii de viaţă!

ZEISS: De ce, mă? Vorba cîntecului: ^Decît o viaţă amară, mai bine să trăieşti"...

LUNA: Daţi-mi ceva să beau... Şampanie!...

REMBRAND: Şampanie nu mai avem...

LUNA *(se aşază):* Nu e nimic ! Vin! *(Rembrand şi Alagrec se reped s-o servească. Serveşte primul. Apoi pune şi în paharele celorlalţi.)*

HUSSEIN *(vine şi el şi se aşază la masă):* Dai la Hussein, bem din ciur. Astăzi Hussein uacem ce nu uacut toata viaţa... *(îşi ia paharul pe care şi-l umple.)* A la boneor, digranda, băngiur şi mersi... *(Bea.)*

(Alagrec cînd să-i toarne şi lui, astupă paharul, cu mîna.)

ZEISS: Tu nu mai bei?

ALAGREC *(cleios):* Exclus. Dao ţigară servesc...

LUNA: Adevărat! Ţigări! *(Zeiss le oferă şi aprind toţi. Fu-mează toţi cîteva clipe.)*

LUNA *(privind spre mare):* Astă-seară văd că luna ne-a tras clapa...

REMBRAND: Dacă te avem pe d-ta între noi, se simte de prisos.

ZEISS: Sigur! O lună, merge la casa omului... Dar două...?

LUNA: E un spirit sau un avertisment? Ţi-e teamă să nu mă eternizez aici?

ZEISS: Nu e nevoie să mai insişti. A fost un spirit.

REMBRAND: Prost...

LUNA: îm! Prost e prea mult spus. A fost un spirit nepus destul la punct...

ZEISS: în schimb, m-ai pus d-ta pe mine la punct mai mult decît era necesar. *(Hussein începe să moţăie, revenin-du-şi din cînd în cînd la realitate.)*

LUNA: N-am avut nici o clipă asemenea intenţii... *(Lui Rembrand.)* Mai vreau să beau...

REMBRAND *(toarnă):* Ştiţi că asta e ultima sticlă şi e pe terminate şi ea?

LUNA: Vaaai!.. Şi aveam atîta chef de petrecere astă-seară!

ZEISS: Nu trebuie să ţi-1 strici... într-un sfert de ceas, vom avea vin.

LUNA: De unde?

REMBRAND: De la orice restaurant din Mangalia. Sîntem doar la doi paşi... Te duci cu barca lui Hussein?

ALAGREC *(care se uită fix spre mare):* Să nu vă duceţi cu barca, d-l Zeiss.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: O să fie furtună pe mare...

REMBRAND: De ,unde ştii tu?

ALAGREC: Eu cunosc bine marea, c-o studiez de mult...

REMBRAND: E şi natural! Pentru un vechi navigator ca tine marea nu mai are nici un secret...

ZEISS: Magelan! Dă-mi trei sticle goale...

ALAGREC: Merg şi eu cu dvs. să vi le duc.

REMBRAND: Foarte bine, în doi trece timpul mai repede...

ZEISS: *(privind către Luna şi Rembrand):* Sau mai încet. Depinde cum îl întrebuinţezi. *(Către Alagrec.)* Tu stai aici si pînă mă întorc eu, mai faci un rînd de ca-fele...

LUNA: Excelentă idee...

ZEISS: Lui Abdul Hamid să i-o faci fără zahăr.

HUSSEIN: Cu zahăr, cu zahăr facem pentru Hussein. Hus-sein nu beat estem. Hussein uisam! Facem la el du-blu cafea.

ALAGREC: Poftiţi sticlele.

ZEISS: Dă-le încoace, cu găleată cu tot, să cumpăr si ghea-ţă...

ALAGREC *(îi dă găleata cu sticlele):* Poftiţi!

LUNA: Şi vino repede, repede de tot...

REMBRAND: *(glumind):* Trap...

ZEISS: Da, coane! *(Pleacă cu găleata. După puțin, se aude fluierînd pînă se pierde valsul lait-motiv.)*

REMBRAND *(lui Alagrec):* Hai, nu mai moțăi... Du-te și fă cafelele...

ALAGREC: *(ursuz):* Imediat. *(Către Luna, plecînd).* Pe a dvs. o fac mai dulce, nu? Cu trei!

LUNA: Nu, fă-mi-o amară de tot. Cu patru bucățele. *(Alagrec iese, o pauză mică.)*

REMBRAND: Mai vrei o țigară? *(îi oferă.)*

LUNA: Mersi... *(I-o aprinde. Pauză. Fumează amîndoi, privind spre mare. în zare scapără un fulger depărtat.)* A fulgerat!...

REMBRAND: Mi se pare că o să aibă dreptate Americo Ves^puci... O să fie furtună pe mare... Fulgeră dinspre sud...

LUNA: N-am văzut niciodată o furtună la mare... Trebuie să fie nemaipomenit de frumos. Cerul spintecat de fulgere albe. Marea *(privind-o)* imensă, neagră, jucîndu-și balaurii lichizi cu spinările crispate, sub bicele de apă, repezite deasupra.

REMBRAND: Și-apoi mugetele din adîncuri... Cîntecul acela fascinant și sinistru al fundurilor răzvrătite, pornite impetuos spre suprafață... *(Fulgeră.)*

LUNA: A fulgerat iarăși... Vrei să facem o plimbare cu barca?

REMBRAND *(foarte puțin încîntat de propunere):* Acuma? Cred că nu e tocmai momentul potrivit. Și apoi, casă fiu sincer, sînt un foarte prost vîslaș...

LUNA: Nu e nimic. Vîslesc eu. Tot vream de mult să învăț.

REMBRAND: N-ai vîslit niciodată pînă acum?

LUNA: Nu. Am dus o existență exclusiv terestră.

REMBRAND *(moale de tot, cu panică continuă):* Mă rog, dacă-ți face plăcere să înveți tocmai astă-seară, sînt la dispoziție!... Te previn, însă, nu avem nici un colac de salvare. Nici măcar pe Zeiss.

LUNA *(repede):* N-ai nici o grijă... „Acuma" nu mă mai înec.

REMBRAND: Cu ce ton ai spus „acuma"!!

LUNA *(visează):* Cu tonul omului care s-a înecat o dată și știe cum e. Și-apoi, acuma, am o poftă nebună să trăiesc. Așa e întotdeauna după moarte. Nu uita că nu

cunosc încă nimic din viață. M-am născut doar de trei zile. Hai! *(Fulgeră mereu.)* Vai, ce frumos fulgeră! Dacă un fulger ar dura nițel mai mult, cred că s-ar vedea înăuntru, în cer...

REMBRAND *(se ridică):* Prin urmare... am rămas la barcă!

HUSSEIN *(din somn):* Barca nu voie estem plimbam. Ala mîine... Acuma purtuna uenim. Ala nu bun.

REMBRAND: Putem face o plimbare pe malul mării mai bine.

HUSSEIN: Ala bun... *(Readoarme.)*

LUNA: Bine. Fie și pe malul mării... Dar mi-ar fi plăcut teribil să mergem în larg, departe, pînă acolo unde să putem prinde fulgerele cu mîna...

REMBRAND: Și ce să facem cu ele?

LUNA: Să le aruncăm înapoi, în cer — ca pe niște artificii enorme..., *(Pleacă amîndoi spre mare. în clipa în care încep să coboare, intră din cort Alagrec cu cafelele. îi vede, pune cafelele pe masă și se ia tiptil după ei, pînă dispare.)*

(Hussein singur, trezit din aburul cafelelor din fața, deschide ochii și începe să le bea, pe rînd, pe toate patru, sorbindu-le sonor și amplu.)

ALAGREC *(revine, abătut, amărît, gelos. Fără să observe ce a făcut Hussein și crezîndu-l adormit, scoate petecul de jurnal din buzunar, îl despăturește și vrea să-l rupă, spre a-și manifesta gelozia și „dezgustul" de viață. înainte însă, așa cum îl ține — desfăcut — sub lumina felinarului de deasupra, vrea să-l sărute. îl apropie de gură, și ochii îi rămîn pironiți în gazetă. Se ridică brusc și se înalță cît mai mult spre lumină ca să poată citi. Treptat ce citește, figura lui capătă o înseninare plină de satisfacție. Bate pe umăr pe Hussein pînă îl trezește):* Nea Husseine! Nea Husseine! Nea Efendi! Deșteaptă-te, că am dat lovitura... Am aflat secretul! Ghelburda!

HUSSEIN: Eu n-am secret, bre...

ALAGREC: Secretul domnișoarei, nu al d-tale... Am aflat cine e! Scrie aicea, în jurnal... Ascultă! *(începe să citească) „Misterioasa dispariție a unei domnișoare,* în noaptea de 21 a.c, în cursul unei plimbări de agrement cu iahtul «Năluca», proprietatea cunoscutului

armator constănțean Colea Stamatopol, în timp ce nava se întorcea spre Constanța, din motive și în împrejurări care nu se cunosc exact pînă în prezent, a dispărut de pe puntea sus-numitului iaht, d-ra Liliana Roiu, fiica defunctului consilier de casație Dimitrie Roiu, una din reputatele frumuseți bucureștene. Nimeni din cei prezenți la bord n-a putut da nici un fel de explicație cu privire la această senzațională dispariție. Autoritățile, care cercetează acest curios caz, în urma datelor adunate și informațiilor primite, exclud posibilitatea unei sinucideri sau a unei răpiri romantice — cum s-a crezut la început — și înclină către ultima ipoteză, și anume, aceea a unui accident, care a costat viațafrumoasei și nefericitei domnișoare..."
Ai înțeles, nea Husseine? Ai priceput?

HUSSEIN: Nimic nu priceput. Parcă citești turcește, bre! Vorbește românește, că asta pricepem mai bine. Eu uacut școala romanesc... *(Se ridică somnoros, răzbit de băutură. Fulgerele continuă — firește — tot timpul, pînă la indicația specială de încetare.)* Acuma Hussein plecam acasă... Batrîn estem, somn estem, beat estem...-Mergem culci...* Băngiur...

ALAGREC: "Noapte bună...

HUSSEIN *(pleacă cîntînd pe mormăite):*

Ca un glob de aur
Luna-i strălucit
Și la iarba verde
Oștile-ai culcat.

(Alagrec după ieșirea lui Hussein, împăturește cu grijă petecul de ziar, îl pune în buzunar, apoi se duce spre mare și se uită cu atenție, căutînd să deslușească în noapte pe cei doi promenori.)

ZEISS *(intră cu găleata cu gheață și vin. Mirat că nu vede pe nimeni, trece la masă și lasă găleata. își scutură mîna amorțită de greutate. Observă pe Alagrec):* Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC: Mă uit cum fulgeră...

ZEISS: Fulgeră-mi un șpriț mai bine, că mi-au amorțit mîinile și nu pot să-mi torn.

ALAGREC *'(îl servește).*

ZEISS *(în timpul acesta):* Dar Rembrand, unde e?

ALAGREC: A plecat să se plimbe la mare cu d-ra.

ZEISS: De mult?

ALAGREC: Imediat ce ați plecat dv.! D-ra vrea să se plimbe cu barca, dar d-lui i-a fost frică... Laș! *(Ca pentru el.)* Crai laș!

ZEISS: Ea i-a propus plimbarea?

ALAGREC *(cu regret):* Da.

ZEISS: Noroc! *(Bea.)*

ALAGREC *(observîndu-l că e îngîndurat):* Dar lasă! Nu e nimic, d-le Zeiss! Avem si noi loviturile noastre...

ZEISS: Ce lovitură?

ALAGREC: Am aflat cine e domnișoara și cum a ajuns aici. Știu tot.

ZEISS: Tu? De unde?

ALAGREC: Din presă! *(Scoate jurnalul și i-l dă.)*

(Zeiss se dă spre lumină și începe să citească.)

ALAGREC *(în timp ce Zeiss citește cu „mimică)":* Pot să servesc și eu puțin lichid? *(Gest spre sticlă.)* Din cauza băuturii mi s-a făcut sete.

(Zeiss preocupat de lectură, îi jace un gest de îngăduință. Alagrec își toarnă și bea.)

ALAGREC: Phuuu! Dar tare e! Focul lui ardei!

ZEISS *(termină lectura):* Va să zică, misterul s-a lămurit! *(Dă replica cu oarecare regret.)* Și, deci, trebuie luate măsuri în consecință. *(Vrea să bage jurnalul în buzunar.)*

ALAGREC: Să nu mi-1 pierdeți, d-l Zeiss. Țiu foarte mult la ziarul ăsta.

ZEISS: Mîine, cu siguranță, toate ziarele or să comenteze faptul... Poți să-ți cumperi zece.

ALAGREC:: Exclus! Eu tin numai la/bucățica asta de ziar.

ZEISS: De ce?

ALAGREC *(încurcat):* Așa! De noroc!...

REMBRAND *(intră, singur):* Ai sosit?

ZEISS: Luna unde e?

REMBRAND: A apus!

ZEISS: Unde a rămas?

REMBRAND: Să facă plajă la fulgere! A ținut să rămînă absolut singură...

ZEISS: Nu trebuia s-o lași.

REMBRAND: De ce?
ZEISS: Fata asta nu trebuie să rămînă niciodată singură. Mai ales noaptea şi lîngă mare.
REMBRAND: N-am ce să-i fac! Dacă nu ştie ce vrea?
ZEISS: Din contră, cred că ştie foarte exact. Du-te şi ad-o încoace.
REMBRAND *(se aşază şi îşi pune vin):* Nici nu mă gîndesc... Eu nu sînt *fräulein* la nimeni. *(Lui Alagrec.)* Ce se aude cu cafelele alea, coane Columb?
ALAGREC: Gata! Le-am adus... *(Cînd să le servească, observă că sînt băute.)* Le-a băut turcul în somn pe toate. Şi altă cafea nu mai avem...
ZEISS: Du-te de caută în sacul meu... Mi se pare că mai am eu acolo un pic. Vezi că e pus în cutia de pudră.
ALAGREC *(iese.)*
ZEISS: *(se aşază şi el şi îşi pune vin):* V-aţi certat?
REMBRAND: Cine?'
ZEISS: Voi!
REMBRAND: Cum să ne certăm? Dar nu pot să sufăr femeile care cred prea mult în ele şi îşi închipuie că orice bărbat e o jucările în mîinile lor...
ZEISS: Te-ai „dat" la ea?
REMBRAND: Eu? Nici gînd...
ZEISS: Ba da! Nu ţi-a mers însă şi frumosul din tine, cuceritorul, s-a vexat.
REMBRAND: Mă plictiseşti! Şi tu, şi ea.
ZEISS: Ştii că misterul s-a lămurit. Luna şi-a recăpătat identitatea pămîntească... Citeşte! *(îi dă petecul de ziar. Rembrand citeşte spre lumină.)*

(Luna apare şi, auzind replicile celor doi, se ascunde şi ascultă neobservată.)

REMBRAND: Liliana Roiu! Frumos nume. *(Citeşte.)*
ZEISS: Mai frumos era Luna!...
REMBRAND *(a terminat. Pune petecul de ziar pe masă)* Mi se pare foarte curios.
ZEISS: După rochia de seară în care am pescuit-o, înseamnă că pe iaht era o petrecere.
REMBRAND: Probabil că băuse mai mult, că s-a dus să viseze într-un colţ, pe punte... că s-a rezemat de balustradă... sau s-a aplecat prea mult şi i-a venit ameţeală» Sau a făcut o mişcare greşită...
ZEISS: Nu, nu, nu! Nu, sînt convins că fata asta a vrut să se sinucidă!
REMBRAND: Vorba e, ce facem noi acuma? îi spunem că ştim, sau lăsăm misterul să planeze mai departe?
ZEISS': Dacă ea ţine să-l păstreze, nu văd de ce ne-am amesteca noi? 6 aventură ca asta nu se trăieşte de două ori în viaţă... într-o noapte cu lună, la mare, valurile aduc o fată la ţărm...
REMBRAND: Pardon! Tu ai adus-o, nu valurile...
ZEISS: N-are importanţă cine!... Totul e că, fata asta minunată a picat între noi, din cer, în rochie albă, ca un pescăruş rănit în aripă.
REMBRAND: Cred că mai repede e rănită în suflet...
ZEISS: Nu ştim cine e, nici' de unde vine? Nu ştim cît o să stea aici şi de ce a vrut să rămînă la noi. Ştim numai că prezenţa ei este o realitate luminoasă, caldă... Că ea e între noi ca un flacon de parfum tare, cu dopul desfăcut.
REMBRAND: De aia cred că ar fi cazul să se evaporeze mai repede. Acum au să înceapă să urle toate gazetele... Cercetările or să se extindă şi, mîine, poimîine, o să ne trezim aici cu un comisar sau un logodnic, care vine să ne confişte flaconul. Şi pe urmă, anchete, declaraţii... Şi-ntre acestea — liniştea noastră s-a dus.
ZEISS: Spune drept! Dacă astă-seară te-ar fi lăsat s-o săruţi — fiindcă sînt convins că ai încercat s-o săruţi — tot de părerea asta, ai fi fost?
REMBRAND: Nu cumva vrei să spui că sînt amorezat de ea?
ZEISS: Asta n-ar fi nimic. Dar am impresia că şi ea te place pe tine. Dacă i-ai fi fost indiferent, te lăsa s-o săruţi...
REMBRAND: îmi pare rău că nu i-am fost indiferent în cazul ăsta. Are o gură!!
ZEISS: Pe care n-ai putut s-o redai în tablou...
REMBRAND *(bea):* Eşti gelos?
ZEISS: Othelo a fost un moft pe lîngă mine! *(Bea şi el.)*
REMBRAND: Tu crezi că eu n-am observat că eşti topit după ea? Toată ziua îi faci giumbuşlucuri crezînd c-o amuzi. Nu-ţi mai vezi de meserie.
ZEISS: N-ai nici un motiv să fii alarmat. Ţi-am mai spus că Luna te preferă pe tine. Adică: Triumful cărnii.

REMBRAND: Ar trebui să fii arestat pentru port ilegal de inteligență.
ZEISS: Taci, măi[pictor de firme!...
REMBRAND: Ratatule!
ALAGREC *(intră din cort):* Nu mai e nici un pic de cafea!
ZEISS: Cu atît mai bine! Mă duc să beau una în oraş! *(Se ridică. Lui Rembrand.)* îți las terenul liber.
REMBRAND: N-am nevoie de generozitățile tale... Şi, ca să-ți dovedesc, mă duc să mă plimb pe faleză pînă mîine dimineață. *(Se ridică şi „încep" să plece amîndoi în direcții opuse.)*
ALAGREC: Dacă vine furtuna, unde vă fac paturile?
ZEISS: Eu nu mai dorm acasă în nici un caz... *(Pleacă.)*
REMBRAND: Nici eu... *(Pleacă.)*
ALAGREC: Şi dacă domnişoara întreabă de dvs., ce să-i spun?
ZEISS: Să-i spui: Somn uşor!... *(Au ieşit amîndoi. Unul fluierînd valsul laitmotiv şi celălalt „Karakîz"... Fulgerele au scăzut între timp. Abia se mai zăreşte cîte unul, palid, depărtat. Furtuna a trecut. încep să apară primele stele pe boltă şi cerul începe să se lumineze la orizont, livid, ca după o criză de cord.)*

(Luna intră din ascunzătoare. E tristă de moarte. Merge încet, cu gîndul foarte împrăştiat sau foarte încîlcit în ea. Se 'vede că — în timpul scenei dintre cei doi a luat o hotărîre. Vine şi se aşază la masă. îşi aprinde o țigară.)

ALAGREC: A fost frumos la plimbare? *(0 întîmpină.)*
LUNA: Nu. *(Un timp.)* Fumez țigara asta şi mă duc să mă culc. Mor de somn. *(Priveşte spre mare.)* Uite! S-a înseninat!...
ALAGREC: A trecut furtuna spre Constanța... Era cît pe aci să izbucnească şi la noi...
LUNA: Am observat!... *(Alt timp.)* Ascultă, Alagrec... Drumul ăsta *(Arată în direcția opusă Mangaliei)* unde merge?
ALAGREC: Spre Ilanlîc... Către frontiera cu Bulgaria.
LUNA: Atunci celălalt e drumul spre Mangalia?
ALAGREC: Da... Imediat, la dreapta, e chiar şoseaua Mangaliei...

LUNA: Şi e distanță mare pînă în oraş?
ALAGREC: Nici zece minute... *(încep'să se strecoare din nori primele pale de lună.)*
LUNA: Uite, iese şi luna!... Cred că acuma putem stinge felinarele. *(Se ridică.)* Tu stinge-1 pe ăsta şi eu sting pe cel de la cort... Adică îl iau cu mine înăuntru, pînă mă dezbrac să mă culc... Noapte bună, Alagrec... *(îl priveşte cu tandrețe.)* Şi să ştii că îmi eşti foarte simpatic...
"ALAGREC: Este un ce identic.
LUNA: Te culci şi tu, sper?
ALAGREC: Vreau să strîng întîi... *(Gest spre masă.)*
LUNA: Nu, nu! Strîngem amîndoi mîine dimineață. Acuma trebuie să te culci.
ALAGREC: Pentru dv. fac şi gestul ăsta...
LUNA: Atunci, pe mîine... *(îi face un gest drăguț cu felinarul cortului şi intră cu el înăuntru.)*
ALAGREC *(cu un gest, după ea):* Un moment. Să iau ce trebuie ca să „fac paturile".
LUNA: Te ajut şi eu... *(Intră cu Alagrec în cort.)*

(Zeiss apare cu discreție din direcția în care plecase De asemenea şi Rembrand, din direcția lui. Intrarea amîndorura — din cauza prudenței pe care o aplică amîndoi — trebuie să apară comică, dar fără şarjă, pînă în clipa cînd se surprind unul pe altul.)

REMBRAND: Eram sigur c-ai să te întorci din drum.
ZEISS: Şi eu tot aşa! De aia te-am şi pîndit!
REMBRAND: Şi mai susții că nu eşti mort după ea?
ZEISS: Eram numai curios să văd cît eşti tu de căzut la ea. Şi de sincer cu mine.
REMBRAND: Bravo, d-le! Felicitările mele! *(La apariția Lunei cu Alagrec cei doi se reascund.)*
ALAGREC *(iese din cort, cu saltelele de pa,purâ, perne care se umflă cu aer, pături etc. O parte din bagaj îl duce Luna în brațe. Lunei):* Lăsați! Acuma aranjez eu tot. *(Pune lucrurile din mîna lui jos şi ia pe cele din brațele Lunei.)*
LUNA: Astă-seară aş fi vrut să le fac eu paturile!... *(Rămîne o clipă visătoare pe replică.)* Mi-e prea somn însă. Noapte bună, Alagrec!... *(Nu însă din cauza somnului nu face ea paturile.)*

ALAGREC *(privind-o liric, dar discret):* Noapte bună, domnişoară. Şi „mîine" cu bine. *(Apasă pe „mîine" fiindcă el are un presentiment.)*

LUNA: Somn uşor şi vise plăcute!

ALAGREC *(oftează):* Mai bine lipsă! Că mai e şi deşteptarea din somn după visuri.

LUNA *(intră în cort):* Şi dacă în cinci minute nu te aud sforăind, mîine nu mai mergem împreună la pescuit. *(A dispărut ameninţîndu-l cu un deget drăguţ.)*

ALAGREC: Mîine!... *(Oftează, apoi se apucă să „facă paturile". întinde saltelele de papură, umflă pernele, pune cîte tin felinar şi chibrituri la căpătîie, apoi se lungeşte pe pătucul lui. Aprinde o ţigară. Visează în fum, şi de cîte ori întoarce capul în direcţia cortului, oftează. Scena este în întuneric. Dar răsare luna. Şi în bătaia ei luminează portretul Lunei, ca un reflector. A lagrec ia o decizie „virilă". Stinge ţigara, se ridică şi se îndreaptă spre tabloul Lunei, pe care îl sărută — adică o sărută — pe gură. Murdar de vopsea pe buze, are, în primul moment, intenţia să se şteargă cu mîneca. Renunţă surîzînd unui gînd şi începe să-şi mănînce cucernic vopseaua de pe gură, zicînd.)* Buzele ei!... *(Trece apoi la locul lui şi se culcă, prefăcîndu-se că începe să sforăie. Agitat de presentimente, deschide ochii şi, din cînd în cînd, priveşte — cu ei în panică — spre cort. Dinspre localurile de noapte ale oraşului, vîntul aduce sunetele unei orchestre de jazz. O pauză, pe atmosferă. Un duet abil, între jazz şi sforăituri, deasupra căruia ochii lui Alagrec se plimbă, ca doi păianjeni nocturni, pe nevăzute fire de presimţiri.)*

LUNA *(iese din cort, îmbrăcată în rochia de seară cu care a fost pescuită. Aprinde o ţigară la felinarul cu care se află în mînă şi pe care îl stinge imediat după aceea. Luna e luminată de lună. Alagrec, pe furiş, îi urmăreşte toate mişcările. Luna se vede că regretă hotărîrea pe care a luat-o şi, lucrul acesta, se observă din felul cum fumează, cum se mişcă, cum priveşte tot de ceea ce se desparte. Porneşte la drum, cu ţigara aprinsă. Merge încet, ca un om fără grabă şi fără itinerar. Ocoleşte cortul şi dispare în culise.*

A LAGREC *(în aceeaşi clipă răcnetul lui A lagrec sfîşie tăcerea):* Pleacă! A plecat!

(Zeiss intră repede, după cîteva clipe, ca şi Rembrand, din partea lui) : Cine? *(A lagrec e în picioare, înţepenit.)*

ALAGREC: Domnişoara!... *(Un gest fără replică indică direcţia în care a luat-o Luna, Apoi izbucnesc lacrimile... calde, abundente, copilăreşti. Se aşază, prăbuşit în el însuşi, la locul lui.)*

(Rembrand a şi luat-o la fugă în direcţia gestului făcut de Alagrec.)

ZEISS *(renunţă să facă acelaşi lucru. Se aşază pe o piatră în sufragerie şi se adresează lui Alagrec):* Nu plînge, semizeule, că dai apă la şoareci şi se prăsesc la cort!... *(Un timp.)* De ce plîngi?

ALAGREC *(minţind):* Mi-e dor de acasă...

ZEISS: Care casă? Spuneai că tu n-ai casă!

ALAGREC: Aia pe care ar fi trebuit s-o am !...

(Rembrand se întoarce cu Luna de mînă.)

ZEISS: Evadata a fost prinsă!...

(Luna tace şi se aşază pe altă piatră, în sufragerie. Fumează. Rembrand la fel . O pauză în timpul căreia toţi trei fumează, un timp. Alagrec, ultimul, îşi aprinde şi el o ţigară, răsucită, rămînînd discret la locul unde se află.)

ZEISS: De ce ai vrut să fugi?

LUNA *(cu o mare sinceritate):* Fiindcă am înţeles că nu mai pot rămîne. *(Pauză.)* Am auzit ceea ce ar fi trebuit să înţeleg singură. Dar, de cînd sînt între voi, m-am simţit atît de puţin pe pămînt, că am uitat toate legile lui terestre. *(Pauză, cei doi tac.)* E prea frumoasă prietenia voastră ca să nu rămînă aşa cum am găsit-o cînd, destinul sau valurile m-au adus între voi... *(Altă pauză.)* Ştiu că aţi aflat cine sînt, că *(surîde amar)* autorităţile mă vor căuta şi, desigur, mă vor găsi. Trebuia să mă gîndesc şi la asta. Şi voi ar fi trebuit să vă gîndiţi...

ZEISS: N-am vrut...

REMBRAND: Aventura avea prea mult farmec şi inedit ca so aducem — imediat — la cunoştinţa „organelor în drept".

LUNA: Acuma însă, fiind descoperită... farmecul s-a transformat într-un simplu fapt divers, care nu mai e de resortul fanteziei, ci al poliţiei...

REMBRAND: Aşa pusă chestiunea, cred că ai .dreptate..

LUNA: Şi, deci, că trebuie să fac ceea ce am făcut. Să plec...

ZEISS: Da, dar nu să fugi. E o mică nuanţă... Sîntem, sper nişte oameni de la care se poate lua „bună ziua". Sau chiar „noapte bună", dacă era cazul presant.

LUNA: E adevărat... Vă rog să mă iertaţi... Ajunsă acasă aveam însă intenţia să vă mulţumesc, într-o scrisoare, pentru tot ce-aţi făcut pentru mine...

ZEISS: Cred că familia d-tale o să acorde şi o „bună recompensă" celui care te-a pescuit din apă... Să nu uiţi că sînt eu...

LUNA: Asta n-o s-o uit niciodată... După cum niciodată n-o să uit zilele petrecute aici cu voi...

REMBRAND *(plat):* Sper, însă, că la Bucureşti o să ne mai vedem...

LUNA: Mi-ar face o imensă plăcere... Abia aştept să vă revăd.

ALAGREC: Pe toţi?

LUNA: Da, pe toţi trei.

REMBRAND: Dar,' *a proposl (Deşi nu e nici un fel de ,a propos".)* înainte de a pleca, sper că ne spui şi nouă cum ai ajuns de pe iahtul lui Stamatopol în valurile Mării Negre., i

LUNA: Nu e nici un mister la mijloc... Un simplu accident.

ZEISS *(calm, definitiv):* De ce ai vrut să te sinucizi?

LUNA *(după o pauză, simtindu-se atacată de front şi vrînd să pareze):* De ce eşti atît de sigur că am vrut să mă sinucid?

ZEISS: Fiindcă ziarele exclud categoric această ipoteză. *(Surîde.)*

LUNA *(rîzînd):* Atunci am vrut să mă sinucid, fiindcă presimţeam că o să mă salvezi d-ta...

ZEISS: Pînă la trenul de mîine dimineaţă, la care, amicul meu Rembrand îşi va face o deosebită plăcere să te conducă, mai ai încă ocazia să-mi spui „tu". Profită... N-o să te mai tutuieşti cu mulţi fotografi în viaţa...

REMBRAND: Ai vrut să te sinucizi? Serios?

LUNA *(pe un ton net şi fără emfază):* Foarte serios!... *(Acuma nu mai glumeşte.)* Şi, dacă povestea mea vă interesează, sînt gata să v-o spun. Vă previn, însă, că e atît de lungă, că s-ar putea să pierd trenul de mîine dimineaţă şi să-i dau ocazia lui Zeiss să piardă prilejul de a nu mă'conduce la gară.

ALAGREC: Dacă dv. sînteţi ocupaţi, mă duc eu cu domnişoara la gară...

ZEISS: Nu, că eşti în stare să te arunci sub roţile vagonului, şi tu eşti făcut să mori într-un naufragiu pe Oceanul Atlantic, nu într-un accident de cale ferată, pe linia a doua, la Mangalia. *(Către Luna.)* Poveste de dragoste?

LUNA: Nu mai ştiu nici eu exact. Poveste de viaţă... Şi cînd vrei să mori, te hotărăşti repede, fără să ştii precis de ce... Ai atîtea motive la îndemînă. Şi atunci, alegi unul, primul care îţi vine în minte sau ultimul care s-a produs în timp, şi gata! Te depărtezi pe nesimţite de puntea pe care se dansează şi se bea, ocoleşti, cu un surîs amabil, perechile care flirtează în colţurile discrete ale iahtului şi ajungi — chiar fără să cunoşti bine drumul — într-un loc, de unde nu se vede decît noaptea şi marea şi dîra de dantela udă, pe care o desuceşte elicea în apă, pui piciorul pe un colac de frînghii, care îţi vine sub paşi, deschizi braţele în faţa mării şi porneşti în gol, cu ochii închişi. Apoi simţi un fior rece şi înspumat care te învăluie şi te leagănă în miile de şoapte ale adîncurilor şi pe urmă te trezeşti într-un cort, în care miroase bine a tutun de pipă, lîngă trei domni pe care nu-i cunoşti şi care îţi surîd, totuşi, ca nişte vechi cunoştinţe...

REMBRAND: Măritată?

LUNA: Am fost numai logodită...

REMBRAND: Erai încă logodită şi în seara sinuciderii?

LUNA: Nu e nevoie să-mi pui întrebări "meşteşugite", Am spus că voi spune tot. înainte de a ne despărţi, vreau să ştiţi pe cine aţi găzduit şi pe cine aţi botezat la a doua naştere cu numele de viaţă nouă pe care i l-aţi ales...

ALAGREC: Luna...

LUNA (lui Zeiss): Vrei să-mi dai o ţigară?

(Zeiss îi dă o ţigară. Rembrand îi dă foc. Alagrec care apornit sâ-i ofere şi una şi alta, se întoarce din parcuvs, cu gestul frînt şi tardiv.)

LUNA *(un fum):* în primul rînd trebuie să ştiţi că sînt minoră şi orfană... Şi în al doilea rînd, că am o pasiune, un viciu „îngrozitor" — teatrul. Vreau să fiu actriţă. Din primii ani ai copilăriei mele, n-am dorit, n-am vrut şi n-am visat decît asta...

REMBRAND: Şi cine te-a împiedecat?

ILUNA: Tutorele meu. Fratele tatei. Nici n-a vrut s-audă. Fiica unui consilier de casaţie, pe scenă!...

HEMBRAND: Bine, dintr-un punct de vedere, poate că tutorele d-tale are dreptate.

ILUNA *(surprinsă, dezagreabil. Foarte dezagreabil):* Crezi?

ZEISS: Un pictor are dreptul să creadă orice, atîta timp cît nu e cu pensula în mînă... *(Către Luna, interesat.)* Şi?

LUNA: Şi-atunci m-am gîndit să fug de la unchiul meu şi să mă înscriu la conservator. N-aveam însă nici un ban. Moştenirea, foarte importantă, pe care o am de la o soră a tatălui meu e condiţionată de căsătoria mea. E constituită avere dotală. Aşa mi se pare că se spune în drept.

ZEISS: Dar arta nu se face obligatoriu, cu bani.

LUNA: Ştiu! Dar fără independenţa materială care să-mi dea dreptul să mă dedic teatrului şi numai lui, ar fi însemnat să mă împrăştii, să mă fărîmiţez între rotiţele necruţătoare ale vieţii. O fată de 18 ani, singură pe lume şi* săracă, în dorinţa ei de a-şi împlini visul unic din viaţă, e în stare de orice capitulări.,. Şi am vrut să-mi realizez visul fără nici o capitulare şi pură ca şi el...

REMBRAND *(plat):* Cel mai simplu lucru era să te măriţi şi, o dată intrată în posesia averii, să faci ce vrei.

LUNA: Asta a fost şi hotărîrea mea!... Să mă mărit mai presupunea însă să şi iubesc pe omul cu care mă mărit... Şi — în plus — să admită ca, alături sau dincolo de el, să mă ocup de teatru! Ori, nu m-am putut îndrăgosti de nimeni... deşi am vrut... am încercat chiar... *(Tace.)*

ZEISS *(calm din fumuri):* Şi „domnul" pe care ai încercat să-l iubeşti se găsea pe iaht în noaptea sinuciderii?

LUNA: Da!... *(Un timp.)* Toată lumea şi noi chiar, ne socoteam ca şi logodiţi... Tutorele meu consimţise la această căsătorie...

ZEISS: Şi logodnicul d-tale ştia că — o dată căsătorită — ai de gînd să faci teatru?

LUNA: I-am spus-o în seara „aceea"... Şi deodată omul care credeam că mă înţelege a devenit altul... Un om pe care nu-l cunoşteam... Pe care nu-l bănuisem. *(Pauză.)* Şi pe ce ton şi-a expus „punctul lui de vedere" în privinţa căsniciei noastre!! însurat cu o actriţă, cu o femeie „expusă" tuturor privirilor şi omagiilor...? El? Domnul „inginer" Franga, fiul lumînărarului cu acelaşi nume? Niciodată! Fireşte, logodna noastră, atîta cît era, s-a desfăcut în clipa aceea... Domnul Franga vrea o „nevastă", nu o „artistă". Vrea o femeie a lui şi a comodităţii lui, totală şi exclusivă, la orice oră din zi şi din noapte, ca apa caldă din hotelurile de lux. *(Surîde spelb, dar amuzată, totuşi.)* „Să-ţi trimită craii flori la cabină? Să-ţi spună actorii pe nume şi să te pipăie directorii de scenă, sub pretext că te învaţă să te mişti? A, nu, draga mea! Asta niciodată! D-na Franga trebuie să fie doamna Franga şi nimic altceva..." *(Surîde lung amintirii.)* L-am lăsat să plece! Simţeam în piept un fluture captiv, care se zbate, cu aripile moi, în acul care l-a străpuns, în plin, prin surprindere. *(Un timp.)* Nici nu ştiu dacă am plîns... Şi nici nu ştiu cît am stat acolo, singură. Apoi m-am dus spre cabina mea. *(Tace.)*

ZEISS *(foarte interesat):* Da, şi?

LUNA: Şi, cînd am deschis uşa cabinei mele, pe care o ocupam împreună cu o prietenă, am zărit — ca un fulger — o luptă între un „frac de bord" şi o rochie de seară albă... D-l Franga se răzbuna!... Prompt şi conştiincios, cu prietena mea.

REMBRAND: Blazonul cu lumînări era salvat.

ALAGREC *(ca pentru el):* Ah! Ce i-aş zice eu, acuma, de luminare! *(Scrîşneşte din dinţi.)*

LUNA: Am urcat imediat pe punte... Şi fără să ştiu cum şi de ce... a urmat ceea ce ştiţi. *(O pauză.)* Totul n-a durat decît cîteva clipe! *(Alt timp.)* Şi viaţa mea a reînceput din clipa cînd am deschis ochii aici, între dvs.

REMBRAND: Şi acum, ce-ai de gînd să faci?

LUNA: în primul rînd să mă întorc acasă... Pe urmă, nu ştiu.

ZEISS: Şi teatrul?

LUNA *(ocoleşte răspunsul):* Aş fi preferat să mă socotească lumea moartă... *(Un timp.)* Ah! Ce fericită aş fi fost să fi murit măcar în formă. Să pot rămîne anonima şi, renăscută, în viaţa nouă pe care am început-o aici!... Să fiu oarecum'propria mea creaţie. Să dispun de mine, liberă, singură...

ZEISS: Şi teatrul? *(Obstinat.)*

LUNA: Ştiu eu?

ZEISS: N-a fost marea... o să fie un tub cu tablete de somnalin... sau un cordon de rochie încolăcit în jurul gîtului şi agăţat de cerceveaua ferestrei!... *(Pe ton care nu admite replică.)* D-ta nu pleci de aici...

REMBRAND *(tot plat, pe linia lui de cumsecădenie şi morală onestă):* Din contră, d-ra Roiu trebuie să se întoarcă imediat acasă.

LUNA *(care a surîs la propunerea lui Zeiss, îl priveşte pe Rembrand decepţionată.)*

REMBRAND: Cu siguranţă că tot Bucureştiul nu vorbeşte, cum e şi logic, decît de dispariţia d-tale...

ZEISS: Şi teatrul? *(Lui Rembrand.)*

REMBRAND: Asta e o chestiune secundară...

LUNA *(şi mai decepţionată):* Dar nu e secundară de loc...

REMBRAND: Să se potolească întîi scandalul şi pe urmă ne ocupăm şi de teatru...

ZEISS: Nu! întîi trebuie să ne ocupăm de el... Şi d-ra Roiu trebuie să ne asculte!...

REMBRAND: Dragă, eu, personal, nu-mi iau nici o răspundere... Şi-am impresia că tu iei lucrurile în glumă... *(Se ridică.)*

LUNA *(privindu-l):* Va să zică, părerea d-tale este că trebuie să plec...

REMBRAND: Neapărat!... Nu trăim, izolaţi, pe o insula, ca Robinson Crusoe. *(Depărtîndu-se.)* Şi, repet, Jiu cred că e deloc cazul să luăm lucrurile în glumă...

în definitiv, vă priveşte... Adică o priveşte pe d-ra Roiu... *(Se opreşte.)* N-are nici un rost să ne angrenăm cu toţii într-o aventură care nu poate avea decît un singur sfîrşit. întoarcerea acasă...

ZEISS: Şi teatrul? *(Se apropie un pic de Alagrec.)* Tu ce părere ai?

ALAGREC *(convins, pueril şi, dacă se poate, adorabil):* Teatrul sau moartea...'

ZEISS *(către Rembrand):* Vezi? Pînă şi Statuia libertăţii a băgat de seamă că teatrul e viaţa d-rei Roiu!/..Şi moartea în acelaşi timp... Ori, eu nu i-am dat viaţă a doua oară, ca să moară încă o dată...

REMBRAND: Baţi cîmpii!

ALAGREC: Lăsaţi, domnu Rembrand, să mai vorbească şi... alţii.

REMBRAND: Tu să fii cuviincios, ca pe urmă îţi umblu la urechi. *(0 ia spre mare şi se întoarce din drum.)* în orice caz, sînt unele lucruri care nu se discută după chef... *(Pleacă.)*

LUNA: Unde te duci?

REMBRAND: Nu ştiu, pe faleză... *(Dispare.)*

ALAGREC *(simte instinctiv că e de prisos):* Mă duc şi eu după dumnealui...

LUNA *(fără nici o intenţie):* De ce?

ALAGREC *(care a şi luat-o în direcţia lui Rembrand):* Ca să aibă cu cine să se certe... *(Ezită, o clipă, în faţa lui Zeiss.)* D-l Zeiss, dacă sînteţi bun, daţi-mi şi mie o ţigară făcută.

ZEISS: Cu plăcere, amirale... *(îi dă două ţigări şi Alagrec pleacă.)*

LUNA *(după o pauză mică):* V-am tulburat liniştea...

ZEISS *(alt ton):* Am să-ţi spun ceva foarte serios,'domnişoară.

LUNA: Ai un ton pe care nu ţi l-am auzit pînă acum.'..

ZEISS: Probabil fiindcă nu l-am întrebuinţat încă... *(Cu un surîs.)* E tonul meu de rezervă.

LUNA: Şi e cazul să scoţi toate rezervele în linia de bătaie?

ZEISS: Ca să te apăr, da...

LUNA *(dupăpauza care s-a făcut):* Ca să mă aperi împotriva cui?

ZEISS: A dumitale...

LUNA: Iartă-mă! Nu înţeleg bine...

ZEISS: Să mă explic atunci!...După cîte am înțeles şi după cît ai dovedit-o la prima ocazie, viața dumitale e condiționată de teatru...

LUNA *(urmărindu-l cu atenție):* Da!...

ZEISS: La rîndul lui, teatrul e condiționat — în felul d-tale de a privi lucrurile — de moştenire, adică de posibilitatea d-tale de a-ți realiza visul în condițiile pe care ți le-ai stabilit cu putere de lege...

LUNA': Da...

ZEISS: Iar această moştenire este condiționată, la rîndul ei* de căsătoria d-tale... Just?

LUNA: Da...

ZEISS: Aşadar, după decepția încercată cu d-l Franga, ***o*** nouă experiență, în acelaşi gen, cred că este neindicată. Cel puțin pentru un lung moment. E adevărat?

LUNA: Da...'

ZEISS: Şi-atunci, eu am, cred, obligația morală de a-ți înlesni să trăieşti viața pe care — întîmplător şi fără nici un merit — ți-am dat-o...

LUNA *(din ce în ce mai nedumerită):* Nu înțeleg unde vrei să. ajungi?

ZEISS: Un moment, că mai am numai cîtiva paşi pînă la. țintă. *(Un timp.)* Uite că m-ai şi încurcat. *(Segîndeşte o secundă, încrețind fruntea.)* în concluzie, d-tale îți trebuie un bărbat care să te lase să faci teatru şi datorită căruia să poți intra în posesia moştenirii cu pricina...

LUNA: Da, dar un bărbat pe care trebuie să-l şi iubesc... Altminteri...

ZEISS: Eu cred că, deocamdată, ai nevoie numai de un soț care — prin prezența lui în viața d-tale — să-ți înlesnească trecerea visului, din gînduri, pe pămînt.

LUNA: Cum adică?

ZEISS: Foarte simplu!... Te măriți cu un om care n-are nici o altă pretenție de la d-ta decît să-ți pună la dispoziție moştenirea şi — implicit —- teatrul. Faci, cu alte cuvinte, un contract cu dată certă!... Te măriți, moşteneşti !... Avînd asigurată condiția materială pe care o doreşti, te apuci de teatru... Pe urmă, contractul expiră şi divorțul se pronunță... urmînd ca, între timp,. sau după aceea, să-ți găseşti omul iubit, care să merite fericirea de a-ți fi soț în condiții normale.

ILUNA: D-ta glumeşti. Unde se poate găsi un asemenea bărbat?...

ZEISS: în fața d-tale...

.LUNA *(uluită):* Dumneata?

-ZEISS: Recunosc. N-am destul fason extern ca să merit această cinste. Dar, în lipsă de altceva...

LUNA *(încurcată):* Sînt complet zăpăcită, crede-mă... Şi nu ştiu, nu găsesc cuvinte cu care să-ți mulțumesc, pentru gestul d-tale, atît de!... Nu, nu! Cred că e imposibil! Cum m-aş putea plăti vreodată?

ZEISS: Lăsîndu-mă să trec — pînă la expirarea contractului— drept soțul d-tale!... Se poate o răsplată mai mare? Mai nevisată, pentru un om ca mine? îți dai seama ce reclamă îmi faci?

LUNA: Nu, nu se poate! Nu e cu putință... Sacrificiul d-tale e prea mare... e prea frumos...

ZEISS: Te asigur că am să fiu un soț model... ideal... *(Rîde.)*

LUNA *(gîndindu-se):* Nu, nu e cu putință, nu îmi vine să cred... Nu pot să cred...

ZEISS: De ce? Nu e logic să ajut să trăiască pe cel căruia i-am dat viață?

LUNA: Bine, dar d-ta...

ZEISS: Eu, dincolo de oameni, fotografiez viața, d-ră Roiu!... *(Demn şi fără comicărie.)* Şi sînt şi titrat...

LUNA: Eşti un om adorabil...

ZEISS: Sînt absolut de aceeaşi părere!... Aşa că ia-mă repede, pînă nu mă răzgîndesc.

-LUNA: Eu însă — crede-mă — trebuie să mă gîndesc... Mi se întîmplă, de cîteva zile, lucruri atît de neprevăzute, atît de stranii, încît am impresia că am ieşit complet din realitate. Nu ştiu sigur dacă visez sau trăiesc, într-adevăr...

ZEISS: Atunci, nu-mi rămîne decît să aştept răspunsul d-tale pînă în clipa cînd mi-1 vei da...

LUNA: Mîine... Mîine de dimineață. în orice caz, îti multumese... Iți mulțumesc din suflet şi — orice s-ar întîmplă de-aci încolo — să ştii că te-am luat în inima mea...

ZEISS: într-o „garsonieră" cel mult... şi cu intrarea mea separată. *(Alagrec apare cu Rembrand. Acesta e bosumflat, rău dispus. Alagrec, în urma lui, cîntă vasul laitmotiv la muzicuţă.)*

REMBRAND *(care găseşte pe Luna mînă în mînă cu Zeiss):* Vă deranjez?

ZEISS: Da! Cu întrebarea. *(Către Alagrec, rămas în urmă.)* Iară îl cînţi fals, transoceanicule... Ţi-am mai spus de o mie de ori că nu e aşa... *(Scoate muzicuţa şi începe să cînte depărtîndu-se şi dispărînd cu Alagrec în culise.)*

REMBRAND *(se aşază, îşi aprinde pipa):* Am impresia că a vrut să ne lase singuri.

LUNA *(se aşază şi aprinde o ţigară. E îngîndurată):* Eu sînt sigură.'..

REMBRAND *(după o pauză):* E o lună!!

LUNA *(fumînd)* Văd... *(Altă pauză.)* Ce om ciudat!

REMBRAND: Cine?

LUNA: Prietenul d-tale!

REMBRAND *(moale):* Da! E un original...

LUNA: Asta e tot cee.a ce crezi despre el?

REMBRAND: Uneori are şi geniu *(L-a luat gura pe dinainte şi i se pare că a spus prea mult.)* Un fel de „geniu". „Pustiu", fireşte...

LUNA: Nu ştiu dacă are vreun fel de geniu, pustiu sau populat, dar inimă sînt convinsă că are...

REMBRAND: Cine n-are?

LUNA: Ca a lui, n-are oricine... Inimile astea se găsesc foarte greu... Ca perlele...

REMBRAND: E! Ce „aţi" aranjat?

LUNA: în ce privinţă?

REMBRAND: în privinţa plecării d-tale...

LUNA: N-am discutat despre asta...

REMBRAND: Aha! Aţi schimbat subiectul... *(în tot timpul scenei acesteia, se aude de pe faleză valsul laitmotiv cîntat la muzicuţe — pe două „voci" — de Zeiss şi Alagrec, cu „pointe" muzicale în parcurs, din care se înţelege că Zeiss îl corectează pe Alagrec, care greşeşte mereu.)*

LUNA: Da!... Am vorbit despre Franga...

REMBRAND: Despre cine?

LUNA: Despre fostul meu logodnic...

REMBRAND: Şi probabil că Zeiss l-a acuzat... Că l-a scos, pînă la urmă, autor moral al depresiunii d-tale...

LUNA *(urmărindu-l din ochi):* Şi n-a avut dreptate? *(îl priveşte fix, aproape alarmată. De răspunsul lui, atîmă tot ceea ce o leagă, mai bine zis, o atrage spre Rembrand. Şi, poate, răspunsul pe care trebuie să i-l dea „mîine" lui Zeiss.)*

REMBRAND *(departe de „amorsa" pe care i-o întinde Luna şi mereu onest şi pe linia lui de judecată burgheză):* Cum o să aibă dreptate? N-are nici o dreptate, cum n-ai avut nici d-ta. Franga a avut dreptate!...

LUNA *(parcă i-a pus cineva doliu la poarta ochilor. întreabă numai fiindcă întrebarea e firească. Răspunsul n-o mai interesează...):* De ce?

REMBRAND: Fiindcă eu văd lucrurile ca şi el. Cînd mă însor, cînd îmi leg viaţa de o femeie, mai ales cînd o iubesc, e logic să vreau ca, femeia aceasta, în jurul căreia îmi clădesc visul meu de viaţă şi de fericire, să fie — în primul rînd şi exclusiv — a mea şi a căminului meu... Ori, teatrul, gloria, celebritatea, depărtează pe o femeie — oricît ar fi ea de bine intenţionată — de rostul ei firesc într-o căsnicie...

LUNA *(îl ascultă totuşi atentă).*

REMBRAND: Scena proiectează o femeie în toţi ochii, care fără ea n-ar fi putut s-o vadă... O valorifică, chiar. Şi, mai ales, cînd e frumoasă ca d-ta, atrage şi deschide apetituri. Admiratorii — amatori de vanităţi — deschid ochii, şi mai ales pungile...

LUNA: Inutil să mai continui... Toate astea mi le-a spus Franga... *(îl priveşte, limpezită asupra lui.)* Vai, cît semănaţi... *(Alt timp.)* El, însă, nu era un artist ca dumneata...

REMBRAND: Eu ţi-am vorbit ca un om... Ca un om care nu-ţi vrea decît binele şi care n-a rămas indiferent la farmecul d-tale...

LUNA *(trece peste compliment):* Va să zică, d-ta nu te-ai putea căsători niciodată cu o actriţă...

REMBRAND: Nu ştiu! Nu mi-am pus niciodată întrebarea... Sînt sigur, însă că — şi dacă aş face-o — n-aş fi fericit şi, pînă la urmă, aş regreta ceea ce am făcut...

LUNA: Atunci, trebuie să-l compătimeşti din toată inima pe prietenul d-tale...
REMBRAND: Care prieten?
LUNA: Pe Zeiss!... *(Pe nedumerirea lui Rembrand.)* Vrea să se însoare cu o actriță. Cu o viitoare actriță,, adică.
REMBRAND *(acelaşi joc):* Poftim?
LUNA: Mi-a cerut mîna adineauri...
REMBRAND: Zeiss? *(E uluit.)*
LUNA: Şi, ceea ce e mai grav pentru el, am acceptat!... *(Se ridică.)*
REMBRAND *(la asta nu se aştepta):* Felicitările mele...
LUNA: îmi sînt cu atît mai prețioase cu cît sînt primele pe care le primesc...
REMBRAND: Trebuie să recunosc că a fost foarte abil...
LUNA: De ce?
REMBRAND: Dar e aşa de clar! Ne-nsurăm. Moştenim. Facem teatru!...
LUNA: Şi, dincolo de toate, mai e ceva pe care ai uitat să-l spui. *(Privindu-l în ochi.)* Ne iubim...
REMBRAND: *Â la bonheur!...* Sper că o să fiu cavaler de onoare la nuntă...
LUNA: Eşti cel dintîi la care m-am gîndit.
REMBRAND *(cu un compliment adînc şi ironic):* Prea onorat„ d-ră... Şi cu aceste zise, îmi dați voie să vă urez „noapte bună". *(Un gest spre faleza de unde se aude cîntecul celor două muzicuțe.)* Vă aşteaptă cîntecul sirenelor... *(Dispare în cort.)*
ZEISS *(apare în duet cu Alagrec):* Dar unde e flamandul?'
LUNA: A intrat în cort...
ZEISS: Singur? Iară fură sos tomat. Fugi după el... *(Alagrec intră urgent în cort.)*
LUNA *(după o rapidă ezitare):* Ştii că m-am gîndit la ce mi-ai spus adineauri... Nu mai e nevoie să aştepți pînă mîine ca să-ți dau răspunsul...
ZEISS: Te-ai consultat cu pictorul de firme?
LUNA: Nu, numai cu mine însămi.
ZEISS: Şi?
LUNA: Primesc!... Primesc cu recunoştință. *(îi întinde mîna* Zeiss ezită dacă să i-o sărute ori nu. Pînă la urmă i-o sărută bărbăteşte.)* Au!... *(îşi scutură mîna, apoi i-o întinde iarăşi.)* Poți să mi-o săruți. *(Ceea ce Zeiss face, în timp ce Rembrand iese din cort, urmat de Alagrec.)*
KEMBRAND: Oh! Porumbeii, porumbeii...
ZEISS: Tocmai la timp ai venit. Ne lipsea piața San Marco.
REMBRAND: Cred că e cazul să bem un pahar de vin în cinstea fericitului eveniment.
ZEISS: Alagrec! Lichid în pahare, să sărbătorim evenimentul.
ALAGREC *(trecînd spre pahare):* Ce eveniment?
ZEISS: Lasă, că afli tu după ce treci oceanul...

(Alagrec pune vin în pahare. în timpul acesta urmează replicile de mai jos. Rembrand se duce în fața portretului Lunei, pe care îl contemplă o clipă. Apoi ia o pensulă şi vrea să-l şteargă.)

JLUNA: Ce faci?
.REMBRAND: Vreau să-l şterg!... Să-mi anulez opera nereuşită. Tot ai spus că nu semeni la gură.
LUNA- Nu-l strica. E păcat!
JREMBRAND: Ei! Ce-o să fie! Un portret mai puțin în viața mea. *(Luna nu mai insistă.)*
ZEISS *(îl opreşte, la timp):* Stai! Stai, domnule, nițel... *(Priveşte portretul.)* Acuma e gura ei... Cînd l-ai modificat?
REMBRAND *(se uită):* Eu? Nici nu l-am atins...
LUNA: Ba da... E modificat la gură...
ZEISS: Precis. Acuma, gura ei are căldura vieții... E o gură vie şi, parcă, sărutată recent... O sărutare care i-a pus zîmbetuJ şi lumina şi culoarea acolo unde trebuie şi de unde lipsea...
IREMBRAND: într-adevăr! Ce-o fi asta?

(Alagrec discret, jenat, fără să-şi dea seama, începe să se şteargă, încet, cu mîneca hainei, la gură.)

HUSSEIN *(intră):* *Â la boner.* Digranda, la voi nu culcat estem bre...
TOȚI: Eeee! Hussein?...
HUSSEIN: Hussein nu putem dormim, bre... Dacă Hussein culcam la pat, amesim la dumnealui. Daca la picioare sculam, somn estem la dumnealui şi dormim vrem!... Şi atunci, venit suica bem... *(Lui Alagrec.)* Suica, bre!

Cortina

ACTUL H

TABLOUL IV

Acțiunea se petrece, după un an, în Bucureşti, la începutul lui septembrie, în vila unde locuieşte „menajul" Luna şi Zeiss. *De*corul reprezintă camera lui Zeiss, la etaj. E o încăpere mare, îngrijită şi mansardată. O masă de lucru, rafturi cu cărți multe... Tablouri de „Rembrand" şi de alții (nu lipseşte portretul Lunei» făcut la Mangalia). Un divan mic pentru odihna de după masă. O uşă, în dreapta, care comunică cu interiorul vilei, o alta în stînga, care dă în odaia de culcare a lui Zeiss. în fund, ferestrele mansardate ale încăperii, deasupra oraşului, ale cărui reclame luminoase, situate la înălțimea respectivă, se văd în noapte. Căci este după miezul nopții. La ridicarea cortinei, Zeiss, îmbrăcat cu haină groasă şi scurtă de casă, scrie la masa de lucru... Scrumierele sînt înțesate de mucuri de țigări şi în încăpere plutesc nori de fum, proveniți din acestea... O țigară aprinsă — în curs de consumare — se află, pe o scrumieră, lîngă el. în gură ține un termometru... După cîteva clipe de la ridicarea cortinei, în cuprinsul cărora Zeiss scrie, se opreşte din scris, se uită la ceasul de la mînă, apoi scoate termometrul din gură şi îl consultă.

ZEISS: Iarăşi 37 şi 8. *(Către termometru, punîndu-l alături de călimară.)* Mai schimbă, drăguță, subiectul. De trei luni numai atîta ştii să arăți la ora asta!...37 şi 8... Eşti complet lipsit de fantezie. *(Se aude o bătaie în uşă. Imediat şi rapid, Zeiss ascunde manuscrisul sub o copertă oarecare şi, luînd o carte de alături — dinainte pregătită, pentru asemenea surprize — se preface că citeşte, cufundat în text.)* Intră!

ALAGREC *(intră. Poartă basc şi e îmbrăcat într-un trench-coat. Eplouat, atît la propriu, cît şi la figurat):* Bună seara, maestre!

ZEISS: Arsosit, domnule decan?

ALAGREC *(un timp, se aşază).*

ZEISS: S-a şi terminat spectacolul?

ALAGREC: De un ceas şi jumătate...

ZEISS *(privindu-şi ceasul):* Adevărat. E unu trecute... Şi, mă rog, unde „ați" fost astă-seară după spectacol? *(Surîde.)*

ALAGREC *(cu parapon):* Astă-seară „au" schimbat localul. „S-au" dus la Ath^nee Palace.

ZEISS *(nu întreabă cu cine s-a dus Luna).*

ALAGREC: Nu te interesează cu cine s-a dus?

ZEISS: Nu! Asta o interesează numai pe ea...

ALAGREC: Da! Că Luna are sateliții săi personali.

ZEISS *(ridicînd, amuzat, ochii din carte şi privindu-l):* Aşa e între aştri, dragul meu!

ALAGREC: Şi astă-seară a apărut o planetă nouă... Unul care zice că e petrolist... *(Cu parapon.)* Dar primejdia e tot unde „ştim noi"... *(îşi aprinde o țigară.)* Pot să-mi scot *trench-uU*

ZEISS *(fumînd):* Plouă? *(Tuşeşte.)*

ALAGREC: Ai luat picăturile, maestre?

ZEISS: Da!

ALAGREC: Plouă!

ZEISS: A venit toamna!... încep să se deschidă balurile, să se faneze ultimii trandafiri în grădini şi să moară ofticoşii...

ALAGREC: Nu mă interesează. La bal nu mă duc, trandafiri nu consum şi oftică lipseşte...

ZEISS: Azi ai fost la „Academie"? La cursuri?

ALAGREC: Da!

ZEISS: Şi ce ați lucrat?

ALAGREC: O natură moartă! Ne-a adus o țigancă beată, moartă. Venea de la un chef, probabil...

ZEISS *(aşa, în treacăt):* Şi pe la teatru ce mai era?

ALAGREC: Succes! Succes mare... Din ce în ce mai mare...

(Un fum şi un timp.) Şi-a văzut visul cu ochii!... *(Cu necaz neabil camuflat.)* E vedetă!

ZEISS: Toţi sînteţi „vedete", de ce te plîngi? într-un an de zile, de cînd m-am însurat cu Luna, toţi trei aţi făcut carieră... Luna a debutat în teatru cu mare succes, Rembrand, după expoziţia de astă-iarnă, se vinde ca pîinea caldă, iar tu, ce să mai vorbim? Ai uimit Belle Artele, maestre, cu „promisiunile" pe care le „făgăduieşti".

ALAGREC: Lasă, nu mă mai lua d-ta în peripiizon...

ZEISS *(pe ton de glumă ca şi pînă acum):* Singurul dintre voi care a ratat în parcurs sînt eu. Din cauza noii mele situaţii sociale, a trebuit să abandonez ultima mea profesiune şi cea mai agreabilă. O mare actriţă — în devenire — ca Luna, nu poate fi soţia unui fotograf ambulant.

ALAGREC: Dacă nu-i convenea, trebuia să nu se mărite cu d-ta.

ZEISS: Mi-a convenit mie... Şi — pe urmă — ea nu m-a împiedecat niciodată să-mi exercit profesia mai departe. M-am împiedicat eu...

ALAGREC *(punctul lui de vedere):* Mă rog... D-ta însă nu trebuia să te însori.

ZEISS: De ce, iubite maestre?

ALAGREC: Aşa!

ZEISS: „Aşa", este un răspuns, ori foarte complicat şi mă depăşeşte, ori unul prea incomplet şi mă punepegînduri... Precizaţi, vă rog.

ALAGREC *(convins):* Greierii nu trebuie să se însoare niciodată...

ZEISS: Daa? Şi de cînd insecta respectivă e musai să fie celibatară? Şi „de ce"?

ALAGREC: Fiindcă greierii trebuie să cînte, nu să iubească...

ZEISS: Şi nu vedeţi posibilitatea nici unei legături între cîntec şi dragoste, venerate maestre?

ALAGREC: La greieri, nu!

ZEISS: Şi ce vă face să mă comparaţi — atît de convins — cu această talentată şi simbolică gînganie?

ALAGREC *(privindu-l cu dragoste şi curajul pe care aceasta i-l insuflă, dincolo de toate celelalte consideraţii):* Cîntecul inutil!...

ZEISS *(pe buzele căruia surîsul de pînă acuma se stinge — păleşte — cît durează replica):* Da!... Asta ar putea fi, eventual, o explicaţie!... în cazul meu, însă, este inoperantă... Eu nu cînt... încerc numai să descifrez solfegiile vieţii. încercam, adică! Acuma mă mulţumesc numai să-i ascult melodiile cîntate de alţii... *(Schimbă tonul.)* Rembrand ce mai face?

ALAGREC: Nu mă interesează.

ZEISS: Dar ce ai tu cu el? Am observat că — de la un timp încoace — şi numele lui îţi face rău...

ALAGREC *(copilăros, stînd pe sac ca să nu-i scape mîţa):* De ce se bagă?

ZEISS *(serafic):* Unde?

ALAGREC: Pe fir!

ZEISS: Probabil, ca să încurce iţele...

ALAGREC *(din ce în ce mai antrenat de gafă):* Ah! ce m-a „uns" astă-seară! *(Se unge cu mîna pe piept.)* La sfîrşitul spectacolului a venit Franga la cabină... *(Cu necaz.)* Că de cînd e actriţă mare, nu-l mai deranjează actriţele pe d-l Franga!... Din contră!...

ZEISS: Toată lumea observă Luna cînd apare în toată splendoarea ei pe firmament...

ALAGREC *(cu satisfacţie):* Şi Rembrand plesnea. Mai ales că d-ra l-a primit pe Franga foarte drăguţ... Şi tocmai cînd Franga o invita la masă, în oraş, trosc şi coşul cu flori al petrolistului... *(Un timp reflexiv.)* Ah! Ce foc o să pun eu odată la toate sondele astea, să se termine şi cu petroliştii ăştia din teatru!...

ZEISS: Aşa să faci, maestre! Şi Luna ce invitaţie a acceptat din toate?

ALAGREC: Pe a mea! Ca s-o conduc acasă!... Pe urmă, însă, a intrat pictorul de firme în circuit — la ureche — şi s-au decis să meargă cu toţii la „Athenee Palace"... Bineînţeles, eu m-am retras imediat...

ZEISS: Şi n-ai fost cu ei?

ALAGREC: „Lipsea" posibilităţile... Şi ca să-mi plătească mie ăia, nu există. Mai bine sar masa.

ZEISS: Deci, judecind după escaladare, n-ai mîncat...

ALAGREC: Dar nici n-am înghițit!... M-am așezat și eu la o masă mai retrasă și-am cerut un țap... Și fiindcă n-avea bere decît la sticle — ceea ce nu corespundea — m-am enervat și n-am mai luat nimic...

ZEISS: Am o salată de *beuf* la mine în odaie — nemaipomenită. Porția mea de la dejun, pe care n-am mîncat-o.

ALAGREC: Nu, că vin acuma aici cu toții și prăjesc eu ceva de la tratație... Că mă duc jos, nu-i las 1

ZEISS: Prin urmare, astă-seară iarăși avem musafiri?...

ALAGREC: Da! Iarăși... *(Un timp.)* Dar, în orice caz, astă-seară trebuia să vie direct acasă. Să nu se mai ducă în oraș.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: Nu știi?

ZEISS: Nu...

ALAGREC: în cîte sîntem astăzi?

ZEISS *(privindspre calendar):* în 19 septembrie, precum pretinde dînsul... *(Gest spre calendar.)*

ALAGREC: Și, anul trecut, la 19 septembrie ce s-a întîmplat?

ZEISS *(care știe precis despre ce este vorba):* La 19 septembrie... *(Se preface că se gîndește.)*

ALAGREC: Va să zică, nici d-ta nu știi?...

ZEISS *(jucînd mai departe, pe inocență):* A fost vreun mare eveniment internațional?

ALAGREC: Nu! *(Un timp.)* Zău că nu știi, maestre?

ZEISS *(același joc):* Nu...

ALAGREC *(fericit că știe numai el, începe să cînte):*

De ziua nunții tale-ți scriu
Acum... cîteva rînduri...

ZEISS: Adevărat! Astăzi se împlinește un an de la căsătoria mea...

ALAGREC: Drept care, te rog să-mi dai voie să-ți ofer o mică atenție din partea mea... *(îi dă o pungulită de țiplă.)* Potrivită cu modestele mele mijloace...

ZEISS: îți mulțumesc, Alagrec! *(Dă replica cu o oarecare și destul de sinceră emoție.)* Ești singurul care ți-ai amintit această dată... *(Desface pungulită și scoate o cravată.)*

ALAGREC *(fălos): Seta pura !* Chiar de la d-ta o am cadou! Mi-ai dat-o de Anul nou. *(își dă seama de gafă și rămîne confuz, incapabil de replică.)*

ZEISS *(cu reală emoție, față de adorabila încurcătură a puștiului):* Vino să te sărut... *(îl sărută, după care își desface cravata de la gît și-o pune pe cea dată de Alagrec.)* Fă-mi-o tu!... *(Alagrec începe să-i „facă" cravata, în timpul acestei operații — mai precis, către sfîrșitul ei — începe să tușească.)*

ALAGREC *(cu o umbră de panică în ochi și în glas):* Iară tușești, maestre!...

ZEISS: Fiindcă mi-ai umblat tu la gît...

ALAGREC *(observînd maldărele de mucuri):* Și în loc să te lași de fumat — cum a spus doctorul — văd că... *(Gest spre țigările fumate.)*

ZEISS: Sînt și mucurile rămase de ieri.

ALAGREC: Doctorul a spus să nu mai fumezi deloc.

ZEISS: Și cînd îmi spunea asta, era cu țigara în gură!... E foarte ușor, cînd ești cu lingura de icre negre în mînă, să recomanzi cuiva să nu se mai atingă de ele...

ALAGREC: Astăzi ce febră ai avut, maestre?

ZEISS: Nici o linie...

ALAGREC *(ia termometrul si îl consultă):* Nici o linie peste 37 și 8? Mereu la fel!

ZEISS: Nu e termometrul bun...

ALAGREC: Maestre! Ar trebui să te decizi și să schimbi aerul, cum a spus doctorul...

ZEISS: M-am și decis. O să-l schimb cît de curînd, dragul meu...

ALAGREC: Și unde vrei să te duci la „aer"?

ZEISS: Nu știu! în spațiu, probabil!...

ALAGREC *(privindu-l cu afecțiune, scapă vorba din gură):* Numai să mai ai timp...

ZEISS: Timp în spațiu, sau spațiu în timp?

ALAGREC *(amărît, onest, sincer):* Dă-mă dracului să mă ia!.. Spune mai bine că vrei să te sinucizi și gata...

ZEISS *(tușind):* Un moment... Să termin de tușit și-ți răspund pe urmă. *(Tușește groaznic.)*

(Alagrec îl bate — în timpul accesului de tuse — copilărește, pe spate.)

ZEISS *(a terminat chinta de tuse):* Cred că trebuie să încep să iau un sirop.

(De jos, de la parter, se aud zgomote, voci și pași.)

ALAGREC *(ciuleşte urechea):* Au sosit!... *(Cu „pointă".)* „Ie" ei!...

ZEISS *(acelaşi joc ca şi Alagrec):* Da... „ie" ei!...

(Ascultă amîndoi atenți. Zgomotele cresc. Imediat începe să cînte un patefon o melodie de dans.)

ZEISS: Urmează dans!...

ALAGREC: Şi „beție generală!"... Eu m-am „uşchit"... Mă duc jos la postul de comandă... *(Către ieşire.)* Dar mă mir de unde dracul or mai fi avînd ace de patefon, că aseară le-am manglit pe toate... *(Iese repede.)*

(Zeiss, după ieşirea lui Alagrec, îşi schimbă complet „fizionomia". îşi aprinde o nouă țigară şi se aşază la masa de lucru, cu urechea ațintită la toate zgomotele care vin de jos. îşi pironeşte ochii pe tabloul Lunei. E un om care suferă, singur, onest, fără ostentație. Ca o lacrimă care izvorăşte singură — rostogolită de greutatea propriei ei substanțe — pe un obraz care nu participă, benevol, la operație. Muzica de jos se aude foarte clar. Pocnesc eventual cîteva sticle de şampanie, la oficiu. Se aud risete de femei şi de bărbați.)

LUNA *(intră, imediat după ce toate măsurile de mai sus sînt luate):* Bună seara, *mon seigneur et maîtref...* Mi-a spus Alagrec că încă nu dormi şi atunci mi-am permis să-ți forțez uşa turnului de fildeş!

(E frumoasă, elegantă, sclipitoare şi inconştientă. Departe de drama pe care o animă în jurul ei, nu trebuie situată, totuşi, nici prin ton, nici prin gesturi, în antipatia spectatorilor... Ea ştie ce ştie şi noi ştim ce ştim.)

ZEISS: Sînt măgulit, doamna şi stăpîna mea! *(Schițează o reverență.)*

LUNA: Nu mai fi tu chiar atît de măgulit, că — imediat — o să mă blestemi! Şi îmbracă-te urgent, să cobori cu mine... Avem musafiri...

ZEISS: Şi îți mai trebuie încă unul în plus?

LUNA: Neapărat! O femeie măritată trebuie să aibă, totdeauna, girul soțului, mai ales cînd o ia razna. Ca să nu creadă ceilalți că soțul are ceva împotrivă şi ca să nu apară ridicol în ochii lor... El, în primul rînd.

ZEISS: Foarte bine judecat!

LUNA: Nu e aşa? E i n-au de unde să ştie şi nici nu vreau să se ştie că soțul meu — admirabilul meu soț — nu e decît cel mai drag şi mai generos şi mai sacrificat prieten! E voie? *(Un gest să-l sărute. îl sărută pe frunte.)* Ştiu că nu-ți face plăcere să vii niciodată între prietenii mei...

ZEISS: Unii din ei sînt şi ai mei...

LUNA *(ştie la cine face aluzie):* Şi sinceri, te rog să mă crezi...

ZEISS: Nu m-am îndoit niciodată...

LUNA: îți mulțumesc şi pentru mine şi pentru „el" ...! *(Un timp.)* Atunci, vii?

ZEISS: Cum trebuie să mă îmbrac?

LUNA: Ceilalți sînt în smoching... *(0pauză mică.)* Să nu te superi că îți dau de lucru. Astă-seară, însă, e o zi mare pentru mine... Şi — sper — şi pentru tine, deopotrivă. De aceea am ținut s-o sărbătoresc cu tine şi cu prietenii mei, aici, acasă, la „noi"...

ZEISS: Va să zică, eşti în cunoştință de cauză? *(Crede că Luna face aluzie la aniversarea lor. Are o strălucire caldă şi mulțumită în ochi.)*

LUNA: Da! Astă-seară, înainte de începerea spectacolului, a venit directorul teatrului la mine în cabină şi m-a felicitat.

ZEISS: Dar el de unde ştia?

LUNA: Cum de unde ştia? Pînă în acest moment nu ştim decît noi trei: el, eu şi autorul... *(Zeiss e nedumerit.)* Şi deşi vreau să vă fac o surpriză şi să vă anunț evenimentul la toți o dată, ție am să ți-1 spun înainte... *(Cu un surîs.)* Soțul trebuie să cunoască toate bucuriile femeii înaintea tuturor!... Nu?

ZEISS: Sigur! *(A înțeles că a fost vorba de o confuzie.)* Şi despre ce este vorba?

LUNA: Un autor anonim a scris o piesă de teatru special pentru mine. Directorul a citit-o şi este mai mult decît încîntat... E sigur că va avea un succes enorm, care să mă consacre definitiv... Am manuscrisul piesei la mine, şi de-abia aştept să-l citesc.

ZEISS *(jucînd pe galanterie şi „badinaj"):* Sincerele mele felicitări, doamnă!... E, într-adevăr, un mare succes, pentru un început de carieră...

LUNA: Să ştii tu! Alte actriţe, mari şi celebre, se roagă de autori să scrie un rol pentru ele...

ZEISS: E şi părerea mea...

LUNA: Sînt atît de curioasă să citesc piesa! în orice caz, titlul îmi place. *Geamandura...*

REMBRAND *(intră. E foarte enervat şi contrariat):* Ce faci, dragă, ţi-ai lăsat musafirii singuri?... Noroc, Zeiss!

ZEISS: Eu în două minute sînt gata...

LUNA: Stai tu cu el pînă se îmbracă... Mi-e frică să-l las singur... E în stare să adoarmă în dulap cu smochingul în braţe.

REMBRAND *(cu „pointă"):* Petrolistul e foarte vexat de felul cum îl primeşti în casa ta. *(Zeiss a trecut în odaia de culcare de alături.)*

LUNA: Şi ce face?

REMBRAND *(acelaşi joc):* Sondează... pe Franga!...

LUNA *(a dispărut).*

REMBRAND *(îşi aprinde o ţigară. Face cîţiva paşi prin încăpere foarte enervat. Apoi se decide şi deschide uşa de la dormitorul lui Zeiss):* Eu sînt...

ZEISS *(dinăuntru):* Imediat sînt gata! Du-te jos şi tu, că vin. Jur! Din moment ce mi-am pus pantalonii, restul nu mai interesează... A, pardon, uitam gulerul! îmi faci tu cravata?

REMBRAND: Da! *(Se aşază. Uşa rămîne deschisă între ei şi toată scena, se va petrece — fie replicile schimbîndu-se prin uşă, fie dîndu-le Zeiss de cîte ori intră în scenă.)* îmi pare bine că sîntem o clipă singuri... Am să-ţi spun unele lucruri care te privesc personal... Foarte grave... *(A tras cîte un fum între replici.)*

ZEISS *(din cameră):* Acuma să mă vezi la pantofii de lac!! *(O pauză, după care Zeiss intră.)* Ce zici c-ai să-mi spui? *(E cu pantalonii de smoching, cu pantofi de lac şi cu haina de casă, pe care i-o ştim.)*

REMBRAND: în legătură cu nevastă-ta...

ZEISS *(glumind, fără ca Rembrand să-şi dea seama, cît e de serios):* N-am nici o legătură cu nevastă-mea.

REMBRAND: Te previn că eu am de gînd să-ţi vorbesc „serios".

ZEISS: Atunci, dă-mi voie să-mi pun şi cămaşa scrobită!... Să nu fiu în discordanţă cu solemnitatea... *(Trece în dormitor.)*

REMBRAND: Şi ă propos de Alagrec! Cred că-i dai prea mult nas. Şi tu, şi nevastă-ta... De la un timp încoace, de cînd i-ai băgat în cap că e mare pictor „în devenire", s-a obrăznicit mai rău ca unul... devenit gata...

ZEISS: Taie-i nasul!...

REMBRAND: Nu pot să mă pun eu cu un copil.

ZEISS: Atunci, nu te pune! *(Vine cu cămaşa scrobită pusă şi cu gulerul prins de butonul din spate. în mînă ţine cravata de smoching.)* Mi-o faci?...

REMBRAND: Vino încoace, la lumină...

ZEISS *(ducîndu-se „la lumina', unde-l trage Rembrand.)*

REMBRAND: Am impresia că nu te interesează ce vreau să-ţi spun. *(începe să-i facă cravata.)*

ZEISS: Din contra. Abia aştept să începi... *(I-a terminat de făcut cravata.)* Un moment, să-mi pun şi ultima parte a armurii... *(Intră o clipă în dormitor şi revine îmbrăcîndu-şi vestonul de la smoching.)* Sînt gata! *(Nu se ştie dacă e „gata" să asculte, sau „gata" că s-a îmbrăcat.)*

REMBRAND: Ia loc! *(Zeiss se aşază.)* Uite, dragul meu, ce vreau să-ţi spun! *(Se plimbă, căutîndu-şi bine cuvintele. Să nu spună nici mai mult decît ar fi convenabil, nici mai puţin decît socoteşte el necesar.)* De la începutul căsniciei tale, trăind în permanenţă alături de voi, şi mai ales de soţia ta, care pentru mine este, dincolo şi înainte de toate, „soţia ta"...

ZEISS: Nu trebuie să „apeşi" pe nici un fel de cuvînt, fiindcă prind înţelesul exact al fiecăruia.

REMBRAND: Nu mă mai întrerupe. Te rog să crezi că situaţia mea în acest moment e foarte delicată...

ZEISS: De ce te pui singur, în cazul ăsta, în asemenea situaţii?

REMBRAND: Pentru că, în calitatea mea de prieten — în primul rînd al tău şi apoi al ei — mă simt obligat, dator chiar, să-ţi semnalez unele lucruri, pe care tu — din izolarea ta, neînţeleasă şi poate voită — nu ai prilejul să le constaţi...

ZEISS: Nevastă-mea nu mă înşală!... Pot să jur pe orice, chiar cu riscul de a părea ridicol.

REMBRAND: Nici nu am avut de gînd să spun una ca asta... Sînt însă lucruri care, chiar dacă nu se petrec într-un anume moment, se pot totuşi întîmpla în altele, dacă nu „se" intervine la timp.

ZEISS: Te asigur că, pe mine, nevastă-mea nu mă va înşela niciodată. Nici în prezent, nici în viitor. Este o imposibilitate de fapt, tehnică, ca să zic aşa ... Şi ca să te scutesc de sarcina, delicată, pe care ţi-ai luat-o, află că am o încredere oarbă în ea. Totală!

REMBRAND: Foarte frumos din partea ta...

ZEISS: Luna nu iubeşte decît teatrul şi pe omul pe care şi l-a ales. îşi iubeşte visul cu care s-a născut şi care a început să prindă consistenţă pămîntească...

REMBRAND: A! Dacă te mulţumeşti cu teoria asta, comodă şi generală, mă rog! Intervenţia mea rămîne nulă şi neavenită. Nu uita, însă, că Luna e tînără, frumoasă şi singură, în vîrtejul pe care noua ei carieră şi gloria, sub semnul căreia a început-o, îl desfăşoară sub paşii ei, incerţi şi ademeniţi de toate drumurile, care i se deschid din toate părţile, în această mare răspîntie a vîrstei şi a vieţii ei. Tu nu o însoţeşti niciodată, nicăieri! Nu-i dai niciodată un sfat... O laşi să-şi clarifice singură toate nedumeririle şi să-şi rezolve prin proprii mijloace toate problemele de viaţă... De viaţă nouă! în viaţa ei, în casa ei, în activitatea ei, poate chiar în gîndurile ei, tu eşti mai mult o presupunere decît o realitate...

ZEISS: Asta presupui tu!

REMBRAND: Lipsa ta alături de nevastă-ta în circulaţia cotidiană şi plată a vieţii, abţinerea ta — ciudată — de la orice atitudine sau intervenţie, dă loc la unele posibilităţi de interpretare care nu sînt nici în avantajul tău, nici în interesul ei...

ZEISS: Şi cine sînt „abilii" profitori?

REMBRAND: Toţi cei care roiesc şi vor roi — cu rîndurile mereu îngroşate — în jurul strălucirii ei. Hienele morale ale vieţii în care trăim... Magnaţii capitalurilor şi ai tuturor îndrăznelilor... Colecţionarii de perle smulse de alţii din măruntaiele mărilor şi din stridiile vieţii...

ZEISS: Rău te-a enervat, mă, petrolistul! *(Surîde.)*

REMBRAND *(vexat de replica lui Zeiss şi de tonul cu care i-a servit-o):* Perfect! în condiţiile astea, eu am terminat tot ce aveam de spus.

ZEISS: De ce nu i-ai spus toate astea ei?

REMBRAND: Fiindcă nu e nevasta mea!

ZEISS: Tocmai! Sînt unele lucruri pe care un „prieten" le poate spune mai uşor decît soţul ei unei femei...

REMBRAND: De ceai apăsat aşa pe „prieten"?

ZEISS: Ca o dovadă că contez pe tine... Şi apoi *(se ridică),* iubite plastic şi prieten, nu scăpa din vedere că, tinereţea fetei acesteia se cere să fie trăită din plin pînă la ivirea inevitabilă şi restrictivă a marelui moment al dragostei. Cel care decide totdeauna şi fără replică de viaţa unei femei, în proiecţia ei, mai departe.

^REMBRAND: Bine, dar acest „mare" moment îmi place să cred că s-a ivit în viaţa ei!

ZEISS: Cînd?

REMBRAND: în clipa cînd s-a îndrăgostit de tine ...

ZEISS: Faci o confuzie, dragul meu. Eu am fost şi sînt încă „primul" moment din viaţa ei. Nu „marele"... Acesta va urma desigur la timpul lui. *(L-a luat gura pe dinainte.)*

REMBRAND *(privindu-l nedumerit):* Tu ai băut ceva astăseară?

ZEISS: Da! Infuzie de Poligala. La ceas cîte o linguriţă... *(Tuşeşte.)* Vezi, nici nu i-am pomenit bine numele şi şi-a şi adus aminte tuşea de ea.

ALAGREC *(intră):* M-a trimis d-ra să vă spun că vă roagă să veniţi imediat jos...

ZEISS: Cum mă găsiţi, maestre, „ca smoching"? N-aveţi impresia că am descins direct dintre manechinele unei vitrine de confecţii?

ALAGREC *(lui Rembrand, care s-a aşezat):* Ştii că i-am pus sare în şampanie lui Franga... Şi-a băut-o toată, ca un tîmpit!

ZEISS: Fii atent, exploratorule! De la sare pînă la stricnina nu e decît un pas...

(Rembrand se aşază pe un fotoliu.)

ALAGREC: Ea! parcă cianura de potasiu e de vise rele?...

ZEISS: Tu nu cobori?

REMBRAND: Vin imediat... Mă doare puțin capul...

ZEISS: Să-ți trimit un piramidon de jos... Trebuie să aibă Luna! Că ea e cu „calmantele" *(Iese.)*

REMBRAND *(lui Alagrec, care vrea să iasă după Zeiss):* Alagrec!... Un moment, te rog. Şi zici că idiotul ăla a băut şampanie cu sare?

ALAGREC: Trei pahare! Parcă el mai ştie ce bea! E ars complet! *(Cu intenția de a-i face rîcă lui Rembrand.)* L-a otrăvit toată seara petrolistul... A vorbit numai de bani şi de cît îi produc sondele... L-a zăpăcit, în cisterne...

REMBRAND: în lipsa mea „s-a" mai dansat?

ALAGREC: Da! A dansat d-ra cu găzarul... Şi pe Franga l-a refuzat, fiindcă nu se mai ține pe picioare.

LUNA *(intră cu o tăviță cu apă şi cu o casetă):* Ți-am adus un piramidon.

REMBRAND: Prea drăguță, merci.

LUNA *(lui Alagrec):* Du-te şi spunei Măriei, să nu mai destupe nici o sticlă de whisky şi nici de şampanie. *(Alagrec iese.)* Adevărat că te doare capul?

REMBRAND: M-a durut toată seara...

LUNA: Am observat că tot timpul ai fost indispus!

REMBRAND *(ia caseta şi bea puțină apă):* Şi n-am avut de ce?

LUNA: O migrenă, desigur...

REMBRAND: Pentru care îți rămîn profund recunoscător...

LUNA: Mie? Nu văd legătura!...

REMBRAND: Scoțîndu-mi capul din circulație, m-ai împiedicat să mai judec cu el...

LUNA: E foarte recomandabil, pentru inteligență, s-o mai odihneşti din cînd în cînd... *(0 ia spre uşă.)* Nu vii jos?

REMBRAND: Aştept să-şi mai facă întîi piramidonul efectul...

LUNA: Ții atît de mult să „judeci" ce se întîmplă acolo?

REMBRAND: N-am nici o calitate să judec pe nimeni şi nimic.

LUNA: Şi dacă ai avea vreuna, pe cine ai aduce în instanță cel dintîi?

REMBRAND: Mai e nevoie să-ți precizez?

LUNA *(glumind, pe ton de împricinată):* Şi ce-am făcut, domnule judecător? Zău că nu stiu de ce m-ati adus în fata dv.

REMBRAND: E foarte comod să iei în glumă lucrurile serioase, atunci cînd îți convine...

LUNA *(privindu-l cu toată dragostea pe care o are pentru el şi pe care — totuşi — o comprimă pe cît poate):* Acuma m-am convins că te doare capul de adevărat şi îl menții în pauză.

REMBRAND *(brusc, pe un ton destul de dur):* De ce ții cu orice preț să te faci de rîs? Şi pe tine şi pe omul al cărui nume îl porți?

LUNA: Tu vorbeşti acuma în numele tău sau al lui bărbatu-meu?

REMBRAND: N-am nici un drept să vorbesc în numele meu...

LUNA: Şi cu atît mai puțin să vorbeşti în numele lui.

REMBRAND: M-a autorizat!

LUNA *(surprinsă):* Zeiss?

REMBRAND: Da...

LUNA: Cînd?

REMBRAND: Adineauri...

LUNA: Mi se pare foarte curios... îl ştiam un om curajos, obişnuit să se exprime totdeauna cu mijloace proprii. Şi ce te-a autorizat să-mi spui?

REMBRAND: Delicat şi sensibil cum este, n-a precizat nimic.. Dar este limpede că omul acesta suferă din cauza atitudinii tale! Şi în casa voastră, şi în afară de ea. E prea mîndru însă ca să ți-o spună.

LUNA *(inocentă):* Dar ce-am făcut?

KEMBRAND *(întrebînd cu un gest exasperat tăriile cereşti, rezumate momentan la plafon):* Ce-a făcut? Mă mai şi întreabă ce-a făcut? *(Se întoarce către ea.)* Ce caută Franga în casa voastră?

LUNA: Din moment ce se afla în compania noastră, cînd v-am invitat, pe toți, aici, n-aveam nici un motiv şi nici nu puteam să nu-l invit şi pe el...

REMBRAND: Cum poți să aduci pe fostul tău logodnic, pe omul care la prima ocazie pe care a avut-o la îndemînă ca să-ți dovedească dragostea lui, te-a aruncat peste bord şi la propriu şi la figurat? Şi de ce îi permiți să-ți facă în fiecare seară vizite la cabină. Ce mai ai de vor-

bit cu el? Omul acesta ți-a spus tot, o dată pentru totdeauna...

LUNA: Nu sînt obișnuită să dau oamenii afară, mai ales cînd unicul scop al vizitei lor este să-mi aducă un omagiul

REMBRAND: Daaaa? Omagiu? Va să zică acuma, cînd d-ra Roiu este „vedetă" la ordinea zilei, nu-i mai „repugnă^ actrițele? Nu se mai vexează luminările lui tat-so agățate de mucuri în tavanul prăvăliei?

LUNA: Cu atît mai bine dacă omul și-a schimbat părerea între timp.

REMBRAND: Pentru ce i-ai permis să-ți aducă parfum? Pentru ce l-ai primit?

LUNA: Nu i-am permis și nici nu l-am primit... Și în viitor,, cînd faci o afirmație, te rog s-o controlezi atent în prealabil...

REMBRAND: Mă rog! Dar coșul de flori, de la bivolul cu burta plină de petrol rafinat, pentru ce l-ai primit? Și de ce l-ai adus aici?

LUNA: Sper că soțul meu nu te-a autorizat să-mi spui nici un fel de necuviință...

REMBRAND: Necuviințele îmi aparțin și îmi iau întreaga lor răspundere...

LUNA *(blind):* Inutil... N-am să-ți reproșez nimic! Vreau să te rog numai să... ieși afară...

REMBRAND: Și nu numai din această încăpere!... Și din casă chiar! Nu vreau să mă fac nici complicele, nici paravanul nimănui!... *(Iese, trîntind ușa.)*

LUNA *(e enervată și nemulțumită. După o clipă de ezitare, se decide, deschide ușa și strigă.):* Dan!... Dan!... Dan, nu fi copil...

ZEISS *(apare în ușă):* Dar ce e cu el? Era să mă dea peste cap pe scară.

LUNA *(caută să se stâpînească. Aprinde o țigară):* Ne-am certat!

ZEISS *(declamînd în glumă):*

Supărările iubitei
Sînt ca ploile cu soare,
Repezi și cu cît mai repezi
Cu atît mai trecătoare...

LUNA: Nu începe și tu, te rog ...

ZEISS: Iartă-mă! Nu știam că e ceva grav...

LUNA: Nu, nu e grav! E numai... idiot.

ZEISS: A propos de idioți, musafirii tăi vor să plece...

LUNA: Mă duc să-i dau afară! Cred că e cea mai bună soluție... Mai ales că nu mai am chef de nimeni și de nimic. De abia aștept să mă apuc să-mi citesc piesa. *(Iese.)*

(Zeiss tușește. Apoi trece la masa de lucru, cu figura complet schimbată. Acuma este el cel adevărat. Bolnav, trist, nesfirșit de trist, în fața hotărîrii pe care știe că a luat-o. Caută și pune în evidență o scrisoare dinainte pregătită... Aprinde o țigară și fumează. Dintr-un dulăpior de perete scoate o sticlă cu coniac, își pune într-un păhărel și-l bea. De jos, salutînd intrarea Lunei, se aud ovații — urlete, mai bine zis — și imediat reîncepe, impetuoasă muzica de dans. Zeiss ascultă o clipă imobil.)

ALAGREC *(intră):* Misiunea mea s-a terminat pentru astăseară. Le-am pus sare în pahar la toți. *(Se duce să-și ia trench-coat-ul.)*

ZEISS *(reluîndu-și tonul și figura „pentru lume"):* Văd că sînteți foarte bine dispus, domnule decan!

ALAGREC: Da, iubite maestre! Sîntem!... Fiindcă petrecerea *(gest spre „jos")* luînd sfîrșit, ne putem duce și noi astă-seară mai devreme acasă...

ZEISS *(ascultând muzica de jos, care crește):* Văd că petrecerea nu numai că nu s-a sfîrșit, dar de abia își ia avînt...

ALAGREC *(tare, pe piață):* E ultimul dans de adio! D-ra le-a spus că are de citit o piesă noaptea asta, și i-a pus pe liber... Dar mi-a plăcut cum le-a zis-o, de la obraz!... *(A terminat să se îmbrace.)* Atunci, maestre, noapte bună și pe mîine! *(Muzica încetează jos.)*

ZEISS: înainte de plecare, nu te distrezi cu un coniac?

ALAGREC: Exclus.

ZEISS: Fă-mi plăcerea. *(A luat sticla și alt pahar din dulăpior. Un pahar care nu seamănă deloc cu cel din care a băut el.)*

ALAGREC: Dă-mi în paharul d-tale, maestre, nu mai murdări altul...

ZEISS: Nu, drăguță, că mi-e frică să nu-mi afli... secretele. *(Rîde și din rîs, după ce oferă coniacul lui Alagrec, dă în tuse.)*

ALAGREC *(cu coniacul în mînă):* Mie nu-mi place deloc tuşea asta, maestre!

ZEISS: Nici mie ... *(îşi toarnă şi lui.)* Şi pentru că e cam uscată, o s-o ud puţin... Noroc! *(îl priveşte lung, cu multă afecţiune.)*

ALAGREC: Noroc... *(Observă privirea pironită pe el.)* De ce te uiţi aşa la mine?

ZEISS: Tu, cînd te uiţi la cineva, cu ce scop o faci?

ALAGREC: Ca să-l văd bine.

ZEISS: Şi eu tot aşa... *(Beau amîndoi.)* Mai vrei unul?

ALAGREC: Nu, că pe urmă... Noapte bună, maestre...

ZEISS: Noapte bună, domnule decan!

(Alagrec iese. Zeiss rămîne cu privirea în gol, dusă, după „domnul decan", care coboară scara. Are un moment de emoţie, pe care-l alungă cu un gest uşor, ca şi tandreţea acestei emoţii.)

LUNA *(intră. Zeiss s-a reaşezat la masa de lucru şi face ordine în Mr Ui):* Te deranjez?

ZEISS: Niciodată Luna n-a deranjat poeţii...

LUNA: Uff! Bine c-am scăpat de ei!

ZEISS: Au plecat?

LUNA: Mai bine zis i-am dat afară. Nu ştiu de ce, niciodată oamenii ăştia şi oamenii, în general, nu m-au dezgustat mai mult decît astă-seară... Şi de ei, şi de mine...

ZEISS: Poate astă-seară ai fost tu mai sensibilă ca de obicei.

LUNA: Poate şi asta!... *(Aprinde o ţigară.)* Ce bine e aicea la tine! E o atmosferă aşa, nu ştiu cum, reconfortantă! La tine în odaie, cu tine alături, mă simt totdeauna în siguranţă, fără să fiu totuşi ameninţată de ceva sau de cineva. E un fel de siguranţă preventivă, ca să zic aşa.

ZEISS: De ce n-ai venit mai des atunci?

LUNA: Am crezut că fac mai bine să nu vin...

ZEISS: Pentru care din noi?

LUNA: Pentru amîndoi deopotrivă...

ZEISS *(în ochii căruia încolţeşte timidă o licărire de speranţă):* Te-ai gîndit vreodată la asta?

LUNA: Foarte des! Şi totdeauna m-am simţit jenant de mică faţă de frumuseţea gestului tău... Faţă de lealitatea aproape jignitoare cu care ai înţeles să respecţi contractul dintre noi...

ZEISS *(senin):* Stii că astă-seară expiră...

LUNA: Ce?

ZEISS: Contractul de căsătorie. *(Glumind.)* Astă-seară se împlineşte anul de cînd m-am însurat cu Luna. Nu cu cea de pe cer... Cu cea de pe pămînt.

LUNA: Adevărat?

ZEISS: Da! 19 septembrie... *(Gest spre calendar.)*

LUNA: Ce repede a trecut!... Şi cîte s-au întîmplat de atunci! Şi tot, absolut tot, îţi datorez numai ţie... Fericirea mea, succesul meu... Aveai dreptate cînd spuneai că — după ce mi-ai dat viaţa — eşti obligat să mă ajuţi s-o şi trăiesc. Te-ai ţinut de cuvînt, Cristian! Vorbă cu vorbă!

ZEISS: Mi se pare aşa de curios cînd îmi spui pe nume! Am impresia că nu sînt eu...

LUNA: Tu nu poţi să fii niciodată altul! Şi nici să semeni cu altul. Faci parte din categoria oamenilor care se nasc pe lume fără duplicat...

ZEISS: Dar ce e cu tine astă-seară? îmi faci nişte complimente !!

LUNA: Sînt mai repede mărturisiri. *(Privindu-l drept.)* Nici nu ştii ce bine te cunosc, Cristian!

ZEISS: Cînd ai avut timp să mă „studiezi"?

LUNA: între timp... Cu toate legile speciale ale căsniciei noastre, nu uita că am dus, totuşi, o viaţă separată în comun.

ZEISS: Toată viaţa mea am avut noroc de paradoxuri...

LUNA: Şi obiceiul ăsta al tău — de a lua lucrurile în glumă — pentru mine, e un lucru foarte serios... Te-am urmărit, te-am căutat sub glume, ţi-am cercetat, ca să zic aşa, toate rafturile intime, dincolo de ce ai pus în vitrinele făcute să atragă sau să depărteze ochii celor care trec pe lîngă ele.

ZEISS: Şi?

LUNA: Eee... Şi... multe! Multe la care m-am gîndit şi mă gîndesc mereu...

ZEISS *(atent, foarte atent, deşi nu vrea să se observe acest lucru):* Şi cu ce scop ai făcut şi mai faci încă toate aceste eforturi care mă onorează?

LUNA: Cu nici unul precis. Ca să constat, probabil, o dată mai mult şi cu mai mare părere de rău, că florile cele mai frumoase nu înfloresc mai niciodată în grădina care le merită.

ZEISS *(a înghețat. Totuşi, îşi menține tonul, cu multă dificultate):* Şi eu, care mă aşteptam să-mi faci o declarație de dragoste!!*I*

LUNA: E cea mai mare pe care aş fi putut să ți-o fac, Cristian!... îmi pare atît de rău că nu te iubesc... Că nu pot fi aşa cum am vrut, cum am dorit, cum am încercat chiar în gîndurile mele — soția ta adevărată...

ZEISS: Bine, dar problema asta nu trebuia pusă niciodată... între noi.

LUNA: Ba eu mi-am pus-o şi mereu!... Tu, nu? *(îl priveşte drept în ochi.)*

ZEISS *(fără nici o ezitare. Brusc, cum şi-ar înfige un ac în inimă sau cum ar slobozi un glonte în tîmplă):* Nu!... Eu, nu!...

LUNA: Niciodată, Cristian? Fii sincer cu tine însuți, cum sînt şi eu, cu *mine!...*

ZEISS: Niciodată, Liliana!... Eu am intrat în viața ta pe date atît de certe, încît nici o clipă nu mi-am îngăduit să visez dincolo de ele... Şi-apoi, viața mea este astfel croită — nu ştiu, de mine sau de alții — că nu-şi poate îngădui riscul unei fixări nici în timp, nici într-un anume loc... Eu sînt făcut să circul, în existență, ca sîngele într-un organism viu... Şi în clipa cînd m-aş opri... aş îngheța în propriile mele vine... înțelegi?

LUNA: îmi pare bine că n-ai suferit, Cristian! Sînt fericită, crede-mă!... în judecata şi poate în orgoliul meu de femeie, îmi închipuisem contrariul... Acum mi s-a luat o piatră de pe inimă... O piatră grea...

ZEISS: Şi eu, care credeam că sînt o piatră scumpă...

LUNA: Nu s-a găsit nici una care să te egaleze, crede-mă!

ZEISS: Fetița mea dragă...

LUNA: Atît aş fi vrut să fiu „femeia ta" dragă... Să mă îndrăgostesc de tine, ca o nebună, să-ți aduc în viață şi în suflet şi în brațe — o dată cu dragostea mea — tot ceea ce simt că viața nu ți-a dat niciodată...

ZEIS3: Eu mă mulțumesc, Liliana, numai cu ce mi-ai spus acuma! E cea mai caldă răsplată pe care puteai să mi-o dai, dacă te-ai gîndit vreodată că mi-ai putea fi datoare cu o răsplată. Şi acuma, chestiunea aceasta fiind lichidată, ia să stăm noi de vorbă un pic, avocăteşte. Contractul nostru fiind expirat, calitatea mea de soț încetează şi...

LUNA *(îl întrerupe):* Dă-1 încolo de contract... Nu vezi cîtă importanță i-am acordat, că nici n-am ştiut că expiră... Şi nici nu m-am gîndit nici o clipă la asta.

ZEISS: în schimb, m-am gîndit eu. *(Ia scrisoarea.)* Uite, aici ai o scrisoare din partea mea...

LUNA *(vrea s-o citească).*

ZEISS: Nu, că nu e pentru tine. E pentru avocatul la care te vei duce chiar mîine...

LUNA: Pentru ce?

ZEISS: Pentru ca să se ocupe de divorț... în această scrisoare se află motivele legale ale acestuia.

LUNA: Nici prin minte nu-mi trece să mă divorțez...

ZEISS: Dar poate că îmi trece mie...

LUNA: A, da! Ai dreptate! Mă rog! Dacă ții tu!... Uitasem că mai e vorba şi de libertatea ta, pe care ți-o țin încătuşată de atîta timp!... Iartă-mă...

ZEISS: Păi vezi? Dacă-mi vine gust să mă însor? Vrei să intru în puşcărie pentru bigamie?...

LUNA: în orice caz, chiar dacă ne divorțăm, sper că n-ai de gînd să pleci din casa „noastră"?...

ZEISS: Nici nu mă gîndesc. Pînă în clipa cînd prezența mea nu va deveni inoportună.,.

LUNA: Pentru cine?

ZEISS: Pentru ochii lumii. în orice caz, însă, oriunde mă voi găsi, totdeauna voi fi alături de voi. Ca şi cu voi...

LUNA: Cu care „voi"?

ZEISS: Cu „voi". Cu tine şi cu cel care e sortit să-ți fie adevăratul tovarăş de viață. Cu cel pe care inima ta îl cheamă şi mintea ta îl îndepărtează de atîta timp... Cu cel pe care îl iubeşti şi care te iubeşte... Fiindcă şi eu te cunosc pe tine, Liliana, tot atît de bine cum îl cunosc şi pe el... Şi ştiu că dacă pînă astăzi dragostea voastră nu s-a mărturisit, aşa cum e drept, cum e firesc şi cum trebuia să se întîmple, a fost numai din cauza mea şi a prieteniei voastre pentru mine... Tu nu i-ai spus lui că îl iubeşti fiindcă, în formă, erai soția mea,

şi nici măcar în formă nu vroiai să mă jigneşti, iar... Rembrand nu ţi-a spus că te iubeşte fiindcă, în fapt, mă crede soţul tău... Acum, obstacolul a dispărut... Şi dacă nu te-am sfătuit să denunţi contractul dintre noi mai demult, am făcut-o numai din motive strategice... Vream să ştiu cu cine îmi mărit nevasta şi să mă conving dacă prietenul meu cel mai bun o merită.

LUNA: Şi te-ai convins?

ZEISS: Da! M-am convins.

LUNA: Cît eşti de bun, Cristian!... Mi-e şi ruşine că nici nu ştiu măcar cum să-ţi mulţumesc!... Şi nu ştiu de ce, mă simt, în clipa asta, foarte tristă. Imens de tristă. Parcă a murit ceva în mine...

ZEISS *(ca să schimbe vorba):* Tu îţi dai seama de mutra lui Rembrand cînd o afla adevărul?

LUNA *(de departe):* Care adevăr?...

ZEISS: Cel pe care îl ştim numai noi doi...

LUNA *(totuşi, un pic amuzată):* Adevărat?... El nu ştie nimic. Şi nici n-o să creadă, să vezi!

ZEISS: E şi de necrezut, să recunoaştem!... Noroc, însă, că avem noi mijloacele noastre de convingere... *(Rîde.)*

LUNA *(rîde şi ea):* Cristian... *(E jenată.)*

ZEISS *(tuşeşte).*

LUNA: „Dacă vrei să divorţez de tine, trebuie să-mi faci o promisiune solemnă...

ZEISS: Care?

LUNA: Să te laşi de fumat...

ZEISS: în trei luni de zile, îţi jur că nu mai pun nici o ţigară în gură!

LUNA: De ce în trei luni?...

ZEISS: Atîta durează cel mai bun sistem să te laşi de tutun... Scazi, scazi ţigările treptat, cîte una pe zi, pînă ajungi la ultima... Ori, eu fumez 90 de ţigări pe zi... Deci, în trei luni am ajuns la zero...

LUNA: Temperatura ţi-ai luat-o?

ZEISS: Da! Normală!...

LUNA: N-ai avut nici o linie? *(Ia termometrul.)* Ia pune-ţi termometrul puţin, să mă conving şi eu...

ZEISS: Normală, adică 37 şi 8, cît am de obicei seara...

LUNA: Mîine chem iarăşi doctorul, să ştii!

ZEISS: O să spună acelaşi lucru pe care îl ştim... şi pe care îl repetă mereu... O stare post-gripală...

LUNA: Să chemăm altul!

ZEISS: De ce să schimbăm doctorii, cînd post-gripala e aceeaşi?

LUNA: Aşa! Ca să-mi faci mie plăcere şi să dorm liniştită noaptea. Phiuuu... A propos de somn, am uitat de piesă... Mă duc s-o citesc. *(Sună telefonul de pe masă.)* La ora asta cine ar putea fi?...

ZEISS: Am şi eu telefoanele mele nocturne...

LUNA: Da, da... Să ştii că aşa e!... Niciodată n-am stat la tine pînă la ora asta!... Şi, deci, dulcineele te pot chema în voie, fără risc...

ZEISS: Alio!... Oooo!... Bună seara, scumpa mea!... Da!... Sînt singur, ca de obicei... Nevastă-mea?... Doarme dusă, singură şi ea, ca de obicei... Ia spune, *chirie,* ce-ţi doreşte inimioara?... *(Luna ascultă atentă şi nedumerită.)* Musafirii? Da, au plecat... I-a dat Luna afară pe toţi... cum o să fiu beat, „mamy scump"?

LUNA: *(cu dezgust:)* "Mamy scump"... Cu de astea vorbeşti la telefon? Phuuuu!

ZEISS: Alio!... Da... sînt atent... Mă insultă însă, cineva... de alături! Da, da... Beat... Nu beat... Remarcă ce poate să însemne în viaţă o simplă schimbare de accent?... *(întinde receptorul Lunei.)* Rembrand la telefon !...

LUNA: Nu m-a chemat pe mine! Dacă avea să-mi spună ceva, n-avea decît să sune la telefonul meu de jos...

ZEISS: N-a îndrăznit... Nu ştie că ne-am divorţat...

LUNA: îl priveşte şi nici nu mă interesează. Spune-i să cheme peste cinci minute, jos...

ZEISS *(la telefon):* Sigur că am auzit tot ce-ai spus! N-am pierdut nici o vorbă... Ascultă, genialule! Cheamă-mă din nou, peste cinci minute, la telefonul nevesti-mii... Ăsta e defect şi nu înţeleg bine ce spui... Da, cobor jos, la ea. N-ai nici o grijă, că nu se deşteaptă! Doarme tun, că a citit o piesă de teatru !... Atunci refă numărul. Da? Am şi coborît... *(închide)*

LUNA *(privindu-l, drăguţă, jenată, recunoscătoare):* îmi vine să-ţi sărut mîna...

ZEISS: Nu! *(Pleacă fruntea.)*

LUNA *(îl sărută):* Noapte bună!...

ZEISS: Noapte bună!... *(încet.)* Adorato!... *(închide uşa... Afară zorile încep să strivească violete ude şi triste în ferestre... Zeiss începe să strîngă hîrtiile, pe care le pune într-o servietă dinainte pregătită... Apoi vine din dormitor cu o valiză pe care o deschide, pe o mobilă... trece şi revine din nou, cu hainele în care l-am cunoscut, pe braţ şi cu aparatul fotografic pe umăr. Pune hainele în valiză şi aparatul alături. Desprinde o fotografie a Lunei din perete sau ia una care se află pe birou. O pune peste haine în valiză şi închide valiza... Trece în dormitor, de unde revine îmbrăcat într-un trench-coat vechi, răpănos. Trench-coat-ul lui! Pe cap are — ca şi Alagrec — un basc... Ia valiza într-o mînă — ca pe vremuri găleata — [în valiză a băgat şi servieta cu hîrtii] şi, pe umăr, trepiedul, cu aparatul înşurubat în creştet, ca un cap de mort... Deschide uşa şi iese încet, după ce stinge lumina...)*

(Scena rămîne goală, în lumina vînătă a zorilor, care se amestecă cu fumul de ţigară... Zeiss se aude tuşind din ce în ce mai depărtat, în timp ce cortina coboară foarte încet peste scena goală.)

TABLOUL V

Acelaşi decor din tabloul IV. E transformat însă într-un elegant atelier de pictor. Un şevalet mare, altele mici, cu tablouri — gata ori în lucru — pe ele. Peste tot, tablouri, pînze, suluri, cartoane, ulcele cu pensule etc. Acţiunea se petrece peste trei luni de la tabloul precedent, adică spre sfîrşitul lui noiembrie, E o dimineaţă luminoasă. Pe fereastră, perspectiva citadină e în concordanţă cu anotimpul. Pomi cu crengi de cărbune, case cu aspect dezolant în soarele sleit, pe ele, ca o lumină tardivă şi inutilă... La ridicarea cortinei, Luna e aşezată la fosta masa de lucru a lui Zeiss. Aceeaşi şi în acelaşi loc... Este cufundată într-un maldăr de ziare, pe care le răsfoieşte şi din care taie — Cu o foarfecă mare — cronicile dramatice pe care, cu o pensulă muiată în gumarabică, le lipeşte într-un caiet-album. Pe un fotoliu — mai la distanţă — Alagrec fumează cu „pipa", ca orice pictor care se respectă. E îmbrăcat în acelaşi trench-coat şi cu acelaşi basc pe cap. Singurul ornament, în plus, afară de pipă, este un fular răsucit în jurul gîtului. Alagrec e oarecum „virilizat" şi, sub o mare tristeţe care se citeşte pe figură, se i vede dragostea „extatică" pe care o are pentru Luna, pe care o priveşte imobil.

LUNA *(văzîndu-şi de treabă):* Prin oraş ce se vorbeşte despre *Geamandura ?*

ALAGREC *(trezit din reverie):* Poftim?

LUNA: La ce te gîndeai?

ALAGREC: La nimic... Şi cînd nu mă gîndesc la nimic sînt foarte atent la ce nu mă gîndesc.

LUNA: Te-am întrebat dacă ai auzit ce se vorbeşte despre premiera *Geamandurei* în oraş.

ALAGREC: E cea mai mare lovitură a stagiunii!... Şi d-ta, noul idol al publicului!...

LUNA: Judecind după cronicile dramatice, se pare că, înîntradevăr, a fost un mare succes...

ALAGREC: Ce succes? Triumf!... Biletele s-au vîndut toate pentru o săptămînă înainte.

LUNA: De unde stii tu?

ALAGREC: Am fost eu la „cassă" să cumpăr un loc. Nimic!... Nici un bilet...

LUNA: Şi dacă ai fi găsit unul, ce te făceai?

ALAGREC: Nu cumpăram !

LUNA: Sînt aşa de fericită!... Şi să nu ştiu cine e autorul care mi-a dat ocazia să am succesul pe care l-am avut la premieră? Care m-a consacrat!

ALAGREC: Tot Bucureştiul vorbeşte despre el şi nimeni nu-l cunoaşte!

LUNA: Să sperăm că după succesul pe care l-a avut piesa lui, o să iasă la lumină... Dacă nu de altceva, măcar ca să-şi încaseze drepturile de autor...

ALAGREC: I-a pus Dumnezeu mîna în cap.

LUNA *(termină de lipit ultima cronică):* Aşaaa! Acuma pot să-mi aprind o ţigară! *(Ceea ce şi face.)* Singurul meu regret este că, la premieră, n-a fost şi Zeiss...

ALAGREC: De unde poţi să ştii?

LUNA: Sînt convinsă că a plecat de mult din ţară... Totul era pregătit, calculat în amănunt, de acum trei luni. Din seara „contractului"! Divorţul, fuga, tot! Dar de ce să plece aşa? De ce să fugă? Fără un cuvînt, fără să dea un semn de viaţă de-atunci?

ALAGREC: D-ta n-ai vrut să fugi la fel, anul trecut, la mare?

LUNA: Eu am vrut să fug pentru ei...

ALAGREC: Poate şi el a fugit pentru alţii...

LUNA: Pentru cine? Pentru bărbatu-meu şi pentru mine?

ALAGREC: Pentru mine nu, în nici un caz.

LUNA: N-ar fi avut nici un sens. El a fost autorul moral şi material al fericirii noastre.

AL.\GREC: Şi cînd şi-a socotit misiunea terminată a dispărut... *(Brusc.)* Maestrul te-a adorat... Asta e precis. Şi-a fugit în clipa cînd s-a convins că nu-l iubeşti... Pot să mă duc în Franţa şi să-mi pun gîtul la ghilotină dacă nu e aşa.

LUNA: Copilării ... Mi-a jurat că nu m-a iubit niciodată şi că niciodată nu s-a gîndit că ar putea fi pentru mine altceva decît a fost...

ALAGREC: A jurat strîmb...

LUNA: El?

ALAGREC: Numai pentru d-ta! Ca să n-ai remuşcări, ca să te poţi mărita cu inima uşoară cu cel pe care îl iubeai. Pot să mă duc la crematoriu şi să mă incinerez singur dacă n-o fi aşa.

LUNA: Ce te face să crezi asta?

ALAGREC *(îşi bate nasul):* Ăsta! şi... ăştia. *(Arată ochii.)* Şi te-a iubit aşa cum l-ai iubit d-ta pe d-l Rembrand. Din clipa cînd a venit cu d-ta în braţe la cort... Pot să mă duc la...

LUNA: Lasă, nu te mai duce nicăieri şi stai aici să vorbim! Crezi tu asta, Alagrec?

ALAGREC: De fapt, ne-am cam amorezat toţi în primele momente... Unii dintre noi însă, ne-am revenit mai tîrziu. Şi Hussein te iubea... D-ta n-ai băgat de seamă că maestrul murea de dragoste pentru d-ta? Că se chinuia, ca o rană vie care se hrăneşte din propria ei durere?

LUNA: Nu, nu, nu, nu, nu se poate! Dacă ar fi fost aşa, Cristian mi-ar fi mărturisit... El nu m-a minţit niciodată.

ALAGREC: Poate că, de data asta, a vrut să se mintă pe el şi n-a izbutit... Şi-atunci a plecat... *(Oftează.)* Dar eu tot o să-l găsesc. Că nici nu mă mai interesează filmul, dar pe maestrul îl găsesc... Fără el, am rămas mai singur, decît în clipa cînd nu aveam pe nimeni pe lume... Fiindcă atuncea nu aveam ce să regret...

LUNA: Da, da... Ai dreptate, Alagrec... Trebuie să-l găsim... Fără el, parcă ne flutură mereu un steag negru la poartă...

ALAGREC: Fiindcă trăieşte „mortul" din noi.

REMBRAND *(intră):* Bună dimineaţa, copii! în sfîrşit, l-am descoperit. *(E foarte încîntat.)*

LUNA: Pe Cristian? Unde?

REMBRAND: Nu pe Cristian, dragă! Cred că am descoperit cine e autorul *Geamandurei.* în orice caz, sîntem pe drumul cel bun. Directorul teatrului a primit o scrisoare de la el.

LUNA: Da? Şi cine e? Spune-mi repede.

REMBRAND: Scrisoarea e semnată, ca şi piesa, „Un anonim".

ALAGREC: Atunci de unde ştie directorul cine e?

LUNA: Sigur că da...

KEMBRAND: Ai răbdare, draga mea, să-ţi explic. Ştii că *Geamandura* a fost prezentată la teatru în manuscris!

LUNA: Da, şi?

REMBRAND: Directorul a comparat imediat scrisul piesei cu cel al scrisorii... şi sînt identice... *(E satisfăcut, ca şi cum ar fi descoperit el treaba asta.)*

LUNA: Şi ce-am rezolvat cu asta?

KEMBRAND: Oricît! E un pas înainte... Mai ales că, în scrisoarea trimisă directorului, Anonimul îl roagă, ca toate drepturile de autor care i se cuvin, să fie vărsate unui oarecare Constantin Taiga, domiciliat în str. Sfinţii Voievozi, nr. 79.

(Alagrec păleşte. Se ridică brusc.)

REMBRAND: O să ne ducem la adresă chiar azi după masă şi să facem şi noi cunoştinţă cu d-l Taiga ăsta! Nu?

Şi nu se poate să nu aflăm nimic de la el... Dacă mo fi, după cum bănuim noi, chiar el autorul, în persoană...

LUNA: Merg şi eu cu voi... Hai să mergem acuma, imediat....

REMBRAND: Directorul e ocupat toată dimineața la teatru.

ALAGREC: Pe mine mă scuzați. Am o întîlnire urgentă în oraş şi-am întîrziat. *(Dispare.)*

REMBRAND: Dar ce l-a apucat pe junele?

LUNA: Nu ştiu! De cîtva timp are o atitudine foarte ciudată. De cînd ne-am căsătorit noi, mai exact...

REMBRAND: Da! Am observat şi eu că face tot ce se poate ca să mă evite. E gelos pe mine. Şi curios! Deşi era la fel de îndrăgostit de tine şi pe vremea lui Zeiss, tot pe mine era gelos.

LUNA: Simțea probabil unde e primejdia. *(îi surîde drăguț.)*

REMBRAND *(rîde):* Şi dragostea mea ce-a făcut toată dimineața singură? *(Se apropie tandru şi o îmbrățişează.)*

LUNA: A lipit cronici dramatice...

REMBRAND: în „cartea gloriei"...

LUNA: Ca să vezi ce prevăzătoare sînt. Nici n-am intrat bine în teatru şi-am şi început să-mi organizez trecutul în vederea viitorului. Vorba lui Cristian...

REMBRAND: Adevărat!... Ştii că l-am visat azi-noapte iarăşi?

LUNA: Şi eu.

REMBRAND: Bietul Zeiss! Cine ştie pe unde o fi?

LUNA: De ce spui „bietul"? Poate acolo unde-o fi... e fericit... Mai fericit decît era aici, cu noi!

REMBRAND: Dac-ai şti cît doresc să fie aşa! Nu ştiu de ce„ însă am impresia că sînt foarte vinovat față de el şi că — deşi obişnuit cu „fugile" lui — asta din urmă — are o semnificație specială...

LUNA: Dan! Spune-mi drept!... Tu ai bănuit vreodată că Cristian m-ar fi putut iubi cu adevărat?

REMBRAND: Te cred! Tot timpul am fost convins că te iubeşte... *(I se pare curios că-l mai întreabă.)* Mă mir că mă mai întrebi!

LUNA: Şi de ce nu mi-ai spus-o niciodată?

REMBRAND: Fiindcă nu mi se părea nimic deosebit ca soțul să-şi iubească soția!

LUNA: A, da, adevărat!... Tu nu ştiai...

REMBRAND: Putea măcar să-mi treacă prin gînd? Am fost convins că, menajul vostru este o căsătorie reală, bazată pe sentimente reciproce... Am fost chiar gelos pe el!... L-am invidiat, l-am detestat... Uneori, chiar l-am urît... L-am urît groaznic.

LUNA: Cînd?

REMBRAND: în nopțile cînd plecam de la voi, singur, acasă, şi ştiam că rămîne cu tine.

LUNA: Dar tu nu observai că eu te iubesc? Că *tu* erai tot?

REMBRAND: Ba da! Şi nu ştiam ce să mai cred! Cîteodată îmi spuneam că nu sînt decît victima unui joc... Că sînteți înțeleşi amîndoi să mă tămăduiți de dragostea pe care n-o mai puteam ascunde.

LUNA: Spune, Dan! Am vrut să te întreb de multe ori!... Cum v-ați împrietenit voi... Unde?

REMBRAND: Am copilărit pe aceeaşi stradă de tîrg de provincie, agățați de cozile aceloraşi smeie turcalețe... El era copilul nimănui... Copil găsit şi crescut de o femeie cu inimă bună. Am stat în aceeaşi bancă la şcoală... Am văzut cel dintîi film împreună şi tot împreună am împărțit prima țigară... Pe urmă ne-am despărțit... Părinții mei s-au mutat în capitală... Şi, într-o zi, eram în primul an la Belle-Arte, ne-am reîntîlnit... El se înscrisese la Litere. Şi iarăşi nu ne-am mai despărțit cîțiva ani... Pînă într-o zi, cînd a dispărut ca şi acum... Fără urmă, fără explicații, ca să ne întîlnim din nou —- peste alți nu ştiu cîți ani — într-o noapte de toamnă, într-o tavernă la Paris. El era chelner, eu client... Un client, însă, căruia i-a plătit chelnerul consumația...

LUNA: A fost şi chelner?

REMBRAND: Dar ce n-a fost? A făcut toate meseriile, ca să le cunoască pe toate, cu oamenii lor. Fiindcă marea lui pasiune... au fost întotdeauna oamenii. Toți oamenii, deopotrivă... A vrut să-i cunoască de aproape... să fie la fel cu ei, ca să-l poată lăsa, fără bănuieli şi rezerve, să-i iubească... El n-a făcut niciodată nici un fel de deosebire între oameni... I-a iubit in corpore şi-a fost frate cu fiecare în parte... A călătorit peste tot, deopotrivă de vesel, în cabinele transatlanticelor, ca şi agățat de tampoanele trenurilor de marfă... în

cele din urmă, se pare că a ostenit şi s-a hotărît să se fixeze. Şi şi-a ales o profesiune... Fotograf... Dar un fotograf deosebit... îmi aduc aminte ce-mi spunea într-o seară. în seara cînd ne-am reîntîlnit ultima dată şi am pus da cale „ridicarea cortului ideologic" pe malul mării, unde te-am cunoscut... „Mă! Eu sînt convins că figura omului — expresia lui plastică, adică — este însăşi figura sufletului omenesc... Prin urmare eu, dacă fotografiez oameni, în fond fotografiez suflete. Suflete pe care le developez în camera obscură a inteligenţei mele, ca să fac cunoştinţă cu ele..."

LUNA: Interesant!

REMBRAND: O fotografie, pentru el, era un fel de radiografie a sufletului uman, ca să zic aşa. Şi, datorită ei^ putea să aleagă bunii de răi, folositorii de inutili, trîntorii de creatori şi aşa mai departe. Intenţia lui avea. un sens uman şi social. Era un vis uriaş şi documentar urzit între două lumi. Cea în care trăia şi cea pe care o visa...

LUNA *(„iluminată" de o constatare):* Dan! Stai! Ştii tu cu. cine seamănă Zeiss?

REMBRAND *(nedumerit):* Cu cine?

LUNA: Ia gîndeşte-te la *Geamandura...* Nu seamănă cu eroul? Cu Gri-Gri?

REMBRAND *(se gîndeşte):* Adevărat!... Da, da, aşa este.... Asta e chiar simbolul *Geamandurei!*

LUNA *(citează):* Şi uite şi replica lui din scena cu mine, în actul II: „O geamandură are un rost precis în viaţa mărilor şi-a oamenilor de pe ape... Ea trebuie să arate vapoarelor călătoare, prin strigătul ei, proiectat în bezne, cum şi pe unde trebuie să ajungă în porturile lor fireşti. Şi — draga mea — o geamandură nu este numai a mărilor agitate de propriile lor adîncuri, ademenind navele încărcate cu muncă şi cu viaţă spre incertitudinea ţărmurilor îmbietoare... Pămîntul are, ca şi apele, geamandurile lui terestre, care — în marea noapte a aşezărilor lumeşti — şi-au proiectat glasul peste orizonturi şi frontiere, chemînd călătorii lumii spre cheiurile adevărate ale fericirii omeneşti. Geamandurile acestea, ale pămîntului, au fost oamenii lui providenţiali". *(Luna, care s-a ridicat tot timpul*

cît a debitat şi, mai exact, a «jucat» tirada lui Gri-Gri, schimbă tonul teatral cu unul curent şi zice.) Aicea... se opreşte... face cîţiva paşi şi pe urmă se întoarce către mine şi zice. *(Reia tonul Im Gri-Gri, de pe scenă.)* „Eu, însă, vezi tu, draga mea, n-am putut să mă ridic pînă la înălţimea marilor chemări şi, poate, asta e drama mea... N-am izbutit să ajung decît o «geamandură» a dragostei... A dragostei care trebuie îndreptată şi ea spre însoritele şi visatele ei «porturi fireşti», cum îţi spuneam adineauri. Spre ţărmurile pe care — în ochii îndrăgostiţilor — înfloresc toate florile pămîntului şi deasupra cărora zbucnesc imaculate — spre eternul azur al iubirii — toate columbele sufletului. De aceea, poate, cîntecul meu de geamandură solitară nu sună în urechile tale decît ca un geamăt al propriilor mele deznădejdi"...

REMBRAND: în fond, Zeiss a fost tot un fel de geamandură... Geamandura fericirii noastre...

LUNA: Aşa cred şi eu... *(Pe gînduri.)* Şi cîntecul lui n-a fost decît un geamăt al propriei lui deznădejdi...

ALAGREC *(intră. Este exuberant, fericit. De emoţie, cînd deschide gura să vorbească, îi cade luleaua. Se apleacă şi-o ridică zicînd: „Pardon", apoi trece la replică.)* Ştiu unde e maestrul! L-am descoperit... Ştiu tot!...

LUNA *(fericită ca şi Rembrand):* Unde e?

ALAGREC: Vă spun imediat... Să răsuflu, c-am fost atît de zăpăcit, încît am fugit după tramvai pînă aici crezînd că sînt în el. *(Nu mai ştie unde să-şi pună luleaua. în gură, în buzunar?)*

LUNA: Las-o-ncolo de lulea şi spune...

ALAGREC *(dîndu-i luleaua, lui Rembrand):* Umple-mi-o, te rog, cu tutun, pînă spun... Am plecat de aici direct la directorul teatrului şi l-am rugat din partea d-tale *(se adresează Lunei, în timp ce Rembrand scoate o pungă de cauciuc şi umple luleaua lui Alagrec cu tutun)* să-mi dea scrisoarea pe care a primit-o din partea autorului piesei, că vrei s-o vezi. *(Scoate o scrisoare din buzunar.)* Uite-o! Examinînd cu atenţie plicul, am observat ştampila poştei, ca să ştiu de unde este expediată scrisoarea... Uite-o! *(0 prezintă celor doi, care-l urmăresc*

atenți.) Man-ga-li-a! E clar! *(Cei doi îl privesc nedu-*

79, la cămin. Şi asta numai „el o ştia . . . .

Cortina

ACTUL III

TABLOUL VI

în casa lui Hussein, în apropiere de Mangalia, a doua zi după tabloul precedent. Decorul reprezintă încăperea „principală'* a locuinței lui Hussein. Este o cameră mobilată în stilul turcesc ai caselor din Dobrogea. Ferestrele au „vedere spre mare". Prezența lui Zeiss în această încăpere a adus unele „imixtiuni" de „stil". Astfel, se poate remarca o maşină de spirt, o măsuță plină cu sticluțe de medicamente, aparatul fotografic rezemat într-un colț şi un fotoliu de pluş anacronic, pe care stă Zeiss şi care a fost cumpărat de circumstanță. Lîngă acest fotoliu este o măsuță improvizată, dintr-o fostă ladă de portocale ori dintr-un butoi de untdelemn, acoperit cu un „ştergar" turcesc. Pe măsuță se află cîteva ziare, o scrumieră, brichete, țigări, „muzicuța" lui Zeiss şi — tronînd peste toate — fotografia Lunei, pe care Zeiss a luat-o cu el la finele tabloului IV. După bătaia gongului, se aud în timpul cît, foarte încet, se ridică cortina, valurile mării izbind poalele falezei. Zeiss e în fotoliu, acoperit cu un țol turcesc peste picioare. E foarte slăbit, neras — ceea ce face să arate şi mai rău — şi pe cap poartă bascul cunoscut. Fumează, privind țintă la fogografia Lunei, care trebuie astfel aşezată, ca publicul s-o vadă şi să remarce implicit şi privirea lui Zeiss pironită asupra ei... Cîteva clipe, pauză, în timpul căreia Zeiss priveşte fotografia... Apoi, cu fotografia în mînă, are o chintă de tuse seacă, adîncă, concludentă... Pune fotografia pe măsuța improvizată, la loc, stinge

țigara și aprinde alta... Cînd tușește, întoarce capul de la fotografie, ca și cum ar păzi-o să nu-i dea „microbi". Privește — imobil — marea, care se vede pe fereastră...

HUSSEIN *(intră de afară, rebegit și cu cîteva cioturi de salcîm în brațe. Are pe el un pieptar gri, căptușit cu oaie și în jurul gîtului o cîrpă albă, împletită ca un colac. Și el este neras):* Frig estem, bre! *(Se duce să pună lemnele în sobă.)* Uenim, iarna... Adineauri eu uazut pescăruș care zburam la uscat. Asta zăpada insemna, bre...

ZEISS: Da! Și eu simt că trebuie să ningă...

HUSSEIN *(de la sobă, unde înviorează focul, întorcînd capul spre el. Toată atitudinea lui Hussein, tot ce face și tot ce spune trebuie să fie — dincolo de voința lui — impregnată de imensa și dezolata dragoste pe care o are pentru Zeiss):* Tu de unde simsim, bre?

ZEISS: Din suflet, Hussein. Sufletul gol simte zăpada, ca jivinele cînd o adulmecă în luminișurile pădurii...

HUSSEIN: Asta pădure Hussein nu uazut. Hussein nu uazut decît marea...

ZEISS *(privind-o):* Marea!... *(Rar.)* *La grande bleuell* Și eu o iubesc, Hussein...

HUSSEIN: Tu iubești la el, asta știm eu. Dar doctor spus la tine ca marea nu uace bine la plamîn al tău... Doctor spus la tine imediat plecam la munte... Altminteri nu bine estem... Prost estem...

ZEISS: Să nu crezi că mor de oftică, Hussein! Mor de dragoste, mă!

HUSSEIN: Ala nu bun... Tu greiere estem și pentru altu cântat...

ZEISS: Totdeauna greierii cîntă pentru alții. Mi se pare chiar că melodia lor e rezultatul unei suferințe fizice...

HUSSEIN *(care între timp a terminat cu soba, s-a așezat pe „ceva" lîngă el și răsucește o țigară):* Asta noi nu știm... Noi știm că tu bolnav estem, cauza la fata formos care tu fost pescuit. *(Aprinde.)* Mai bine inecam la el, pardon la cuvînt...

ZEISS *(surîde):* De ce spui așa? Și tu ai iubit-oJ

HUSSEIN: Asta prostia la cap batrîn fost, bre... Cauza drujda baut și nu știm ce uorbit!... *(Vede jurnalele de lîngă Zeiss.)* Asta giornal de astăzi estem, bre?

ZEISS: Da! L-a adus Aii adineauri.. Știi că piesa mea a avut mare succes...

HUSSEIN: Ala „jeamandur"?

ZEISS: Da! Și după cum scriu gazetele, afară de Luna, tu ai avut cel mai mare succes...

HUSSEIN *(rîde):* Ha! Ha! Hussein giocat la scena și habar nu aut la el...

ZEISS: Toată lumea a remarcat rolul tău în piesă!

HUSSEIN: Dai giornal la mine, citești, bre! *(Ia jurnalul și-l despătur este.)*

ZEISS *(care-i urmărește mișcările):* Nu acolo! Pe pagina cealaltă... Sus de tot. Unde scrie *Cronica dramatică.*

HUSSEIN *(uitîndu-se pe ultima pagină a ziarului):* Noi altceva căutam... *(Cercetează atent și vizibil pentru public: „Mica publicitate".)*

ZEISS: Ce cauți la „Mica publicitate"?

HUSSEIN: Asta privește la mine... Asta secret la Hussein estem... *(A găsit ce căuta și are o tresărire — un strigăt chiar — exprimai, de preferință, printr-o vorbă turcească.)* Ai, ai, ai , ai, ai, ai! *(Se bucură copilărește.)*

ZEISS: Ce este?

HUSSEIN: Ia citim tu asta articol, bre!... *(îi dă ziarul, indicînd locul unde să citească.)*

ZEISS *(citește curios, atît cît îi permit puterile și cît îl mai poate interesa ceva):*

„Mare recompens!

Domnișor Luna care inecat la anul trecut lîngă Mangalia-oraș și șezut cort cu domn Rembrand-pictor, cu grec ala mic, care vrut film la America facem și fotograf de la plaja care Zeiss chemam la el, rugat estem sa scrim de urgensa la domn Hussein Tefik, oraș Mangalia, strada la Uamaueche număr la poarta 135 auem, pentru comunicam veste grav la el, care singura nădejde de scapăr numai la el auem.

Mulsumim la anticipat,

Hussein Tefik"

ZEISS: Ce înseamnă asta, Hussein?

HUSSEIN *(fericit și încîntat de el însuși):* Asta articol care scris Hussein...

ZEISS *(nemulţumit):* De ce-ai făcut asta, Hussein?

HUSSEIN: Pentru ca tu nu urut dai la mine adres de la domnişor Luna şi fara el tu murim şi Hussein nu vrem asta prostie. Hussein iubim pe tine cum pe copil al lui... *(Mai cald.)* Hussein iubim la tine, mă!... *(înduioşat, izbucneşte în plîns. Un plîns cumsecade, bun, amărît.)* Pentru ce tu vrei faci la mine plîngi, mă? Pentru ce vrei tu mori, mă?

ZEISS *(ca să-l liniştească):* Fii liniştit, Hussein... O să mă fac bine... *(Spune replica fără convingere şi întoarce capul spre mare. Poate că are lacrimi în ochi şi nu vrea să i le vadă publicul.)*

HUSSEIN: Fara Luna, tu, niciodată, nu uacem bine... *(Cu un suspin disperat şi strîns în piept, ca un nod de batistă udă.)* Tu murim, mă!

ZEISS: Chiar dacă o fi să mor *(surîde)* ceea ce n-aş crede, să mă ierţi, Hussein, că am venit să mor la tine... Dar vreau să mor lîngă o inimă... Asta! *(îl atinge pe piept, în dreptul inimii.)* Şi lîngă, asta... *(Arată marea prin fereastră.)*

HUSSEIN: Lasa murim altu batrin. Pentru ce murim tu?

ZEISS *(tuşeşte iarăşi, lung, obsedant, sub privirile îngrijorate ale lui Hussein).*

HUSSEIN: Mîine uenim iară doctor la tine... Hussein fost azi şi rugat la el...

ZEISS: Nu trebuie, Hussein... Păcat de bani...

HUSSEIN: Dar ce? Tu plătim? Turcu plăteşte!

ZEISS: Dac-aş putea, ţi-aş săruta inima ca pe o mînă... *(Rîzînd.)* Inimă cu fes! Turcule, de altădată! Cu copilăria noastră agăţată de şalvarii tăi şi cu sufletul nostru, ca un abur răsuflat între acadele şi alviţe şi lipit, pe cănuţa de tablă, din care gîlgîia — rece şi acrişoară — braga recreaţiilor şi a zilelor de arşiţă... Mă turcule, mă!... *(Tuşeşte din nou mai „uscat".)*

(Hussein îi urmăreşte tuşea alarmat, oftează în semn de convinsă neputinţă. Zeiss după tuse aprinde o nouă ţigară.)

HUSSEIN: Nu mai fumam, bre!...

ZEISS *(epuizat):* Lasă, Hussein... Cred că e ultima ţigară pe care o mai fumez... *(Ca să nu-l alarmeze, adaugă.)* Azi!

HUSSEIN: Foarte bine, bre! *(N-a prins „nuanţa". Dar are şi el felul lui de a-i da încredere, deşi nu mai crede în ea.)* Astăzi fumam asta, mîine fumam altul sigara, poimîine încă unul şi la uara, cînd punem iara cort, acolo. *(Gest în direcţia unde ştie că a fost instalat cortul din actul prim.)* fumam la tine cîte sigările poftim... Ca paşa din Uidin, bre! *(Şi ca să-l convingă că crede în ceea ce spune.)* Eu la uara facem cadou la tine narghile, bre...

ZEISS *(slăbit, îşi lasă capul pe spătarul fotoliului. încearcă să surîdă pe replică):* Vorba ta. Mulslumim!... *(închide ochii şi visează sub ei.)*

HUSSEIN: Acuma pusin latine dormim... Vrei Hussein cîntec cântam?

ZEISS *(face un semn uşor cu capul):* Da!

(Hussein încet, convins de importanţa cîntecului pe care-l începe şi pe care-l socoteşte ca un fel de doctorie morală pentru plămînii bolnavului, scoate o muzicuţă din şalvari şi începe să cînte valsul laimotiv. Zeiss visează mai departe, pe cîntec, imobil. Hussein cîntă puţin, pînă cînd se convinge că Zeiss a adormit. Se apropie de el, constată că doarme şi, neavînd ce să-i facă mai mult, îi strînge ţolul pe picioare. Apoi se duce spre sobă, să mai pună un lemn pe foc.) Alagrec bate în uşă.)

HUSSEIN *(mirat, întoarce capul către acesta):* Cine acolo estem? *(Pe replică se ridică de la sobă, unde era chircit, şi se îndreaptă spre uşă.)*

ALAGREC *(de afară):* Eu!'

HUSSEIN *(tot în parcurs):* Care eu? Eu, ala multe eu estem...

ALAGREC *(deschizînd uşa binişor):* Eu, Alagrec!...

HUSSEXN *(bucuros, foarte bucuros, duce degetul la gură):* Sssttt! *(Un gest spre fotoliul lui Zeiss.)* Doarmim, bre!

ALAGREC *(pătrunde plin în scenă. Se uită la Zeiss, împrejur şi nu-i trebuie prea mult ca să priceapă, măcar aproximativ, situaţia).*

HUSSEIN *(care îl urmează, bucuros de vizită):* Cînd tuuenit, bre?

ALAGREC: Adineauri... Cu trenul de patru...

HUSSEIN *(tot vesel, atît cît îi îngăduie situația):* Tu citit anuns, care Hussein la giornal ai dat?

ALAGREC: Nu. N-am citit nici un anunț...

HUSSEIN: Atunci de unde tu ştiut că el aicea estem? *(E decepționat.)*

ALAGREC: Am aflat dintr-o scrisoare... O să-ți spun eu d-tale. E bolnav? *(Priveşte spre Zeiss, care doarme.)*

HUSSEIN *(încet):* Rău la el, bolnav... Cînd uenit nici doctor la el nu urut vedem, nici doctoria luam, nici nimic nu uacem... Numai stat aşa şi tuşit şi privit fotografia de la domnişor. *(I-o indică.)*

ALAGREC: Aha!

HUSSEIN: La început, el plimbat pusin la marea, vesel fost, pentru Hussein, dar Hussein uazut imediat că el ceva la inima uaem şi bolnav la oftica sîntem... *(Mai încet.)* Hussein uazut singe la el, scuipam şi el ascundem la Hussein... Şi Hussein chemam doctor atunci, deşi el spus că nu urem aducem doctor la el... *(mai încet)* Şi doctor, treile ori, aicea nenit şi spus la el ca plecam la muntele trebuie. Că la boia ce el auem marea nu bun estem... Dar el nu urut plecam. Fiecare zi la cort unde fost mergem... Şi ploaia şi frig fost şi el tot acolo dus. Şi la acum o săptămin, nu mai putem acolo mergem. Şi stam la fotei şi tuşim. Şi tuşim, bre!

ALAGREC *(care nu-şi ia ochii de la Zeiss):* A spus doctorul că are oftică...

HUSSEIN: Sigur, bre! Şi la el spus şi la Hussein spus. *(Mai încet.)* Şi la Hussein spus că dacă el la mare stam, el vrea murim la el... Şi atunci Hussein, care toată povestea la el ştiut, că el am povestit la mine, scris articol la giornal... *(Ia ziarul şi-i arată „anunțul" lui Alagrec, care-l parcurge repede.)*

ALAGREC: Ştii că sîntem cu toții, aici?

HUSSEIN: Şi domnişor?

ALAGREC: Şi!... Şi Luna şi bărbatul său... Rembrand.

HUSSEIN: Hussein credem că numai domnişor putem uacem bine. Plecam munte la el.

ALAGREC: Nici nu se discută. îl luăm cu noi. Să-l v^dădoctorii cei mai mari, să-l îngrijească... Nu mai moare nimeni de oftică în ziua de azi, dacă se îngrijeşte...

HUSSEIN: La el nu oftica omoram... Dragostea omoram... Aşa spus azi la Hussein...

ZEISS *(face o mişcare care întrerupe conversația celor doi. îl privesc atent. Zeiss deschide ochii. Se trezeşte.. întinde mîna să ia o țigară.)* Hussein! Eşti aici?

HUSSEIN: Aici, aici sîntem... Şi musafir auem, bre... *(E vesel.)*

ALAGREC *(se apropie de fotoliul lui Zeiss):* Maestre!

ZEISS *(are o mare emoție cînd îl vede):* Tu?

ALAGREC: De cînd te căutăm...

ZEISS: Ai citit anunțul lui Hussein?

ALAGREC: Nu!... Scrisoarea pentru C-tin Taiga... Maestre! De ce ai făcut asta?

ZEISS: Nu eşti tu „copilul" meu? Nu te-am găsit eu pe malul mării? Orfan de părinți şi, mai ales, de vapor? *(Surîde.)* Cine vrei să mă moştenească?

ALAGREC: Nu... Nu era vorba de drepturile de autor... De ce-ai fugit? De ce nu m-ai luat cel puțin cu d-ta?

ZEISS: Pentru că „moartea" e cel mai intim lucru din lume, coane Alagrec. Mai intim ca dragostea... Ca să mori frumos, trebuie să mori singur.

ALAGREC: Dar nu e vorba de moarte, maestre! E vorba de viață! De viața care te aşteaptă cu brațele deschise, ca să-ți mulțumească pentru tot ce i-ai dat...

ZEISS: Nu i-am dat nimic, mă, beglerbegule...

ALAGREC: Ba da! I-ai dat sufletul dumitale... Şi mintea... Şi lumina amîndurora la un loc.

ZEISS *(ridicîndu-se puțin şi făcînd un efort vizibil ca să pară aşa cum nu este):* Măăăă, dar ai nişte expresii! Vorbeşti ca din cărți.

ALAGREC: Fără d-ta, ce era să fac? Am încercat să te înlocuiesc cu cărțile....

ZEISS *(se apropie mai repede decît ar vrea de ceea ce îl interesează):* Bravo ție, deşi... nu te felicit... Cărțile or să te schimbe... în locul minții tale or să-ți pună mintea altora şi sufletul au să ți-1 înlocuiască cu al lor... în

sfîrşit! Problema e prea lungă ca s-o discutăm acuma şi prea vastă pentru plămînii mei. *(îşi aprinde ţigara.)*

HUSSEIN: Tu spus adineauri că ala singur ultima pentru azi, la tine, estem...

ZEISS: îmi fumez acum şi porţia pentru mîine... *(Cu un surîs spelb.)* Ce e în mînă nu e minciună... Aşa e, turcule?

HUSSEIN: Dar tuşea estem, bre...

ZEISS *(pe un fum):* E fericită?

ALAGREC: *(după o ezitare, alege răspunsul pe care îlsocoteşte mai potrivit):* Da!

ZEISS *(iluminat, cu un surîs bun şi aproape nepămîntesc) :* Şi eu la fel...

ALAGREC: Ştii că e şi ea aici?...

ZEISS *(nu-şi poate împiedica o tresărire, care-l face să se înalţe în scaun):* Luna?

ALAGREC: Da!...

ZEISS: Singură?

ALAGREC: Nu! Cu el! El, însă, nu vrea să ştii că e aici... Nu îndrăzneşte să vină să te vadă...

ZEISS *(cu un surîs):* Dar el, nu înţelege că fericirea lor e uşurarea mea?... Că e fapta mea cea mai mare şi mai importantă din viaţă?

ALAGREC: Asta i-a spus şi Luna... Fiindcă ea e convinsă că n-ai iubit-o niciodată...

ZEISS: Şi nici să nu încercaţi s-o convingeţi... Altminteri sînt sigur că m-ar iubi după moarte.) *(Un timp.)* Bagă bine de seamă ce ţi-am spus...

ALAGREC: Am înţeles...

ZEISS: Şi unde sînt ei?

ALAGREC: Au rămas la restaurant...

ZEISS: Cheamă-i! Dar să vie amîndoi!...

AL\GREC: Da, maestre!...

ZEISS *(după el):* Amîndoi! Ai auzit?

ALAGREC: Da, maestre... *(Iese.)*

ZEISS: Hussein!... Cîntă-mi... *(Ia o oglinjoară de pe măsuţa de alături.)* Doamne! Şi sînt neras şi urît!... Şi asta n-ar fi nimic, dar inspiră milă, Hussein. Şi asta nu vreau. *(Se ridică din fotoliu.)* Mă duc să mă rad şi să mă schimb... *(Face un efort să plece spre camera adiacentă, dar o groaznică chintă de tuse îl pironeşte pe loc. Hussein i-o urmăreşte pînă se termină... Zeiss cade la loc în fotoliu şi rămîne cu ochii duşi, epuizat, subţiat din el însuşi, ca un fum ridicat din anonimele şi imensele lui arderi interioare.)* Cîntă, Hussein...

y

(Hussein începe să cînte la muzicuţă, oriental, valsul laitmotiv pe care — după cîteva clipe — intră Luna, Rembrand şi Alagrec.)

LUNA *(se duce la un semn al lui Hussein, care încetează cîntecul, încet, ca un parfum care se apropie , Ungă foliul lui Zeiss):* Cristian!...

(Zeiss a murit între timp, cu un surîs de angelică satisfacţie pe figură.)

REMBRAND *(s-a întors discret cu spatele spre fereastră).*

LUNA *(fără să-şi dea seama că se adresează unui mort):* Cristian! Am venit „amîndoi". *(Văzînd că n-o aude şi nu se mişcă, întoarce către Hussein şi Alagrec — care o văd — o privire încremenită, de panică. Parcă are ochii de sticlă. Hussein şi Alagrec se apropie la privirea ei, ca la o chemare.)* Cristian!...
(îi ia mîna, care cade inertă pe braţul fotoliului. Rămine lîngă mort, dreaptă, încremenită o clipă.)

(Rembrand nu ştie ce se petrece în spatele lui.)

HUSSEIN *(a înţeles):* Ai murit greierele!... *(Lăcrimează imobil.)*

LUNA *(îndreptîndu-se spre Remlrard):* Adevărat! A murit greierele...!

REMBRAND *(privind pe fereastră):* Ninge!... *(într-adevăr, pe fereastră se văd primii fulgi, care cad peste lume şi peste mare.)*

ALAGREC: Maestre!... *(Se prăbuşeşte în genunchi şi îşi lipeşte fruntea de mîna mcrtului. Din pert se aude o geamandură care îşi începe cîntecul, în amurgul care se lasă o dată cu cortina.)*

Sfîrşit

ȚARA FERICIRII

UN FEL DE COMEDIE ÎN 3 ACTE

1945

PERSOANELE

Emanuel Em. Pecrețeanu, profesor de istorie la liceul „Mihai-vodă" din capitală. 60 de ani. E un om de mare cultură de specialitate și dacă nu a ajuns „profesor universitar", faptul se datorează numai modestiei lui profesionale și încăpățînării de a nu fi vrut să facă politică. Lucrează la o masivă *Istorie universală* și, netrăind decît între școală și familie, s-a „profesorizat" — ca să zicem așa — din toate punctele de vedere.

E îmbrăcat desuet, fără exagerație însă. E modest ca și îmbrăcămintea lui, leal, cinstit și de o timiditate care, pentru neinformați, poate trece chiar drept lașitate. Aceasta, însă, numai în raporturile lui familiale.

La școală e sever, fără să fie „zbir". Este supranumit de elevi „24 ianuarie".

Didona. Soția lui. în douăzeci și șase de ani de căsnicie, a făcut tot ce-a putut ca să-l nenorocească» convinsă — tot timpul — de contrariu. își menține onorabil fosta frumusețe. 45 de ani.

Madam Tecuceanu, mama Didonei. Și n-o să schimbe tocmai ea „Legea soacrelor".

Maria, fiica lui Emanuel. 22 ani.

Truşcâ, băiatul si elevul lui. 18 ani
P n ^ , medic-şef al Spitalului de boli ner voase. 32 ani.

Rock feller
Napoleon al III-lea
Generalul
Paganini
Poetul
— Pensionari ai aceluiaşi spital

Sora Irina, infirmieră.
Angela, prietena Măriei. De aceeaşi vîrstă.
Pantera cu dungi, una din elegantele de profesie ale capitalei. 30 şi, mă rog, de ani.
Fir a, servitoarea-edec a familiei Pecreţeanu. 55 de ani.

Acţiunea se petrece în zilele noastre, în Bucureşti, după cum se poate petrece, fără nici un inconvenient,, oricînd şi oriunde.

ACTUL I

Biroul lui Emanuel Pecreţeanu, acasă la el. Este o încăpere cu ferestrele spre stradă, într-o casă cu un singur etaj, situată pe o stradă de mîna a treia a capitalei. De aceea, tot ce se vede pe ferestre are un aspect mai mult provincial. Pereţii acestei încăperi sînt ocupaţi de rafturi simple, supraîncărcate cu manuscrise, cărţi, hîrţoage, colecţii de publicaţiuni istorice etc. Din cauza „economiei de lemne", acest birou s-a transformat şi în sufragerie, iar biroul propriu-zis (un birou de modă veche, plin de manuscrise, cărţi, un glob pămîntesc etc.) este înghesuit într-un colţ al odăii, ca să poată face loc mesei pentru mîncare, cu cele cinci scaune ale ei. (O masă dreptunghiulară, aşezată în centrul scenei, de-a lungul acesteia. Scaunele sînt „de piele", foarte uzate şi nemoderne.) în afară de aceste mobile, se mai află, în scenă, un fotoliu vechi de pluş, din cele cu franjuri, aşezat în faţa biroului lui Emanuel. („Fotoliul lui, de la birou" este al şaselea scaun din „garnitura" sufrageriei), o oglindă ovală, cu ramă de bronz, străjuită de două „aplici" cu becurile defecte, o pendulă de perete, cu talgerul încremenit într-o parte, precum şi cîteva tablouri cu subiecte istorice: *Maria Stuart, în închisoare, Tăierea capului lui Const. Brîncoveanu, Tudor Vladimirescu, jurînd pe Evanghelie* etc. Toate sînt cromolitografii. Pe birou, în dreptul fotoliului de pluş, se află un telefon şi „cartea" respectivă. De asemenea, o lampă cu picior. Pe rafturile cu cărţi, se află, ici-colo, cîte-un bibelou:

o „pastorală" de porțelan, un bust al lui Napoleon, o scoică de mare, roză, o medalie comemorativă, răzimată „în picioare" etc., etc. Cele două ferestre dinspre stradă sînt „asortate" cu tot dichisul vechi, gospodăresc: draperii, cu galerii de lemn şi fronton; perdele, *brise-bise-uri* şi transperante, rulate strîmb, în părțile de sus ale ferestrelor, pe şireturile cu noduri dese. Toate aceste obiecte şi „detalii" trebuie să creeze „atmosfera" acestei încăperi. O atmosferă de interior burghez, în care nevoia a înlocuit gustul şi în care, totuşi, pluteşte o ceață de intelectualitate. Uşile sînt împărțite astfel: două, în stînga; două, în dreapta scenei. Cea din stînga (pl.I) dă în odaia Măriei. Cea din stînga (pl.II), mult mai mică decît prima, duce spre bucătărie şi dependințe. Uşa din dreapta (pl.I, identică cu cea din stînga, pi. II), dă în dormitorul soților Pecrețeanu. Cealaltă, cu geamuri şi cu *brise-bise-uri,* este uşa care comunică cu un antreu şi cu intrarea dinafară. în acest antreu, cînd se deschide această uşă, se vede un cuier, cu cîteva haine, căciuli şi pălării. De asemenea, bastonul lui Emanuel» agățat vizibil. La ridicarea cortinei, toată familia Pecrețeanu se află în scenă, aşezată la masa care este „pusă" pentru dejun. în capul mesei, cu fața spre public, este instalată soacra, cu şervetul prins, bărbăteşte, în crăpătura bluzei, sau, eventual, a jerseului; pe latura dreaptă a mesei stau soții Pecrețeanu. Didona, lîngă mamă-sa şi Emanuel, la margine. (El are şervetul prins la gît, ca fotele, la bărbier.) Pe latura stînga a mesei stau copiii. Truşcă lîngă maică-sa mare şi, Maria, în fața lui taică-său. Poziția aceasta marchează, de altfel, „preferințele" în familie. Mama şi bunica, pe băiat; Emanuel, fata. în timp ce cortina se ridică sau se deschide foarte încet, toată familia este aplecată, mai mult sau mai puțin adînc, deasupra farfuriilor cu supă. Cel mai aplecat — prăbuşit aproape în farfurie — este Truşcă, a cărui lingură circulă între supă şi gură cu o viteză de două ori mai mare decît a celorlalți. Toată lumea soarbe supa pe diferite tonuri „psihologice", în timpul pe care şi-l acordă liber, între sorbiturile sonore, Truşcă rupe, rapid, bucățele de pîine, pe care le înghesuie în farfurie. Pe ferestrele cu perdelele ridicate, ca să intre mai multă lumină de afară, se vede cum ninge. Amplu, pitoresc, evocator. în soba de zid, cu olane, arde focul şi se vede. Cîteva clipe după ridicarea cortinei, pauză, pe tabloul familial. Se mănîncă supa!...

(Emanuel după două-trei sorbituri, lasă lingura în odihnă.)

SOACRA *(observă, aşa cum observă totdeauna, tot ce face):* Dar ce, logofete? Nu-ți place supa?

EMANUEL *(cu un surîs):* E o bunătate!... *(Un timp.) Si-a-*poi, pe timpurile astea de criză, trebuie să ne obişnuim să ne placă orice.

SOACRA *(către Didona):* „Orice", îl auzi? Pentru că m-am prigorit eu la bucătărie, s-o fac cu mîna mea.

EMANUEL: Dar am spus că e o bunătate, coană-mare...

DIDONA: Atunci de ce n-o mănînci?...

SOACRA: O legumeşte, parc-ar alege grîu de colivă în farfurie.

EMANUEL: E prea fierbinte pentru mine...

SOACRA: De! N-am avut termometru la deget cînd am încercat-o.

TRUŞCĂ: Nu te supăra, mamă-mare, dar să ştii că tot are un cusur. Nu e destul de grasă.

SOACRA: Păi dacă îndesi o dublă de pîine în ea, cred şi eu că-i suge grăsimea...

MARIA *(cu un surîs complice, adresat lui Emanuel):* Miezul de pîine e ca buretele...

TRUŞCĂ: A vorbit şi „Contesa palidă" sau „Nobila tăiată în fragmente"...

EMANUEL: Pătraşcule! Fii cuviincios, te rog, cu sora ta mai mare...

TRUŞCĂ *(acelaşi ton de „băiețoi" vulgar şi prost-crescut):* Dar ce? Are vreun merit că e mai mare ca mine? Ghinionul meu c-a adus-o „barza" înainte. Aşa e, mămicule? *(Se uită la Didona, al cărei preferat se ştie.)*

SOACRA *(Didonei, făcîndu-i cu ochiul, către Emanuel):* Ia uită-te cum se-ngîmfă, barza! Parcă are un coş de casa pe dinăuntru şi stă într-un picior pe el.

DIDONA *(Măriei):* Ei! Şi tu, ce te-ai vexat aşa, pentru o glumă?

MARIA: Să glumească cu derbedeii lui, cu care umblă toată ziua.

TRUŞCĂ: Mai bine să umblu cu derbedei, ca mine, decît cu „oafe" ca tine.

EMANUEL: Ce-nseamnă, te rog, cuvîntul ăsta?

TRUŞCĂ: „Oafe"? Ce, nu ştii? Prescurtare de la... garoafe!

SOACRA: Sau de la alte plante care li se termină numele tot cu oafe... Alea care fac purcei. *(Rîde singură de „spiritul" ei.)*

EMANUEL: în orice caz, fiindcă expresia asta se pretează la mai multe înțelesuri, te rog să n-o mai întrebuințezi în viitor. Cel puțin în familie, ca să evităm orice confuzie.

TRUŞCĂ *(făcînd cu ochiul, ironic, către Didona):* Da, tăticule!

(Emanuel a observat gestul, dar se abține să-l mai comenteze, ca să nu dea proporții incidentului. Oftează, resemnat, spre plafon.)

SOACRA: Dacă eşti atît de nenorocit, cel puțin oftează în supă, ca să se mai răcească. *(Un timp.)* Ce-ai făcut aia ai. Şi cum i-ai crescut, aşa ți-au ieşit! *(Sună telefonul de pe birou.)*

MARIA *(se ridică cea dintîi, dar Truşcă e mai „urgent" şi ajunge înaintea ei la telefon):* Trebuie să fie pentru mine...

TRUŞCĂ: Şi eu aştept un telefon...

DIDONA: Dacă e Matilda, spune-i să cheme peste o jumătate de ceas, că acuma sînt în oraş.

SOACRA: Şi pe mine, dacă mă caută Scorțoşanca, sînt în baie!

TRUŞCĂ: Alio! *(Maria a rămas în picioare lîngă telefon.)* Daa! Un moment, vă rog! *(Lasă receptorul.)* Tată, la telefon!

EMANUEL: Mă cheamă pe mine? *(Lasă şervetul pe masă şi se duce la telefon.)* Alio! Daa... eu.... Aa!... Bună ziua, domnule director!... Nuu... nu eram la masă. Da, da, da, da, da! Sigur! Astăzi, la şase, aduc conferința s-a citiți... Nu, nu, nu, nu, nu! N-aveți nici o grijă. De 35 de ani, de cînd sînt profesor la „Mihai-vodă", numai eu am vorbit la fiecare 24 ianuarie... Da, da... Fiți fără nici o grijă. La şase sînt la cancelarie cu conferința gata!... La bună vedere! *(închide.)*

DIDONA: Tot tu vorbeşti, mîine, la serbarea de 24 ianuarie?

EMANUEL *(reluîndu-şi locul la masă):* Ca cel mai vechi profesor de istorie al liceului, sigur.

SOACRA: Zău dacă n-ai ajuns tu de pomină, cu 24 ianuarie ăsta!

TRUŞCĂ: Noi la şcoală aşa îi şi zicem, „24 ianuarie".

SOACRA: La „zece mai" de ce nu te pune niciodată să vorbeşti?

TRUŞCĂ: Pentru că la zece mai e cald, serbarea are loc în curtea şcolii, vine lume multă, coconet... se-ndeasă cei mai tineri... A propos de coconet!... Ştii că astăzi, după ce-ai plecat de la şcoală, te-a căutat „Pantera cu dungi"...

SOACRA: Cine e asta?

TRUŞCĂ: Sora lui Fițuică...

DIDONA: Şi Fițuică cine e?

TRUŞCĂ: Fițuică, frate!... Cortoveanu Pericle, colegul meu de bancă...

SOACRA: Aaa... Distrugătorul? Ăla care a spart ceaşca cînd ai avut ceaiul de băieți la tine?

DIDONA: Şi sora lui cine este?

TRUŞCĂ: E o divorțată clasa una!

DIDONA: Şi de ce îi spuneți „Pantera cu dungi"?

TRUŞCĂ: Din cauza blănii pe care o poartă...

SOACRA: E de panteră?

TRUŞCĂ: Nu! Dar e cu dungi... Panteră e ea! Şi are un compas cînd merge!... Parc-ar păşi prin junglă, după vînat.

DIDONA: Şi de ce te caută „doamna" asta pe tine? *(Se adresează direct lui Emanuel.)*

EMANUEL *(pe care toată această conversație îl jenează mai mult decît îl supără):* Probabil ca să intervie pentru Cortoveanu Pericle dintr-a opta...

TRUŞCĂ: Zis şi Fițuică...

SOACRA: Şi de ce nu vine tatăl elevului să intervie?

EMANUEL: Fiindcă tatăl elevului a murit.

DIDONA: De unde ştii tu?

EMANUEL *(nițel încurcat din aceleaşi motive):* Pentru că, ori de cîte ori îl ascult, spune că n-a putut să învețe lecția fiindcă a avut parastas pentru tată-său.

SOACRA: Şi în ce calitate ții tu socoteala pomenilor lui tată-so?

EMANUEL: Eu? Nici nu l-am cunoscut.

DIDONA: Să intervie mama băiatului atunci...

EMANUEL: E remăritată de mult şi nu se ocupă de copil.

SOACRA: Văd că esti foarte bine informat... Le tii almanahui familiei.
DIDONA: De unde ştii tu toate astea?
EMANUEL: Mi le-a'povestit sora elevului.
SOACRA: Dar ce? A mai fost pe la tine şi altă dată?
EMANUEL *(pe care îl jenează din ce în ce mai mult întorsătura pe care o ia discuția):* Da, a fost de două sau de trei ori!
SOACRA: De două sau de trei?
EMANUEL: Nu ştiu... N-am acordat nici o importanță acestor vizite.
DIDONA: Ba eu găsesc că vizitele astea au o mare importanță.
MARIA: Absolut nici una.
DIDONA: Tu să-ți dai părerea cînd ți-oi cere-o eu. Ştim că întotdeauna eşti de părerea lui tată-tău.
MARIA: Găsesc ridicol să se facă atîta caz dintr-un moft.
SOACRA: Moft? Cînd am intervenit eu pentru nepotul Scorțoşencii să-l treacă clasa, l-a lăsat corigent...
EMANUEL: Pe ăsta îl las repetent de-a dreptul... E un elev nul...
TRUŞCĂ: Pardon! E un băiat foarte simpatic...
EMANUEL: Nu ți-am cerut părerea...
SOACRA: Fireşte, numai „preferata" dumitale poate să aibă păreri! *(Gest spre Maria).*
TRUŞCĂ: Pînă una-alta, noi mai mîncăm sau nu mai mîncăm?
DIDONA: Sună tu, te rog.
TRUŞCĂ *(începe să sune din gură):* Tîrrrrr! Tîrrrrr! Tîrrr!
SOACRA: Ce? Iară s-a stricat soneria?
DIDONA *(lui Emanuel):* Trebuie să chemăm electricianul s-o repare...
SOACRA: Şi să dai bani de țipirig...
EMANUEL: Săptămîna viitoare, la leafă... Acuma n-âm.
TRUŞCĂ: Cum adică? O să țin eu locul soneriei o săptămîna?
FIRA *(intră):* Ați sunat?
TRUŞCĂ: Da! *(Mîndru).* Eu am sunat.
DIDONA: Strînge farfuriile de supă şi adu friptura...
FIRA *(strînge farfuriile de supă):* Să fie ai ciorilor de cartofi, că m-am luat de iele cu ei. Cum îi las nițel singuri in tigaie şi nu mă uit la ei, cum îşi „face" de cap. Se „arde" scrum imediat.

SOACRA: Dacă le-ai învățat sistemul, de ce nu te uiți la ei?
FIRA: Păi la ce să mă uit întîi? Că trecea şi-un mort pe stradă. Şi, cartofi prăjiți, văd în fiecare zi, dar mort, pe strada noastră, mai rar.
SOACRA: Dar cine a murit?
FIRA: Nu ştiu!... Dar era dricul cu alb. Că ăştia mor întîi, tinerii! *(Termină de strîns.)* S-a întors lumea cu fundu-n sus, coană-mare!
SOACRA *(înfiptă):* Şi ce-mi spui mie? *(Sună telefonul.)*
MARIA *(repetă jocul de adineauri. De data aceasta, însă, izbuteşte să prindă, ea, receptorul înainte).*
TRUŞCĂ: Dă-ncoace, că trebuie să fie pentru mine.
DIDONA: Dacă e Matilda, spune-i că sînt în baie.
SOACRA: Acum de ce te băgaşi tu în apă în locul meu? Dacă întreabă Scorțoşanca de mine, spuneți-i că astăzi nu joc decît la miză mică, fiindcă am visat cal alb azi-noapte şi înseamnă pagubă.
MARIA *(la telefon):* Alio! Da!... Un moment, vă rog... *(Lui Emanuel.)* Tot pe tine te cheamă! La telefon d-l. Căllian, de la Editura Națională...
EMANUEL *(la telefon):* Alio! Da, eu la telefon. Profesorul Pecrețeanu. Bună ziua, d-le Callian! Da, în principiu, sigur că sînt de acord. Nu am, însă, gata decît un volum din *Istoria românilor... (Ascultă ce-i spune editorul.)* Ştiu eu cînd aş putea spune că le termin? Materialul îl am tot... strîns, clasat! N-am, însă linişte... *(Se opreşte, ca să nu facă o gafă la adresa „familiei".)...* Răgazul, adică, necesar ca să mă pot apuca susținut de lucru...

SOACRA *(către Didona):* Auzi că n-are linişte din cauza noastră! Dacă şi în istorie minte la fel ca în familie, m-am luminat ce baliverne o să scrie...
EMANUEL: *(continuînd, la telefon):* Mă rog! Dacă vrei dumneata, eu pot să semnez contractul imediat. Nu admit, însă, ca volumele să apară în rate. Ori, toate patru, o dată, ori nici unul, niciodată. Bine! Peste cel mult o săptămîîiă, îți dau răspunsul definitiv. La bună vedere. *(închide şi revine la masă.)*

DIDONA: Dacă ai un volum gata, de ce să nu-l dai? Spuneai că îţi dă avans pentru fiecare volum. Şi ştii ce nevoie avem de bani.

EMANUEL: Nu pot să-mi compromit opera.

SOACRA: Mă, tu ia banii şi las-o încolo de operă... Că noi nu mîncăm opere şi s-au scumpit cartofii porceşti. Iar, de săpunari, nici vorbă să te mai atingi.

FIRA *(intră cu friptura):* A avut rude multe, fir-ar să fie el de mort. Şi pînă au trecut toate, cînd am venit de la fereastră, s-a ars şi friptura din cauza lui... Dar nu e nimic! Partea arsă i-o daţi lui domnu, că d-lui îi place oricum ar fi...

EMANUEL: Da, da... mi-o daţi mie, că eu mănînc orice...

SOACRA: Ia nu mai face pe martirul, că mă şi enervezi! Din gură spui una şi pe urmă mă acuzi pe mine că mănînc bucăţile cele mai bune...

EMANUEL: De-altminteri, eu m-am şi săturat! *(Se ridică.)* Să ne fie de bine. *(Pune şervetul pe masă.)*

DIDONA: A? Tot tu te-ai supărat, după ce totdeauna tu provoci discuţii la masă?

MARIA: Tată! Stai la masă, te rog...

EMANUEL: M-am săturat, draga tatii... *(Se îndreaptă spre birou.)*

SOACRA *(ironică, în felul ei):* Nu vrei să iei un „picarbonat", ca să nu ţi se aplece?

MARIA: Nu e aşa, mamă-mare! Tata munceşte şi se zbate de dimineaţa pînă seara ca să avem o masă ca lumea... Cred că e cel dintîi care trebuie să se hrănească...

DIDONA: Da' ce, îl opresc eu?

MARIA: întotdeauna îl enervaţi la masă. *(Se ridică şi ea.)* Să ne fie de bine. *(Trînteşte şervetul şi intră în odaia ei. între timp, Emanuel a degajat şi s-a aşezat la biroul lui.)*

DIDONA: Eşti mulţumit de rezultatele educaţiei pe care i-ai dat-o?

EMANUEL *(începe să-şi pregătească cele pentru scris):* Nu vă supăraţi, dar eu trebuie să-mi scriu conferinţa... *(Sună telefonul.)*

MARIA *(apare imediat din odaia ei şi se duce la telefon înainte ca Truşcă s-o fi putut devansa):* Alio!

DIDONA: Dacă e Matilda, spune-i că am plecat la mama...

SOACRA: Da' ce sunt eu? Provincie? Spune-i, dragă, adevărul, că Didi nu e acasă şi că eu m-am înecat în baie...

MARIA *(care între timp a vorbit ceva la telefon):* O doamnă întreabă de tine...

EMANUEL: De mine? *(Se ridică şi trece spre telefon).* Cine este?

MARIA: Nu ştiu... N-a vrut să-mi spună numele... *(Lasă receptorul pe birou şi, oarecum decepţionată, reintră în odaia ei.)*

TRUŞCĂ *(care a fost tot timpul prezent lîngă receptor):* Damă! *(Şopteşte replica către Emanuel şi, în timp ce acesta ia telefonul, face cu ochiul celor două femei şi repetă):* Damă! *(Apoi se apucă să mănînce.)*

EMANUEL *(la telefon):* Da, eu! Bună ziua, doamnă... Da, mi s-a spus că m-aţi căutat la şcoală, doamnă.

TRUŞCĂ *(cu gura plină):* „Pantera cu dungi"! *(face cu ochiul).*

SOACRA *(ca şi Didona, se opreşte din mîncat, urmărind atentă conversaţia lui Emanuel.)*

EMANUEL: Cu multă plăcere, doamnă! Vedeţi, însă, astăzi aş avea de scris o conferinţă.

SOACRA *(cu intenţie Didonei, în timp ce Emanuel vorbeşte):* „Aş" avea! Nu spune că „are".

EMANUEL:... pentru serbarea de mîine a liceului nostru, aşa că, regret, dar, astăzi, mi-ar fi imposibil să ies în oraş. Aaa, bun. Dacă vreţi dv. să vă deranjaţi pînă aici... Mai ales dacă spuneţi că e o chestiune de mare importanţă pentru mine...

TRUŞCĂ *(deodată devine atent şi oarecum alarmat):* întreab-o, ce fel de chestiune?... în legătură cu ce?

EMANUEL: Atunci vă aştept peste o oră aici! Bună ziua! *(închide fără să dea vreo importanţă lui Truşcă.)*

DIDONA: Ascultă, Emanuel. Mie nu îmi plac deloc insistenţele acestei doamne. Te caută la şcoală, îţi telefonează, vine peste tine acasă...

SOACRA: Ai putea măcar să-ţi respecţi casa, dacă nu te mai respecţi pe tine!

EMANUEL: îmi închipui că am dreptul să primesc un om în casa mea...

DIDONA; Nu e om, e femeie...

SOACRA: Şi cu dungi... Şi apoi nu e casa ta... E casa ei de zestre.

EMANUEL: *(cu un ton foarte ridicat):* Sper că, de douăzeci şi cinci de ani de cînd întreţin casa asta, am adus şi eu un pic de zestre personală între zidurile ei, pe care le-am reparat, le-am zugrăvit. Acoperişul făcut din nou, că începuse să plouă înăuntru... în odaia dumitale chiar...

SOACRA: Mă mir că n-ai mărit spărtura şi mai mult, ca să mă plouă în somn şi să putrezesc mai repede.

DIDONA: în orice caz, eu nu stau acasă, să-ţi primesc vizitele dumitale...

EMANUEL: Nici nu e nevoie. Doamna Cortoveanu are o chestiune personală, cu mine...

SOACRA: Tocmai, tocmai! N-am vrea să vă deranjăm...

DIDONA *(se ridică de la masă):* îţi mulţumesc şi pentru masa de azi! *(Aruncă şervetul şi împinge farfuria.)* Truşcă, sună, te rog, pe Fira, să strîngă masa...

SOACRA: Şi pe urmă cheam-o pe Matilda la telefon şi întreab-o dacă are „ceva" astăzi la ea.

TRUŞCĂ *(sună, apoi se ridicaşi trece la telefon):* Alio! Tanti Matilda! Sărut mîna! Truşcă! Tanti Matildo, mama întreabă dacă ai astăzi „ceva" la d-ta, c-ar veni şi ea... Bun! Un moment, să-i comunic. *(Didonei, astupînd receptorul cu mîna.)* Maus! *(Didona face un semn afirmativ.)* Da! A zis că bine...

SOACRA: Spune-i că vin şi eu!...

TRUŞCĂ *(către Didona şi soacră):* La patru fix să fiţi acolo. *(La telefon.)* Săru' mîna, tanti Matildo. *(închide.)*

(Emanuel, în timpul acesta, s-a aşezat la birou şi începe să-şi pregătească cele necesare pentru scris. Fira intră.)

SOACRA: Ia friptura de la masă, că mi-a rămas în gît! *(Priveşte spre Emanuel.)*

FIRA: Dar ce? N-a fost bună? *(Strînge de pe masă. Cînd vrea să ia farfuria lui Truşcă, acesta zice „NU" categoric şi îşi reţine farfuria cu mîna.)*

TRUŞCĂ: Dă şi pe-a mamei încoace...

FIRA *(dîndu-i farfuria Didonei)* Pe-a coanei-mari nu ţi-o mai las... Că i-a luat şi smalţul cînd i-a şters sosul cu pîine.

SOACRA *(Firei):* Mi se pare că tu ai băut ceva de dimineaţă şi te-a ajuns „efectul" la prînz...

FIRA: 'Păi vezi bine c-am băut! Una mică, la Mielu, cînd m-aţi trimis după gaz. *(Strînge de pe masă tot, afară de farfuria lui Truşcă.)*

DIDONA: Dacă mergem la Matilda, hai să ne îmbrăcăm, mamă...

SOACRA: Şi să lăsăm vînătorul liniştit cu panterele din junglă!... *(Iese, demnă şi înfiptă, urmată de Didona.)* *(Fira le urmează imediat cu cele strînse de pe masă.)*

TRUŞCĂ *(mîncînd şi vorbind cu gura plină. E agitat de o presimţire):* Dar ce vrea să-ţi spuie Pantera?

EMANUEL: Tu vezi-ţi de mîncarea ta acolo şi lasă-mă să scriu...

TRUŞCĂ: O să vezi că-1 treci clasa, pînă la urmă, pe Fiţuică...

EMANUEL *(tace).*

TRUŞCĂ *(printre molfâieli):* Nu există să-i reziste cineva ăsteia... oi -

EMANUEL *(acelaşi joc)* .

TRUŞCĂ: Şi colcăie de bani! Bijuteriile le cîntăreşte cu „paianta". Şi, lui bietul Fiţuică, nu-i dă un ban... *(Sună telefonul.)*

MARIA *(intră şi se îndreaptă spre telefon, în acelaşi timp cu Truşcă, care a sărit ars de la masă, în acelaşi scop):* Alio! Cu cine? *(Decepţionată.)* Da... Poftiţi... *(Trece receptorul lui Truşcă.)* Pe tine te cheamă... *(Reintră imediat în camera ei.)*

(Truşcă, la telefon. în timpul conversaţiei acestuia, Fira intră, strînge tot de pe masă, adună firimiturile, cu mîna, în poala şorţului murdar, pune carafa cu apă şi cu paharul deasupra, în mijlocul mesei, apoi iese.)

TRUŞCĂ: Alio!... Grubăăă?... Ce faci, Nae?... Da, da, vorbeşte... poţi să vorbeşti... *(Schimbă totuşi receptorul la urechea care nu este înspre Emanuel.)* Ceee? Aiurea! *(Se schimbă la faţă şi vocea îşi pierde din aplomb.)* Cînd? *(Ascultă.) Atît figura, cît şi vocea îşi pierd din ce în ce mai mult din contenenţă şi obrăznicie.)* Mă rog! Pe mine nu mă interesează... Eu n-am nici un amestec personal... Tu ai fost cu ideea... Tu ai furat-o!..»

(Emanuel se oprește din scris și devine atent, fără să marcheze prea mult acest lucru.) Treaba ta! Te privește, băiete. Eu te-am așteptat afară... De unde știam eu ce faci tu înăuntru? Erai la sora-ta în casă... Mă rog... N-are decît să reclame la Parchet... Eu n-am de unde să-ți dau banii îndărăt... Nu mi i-ai luat tot tu cu careul de ași servit? *(Emanuel, încremenit, ascultă din ce în ce mai atent.)* Ce să cer lui „24 ianuarie"? N-are și nici nu dă. N-are, domnule! Nici mama, nici mama-mare, nimeni! Care compasuri? Le-am prăjit de săptămîna trecută! Mă rog, mă rog! Acum nu pot să vorbesc. *(Revenit o clipă din zăpăceală, își dă seama de prezența lui tată-său.)* La cinci ne întîlnim în hol, la Trianon... Noroc! *(închide. E complect dezumflat și abătut.)*

EMANUEL *(după o clipă, pe un ton pe care nu l-a întrebuințat pînă acum):* Cu cine ai vorbit la telefon?
TRUȘCĂ: Cu un prieten...
EMANUEL: Cu c^rieten?
TRUȘCĂ: Fițuică...
EMANUEL: Și despre ce furt e vorba?
TRUȘCĂ: Treaba lui!
EMANUEL: Te-am întrebat despre ce furt e vorba!... Ce-ati furat?
TRUȘCĂ: Eu? Eu n-am furat nimic... Să dovedească dacă poate...
EMANUEL: Răspunde limpede la ce te întreb! Ce-ați furat?...
TRUȘCĂ: El! A luat o icoană de la soră-sa, săptămîna trecută...
EMANUEL: Ce fel de icoană?
TRUȘCĂ: O icoană de aur masiv a lui Sf. Nicolae... Numai nimbul avea 300 grame de aur...
EMANUEL: De unde știi?
TRUȘCĂ: Am fost cu Fițuică la bijutierul căruia i-a vîndut-o și am văzut cînd a cîntărit aurul...
EMANUEL: Și care a fost partea ta de la această tîlhărie? Cît ai primit de la complicele tău?
TRUȘCĂ: Mai întîi că nu e tîlhărie, fiindcă între frate și soră nu există furt. Fițuică știe *Codul penal,* că vrea să se înscrie la Drept. Și, al doilea, banii pe care i-am primit de la el, cînd a vîndut icoana, mi-i datora mai demult. Erau banii mei. Trei bețe!
TMANUEL: Bețe? Ce-nseamnă asta bețe?
ERUȘCĂ: Adică foste „bătrîne", în bani noi.
EMANUEL: Și de unde-ți datora ție Cortoveanu Pericle bani?
TRUȘCĂ: De la o afacere...
EMANUEL: Ce fel de afacere?
TRUȘCĂ: O afacere pe care am făcut-o eu cu niște țigări americane...
EMANUEL *(din consternare în consternare):* Și de unde ai avut tu bani să faci afaceri?
TRUȘCĂ: Mi-am vîndut compasurile pe două bețe, pe care le-am băgat în marfă, și din două am făcut cinci...
EMANUEL: Și pentru ce îți trebuie ție asemenea sume de bani?
TRUȘCĂ *(tace.)*
EMANUEL: Ca să joci cărți, nu?
TRUȘCĂ: O singură dată am jucat și eu și îmi scoți ochii. Alții joacă în fiecare zi.
EMANUEL: Eu nu vorbesc de mama și de bunica d-tale...
TRUȘCĂ: Nici eu! Vorbeam de colegii mei de la școală...
EMANUEL: *(după o clipă, cu o mare mîhnire în glas):* Nenorociților!... Cred că acum îți închipuiești de ce mă caută, de azi-dimineață, d-na Cortoveanu și de ce vine acum la mine...
TRUȘCĂ: Dar eu n-am nici o vină! Fițuică a furat icoana... El a vîndut-o... El a încasat banii...
EMANUEL: Și tu ai fost complicele lui la toate aceste ticăloșii. Te felicit, Pecrețeanu Pătrașcu!...
TRUȘCĂ: Eu i-am spus că soră-sa o să observe lipsa icoanei și o s-o pățească într-o zi...
EMANUEL *(cu un dispreț în care mîhnirea și dezgustul îl fac mai mult resemnat decît agresiv):* Ești un hoț... Un ticălos! Un netrebnic! Piei din fața ochilor mei... Du-te la poliție și te predă!... Du-te să ispășești, nemernicule!
TRUȘCĂ: Și cu numele tău ce fac?
EMANUEL: Ai numele tău personal... Terfelește-1 cum vrei...
TRUȘCĂ: Da, dar sînt minor...
EMANUEL: Există pușcării și pentru minori.

TRUŞCĂ: Sigur, d-ta, pentru că n-ai ochi să mă vezi şi pentru un trei pe care l-am luat la latină, eşti în stare să mă laşi să intru şi în puşcărie pe nedrept.

EMANUEL: Ai*furat cu bună-ştiinţă... cu premeditare.

TRUŞCĂ: Nu e adevărat... M-a indus Fiţuică în eroare...

EMANUEL: Să te scape Fiţuică, atunci.

TRUŞCĂ: Lasă, că ştiu eu cine mă scapă! O să te coste înmormîntarea mai mult.

EMANUEL: Decît să te văd îngropat în viaţă, mai bine să te văd îngropat în pămînt.

TRUŞCĂ: Mersi, tată.

EMANUEL: Din clipa asta nu mai eşti copilul meu.

TRUŞCĂ: De ce m-ai făcut aşa? Ce stric eu?

EMANUEL *(se ridică şi, scos din fire de atîta cinism, pune mîna pe tamponul de sugativă):* Ieşi, că-ţi dau cu ceva în cap!

TRUŞCĂ *(îşi dă seama că Emanuel e în stare să se ţină de cuvînt şi iese prudent):* Cît mă iubeşti, ştiu c-ai fi în stare s-o faci şi pe asta... *(A ieşit.)*

EMANUEL *(singur... rămîne o clipă cu ochii în gol):* Hoţ... Fiul meu... Elev în clasa a VIII-a de liceu! *(Culminînd în disperare.)* Elevul meu!... *(După o altă pauză.)* Mi-a spurcat bătrîneţile... Ticălosul!... Ticălosul! *(Caută să se adune şi, cînd izbuteşte, îşi reia scrisul. Citeşte tare ce-a scris pînă acuma, după ce, în prealabil, se uită la ceas, cu oarecare alarmă în gesturi.)* „24 ianuarie are, în istoria modernă a poporului român, aceeaşi însemnătate pe care a avut-o, în istoria noastră veche, la sfîrşitul secolului al XVI-lea, cea dintîi închegare organică — într-un singur tot — a celor trei principate româneşti: Moldova, Muntenia şi Transilvania, într-adevăr,' Mihai Viteazul... *(Sună telefonul pe birou, Emanuel ridică contrariat receptorul, în timp ce Maria a şi apărut pe uşă, îndreptîndu-se spre telefon.)* Alio!...'imediat, d-şoară... E chiar aici... *(Trece receptorul Măriei.)*

MARIA *(luînd receptorul):* Mulţumesc. *(La telefon.)* Bonjour, Angela. *(E nerăbdătoare, totuşi foarte stăpînă pe nerăbdarea ei.)* Ai fost acolo? *(Un timp, cu oarecare emoţie.)* Şi?... *(0pauză.)* Era de aşteptat. Da, sigur... Vino tu la mine. Cînd vrei... Eu nu ies din casă...

Bine... la revedere... *(închide. Emanuel n-a dat nici o importanţă conversaţiei şi nu observă că Maria, ieşind, face un efort să nu se clatine pe picioare.)*

DIDONA *(intră repede, enervată):* Ce s-a întîmplat cu băiatul? Ce-ai avut cu el de l-ai adus în halul ăsta?

EMANUEL *(care, după ieşirea Măriei, în cele cîteva clipe de pauză, s-a reapucatde lucru, mormăind cele scrise, pînă la ultimul cuvînt: „Mihai Viteazul"):* De ce nu-l întrebi pe el? Eu am de scris, aşa că te rog să...

DIDONA: înainte de toate, mă interesează sănătatea şi viaţa copilului meu! Vrei să-l distrugi şi pe ăsta, cum m-ai distrus şi pe mine, cum distrugi tot în jurul tău, afară de hîrţoagele astea la care zmîngăleşti, fără nici un folos, de-o viaţă întreagă?...

SOACRA *(intră pe ultima replică a Didonei, la fel de indignată ca şi aceasta):* De ce-ai insultat, domnule, copilul?

EMANUEL *(enervat la rîndul lui şi trîntind tocul):* Eee! Lăsaţi-mă, vă rog, în pace!... V-am spus că am de lucru... Ispràviţi, pentru Dumnezeu!

SOACRA: De ce i-ai spus copilului că e hoţ? Ţi-a furat ţie ceva?

EMANUEL *(e gata să spună adevărul. Are, însă, inspiraţia să vireze replica la timp):* Da! îmi fură timpul.

DIDONA: Şi criminal de ce l-ai făcut?

EMANUEL: *(acelaşi joc):* Pentru că şi-1 ucide pe-al lui.

DIDONA: Astea sînt cuvinte grele, care nu se spun unui copii.

SOACRA: Şi mai ales unui copil sensibil ca Truşcă.

DIDONA: A avut o criză de nervi groaznică. Ce face acuma, mamă?

SOACRA: Fumează la mine-n odaie, ca să se calmeze, mititelul... I-am dat şi un păhărel de coniac din „romul meu", că-i face bine la nervi.

DIDONA: Cum o s-ajungă vreodată copilul ăsta ceva în viaţă, cînd el n-aude în casa asta decît insulte şi cuvinte grele?...

SOACRA: Ai putea să-ţi deschizi bine ochii. Acuma nu mai e un copil!

EMANUEL: Tocmai de aceea, ar putea să şi-i deschidă singur. Şi-apoi, de educaţia lui v-aţi ocupat, întotdeauna voi.

TRUŞCĂ *(intră, suflînd în culise înainte ultimul fum de ţigară. N-are nici pe dracu şi parcă nu i s-ar fi întîmplat nimic):* Ce faceţi fetelor? E patru fără zece! Nu mergeţi la tanti Matilda? Vă conduc şi eu pînă la colţ, că am altă direcţie... Ai luat la dumneata şi tramvaiele alea?

SOACRA: Care tramvaie? A, da, acţiunile? Le-am luat!

EMANUEL: Dar ce vrei să faci d-ta cu acţiunile la joc de cărţi?...

SOACRA: Treaba mea!

EMANUEL: Bine, bine, bine! *(Apoi brusc, cu tonul cu care se adresează elevilor la şcoală, cînd e zgomot în clasă.)* Linişte! *(Bate cu tocul în birou.)*

DIDONA: Poate că vrei să ne baţi la palmă şi să ne pui în genunchi pe coji de nucă...

SOACRA *(ieşind):* Nu s-a născut ăla să-mi puie mie urechi de măgar... *(Didona iese după ea împreună cu Truşcă.)*

(Emanuel, rămas singur, se uită din nou la ceas şi, mai grăbit în gesturi, se reapucă de lucru. Reciteşte ce a scris „24 ianuarie etc. etc." Cînd ajuge la cuvîntul „Mihai Viteazul", intră Maria. Se vede că a plîns şi că, în cele cîteva minute pe care le-a petrecut în odaia ei, a luat o hotărîre loială şi bravă.)

MARIA: Tată, te deranjez?

EMANUEL *(întrerupt din nou şi contrariat, pe joc crescut):* De ce nu telefonaţi, frate, odată, tot ce-aveţi de telefonat şi să isprăviţi?... *(Nu observă starea în care se află Maria).*

MARIA: Nu, n-aveam nevoie de telefon!... *(Tot curajul i-a pierit.)* Voiam să vorbesc cu dumneata ceva...

EMANUEL: Acuma n-am timp, draga mea. N-am scris nici zece rînduri pentru conferinţă şi e patru trecute. *(Se uită din nou la ceas).*

MARIA: Iartă-mă! Uitasem de conferinţă!

EMANUEL *(regretă imediat că tocmai cu Maria a fost mai aspru):* Haide! Acuma tot m-am întrerupt, spune ce ai de spus...

MARIA *(acelaşi joc):* Lasă! Altă dată, tatăl... Nu era nimic chiar aşa de important.

EMANUEL *(ridicînd ochii asupra ei):* Da\.. parc-ai plîns...

MARIA *(minte, improvizat):* Nu. Am aprins focul la mine în sobă şi mi-a dat un pic de fum în ochi şi...

EMANUEL: De ce n-ai chemat pe Fira?

MARIA: Spală vasele şi n-am vrut s-o deranjez de la treabă...

EMANUEL *(departe de realitate):* în orice caz, nu strică să-ţi pui o compresă cu acid boric...

MARIA: Da, tată! Mă duc să-mi pun chiar acum... *(Iese, dezamăgită şi totuşi mulţumită în acelaşi timp că „încercarea" ei a eşuat.)*

(Emanuel reia lectura conferinţei, după ce îşi aprinde un trabuc. De data aceasta citeşte ceea ce a scris, mormăind. Cînd zice „Mihai Viteazul" şi se pregăteşte să pună tocul pe hîrtie, intră Soacra, Didona şi Truşcă îmbrăcaţi „de ieşit". Soacra are o căciuliţă bărbătească, trasă pe urechi; Didona, o tocă de blăniţă pusă cochet pe o parte, iar Truşcă este cu capul gol, între reverurile ridicate ale paltonului.)

SOACRA *(adulmecînd în spaţiu):* Iară fumezi porcării de alea de foi?

EMANUEL: Credeam c-aţi plecat.

DIDONA: Ei şi? Mirosul de mahorcă rămîne în aer şi ştii bine că nu-l putem suferi...

SOACRA: Ne face rău la ficat...

EMANUEL: Da... într-adevăr... se pare că fumul de tutun nu face bine la fiere... Deschideam eu, însă, geamul pe urmă...

DIDONA: Siiiiigur! Că ne dau lemnele afară din magazie. Nici pentru o săptămîna nu mai avem.

SOACRA: Că de aia am mutat sufrageria în biroul tău şi ne-nghesuim aici ca nişte martire.

DIDONA: Nu uita că la şase trebuie să duci conferinţa la şcoală şi, în loc să scrii, văd că stai şi pufăi din trabuc ca paşa din Vidin. Haidem, copii. *(Ies cîteşitrei.)*

EMANUEL *(se ridică de la birou foarte contrariat şi'începe să se plimbe prin încăpere):* Phiuuuu! Phiuuuu! Phiuuu! Oamenii ăştia or să mă înnebunească într-o zi... Or să mă-nnebunească, cu siguranţă... *(Mai face cîţiva

paşi, apoi scoate ceasul, îl consultă şi se grăbeşte să-şi reia locul şi scrisul, la birou, recitind ce-a scris.): „24 ianuarie are, în istoria modernă a poporului român, aceeaşi însemnătate pe care a avut-o, în istoria noastră veche, la sfîrşitul secolului al XVI-lea... *(corectează, şterge, reia fraza)...* aceeaşi însemnătate pe care a avut-o în istoria veche a acestui popor... *(şterge)...* la începutul secolului al XVII-lea, cea dintîi închegare organică, într-un singur tot, a celor trei principate româneşti... *(taie)...*române, Muntenia, Moldova şi Transilvania... într-adevăr, Mihai^ Viteazul"... *(Se aude soneria la intrare. Emanuel ţinteşte duşmănos privirea în direcţia de unde se aude... Se uită din nou la ceas. Oftează. îşi aminteşte că are o vizită şi, după ce îşi „corectează" neîndemînatec ţinuta, ia o pe-^ rie de haine, pe care o găseşte pe raft, la îndemînă, şi — foarte serios — şi-o trece prin păr, ca pe una de cap.)*

FIRA *(intră):* A venit o'domnişoară, care zice c-o aşteptaţi.

EMANUEL: Doamna Cortoveanu! Să poftească! Şi pune-ţi un şorţ curat, te rog.

(Fira iese. Emanuel îşi scoate ochelarii şi stinge ţigara de foi, avînd grijă ca, prin această operaţie, să nu distrugă prea mult din ea. Pantera intră. E o femeie violent de elegantă. Foarte frumoasă şi conştientă de acest lucru.)

FIRA *(care o introduce, e foarte jenată că a trebuit să primească, în ţinuta în care se află, o asemenea cocoană elegantă. Indică lui Emanuel, prin gesturi desemnate pe ea, discret, şorţul pe care nu şi l-a scos şi-i şopteşte conspirativ, din spatele Panterei):* N-am avut, că era necălcat... *(Apoi iese.)*

(Emanuel e la birou, în picioare. Rezervat, dar corect.)

PANTERA: Bună ziua, domnule profesor...

EMANUEL: Luaţi loc, doamnă...

PANTERA *(se aşază pe fotoliul din faţa biroului, indicat de Emanuel):* Mulţumesc! *(O pauză din ambele părţi.)*

(Emanuel se aşază şi el la birou, într-o demnă expectativă, ştiind care este scopul acestei vizite.)

PANTERA *(scoate un etui de aur şi se serveşte cu o ţigară):* E voie?

EMANUEL: Mă rog! *(îi dă foc, cu chibriturile de pe birou.)*

PANTERA: Mulţumesc!... Dvs. nu fumaţi?... *(îi oferă.)*

EMANUEL: Mulţumesc! Adineauri am aruncat-o...

PANTERA *(lungeşte gestul cu etui-ul spre el):* Vă rog...

EMANUEL *(ia o ţigară):* Mulţumesc!

PANTERA *(scoate o brichetă de aur — pereche la etui — şi-i dă foc.)*

EM4NUEL: Mulţumesc... mulţumesc, d-nă. *(Pune la loc pe birou cutia de chibrituri, care i-a rămas inutilă în mînă.)*

PANTERA *(după un fum):* Vă rog să mă iertaţi, domnule profesor, că v-am forţat oarecum uşa...'Chestiunea care mă aduce aici prezintă însă o foarte urgentă soluţionare...

EMANUEL: Ştiu, doamnă.

PANTERA *(surprinsă):* Daa? Aţi fost pus la curent?

EMANUEL: în sfîrşit... pînă la un punct... Amănuntele, însă, îmi lipsesc...

PANTERA: Atunci, îmi va fi mult mai uşor săă...

EMANUEL: Vă rog, doamnă, să nu-mi acordaţi nici un fel de menajamente...

PANTERA: Trebuie să vă mărturisesc totuşi că în cele cîteva împrejurări cînd v-am căutat la şcoală, nu venisem de loc cu intenţia de a vă vorbidespre fratele meu... Venisem să vă vorbesc despre propriul dvs.copil!

EMANUEL *(pe o poziţie neutră. Ca să zică totuşi ceva):* în viaţă, doamnă, trebuiesăneaşteptăm la orice, şi tocmai de la cei de la care ne-am aştepta mai puţin...

PANTERA: Adevărat... *Cest la vie!... (Un fum.)* Şi totuşi, cred că, dacă vă puneam în cunoştinţă de cauză de-atunci, lucrurile n-ar fi ajuns, poate, unde se găsesc astăzi.

EMANUEL: Vă rog să credeţi, doamnă, eu abia astăzi am aflat de toate acestea şi absolut întîmplător... Am auzit, fără să vreau, o conversaţie la telefon, care m-a luminat asupra faptului

PANTERA: A vorbit cu el la telefon?

EMANUEL: Da... adineauri chiar... Au vorbit, s-au explicat... Pînă la un punct, adică... fiindcă îi deranjam eu. La cinci se întîlnesc în nu ştiu care hol de cinematograf...

PANTERA: Canalia! Şi îmi jurase că totul s-a terminat definitiv între ei...
EMANUEL: Răufăcătorii se despart foarte greu unul de altul, doamnă... în sfîrşit... La cît evaluaţi dvs. icoana?
PANTERA: Poftim?
EMANUEL: Mi s-a spus că numai nimbul avea 300 grame de aur.
PANTERA: Nimbul? Care nimb, domnule profesor? *(Il priveşte nedumerită.)*
EMANUEL: Nimbul sfîntului Nicolae!
PANTERA *(nu ştie ce să creadă. E nebun sau îşi bate joc de ea?)*: Mă iertaţi, dar nu văd ce amestec poate să aibă sf. Niculae în chestiunea de care ne ocupăm...
EMANUEL: ; Mi s-a spus că icoana care vi s-a furat era a sfîntului Nicolae!
PANTERA: (acelaşi joc) : Mi s-a furat mie o icoană?
EMANUEL: Sigur! De către fratele dvs. în complicitate cu fiul meu... Nu ştiaţi?
PANTERA *(acelaşi joc)*: Acuma aflu...
EMANUEL: Curios! Fratele dvs. a telefonat adineauri fiului meu că aţi depus, sau că vreţi să depuneţi chiar o plîngere la Parchet... Cum e şi firesc de altminteri...
PANTERA: Cad din nori, d-le profesor!... Nu ştiu absolut nimic... Şi chiar dacă e adevărat ce-mi spuneţi, cum era să-mi' reclam eu fratele la Parchet pentru un fleac de icoană şi să-mi fac numele şi familia de rîs?... Şi dvs. aţi crezut că pentru copilăria asta mă aflu eu aici?
EMANUEL *(nedumerit la rîndul lui)*: Atunci despre ce este vorba, doamnă? Vă mărturisesc că nu mai înţeleg nimic...
PANTERA *(se vede că şi-a pregătit din vreme „tirada")*: E vorba de fericirea mea, d-le profesor. De viaţa mea, pot spune.
EMANUEL: Se poate, doamnă! Nu văd, însă, în ce măsură şi în care calitate, aş putea să vă fiu de vreun folos în această privinţă. Ne găsim pe planuri de viaţă atît de diferite!...
PANTERA: Au totuşi au o mare legătură între ele...
EMANUEL *(o priveşte sincer uluit)*.

PANTERA *(simulînd prost o decizie momentană)*: Ei bine, o să vă spun tot. Şi fiindcă dvs. sînteţi un mare istoric, las istoria să mă judece dacă am făcut bine sau rău... *(Dacă nu mai rezistă prima ţigară, aprinde alta. Totul este ca, înainte de replică, să tragă un fum amplu şi adînc şi apoi să-l scoată — şerpeşte — pe nări.)* Viaţa mea, d-le profesor!, este un roman...
EMANUEL *(presimţind că ar putea să-l aştepte o istorisire a acestui roman)*: De ce nu-l scrieţi mai bine? Povestite, romanele pierd...
PANTERA: N-ar crede nimeni că e adevărat...
EMANUEL: Nu e obligatoriu ca un roman să fie şi adevărat... Dovadă că cele mai frumoase romane sînt cele imaginate. Cele care s-ar fi putut trăi...
PANTERA: Pe-al meu, în schimb, îl trăiesc fără să-l scriu... *(Sinceră).* N-am nici pic de talent, că am încercat, dar era mai interesant în realitate!... *(Brusc.)* Am un amant, d-le profesor!...
EMANUEL: Să-l stăpîniţi sănătoasă, doamnă!...
PANTERA: Nu mă ironizaţi, vă rog! Omul acesta reprezintă pentru mine totul!... TOTUL, înţelegeţi?
EMANUEL: Sigur! Aşa e şi frumos... '
PANTERA: Toţi ceilalţi la un loc şi cei din timpul căsniciei mele şi cei de după divorţ — că şi ăsta e alt roman mult mai lung — nu înseamnă nimic faţă de Paul... Omul acesta mi-a orbit sufletul! Mi-a hipnotizat carnea... Sînt sclava lui... sînt lucrul lui... Nu mai pot „concepe" viaţa fără el şi sînt în stare să fac orice ca să-l păstrez.
EMANUEL: E un sentiment care vă onorează. Repet, însă, nu văd deloc legătura între aceste deziderate fireşti ale dvs. şi între modesta mea persoană.
PANTERA: O veţi vedea imediat! De şase luni de zile, omul acesta s-a îndrăgostit de alta. Ori, femeia aceasta are toate mijloacele să mi-l ia şi să-mi distrugă fericirea şi viaţa. Datorită acestei scrisori *(o caută febril în poşetă)*, pe care o am de la servitorul lui, care este spionul meu, am descoperit, însă, totul... Vă rog! Citiţi-o!

(Emanuel ia scrisoarea pe care i-o întinde. îşi pune ochelarii, tăcut, cu un presentiment tragic. Treptat

ce citeşte, fruntea i se brăzdează de cute şi, cu tot efortul pe care-l face, scrisoarea începe să-i tremure în mîini. Izbuteşte s-o citească — în picioare — pînă la urmă, apoi o restituie Panterei şi — dărîmat, strivit, însîngeral moralmente — îşi ia — pentru o clipă — tîmplele în podul palmelor şi le strînge, le strînge, le strînge...)

PANTERA: Domnule profesor!... Să vă dau un pic de apă? *(Gest spre sticla care e pe masa de mîncare, cu paharul deasupra, ca în camerele de hotel.)*

EMANUEL *(revenindu-şi — în realitate — ca după un leşin):* Mulţumesc, doamnă! Nu e nevoie!

PANTERA: Vă rog să mă iertaţi...

EMANUEL: Din contră, doamnă! Vă mulţumesc... Vă mulţumesc din suflet. Aţi făcut o faptă bună. Mi-aţi dovedit că fata mea e o tîrîtură...

PANTERA: Nu trebuie să exageraţi, d-le profesor. Fata dvs. e un copil încă. Viaţa se poate reface uşor... Ea începe tinereţea, eu o sfîrşesc...

EMANUEL *(privind-o drept în luminile ochilor):* Şi-atunci?

PANTERA: Atunci, dvs. s-o faceţi să înţeleagă, cu autoritatea dvs. de părinte, că omul'acesta nu e pentru ea. E o canalie... Un netrebnic, care a amăgit-o, care şi-a bătut joc de ea. Trebuie s-o faceţi să priceapă că trebuie să renunţe definitiv la el, fiindcă n-o merită, fiindcă e un ticălos care i-a spurcat tinereţea şi viaţa...

EM&NUEL *(acelaşi joc. Placid. Parcă tot sîngele i s-a scurs în pămînt, prin duşumele):* Poate că o iubeşte cu adevărat, doamnă?

PANTERA: Ăsta? Nu-l cunoaşteţi, d-le profesor! Asta^nu iubeşte pe nimeni şi nimic. Idealul lui, în viaţă, e plăcerea. Cu orice risc, cu orice preţ. De oriunde şi în orice condiţiuni... Cînd i-am spus că „ştiu tot",^a început să rîdă: „E prima fată de belfer din viaţa mea". Aşa mi-a spus. „Şi ce-ai de gînd să faci acuma?" l-am întrebat. „Nimic. O să-i puie tat-so trei la conduită, şi gata. îl ştiu, că l-am avut profesor... E foarte intransigent la... purtare".

EMANUEL *(ca pentru el):* Un fost elev al meu !... în mintea căruia s-a amestecat mintea mea şi în sufletul căruia s-a topit suflet de-al meu!... Să-mi facă mie asta!?

(După o clipă revine la realitate.) Domnul acesta ştie că fata mea o să aibă un copil?

PANTERA: Da!... întîi a citit scrisoarea el şi pe urmă a intrat în posesiunea mea...

EMANUEL: Şi ce atitudine înţelege să ia faţă de această situaţie?

PANTERA: Este dispus să suporte prin mine, — că el n-are un ban — toate exigenţele materiale ale acestei aventuri...

EMANUEL *(care a primit un nou bolovan în cap. Un bolovan care îl zăpăceşte iarăşi pentru o clipă):* Dacă înţeleg bine, dvs. sînteţi, în acest moment, ambasadoarea acestui domn?

PANTERA: Da.

EMANUEL: Şi ce doriţi, „precis", doamnă? Mă iertaţi, dar vă urmăresc cu oarecare dificultate...

PANTERA: Aveţi şi dreptate, recunosc!... Ce? E puţin lucru?... Vreau să vă rog, domnule profesor, să judecaţi situaţia la rece... Astăzi, o prietenă a fiicei dvs. a fost la prietenul meu, pentru o ultimă tentativă de împăcare, care — bineînţeles — a eşuat. Eram dincolo în odaie şi-am auzit tot.

EMANUEL: Atunci partida dvs. e cîştigată.

PANTERA: Da, dar eu nu sînt o femeie fără suflet... Dvs. trebuie s-o convingeţi pe fiica dvs. să renunţe — definitiv — la această canalie, care nu poate să fie, pentru ea, decît ceea ce a fost. Adică un amant trecător... Omul acesta e al meu, dincolo de toate aventurile în care se angajează şi peste toate murdăriile în care se bălăceşte. Fireşte, sînt dispusă să suport toate despăgubirile la care fiica dvs. are dreptul...

EMANUEL *(vocea i se poticneşte în gîtlej):* Vă rog?

PANTERA: Evacuarea unui copil indezirabil costă, pe timpurile astea, o avere. Cred că o călătorie în străinătate i-ar face foarte bine şi l-ar putea uita mai repede... Ştiu că dvs. sînteţi un om sărac şi n-aţi putea face faţă imediat acestor cheltuieli...

(Emanuel se duce la sonerie şi sună, Pantera se întrerupe.)

EMANUEL: Continuaţi, vă rog...

PANTERA: Și-atunci, nu e așa, m-am gîndit să vă despăgubesc eu, imediat... *(Face un gest, vulgar, dar nepremeditat, către geantă.)*

(Fira intră. E împopoțonată cu un șorț alb, călcat proaspăt. Face un gest complice spre șorț.)

EMANUEL: Fira! Scoate-ți șorțul și dă-o afară pe doamna! *(Vocea lui parcă are cioburi de sticlă care o singeră la punctul de emisiune.)*

PANTERA *(speriată de tonul lui Emanuel):* Domnule profesor! ... Eu am venit la dvs. ca la un intelectual.\.. Cu cele mai bune intenții din...

EMANUEL *(un urlet scurt):* Ieși!

(Pantera își ia în grabă geanta, mănușile etc. și pleacă repede. Fira o așteaptă la ușă, nedumerită, dar ostilă. Ea „ține", din principiu, cu „vocea stâpînului său". Pantera se oprește o clipă la ușă și caută agitată, în geantă, să dea un bacșiș servitoarei.)

FIRA *(ia suma pe care i-o dă)* : Sărut mîna! *(Apoi se schimba și, cu un aer marțial, zice.)* Ieși!

(Pantera dispare, urmată de Fira, ca de o santinelă în travesti.)

EMANUEL *(rămîne drept, singur, în fața biroului. Cîteva clipe privește în gol sau într-un punct numai de el văzut. Apoi, încet distinct):* Copiii mei! Băiatul hoț și fata... *(Cuvîntul îi împietrește pe buze, de teamă să nu fie rostit. Degajează de la birou, pe pauză. Are în ochi o lumină ciudată, sticloasă, nouă. 0 lumină aspră totuși, care împiedică lacrimile să izbucnească în țîșnetul lor normal. Face cîțiva pași, fără direcție precisă.)* Pentru ei m-am sacrificat! Pentru ei am îndurat! *(Se oprește în fața oglinzii, pentru că, întîmplâtor, se află acolo și se adresează propriei lui imagini, ca unui vechi cunoscut, cu care își face confidențe.)* Unde-ți sînt „orizonturile", Pecrețeanu Emanuel, gloria universității și „angrosist de bile albe", cum îți ziceau, în bătaie de joc, colegii? *(Surîde în oglindă.)* La vîrsta cînd viața cheamă tinerețea, cu toate poftele ei dezgolite, tu visai, în liniștea solemnă a bibliotecilor pustii și în imensitatea nopților tale albe de trudă și de sărăcie, diplome universitare și ghirlande caligrafice de „magna cum laude"... Fiindcă tu, Pecrețeanu Emanuel, din primii ani ai tinerei tale maturități, ți-ai socotit un rost pe lume... Ai visat pacea unui cămin timpuriu, în căldura căruia să se deschidă — peste lume — cele dintîi roze ale minții și inimii tale... *(Reîncepe să se plimbe cu mîinile la spate, cu pași profesionali, ca printre niște șiruri de bănci invizibile.)* Ai visat ca masa ta de lucru să fie un altar la care să slujești în odăjdiile meseriei tale marea liturghie a creației... A creației utile pentru anonimii lumii; ai visat ca patul dragostei și al odihnei tale să dea zilelor tale și ale celor de după tine, copii sănătoși și curați. Stîlpi drepți și noi, sub bolta mereu mai prăbușită a societății; ai visat ca masa ta *(se oprește în dreptul mesei și o arată cu degetul cum ar arăta un punct determinant pe o hartă)* să fie răsplata tihnită a ceasurilor de muncă și de zbatere omenească și, în jurul ei să aduni cea dintîi și cea mai de preț înjghebare a fericirii pămîntești: familia. *(Degajează și reia plimbarea.)* Pentru familia aceasta, pentru tot ce-ai crezut că poți da prin ea, mai departe, lumii de mîine, te-ai sacrificat, Pecrețeanu Emanuel! Din primele contacte cu realitățile, însă, lumina visurilor tale s-a întunecat și a început să fie mereu mai departe, ca a stelelor, dimineața. Fără ea, ai început să orbecăi, să te datini, rătăcit în meschinăria și măruntul cotidianului. Și, încet-încet, te-ai resemnat. Ca și hainele tale, întoarse cu sfințenie din doi în doi ani, ca și manuscrisele tale, pe dosul cărora „anumite persoane" scriu plătcile de la maus și socotelile de la piață, ca să nu strice „hîrtie bună"... Căminul tău s-a mutat la școală, în sălile de clasă și catedra a luat locul mesei tale de lucru. Aci *(face un gest circular, ca și cum ar indica o clasă)* pe cataloagele școlii, cel puțin, nu mai putea nimenea să scrie cu creion chimic rufele date la murdar și, în liniștea condeielor aplecate pe caietele de teză, te mai puteai gîndi la *Istoria* ta *universală,* cu ochii duși pe ferestrele care te despărțeau, statuar, de lume... *(Se plimbă, pe pauză, apoi,*

ca şi cum ar relua o explicaţie întreruptă de sosirea unui elev întîrziat în clasă.) Eeeee! Pe urmă au venit copiii... „Ăia micii!.. Cei prin care vreai să te continui şi să te răzbuni. Nu, însă, răzbunarea josnică a fetei înşelate, care crede în satisfacţia vitriolului... Răzbunarea morală!. Adică... înţelegeţi voi, băieţi... *(rar, explicativ)* gestul cu care rupi beznele atunci cînd ai învăţat de unde să le apuci, pentru ca alţii, sau tu, prelungit în alţii, să vadă stelele care ţi-au lipsit şi pe care ochii tăi neexperimentaţi nu le-au putut ajunge la vreme... Şi atunci *(se opreşte din nou în faţa oglinzii),* Pecreţeanu Emanuel, ai devenit omul beznelor. Ai orbecăit — singur şi imens — între faldurile lor, pipăindu-le ca să afli locul stelelor, pentru ochii cei noi. Şi viaţa ta cea adevărată s-a mutat între stele, ca între jucării, de dragul copiilor, ca să le poţi înfăţişa, într-o zi, cînd ochii lor vor începe să vadă luminile adevărate care ţi-au lipsit... *(Un timp, aproape de visare.)* Copiii!... Familia nouă a visurilor şi a judecăţii tale! Ţi-aduci aminte, Pecreţeanu? Din primul minut, cînd respiraţia lor s-a auzit, serafică şi egală, în casa aceasta a pătimirii tale, tu n-ai mai fost decît o ureche lipită de ziduri şi o inimă care bate la uşi, agăţată în gol, ca de-un fir de păianjen, în veşnicia celor zece minute, pînă se rosteşte sentinţa termometrului... în copiii aceştia, ţi-ai investit tot ce era gînd şi lumină în tine. Amestecat în jucăriile şi în gîngurelile lor, ţi-ai trăit — ridicol şi fericit — copilăria pe care n-ai avut-o!... Fiindcă părinţii tăi, Pecreţeanu Emanuel, au fost nişte oameni discreţi. Unul a murit strivit de o curea de transmisiune şi celălalt a murit, dumnezeieşte, de bucuria de a te fi născut. Părinţii tăi au fost surorile albe ale unui orfelinat. Au fost mîinile generoase care ţi-au dat primii ciorăpei calzi în picioare şi ţi-au agăţat, de ghiozdan, prima tăbliţă cu condei de piatră, din semnele căruia s-a împletit cea dintîi cunună de premiant pe capul tău de orfan deştept. Părinţii tăi au fost — într-un cuvînt — oameni, şi-o dată ajuns om, ai înţeles să le plăteşti, recunoscător şi cinstit, vechea ta datorie. Să le dai o familie aşa cum n-ai avut-o! *(Se plimbă pe pauză.)...* Copiii şi şcoala! Astea îţi mai rămăseseră singurele rezerve de luptă şi de apărare, şi de fericire personală... Şi-acum, iată! Copiii s-au dus. Familia pe care ai creat-o te-a ucis, fiindcă i-ai dat viaţă! Ca o clopotniţă care — prin absurd — s-ar dărîma peste propriul ei clopot, fiindcă nu i-a putut înţelege niciodată sunetul. *(Se priveşte cu compătimire în oglindă.)* Ai rămas singur, Pecreţeanu Emanuel! Şi în viaţă, şi în casa ta... între zidurile casei acesteia, „de zestre", vorba d-nei Tecuceanu, soacra d-tale, nu mai eşti decît cioclul propriilor tale visuri... Şi te-au îmbulzit înmormîntările, domnule profesor. în dosul fiecărei uşi din casa aceasta ţi-a murit cineva sau ceva... Eşti ca într-un cavou în care ai tencuit pe ultimul şi cel mai drag dispărut. Fata ta! Inima ta! Parfumul tău! Garoafa cu care te-ai mîndrit să umbli la butoniera inimii, ca o decoraţie. Singura ta decoraţie! *(îşi acopere ochii cu podul palmei şi trece încet, încovoiat, spre birou, la care se aşează, dezorientat.)* Garoafa tatii!... *(Are un gest de revoltă înecată în silă.)* Ptiu! *(Se aude o sonerie la intrare, pe care n-o înregistrează. După o clipă goală, se redresează. Parcă îşi aduce aminte că are ceva de făcut* îşi revine greu în „contemporan", cu o mare oboseală pe figură. Lumina sticloasă a ochilor e acum turbure ca o apă în care s-au făcut zoaie de săpun. Se uită la ceas şi are un moment de pantică conştientă. îşi adună gîndurile ca şi cum le-ar fi lăsat la punctul unde se găsesc cu ani în urmă. începe să recitească, monoton, începutul conferinţei, pînă la replica: „Mihai Viteazul"...)*

(Angela intră petrecută de Fira.)

FIRA: Poftiţi, d-ră. Domnişoara e în odaia dumneaei... *(Se retrage.)*

ANGELA *(observînd aerul preocupat al lui Emanuel, care e cufundat în manuscris, începe să păşească în vîrful picioarelor. Cînd ajunge în dreptul biroului zice):* Bună seara, domnule profesor! *(Afară a început„ într-adevăr, să se întunece, brusc şi timpuriu, ca iarna).*

EMANUEL *(tresare ca după o sperietură. Se uită la Angela cu aerul unui om care n-o cunoaşte şi aproape duşmănos):* Poftim?

ANGELA: V-am spus „bună seara"... Am venit la Maria...

EMANUEL: Ah, da... D-şoara Angela... Bună seara, d-şoară! Nu te-am recunoscut imediat... iartă-mă... sînt niţel preocupat...

ANGELA: Mă iertaţi că v-am deranjat...

EMANUEL: Nu face nimic!... Maria... *(Acum cuvîntul i se pare prea intim.)* Fiica mea e în odaia ei.

ANGELA: Mulţumesc,... *(trece spre uşa Măriei.)*

EMANUEL *(cu un efort în realitate):* Te rog să cauţi s-o îmbărbătezi, d-şoară! Am impresia că are mare nevoie. Eu nu pot să mă ocup de ea fiindcă, am de terminat, pînă la şase, o conferinţă şi încă nici n-am început bine s-o scriu...

ANGELA: Probabil pentru mîine, de 24 ianuarie!

EMANUEL *(cu oarecare forţă):* Da! Pentru că atît mi-a mai rămas, d-şoară! Şcoala! Numai şcoala! E singurul lucru care mă mai interesează. Şcoala! Atît! Şcoala!^

ANGELA *(nepricepînd insistenţa cu care Emanuel sublimează acest lucru, intră, cu un aer nedumerit, în odaia Măriei)* .

EMANUEL *(oftează a dezolare. Apoi reia tocul şi lectura. Reciteşte din nou tot ce-a scris, şi cînd ajunge la replica: „Mihai Viteazul"... sună telefonul de pe birou. Emanuel îi aruncă o privire asasină. Trinteşte tocul şi ia, cu oştilitate, receptorul):* Alio! Da, da! Aaaa! Bună seara, domnule director!... *(Agresivitatea tonului se temperează.)* Sînt aproape gafa cu conferinţa. La şase punct sînt cu ea la dvs... Deabia e... *(se uită la ceas cu mîna^ liberă)...* nici cinci... Poftim? Cum aţi spus? *(Ascultă cîteva clipe atent ce i se spune la telefon.)* Nu înţeleg bine... De ce nu mai e nevoie să scriu conferinţa? *(Figura i se schimbă şi i se va schimba treptat, pînă la alterare, în conformitate cu gradaţia replicilor din tot timpul cît vorbeşte la telefon.)* Nu... nu... nu... Vă mulţumesc de menajamente, dar pentru mine nu e nici un deranj... Mai ales că, acum, conferinţa e gata! Poftim? Mă rog! Eu nu contest că d-l profesor Condrea a putut să scrie o conferinţă foarte bună. E un coleg foarte merituos, deşi foarte tînăr. Mîine,

însă, la 24 ianuarie, conferinţa o ţin eu, d-le director... E aproape o tradiţie a liceului.'.. *(începe să-şi iasă din rezerva politicoasă şi obişnuită atît a tonului, cît şi a gesturilor.)* Nu, d-le director, Nu I Nu ştiu ce conferinţă a scris d-l prof. Condrea, dar ştiu că mie mi se spune „24 ianuarie", nu dumisale. Este imposibil să mi se aducă jignirea aceasta şi este pentru prima oară, în 35 de ani de învăţămînt, cînd protestez împotriva unui lucru... Protestez, însă, cu toată indignarea şi cu toată vehemenţa... *(Ridică tonul.)* Dacă îmi luaţi şi şcoala, atunci mie nu-mi mai rămîne nimic... Nu ridic tonul, dar vreau să înţelegeţi bine. Nu îmi mai rămîne absolut nimic. Mă rog. Şi, în definitiv, pot să zbier dacă vreau... Zbier ca să auziţi toţi că nu mai pot! Nu mai pot! *(Ochii i se holbează, complet tulburi, gesturile îi devin incoerente, glasul capătă un accent special.)* Ce aveţi cu mine, mă! Ce v-am făcut? „24 ianuarie" e dreptul meu! E gloria şi ruşinea mea! Şi şcoala e şcoala mea! Nu vă cunosc pe nici unul şi nu ştiu cine sînteţi... Şi, mîine, vă dau afară pe toţi din amfiteatru şi vorbesc eu I Singur! Cu băncile goale! Şi dacă vă opuneţi, voi intra în şcoală cu forţa armată... Mă duc la ministru... mă duc la guvern... Voi cere concursul întregii creştinătăţi şi ajutorul împăratului Rudolf al II-lea. întreg Apusul e de partea mea... Poate că nu ştii cu cine stai de vorbă? Poate ai făcut numărul greşit? *(Culminînd.)* La telefon, Mihai Viteazul! Auzitu-m-ai? Mihai Viteazul, nevolnicule! N-ai *dezît* a închide telefonul, că mîine unde-ţi stau picioarele statu-ţi-va şi capul! *(Trinteşte receptorul.) ¥ix-&ti* ai dracului să fiţi de viermi!... Mîine convoc divanul să-l dizolv; destitui mitropolitul, că e curvar, şi pe Condrea îl dau afară din învăţămînt, legat de coada a două cămile... *(Decis, nebun, cu paşi cari vor să fie ai voievodului respectiv, se dace la sonerie şi sună.)* Am să-mi puri blană de panteră cu dungi la umblătoare şi icoana sf. Niculae o afurisesc şi o scot din toate bisericile... Şi interzic, prin pravilă domnească, ca individul acesta să mai poarte nimb de acum înainte... Auzi dumneata... Sfînt să-şi vîndă

nimbul pe bețe! *(Cu o grimasă de infinit dispreț.)* Bețe!... *(Un timp mic.)* Adică ce mă mai mir, ca nebunul, cînd şi fata au vrut să mi-o cumpere pe bețe! Ei, lasă c-o să vă dau eu bețe la toți!... la tălpi, însă! Şi nu bețe! Vergi!... Vergi!

(Fira intră, ştergîndu-şi mînile de leşie, pe fustă.)

EMANUEL: Du-te şi adu-mi calul...

FIRA *(departe de realitate):* Care cal, Doamne iartă-mă? î

EMANUEL *(acelaşi joc):* Calul meu..

FIRA *(privindu-l atent, cu un fel de bănuială)* Păi, de unde să-ți aduc eu cal, fir-aş a mamii să fiu?!...

EMANUEL: Calul e în fața Universității, sub mine... Dă-mă jos de pe el, că acolo sînt în copie şi adu-mi-1 imediat. Să *ieiî* tramvaiul! Ai venit?

FIRA *(strîngndu-şi mîna, melc, la gură):* Ei, să ştii că ori m-am greşit eu din mortul ăla, că băui de doliul lui, ori dumneatale ai umblat la romul coanii-mari..

EMANUEL: Nu mai există coane-mari! S-au abolit. Prima lege pe care o votez mîine, după dizolvarea divanului, este desființarea jocului de cărți şi transformarea soacrelor în săpun de rufe.

FIRA: Fugi de-acolo, conaşule, că le arde mai rău ca soda.

EMANUEL *(țipă):* Calul! Âdu-mi calul, n-auzi?... Simt că trebuie să încalec... *(Sare pe loc, grotesc, şi îşi zice singur.)* Ptru, ptru, ptru...

FIRA *(s-a convins în felul ei de situație):* Lasă, că îți dau eu acuma un cal, de te fac om imediat. Cu cenuşe şi fără zahăr. *(Ieşind, bombăne.)*

(Emanuel reflectează o clipă în mijlocul scenei, apoi începe să cînte „pe două voci", tare: „Ca un glob de aur, luna strălucea" şi se îndreaptă spre ieşire, într-o aliurâ voievodală.)

MARIA *(intră) într-o clipă înțelege tot. Se lipeşte îngrozită de uşă, oprind un țipăt):* Tată! Tăticule! Ticule!... Unde te duci?...

EMANUEL *(care a ajuns la trap aproape de ieşire, se opreşte):* Mă duc îndărăt să-mi iau locul în istorie... Dați ordin să se tragă la biserici toate clopotele țării... *(Porneşte şi iese.)*

MARIA: Tată! Tată! *(Iese ca o hipnotizată după el.)*

(Angela a apărut din odaia Măriei şi rămîne împietrită în canat... Telefonul sună. Angela ridică receptorul.)

EMANUEL *(se întoarce din drum şi îi ia receptorul din mînă)* ț Alio! Cme? Casa prof. Pecrețeanu? Nu, d-le, e greşeală! Axcx casa Mihai Viteazul! '

Cortina cade repede pe replică

ACTUL II

Un colț din grădina Spitalului Central de boli nervoase. Eventual,, într-o parte a scenei, se poate vedea o amorsa a clădirii. în scenă, alei, ronduri cu flori, cu tăblițe înfipte în pămînt, pe care scrie „nu rupeți florile", „nu călcați pe iarbă", arbori mari, cu bănci la umbră. Intrările în scenă se pot face din toate părțile, după utilitate și indicațiile directorului de scenă. Important este, numai, ca strada — respectiv grilajul sanatoriului, dinspre stradă — să. fie în fundul scenei. Acțiunea acestui act se petrece șase luni după a celui dintîi, adică într-o după-amiază de iulie, pe la patru. E o lumină plină, generoasă, de vară toridă. La ridicarea cortinei,. se află în scenă Paganini și cu Poetul. Paganini e un lăutar oacheș, între două vîrste. Stă pe o bancă în centrul scenei și cîntă la vioară, transportat *E luce van le stele,* scîrțîind melodia cît poate mai bine". Ochii i se ridică și i se coboară în concordanță cu situația notelor pe portativ. în dreapta, pianul prim, pe o bancă mai discretă, Poetul compune. E un tînăr netuns, cu ochi iluminați de mag și cu un caiet enorm, deschis, pe genunchi. Poetul scrie, socotind, din cînd în cînd, silabele, pe degete. Pe aleile din planurile ultime ale scenei trec în grupuri, sau izolați, alți pensionari ai sanatoriului, pe care fantezia directorului de scenă îi poate întrebuința cum vrea, în momente sau scene de pantomimă, acest lucru nefiind obligatoriu. Cîteva clipe după ridicarea cortinei» pauză, pe tablou.

SORA IRINA *(intră. Tînără, sănătoasă, oarecare. Are, peste prevederile uniformei ele rigoare, o garoafă roșie, prinsă între reverurile șorțului alb):* Ce faci, domnu Paganini?

PAGANINI: Ce să fac? Uite, mă inervez cu filarmonica asta. Mîine seară am concertu la palat și nu știe nimic...

SORA IRINA: Și ce cînți, mă rog, la concert?

PAGANINI: Păi matale n-auzi? *„Traviatca" \ (Reia „Tosca", în timp ce Sora Irina trece la Poet.)*

SORA IRINA: Astăzi ce ne-ai mai scris nou, maestre?

POETUL *(ironic):* O satiră la adresa femeilor.

SORA IRINA: Mai bine du-te la frizerie să te faci frumos, că astăzi o să ai vizite...

POETUL *(de sus):* Barba mea nu e decît o prelungire fizică a unei neistovite inspirații, d-șoară! Dar, d-ta, în afară de anecdotele pe care ți le spune d-l dr. Gînju cînd e *(o imită)* „dă servici", nu mai poți să pricepi nimic...

SORA IRINA: Totdeauna ai ceva contra mea... Nu e nimic... Mie tot simpatic îmi ești *(Trece și iese prin altă parte decît cea pe care a intrat.)*

PAGANINI *(încetînd cîntecul):* I-o ziseși șăfule!

POETUL: Și n-am dreptate? Asta nu poartă cap decît ca să se poată coafa.

PAGANINI: Lasă că are, în schimb, nește picere, dă nici nu-i mai trebuie cap la așa ceva...

POETUL *(cu o grimasă de superioritate):* Ăsta e sectorul d-lui doctor Gînju!... Mă depășește!...

PAGANINI: Șîî, ie frumoase satirili astea dă le scrii?

POETUL *(privindu-l de sus):* E foarte curios cum ai putut să-nnebunești dumneata? Proștii nu-nnebunesc niciodată!

PAGANINI: Eâ! Parcă ăsta dă-1 avem noi alege!

POETUL *(îi întoarce, moralmente, spatele și începe să citească tare ce-a scris):*

Cu ce drept ieși tu în lume, stîrv cu sufletul de mort?
Au tu crezi c-a mea răbdare pîn la urmă o suport?
înapoi, în hecatombă, că paharul s-a umplut...
Înapoi că-mi ies din fire...

PAGANINI *(îl întrerupe):* E! Dacă i-o zici acuma cum trebuie, să ştii că esti cineva!
POETUL:... „înapoi! Ai priceput?"
PAGANINI: Ea. O luai pe ocolite. N-ai avut coraji.
POETUL *(vexat şi enervat):* Domnule! Cu tot respectul pe care îl am pentru nebunia d-tale, te rog să iei act că nu avem nimic comun împreună.
PAGANINI: Ce spui, Franţ?! De ce nu-ţi dă drumul atunci? De ce mănînci injecţiile statului de pomană?
SORA IRINA *(reintră de unde a ieşit):* Ce e, domnu Paganini? Cine te-a supărat?
PAGANINI: M-a inervat nebunul ăla de colo... Şi să ştii că eu ies la raport la d-l medic-şăf... Că dacă sîntem,, acuma, acilea, cu toţii, nu e bine să ne amestecăm.... e nebuni şî nebuni.
SORA IRINA: Gata! D-ta, acuma, esti bine! Te-ai vindecat...
PAGANINI: Vindecat e el!

(Poetul îşi reia lectura manuscrisului şi se depărtează, declamînd cu gesturi teatrale, largi.)

SORA IRINA: Deocamdată, treci mai bine la injecţie, că e aproape patru...
PAGANINI: Azi mi-o face intraviermoasă sau în fosilili dă la spate?
SORA IRINA: Nu ştiu. Vedem noi pe „evidenţă". O să-ţi spună d-l dr. Gînju...
PAGANINI: Aaaa! D-lui e dă servici azi?
SORA IRINA: Da!
PAGANINI: Eeee, care va să zică, de-aia îţi puseşi matale garoafa taman la locul ştiut. Ah! Ce-aş mai pune şi eu una la ureche...
SORA IRINA: Da, că asta îţi lipseşte!
PAGANINI: Nu ştii matale ce-mi aduce aminte mie asta!... Cînd făceam armata la 4 Argeş, la Piteşti, am fost într-o seară la o bererie, de-alea cu artişti... Eram c-o garoafă, uite-aşa ca asta, înfiptă la capelă şi cu două hîrtii de cîte un pol, întomnite în biletul dă'voie şi băgate în buzunarul dă sus, la tunică... *(Prins în evocarea amintirii, nu observă că sora Irina nu-l mai ascultă şi dispare.)* E! Şî cum îţ spui era una acolo, Fatime! Aşa o chema! O turcoaică de-asta orientalili, cu ochii ca dă cerboaică cînd îi miroase a frunză şi cu un buric ca un mac cu cearcăne în mijlocul burţii... *(După o clipă de reverie.)* Să ştii că de la ea mi s-o fi tras, de-am ajuns acilea cu sănătatea... Dar a fost fată bună, săraca! Biletul dă voie mi l-a pus la loc în buzunar, după ce mi-a prăjit capitalu şi m-am trezit singur la otel dă dimineaţă. *(Visător.)* La ^Coasta lui Azor" — aşa-i zicea otelului... *(Observă că nu-l mai ascultă nimeni sică vorbeşte singur.)* Haiti! Iară mă luai singur cu vorba. *(Iese.)*

(De pe una din alei, apar, în grup, Napoleon al III-lea, Rockfeller şi Generalul. Toţi trei au figurile şi atitudinile •unor oameni perfect normali. Din gesturile pe care le fac pînă se apropie, se poate constata că, între Napoleon al III-lea şi General, este o controversă. Rockfeller — tot prin gesturi — este, pe rînd, de partea fiecăruia.)

NAPOLEON III *(cu un gest net şi imperial şi un cioc de jurnal):* N-ai dreptate, generale!
ROCKFELLER: Sigur că n-are!...
NAPOLEON: Dacă nu capitulam la Sedan, făceam o mare greşeală. Şi militară, şi politică, şi naţională.
ROCKFELLER: Precis! Făcea o greşeală de toate felurile.
GENERALUL: Poţi să-mi repeţi d-ta de 1870 de ori treaba asta, că eu rămîn tot la opinia mea. Nu trebuia să capitulezi.
ROCKFELLER: Are dreptate... Nu trebuia să capitulezi, pentru nimic în lume...
NAPOLEON: D-ta, d-le Rockfeller, să nu te bagi. Asta e istorie, nu bursă.
ROCKFELLER: Dacă mi-ai fi cerut mie bani, puteai să rezişti.
NAPOLEON: Nici nu te cunoşteam atunci pe d-ta.
ROCKFELLER *(generalului):* 'Auzi argument! Dar ce? îţi cădea mîna să mă cauţi în cartea de telefon?
GENERALUL: Just!
ROCKFELLER *(se bate în frunte a prostie):* Zii împărat, şi lasă-1 aşa!'
NAPOLEON: Stimate domn. Ne cunoaştem prea puţin ca să vă permiteţi asemenea aserţiuni necuviincioase la adresa mea... Nu uitaţi că vorbiţi împăratului Napoleon!

ROCKFELLER: Al treilea! Coada familiei...

GENERALUL: Pardon! Aici are dreptate domnul Bonaparte.... Să nu fim necuviincioşi... Dar de capitulat, nu trebuia să capituleze! *(Luîndu-l de scurt.)* De ce să. capitulezi, domnule?

NAPOLEON *(copilăros):* De-aia, e! Şi ce vrei?... Aşa am avut gust...

GENERALUL: A, bun! Mă rog!... Dacă domnim pe gusturi *k la bonne heure.*

ROCKFELLER: Uite! Ca să nu zici că nu sînt băiat bun„ sînt dispus să te finanţez să te urci din nou pe tron„ Cît îţi trebuie?

(Generalul face cu ochiul lui Rockfeller.)

NAPOLEON *(foarte serios şi important):* Ce fel de bani posezi dumneata?

ROCKFELLER: Lichid!

NAPOLEON: E puţin. Mie îmi trebuie solid...

ROCKFELLER: Am lichid solid de tot...

NAPOLEON: în ce valută?

ROCKFELLER: Forte.

NAPOLEON: Şi ce vrei să-ţi dau în gaj?

ROCKFELLER: *(serios de iot):* Turnul Eiffel!

NAPOLEON: Nu pot, că pe vremea mea nu-l aveam. Nu-mi aparţine de drept...

ROCKFELLER: Ce-are-a face? *En fait des meubles,possession vaut titre...*

NAPOLEON: Asta e din codul lui unchiul! *(Plictisit, p& ton împărătesc.)* Domnilor, audienţa dvs. s-a terminat *(Lui Rockfeller.)* Cît priveşte propunerea d-tale, voi reflecta asupra ei, şi astăzi, după injecţie, îţi dau rezultatul. Sînteţi liberi... *(Darpleacă el, foarte demn şi august. Iese.)*

GENERALUL *(după ieşirea lui Napoleon, în confidenţă)* Să nu-i împrumuţi nici un ban...

ROCKFELLER: De ce? '

GENERALUL *(acelaşi joc):* Ăsta e nebun, d-le Rockfeller! D-ta crezi că e Napoleon al III-lea? E inginer silvic şi-a înnebunit fiindcă pe nevastă-sa o chema Eugenia...,

ROCKFELLER: Serios?

GENERALUL: Mi-a spus medicul-şef. Poţi să-l întrebi...

ROCKFELLER: Bine că mi-ai spus, nene, că puteam să-i dau bani şi, în loc de Turnul Eiffel, să iau fundul căldării...

GENERALUL: Dar, a propos, că vream să te-ntreb de-adineauri. D-ta ce vrei să faci cu Turnul Eiffel?

ROCKFELLER *(cu o strălucire de satisfacţie în ochi):* Brichete! Vreau să-l transform în fier vechi şi pe urmă să fac din el brichete... Am fel de fel de modele. *(Scoate din fiecare buzunar cîte o brichetă şi i le arată).* Mîine chiar, trimit o ofertă în Franţa. Cine dracu mai e împărat acuma pe-acolo?

GENERALUL: Trebuie să fie vreun Ludovic de-ăia cu mobilele! Şi, pe urmă se fac regi şi vin aici. Păi n-am păţit eu odată cu o ordonanţă de-a mea? îi intrase în cap că e Cuza-Vodă şi toată ziua îmi cînta *Hora Unirii* şi mă-njura de Milcovul mamii cînd da la masă. Auzi d-ta? Pe mine!...

ROCKFELLER: Ditai generalul...

GENERALUL: Generalissim, pardon... Atunci eram comandantul suprem al tuturor forţelor de apă, aer, mare, pămînt şi uscat...

ROCKFELLER: Şi aţi ieşit de mult la pensie?

GENERALUL: Eu? Dar de ce să ies la pensie?

ROCKFELLER: Văd că nu mai sînteţi în activitate.

GENERALUL *(cu un surîs îngc.duitor):* Cum o să mai fiu, drăguţă, în activitate, cînd eu sînt mort?...

ROCKFELLER: Poftim?

GENERALUL: Eu sînt mort încă din războiul trecut.

ROCKFELLER *(serios):* N-am ştiut nimic... Sincerele mele condoleanţe...

GENERALUL: Mersi! Am căzut în ziua de 6 august 1918, în bătălia de la Mărăşeşti...

ROCKFELLER *(acelaşi joc) :* Să vă fie ţărîna uşoară! Glonţ sau schijă?

GENERALUL: Cal! M-a trîntit o bestie de cal, că-i intrase un tăune sub coadă şi m-a lovit cu capul de cota 503.

ROCKFELLER: Şi de ce nu v-aţi înmormîntat pînă acuma?

GENERALUL: Pentru că nu a avut statul parale pentru funeralii naţionale...

NAPOLEON *(reapare):* Ce mai complotați? Ce mai uneltiți împotriva mea, domnilor mei?

ROCKFELLER: D-le general, eu mă duc la d-l medic-şef, să-i cer autorizația de înmormîntare... Catafalcul vi-1 punem aici în grădină, că e mai frumos în mijlocul naturii... O să fiți o natură moartă! *(Dispare.)*

NAPOLEON: Dar cine-a'murit?

GENERALUL: Eu! Ăsta, însă, nu ştie şi vrea să mă reînhumeze cu orice chip.

NAPOLEON: Cine? Rockfeller?

GENERALUL *(în confidență):* Ce Rockfeller? E un nebun! A fost funcționar la Finanțe, la ştampilat brichetele, şi a delapidat banii de taxe...

NAPOLEON: Ştii că şi eu am avut impresia că e nițel cam clătinat?

GENERALUL *(arată pe Rockfeller, care se întoarce):* Taci, că vine! Eu mă retrag, că — de cînd a vorbit cobia asta de mine — a început să-mi miroase a colivă!... *(Adulmecă în aer.)* Dumitale nu?

NAPOLEON *(acelaşi joc):* Nu!... Mai repede miroase a lovitură de stat.

GENERALUL *(plecînd, cu nările în funcțiune):* Ce vorbeşti, d-le? E colivă toată ziua!

ROCKFELLER *(venind, lui Napoleon):* Ascultă, şefule! Am crezut că generalul e om serios. Văd, însă, că şi ăsta e adus bine din condei.

NAPOLEON: De ce?

ROCKFELLER: Păi nu vezi că trăieşte?

NAPOLEON: Ei şi?

ROCKFELLER: Adineauri şi-a dat cuvîntul de onoare că e mort. Şi cînd m-am dus la medicul-şef să-i cer voie să-l înmormînteze, m-a făcut nebun pe mine. Ce părere ai?

HAPOLEON: Eu sînt împărat, drăguță, nu sînt doctor de nebuni... *(Privind spre culise")* Eeee! Uite şi pe Mihai Viteazul! Se duce la Alba-Iulia să se încoroneze...

EOCKFELLER: Trebuie să fie ceasul patru punct... *(Se uită la soare.)* Exact!

EMANUEL *(se uită din culise, cîntînd „Ca un glob de aur". Apoi apare călare pe-o joardă legată la un capăt cu nişte gîțe, în chip de dîrlogi. Pe cap are o tocă din jurnal, asemănătoare căciulii lui Mihai Viteazul şi — în loc de egretă — o pană de gîscă sau de curcan. Pe umăr poartă, ca odulamă voivodală, halatul de nebun. în mîna stînga ține un paloş de sită. Cînd intră în scenă bine, începe să domolească pe „Zăbală-în-spume".)* Ptru-ptru-ptru-ptru!... Nu ştiu ce are telegarul meu astăzi, dar abia pot a-1 domolire. De bună seamă are melic» *(Privindu-i domneşte.)* Bună ziua, curteni d-voastră şi cinstite fețe simandicoase..

NAPOLEON *(în bătaie de joc):* Să trăieşti, măria-ta! *(îi fac o plecăciune ironică şi exagerată.)*

ROCKFELLER: Da-ncotro, la' ora asta?

EMANUEL: Mă duc la Alba-Iulia să mă-ncoronez!

NAPOLEON: Dar parcă te-ai mai încoronat şi ieri?...

EMANUEL *(rămîne o clipă reflexiv):* Ieri? Ce e asta ieri?

NAPOLEON *(lui Rockfeller):* Spune-i d-ta, că eşti om de cifre...

ROCKFELLER *(se gîndeşte):* Ieri? *(Dar nu ştie ce să spună.)* Mai bine spune-i d-ta, că ai altă autoritate. Eu sînt civil.

NAPOLEON: Ieri? *(După o gîndire, dezorientat, timid aproape.)* Ieri însemnează, nu e aşa, ziua care a trecut..* Ziua care a fost înaintea zilei acesteia...

EMANUEL: Şuguiți, boieri dumneavoastră! Nu se aflâ a fire, zile care trec, ci numai doară zile care vin. Viața purcede în fiecare zi şi, fiecare zi, este o viață care s-a sfîrşit. Cu mirare văd, însă, că dvs. nu socotiți cum se cuvine pravilele vieții. De aceea am să dau poruncă mitropolitului meu să vă pedepsească cu cîte 500 de mătănii de fiteşcare şi cu cîte cinci zile de post amărît de căciulă. *(Un timp. Apoi, din nou, Mihai Viteazul.)* Vornice împărat, scutură-mi, rogu-te, coada calului de muşte...

ROCKFELLER *(rîzînd de Napoleon):* Şi cu asta, bastaî

EMANUEL: Basta? Să nu zici vorba asta în fața mea, că dintr-o smucitură de paloş Mirăslău te fac...

NAPOLEON *(se face că goneşte muştele de unde i-a zis, făcînâ cu ochiul — complice — lui Rockfeller):* Gata, măria-ta!

EMANUEL *(se încruntă brusc):* Şi cum se face, mă rog, trîntori dvs., că nu sînteți pînă acuma la locul încoronării?

ROCKFELLER *(tot ironic):* Venim acuma, măria-ta... aştept tam tramvaiul...

NAPOLEON: Cu cai... ca să avem pe ce încăleca. *(Face cu ochiul lui Rockfeller.)*

EMANUEL *(îi cîntăreşte puţin pe amîndoi dintr-o privire):* Mi se întrezare mie *(se adresează lui Rockfeller),* au vrei să fii muşcătoriu? După încoronarea mea să vii la Curte, ca să fii bătut la tălpi. *(îl fulgeră cu privirea voievodală şi dă pinteni calului.)* Hai, Zăbală-n-spume! Astă-seară datu-ţi-voi un mertic de ovăz împlinit. *(Pleacă în trap săltat şi, din culisele în care dispare, se aud ovaţiile ironice ale nebunilor, care, după cîteva clipe, se transformă în huiduieli şi fluierături.)*

NAPOLEON *(se aud huiduieli din culise):* Ce-o fi asta? *(Ascultă atent.)*

ROCKFELLER: îl huiduie pe Mihai Viteazul.

NAPOLEON *(bănuitor şi competent):* Probabil, o lovitură de stat. *(Oftează.)* Eu le cunosc, că sînt mîncat. *J'en ai souppe, mon vieuxl*

(Emanuel reintră. Are o figură de om mai mult nedumerit decît speriat. Priveşte mereu în direcţia de unde vine. O dată cu reintrarea lui în scenă, huiduielile coni&nesc şi se transformă într-un hohot uriaş de rîs. Emanuel trece pe lîngă cei din scenă, fără să le înregistreze prezenţa. E preocupat, adînc şi personal, în afară de restul lumii. în toată atitudinea lui se remarcă o totală lipsă ie încredere în personajul pe care îl reprezintă. Abia mai ţine frîul calului şi paloşul îl jenează parcă.)

NAPOLEON *(ironic):* De ce te huiduie poporul, serenisime?

EMANUEL *(nu răspunde şi trece, cuprins de o mare osteneală, spre banca pe care a stat Poetul).*

ROCKFELLER: Mi se pare că ai fost detronat...

NAPOLEON: Aşa e poporul, iubite vere. începe să ştie ce vrea.

EMANUEL *(s-a aşezat pe bancă şi, fără să urmărească replicile celor doi, îşi ia capul în mîini şi îşi apasă tîmplele adînc şi repetat):* Mă doare capul.

ROCKFELLER: Te-o fi strîns coroana...

NAPOLEON: Sigur... în materia asta sînt — deopotrivă — capete ori prea mari, ori prea mici, pentru o coroană! A mea, însă, îmi venea turnat!...

SORA IRINA *(intră):* Domnu Napoleon!... Vă aşteaptă d-l dr. Gînju la audienţă... *(Face un gest de injecţie.)* Dacă întîrzii, se supără d-l doctor şi diseară nu capeţi desert la masă. Avem budincă de gris cu dulceaţă de vişine.

ROCKFELLER: V-am rugat să faceţi într-o zi orez umplut cu prune. Găuresc eu boabele de orez dacă vă e lene şi pe urmă le umpleţi voi cu prune!

NAPOLEON *(august):* Zici că budinca e cu dulceaţă de vişine?

SORA IRINA: Da!

NAPOLEON: Atunci., anunţă, te rog, că audienţa este deschisă...

SORA IRINA *(făcînd un gest drăguţ să-l ia de braţ):* Dă-mi braţul!

NAPOLEON *(se păzeşte să-i apuce braţul):* Nu ţie! Doctorului! *(iese, solemn, urmat de Irina.)*

SORA IRINA *(ieşind, lui Rockfeller):* Să-i dai îndărăt bricheta lui sfîntul Petru, că umblă să-ţi dea cu cheile raiului încap. *(Ca să-l sperie.)*

ROCKFELLER *(fugind în altă direcţie):* Să-mi arate el mie întîi Raiul şi pe urmă îi dau şi eu bricheta... *(A ieşit în acelaşi timp cu Napoleon şi cu Irina.)*

(Emanuel, în tot timpul celor de mai sus, a stat cu coatele pe genunchi, strîngîndu-şi tîmplele în podul palmei. După ieşirea celor din scenă, ridică încet capul. Are o figură deprimată şi — în ochi — strălucirea banală a sănătăţii. Se uită în jurul lui, cu mirare — dar fără exageraţie — ca un om care se deşteaptă dintr-un somn lung şi greu. Parcă îşi dă seama de realitate, parcă nu. După un atent inventar al mediului înconjurător, scooAe o oglinjoară din buzunar şi începe să se privească lung în~tr-însa. Acum jocul din oglindă, în faţa căreia a început să înnebunească în primul aci, se desfăşoară invers. Trăsăturile nebuniei încep să dispară sub cele ale omului normal, care îşi revine. Ochii se limpezesc, lumina lor se centrează normal în pupile. Urmărind atent acest joc al revenirii, Emanuel îşi surîde ca unei vechi cunoştinţe. Un surîs însă, spelb, mai mult evocator decît mulţumit. Cunoştinţa a întîlnit-o doar într-un album

de familie. în timpul cît s-a privit în oglinda şi-a scos, cu gesturi jenate, chivără de furnal de pe cap şi mantia de pe umeri. Acestea au căzut pe bancă şi la picioarele acesteia. Lămurit, în mare măsură %supra situaţiei lui reale, Emanuel nu mai e decît un om, imens de trist, care bagă o oglinjoară în buzunarul hainei, ca un lucru care trebuie ascuns. Se uită pe rînd la lucrurile din jurul lui: coiful, mantia, paloşul. Ia „calul" în mînă — calul care acum nu mai este decît un simplu băţ. îi pipăie hăţurile de gîţă şi, încet Ancei, începe să înţeleagă şi să-şi amintească limpede din ce în ce mai multe lucruri... Cînd acsst joc al „regăsirii" se termină [făcut nuanţat şi marcat cu multă discreţie fizică, dar cu intensă proiecţie psihologică în elementele sale componente'] Emanuel îşi reazimă braţele pe speteaza băncii şi îşi culcă capul în inelul lor. Apoi hohoteşte în plîns. Un plîns de om onest şi — dincolo de toate — amârît.)

DOCTORUL *(intră din partea opusă, vorbind cu sora Irina):* Altceva?

SORA IRINA: în afară de bricheta lui Sf. Petru, nimic, d-le medic-şef!

DOCTORUL: Pe Rockfeller îl ţineţi astă-seară nemîncat, pînă dă brichetele toate îndărăt. Ai grijă, că e şi a mea printre ele...

SORA IRINA: Da, d-le medic-şef...

DOCTORUL: Aveţi grijă, — că peste o jumătate de ceas — încep să vie vizitatorii la bolnavi. Nimeni nu stă de vorbă decît cu pacientul pentru care vine şi numai în prezenţa unuia dintre voi...

SORA IRINA: Am înţeles, d-le medic-şef... *(Iese.)*

DOCTORUL *(are intenţia să aprindă o ţigară şi să o fumeze pe banca din centru. Observă, însă, pe Emanuel, de care se apropie, renunţînd la ţigară. Din lucrurile împrăştiate în jurul băncii îşi dă seama cine este. îl bate uşor şi amical pe umăr, nu fără oarecare surpriză în legătură cu „situaţia' în care îl găseşte):* D-le profesor! D-le profesor! Ce e cu dvs.?

EMANUEL *(întoarce capul spre doctor. Se uită lung la el, parcă l-ar cunoaşte, parcă nu. Apoi, cu un gest de decenţă, îşi şterge ochii cu podul palmelor şi îşi aranjează părul)*/Domnul medic-şef, dacă nu mă înşel?

DOCTORUL *(deodată, foarte atent şi circumspect. Fără nici o şarjă, însă):* Da, eu... Dar ce s-a întîmplat?

EMANUEL *(simplu):* Am înţeles, d-le doctor...

DOCTORUL: Ce anume, d-le profesor?

EMANUEL: Tot!

DOCTORUL *(continuîndu-şi jocul, cu discreţie):* Tot! Asta poate să spună foarte mult si să nu spună absolut nimic.

EMANUEL: Am înţeles, d-le doctor, UNDE mă aflu! Şi — fireşte — şi DE CE mă aflu aici...

DOCTORUL: Dar nu e nici un fel de mister. Vă aflaţi într-uit sanatoriu de boli nervoase.

EMANUEL: Nu mă deranjează de loc dacă îi spuneţi „balamuc"...

DOCTORUL: Dacă vă face plăcere, puteti să-i spuneţi şi-aşa. Important numai este că, în acest moment, nu vă mai puteţi socoti printre pensionarii lui.

EMANUEL: Credeţi că mi-am revenit, d-le doctor?

DOCTORUL: Vindecarea dvs. era o chestiune clară pentru mine. O aşteptam dintr-o clipă în alta, ca să zic aşa.

EMANUEL *(după o mică pauză):* Şiii... sînt de mult internat?

DOCTORUL: Cred că acuma vă puteţi răspunde singur la această întrebare... Nu vă amintiţi ultima zi petrecută la domiciliul dvs.?

EMANUEL *(repede):* Ba da! A doua zi era 24 ianuarie. Trebuia să-mi ţin conferinţa la serbarea liceului...

DOCTORUL: Vedeţi? '

EMANUEL: Da, da! îmi aduc aminte foarte bine... în ziua aceea am avut o serie de nemulţumiri... am primit o mulţime de lovituri!... *(Cu un surîs spelb.)* Cred că oricine ar fi înnebunit în locul meu!

DOCTORUL: E şi părerea mea. Dvs. însă v-aţi mărginit numai la un simplu şoc nervos...

EMANUEL: Să nu ne jucăm cu vorbele, doctore... Dacă d-ta ai credinţa că, în faţa d-tale, se află un om sănătos, de ce să-l menajezi ca pe un bolnav?

DOCTORUL: Pentru că, omul sănătos din faţa mea, eîncăuiî convalescent moral.

EMANUEL *(uitîndu-se din nou şi cu alţi ochi în jurul lui):* Judecind după arbori, după flori, trebuie să fie prin iunie, iulie...

DOCTORUL: Sîntem în ziua de 18 iulie...

EMANUEL: Va să zică, sînt aici de şase luni!... Şcolile au luat de mult vacanţa mare. *(Un timp.)* Ce-o fi zis toată lumea cînd a aflat!... Lumea, adică rudele, cunoscuţii... *(în panică.)* Dar la şcoală? Colegii?... Elevii mei!... *(Alt timp.)* N-o să mă mai pot întoarce niciodată între ei...

DOCTORUL: Afară de familia dvs. şi de mine, nimeni nu cunoaşte adevărul.

EMANUEL: Nu înţeleg.

DOCTORUL: Pentru toată lumea, sînteţi plecat într-o călătorie de studii în străinătate... Ministerul v-a acordat un concediu de şase luni şi chiar o bursă...

EMANUEL *(rîde):* Mie Bursă?? imposibil!

DOCTORUL: Cumnatul dvs,. d-l dr. Tecuceanu, a fost numit, între timp, ministrul sănătăţii.

EMANUEL: Aha! Adică şi-a văzut visul cu ochii!...

DOCTORUL: Iar aici, la sanatoriu, nimeni — afară de mine — nu cunoaşte adevărata dvs. identitate. Aţi fost înregistrat sub un alt nume.

EMANUEL *(cu un surîs):* Ştiu! Aici sînt Mihai Viteazul.

DOCTORUL *(îi întoarce surîsul):* Aşa vă numeaţi numai în orele dvs. libere. Pentru toată lumea, însă, aici vă numiţi inginer Popescu.

EMANUEL:' Tot Popeştii săracii, cuponosul! *(Un timp.)* Va să zică, nici măcar aici n-am putut fi eu însumi^ Nici aici nu m-am putut realiza!

DOCTORUL: Din contra, d-le profesor! Cît aţi stat aici, aţi terminat două volume din *Istoria românilor.*

EMANUEL: într-adevăr... îmi amintesc c-am lucrat... îmi amintesc perfect... Volumul prim a şi apărut, îl am pe masă în camera mea.

DOCTORUL: Editorul dvs. abia aşteaptă să vă întoarceţi din călătorie, ca să începeţi acum şi — *Istoria Universală,* de care i-aţi vorbit înainte de... plecarea dvs.

EMANUEL: Ce curioasă boală e şi nebunia asta, doctore! Atîtea luni de zile, am dus — inconştient — o existenţă dublă, fiind totuşi conştient de fiecare din aceste vieţi în parte... *(Se opreşte, reflexiv.)* Uite, vezi?... Acum îmi dau seama că, numai de foarte puţine ori, aceste existenţe paralele şi-au frînt liniile şi s-au "unit pentru o clipă, ca pe urmă să se despartă, geometric, iarăşi. *(Surîde.)* Şi una din aceste daţi a fost cînd am scris capitolul lui Mihai Viteazul din al doilea volum al *Istoriei* mele. Nici n-ai idee ce jenat mă simţeam că trebuie să scriu despre mine!... *(Surîde.)* Dar ce mi-o fi venit mie să mă fac tocmai Mihai Viteazul? Ca profesor de istorie aveam atîţia alţii de ales, dacă aşa era obligatoriu... *(Surîde oarecum amuzat.)*

DOCTORUL: Pentru că, în cele mai multe cazuri, există,ca să zic aşa, o logică a nebuniei. Vedeţi dvs., tot aşa după cum visurile din timpul somnului îşi au, mai totdeauna, punctul de plecare în realitate — origina, cu alte cuvinte, fiind a vieţii şi numai dezvoltarea a visului — tot aşa şi nebunia se declanşează uneori de la un pretext real, în jurul căruia se desfăşoară şi se construieşte apoi, în absurd, cu o perfectă logică.

BMANUEL: Interesant...

DOCTORUL: Asemănarea aceasta, apropierea aceasta chiar, dintre vis şi nebunie, este o chestiune care pe mine mă preocupă de mai multă vreme şi pe care o studiez cu toată atenţia... Şi, după părerea mea, nebunia nu este în fond decît un vis pe care omul îl trăieşte deştept.. Un vis viu, animat! în care toate elementele care îl compun participă cu căldura vieţii...

JEMANUEL: Da, dar visătorul nu are conştienta visului în timpul cît îl visează.

DOCTORUL: Vă înşelaţi. Numai cei dinafară lui îl cred inconştient. El îşi trăieşte visul din plin. Lucid, organizat şi, de cele mai multe ori, fericit. *(Urmăreşte efectul spuselor sale, exprimate cu intenţie, asupra lui Emanuel.)*

BMANUEL: Nici nu ştii cîtă dreptate ai, doctore; în acest moment îmi dau seama perfect că m-am trezit dintr-un vis. Un vis viu, cum foarte bine i-ai spus. Vin dintr-o existenţă în care am fost fericit. Deplin fericit. Aceste şase luni, de cînd mă aflu aici, constituie — clar şi precis — singurul timp în care, ţi-o afirm cu toată convingerea, am fost într-adevăr şi complet fericit. *(Se gîndeşte cîte puţin înainte de a începe fiecare frază, care în mintea lui e corespondentă unei idei noi.)* M-am odihnit... M-am îngrăşat!... Am creat!... Cu alte cuvinte, nebunia

m-a făcut om!... *(Rîde.)* Da, da! Aşa este. (Accentuează.) M-a făcut om! *[Face cîţiva paşi pe gînduri.)* îmi aduc aminte cum stăteam în fruntea oştilor mele imaginare, călare pe Zăbală-n-spume *(indică calul cu un gest.)* Bazinul părăsit!... *(Se uită în jur» căutîndu-l din oohi.)* Da... Cred că... da... da... cred că e în partea asta a parcului, nu?

DOCTORUL: Exact.

EMANUEL:... bazinul părăsit, din fundul parcului, unde îmi mijea, în fiecare zi, în ceaţa ei istorică, Alba-Iulia^ cetatea în care intram victorios, cu paloşul de şiţă în mînă. *(îl arată cu o privire.)* Paloşul care sfărîmase lanţurile neamului. Ce satisfacţie mai mare poate să aibă un om decît să înregistreze, în fiecare zi, o victorie de proporţiile acesteia? O victorie de la care un neam întreg avea să-şi aibă partea lui de bucurie? Din bucatele pe care le răsturnam în faţa. calicilor, din hambarele mele invizibile, eu eram convins* că hrănesc guri cu adevărat înfometate. Şi bătului ăsta? *(îl ia.)* Cum să nu-i fiu recunoscător? Călărindu-1 şase luni de zile, la ore fixe, am făcut gimnastică,., doctore! Adică lucrul cel mai bun şi mai sănătos pentru trupul acesta, obişnuit să stea încovoiat pe catedră. Cînd am mîncat eu mai cu poftă ca la balamuc,, doctore? Mulţumit, liniştit, fără samă cicăle nimeni şi fără să-mi transform fideaua din supă în colaci de frînghie înghiţiţi cu noduri?.. Cînd am mai dormit eu nopţile întregi pe care le-am dormit aici?...

DOCTORUL *(după o mică pauză):* în timpul nopţii se producea, avatarul. Dimineaţa, din patul voievodului, ostenit de glorie, cobora odihnit profesorul de istorie.

EMANUEL: Vezi dumneata, doctore! Aici e un lucru foatre curios. Dimineaţa, cînd mă apucam de lucru, ştiam precis că eu sînt. Ştiam că mă aflu în altă parte decît în casa mea. Dar nu m-am întrebat niciodată, unde? Mu mă interesa nimic decît că pot să lucrez. Şi eram atît de fericit. Ca dovadă că, aici, în şase luni de nebunie, am putut să scriu ceea ce n-am putut să scriu acasă în douăzeci şi şase de ani de sănătate. *(Convins.)* Aici am fost eu! Singur! *(Un timp.)* Da, da!... Şase luni de zile astea am fost fericit! Complet fericit!.

(Se reaşază pe bancă şi surîde amar unui gînd, apoi după o pauză.) Dumneata îţi dai seama că m-ai vindecat de fericire? *(Continuă să surîdâ uscat, pe marginile acestui surîs.)*

DOCTORUL *(cîntărind bine ce i-a spus Emanuel):* Eu nu mi-am făcut decît datoria, d-le profesor!

EMANUEL: Datoria? Faţă de cine? *(Surîsul dispare. îl priveşte serios. Pînă la duritate aproape.)* Faţă de cine, doctore?

DOCTORUL *(deşi răspunsul i se pare foarte simplu, ezită totuşi cînd e gata să-l formuleze):* Faţă de ştiinţă, al cărei modest reprezentant sînt şi faţă de societate, pe care o reprezintă, în mic: familia dvs.

EMANUEL *(obsedat de o idee care creşte în mintea lui):Va.* să zică, în numele ştiinţei şi al societăţii, dumneata — prin toate mijloacele care ţi-au stat la îndemînă — ai privat un om de fericire. Adică de tot ce poate rîvni cineva mai bun în viaţă? De ţelul suprem al acestei zbateri continue, care este existenţa noastră. *(Cu un sincer reproş.)* îţi dai seama ce-ai făcut, doctore?

DOCTORUL: Bine, aşa pusă problema...

JEMANUEL: Dar numai aşa se pune problema, d-le doctor! Băbeşte!... Adică omeneşte! Viaţa este numai a omului. Un bun personal al lui. Ori, care este scopul pe care omul îl urmăreşte în viaţă, de la început şi pînă la isfîrşitul ei? Pentru ce munceşte, pentru ce rabdă, pentru ce suferă, pentru ce creează? Ca să poată spune într-o zi: sînt fericit!... Mi-am atins scopul! Mi-am justificat şi mi-am răscumpărat calvarul... *(0 mică pauză.)* Am văzut, pe vremuri, într-o excursie studenţească în Sicilia, nişte trăsurici la care erau înhămaţi catîri. Şi, fiecare catîr, avea legat înaintea nărilor — de un băţ prelungit din ham — un sac cu ierburi mirositoare... întrebînd, mi s-a spus că majoritatea catîrilor din regiunea aceea se nasc orbi... Se vede treaba, din cauza soarelui prea mult şi prea tare care a. ars, iniţial, ochii strămoşilor. Şi-atunci, pentru ca să poată merge frumos, în ham, să tragă cu spor şi să asculte comanda hăţurilor, li se agaţă acest sac cu ierburi înaintea nărilor. Şi, simţind parfumul cîmpurilor şi florilor închise în sacul acesta al permanentei

lor amăgiri, catîrii merg după el — orbeşte, îl adulmecă şi aleargă cu gîturile întinse după el — nedîndu-şi seama că, în acelaşi timp, trag după ei trăsura societăţii şi suportă hamul acesteia... Ei bine, eu am avut norocul acesta mare să depăşesc momeala sacului şi să muşc, în sfîrşit, din pumnul lui de ierburi rare... Nu mă interesează forma în care am ajuns în stare să ating fericirea. Totul e că am izbutit să fiu fericit. Cele două componente banale ale „eului" meu — trupul şi sufletul — şi-au găsit, deopotrivă, totala lor mulţumire şi expansiune. Fiziceşte, m-am îngrăşat m-am netezit. Am întinerit, domnule, ce mai încoace şi încolo! Moralmente, m-am redresat! Am creat! Mi-am regăsit lumina interioară... M-am destupat!... Ca o sticlă de şampanie care îşi azvîrle dopul sub presiunea spumei interioare. Şi-atunci, te-ntreb eu pe d-ta: Dacă fericirea este supremul ţel al vieţii, cu ce drept, vine ştiinţa şi societatea să-l apuce, brutal, de umăr şi să-l azvîrle îndărăt, în suferinţa din care — conştient sau inconştient — a putut să se smulgă? Ce legi şi ale cui, vă dau libertatea să-mi furaţi, să-mi anulaţi mie dreptul la fericire? Ştiinţa şi societatea ar trebui — prin însuşi actul lor de constituire legală — să facă toate eforturile ca să apropie pe om de fericire, nu să-l îndepărteze de ea!... Tot ceea ce „societatea" clădeşte şi tot ceea ce „ştiinţa" descoperă, trebuie să fie auxiliarii fericirii omeneşti, nu detractorii ei. Este, domnule medic-şef?

DOCTORUL: Da!... Asta este, însă, o teorie personală a fericirii şi am impresia că dvs. confundaţi fericirea de „moment", ca să zic aşa, cu fericirea în înţelesul ei filozofic.

EMANUEL: Filozofii sînt numai nişte ornamente ale gîndirii omeneşti. Cum sînt florile ornamente ale pămîntuluL Cum sînt bijuteriile podoabe pentru trupul unei femei. Ori, viaţa, domnule doctor, fiind o strictă şi brutală realitate, nu se poate explica cu teorii abstracte şi ornamente de stil!... Ea este ceva precis, numai prin realitatea ei. începe şi se termină. Este un ţipăt între două tăceri. Este un adevăr între două presupuneri. Este tunelul prin care omul circulă între două veşnicii..* Şi-atunci, dacă viaţa este o realitate atît de înfiorător de unică şi limitată, însemnează că — implicit — fiecare din noi avem drepturi legale şi egale la fericire.

DOCTORUL: Bine, dar formula dvs. de fericire personală a fost, totdeauna, fericirea celorlalţi!

EMANUEL: De unde ştii dumneata?

DOCTORUL: Din articolele dvs., pe care le-am citit, din informaţiile pe care le-am cules, ca şi din impresiile mele personale...

EMANUEL *(după un timp, cu sincer regret):* Acuma, gata! S-a isprăvit tot.

DOCTORUL: Cînd vă veţi întoarce lîngă cei din mijlocul cărora aţi lipsit, sînt convins că veţi judeca altfel...

EMANUEL: Uiţi, însă, doctore, că, întorcîndu-mă acolo de unde-am plecat, nu voi mai fi pentru toată lumea decît un „fost nebun".

DOCTORUL: V-am afirmat, d-le profesor, că nimeni nu ştie acest lucru.

3EMANUEL: Ştiu eu şi e suficient.

DOCTORUL: Pentru că amintirea dvs. este încă recentă. Cu timpul, însă...

EMANUEL: Adevărul nu poate să nu iasă la lumină într-o zi. Şi-atunci, tot ce voi face, tot ce voi spune, tot ceea ce voi gîndi şi voi încerca să întreprind şi pentru mine şi peatru alţii, nu va mai fi decît o operă a unui fost nebun. Fiindcă ua fost nebun este ca un fost ministru, doctore dragă. Chit că n-a fost decît trei zile în guvern, pînă la sfîrşitul vieţii toată lumea îi va zice tot „domnule ministru".

DOCTORUL: Nu e cazul dvs. însă. Dvs. n-aţi fost nici o clipă în guvern. *(Surîde.)* Aţi fost cel mult ministeriabil. Astă-seară vă veţi întoarce acasă...

EMANUEL: Eu? Astă-seară chiar?

DOCTORUL: Da!

EMANUEL *(după o gîndire):* Şi dacă nu vreau să mă întorc? Dacă vreau să rămîn mai departe aici?

DOCTORUL: Nu mai am dreptul să vă reţin...

EMANUEL: Dar nu ai dreptul, doctore, să mă goneşti din singurul loc unde am găsit fericirea.

DOCTORUL: Vă asigur că dacă aţi mai rămîne o singură zi aici, v-aţi schimba complet părerea. Fericirea nebu-

niei — ca să mă servesc de formula dvs. — dispare o dată cu aceasta. Fericirea dvs. cea adevărată vă aşteaptă dincolo de aceste porţi...

EMANUEL: Nu vreau să plec!

DOCTORUL: Regret că trebuie să vă oblig.

EMANUEL: Şi de ce, mă rog?

DOCTORUL: Fiindcă prezenţa unui om sănătos între pensionarii noştri constituie, totdeauna, o primejdie.

EMANUEL: Mie nu mi-e frică de nebuni.

DOCTORUL: Mie mi-e frică de ei. Nebunii au, în general, un foarte dezvoltat simţ al sănătăţii altora. Şi asta îi excită. îi enervează! Uneori şi cei mai liniştiţi, ajung pînă la furie.

EMANUEL: Dar d-ta nu înţelegi că trebuie samă obişnuiesc cu ideea că sînt un om sănătos?

DOCTORUL: E destul să ieşiţi pe poartă pentru asta...

EMANUEL: Atunci... *(Se ridică fără puteri de pe bancă.)*

DOCTORUL: Atunci, trimit imediat pe sora Irina să vă ajute să vă faceţi bagajele...

EMANUEL: Mulţumesc... Prefer să mi le fac singur. *(Plecînd.)* Sper că am voie să-mi iau acasă măcar armura fericirii mele trecătoare... *(Face un gest spre „recuzita" lui Mihai Viteazul.)*

DOCTORUL: Nu, d-le profesor. Lucrurile acestea aparţin lui Mihai Viteazul şi Mihai Viteazul e al nostru!

EMANUEL: Mi-ar fi făcut plăcere, totuşi, să le păstrez.

DOCTORUL: îmi pare rău că nu pot să vă satisfac dorinţa.-

EMANUEL: Cînd termin de făcut bagajele, cum procedez?

DOCTORUL: Sunînd pe sora Irina, care mă va chema să ne luăm rămas bun...

EMANUEL *(plecînd, se opreşte din drum* JNici nu ştii ce trista e sănătatea, doctore! E ca o boală grea care începe... La revedere. *(A ieşit.)*

SORA IRINA *(intră):* Nu ştiu ce să mă fac cu Sf. Petre, d-le medic-şef. Vrea în iad!

DOCTORUL: De ce?

SORA IRINA: Zice că în rai i se fură mereu bricheta şi mai bine se duce dracului...

DOCTORUL: Bine! Lasă, că-1 conving eu să rămînă aci. Deocamdată, te duci în camera d-lui inginer Popescu şi-i ajuţi să-şi facă bagajele.

SORA IRINA: Pleacă?

DOCTORUL: Da! Astă-seară chiar...

SORA IRINA *(sinceră):* E! S-a făcut bine, săracul!

DOCTORUL: Dacă mă caută cineva, mă găsiţi la furioşi. Spune-i lui Gînju să vie după mine acolo, cu Dumitraseu şi cu Preda. Preda să ia şi biciul. Şi d-l dr. Gînju să nu uite bomboanele englezeşti.

SORA IRINA: Da, d-le medic-şef. Comunic imediat. *(Ies amîndoi prin direcţii opuse.)*

(Emanuel apare şi, după ce se convinge că nu e nimeni în scenă, se duce la bancă şi, cu gesturi de răufăcător debutant, îşi fură paloşul, calul, mantia şi chivără, cu care dispare repede.)

DIDONA *(intră împreună cu Soacra şi Irina, cu care — desigur — s-au întîlnit pe parcurs):* Adevărat, soră? *(Atît ea, cît şi Soacra sînt aproape zăpăcite de bucurie.)*

SORA IRINA: Pe cuvîntul meu, doamnă!... Mi-a spus chiar d-l medic-şef. Astă-seară d-l inginer e liber. Mă duceam să-i ajut la bagaje şi să-i completăm foaia de ieşire.

SOACRA: Mulţumescu-ţi ţie, Doamne! *(Se închină.)* Tot calul meu murg de azi-noapte l-a vindecat. Cal murg, noroc înseamnă... Pe mine nu m-au minţit visurile niciodată. Şi mai ales caii murgi.

DIDONA: îţi mulţumesc, soră, pentru vestea pe care ne-o dai. E cea mai mare bucurie din viaţa mea...

SORA IRINA: Şi mie îmi pare bine, doamnă... Mă duc să anunţ pe d-l medic-şef c-aţi venit. Poate n-a intrat încă la vizită la furioşi...

DIDONA: Şi pe „el" nu putem să-l vedem?

SORA IRINA: Mai bine să vorbiţi întîi cu d-l medic-şef. *(Iese.)*

DIDONA: Mamă!... Nici nu-mi vine să cred. Sînt atît de fericită!

SOACRA: Ai şi de ce! Vorba e ce dracu mă fac eu acuma cu paloşul ăsta de i-l adusei? *(Are un pachet în mînă, din care scoate un satîr de lemn.)* Şi-am dat şi o avere la Şcoala de meserii să mi-1 facă...

DIDONA: Nu e nimica. îl ţinem pentru tocat vinetele, acasă...

SOACRA: Şi e bun şi pentru şniţele! *(Se aşază amîndoua pe banca din centru.)*

DIDONA: Sînt aşa de emoţionată, mamă... De-abia aştept' să-l văd... *(Se reazemă cu ceafa de speteaza băncii.)*

SOACRA *(aşezîndu-se pe pachet):* Şi eu sînt foarte curioasă... *(Stă la fel ca Didona. Amîndoua rămîn aşa o clipă în această atitudine de visare.)*

PAGANINI *(apare discret. Cum vede pe cele două femei, vine — galant şi tiptil — pînă în spatele lor, pune vioara sub bărbie şi începe să cînte, languros şi balaoacheşeşte) :*

Ooooofff! Zac!
Diridi-ram, diridi-ram, diridi-ram...

Pe braţili cui mi-e draaaaaaaaaaag...

SOACRA *(sare arsă, ca şi Didona):* Ptiu, ucigă-te toaca, cum m-ai speriat!...

DIDONA: Vezi-ţi de treabă, băiete! Aicea nu e circiumă,. e sanatoriu!... Sînt oameni bolnavi. *(Vrea să-i dea un bacşiş din geantă.)*

SOACRA: Nu umbla la mari, că am eu mărunţi. *(Scoate din geantă un portofelaş bărbătesc şi-i dă o monedă)* Hai,, cară-te acuma... Ieşi afară din spital... Du-te de cîntă în altă parte.

PAGANINI: Eu? Cum o să ies afară eu? Dar ce crezi matale, că eu am intrat acilea ca să ies? Eu sînt nebun, cocoanăăăă... *(Dă cu banii prin barbă şi iese.)* Ai noroc că-mi făcuşi de saftea.

DOCTORUL *(intră din direcţia în care a ieşit):* Sărut mîinile^ doamnelor... *(Cele două femei se ridică şi îl întîmpină.)*

DIDONA: Adevărat, doctore?

DOCTORUL: Da, doamnă... De-altminteri era de aşteptat.

DIDONA: Şi eşti sigur, doctore, că e perfect restabilit?

DOCTORUL: Absolut sigur.

DIDONA: Zău, nici nu ştiu cum să vă mulţumesc... Nu găsesc cuvintele prin care...

SOACRA: Lasă, că le găsesc eu la fiu-meu, ministrul! Te recomand să te aibă în vedere...

DOCTORUL: Răsplata noastră cea mai importantă, doamnă,, este cînd putem să redăm familiei şi societăţii oamenii pe care îi pierde temporar. Şi, mai ales, oameni ca d-l profesor Pecreţeanu, cu care orice familie şi orice societate se poate mîndri!

DIDONA: Adevărat!

SOACRA: Şi acuma, acasă, îi mai facem vreun tratament^ ceva?

DOCTORUL: Medical, nici unul, doamnă. Fireşte, însă — deşi vindecat — d-l profesor e încă un convalescent. Trebuie, nu e aşa, menajat din toate punctele de vedere.. Nu trebuie enervat, nici contrazis, nici...

SOACRA: Mai mult decît l-am menajat noi!!!!

DIDONA: Şi de contrazis, nu l-a contrazis niciodată, nimeni... în orice caz, sigur, o să căutăm să nu-l supărăm cu nimic.

DOCTORUL: Ar fi foarte recomandabil, doamnă. Un om nou„ cum e acuma d-l profesor, trebuie să înceapă o viaţa nouă.

DIDONA: Atunci, aş putea să mă duc şi să-i string eu bagajele?

DOCTORUL: Sigur, doamnă!... Vă conduc.

DIDONA: Am emoţii! N-am fost niciodată în odaia lui.... S-a opus categoric.

DOCTORUL: Era una din curiozităţile bolii... Poftiţi... *(Face un gest să-i indice drumul. Didona porneşte.)*

SOACRA: Eu rămîn aici, cu paloşul... *(Din culise se aude Emanuel, cîntînd „Ca un glob de aur". Toţi trei ciulesc* urechea. După cîteva clipe, Emanuel reintră, Mihai Viteazul, călare pe băţ.)*

EMANUEL: Ce faceţi voi, noroade nesătule?

SOACRA *(înlemnită de surprindere, cu un gest spre doctor):* Păi...

DIDONA *(acelaşi joc)*/Domnule doctor!

EMANUEL: Au nimeni nu cutează a-mi răspundere?

(Doctorul tace şi observă, atent şi discret, pe Emanuel.)

DIDONA: Emanuel! Nu ne cunoşti? Sînt eu şi cu mama....

EMANUEL: Care mamă, rogu-te?

DIDONA: Mama mea!

EMANUEL: Mumă-ta? Dar nu te văd că eşti pădure. Şi nu. ştiu cine eşti nici tu, nici vidma asta bătrînă.

SOACRA *(tratîndu-l în „civil"):* Aşa vorbeşti tu cu mine?...„

Brava educație! Parc-ai fi vătaf de șatră, nu ditai voievodul... *(Captatio benevolentiae.)* Și eu, care îți adusesem un paloş cumsecade, să nu mai umbli cu surceaua aia în mînă... *(îi oferă paloșul de lemn, nou nouț.)*

EMANUEL: Un paloş? Mie? O armă de foc domniei-mele? Ei bine, fărădelege bătrînă, această cutezanță o vei plăti de îndată... înghite paloşul!

SOACRA: Cum o să înghit un stînjen de lemne, Doamne iartă-mă? Ce, sînt de la Moşi?

DOCTORUL: Să mergem, doamnelor...

EMANUEL: Du-le, Vornice dinlăuntru, unde dus-au mutul iapa!...

SOACRA *(speriată):* Doamne, apără şi fereşte! *(Se-nchină.)* Trebuie pus în cămaşă de forță, d-le doctor...

DOCTORUL: Nu, doamnă, nu e nevoie.

EMANUEL: Cămaşă de forță? Ce soi de îmbrăcăminte, mă rog dumitale, este aceasta? Şi de ce să mi-o faceți plocon taman mie? Eu nu cunosc decît un singur fel de cămaşă. Aceea pe care trebuie s-o poarte tot omul deopotrivă. Cămaşa fericitului! E singura — auzitu-m-ați? — pe care o mai îmbrac de azi înainte, chit că n-o să mă mai primenesc toată viața!...

DOCTORUL *(ieşind, cu oarecare bruschețe profesională):* Măria-ta! Du-te, te rog, imediat, în sala tronului şi culcă-te pe canapea, cu fața în sus, pînă vin. *(Iese cu cele două femei.)* Nu trebuie să vă alarmați, doamnă. E un simplu accident de parcurs, fără nici un fel de urmare... *(A ieşit cu ele.)*

(Emanuel rămas singur, iese o clipă din pielea personajului pe care, își dă seama că, de data aceasta, „îl joacă" fără căldura adevărului şi convingerea necesară. Are un moment de mare „lasitudine", ca un om care îşi dă seama că, ultima carte a unei partide pe care o joacă este pierdută. Ia paloşul cel nou, cu care rămîne în mînă.)

ROCKFELLER *(apare, scăpărînd o brichetă):* Dar ce făcuşi cu încoronarea, şefule? Ai buclarisit-o, mi se pare?

NAPOLEON *(intră şi el. Conform replicilor şi — fireşte — înaintea lor, vor intra pe rînd Generalul, Paganini,*

Poetul, precum şi alți nebuni, fără replică. Napoleon a auzit întrebarea lui Rockfeller): Adevărat, serenisime?

EMANUEL *(cautăşi găseşte cu greu replica de nebun):* Ba, încorona-mă-voi chiar acuma şi, rogu-vă, poftiții mei a fire la această sărbătoare... Măria-voastră sînteți, pare-mi-se, din Francia...

NAPOLEON: Nu! Sînt din Larousse, domnule!

EMANUEL *(lui Rockfeller):* Şi dvs., cinstită față străină, de unde sînteți de loc?

ROCKFELLER: Puțul'cu Plopi, 162. Etajul I, apartamentul 9. Dar nu mai poți să mi-l iei, că e trecut pe numele nevestii...

PAGANINI *(vesel, cînd vede pe Emanuel);* Mamăăăăăăt Iar te mascaşi ! Şi-ai satir nou ! E, acu să ştii că eşti cineva, pă ochii mei...

EMANUEL *(aspru):* Să tacă prostimea!

PAGANINI: N-au decît să tacă. Ce-i opresc eu? *(Arată pe ceilalți.)*

GENERALUL *(vine lîngă Rockfeller misterios):* Asculți! Ştii că nu mai e nebun !... FACE pe nebunul... E vindecat... Mi-a spus sora Irina că astăzi îi dă drumul.

ROCKFELLER *(priveşte atent pe Emanuel):* Bine dar asta este excrocherie. *(Imediat trece la Napoleon, căruia îi şopteşte.)* Ştii că e vindecat! îşi bate joc de noi...

EMANUEL *(îşi încalecă calul. în timpul celor de mai sus îl descălicase, la venire, îşi reia ținuta voievodală etc. între timp, de pe toate aleile s-au adunat fel de fel de nebuni):* Şi-acum, la încoronare... Să mergem dar, să mergem, cu surle şi țimbale.

NAPOLEON *(Poetului):* Fii atent, maestre. Ăsta e un impostor. *(Şuierat, cu tonul pe care ar spune „e un criminal".)* E sănătos!

POETUL *(se scorțoşează tot, privind — atent şi tutelar — pe Emanuel):* Exact! N-are lumina nebuniei în ochi!... Şi nici căldura! Şi nici convingerea ei... *(Brusc, începe să urle.)* Fraților! între noi se găseşte un om sănătos, care face pe nebunul... *(Rumoare şi mişcare printre nebuni. Emanuel încremeneşte, pe cal, în poziția lui de voievod. Toți cei de față — ca la o comandă tacită — încep să se strîngă — solidari — în jurul impostorului.)* Trebuie să-l pedepsim...

EMANCJEL *(încearcă o ultimă scăpare):* Unde se află, rogu-vă, scîrnavul acesta? Arătaţi-mi-1 mie, şi pulbere îl voi face între copitele calului...

POETUL *(cu ură):* Tu eşti!

GENERALUL *(acelaşi joc):* Sănătosule!

NAPOLEON: Vindecatule! *(Acelaşi joc.)*

ROCKFELLER *(zbierînd, ca şi cum i-ar cere legitimaţia de nebun):* Ai brichetă?

PAGANINI *(„inervat"):* Mamăăăă! Ce bat la el! *(Vrea să-i dea cu vioara în cap.)*

(E oprit de Poet, care trece spre Emanuel, în faţa căruia se opreşte marţial. în trecere spune lui Paganini, împingîndu-i vioara la loc.)

POETUL: Viorile sînt făcute să cînte, nu să ucidă... Ţi-am spus eu că toată arta dumitale se rezumă la sacîz. *(A ajuns la Emanuel.)* Cu ce drept îţi arogi d-ta, domnule, calitatea de nebun?

NAPOLEON: Ce cauţi între noi?

GENERALUL: Pe el, fraţi nebuni!... *(începe să sune „atacul", cu mîinile făcute trîmbiţă. Nebunii se reped la Emanuel, gata să-l linşeze. La momentul culminant apare doctorul, urmat de Irina.)*

DOCTORUL *(scoate un ţignal şi şuieră. Caprin farmec, nebunii se potolesc şi se retrag, grupîndu-se trişti, copilăroşi, servili):* Ce se întîmplă aici? *(îl ia gura pe dinainte.)* Ce-aţi înnebunit?

(Emanuel care în timpul agresiunii a fost deposedat de „recuzită", se aşază şi el în rîndul nebunilor. Se vede, însă, că se simte prost. Nebunii privesc electrizaţi — sfinţi împăraţi şi semizei, — deopotrivă, pe supremul lor stă" pîn: doctorul.)

DOCTORUL *(făcînd un semn, discret, Irinei):* Să vie Preda cu biciul. *(Mişcare de panică la nebuni. Unii vor să fugă. Doctorul şuieră din nou.)* Nimeni nu se mişcă de aici!

SORA IRINA *(a văzut semnul doctorului şi rămîne în espectativă.)*

GENERALUL *(iese, un pas înainte, din rînd):* Domnule rnedic-şef... Iertaţi-i, vă rog!... Nu sînt în toate minţile!

Pe mine, personal, pedepsele corporale nu mă interesează... Fiind mort, nu le mai simt.

NEBUNII *(în cor):* Iertaţi-ne!...

EMANUEL *(cu milă şi cu ton de om sănătos):* Iertaţi-i, domnule doctor!... Eu sînt vinovat...

DOCTORUL: Vă faceţi băieţi cuminţi?

NEBUNII *(în cor):* Daaaal'

DOCTORUL: Bine. De data asta vă iert! La prima abatere,, însă, luaţi porţia dublă. Sînteţi liberi... Haiti! La joacă!...

GENERALUL *(comandă):* înapoi, rupeţi rîndurile... marşt

(Toţi dispar, în coadă cu Generalul, care sare capra peste un nebun care i s-a pus „monopol" înainte.) Emanuel rămas faţă în faţă cu doctorul, se simte foarte jenat. îşi dă seama de „inferioritatea" în care se găseşte faţă de acesta.)

DOCTORUL: îmi pare rău că nu m-aţi crezut, d-le profesor.

EMANUEL *(cu o sinceră şi tristă recunoaştere):* Şi mie, d-le doctor.

DOCTORUL: V-am spus că nebunia, cu toate incoerenţele ei,, are totuşi legi aproape matematice. Exclude, în primul rînd, impostorii.

EMANUEL: Vă mărturisesc că, atitudinea lor de adineauri,, m-a convins mai mult decît diagnosticul d-tale că sînt vindecat!... *(Alt ton.)* Nu ştii cumva d-ta, familia mea a plecat?

DOCTORUL: Da!

EMANUEL: îmi pare mai bine că plec singur de-aici... E o întoarcere care trebuie făcută discret.

DOCTORUL: Vedeţi însă, din cauza glumei dvs. de-adineauriV s-a creat o situaţie nouă.

EMANUEL: Care anume?

DOCTORUL: Familia dvs. — şi pe drept cuvînt — m-a rugat să nu vă pun în libertate pînă nu consultă şi pe d-l prof. dr. Tecuceanu, cumnatul dvs...

EMANUEL: Dar de cînd e cumnatu-meu şeful meu şi-al familiei mele?

DOCTORUL: De şase luni, de cînd sînteţi plecat în călătorie de studii în străinătate.

EMANUEL: Aha! Cu siguranță că tot el a plătit aci pentru mine.

DOCTORUL: întreținerea dvs. aci a fost achitată, integral, de fiica dvs.

EMANUEL: De Maria?

DOCTORUL: Da. De domnişoara Maria.

EMANUEL: Dar din banii cumnatului meu, probabil?

DOCTORUL: Nu! Din banii dumisale personali.

EMANUEL: Din banii ei? Da/ de unde putea să aibă fiica mea atîtiabani? *(încremeneşte lagîndul care îi vine în minte.)* Nu' cumva, nenorocita, o fi primit tranzacția nemernicei aceleia? *(Fireşte, replica o spune numai pentru el.)*

DOCTORUL: Nu! Domnişoara Maria n-a acceptat nici un fel de tranzacție cu nimeni...

EMANUEL *(surprins de precizia afirmațiunilor Doctorului, îl priveşte, dintr-odată, nedumerit):* De unde ştii d-ta?

DOCTORUL: De la domnişoara Maria. De cînd vă aflați aici, fiica dvs. mi-a făciit cinstea să-mi acorde prietenia şi încrederea d-sale. Cunoscînd adevăratele antecedente care au determinat şocul dvs. nervos, am putut pune un diagnostic precis şi aplica tratamentul cel mai indicat. Domnişoara Maria, a fost adevăratul dvs. medic curant... Eu nu i-am fost decît un foarte modest şi devotat asistent ştiințific.

EMANUEL: Domnule doctor! D-ta, mai bine ca oricine, trebuie să-ți dai seama cît de surprins sînt de toate cele pe care le aud. Aş vrea să stăm de vorbă mai pe *larg...*

DOCTORUL: Vă rog să fiți invitatul meu, astă-seară, la masă, în oraş...

EMANUEL: Eu? *(Se uită lung la el.)* Sînt în mîna d-tale, doctore... Şi te rog să mă crezi că sînt complet zăpăcit!... Adică,încă o dovadă în plus, că sînt în toate mințile.

DOCTORUL: Atunci, primiți invitația mea?

EMANUEL: Să mă duci, însă, te rog, într-un restaurant cu lăutari. întotdeauna mi-a făcut impresia că, în toate tarafurile de lăutari, viața cîntă, cu mîna în şold şi c-o garoafă în păr, ca o guristă invizibilă...

DOCTORUL: Sper că nu vă supără dacă îmi permit să mai am un invitat alături de noi...

EMANUEL: Pe cine?

DOCTORUL: Pe d-şoara Maria, care — în acest moment — vă închide geamantanele în cameră.

EMANUEL: Maria? Maria „mea" e aici?... *(Tulburat, fericit pe moment.)* Garoafa tatii!... *(Fuge înspre camera lui.)*

SORA IRINA *(intră):* D-le medic-şef? D-l dr. Gînju vă aşteaptă la furioşi!

DOCTORUL *(simte nevoia de a-şi exterioriza, într-un fel, mulțumirea interioară pe care o încearcă):* Bine. Vin imediat! Şi să nu mai vie Preda cu biciul. Aduceți numai bomboanele... *(Iese, o dată cu Irina, prin direcții diferite.)*

PAGANINI *(apare imediat ce rămîne scena goală'. Se uită să nu-l vadă cumva cineva, apoi se repede la stratul de flori şi rupe o garoafă pe care şi-o pune, fericit, la ureche.)* Tot te rupsei, fir-aş al mamii să fiu!... *(Rămîne liric,, pe gînduri.)* Alea zic şi eu vremuri... Aşa buric nu găseşti dumneata în tot Orientul din țară..'. Şi unde mişca din el, parcă era unsă cu „undălemn" sub tălpici. *(Pe-a dungă de vis.)* Fatime!

ROCKFELLER *(intră, scăpărînd un amnar):* Dar ce, meştere,, iară conversezi singur?

PAGANINI: Dar matale ce scaperi acolo?

ROCKFELLER: Vreau să socotesc cîte scîntei face amnarul ăsta pe an!

PAGANINI: Pă an? Păi ai matale timp să le numeri? Nu te inervezi?

ROCKFELLER: Dar prost eşti, mă! Eu calculez numai cîte scîntei face pe minut. Pe urmă înmulțesc ce-mi iese, cu cîte minute sînt în 4 ani, împart ce-mi dă prin patru şi gata! Pentru un om de cifre ca mine, e fleac...

PAGANINI *(cu compasiune şi indulgență):* Brava! Principalul e să fim sănătoşi!...

GENERALUL *(intră cu Napoleon. E mai enervat ca de obicei. Napoleon, din contra, e calm, împărat):* Exclus să mă convingi, orice argument mi-ai aduce. *(Categoric.)* Pe mormîntul meu, dacă trebuia să capitulezi... Dacă. mă chemai pe mine la spiritism, ți-o spuneam neted... Ai avut generali proşti, asta este...

NAPOLEON: Dvs., d-le general, aveți două mari cusururi,, care mă împiedică să continuu discuția. Sînteți şi. mort şi tîmpit!

GENERALUL: Mort eşti tu!

NAPOLEON: Atunci, vă cedez restul... *(Se depărtează, tanţoş.)*

GENERALUL *(vine la Rockfeller):* Ca să vezi, d-le, cît e de catîr! *(îl ia de rever.)*

ROCKFELLER *(îi di mîna deoparte):* Pardon! Morţii cu morţii şi viii cu viii...

GENERALUL: Cine m-a adus, domnule, pe mine, între măgării ăştia? Mai bine ajungeam la balamuc, pe onoarea mea, decît aici!... *(începe să se audi, dinspre stradă, un m%rş funebru. Melodia creşte, treptat ce convoiul se apropie. Toţi patru ascultă puţin.)*

ROCKFELLER: AÎtul pe care îl duce la cimitir...

GENERALUL: Opt au trecut astăzi. Şi cu ăsta, nouă... Ca în curcanul cu pene, de bietul Coşbuc...

NAPOLEON: Da, domnule! E de speriat ce pot să moară ăştia sănătoşii...

PAGANINI: Păi dacă ie nebuni, aşa le trebe!... Trăiască ai noştri! *(începe să scîrţîie, la vioară, „Mulţi ani trăiască".)*

Cortina se lasă, pe muzica militară care creşte, apropiindu-se.

ACTUL III

Cîteva luni mai tîrziu, prin octombrie. Acelaşi decor din actul I, care o dată cu întoarcerea lui Emanuel acasă — a suferit modificări. Masa şi scaunele de sufragerie au dispărut. Cărţile, manuscrisele şi bibelourile sînt aranjate în ordine şi cu exagerate preocupări de estetică. Biroul a fost repus în drepturile lui fireşti, în cele două aplici care străjuiesc oglinda, s-au pus becuri noi. Pendula din perete merge şi tic-tacul ei, grav, aduce o notă de *m*timitate şi de căldură în încăpere. Pe ferestre se vede dezolarea udă a toamnei tîrzii. în sobă duduie vioi primul foc al anului, subliniind şi mai mult contrastul dintre tihna luminoasă a acestui cămin şi mohorîta tristeţe a oraşului de dincolo de ferestre. Telefonul de pe birou a dispărut. La ridicarea cortinei, Emanuel se află la masa lui de lucru, clasînd nişte fişe într-un dosar. E calm, preocupat de ceea ce face. Fumează o ţigară de foi cu aparenţa unui om liniştit, mulţumit de tot ceea ce îl înconjoară şi momentan, şi în general. După ridicarea cortinei, închide mulţumit dosarul şi ia, pe rînd, în mînă, un volum nou, din cele care se află alături, pe birou. Le priveşte, vizibil, pentru public. E ultimul volum apărut din *„Istoria românilor*

MARIA *(intră din odaia ei cu un dosar sub braţ şi cu un vas în care se află cîţiva trandafiri albi):* îţi admiri, ultima operă, Ticule? *(Gest — cu ochii — spre volumul pe care Emanuel îl are în mînă.)*

EMANUEL *(fâcînd pe „spirituelul"):* Dacă n-are cine să mi-o admire, mă mulțumesc cu propriul meu omagiu.

MARIA *(aranjînd florile pe birou):* Lasă, nu mai face pe modestul. Am aici un dosar doldora de omagii! Şi ce omagii! Cel dintîi, însă, pe ziua de azi, vreau să fie al meu... *(îi arată florile.)* Şi omagiu, şi parfumat?...

EMANUEL: Frumoşi trandafiri! *(O pauză.) Te* cam răsfață doctoraşul nostru. *(Surîde.)*

MARIA: Cred că un om care trimite flori simte o plăcere egală cu cel care le primeşte...

EMANUEL: Sigur, sigur, d-şoară secretară. Cele mai altruiste sentimente au totuşi, la bază, o mare doză de egoism.. *(Rîde. Apoi priveşte spre dosarul pe care Maria i l-a pus pe birou.)* Ce-avem aici?

MARIA: Toate tăieturile de presă din săptămîna asta.. Recenzii despre *Istorie,* relatări despre ultima d-tale conferință... *(Sună telefonul în odaia ei.)* Mă scuzați un moment, maestre! *(Dispare.)*

EMANUEL *(în timpul cît Maria a trecut alături ca să vorbească la telefon, frunzăreşte tăieturile de presă din dosar. Se opreşte asupra uneia, pe care o citeşte atent şi care îl incită îndeosebi. Modestia lui onestă îl obligă să spună):* E! Nici chiar aşa să n-o luăm! Doar n-am descoperit eu America...

MARIA *(reintră, pe replică):* Ai văzut ce „presă" ai?

EMANUEL: Nu, nu!... Chiar atîtea elogii nu merit. Am impresia că toată lumea e mult prea binevoitoare cu mine! Cine era la telefon?

MARIA: Editura. D-l Calian te aşteaptă astăzi după prînz, la orice oră poți d-ta, ca să semnați contractul pentru *Istoria universală.*

EMANUEL *(foarte mulțumit):* Bine!... Trec pe la el după oră. Am o oră, după masă, cu clasa a VIII-a. *(Un timp.)* Nici n-ai idee ce bucuros sînt de vestea pe care mi-ai dat-o.

MARIA: Să fie într-un ceas bun, tată! *(Iese cînd intră soacra.)*

SOACRA *(intră cu o tăviță pe care fumegă o filigeanâ):* Eu cred că bietul tata a fost eunuc, D-zeusă-1 ierte, de-am ieşit eu aşa meşteră la cafele. *(Cu un gest spre cafea.)* Ia uite! Scoate aburi ca personalul de Iaşi cînd urcă panta de la Bîrnova.

EMANUEL: Dar de ce te deranjezi d-ta, coană-mare?

SOACRA: E! Atîta ginere am şi eu pe lume!... Că noru-mea, de cînd a ajuns ministreasa, nu-i mai ajunge nimenea la nas. Dar lasă, că o dau eu pe râzătoare şi pe-asta! *(Cu un gest spre filigeanâ.)* Iei bani, Elule!

EMANUEL *(ca să-i facă plăcere):* N-ar fi exclus. Astăzi semnez contractul pentru *Istoria universală.*

SOACRA *(ca să-l flateze):* Alta, frate? Dar ce, ai fabrică de istorii? Şi parcă e un făcut!? De cînd cu, vorba aia, că acuma sîntem între noi... eşti şi tu cineva.

EMANUEL *(calm, surîzînd mai mult pe dinăuntru):* De cînd cu ce, coană-mare?^

SOACRA: De cînd cu... *(îşi dă seama de gafă şi-o drege.)* cu cărțile pe care le-ai scris, cu conferințele pe care le ții... *(E încîntată că a scăpat onorabil.)* Dar de cînd cu, ce ai crezut tu c-am vrut să zic?

EMANUEL: A, nu... N-am fost atent la ce spui.

SOACRA: Nu cumva ți-ai închipuit c-am vrut să fac vreo aluzie la... *(Arată la cap gestul clasic al scrîntelii.)* Se poate să crezi una ca asta? Eu nu ştiu că şchiopului nu trebuie să-i vorbeşti de fotbal?

DIDONA *(intrînd):* Ce faci, mamă? Te-ai lipit aici?

SOACRA: Păi, cu el!... Să-l tot asculți şi nu te mai saturi... *(îşi dă o palmă peste frunte.)* A-o! Şi-am uitat tocmai „principalul"... *(Iese repede.)*

DIDONA: Ştii că azi după masă ai o oră la liceu, cu clasa a VIII-a...

EMANUEL: Ştiu, ştiu! Dar văd că mi-ai învățat orarul pe dinafară....

DIDONA: E şi natural, Elule. Tu ai atîtea pe cap. S-ar putea să uiți o dată.

EMANUEL: Să-mi uit eu „orele" de clasă? După 35 de ani de învățămînt?... în orice caz, Didi, atenția ta mă impresionează... Ca şi toate ale tuturor din casă... Sînteți foarte drăguți cu toții... De la un timp încoace, mai ales.

DIDONA *(simțind unde „bate" el):* Nu ştiu de care timp vorbeşti tu, ştiu însă că, pentru noi, tu eşti tot tu. Acelaşi.

EMANUEL: în schimb, v-ați „modificat" voi...

DIDONA: Ți se pare ție. Totdeauna am fost la fel.
EMANUEl/: Atunci, probabil, că văd eu cu alți ochi...
DIDONA: Totul e să fii tu mulțumit.
EMANUEL: Dacă sînteți voi, eu sînt de două ori pe-atît.
DIDONA: Ești un „amor"!
EMANUEL *(surîde):* Didi dragă! Mă faci să roșesc! Complimentul ăsta singur, anulează pe toate cele pe care nu mi le-ai făcut în 27 de ani de cînd ne cunoaștem. *(Sună telefonul.)*
MARIA *(crapă ușa):* Tată! La telefon, te rog! Te cheamă de la *Revista istorică.*
EMANUEL *(ieșind):* A, da. Pentru articolul pe care l-am promis. *(A ieșit.)*
TRUȘCĂ *(intră cu pălăria pe cap):* Voievodul a plecat la școală?
DIDONA *(cu reproș):* Trușcă! Te rog...
TRUȘCĂ: A! Pardon! Am'uitat că „trecutul" este interzis în această casă de istoric...
DIDONA: Isprăvește, te rog... E dincolo și poate să te audă.
TRUȘCĂ *(se duce spre birou și trage un sertar):* Vezi mata, mămicule, să nu intre pînă îi prăjesc niște țigări. *(Bagă țigările în buzunar și împinge sertarul.)*
DIDONA: Nu lua atîtea, că pe urmă bagă de seamă.
TRUȘCĂ: Cine? Conu Mihai Viteazul? N-aș crede!
EMANUEL *(intră și se duce la birou):* Dar de ce stai tu, cu pălăria pe cap în casă?
TRUȘCĂ *(la ivirea lui tată-său, își schimbă complet atitudinea de băiețoi dezmățat și își compune o alta, respectuos. Schimbarea aceasta nu scapă lui Emanuel.)* Pardon!... *(își scoate pălăria.)*
EMANUEL *(căutînd prin hîrtii):* Am observat că generația voastră — a ăstora care mergeți prin ploaie, cu capul gol — își găsește o compensație, stînd în casă cu pălăria pe cap...
TRUȘCĂ: De cînd am văzut că d-tale nu-ți place să umblu 'cu capul gol pe stradă, umblu cu pălărie, tată!
EMANUEL: îți mulțumesc de atenție și aș fi foarte încîntat dacă ai'merge cu amabilitatea și mai departe și te-ai obișnui, de-aici încolo, să porți și cap sub pălărie. *(închide sertarul, lăsat deschis puțin de Trușcă, după ce se uită în el.)*

SOACRA *(intră cu o cutiuță în mînă):* Ca să vezi ce zăpăcită sînt!... Am uitat „surpriza" la cafea!... Ia ghici ce ți-am adus aici? *(Arată cutia.)*
EMANUEL: După aspect, trebuie să fie o cutie cu țigări de foi.
SOACRA: Dar ce țigări de foi! Tutun de Cuba, dospit în Olanda, fabricat la Viena și adus din Bulgaria. Așa mi-a spus ăla de pe Academiei, de unde l-am cumpărat, pe sub mînă.
EMANUEL: Mă răsfeți, coană-mare.
SOACRA: Dar cîți gineri am? Ia aprinde una, să vedem, cum se prezintă?
EMANUEL *(desface cutia, miroase țigările):* Phu! Ce parfum! *(Scoate o țigară, o dichisește și vrea să și-o aprindă.)*

(Trușcă sare cu bricheta lui să-i dea foc.)

DIDONA *(luîndu-i bricheta):* Nu! Eu îi dau foc lui tăticu...
SOACRA *(ia bricheta din mîna Didonei):* Eu i-am adus barbă, tot eu trebuie să-i dau și pieptene. *(îi aprinde havana.)*
EMANUEL: Sărut mîna!... *(Trage un.fum amplu.)* Admirabilă țigară!
SOACRA: Parcă ai desfăcut o cutie cu 1001 de nopți în odaie! Și are și smochine în el, că miroase a vanilie!
TRUȘCĂ: Eu vă sărut mîna și la revedere, că mă duc la universitate...
EMANUEL: Dar ce cursuri ai astăzi?
TRUȘCĂ *(încurcat):* Ammmmîîî... Mi se pare, enciclopedia dreptului și civilul... *(Se îndreaptă spre ieșire.)*
EMANUEL *(îl oprește din drum):* Pătrașcule!
TRUȘCĂ: Poftim, tată!
EMANUEL: Ori ce-am vrut să spun? Parcă m-au îmbătat mirodeniile din țigara asta... A, da! Vream să-ți spun că dacă te decizi să treci la țigări de foi, le găsești în sertarul ăsta... *(Arată sertarul opus celui de unde a furat fiu-său țigările.)* Aici sînt numai de cele cu foiță. *(Arată sertarul de unde a furat Trușcă.)*
TRUȘCĂ *(încolțit, fără intenție de glumă):* Bine, tăticule!
EMANUEL: Umblă sănătos! *(îi face cu mîna.)*
TRUȘCĂ *(ironic):* Da, tăticule! *(Iese.)*
EMANUEL: Astăzi după masă vă duceți la cărți?
SOACRA: Azi? Doamne ferește!

DIDONA: Cum o să ieşim din casă pe timpul ăsta?

SOACRA: Ce e drept, ne-a invitat în două-trei locuri, dar am refuzat categoric. Am preferat să invităm „fetele" la noi.

EMANUEL *(fumînd):* Foarte bine aţi făcut. Vremea asta umedă, mohorîtă, e cea mai potrivită pentru jocul de cărţi...

SOACRA *'(Didonei):* Ăsta ginere, vezi? Să fi dat, multul cu multul, nu găseam altul la fel... Cît priveşte pe noru-mea, las-o pe mine! O răstorn eu de la guvern! *(Sună telefonul la Maria.)*

MARIA *(intră, oarecum emoţionată):* Tată! Te cheamă la telefon ministrul instrucţiunii.

EMANUEL: Pe mine? Trebuie să fie o greşeală.

MARIA: Nu, nu! Pe cuvîntul meu!...

EMANUEL *(iese, la telefon).*

DIDONA: Adevărat! L-a chemat ministrul?

MARIA: Da... am vorbit cu şeful de cabinet şi mi-a spus să vie tata la telefon imediat, că vrea să-i vorbească ministrul personal...

SOACRA: Ne-am ajuns, dragă!... Miniştri în familie, miniştri la telefon... A dat norocul peste noi. Şi să ştii că numai din scrînteala lui ni se trag toate...

IVIARIA: Mamă-mare, te-am rugat să nu mai vorbeşti de boala tatii cînd sînt eu de faţă.

DIDONA: Cum îţi permiţi să faci tu observaţii mamii?

MARIA: Nu era'o observaţie, era o rugăminte.

SOACRA: Las-o, dragă, las-o... Acuma şi-a luat nasul la purtare, că e preferata lui tat-so. E la putere! Ca ş noru-mea! Că nici pe-asta n-o las pînă nu i-oi da un praf de sare cînd i-o tăia coada opoziţia.

(Se aude soneria la intrare.)

DIDONA: Sună în faţă. Au început să vină cucoanele...

SOA.CRA: îmi pun gîtul că e Istrăteasca. Asta vine cea dintîi la cărţi, numai de cabală. Hai s-o luăm în primire... *(Iese cu Didona.)*

FIRA: A venit d-l doctor Pruncu.

MARIA: Să poftească.

(Fira iese. Maria se aranjează, puţin şi urgent, în oglindă.)

DOCTORUL: Sărut mîna, duduie Maria...

MARIA: Bine-ai venit, doctore! *(îl întîmpină, drăguţ.)*

DOCTORUL: Mi s-a comunicat de la sanatoriu că ai telefonat... să viu urgent.

MARIA: A exagerat sora Irina... Am spus numai că vreau să te văd, cînd ai timp să vii pe la noi.

DOCTORUL: Pentru d-ta şi pentru d-l profesor, am timp întotdeauna. Dar ce s-a întîmplat? E ceva în neregulă?

MARIA: Nuuuu! Slavă Domnului! Nu! Din punct de vedere al fostei lui boli, totul e în cea mai perfectă ordine. Se oboseşte, însă, prea mult. Şi la şcoală şi în afară de ea... Toată vremea scrie articole, studii, ţine conferinţe. Astăzi semnează şi cu editorul lui, un contract pentru o *Istorie universală,* în nu ştiu cîte volume... Din cauza asta, a slăbit... E în permanenţă preocupat... Şi-apoi, nu ştiu de ce, de cînd s-a însănătoşit are un fel de tristeţe şi în suflet şi pe figură, pe care n-o avea înainte de boală.

DOCTORUL: Nu, nu, nu! Nu trebuie să te alarmezi. O să luăm noi măsuri de îndreptare.

MARIA: Tocmai! Ştiu cît ţine la d-ta şi cîtă influenţă ai asupra lui. De aceea te-am rugat să vii şi să mai stai un pic de vorbă cu el. Şi-apoi, am impresia că de cînd n-ai mai fost d-ta pe aici, a început să fie obsedat de vechea lui boală. Ssssttt! Vine...

EMANUEL *(intră):* Aaaa!... Ce plăcere!... Lume nouă... Lume nouă!... Nu te-am mai văzut de zece zile, doctore.

DOCTORUL: Am fost extrem de ocupat, în ultimul timp, d-le profesor. Şi-apoi, n-am vrut să vă deranjez...

EMANUEL: Dar ce vînt „agreabil" te aduce pe la noi?

DOCTORUL: Am avut puţină treabă în cartier şi, trecînd prin faţa casei dvs., nu m-am putut abţine să nu intru cîteva clipe, să vă dau bună ziua...

EMANUEL: Foarte bine ai făcut! Va să zică, n-ai venit ca medic? Ai venit ca prieten?

DOCTORUL: Exclusiv. *(Rîde.)*

EMANUEL: Asta îmi face şi mai mare plăcere!... *(Alt ton.)* Ia ghiciţi voi, ce mi-a propus adineauri ministrul instrucţiunii, cu care am vorbit la telefon? Dacă vă spun, o să credeţi că iară mi s-a făcut de Alba-Iulia...

MARIA: Tată! Ştii că nu-mi plac anumite glume.

EMANUEL: De ce? Tu şi cu doctorul sînteţi singurele persoane din anturajul meu cu care pot să vorbesc despre nebunia mea fără să mă jenez şi fără să vă pun în poziţii delicate.

MARIA: Nu vrei, mai bine, să ne spui ce ţi-a propus ministrul?

EMANUEL *(amuzat, oarecum):* Nici mai mult, nici mai puţin decît că vrea să mă numească „secretar general" la Instrucţie. Pînă astă-seară, la opt, trebuie să dau răspunsul... E! Ce părere aveţi despre asta? De unde şi pînă unde, eu, secretar general? Politică nu fac, relaţiuni n-am?...

MARIA: Cum, n-ai? Uiţi că ai un cumnat ministru?

EMANUEL *(iluminat):'AdL&* Să ştii că de la el mi se trage onoarea... Da, da, sigur! Ca să poată spune: „cumnatu-meu, secretarul general de la Instrucţiune"... Sună mult mai pompos decît „cumnatu-meu, profesorul de istorie, de la «Mihai-vodă». Fostul nebun!"

DOCTORUL: Dvs. vă obosiţi prea mult, d-le profesor, ca să mai puteţi primi încă o slujbă, oricît de măgulitor ar putea fi acest lucru pentru dvs.

EMANUEL: Prin urmare, părerea d-tale e să nu primesc.

DOCTORUL *(rîde):* Mă opun, pur şi simplu! *(Sună telefonul.)*

MARIA *(făcînd un semn de aprobare doctorului):* Mă ierţi, doctore. Slujba. *(Iese.)*

EMANUEL *(făcînd cîţiva paşi):* Şi partea proastă e că pe d-ta *trebuie* să te ascult! *(Se opreşte în dreptul uşii Măriei. Crapă uşa şi întreabă.)* Cine mă caută la telefon?

MARIA *(din camera ei):* Nimeni. E pentru mine!

EMANUEL: A, bun! *(Reia plimbarea.)* Mi-era să nu fie cumva preşedintele Consiliului de Miniştri, care mă cheamă să-mi ofere un loc în guvern... Că eu — acuma — nu mă mai mir de nimic. M-am obişnuit cu măririle... Eu, care am fost cap încoronat... Care am domnit şase luni peste trei ţări. *(O pauză. Se opreşte în faţa Doctorului şi surîde cu o satisfacţie prefăcută şi un amuzament la fel.)*

DOCTORUL *(întorcîndu-i tonul şi surîsul):* Din momentul ce nimeni n-are cunoştinţă de acest lucru, trebuie să vă resemnaţi şi să rămîneţi un simplu particular...

EMANUEL: Recunosc că, din punct de vedere al discreţiei, nebunia mea a fost perfect regizată. Felicitările mele.

DOCTORUL: Eu nu am nici un merit personal în această privinţă. D-şoara Maria a regizat tot.

EMANUEL: Nu cumnatul meu?

DOCTORUL: Nu! Chiar şi concediul de la minister l-a obţinut tot d-şoara Maria. D-l profesor doctor Tecuceanu, cînd a ajuns ministru, v-a obţinut numai „bursa" — „subvenţia" mai bine zis — pe care ministerul v-a acordat-o pentru studii.

EMANUEL: Aha!

DOCTORUL: Bineînţeles, această subvenţie abia a fost suficientă ca să acopere datoria pe care familia dvs. o contractase — în primele momente — tot la d-sa.

EMANUEL: Ascultă, doctore! Profit că s-a deschis vorba despre acest capitol, care, în casa mea, este ţinut secret, ca să te rog să-mi faci unele precizări. În seara cînd am ieşit de la balamuc şi am mînoat la restaurant, împreună cu d-ta şi cu fiica mea, mi-aţi adus la cunoştinţă că — în timpul bolii mele şi, oarecum, din cauza ei — între voi doi s-a legat o strînsă şi admirabilă prietenie. Nu v-am cerut şi nu mi-aţi dat detalii mai multe... Prietenia aceasta — v-am spus-o de atîtea ori — m-a umplut de o sinceră şi leală bucurie... D-ta, însă, eşti prieten şi cu mine, nu numai cu Maria...

DOCTORUL: Sînt onorat, d-le profesor! *(Şi este.)*

EMANUEL: E bine, în numele acestei prietenii, te rog să-mi răspunzi la unele întrebări, care de mult mă frămîntă fără încetare...

DOCTORUL: Vă rog, d-le profesor...

EMANUEL *(clar):* Cu ce bani a plătit Maria îngrijirea mea la sanatoriu? Ştiu că am fost internat cu tariful de clasa I. Am socotit şi am văzut că treaba asta a costat o avere. O sumă enormă, pe care fata mea nu putea s-o aibă în mod normal.

DOCTORUL *(care ştie ce ştie, înţelege cu ce e în legătură frămîntarea lui):* Mă puneţi într-o situaţie delicată, d-le profesor. E un secret care nu-mi aparţine.

EMANUEL: Din momentul ce-l cunoşti d-ta, cred că am dreptul să-l cunosc şi eu.

DOCTORUL *(dîndu-şi seama că nu poate face altfel):* D-şoara Maria a avut numai o parte din bani.
EMANUEL: De unde?
DOCTORUL: în timpul bolii dvs. a încasat anumite sume de bani.
EMANUEL *(joc crescut):* în ce fel? De la cine?
DOCTORUL *(decis să spună tot, ca să nu mai complice lucrurile):* A fost lucrătoare la Regie.
EMANUEL *(trăsnit):* Maria?
DOCTORUL: Pe urmă i-am împrumutat eu suma de care avea nevoie. *(Grăbindu-se să precizeze.)* Cu poliță în regulă... *(Un timp. Emanuel a rămas dus pe gînduri.)* Trei luni de zile a lucrat de dimineață pînă seara. A făcut ore suplimentare. Noaptea, acasă, tricota lucruri pentru copii mici... hăinuțe, papucei, bonetele... pe care le vindea marilor magazine din centru...
EMANUEL *(reflectează asupra celor auzite, apoi se decide brusc şi se plantează în fața Doctorului):* Doctore! D-ta ştii că Maria era să aibă — sau poate chiar are — un copil?
DOCTORUL: Da, ştiu.
EMANUEL *(cu slăpînită emoție):* Şi copilul acesta există?
DOCTORUL: Nu!
EMANUEL *(răsuflă, oarecum uşurat):* Spune-mi tot, doctore...
DOCTORUL: în seara cînd ați fost adus la sanatoriu, d-şoara Maria a leşinat în cabinetul meu, unde se afla pentru a-mi da anumite informațiuni... Fireşte, dîndu-i îngrijirile necesare, nu mi-a fost greu să constat situația „specială" în care se afla... Am transportat-o imediat la sanatoriul unui coleg de specialitate şi pînă dimineața a fost în afară de orice prim3jdie. Şi morală, şi altfel...
E.VIVNUEL: îti mrUiin3sc, doctore. îti mulțumesc din suflet.
DOCTORUL: Din această împrejurare şi din cele 4 zile petrecute ia sanatoriu, s-a născut prietenia noastră. D-şoara Miria mi-a mărturisit tot.
EMANUEL *(după un timp dz reflecție):* Ceilalți din familie ştiu ceva?
DOCTORUL: Nu!

EMANUEL: Cum ați justificat lipsa ei de-acasă?
DOCTORUL: Familia dvs. a fost informată de medici — după recomandarea mea — că fiica dvs., în urma leşinului suferit, are nevoie de cîteva zile de linişte totală. Vizitele au fost interzise...
EMANUEL: D-ta ştii că pe Maria n-o iubeşte nimeni în casa asta?
DOCTORUL: Ştiu.
EMANUEL: Afară de mine, bineînțeles!
DOCTORUL: Ştiu şi asta, d-le profesor!
EMANUEL: Văd că d-ta ştii mai multe lucruri chiar decît mine.
DOCTORUL (după un efortîn carea luptat vizibilcu timiditatea): Dorința mea cea mai vie, d-le profesor, este să nu mai fiu socotit un străin în familia dvs.!... Aş vrea să fac parte din ea, legalmente...
EMANUEL: Maria ştie?
DOCTORUL: Nu mi-am îngăduit să-i fac această mărturisire înainte de a o vă fi făcut dvs. Bănuiesc, însă, că nu e străină de sentimentele mele şi am impresia că nici ei nu-i sînt indiferente...
EMANUEL *(privindu-l, de la bărbat la bărbat):* Singurul meu regret este că unui om ca d-ta nu pot să-i dau o Marie fără cele patru zile de sanatoriu *(E mişcat un mic timp.)* Să nu uităm, însă, că la rădăcina florilor celor mai pure şi frumoase se pune cîteodată şi un pic de bălegar.
DOCTORUL: Da! Dar parfumul, care este sufletul florilor, îşi anulează originea prin propria lui personalitate...
EMANUEL: Este si părerea mea.
DOCTORUL *(fericit):* Atunci...
EMANUEL: Atunci... Cere-i mîna. Eu pe-a mea ți-o întind de pe acum. *(Se uită la ceas.)* Mai am 20 de minute pînă să intru în clasă...
DOCTORUL: Maşina mea e afară... Dacă-mi dați voie...
EMANUEL *(surîde):* Spune drept, doctore. Ai visat vreodată să ajungi ginerele lui Mihai Viteazul?
DOCTORUL: Nu! Visez, însă, de şase luni de zile să ajung ginerele profesorului Emanuel Pecrețeanu...
EMANUEL *(cu o umbră de sincer regret):* Va să zică şi d-ta mă menajezi?!!

DOCTORUL: Poftim?

EMANUEL: Am spus că am impresia că şi d-ta mă „menajezi", aşa cum mă menajează toţi cei care îmi cunosc secretul... *(Serios.)* De cînd m-am întors de la balamuc, nimeni nu mă mai contrazice. Orice spun, orice fac e lege! în familia mea, lumea începe de la mine. Atmosfera casei mele s-a schimbat. Efortul lor, însă, de a mă menaja, de a-mi crea satisfacţii „iluzorii" nu-mi scapă. Ori, lucrul acesta, mă face să-mi amintesc, în orice clipă, ceea ce mă forţez în permanenţă să uit. Că am fost nebun!

DOCTORUL: Nu trebuie să vă mai gîndiţi la ce-a fost, d-le profesor. Accidentul dvs. este definitiv îngropat şi uitat.

EMANUEL: Nu e adevărat! Cum o să fie îngropat, dacă mie mi se readuce în minte, viu, în fiecare moment, tocmai fiindcă toată lumea vrea să mă facă să-l uit?... Şi-atunci nu pot să lupt, doctore! Am, mereu, senzaţia unui „provizorat"...

MARIA *(intră):* Tată! Nu te duci la şcoală? Mai ai zece minute...

EMANUEL: Mi-a oferit doctorul maşina lui să mă ducă...

MARIA: A! Aşa, da!

EMANUEL: Hai să-i spui d-ta şoferului...

DOCTORUL *(poftindu-l pe uşă):* Poftiţi, d-le profesor...

EMANUEL *(cedîndu-i locul):* Pardon! Aicea sînt gazdă eu. „Dincolo" erai d-ta. Te rog... *(Ies amîndoi.)*

SOACRA *(intră):* Vodă a plecat la şcoală?

MARIA: Da! I-a dat d-rul Pruncu maşina să-l ducă.

DIDONA *(care a intrat cu Soacra):* A fost doctorul aici?

MARIA: Este încă. îl conduce pe tata pînă la maşină şi pe urmă aşteaptă să vie să-l ia...

SOACRA: Joacă?

MARIA: Ce?

SOACRA: Cărţi!

MARIA Nu ştiu.

SOACRA: Atunci, dacă nu eşti sigură de el, dă un telefon la Matilda şi la Scorţoşanca şi întreabă-le dacă mai vin sau nu mai vin la cărţi... Stăm ca nişte caraghioase cu cataplasma aia de Istrăteasca, să-i ţinem companie. Şi-a mîncat şi ceapă!...

MARIA: Imediat, mamă-mare. *(Iese.)*

DOCTORUL *(reintră):* Sărut mîinile!... *(Soacra zice mersi cînd îi sărută mîna.)*

SOACRA: Bine, nene doctore! Eşti aici şi nici nu ştim nimic?

DOCTORUL: Am venit puţin pe la d-l profesor.'

SOACRA: E? Cum ţi se pare băiatul? îl ţinem bine?

DIDONA: îl menajăm destul?

DOCTORUL *(cu un surîs):* Cred că îl menajaţi prea mult.

DIDONA: Poftim?

DOCTORUL: Foştii bolnavi din categoria d-lui profesor rămîn cu o sensibilitate foarte ascuţită.

SOACRA: Păi nu ne-ai spus d-ta să...

DOCTORUL: Da... Cred, însă, că m-aţi înţeles greşit.

SOACRA: D-ta aşa, d-ta aşa? Dumnezeu să vă mai înţchagă. Că se vede treaba că şi dvs., doctorii ăştia de nebuni, luaţi boala de la clienţi, cu timpul...' *(Rîde.)*

DOCTORUL: D-l profesor trebuie să reintre din plin în viaţa sa nouă, cu micile neplăceri ale unei existenţe normale. Numai trăind ca un om sănătos şi perfect normal, o să se convingă că şi este, într-adevăr. Nu trebuie considerat, însă, nici o clipă ca un fost bolnav, pe care toată lumea îl menajează.

MARIA *(intră):* Am sunat şi la d-na Scorţoşanu, şi la tanti Matilda... Nu răspunde nimeni... *(Se aude o sonerie ţîrîită la intrare.)*

SOACRA: Auzi-o! Cunosc sunatul Matildei dintr-o mie. Meschin ca şi ea. Nu apasă ţumburucul mai tare ca să facă economie de deget la mănuşă.

DIDONA: D-le doctor, pe noi te rog să ne ierţi...

DOCTORUL *(se înclină):* Sărut mîinile. *(Cele două au ieşit.)*

MARIA *(a rămas lîngă birou, în dreptul florilor):* Spune-mi, doctore, ce impresie ţi-a făcut tata?

DOCTORUL: Exact ca şi d-tale. E surmenat. Şi din cauza asta extrem de sensibilizat.

MARIA: Asta e tot?

DOCTORUL: Da.

MARIA: Spune-mi drept! Te-ai gîndit vreodată că boala i-ar putea reveni?

DOCTORUL: Nu!

MARIA: Dar sînt cazuri, totuşi, în care boala poate reveni?

DOCTORUL: Foarte rare... Atunci — din nenorocire — revenirea este *definitivă.* în cazul nostru, însă, îţi garan-

tez că problema fostei maladii a d-lui profesor, nici măcar nu se mai pune...

MARIA: Mulțumesc, doctore. Aveam nevoie de această garanție.

DOCTORUL: Fiindcă d-ta te încăpățînezi — iartă-mi expresia — să te socotești încă autoarea morală a accidentului d-lui profesor.

MARIA: Nu numai morală. Şi materială, doctore Sînt convinsă că tata a înnebunit din cauza mea. în clipa cînd a aflat adevărul din gura acelei doamne.

DOCTORUL: în ziua aceea s-au întîmplat atîtea altele... A primit o serie de lovituri...

MARTA: A mea a fost cea mai grea... Şi determinantă. Nimeni nu-mi poate scoate din cap acest lucru! D-ta nu ştii cît mă iubea tata?

DOCTORUL: Acum te iubeşte şi mai mult.

MARIA: Nu cred...

DOCTORUL: Ştiu eu!

MARTA: Ți-a spus-o tata?

DOCTORUL: Da.

M1RIA: Cînd ați vorbit de mine?

DOCTORUL: Adineauri...

MARIA: Şi cum a venit vorba despre mine?

DOCTORUL: Păiii... a-nceput de ia d-ta.

MARIA: Cine?

DOCTORUL: Vorba!

MARIA: Şi ce-ați vorbit despre mine?

DOCTORUL: Tot...

MARIA: Cum tot?

DOCTORUL: Tot ce mă interesa pe mine.

MARIA: Poftim?

DOCTORUL *(smcer, luminos, curat):* Adineauri i-am făcut d-lui profesor, o declarație de dragoste...

M\RIA: Foarte frumos din partea d-tale.

DOCTORUL: O declarație, însă, care era pentru altcineva...

MARIA *(mînghe fior de uşor şi tace.)*

DDCTORUL: Nu ştiai că te iubesc?

MARIA: D-ta?

DOCTORUL: Nu se poate să nu fi ştiut. Dragostea mea e prea mare şi prea luminoasă ca să n-o fi observat.

MARIA: îți mărturisesc că niciodată nu mi-am închipuit... n-am îndrăznit să-mi închipui că ai putea să mă iubeşti altfel decît...

DOCTORUL: Decît cum?

MARIA: Decît credeam că mă iubeşti, în situația în care mă găsesc şi pe care o cunoşti ca şi mine...'

DOCTORUL: Pentru mine, viața d-tale începe din clipa cînd te-am cunoscut EU.

MARIA: Pentru mine, nu! Şi ştii bine că, dacă am înțeles să trăiesc, a fost numai pentru tata. Ca să-1 pot îngriji şi să-i pot da sănătatea pe care i-am furat-o!... *(O clipă pauză.)* Nu, doctore! Un om ca d-ta, merită altceva decît o femeie ca mine...

DOCTORUL: O femeie ca d-ta, e tot ce mi-am dorit mai frumos şi mai curat pentru căminul pe care îl visez...

MARIA: Eşti atît de bun, doctore şi mi-eşti atît de drag... *(0 pauză.)* Uite! Astăzi dupa amiaza, cînd am primit florile de la d-ta, le-am sărutat... Şi în mijlocul lor au avut impresia că sărut mîna d-tale.

DOCTORUL: D-şoară Maria... *(E fericit şi jenat.)*

MARIA: Mîna d-tale, care mi s-a întins atît de leal prima dată cînd mi-ai salvat pe tata şi care mi se întinde acuma, a doua oară, ca să mă salveze pe mine... îți mulțumesc, şi, crede-mă, sînt atît de emoționată, încît nu pot spune nimic mai mult... *(Tace, jucînd şi stăpînindu-şi frumos şt discret emoția.)*

DOCTORUL: Maria!... *(Nu îşi mav găseşte cuvintele, care se mută de pe buze în ochi. Aşteaptă, cu ei, cum ar aştepta cu mîimle întinse.)*

MARIA *(ca să facă o diversiune):* Ce-a spus tata cînd i-ai vorbit despre asta?

DOCTORUL: Am avut impresia că e fericit. Foarte fericit.

MARIA: Atunci... răspunsul meu cred că-1 cunoşti... *(îl priveşte luminos, leal, toată o candoare şt-o lacrimă mare pe genele mimn ei.)*

DOCTORUL: Maria mea!... *(Se apropie de ea, timid, fericit.)*

MARIA *(încet şi limpede):* Cum n-a fost, niciodată, a nimănui... *(îi cade în brațe. Un sărut dumnezeiesc de stîngaci.)^*

FIRA *(intră):* A venit maşina, d-le doctor. *(Cei doi se despart jenați. Fira, vrea să fie delicată cu orice chip.)* Ta-

man acu, la pont, că nu putea să i spargă dracului un cauciuc pe drum.

MARIA *(ca să nu mai dureze echivocul):* Ne-am logodit, Fira!

FIRA: Să fie într-un ceas bun, maică, şi D-zeu să vă ajute! *(începe să plîngă.)* Ştiam eu de ce mi-am pus eu astăzi şorţ curat... *(îşi şterge lacrimile cu şorţul.)* Praf mă fac la nuntă!... Zob!

DOCTORUL: Atunci eu mă reped o jumătate de ceas la sanatoriu şi, cu voia ta, mă întorc.

MARIA: La revedere... *(îl conduce.)* Te aştept!

DOCTORUL *(h sărută mîna. Din uşă):* Sînt atît de fericit! Am impresia că plutesc... *(ieşind.)* La revedere!

MARIA: Dragule! *(Dă replica încet, se uită o clipă după el, apoi trece spre odaia ei, und$ intră. In dram, face o bezea spre fotoliul lui Emanuel, de la birou.)*

SOACRA *(intră cu Didma):* Va să zică, noi, mamele ei, trebuie să aflăm de la slugi că se logodeşte.

DIDONA: Probabil că Emanuel ştie...

SOACRA: Ştie? Dar se vede cît de colo că aici e mîna lui!... Ca să-şi aducă doctorul de nebuni în casă.

DIDONA: Doctorul Pruncu e o partidă foarte bună...

SOACRA: Mă rog... Dar „noi" ce sîntem, draga mea, în casa asta?

DIDONA: Cantităţi neglijabile, cum am fost întotdeauna...

SOACRA: Bine, dar nici teroarea asta a dumnealui nu poate să ţină cît lumea...

DIDONA: Lasă, mamă, că discutăm pe urmă. Acuma du-te la joc, c-au rămas cucoanele singure...

SOACRA: Dă-le-ncolo, să mai joace şi cu „mortul". ..

DIDONA: Şi e un frig acolo, în sufragerie!... Am îngheţat toată.

SOACRA: O căruţă de lemne am ars...

DIDONA: Şi unde pui că nici n-a început iarna...

SOACRA: Nu e nimic. Mutăm sufrageria la loc aici, în birou. Asta e odaia cea mai călduroasă.

DIDONA: Nu se poate. Deranjăm pe Emanuel.

SOACRA: Taci, frate! Că acuma o să degerăm o casă întreagă fiindcă a fost d-lui nebun?...

DIDONA: Din partea mea, n-am nimic contra. Numai să nu se supere el.

SOACRA: Ei şi? N-a spus doctorul că trebuie supărat din cînd în cînd? îi face bine la nervi. C-or fi ştiind şi doctorii ăştia ceva, frate! Aşa că facem şi noi ce zice ştiinţa...

FIRA *'(intră).*

SOACRA *(înainte s-o lase să deschidă gura):* Ce fac babele în sufragerie?

FIRA: S-a supărat şi a plecat... Şi cucoana lui domnu Scorţoşanu a spus că să mai poftiţi şi dvs. pe la dumnealor. Că dă drumul la cîine şi-i pune şi amoniac în ureche ca să nu mai ştie ce face...

SOACRA *(indignată):* Dar mitocanei sînt dragă! Pleacă din casa omului fără să dea bună ziua şi te mai şi ameninţă.

DIDONA: Pe de-o parte, mai bine c-au plecat. Mutăm chiar acuma sufrageria. Cînd o veni Emanuel, să găsească faptul împlinit...

SOACRA: Hai! Puneţi niţel mîna, să facem loc. *(Didona şi Fira, sub conducerea Soacrei, încep mutatul lucrurilor.)* întîi biroul, fetelor! Nu-l tîrşiţi aşa, că se zgîrie vopseaua de pe seînduri... Aşaaa! Mai în fund. Daţi-1 mai în fund niţel.

FIRA: Păi nu mai are domnu loc să se mişte...

SOACRA: Dar de ce trebuie să se mişte cînd stă? La birou se scrie, nu se face „gimnastică"... Acuma haideţi să aducem şi masa din sufragerie. *(Deschid uşa cu batante şi ies toate trei. O clipă, scena goală, apoi intra Emanuel... E abătut, mohorît, desfigurat aproape. în aceeaşi clipă cu el, intră Fira şi Didona, ducînd masa, sub comenzile Soacrei, care duce în mînă un „milieu".)*

EMANUEL *(surprins, cu toată plictiseala lui):* Dar ce faceţi voi aici?

SOACRA: Jucăm leapşa pe ouate, nu vezi? *(A revenj la tonu ei normal.)*

EMANUEL: Vreţi să mutaţi, iarăşi, sufrageria în biroul meu?

DIDONA: Numai pentru iarnă, dragă... Trebuie să facem economie, că ne-au speţit lemnele...

EMANUEL: Cred, totuşi, că biroul meu era cel mai puţin indicat ca să fie sacrificat.

SOACRA: Sigur! D-lui vrea să facă sufrageria în odaia mea!... Să mă lovesc de scaune cînd îmi caut ochelarii.

EMANUEL: Mă rog! Faceți cum poftiți... *(Trece la biroul lui şt ia act, cu regret, de noua lut situație. Cele două femei pun masa, cum a fost în actul I, şt încep să care şt scaunele, printre replici, pînă ce totul e gata. Emanuel se preface că consultă un dosar. în fond, e preocupat de propriile lui gînduri.)*

SOACRA: Scoate şi becurile alea două, că tot stau degeaba aici... *(Emanuel aruncă totuşi o privire spre aplici.)* Unul îl puneți pe sală, să vadă băiatul, cînd vine noaptea din oraş şi, pe celălalt, îl puneți-1 la mine... Mi-am distrus nervul optic citind pe întuneric...

DIDONA *(scoate becurile).*

SOACRA *(aşterne milieul pe masă):* Hai, dragă, să mă întind nițel, că mă doare mijlocul de atîta cărat... *(ies toate trei.)*

(Emanuel după o scurtă pauză, ia o decizie. Scoate o foaie de hîrtie şi începe sâ scrie.)

MARIA *(intră. Râmîne — în primul rînd — surprinsă, de noul aspect al încăperii):* Ce e asta? Cine a mutat iarăşi sufrageria aici?

EMANUEL: Ele! *(Regretă imediat cuvîntul;)* Nevoia, adică...

MARIA: Fără să te întrebe pe d-ta?

EMANUEL: Nuuuuu! M-au întrebat şi am fost de acord.

MARIA: Cel mai bun lucru era s-o mutăm în odaia mea... *(Cu un surîs spre el.)* Tot o să rămînă goală în curînd*

EMANUEL *(preocupat numai de ce ştie el):* De ce?

MARIA: Mă mărit, Ticule!... *(îl ia de gît şi-l sărută.)* Tu ne-ai făcut fericiți, Ticule adorat!

EMANUEL *(cu un surîs):* Adevărat! Dacă nu înnebuneam eu, nu v-ați fi cunoscut...

MARIA: Ticule! De ce vrei să mă superi în cea mai fericită zi a vieții mele?

EMANUEL: Care — din nenorocire — e şi cea mai tristă din viața mea.

MARIA: De ce? *(îl priveşte atentă, abia acuma îşi dă seama, de deprimarea şi starea în care se află.)* Ticule! Ce e cu tine? Ce s-a întîmplat?

EMANUEL *(simplu, cu adîncă amărăciune):* în acest moment începusem să-mi scriu demisia din învățămînt.

MARIA: Cum o să demisionezi d-ta din învățămînt? De ce să demisionezi?

EMANUEL: Un fost nebun nu mai poate rămîne pe catedra unei şcoli... Aşa e logic...

MARIA: Ce vrei să spui? *(E agitată de o presimțire.)*

EMANUEL *(fără patos:)* Astăzi, la şcoală, m-am convins că atît şcolarii, cît şi colegii mei ştiau că am fost la balamuc... Ştiau tot!... *(Un timp.)* începusem ora de istorie cu clasa a VIII-a. Trebuia să vorbesc despre Mihai Viteazul... Personal, în momentul acela, uitasem complet de...

MARIA *(repede):* Lasă, lasă...

EMVNUEL: Ei bine, în clipa cînd m-am ridicat de la catedră şi am anunțat: „Băieți! Astăzi vă voi vorbi despre Mihai Viteazul", toată clasa a izbucnit într-un hohot de rîs... Dar un rîs de o cruzime înfiorătoare...într-o clipă am înțeles totul. Lecția aceasta fusese aşteptată ca un spectacol de gală. Totul fusese premeditat, regizat în amănunt... înțelegi tu?... Copiii aceştia m-au menajat — pînă acum — numai în aşteptarea acestei ore speciale...

MARIA *(ca să zică ceva):* Poate a fost o simplă coincidență, tată...

EMANUEL: Nu, nu! A fost o victorie totală împotriva mea... Bineînțeles, am suspendat imediat cursul şi am părăsit clasa.

MARIA: Cred că nu trebuia să le dai această satisfacție.

EMANUEL: Din contră. Era dreptul lor s-o aibă, după ce, de~atîta timp, învățau carte de la un nebun. La cancelarie, directorul era perfect informat asupra celor petrecute.

MARIA: Sper că a înțeles să-ți dea întreaga satisfacție, luînd măsuri disciplinare.

EMANUEL: Din contră. Mi-a spus că nebunia mea era secretul lui Polichinelle şi că el, în locul meu, ar fi sărit capitolul cu Mihai Viteazul din cartea de istorie, lăsînd elevii să-1 prepare singuri...

MARIA: E un imbecil!

EMANUEL: Iar eu un „fost" profesor...

MARIA: Nu e nimic, Ticule! Tot trebuia să ieşi, peste cîtva timp, la pensie.

EMANUEL: Da, dar acuma fug la pensie. Nu ies...

MARIA: Ei şi? Ai atîtea de făcut la masa ta de lucru!... Nu mai fi amărît, tăticuţul meu scump. Mie, să-ţi spun drept, îmi pare mai bine că demisionezi... Nu uita că „avem" de scris o *Istorie universală.* Haide.... Nu mai fi trist. Gîndeşte-te, Maria ta s-a logodit... Garoafa ta şi-a găsit grădinarul adevărat. Cel trimis de dumnezeul inimilor.

EMANUEL: Ai dreptate, fetiţa mea. Pe cerul zilei acesteia nu trebuie să fie nici un nor. *(îşi lipeşte obrazul de minutele ei.)* Parfumul tatii! *(Şi o aspiră aşa cum spunea ea Doctorului, cu sufletul. Apoi, după o pauză.)* Vrei tu să-mi faci un ceai de tei?

MARIA: Imediat, Ticule scump...

EMANUEL: Da... să mi-1 faci „personal". *(Surîde.)*

MARIA: Din florile pe care le-am cules astă-vară din teiul nostru^ din curte...

EMANUEL: în douăzeci şi cinci de ani e prima dată, cînd nu l-am văzut înflorit... Eram la Alba-Iulia. Domneam!

MARIA: Nu ştiu în ce oraş erai tu atunci şi ce făceai acolo. Ştiu însă că în tot timpul ai fost în inima mea... de unde nimeni şi nimic nu te poate scoate, niciodată. Fiindcă dacă ai ieşi tu de acolo, atunci inima mea ar muri. Ca să ştii! *(Fuge.)*

(Emanuelse uită în urma ei cu o imensă tandreţe.)

FIRA *(intră, aducînd un imprimat):* A adus poşta o scrisoare» *(I-o dă şi iese.)*

EMANUEL *(desface şi citeşte cu oarecare mirare);* Banca „Sîrguinţa", str. Ciclopi, nr. 171, Loco. Prin prezenta vă aducem la cunoştinţă că efectul girat de dvs... *(De aici încolo, mormăie restul. Fruntea i se brăzdează de cute. Rămîne prostit, cu imprimatul în mînă.)*

SOACRA *(intră):* Mîine trebuie să-ţi iei hîrţoagele astea de aici, ca să punem bufetul, să nu mai umblăm — prin frig — serta-ferta, după farfurii...

DIDONA *(intră o dată cu Soacra):* E mult mai practic, nu?

EMANUEL: Ascultă, Didona! în timpul bolii mele, cînd ştiu că aţi avut atîta nevoie de bani, v-aţi împrumutat voi cumva de la o bancă „Sîrguinţa"?

DIDONA: Noi? Doamne fereşte!

SOACRA: S-o fi împrumutat fii-ta, că ea s-a ocupat de socotelile d-tale...

MARIA *(intră cu ceaiul):* Poftim, tată! Bun şi fierbinte!...

EMANUEL: Maria! în timpul bolii mele, te-ai împrumutat tu de la banca „Sîrguinţa" cu vreo sumă de banP

MARIA: Eu? Nu! Dar de ce?

EMANUEL: Văd că am girat o poliţă la banca asta... Şi credeam că s-a împrumutat vreunul din voi, cu girul meu... Iscălindu-mă pe mine. Adică, girant...

MARIA: Nu scrie acolo cine a luat banii cu girul tău?

EMANUEL *(revede imprimatul):* Ba da... Doamna Emilia Cortoveanu... *(Un moment de stupoare.)*

SOACRA: Cine e asta?

DIDONA: Habar n-am...

MARIA: Nici eu!

EMANUEL *(lămurit asupra situaţiei):* Pantera cu dungi!

SOACRA: Eeee! Spune aşa, logofete, şi totul se lămureşte!

EMANUEL: Eu nu i-am girat niciodată nici o poliţă acestei doamne.

SOACRA: Parcă tu mai ştii ce-ai făcut în ziua cînd a fost la tine... Că-n ziua aia ai sărit de pe şine şi te-ai răsturnat în şanţ. Ca expresul de Calafat.

EMANUEL: îmi aduc foarte bine aminte de tot ce-am făcut în ziua aceea...

DIDONA: Dacă n-a venit să-ţi ceară bani, atunci ce-a vrut doamna aceasta de la tine?

SOACRA: Ce-1 mai întrebi, dragă? Ce, el e prost să spună? Să-ţi spun eu, dacă vrei să ştii adevărul... între ei doi trebuie să fi fost anumite legături, pe baza cărora hiena cu dungi a venit să-i ceară bani. Că doară nu era să-l iubească „pe sentiment"!

MARIA: Mamă-mare, nu stii ce vorbeşti!

SOACRA: Tu să taci, că eşti complicea lui! Ca dovadă că te-ai logodit fără ştirea noastră. Pe furiş. Dar nu v-aţi găsit omul, fetico, cu mine. Eu sînt şeful familiei, că din mine vă trageţi toţi...

DIDONA: Dacă nu e adevărat ce spune mama, să spună atunci, de ce-a venit la el femeia aceea? Ce i-a spus?

MARIA: Spune tată, te rog! Dacă nu... spun eu!

EMANUEL: N-am de dat socoteală nimănui de faptele mele!... Eu nu mă trag din coana-mare şi, prin urmare, sînt propriul meu şef...

DÎDONA: Va să zică, recunoşti...

MARIA *(repede):* Nu recunoaşte nimic. Şi, dacă ţineţi să aflaţi cu tot dinadinsul ce-a spus doamna aceea tatii...

EMANUEL *(cu putere):* Nu !... *(Pe alt ton, privind-o în ochi) :* Pentru mine, Maria!

TRUŞCĂ *(intră repede, cu pălăria pe cap şi pe care nu şi-o mai scoate):* V-am adus *Faptul divers...* Mamăăăă, ce ne înjură pe toţi într-un articol!!!

EMANUEL: Ce vorbă e asta?

TRUŞCĂ: Staţi să vedeţi. *(Are ziarul pregătit la articolul cu pricina.)* Titlul: *Mihai Viteazul, redivivus... (O clipă de consternare generală.)*

MARIA: Dar nu e nevoie să citeşti toate tîmpeniile...

EMANUEL *(cu un surîs):* Te rogi Presa e liberă- *(Calm.)* Ia zi, Truşcă!

TRUŞCĂ: Mai întîi, să ia toată lumea loc... *(Se aranjează toţi. Maria pe braţul fotoliului lui Emanuel, pe care îl ţine peste umăr.)*

„Sîntem informaţi din sorginte sigură! că d-1 profesor Tecuceanu, ministrul sănătăţii şi cumnat cu Mihai Viteazul — am numit pe d-1 prof. Emanuel Pecreţeanu, care, timp de şase luni, a domnit sub acest nume la Mărcuţa — are intenţia de a încredinţa, prin presiuni exercitate asupra colegului său de la Instrucţie, unul dintre cele mai importante posturi ale învăţămîntului nostru — acela de secretar general."

EMANUEL: Recunosc că propunerea mi s-a făcut.

TRUŞCĂ: „Este inadmisibil, şi strigăm acest lucru cu toată puterea, ca tinerele generaţii ale neamului să-şi formeze şi să-şi educe minţile de la un individ care şi le-a pierdut din motive inavuabile...

Dar, ceea ce este şi mai grav, aceste generaţii învaţă istoria neamului după manualele de şcoală ale aceluiaşi nebun, scrise chiar la balamuc şi impuse şcoalelor noastre secundare prin ingerinţele ministrului cumnat.

întrebăm pe d-1 ministru al instrucţiunii, ce are de spus în această privinţă şi cum justifică d-sa faptul de a acorda burse pentru călătorii în străinătate aceluiaşi domn Pecreţeanu, al cărui voiaj de studii, întreprins cu banii statului, s-a mărginit în realitate, numai pînă la Mărcuţa?"

EMANUEL: Foarte just!

TRUŞCĂ *(citeşte):*

„Neobrăzarea şi sfidarea sînt prea mari pentru ca şeful guvernului să nu intervie de îndată în această chestiune, care depăşeşte cadrul celei mai fertile fantezii, iar miniştrii vinovaţi, împreună cu neamurile respective, trebuie să tragă imediat consecinţele fireşti ale acestei nemaipomenite bătăi de joc şi sfidări naţionale."

SOACRA *(„ungîndu-se" pe piept cu latul palmei):* Ah! Ce n-aş da să văd mutra noru-mi acuma!!

TRUŞCĂ: „... Cît priveşte pe savantul profesor, uzurpatorul tronului lui Mihai Viteazul, care, nemulţumit numai cu succesul *Istoriei românilor,* — sîntem informaţi că lucrează, în prezent, la o *Istorie universală,* pentru ca batjocura aceasta să treacă eventual şi graniţele ţării, înşelînd buna-credinţă a unui editor agramat — credem că d-sa trebuie trimis, cu maximum de urgenţă, acolo de unde n-a putut ieşi decît prin presiunile aceluiaşi cumnat şi datorită „atracţiilor", de altă natură, exercitate de fiica savantului, o tînără şi aventuroasă fetiţă de vreo 25 de ani, asupra medicului-şef al ospiciului, cu care se pare că «din ordin superior» se va mărita în curînd.

în numărul nostru viitor vom reveni cu amănunte senzaţionale".

(întinde, triumfător ziarul lui tată-său.) Dacă vrei să-1 mai citeşti încă o dată, poftim!

EMANUEL *(a rămas inert în fotoliu).*

MARIA *(indignată de culme):* Cîtă răutatei Cîtă murdărie!

TRUŞCĂ: Fac prinsoare că aici e mîna Panterei cu dungi.

MARIA: De unde ştii?

TRUŞCĂ: Mi-a spus Fiţuică, frate-său, că de cînd a părăsit-o barbunul ăla cu care trăia, fiindcă vrea să se-mpace cu o fată pe care a nenorocit-o şi care are acuma şi ea franci, Pantera, de necaz, s-a încurcat cu un gazetă-

ras de la *Faptul divers.* *(Arată ziarul care se numeşte „Faptul divers"*).* Alt calcan şi ăsta!

SOACRA *(încîntată de firul pe care a pus mîna):* Aaaa! Păi e cu ochi şi cu sprincene atuncea!...

DIDONA: Tu ce părere ai despre toate acestea? Care e atitudinea pe care înţelegi s-o iei?

EMANUEL *(se ridică. E calm, alarmant de calm):* Pînă cînd iau o hotărîre, aş vrea să rămîn singur cu copiii...

DIDONA: Nu-nţeleg ce-ai putea avea de discutat cu copiii ca să nu putem auzi şi noi.

EMANUEL: Şi cu voi se pot discuta lucruri pe care nu trebuie să le audă copiii! *(Cu un gest ferm spre uşă.)* Vă rog!

SOACRA *(vexată):* Haide, draga mea. Nu vezi? Am ajuns să fiu dată afară din casa clădită de bietul Dosoftei.

DIDONA: Să ştii că atitudinea ta mi se pare foarte curioasă. N-ar strica să te consulţi mai des cu doctorul Pruncu.

SOACRA: Păi tu de ce crezi că i-a dat fata fără să ne întrebe? Ca să-şi aducă doctorul de nebuni în casă, că nu ne-ajungea unul... Trebuia să mai aducem şi pe şeful balamucului.,.

DIDONA: Hai, mamă, nu te mai enerva!

SOACRA: Ba mă enervez! Că îmi ajunge de cînd nu pot să mă mai enervez. Şi trebuie să dăm odată cărţile pe faţă să le sară birlicul...

DIDONA: Lasă, mamă, te rog...

SOACRA: Nimic! M-am săturat de menajamente!

MARIA: Mamă-mare, taci, pentru Dumnezeu. *(E dură.)*

DIDONA *(o trage de mînă):* Hai, mamă...

SOACRA *(pleacă, luată de Didona):* îi arăt eu lui Mihai Viteazul! *(Lui Emanuel, direct, înainte de a ieşi.)* Poate n-ai auzit de doamna Chiajna? *(Iese cu Didona.)*

EMANUEL: Mario! *(Calm.)* Du-te, te rog, în odaia ta.

MARIA: De ce? Ce vrei să faci?

EMANUEL *(ferm):* Am ceva de vorbit cu frate-tău...

MARIA: Bine... *(Iese, resemnată, dar lasă uşa neînchisă complet. Pîndeşte după ea.)*

EMANUEL *(pe un ton care nu admite replică, se apropie de Truşcă):* Dă-ţi pantalonii jos! *(începe să-şi desfacă cureaua de la pantaloni.)*

TRUŞCĂ *(înţelege că situaţia e „gravă"):* De ce?

EMANUEL: Dă-ţi pantalonii în jos!... Tîlharule! Falsificatorule! Monstrule! *(A scos cureaua şi se apropie cu ea în mînă pe replicile de mai sus.)*

TRUŞCĂ *(îngrozit şi laş):* Nu da!

EMANUEL *(ridică cureaua):* Ba dau!

MARIA *(intră şi-l împiedică să dea):* Ticule, nu-l bate. Nu merită nici măcar pedeapsa dumitale.

EMANUEL *(încearcă să se opună):* Ba îl bat. Şi-am să-l bat pînă scot toate zoaiele din el cu cureaua! *(Ridică din nou cureaua, scăpîndu-şi braţul din mîna Măriei.)*

TRUŞCĂ *(se fereşte urlînd):* Săriţi! Ajutor! A-nnebunit iarăşi... Mamă... Maică-mare...

EMANUEL: Ieşi afară!... Ieşi... Ieşi, că te ucid!... Fiară cu chip de om! *(Truşcă dispare.)*

MARIA *(mîngîind mîna lui Emanuel):* Tată! Tăticule scump, Linişteşte-te... Nu-şi dă seama de ce face... *(Telefonul sună de cîteva ori în timpul replicii Măriei.* E vîrsta la care toţi băieţii se zăpăcesc.

EMANUEL: Vezi tu, te rog, cine e la telefon...

MARIA: Da, Ticule! *(Iese.)*

(Emanuel îşi strînge capul în pumni, cu gestul care îi e familiar în anumite momente, apoi se duce la birou şi aprinde o ţigară de foi. Pufăie două-trei fumuri.)

MARIA: Editura la telefon. D-l. Calian vrea să-ţi vorbească personal.

EMANUEL *(ridicîndu-se de la birou, cu oarecare contrarietate):* Probabil, unde nu m-am dus astăzi să semnez contractul. *(Iese. Se aude soneria de la intrare.)*

(Maria nu înregistrează soneria şi, foarte abătută de cele petrecute, îşi face de lucru la birou, aranjînd hîrtiile.)

DOCTORUL *(intră, condus de Fira, care dispare):* Bună seara, Mario! *(Observă aerul ei tern, preocupat.)* Mi se pare că am venit prea devreme...

MARIA: Cred c-ai venit la timp, doctore...

DOCTORUL: Dar ce s-a întîmplat? *(îşi păstrează calmul sub curiozitate.)*

MARIA *(cu un gest la frunte, ca Sv cum ar vrea să-şi adune gîndurde răvăşite în podul palmei):* O mulţime de lucruri neprevăzute. Tata vrea să-şi dea demisia din învăţămînt. Azi, la şcoală, a avut o scenă penibilă. Şi-a dat

seama că elevii şi colegii ştiau tot. Şi-au bătut joc de el, cu ocazia lecţiei despre Mihai Viteazul.

DOCTORUL: Aha!

MARIA: Pe urmă, acasă, altă serie. Mama şi cu mama-mare au revenit la vechea lor atitudine faţă de el. Şi cu mai multă ostilitate ca înainte parcă...

DOCTORUL *(pnvtnd în jur):* Da... Văd şi oarecari schimbări.

MARIA: Asta n-ar fi încă nimic... în timpul bolii tatii, fratele meu a falsificat o poliţă... *(îi dă imprimatul.)*

DOCTORUL *(parcurgînd imprimatul):* Şi d-1 profesor ce atitudine a avut în toate astea? *(Lasă imprimatul pe bvrou.)*

MARIA: De un calm imperturbabil...

DOCTORUL *(nemulţumit):* îmhîîî!

MARIA: A avut un singur moment de furie şi a vrut să-1 bată cu cureaua pe frate-meu.

DOCTORUL *(tot nemulţumit):* Aha! Şiii... acuma ce face?

MARIA: Vorbeşte cu editorul la telefon.

DOCTORUL: Asta e foarte bine.

EMANUEL *(mtră. Are o figură suspect de calmă):* Bun venitul, doctore dragă. Şezi, te rog.

DOCTORUL *(ta loc):* Mulţumesc. *(0 pauză jenantă din toate părţile.)*

îmi pare rău de tot ce-am auzit. Maria mi-a spus tot.

EMANUEL: Afară de ultima noutate. Editorul mi-a telefonat acum 3 minute că nu mai poate tipări *Istoria* mea *universală...*

MARIA: De ce?

EMANUEL: Zice că nu are hîrtie, că nu e momentul potrivit... *(Surîde.)* Are dreptate omul... O fi citit şi el ziarul...

DOCTORUL: Care ziar?

EMANUEL: N-ai citit?

DOCTORUL: Nu.

EMANUEL: Poftim! *(î* dă Zxarul şi, în timp ce Doctorul ci* teste, se duce la fereastră şi priveşte afară, lung, fix, eu mîtntle la spate. Mhnile le bate mereu una peste alta)**

MARIA *(se duce cu ceaiul Ungă el):* Ticule, ţi s-a răcit ceaiul...

EMANUEL: Dacă vrei tu să-mi faci altul fierbinte... m-a luat un pic cu frig.

MARIA: Imediat *(Iese.)*

DOCTORUL *(aruncă ziarul cu dezgust):* E o infamie! O murdărie!

EMANUEL: De ce? Este o realitate. Am vrut să trag chiulul societăţii şi societatea m-a prins. E drept să-şi ia legiuita satisfacţie.

DOCTORUL: Dar societatea n-are nici un amestec. Societatea e fericită să vă aibă în mijlocul ei. Asta este opera unui singur individ interesat şi ticălos...

EMANUEL *(care de la începutul discuţiei cu d-rul Pruncu a degajat de la fereastră şi-a început să se plimbe, cu mîinile la spate, prin încăpere):* Am rămas singur pe lume, doctore! *(Cu un surîs.)* Şi sănătos pe de-asupra!! *(Pe paşi).* Nu mai am nimic!... *(Pauză.)* Nici şcoală, nici profesie, nici familie! *(Pauză.)* Nu mai am nici măcar identitate. Nu se mai ştie exact cine sînt! Şi pe drept cuvînt!... Eu însumi nu mai ştiu cine sînt...

DOCTORUL: O să treacă şi asta, nu e nimic. Plecăm pentru un timp din Bucureşti. Adineauri, cînd m-am dus la sanatoriu, am găsit adresa ministerului, prin care sînt numit titular la catedra de neurologie de la Facultatea de medicină din Cluj...

EMANUEL: Te felicit din toată inima, dragul meu! Meriţi!

DOCTORUL: Mulţumesc din suflet! *(Revine la tonul şi la ideea primă.)* Maria va fi de acord să facem nunta mai repede şi d-ta mergi cu noi! Să vezi ce fericiţi o să fim cîteşitrei... Ca la masa noastră de la „Conţinentai"... Cum ajung la Cluj, vreau să deschid şi un sanatoriu de boli nervoase.

EMANUEL: Şi ca un doctor bun ce te afli, te-ai gîndit că e bine să fiu şi eu prin apropiere...

DOCTORUL: Nu! M-am gîndit că e mai bine să stai cîtva timp departe de capitală şi de atmosfera de-aici, pe care un om ca d-ta n-o poate respira.

EMANUEL: Un om sănătos poate să respire orice atmosferă, dacă nu mă înşel. Numai bolnavilor li se recomandă „climate" speciale... *(Reîncepe plimbarea.)* în orice caz, ideea ta cu o călătorie e interesantă... Şi, să spun

drept, m-ar tenta o călătorie... Una lungă, însă... Lungă de tot.

DOCTORUL *(îl priveşte atent):* Ce fel de călătorie?

EMANUEL *(cu un surîs ciudat):* De studii, fireşte. *(Pauză.)* Sînt atîtea lucruri nedescoperite în lume... Savanţii, oamenii de ştiinţă, exploratorii au descoperit electricitatea, radio, ţări, plante, atomi. Şi-au să mai descopere încă cine ştie ce minuni. Fericirea, însă, vezi d-ta, doctore, n-a descoperit-o nimenea. Un aparat aşa mic, cît o cutiuţă de peniţe, pe care orice om să-l poată avea asupra lui şi să-l poată manevra după voie. Fericirea, doctore! Fiindcă în viaţa asta de trudă, de zbatere, de mizerii şi de nenorociri, dacă n-o avem — din cînd în cînd, măcar — degeaba ne mai naştem... *(Pauză.)* Ştiu! Fericirea are forme foarte variate! Unul e fericit aşa, altul altminteri... Dar toţi oamenii pot fi, totuşi, fericiţi la un loc. Oamenii noi, care trebuie să se nască după noi, fiindcă noi nu mai sîntem decît nişte morţi în viaţă. Fericirea trebuie furată lui Dumnezeu şi parcelată. Să aibă fiecare om pogonul lui de fericire. Să trăiască din ea, să muncească pentru ea... Asta e marea expropriere a lumii, care trebuie să vie, care trebuie să se întîmple. *(Se apropie de birou ş„ pune mîna pe globul pămîntesc. în ochii doctorului Pruncu, care nu l-au părăsit nici o clipă, creşte panica.)* Iar globul ăsta pămîntesc, bulgărele ăsta de răutate şi de suferinţă, îngrăşat din sudorile umililor şi exploataţilor lumii, ghemul ăsta de humă muiată în sînge şi plămădit din ea, dintr-un pumn pot să-l turtesc. *(Vrea să dea un pumn în glob, dar se opreşte.)* Nu! Nu, acuma! Fiindcă Ţara Fericirii, lumea fericirii, va veni. Şi-abia atunci va începe marea emigrare... uriaşele cortegii ale nefericiţilor spre noul pămînt al făgăduinţei. *(Pauză. Privirea Im Emanuel are acuma o lumină profetică. A lui Pruncu o dezolată resemnare.*JNu vezi cum noi, ăştia de astăzi, ne-am învechit? Cum puţim? De ce s-ar fi inventat parfumurile dacă nu puteam? Şi sufletele ne put că nu mai avem poeţi, să le aerisească. Prea put multe în noi... Şi creierii ne put, a vechi, a stîrv... Că la ce ne gîndim cu ei? Cum să ne înşelăm, cum să ne tîlhărim, cum să ne ucidem, cum să ne urîm... Totul pute pe lume. A rînced, a putregai. Şi cerul s-a împuţit şi el din duhorile pămîntului. îi mănîncă viermii stelele, şi muşiţele lumina. Trebuie alt pămînt şi alt cer. Nou! Pe care să şi-i facă oamenii singuri. Cei care trebuie să vie după noi. Să nu-l mai aibă moştenit de Ja nimeni, ca să plătească gloabă cu braţele şi cu inimile... Şi atunci viaţa va fi frumoasă, cînd fericirea o să fie a tuturor la un loc şi a fiecăruia în parte! *(Se opreşte şo încrucişează mîinile pe piept, apoi, pe un ton potolit, de confidenţă.)* într-o zi le spuneam elevilor mei aşa: „Măi băieţi! Să nu uitaţi niciodată că, sub mătreaţă, aveţi un cap şi sub buzunarele de la piept, inimă. Cu capul şi cu inima puteţi face tot, în viaţă, şi pentru voi, şi pentru alţii. Uniţi-vă unii cu alţii şi nu uitaţi că soarele încălzeşte lumea deopotrivă şi pămîntul nu e dat în arendă nimănui. Luminaţi-vă mintea şi îngrijiţi-vă trupul. întemeiaţi familii, fiindcă familia e cea dintîi celulă a fericirii colective. Fiindcă lumea nu e decît o familie mare şi pămîntul o grădină comună. Fără garduri şi fără pietre de hotare". Şi ce crezi d-ta că făceau, măgarii ăia, în timp ce eu îmi topeam sufletul în cuvinte? Făceau austriacul, domnule că era într-o zi de curse. Auzi d-ta? Austriacul! Şi îşi arătau fotografii pornografice pe sub bănci. Fiindcă copiii ăştia ce văd în lume şi în casa lor? Beţivi, curve, cartofori, şnapani, puşcăriaşi, bandiţi în frac şi criminali cu mănuşi albe... *(Se opreşte. îşi acoperă fruntea cu palma o clipă.)* Ori ce vream să spun? Mi se pare că... m-am îndepărtat de la idee...

DOCTORUL: Nu, nu! Deloc...

EMANUEL: Daa, sigur. Fiindcă — în definitiv — ce mă mai priveşte pe mine lumea pe care o las aici, în urma mea? Să pută sănătoasă pînă s-o îneca în propriile ei duhori! Eu, unul, plec spre singura ţară unde am fost fericit vreodată, în lumea mea. Ţara Fericirii! *(îşi apasă capul cu mîna.)* Mă doare capul, doctore. Parcă mi-1 turteşte ceva... Dar o să-mi treacă afară. Mă duc să-mi iau pălăria şi bastonul...

DOCTORUL: Dacă îmi dai voie, te conduc eu cu un taximetru...

EMANUEL: Eu, cu taximetrul? *(Deodată, trufaş, nebun, senin.)* Pardon, amice! Eu plec cu rapidul! Cu cel mai rapid tren pe care mintea omenească 1-a putut inventa pînă azi. Cu rapidul Fericirii. Şi adresa mea telegrafică o ştii! Ț.F. Țîf! Țara Fericirii! Țîf...! *(Cu mîna făcută trîmbiță de conductor de tren.)* Uuuuuuuuuuu!.... Gata! Poftiți în vagoane, vă rog! Trenul pleacă spre Țara Fericirii... *(începe să Mite din gură pufăitul unei locomotive care porneşte.)* Țîf — țîf — țîf — țîf... *(începe apoi să imite ritmul trenului şi cu picioarele, crescînd în viteză, pînă la maximum. Apoi se îndreaptă „țîfhnd" spre ieşire. Doctorul Pruncu, cu o figură care trădează ireparabilul, îl urmează, încet, de la distanță, pînă ies amîndoi. Maria deschide uşa şi încremeneşte. A înțeles. O clipă, scena ramine goală, apoi intră Truşcâ, care, după ce s-a asigurat, băgînd capul pe uşă, că nu e nimeni în încăpere, se duce rapid la birou, fură o mînă de țigări şi iese prin față.)*

SOACRA *(mtră urmată de Dtdona):* Mi-a plăcut jocul de astăzi, să spun drept... Dar măria-sa unde-o fi? S-a-dus să se aerisească, probabil...

DIDONA: A rămas numai fumul lui în odaie!... *(Din odaia Mariei se aude o detunătură.)*

SOACRA *(se sperie):* Phiu, cum m-am speriat...

DIDONA *(cu un fel de presimțire rea):* Dar ce-o fi asta? *(Se îndreaptă spre odată Mariei.)*

SOACRA: E! Ce-i fi vrînd să fie? O fi plesnit vîntul vreo fereastră deschisă! *(Cele două trec spre odată Manei, în timp ce cortina cade.)*

Cortina

MADONA

1947

Pentru Kitty
cea mai ideală interpretă
a Madonei

PERSOANELE

Madona, apropie 40 de ani. Fiindcă toată lumea o socoteşte „domnişoară bătrînă", nimeni nu mai observă cît e de frumoasă sub lipsa de fard şi modestia ei vestimentară. Are în gesturi, în mers şi în felul ei de a se exprima, o eleganţă înnăscută. Trece printre oameni şi fapte ca un parfum discret.

Orfană şi fără avere, trăieşte totuşi comod din lecţiile de pian pe care le dă.

Tanti Emilia, mătuşă de departe a Madonei, pe care „a crescut-o". în fapt, a adăpostit-o numai de la 14 ani, cînd a rămas orfană. Tanti Emilia are 55 de ani şi nici un pic de logică. Adoră facilul şi toate agrementele existenţei sale mondene şi îmbelşugate. Dincolo de toate, îşi adoră însă unicul copil pe...

Danny, care e un tînăr de 20 de ani, răsfăţat, capricios, leneş din lipsă de ocupaţie şi absenţă de preocupări. Sub rezultatele catastrofale ale educaţiei primite de la mama sa, se ghiceşte totuşi un om care se dibuie, se caută şi uneori se încordează sub carcasa convenţională, pe care ar vrea s-o spargă.

Zuc, exact Danny, în feminin, cu care e de aceeaşi vîrstă şi care este „flirtul" său oficial.

Andrei Barcian, tatăl lui Danny. Un om „normal", dintre cei făcuţi dintr-o bucată. „Slăbiciunile lui omeneşti" (căci are şi el suficiente) nu-i pot depăşi niciodată plafonul pe care şi l-a fixat, în această privinţă.

Tatiana, elevă a Madonei, la pian. în plina primăvară fizică. Are 17 ani.

Turi, un „flirt" de-al lui Zuc din cei „căliţi în războaie". Are 45 de ani şi un „tragic" început de chelie.

Georges, „fecior", la Marcian. în aceeaşi calitate, a fost cîndva la „prinţul Ypsilante".

Florica, jupîneasă la Marcian. Tînără şi fîşneaţă.

Ana, femeia de serviciu a Madonei... A trecut, vorba ei, de 50 de ani şi mai bine.

Chelnerul I
Chelnerul II
Marele vizir
Un marchiz
O păstoriţă
Napoleon Bonaparte
Invitaţi, invitate, măşti.

ACTUL I

I

!

TABLOUL I

O sufragerie elegantă, de „modă veche" în casa lui Andrei Barcian. Masa — pentru 12 persoane — e pusă cu olăndărie şi argintărie „de zile mari". Bufetul şi servanta sînt încărcate cu „recuzita" respectivă. Mobilier strict al unei sufragerii bine dotate. Uşile din fund — care comunică cu salonul — sînt închise. Se aud totuşi, din salon, voci şi un post de radio — pe care se înţelege că nu-l ascultă nimeni — şi la care se execută „muzică uşoară". Uşa din dreapta duce spre oficiu. Cea din stînga, către un salonaş. Şi acestea sînt închise. La ridicarea cortinei, scena este goală. Cîteva clipe, pauză, pînă publicul termină de tuşit şi de observat detaliile decorului. Lustrul are numai o parte din lumini aprinse. Aplicele sînt stinse. Jupîneasă şi feciorul — amîndoi în „ţinută de musafiri" — intră din dreapta.

FLORICA *(aduce o laviţă pe care se află solniţele de argint):* Ai putea să fii mai cavaler şi să laşi „doamnele" să treacă întîi. *(împinge neexagerat pe Georges, care vrea să-t treacă înainte pe uşă şi intră.)*

GEORGES *(foarte marţial, duce în mînă o fructieră încărcată şi „aranjată" vizibil):* Stai, domnişoară, că-mi deranjezi fructele. *(Ridică o banană „deranjată" şi o pune, atent, la loc.)* Un ceas le-a aranjat domnişoara, ca să le scoată cu contraefect.

FLORICA *(aranjînd solnițele pe masă):* Domnişoara Madona trebuia să se facă *metru d'hotel,* nu domnişoară de elită,.

GEORGES *(pune fructiera pe bufet):* Elită!... *(Cu competență şi dispreț.)* Ehe! De elită să mă întrebi pe mine! Cînd eram la prințul Ypsilante, aveam blazon şi pe boabele de struguri.

MADONA *(intră din dreapta. Peste rochia simplă şi sobră — care caută să fie totuşi „de seară" — are un şorț de gospodină. Adresîndu-se amical Floricăi):* Cred că şarlota a ieşit un deliciu...

FLORICA:'Dacă e făcută de dumneavoastră, nici nu mă îndoiesc...

MADONA *(drăguță):* Florica! Să nu cumva să-i spui lui tanti că am făcut eu şarlota, că mă supăr pe tine. Ştii că nu-i place să mă amestec la bucătărie...

GEORGES *(superior):* La prințul Ypsilante, avea un bucătar adus cu mari sacrificii din străinătate. L-a importat, de un revelion, împreună cu un coş de stridii. Dar erau mai bune stridiile decît bucătarul!

MADONA *(ocupîndu-se, cu privirea, de ansamblul mesei):* Nu gătea bine?

GEORGES: Nu pot să ştiu, fiindcă prințul mînca mai mult la club.

FLORICA: Dar pentru voi cine gătea?

GEORGES *(fălos):* Noi mîncam la restaurant. Acasă luau masa numai caii de la trăsură.

MADONA: Era aşa de bogat prințul?

GEORGES: Cînd cîştiga la club, era foarte bogat. Cînd era în ghină, însă', se întîmpla să nu ne plătească nici leafa. Dar chiar cînd nu ne plătea, nu ne supăram. Ştia să nu dea nimic, de parcă te umplea de bani! Avea codul manierelor. *(în tot timpul acestor replici, Florica şi Georges au „controlat', masa, fiecare pe cîte-o parte, îndreptînd tacîmurile, paharele etc.)*

FLORICA: E gata, domnişoară! La cîte servim masa?

MADONA: Cînd or veni toți musafirii.

GEORGES: La prințul Ypsilante, ora mesei se fixa dinainte şi se servea precis chiar dacă nu venea la masă nici un invitat.

FLORICA *(vine în fața Madonei şi se prezintă):* Sînt îmbrăcată bine, domnişoară?

MADONA *(o examinează):* Friza, cam mototolită nițel...

FLORICA *(cu un gest şmecher către Georges):* O să i-o dau lui nea Georges să mi-o calce repede... Am văzut că se pricepe grozav la călcat. Un ceas şi-a făcut dunga de la pantaloni pe aburi. *(0 ia spre ieşire.)*

GEORGES *(o urmează. De sus):* Da' unde ai învățat mata că feciorul trebuie să calce lenjeria jupîneselor?

FLORICA *(ieşind, ironică):* La Ypsilăntoaia!... *(Se strîmbă şi iese, urmată de Georges.)*

(Madona surîde în urma lor. în salon, muzica încetează, începe să facă un inventar general al mesei, corectînd, ici-colo, unele detalii care nu i se par puse la punct.)

EMILIA *(intră din fund, aducînd cărțile de vizită cu numele invitaților. E într-o rochie „încărcata' de seară. E ondulată, parfumată, manichiurată şi încorsetată):* Eram sigură că eşti aici! în loc să stai în salon la „cozeta' cu musafirii? Şi ce e cu şorțul ăla? Iar ai fost la bucătărie!! *(Se indignează, fără convingere.)*

MADONA: Numai un pic, tanti. De ziua dumitale țiu ca dineul să fie fără nici un cusur.

EMILIA: Foarte drăguț din partea ta, dar ştii că nu pot să sufăr să văd invitații la bucătărie, ca la mesele pe iarbă verde. *(începe să umble cu cărțile de vizită în mîna, pe lîngâ tacîmuri, ca să le distribuie. Se cunoaşte că nu are un plan stabilit.)*

MADONA: Eu nu sînt invitată, tanti. Sînt de-a casei.

EMILIA: Pardon. De şase luni, de cînd te-ai mutat de la noi, nu mai eşti de-a casei. Te-ai emancipat.

MADONA *(cu un zîmbet uşor):* La patruzeci de ani, era şi timpul... Trebuia să am şi eu un locşor al meu, personal... Vrei să-ți ajut şi eu?

EMILIA *(îi dă cîteva cărți de vizită. Amîndouă încep să le distribuie la tacîmuri):* Zi mai bine că nu-ți mai plăcea să stai la noi.

MADONA: De aceea am stat 25 de ani... Am venit aici cu codițele pe spate şi^am plecat cu părul cărunt. Femeie bătrînă!...

EMILIA *(fără intenția dea jigni):* Domnişoară bătrînă, adică.

MADONA: Dacă vrei dumneata, fie şi-aşa...

EMILIA: Ba eu n-am vrut deloc, să mă ierți. Adu-țiaminte, cîți ani de-a rîndul, ți-am bătut capul să te măriți.

MADONA: Dacă nu iubeam pe nimeni?

EMILIA: Fiindcă nu vreai să iubeşti pe nimeni... Cînd iubirea nu vine singură, îi mai dă omul şi cu cotul. Tu n-ai vrut. Şi uite! A trecut aşa, an după an...

MADONA *(fără gînd de ironie):* Şi-am ajuns amîndoua de-o vîrstă.

EMILIA *(serioasă):* Adevărat! Cînd a murit maică-ta şi te-am luat la noi, tu aveai 15 ani şi eu 30. Şi-acuma tu ai 40 şi eu 45. Astăzi îi împlinesc pentru ultima dată. La anul trec la 44 *(Rîde.)* Aşa e vîrsta noastră, a femeilor. Creşte pînă la 18 ani şi, pe urmă, scade toată viața. Numai tu faci excepție. îți spui vîrsta exact de parcă ar fi dată de bătălie din Larousse.

MADONA: Mi-e foarte dragă vîrsta mea, tanti şi n-am nici un motiv s-o ascund...

EMILIA: Aşa spui în fiecare an.

MADONA: Dacă în fiecare an mi-e la fel de dragă...

EMILIA: Uite, c-am pus pe consilier lîngă nevastă-sa. *(Schimbă cartea de vizită.)* Stai, s-o mut lîngă doctorul Pruncu, ca să-l piseze cu colibacilli. *(Operează schimbarea.)* Inspirată a fost maică-ta cînd ți-a pus numele Madona !...

MADONA: Nu! Mama mi-a ales numele meu adevărat. Beatrice! Madona, îmi spunea tata cînd eram mică.

EMILIA: Chiar că ai fost ca o icoană pentru el...

MADONA: Şi totuşi, s-a sinucis cînd aveam cinci ani.

EMILIA: Baccara!... Şampanie!... Femei!... Ruină! Un om cu sensibilitatea lui nu putea să supraviețuiască. S-a omorît din dragoste pentru voi... Să vă elibereze, cum zicea el, cînd spunea că îşi presimte sfîrşitul!... *(Se uită la masă şi are o idee.)* Stai să-l pun pe colonel în capul mesei, să i se pară că e în capul regimentului. *(Schimbă două cărți de vizită.)* Pe Danny îl pun lîngă tine.

MADONA: Nu, tanti! Pe Danny lasă-1 lîngă Zuc. îndrăgostiții nu trebuie despărțiți...

EMILIA: în viață. La masă, însă, e mai bine să nu-i laşi alături, că se țin de mînă pe sub masă şi răstoarnă paharele cu cotul pe fața de olandă...

DONA: Dacă-1 desparți de Zuc, Danny n-o să mănînce nimic. Şi atîta băiat ai şi dumneata. *(Schimbă cartea de vizită de lîngă tacîmul ei lîngă tacîmul lui Zuc.)*

EMILIA *(alt ton):* Aşa cu bietul tată-tău! Un nebun în toate mințile.

MADONA: O pasăre prea grea pentru aripile ei!

EMILIA: Tu semeni însă cu Irina. Gospodină, poetică, fără vicii... *(Glumind.)* Afară numai dacă n-ai avea vreun viciu ascuns...

MADONA *(surîde):* De! Mai ştii!...

EMILIA: N-ai nimic de la taică-tău. Numai ochii. Şi, cîteodată, o privire aşa cum avea el în clipele cînd se pregătea să facă o nouă prostie.

MADONA: Mama l-a iubit totuşi îngrozitor...

EMILIA: Păi aşa iubim noi. Pe cei care nu merită.

MADONA: Şi ei la fel. Pe cele care nu meritau.

EMILIA: Toate femeile merită să fie iubite...

MADONA: E ca şi cum ai spune că toate cărțile trebuie să fie citite...

EMLLIA: Cărțile sînt plicticoase. Noi sîntem încîntătoare.

MADONA: în primul rînd, în imaginația noastră...

EMILIA: Vezi, d-aia ai ajuns la 45 de ani nemăritată. Că eşti contra femeilor...

MADONA *(surîde drăguț):* De-abia am 40, tanti!

EMILIA *(sentențioasă):* Dragă! La voi, la fete, e altă teorie. O femeie cînd împlineşte 30 de ani merge pe 29. Şi o fată, cînd împlineşte 29, merge pe 40... *(Alt ton.)* Dar nu închid eu ochii pînă nu te văd şi pe tine măritată...

MADONA: Dac-aş fi vrut să mă mărit fără dragoste, o făceam la timp, tanti!...

EMILIA: Dar cine-ți spune că nu poți fi şi iubită?

MADONA: Da, dar eu vreau să iubesc eu...

EMILIA: Şi cine te opreşte să iubeşti?

MADONA: Nu ştiu!... Inima, probabil... *(Surîde.)*

EMILIA: în familia noastră toate femeile au fost iubărețe. Tu eşti singura excepție.

MADONA: Poate unde aş fi fost capabilă să iubesc mai mult ca voi toate la un loc. Şi mai altfel.

EMILIA: Dragostea nu e decît de un singur fel, *ma chbre»* Dragoste. Restul e literatură. *(Cu dispreț.)* Poezie. Ori, poeții în dragoste nu sînt buni de nimic.

MADONA: Te-nşeli. Numai poeții au învățat pe bărbați să iubească.

EMILIA: Pardon. I-au învățat femeile...

MADONA: Nu, tanti! Femeile i-au învățat numai să se însoare. Fără contribuția poeților, dragostea ar fi rămas un lucru vulgar... Ceva, aşa, ca foamea...

EMILIA: A propos de foame, cred că putem să chemăm la masă. *(Aruncă o privire de control general asupra mesei.)* Ia să socotim înc-o dată, *ma chere,* să nu cumva să fim treisprezece. *(începe să numere, în gînd, cu oarecare panică în ochi.)*

MADONA: Sîntem 12, tanti!... Am făcut socoteala de zece ori.

EMILIA: Paza bună păzeşte primejdia rea. La mesele astea de 12 persoane, cînd te aşezi, ies întotdeauna 13. Şi decît să fim 13, mai bine suspend dineul. E singura mea superstiție, afară de călcatul cu stîngul, de pisica neagră, marțea la drum, popa spîn şi găina care cîntă cocoşeşte. *(Termină numărătoarea întreruptă, pe care o reia, de data aceasta marcînd fiecare scaun cu degetul.)* Sîntem 12!

DANNY *(intrînd din stînga, din salonaş. E în frac şi nițel nervos):* Ah! Nu mai pot de foame, mamă! *(Caută din ochi ceva de gustat, repede, pe masă. Negăsind, începe să ciugulească struguri din fructiera de pe bufet):* Ce avem la masă, Dona?

EMILIA: Ce-o întrebi pe ea? întreabă-mă pe mine.

DANNY: Ştiu că ea se ocupă cu gospodăria totdeauna.

EMILIA *(înfiptă):* Se ocupa, cînd sta la noi. Acuma mă ocup eu! Te rog să nu-ți strici foamea cu struguri.

DANNY: Nu mi-o stric, mi-o astîmpăr.

EMILIA: Ne aşezăm la masă imediat.

DANNY: Nu se poate, că n-a venit încă toată lumea.

EMILIA: Cine lipseşte?

DANNY: Zuc.

EMILIA: Se putea să fie, fata asta, o dată exactă? Dă-i un telefon să vie mai repede. E nouăj umătate.

DANNY: Am telefonat şi servitoarea spune c-a plecat de-un ceas cu maşina.

EMILIA: Atunci trebuie să fie în drum spre noi.

DANNY *(se montează):* Un ceas de la ea pînă la noi? Na face nici zece minute.

EMILIA: în orice caz, eu mai mult de cinci minute n-o mai aştept.

DANNY: Nu mă aşez la masă fără Zuc.

MADONA: Ca un adevărat logodnic care se respectă.

EMILIA: Logodnic? Dumnealui să-şi termine întîi studiile şi pe urmă să se logodească... Mutră de logodnic!

DANNY: Eu n-am spus că Zuc e logodnica mea. Am spus numai că nu mă aşez la masă fără ea.

EMILIA: Sper că n-o să leşinăm de foame, 40 de persoane,, fiindcă flirtul dumitale n-are bunul-simț să vie la timp la masă.

DANNY: Care 40 de persoane? Ştiam că sîntem numai 12!'

EMILIA: 12 sîntem! Dar cînd ți-e foame, te dublezi, te triplezi. Domnişoara Zuc a dumitale e prost-crescută.. Scurt! Şi n-o ştiu numai de-acuma.

DANNY: Dacă ai băgat de seamă mai demult, e inutil săi constați din nou.

EMILIA: Ține-ți, te rog, cugetările pentru dumneata... Mă duc să mai țiu cinci minute musafirii de vorbă. Şi tu scoate-ți şorțul, *ma chere.* Te pomeneşti că rămîi ca el şi te ia lumea drept fată în casă!

MADONA: Nu e nimic, tanti! O să am şi eu, o dată, succes la bărbați!

EMILIA: *Tiens!* Te-ai trezit la bătrînețe! *(Iese prin fund.)*

DANNY *(care s-a stăpînit cît a putut în fața marcă-si,, izbucneşte):* E, ce zici de ea?

MADONA: Parcă tu nu ştii cum e tanti? Niciodată nu e de aceeaşi părere cu ce spune.

DANNY: Nu vorbesc de mama, vorbesc de Zuc. Ştii de ce întîrzie?

MADONA: Nu!

DANNY: S-a dus la nuntă la Angele, deşi i-am interzis categoric. La opt, Angele are cununia la Biserica Albă.

MADONA: Şi de unde ştii că s-a dus acolo?

DANNY: Sînt sigur. A profitat că e în rochie de seară pentru dineul mamei şi nu s-a putut stăpîni să nu sa ducă

măcar la biserică. Şi asta numai fiindcă i-am interzis eu.

MADONA: Dar tu de ce i-ai interzis?

DANNY: Fiindcă... fiindcă nu-mi place să vadă pe altele cum se mărită. E un exemplu prost. Şi-apoi, ea, care e ca şi logodnica mea, n-are ce căuta la o nuntă la care eu nu sînt invitat.

MADONA: Nu eşti invitat fiindcă nu vorbeşti cu mireasa.

DANNY: Cu atît mai mult.

MADONA: Spune drept. Nu eşti tu şi un pic gelos?

DANNY *(fanfaron):* Eu? Nu s-au căsătorit încă părinţii din care să se nască femeia pe care să fiu eu gelos. Sînt numai contrariat că face necuviinţe şi faţă de mama şi faţă de mine.

MADONA: Chiar dacă s-a dus la nuntă, nu trebuie să te superi pe ea. E atît de tînără, de copilăroasă. Şi-apoi, Angela e prietena ei cea mai bună.

DANNY: Bine că s-a măritat şi asta, să scap de ea. Ea o „monta" totdeauna pe Zuc contra mea. A mers pînă acolo, încît i-a spus lui Zuc că, între tata şi mamă-sa vitregă, ar fi oarecari relaţiuni suspecte.

MADONA *(atentă):* Cînd a spus Angele asta?

DANNY: în ziua cînd m-am certat cu ea. Acum două luni.

MADONA: Copilării. Nenea Andrei e un om prea serios.

DANNY: Lasă, lasă că-1 cunosc eu pe tata mai bine decît tine! Nu m-au interesat niciodată combinaţiile lui sentimentale, dar nu mi-ar conveni deloc ca, ultima lui aventură, să fie mama vitregă a lui Zuc. Cred că e limpede de ce!?

MADONA: N-ai nici o grijă. între nenea Andrei şi Cristina nu există absolut nimic.

DANNY: De unde ştii tu?

MADONA: Eu cunosc lucrurile astea mai bine decît tine.

DANNY *(rîde ironic):* Tu?

MADONA: E şi natural! La vîrsta mea!

DANNY *(acelaşi joc, crescut):* La vîrsta ta, în materia asta, n-ai nici cinci afii. Nu cunoşti viaţa, fetiţo.

MADONA: Cunosc însă bine oamenii şi e aproape acelaşi lucru.

DANHY: Da! Oamenii din cărţi şi din imaginaţia ta. Pe toţi îi ve^i nu cum sînt în realitate, ci cum ai vrea tu să fie. *(Un timp.)* Crezi că eu nu ştiu de ce te-ai mutat de la noi?

MADONA *(repede):* M-am mutat pentru că nu puteam să trăiesc, toată viaţa, pe spinarea părinţilor tăi. Trebuia să-mi cîştig existenţa. Şi cu lecţiile mele de pian, făceam toată ziua deranj...

DANNY: Asta să i-o spui lui Wagner, nu mie. Te-ai mutat din cauza tatii.

MADONA *(surprinsă, pînă să-şi dea o contenenţă):* Eu?

DANNY: Da! Ca să scapi de „atenţiile" lui.

MADONA: Danny... Eşti necuviincios şi cu mine şi cu tatăl tău.

DANNY: Lasă tu astea. Eu sînt decan, copila mea, în ale amorului! Tu, care eşti cumsecădenia pe pămînt, ţi-ai dat seama că, prezenţa ta, în casa noastră, este o provocare continuă pentru tata şi ai plecat, ca să tai răul de la rădăcină. Discret şi nobil, cum le faci tu pe toate.

MADONA: Danny! Nu ştii ce vorbeşti...

DANNY: Te-nşeli. Tata este, ceea ce se cheamă în mod obişnuit, un om normal. Soţ excelent, tată model, avocat perfect. E un om echilibrat în tot ce face. în viaţă, în familie, în afaceri. Chiar şi în „slăbiciunile lui omeneşti" — pe care şi el le are ca orice om normal — are un plafon maxim de slăbiciune. Pentru el, o metresă face parte din confortul lui personal. E necesară şi obligatorie, ca o cravată asortată la costum. Singura femeie care i-a rezistat, sînt convins că eşti tu.

MADONA: Vorbeşti prostii. Nenea Andrei nu mi-a dat ocazia să constat niciodată că ar avea pentru mine alte sentimente decît acelea ale unei rude...

DANNY: Alte sentimente n-o fi avut, dar alte intenţii avea. La el, sentimentele sînt pe planul al doilea. Primează gusturile. Şi pe urmă, tu, cu buna ta credinţă...

MADONA: Eu n-am observat nimic, nici cu reaua mea credinţă.

DANNY: N-ai vrut să observi, fiindcă tu nu vrei să observi nimic. Tu trăieşti alături de viaţă, fetiţo! Te uiţi la ea ca un chibiţ care stă lîngă o cutie de table pe care alţii aruncă zarurile. *(Un timp, aprinde o ţigară.)* Şi nici nu putea fi altfel!

MADONA: Ce nu putea fi altfel?

DANNY: în viața asta, sînt lucruri care nu pot fi niciodată altfel, oricît ne-am zbate noi să le schimbăm. Prin urmare, era foarte firesc ca tata să pună ochii pe tine încă de acum zece ani, așa cum i-a şi pus.

MADONA: Ce ştii tu? Tu erai un copil atunci.

DANNY: Tata făcea imprudențe fiindcă nu-mi da nici o importanță. Eu, însă, care te iubeam la nebunie...

MADONA *(un fulger cald în suflet, apoi un surîs mulțumit şi nedumerit):* Mă iubeai tu pe mine?

DANNY *(egal, ca o ilustrare a teoriei lui):* Te cred. Pe cine vreai să iubesc la zece ani? Tu erai singura domnişoară adevărată care mă băga în seamă. Şi apoi, te aflai aici, în casă... Trăiam în preajma ta imediată. Te aspiram, ca să zic aşa, ca pe un fum anonim şi turburător. Erai opiumul vîrstei mele.

MADONA *(pe acelaşi ton de lumină şi surîs, cu o vagă intenție de reproş):* Danny!...

DANNY: Cînd mă luai în brațe, ca să mă consolezi de durerile pe care de cele mai multe ori le inventam special pentru asta, ți le sărutam, dar nu cum credeai tu. Ți le sărutam cu un fel de plăcere ciudată pe care ți-o dă numai biruința nepermisă. Cele mai dragi arşice din viața mea au fost cele pe care le-am făcut „pui de giol" şi cea mai mare satisfacție şcolară a fost cea dintîi teză la care am copiat. *(Pe un ton în care claritatea amintirilor pune un oarecare parfum liric.)* îți urmăream toate gesturile, toate mişcările, din umbră, ca un păianjen captiv în propria lui substanță. Tu, fireşte, nici nu visai că, în mintea, în inima şi în carnea băiețaşului de zece ani se desfăşoară — cu toate elanurile şi nedumeririle — cea dintîi dramă de viață. Prin tine începeam să cunosc femeia.

MADONA *(acelaşi joc, plus o umbră de pudoare):* Danny!

DANNY: Aşa era, Dona!... Mi-aduc aminte, odată, cînd eram bolnav şi mă vegheai noaptea... îmbrăcaseşi un capot subțire, ca un vînt aninat de piele... Era primăvară !

MADONA *(creşte tonul, cu o oarecare nervozitate, care ține mai mult de pudoare decît de revoltă):* Danny, te rog!...

DANNY: Credeai că dorm liniştit de nu ştiu care poveste cu copii sărmani şi zîne de turtă dulce. în odaia mea ardea numai veioza. Tu te credeai singură. Un purice, cel mai adorabil purice pe care 1-a zămislit vreodată primăvara, pornise, beat de parfumul rău, să te exploreze. Să te distrugă. L-am văzut. Ca o aluniță în extaz, leşinată pe pulpa ta dezgolită...

MADONA *(acelaşi joc. Un pic amuzată totuşi):* Danny, nu ți-e ruşine?

DANNY: De amintirile mele? De ce? Ți-ai udat degetul în gură, l-ai apropiat încet — şi ce bine îmi părea că-! apropii atît de încet — de gîngania delicventă şi-ai nimicit-o. Dar pulpa albă, întrezărită ca un fulger de piele, între mătăsuri, a adormit în seara aceea sub pleoapele mele. Şi, de atunci, multe alte nopți de-a rîndul...

MADONA *(i se pare că totuşi a ascultat prea mult şi prea atent):* Danny! încetează, te rog!

DANNY: De ce? Nu eşti tu „confidenta vieții mele"? Prietena mea? Nu trebuie să-ți spun ție tot?

MADONA: Trebuia să-mi fi spus de atunci... Ți-aş fi rupt urechile la timp. *(Ecoul celor ascultate stăruie în mintea ei.)* Auzi la el! De ce se ocupa d-lui la zece ani? *t*

DANNY: Atunci n-aş fi ştiut să-ți spun.

MADONA: Da, dar ar fi fost mai frumos atunci...

DANNY: Aşa ți se pare acuma. Te-am iubit, Dona, pentru că nu putea fi altfel. Din „seara puricelui" — aşa se numeşte seara aceea în amintirile mele — dragostea mea a luat alt aspect. Nu mă mai interseau nici ochii tăi, nici *Reverie russe.*

MADONA: Care *Reverie russeî*

DANNY: Aşa se numea vocea ta de-atunci... Nu mă mai interesau nici brațele tale, nici mîngîierile tale. Nu mă mai interesa nimic separat. Mă interesai tu, întreagă, în imaginația mea — în nopțile marilor insomnii — nu mai circulai în fragmente, mai mult sau mai puțin poetice. Circulai întreagă,ca oflacără dogoritoare şi ilicită.

MADONA *(cu oarecare bruschețe):* Danny! încetează, te rog! Am impresia că nu ştiu ce ai astă-seară. Păstrează-ți amintirile pentru tine.

DANNY *(rîzînd copilăreşte):* „Flacăra cu purice"! Aşa te numeşti tu în amintirile mele de atunci.

MADONA *(drăguț):* Care, însă, mă jenează astăzi.

DANNY: Aş înțelege să te jeneze dacă toate astea ar mai fi actuale.

MADONA *(mai repede decît ar fi trebuit să răspundă şi pe un ton care nu e cel obişnuit al ei):* De asta nici nu poate fi vorba.

DANNY *(rîde, fără să-şi dea seama de ce se petrece cu ea):* Păi, atunci?...

MADONA *(şi-a regăsit complet tonul normal):* Atunci du-te şi vezi dacă n-a venit Zuc... Trebuie să fie o „foamete" în salon!

DANNY: Ah! Zuc asta!... Uneori îmi pare foarte rău c-o iubesc...

MADONA: Să ştii că, în clipele acelea, o iubeşti cel mai mult. *(Cu un surîs.)*

DANNY: De-asta te iubesc eu pe tine, că, totdeauna, înainte de masă, eşti psiholoagă. *(Iese prin stînga. După o clipă, în timp ce Madona începe să-şi dezlege şorțul, bagă capul pe uşă, copilăreşte şi strigă ca s-o necăjească):* Flacăra cu purice! *(Dispare.)*

Madona se uită o clipă după el, amuzată de gluma lui, Apoi îşi scoate şorțul şi iese încet, prin dreapta, spre bucătărie. Zuc intră. E veselă, volubilă, elegantă. Cele cîteva pahare de şampanie băute repede la nuntă, se cunosc din sclipirea ochilor, sub rimei. în urma ei, intră Turi. Tip de „şoz« al saloanelor mondene. Bine conservat pentru cei 45 de ani pe care îi are. E un om bine făcut mai ales. Monoclat, impecabil, între cărare şi cuta pantalonilor de frac.)

ZUC: Haide să schimbăm repede cărțile de vizită, ca să-ți fac loc la masă lîngă mine.

TURI: Mărturisesc că mă simt jenat, duduie Zuc. Am avut impresia că venirea mea inopinată aci, n-a făcut plăcere nimănui. Văd că e un dineu oarecum familial...

ZUC: Cînd te-am invitat m-am gîndit să-mi facă plăcere numai mie.

TURI: Da, dar ce-o să zică... logodnicul?

ZUC: Danny zice numai ce spun eu... E bine dresat. A propos de Danny! *(Caută printre tacîmuri o carte de vizită. O ia.)* Uade să-l mut de lîngă mine? Lîngă cine să-l pun ca să fie mai puțin nenorocit? *(Ezită, cu cartea de vizită în mînă.)*

TURI: Logic este să stai dumneata între noi amîndoi.

ZUC: Atunci o să dau ordin să mai pună un tacîm în partea asta. *(Arată locul din dreapta ei.)*

MADONA *(intră de la bucătărie. Dreapta):* Bună seara, Zuc.

ZUC: *Bonsoir, chirie.* îți prezint pe domnul Artur Mirea...

TURI *(se înclină corect).*

MADONA *(îi întinde mîna):* Bună seara!

ZUC *(prezentînd pe Madona cu gesturi oarecum ironice):* Domnişoara Beatrice Elian. Supranumită şi Madona. Vara, mama, guvernanta şi prietena cea mai bună a lui Danny. Ea l-a crescut.

TURI *(„galanterie şi mărunțişuri"):* O! Domnişoara are cel mult aerul unei surori.

ZUC *(fără răutate. Numai gafă):* De caritate... *(Şi, fiindcă gafa cea mai mare e cînd vrei s-o repari, adaugă.)* Că ea e un fel de mîngîietoare generală a familiei. *(Madonei, direct.) Cherie,* n-am putut să scap de insistențele lui Angele şi i-am promis să mă întorc după dineu. Altminteri nu mă lăsa să viu deloc. Şi, ca garanție, l-a delegat pe domnul Mirea să mă însoțească. Prin urmare, domnul Mirea trebuie să se sacrifice şi să ia masa cu noi. Fii tu drăguță, că eşti mai gospodină, şi ia măsuri să i se puie un tacîm. Lîngă mine, fireşte...

TURI: *(observînd aerul uşor contrariat al Madonei):* Va rog să credeți, domnişoară, că sînt cel dintîi jenat de deranjul pe care-l fac. O masă atît de frumos aranjată...

ZUC: Ea a pus-o!

MADONA: Fiți fără nici o grijă! Mătuşa mea va fi încîntată să i-o onoreze un oaspete atît de distins...

ZUC *(lui Turi):* Acuma haidem iarăşi în salon, să te aclimatizezi cu atmosfera! *(îl ia de mînă şi-l trage după ea. Madonei.)* Pa! Pa, *cherie,* et *„milles mergi pour le couvert". (Iese cu Turi, prin fund.)*

(Madona ezită puțin, apoi ia cartea de vizită de pe tacîmul ei şi sună de două ori. Georges intră imediate.

MADONA: Georges, ai dumneata un creion?

GEORGES: Numai stylou!

MADONA: Fii drăguț şi scrie aici, pe dosul cărții ăsteia de vizită, „D-l Artur Mirea" şi pune-o pe tacîmul meu.

GEORGES: Imediat, domnişoară...
MADONA: Ai reținut numele exact?
GEORGES: Desigur!... De altminteri, pe domnul Artur Mirea îl cunosc personal. Eram în... vizită.
MADONA: Unde?
GEORGES: La prințul Ypsilante.
MADONA: A! Da, uitasem... *(Iese prin salonaş, stingă.)*

(Georges scoate styloul, execută ce i s-a spus, apoi iese prin bucătărie, avînd grijă în trecere să-şi aranjeze papillonul într-o oglindă.)

ZUC *(intră din fund, urmată de Danny. Ea e enervată, el, furios):* Mie te rog să nu-mi faci scene în lume, că nu le suport.
DANNY: Pentru ce te-ai dus la nuntă la Angele?
ZUC: Pentru că aşa am avut gust.
DANNY: N-ai voie să ai gusturi pe care ți le interzic eu.
ZUC: N-ai nici o calitate să-mi interzici nimic. Sînt liberă să fac ce vreau. Cel puțin, deocamdată.
DANNY: Şi „guvidele" pe care l-ai adus cu tine cine e?
ZUC: Ți-am mai mai spus o dată. E un om gentil şi atîta tot. Şi binecrescut. Ai putea să iei lecții de la el.
DANNY: Un om binecrescut nu vine la masă într-o casă străină neinvitat.
ZUC: L-am invitat eu.
DANNY: Tu să faci invitații în casa ta, nu a mamei.
ZUC: Asta să mi-o spuie tante Emilie, nu tu.
DANNY: Mama e bine crescută şi nu ți-o spune.
ZUC: De ce nu încerci s-o imiți? Şi, dacă mai insişti pe chestia asta, plec imediat.
DANNY: La nuntă, nu?
ZUC: La nuntă, da!... îmi faci scene ridicole. Mă faci de rîs în plină lume. Ce-o să creadă omul acela străin despre tine?
DANNY: în orice caz, nu mai rău decît cred eu despre el. Dacă era un adevărat om de lume, cum pretinzi dumneata, trebuia să te aducă pînă la poartă şi să plece.
ZUC: L-am reținut eu, ca să am cu cine să mă întorc. Dacă te-ai certat cu Angele, ce să-ți fac?
DANNY: A! Tu crezi că te mai întorci la nuntă?
ZUC: Sînt sigură.

DYNNV: MI roj. Te-ntorci cu mine, în cazul ăsta!
ZUC:- Nu poate să-mi facă decît plăcere... De-abia aştept să te văd cerînd iertare lui Angele în plină nuntă.
DANNY: îți interzic să te mai întorci la nuntă.
ZUC: Ce? Sînt pusă sub interdicție?
EVE[LIA *(intră, urmată de Madona):* Dar ce faceți voi aici?
zuc *(supărată pe „soartă"):* Ne certăm. Domnul îmi face observație fiindcă mi-am permis să aduc un musafir la masă. Mi-am închipuit că nu poate să-ți facă decît plăcere.
EMILIA: Da, sigur, fetița mea! Mai ales că e şi foarte simpatic.
ZUC: Mercji, tante Emilie. Şi, săracul, l-am luat val vîrtej. A lăsat tot ca să mă conducă pe mine. Toate distracțiile.
DANNY *(arzător):* Probabil că, asta singură, era mai mare decît toate celelalte la un loc. Domnul te-a preferat pe tine tuturor.
EMILIA: Asta ar trebui să te încînte, Danny.
DANNY: Da!... Sînt atît de încîntat, că-mi vine să sparg toate farfuriile de pe masă.
EMILIA: Nuuu!... Că e serviciul de Limoges... *(Conciliantă şi maternă.)* Haide! Fiți cuminți şi împăcați-vă. O dată la zece ani, e ziua mea de naştere. A propos! A telefonat adineauri Angele că te roagă s-o ierți dacă te-a supărat cu ceva şi să te duci după-masă la nuntă cu Zuc. A spus că nu „concepe" să se mărite fără s-o faci un vals de nunta ei.
DANNY *(neîncrezător, dar deja vesel):* A telefonat Angele personal?
EMILIA: Chiar cu mine a vorbit la telefon. Splendidă era, dragă, în rochia de mireasă. I-am şi spus-o de altminteri.
DANNY: Dar de cînd vezi tu la telefon?
EMILIA: Parcă ea ştie că nu se vede? Pentru o femeie, un compliment îi face plăcere şi cînd e idiot.
DANNY: Bun! Atunci haide să mîncăm repede, ca să nu întîrziem de la nuntă.
ZUC: Acum nu mai merg eu.
DANNY: Cum nu mai mergi?

ZUC: Uite-aşa, cum nu se mai merge. Fiindcă, in fond, nu înţeleg de loc insistenţa asta a lui Angele! în faţa mea, face pe supărata şi, în spate, îţi dă telefoane personale.

EMILIA: Dar n-a vorbit, dragă, cu el! A vorbit cu mine.

ZUC *(cu logica ei):* Cînd cineva e mireasă pentru prima dată în viaţă, n-are timp de dat telefoane nimănui, decît dacă acest cineva o interesează în mod deosebit.

DANNY: îţi jur că nu e adevărat nimic. între mine şi Angele n-a existat decît imaginaţia ta.

EMILIA: Vai, copii, dar copii sînteţi!

ZUC: Ba nu sînt copil de loc. *(„Montîndu-se"singură.)* Cee aia să-l invite la vals că, dacă nu, strică nunta la un ceas după cununie? Ce-ai zice tu dacă, la nunta mea cu tine, aş chema pe domnul Mirea să mă facă o rumbă, că dacă nu, mă divorţez?

DANNY: Ţi-aş mînca beteala, pe onoarea mea!

ANDREI *(intră. E în frac. Marţial, mai mult prin voinţă decît printr-o predispoziţie nativă. îşi poartă vîrsta la lumina zilei):* Emilie dragă, ce faceţi cu masa? Voi staţi de sindrofie în sufragerie şi musafirii au început să mănînce scrumierele în salon.

EMILIA: Gata, Andrei. Sîntem gata.Duceţi-vă în salon, ca să trimit feciorul să vă cheme la masă.

ZUC *(făcînd pe supărata):* Eu nu mănînc nimic. *(încet Madonei, care, în tot timpul replicilor de mai sus, la care era totuşi foarte atentă şi-a făcut de lucru cu detalii de menaj, în legătură cu masa.)* Am mîncat la nuntă cincizeci de sandviciuri cu icre negre. *(Iese.)*

DANNY: Papa! Vreau să te rog ceva...

ANDREI *(ieşind):* Pînă la leafa viitoare, să nu mă mai rogi nimic.

DANNY *(ieşind după el):* Bine, dar astă-seară... *(Restul nu se mai aude.)*

EMILIA: Ce zici, *ma chere,* de mioanţa asta? Nu-i ajunge că vine la miezul nopţii din alte localuri, dar îmi mai aduce şi toţi reangajaţii la masă.

MADONA: Dar de ce „reangajat"?

EMILIA: N-ai văzut ce umeri are? Parcă e portdrapel. *(Sună de două ori.)*

GEORGES *(intră imediat.)*

EMILIA: Georges, pofteşte lumea la masă.

GEORGES *(solemn):* Aştept numai ca doamna să fie în salon, ca să pot anunţa: „Doamna e servită".

EMCLIA: Atunci, vino peste un minut in salon. *(Madonei, ieşind prin fund.)* Exact ca la prinţul Ypsilante... *(A ieşit.)*

(Georges deschide uşa din fund cu ambele batante. Apoi sună de trei ori. Florica intră repede, cu friza călcată.)

GEORGES: Servim la masă. *(Aprinde lustrul şi aplicele complet. Iese prin fund.)*

(Florica se duce şi se aşază, în picioare, în capul mesei, după ce-şi pune mănuşile, albe, pe care le scoate din buzunarul şorţului.)

GEORGES *(se aude, anunţînd grav, în culise):* Doamna e servită!

(Imediat reapare şi se postează în celălalt capăt al mesei. Intră musafirii în cortegiu: Emilia, la braţ cu Consilierul, Andrei cu d-na consilier, Gri-gri, tatăl lui Zuc, cu d-na colonel Arvinte, Artur Mirea cu Zuc, Danny cu Cristina, mama vitregă a lui Zuc, colonelul Arvinte cu d-na Pintea.)

EMILIA *(după ce tot cortegiul a intrat):* Luaţi loc, vă rog. *(Fiecare îşi caută locul indicat, d-nele fiind ajutate pentru aceasta de către parteneri, şi se aşază. Cînd toat.î lumea a luat loc în atitudinea de stînjenire a primelor clipe, Emilia comandă):* Serviţi la masă şi daţi drumul la radio în salon. Dar să nu fie conferinţe.

(Georges se înclină şi iese prin fund, spre salon. Florica iese, dreapta, spre bucătărie.)

EMILIA *(observă că Madona a rămas în picioare, singură, căutînd să se fofileze, cu discreţie, spre salon):* Dar tu nu treci la masă?

MADONA *(drăguţ):* Sîntem treisprezece, tanti!...

(Cortina se lasă încet pe tablou. Musafirii încep să-şi pună şervetele. In culise începe, la radio, tare, casă se audă pînă în sufragerie, „muzică uşoară.)

G o n g

Muzica uşoară va continua pînă cînd se aude gongul care anunţă începerea tabloului următor.

TABLOUL II

A doua zi, către seară, la Madona acasă. Un interior nepretenţios, plin totuşi de graţie şi distincţie sobră; este salonaşul Madonei, în care dă şi lecţii de pian. La locul de cinste (dreapta, planul I), pianul, cu măsuţa de note alături, plină de mape şi de partituri, în stînga, planul I, o măsuţă cu fotolii. Biblioteci mici (etajere), cu volume legate frumos. Bibelouri selecţionate cu pricepere. Tablouri asemenea. Puţine şi bune. Mobilierul se va aranja după indicaţiile directorului de scena. Intrările, se asemenea. E nevoie de o uşă de intrare, care dă într-un vestibul şi de alte două, interioare. Una care duce spre dormitorul Madonei şi alta către oficiu. O oglindă mare, înaltă, deasupra unei măsuţe cu sertare închise. Radio, telefon, calorifer. Nici apartamentul, nici mobilierul, nici obiectele decorative nu sînt moderne. Sînt toate însă „piese" de preţ şi de gust. După bătaia gongului se aude cîntînd la pian* cu destulă aproximaţie, *La grande valse* de Chopin. Apoi cortina se ridică încet, fără să turbure cu nimic atenţia concentrată cu care eleva îşi descifrează, la pian, partitura sub controlul Madonei. Pe pian, un metronom bate măsura. Pe fereastră (sau ferestre) se vede cum viscoleşte afară.

Eleva o fetişcană de 12—13 ani. Pieptănată copilăreşte, cu codiţe. Poartă un şorţ de uniformă liceală, cu guleraş şi cravată lavalieră. Pe braţ, numărul matricol şi, pe nas, ochelari cu dioptrii multe. Cîntă, aplecată mult pe pian.

MADONA *(o urmăreşte cu atenţie, marcînd, cu degetul, măsura):* Un-doi-trei... Un-doi-trei... Un-doi-trei...

ELEVA *(greşeşte):* Pardon! *(Reia măsura cîntatăgreşit. începe să-şi numere singură.)* Un-doi-trei... Un-doi-trei..

MADONA *(o îndreaptă din spate):* Nu sta aşa aplecată pe pian, Nina. La pian, poziţia e foarte importantă. Şi pentru execuţie şi pentru estetică.

ELEVA *(cu ochelarii în partitură):* Nu văd bine, domnişoară. *(Se îndreaptă din umeri mai mult decît trebuie.)*

MADONA: Să-ţi fac lumină. *(Aprinde luminările de la pian, în timp ce eleva exersează mai departe.)*

ELEVA: îmi place atît de mult să cînt Chopin cu luminările aprinse. *(Se opreşte din cîntat, aşteptînd ca Madona să termine de aprins luminările.)* Dar să pot să-1 cînt bine.

MADONA: Cu timpul, o să izbuteşti, Nina. Ai talent, ai voinţă... Şi-apoi iubeşti muzica!

ELEVA: O! Cît despre asta! N-aş face altceva, toată ziua, decît să cînt la pian. Sau să ascult. îmi place deopotrivă. *(Un timp. Ia o hotărîre foarte importantă pentru ea.)* Domnişoară! Pot să vă rog ceva?

MADONA: Fireşte', fetiţa mea.

ELEVA: Vreţi să-mi cîntaţi d-voastră valsul „cum trebuie"? Vă rog mult de tot.

MADONA: Cu plăcere, Nina!... *(Trece la pian în locul elevei, care se aşază, bucuroasă, alături, pe un fotoliu, într-o atitudine beată, de extaz, puţin ridiculă totuşi. Telefonul sună strident. Eleva face un gest de contrariere comică.)*

ELEVA: Să răspund eu?

MADONA *(se întoarce pe scăunelul rulant):* Dacă eşti drăguţă. Nu sînt acasă pentru nimeni.

ELEVA *(se duce la telefon):* Alio! Da, casa d-rei Elian. Nu, domnişoara nu este acasă pentru nimeni, vă rog.

MADONA *(încet):* întreabă cine e.

ELEVA *(cu un gest de înţelegere):* Cine întreabă, vă rog? *(încet Madonei.)* D-1 Dandy sau Danny, n-am înţeles bine...

MADONA *(repede):* A! Danny!... Pentru el sînt acasă. *(Se ridică.)*

ELEVA *(la telefon):* Pentru dumneavoastră, domnişoara s-a întors chiar acum din oraş. Un moment, vă rog... *(întinde receptorul Madonei, care a venit la telefon.)*

MADONA *(lâ telefon):* Alio! Eu, Danriy!... *(Eleva îşi reia locul.)* Bună seara... Da, eram la lecţie... Sigur că poţi să vii. Mai ales dacă eşti aproape... Nu, nu, nu mă deranjezi deloc. De altminteri, am şi terminat lecţia. Pînă ajungi tu, sînt gata.

(Eleva în timpul convorbirii la telefon, îşi strînge notele în servietă şi se pregăteşte de plecare.)

MADONA *(continuînd la telefon):* Mă alarmezi, Danny! Dar ce e? Ce s-a-ntîmplat? Bine, bine! Aştept să-mi spui personal. La revedere. *(închide telefonul. E un pic preocupată.)*

ELEVA: Atunci, eu mă duc, domnişoară...

MADONA: Bine, fetiţa mea! Pe miercuri... Şi exersează bine bucata. Examenul la conservator o să-l dai cu ea.

ELEVA: îmi pare rău că n-am avut noroc să mi-o cîntaţi:

MADONA: Nu e nimic. Ţi-o cînt lecţia viitoare. *(Sună. în timp ce eleva îşi ia mapa, intră Ana, menajera Madonei E o femeie în vîrsta, îmbrăcată curat şi cu un aer foarte vioi.)* Ana! Fii bună şi ajută pe domnişoara să se îmbrace.

ELEVA: Bună seara, domnişoară.

MADONA *(dîndu-i mîna, amical):* Bună seara, Nina.

(Eleva iese în vestibul, urmată de Ana. Madona aprinde lampa electrică, apoi stinge lumînările de la pian. Se opreşte în dreptul oglinzii.)

ANA *(revine din vestibul):* E un viscol afară! Noroc c-o aşteaptă maşina jos. La tramvaie trebuie să fie bătaie. *(Lasă storurile.)* Da domnişoara Tatiana de ce-o fi lipsit azi de la lecţie?

MADONA: Ştiu eu?

ANA: O fi bolnavă, sau o fi văzut vremea asta de-afară!...

MADONA: în orice caz, putea să telefoneze... Ana! Să pregăteşti de ceai, te rog. O să vie domnişorul Danny acum. Să-l încălzim cu un ceai fierbinte. Şi fă-i cîteva tartine de pîine prăjită cu unt. Felioarele tăiate subţiri de tot şi bine rumenite, c-aşa îi plac. Şi ceaiul să fie tare, cu esenţă multă.

ANA: Cine să-i cunoască mai bine gusturile ca dumneata care l-ai crescut?

MADONA *(cu o uşoară umbră de melancolie):* Adevărat! Pot să zic că eu l-am crescut.

ANA: Da, dar l-ai răsfăţat prea mult, pentru că îl iubeşti prea mult.

MADONA *(ca şi cum s-ar apăra de o acuzaţie):* Eu? *(Un timp. Apoi pe un ton spre normal.)* Adică de ce mă mir? Sigur că-1 iubesc. Ţin la el ca la un frate... ca la un...

ANA: Ca la un copil al dumitale, ce mai încoace şi-ncolo? Da', dacă ar fi fost copilul dumitale, nu l-ai fi răsfăţat atît.

MADONA *(fără să vrea, îi scapă vorba):* Şi poate nici nu l-aş fi iubit atîta. *(Repede.)* Adică, vreau să spun că...

ANA *(n-o lasă să termine):* Asta nu, domnişoară! Nu există iubire mai mare decît a mamei faţă de copilul ei.

MADONA: Ba poate că există, Ana! *(încercînd să glumească.)* Dar, noi două, n-avem de unde şti. Fete bătrîne, amîndoua...

ANA *(acelaşi ton de glumă obişnuită între ele):* Bătrîne, ca bătrîne! Dar fete îDumnezeu mă ştie şi pe mine, domnişoara mea... *(Serioasă, dintr-odată.)* Dar să ştii, maică, fiindcă veni vorba, îţi spun ca la un copil al meu. Rău am făcut că nu m-am măritat şi-am ajuns, la cincizeci de ani, singură pe lume. Să nu te iei după mine, maică! Că viaţa e una, nu „e" două. *(Sonerie la intrare.)*

MADONA: Mă duc să-i deschid eu. Dumneata ai grijă de ceai... *(Se duce în vestibul, Ana iese spre oficiu.)*

DANNY *(intră, după cîteva secunde, precedînd pe Madona, îşi freacă mîinile de frig.)* Zuc mă înşală! *(Se opreşte brusc, pătruns de importanţa afirmaţiei pe care-o face.)*

MADONA: Ce? *(îl priveşte nedumerită.)*

DANNY: Mă înşală! Asta este! *(Se aşază grav, scoate portţigaretul şi aprinde o ţigară.)* Sînt încornorat!... *(în seriozitatea bărbătească cu care vorbeşte, este totuşi o umbră de comic.)*

MADONA: Ce vorbă e asta? *(Se aşază lîngă el, la măsuţă.)*

DANNY: Cred că am fost destul de clar. Mă înşală cu Guvidele.

MADONA: Cu cine?

DANNY: Cu Mirea. Tipul pe care l-a adus aseară la masă.

MADONA *(tot nu-i vine să creadă):* Nu se poate!

DANNY: Uite că s-a putut.

MADONA: De unde ştii?

DANNY *(definitiv):* Am auzit cu urechile mele. Astea le vezi? *(îşi pipăie urechile.)*

MADONA *(cu un surîs uşor, pe care nu-l poate opri):* Ai auzit că te-nsală?

DANNY: Da!

MADONA: Fii clar, Danny!

DANNY *(se ridică. începe să se enerveze):* Mai clar decît atîta cum vrei să fiu?

MADONA: Bine, dar...

DANNY: Stai să vezi! Aseară, după dineul mamei, ştii că am plecat la nuntă la Angele. Eu, Zuc şi Guvidele.

MADONA: Da...

DANNY: în primul rînd, în maşină, tot timpul a stat mai mult în partea dinspre el. între mine şi ea era un kilometru liber. între ea şi el, nici măcar un milimetru. Lipiți, frate, înțelegi? Fireşte, tot timpul a făcut pe supărata pe mine, ca să poată vorbi numai cu el. Că e de-o şmecherie!...

MADONA: Probabil că vrea să te facă gelos.

DANNY: Aşa mi-am închipuit şi eu la început şi n-am da nici o importanță. La nuntă, însă, m-am convins că lucrul era serios. Tot timpul au dansat numai amîndoi, pînă au atras atenția tuturor şi au început comentariile pe contul lor şi pe spinarea mea.

MADONA: Copilării!

DANNY: Ai răbdare, că viu imediat şi la fapte... La fapte, înțelegi? Cînd mă gîndesc, îmi vine să urlu! *(Ori de cîte ori i se va termina în cursul scenei țigara, va aprinde, nervos, alta.)*

MADONA: Nu te mai enerva. Stai colea lîngă mine şi povesteşte-mi liniştit.

DANNY *(se aşază, „dărîmat" moralmente):* Ce să-ți mai spun, Dona? într-un cuvînt, i-am prins.

MADONA: Ce? *(Nu îndrăzneşte să creadă.)* I-ai prins?

DANNY: Da! Şi ştii unde? în seră! în veranda cu geamuri albastre, unde îți ține mama lui Angele ficuşii, fi-i-ar legumele ale dracului să-i fie!

MADONA: E imposibil. Nu-mi vine să cred.

DANNY: Parcă e de crezut? *(Rămîne deprimat, pe gînduri.)*

MADONA *(consternată):* Să facă Zuc una ca asta?

DANNY *(acelaşi joc):* A făcut-o!

MADONA: Şi unde? La o nuntă!

DANNY: Influența mediului înconjurător. Ai văzut de ce nu vream s-o las să se ducă la nuntă? Parc-aveam o presimțire...

MADONA: Şi ea a văzut că ai prins-o?

DANNY: Nu! Cînd am dat cu ochii de ei în seră, m-am ascuns după un palmier de-ăia de acolo şi am ascultat tot, fără să mă simtă.

MADONA: Oribil! *(Cu un gest de silă onestă.)*

DANNY: Am auzit tot. Zuc i-a dat *rendezvous* pentru balul mascat de astă-seară de la „Oboiul". I-a spus că profită de ocazie că e supărată cu mine ca să meargă la bal singură, numai cu el. Au hotărît şi în ce să se costumeze. El în Ludovic al XIV-lea şi ea în domnişoara de Lavalliere... Ca să fie cu ochi şi cu sprîncene adică. Pe urmă, Guvidele a vrut s-o sărute... Noroc că Zuc nu s-a lăsat, că săream la ei şi se lăsa cu crimă pasională... I-a dat numai mîna aşa, cum o dă ea, cînd vrea să facă pe languroasa şi i-a promis prima sărutare astă-seară la bal, cînd va bate gongul oral2 punct... înțelegi? La ora misterelor, adică.

MADONA *(care a început să se lumineze treptat asupra situației reale):* Asta a fost tot?

DANNY: Dar ce, nu e de-ajuns? Ce vrei să facă mai mult? îşi dă întîlniri fără ştirea mea, mă minte, promite sărutări la ora misterelor, se duce la bal mascat cu crai...

MADONA *(cu un zîmbet, vrînd să-l liniştească deplin, fiindcă mărturisirea l-a uşurat în mare măsură):* Te asigur că Zuc, pînă de dimineață, a şi uitat ce i-a promis domnului acela...

DANNY: Află că în acest moment domnişoara Zuc a şi început să se costumeze, la Hellenne acasă, de unde d-1 Ludovic al XIV-lea va veni s-o ia cu caleaşca de piață.

MADONA: De unde ştii tu?

DANNY: Am Scherlockholmit-o!

MADONA: Poate vrea să-ți facă o surpriză şi, în ultimul moment, să te invite s-o acompaniezi la bal.

DANNY: N-am nevoie de invitația ei. Mă duc şi singur. Că mă duc. O las pînă la ora misterelor, o prind şi, pe urmă, îi fac un bal şi ei şi lui Ludovic al XIV-lea, ceva ce n-a pomenit Versailles-ul!. O bat în plină lume de-o usuc. Şi, peel, îl provoc la duel. *(E convins de tot ce spune.)* De-aia am venit la tine, Dona! Să mă ajuți. N-am nici bani, n-am nici costum, n-am

nimic, decît o mare sete de răzbunare. Şi dacă nu mă duc, înnebunesc, să ştii...

MADONA: Sigur c-o să te duci, Danny dragă. O să ai şi bani şi costum şi tot ce vrei. Numai că trebuie să-mi făgăduieşti un singur lucru.

DANNY *(circumspect):* Ce anume?

MADONA: Că nu faci nici un fel de scandal. Că nu te faci de rîs nici pe tine, nici pe ea...

DANNY: A, nu! De bătut trebuie s-o bat!

MADONA: Cum s-o baţi? Nici în glumă nu pot să admitea, un domn ca tine, nu găseşte altă pedeapsă pentru Zuc decît bătaia! Asta, fireşte, presupunînd că, pînă la urmă, Zuc ar merita o pedeapsă.

DANNY *(care rămîne la părerea lui):* Bine, bine, asta e o chestie secundară. Principalul e în ce mă îmbrac. Că dacă mă duc nemascat, n-am făcut nimic...

MADONA: Aici n-am decît rochii de-ale mele şi, pentru rolul atît de viril pe care vrei să-l joci, cred că nu sînt cele mai indicate. Găseşti însă destule costume cu chirie la „Carnavalul", în Calea Victoriei. Te duci repede pînă acolo, îţi alegi un costum, şi gata.

DANNY: Dă-mi bani atunci... N-am decît o mie de lei... Astăzi m-am certat cu tata şi n-a vrut să-mi dea nimic pînă la leafă.

MADONA: Numaidecît.

DANNY: Te previn însă că am nevoie de bani serioşi. La bal mascat sînt cheltuieli enorme... Surprize, flori, şampanie, una-alta...

MADONA *(dueîndu-se spre sertarul mesei de sub oglindă:)* Cincizeci de mii îţi ajung?

DANNY: Aăăăă! Dar Rockefeller eşti, domnule! Dar de unde ai atîţia bani?

MADONA: Păi eu, cu banii pe care-i cîştig, nu pot să fac decît un singur lucru. Să-i string. *(începe să descuie sertarul.)* Pentru bătrîneţe... *(Caută în sertar şi ia baw.)*

DANNY *(glumind):* Iată unde m-a adus educaţia „sobră" a tatii. Am şi început să iau bani de la femei...

MADONA: De la prietene... Eu nu sînt femeie, Danny... *(Vine cu banii spre el.)*

DANNY: Adevărat. Tu eşti un înger. Un înger plin de bani şi de idei.

MADONA *(îi dă banii):* Poftim 50 de mii.

DANNY: Sărutăm aripioarele... *(îi sărută mîna.)*

ANA *(intră cu tava şi cu ceaiul):* Bunăseara domnişorule!..,

DANNY: Oo! Bună seara, Ana de Austria!

ANA: MaimultîmiplăceacîndîmispuneaţiAnaKarenina. *(Depune tava lîngă el.)* Poftiţi! Fierbinte, tare şi cu felioare de pîine prăjită cu unt. Subţiri şi rumenite bine, cum vă place dumneavoastră. Că eu nu v-am uitat gusturile.

DANNY: Mulţumesc, Ana, că te-ai gîndit cu atîta afecţiune la mine dar sînt grăbit...

MADONA: Ai totuşi timp să iei un ceai.

DANNY: Ceai? Cînd mă pregătesc să mă înec în şampanie? îmi taie setea... Ţi-1 ofer dumitale, Ana.

ANA *(Madonei, cu un gest complice):* Văzuşi, domnişoară? Ce-ţi spuneam eu?

MADONA *(simte nevoia să-l scuze pentru jena pe care-o simte ea):* Danny e foarte grăbit, Ana...

ANA: Aş! E prea răsfăţat, domnişoară!... *(Ieşind cu tava şi ceaiul.)* Nu e pentru cine se pregăteşte, e pentru cine se nemereşte... Şi ceaiul ăsta, la fel cu toate lucrurile de pe lume. *(A ieşit.)*

DANNY: Dona! Mă-mbrac la tine, nu?

MADONA: Dacă vrei...

DANNY: Trebuie să vreau. Acasă nu pot să mă costumez, că mă vede tata şi iarăşi îmi face muzică că ies noaptea-n oraş... Şi, în afară de asta, nu ştiu să mă costumez. E primul bal mascat din viaţa mea. Tu ai fost la vreunul?

MADONA: Da, de foarte mult timp însă. Cînd aveam cinci ani m-a dus tata la un bal costumat de copii...

DANNY: Şi în ce erai costumată?

MADONA: în Cenuşăreasa.

DANNY: Trebuie să fi fost un amor cu coşuleţul de merinde pe braţ, ducîndu-te spre bunicuţa, pe care o mîncase lupul.

MADONA: Confunzi, Danny! Aia e Scufiţa Roşie. Vezi, dacă nu ascultai atent cînd îţi spuneam poveşti şi te gîndeai aiurea? La prostii!

DANNY *(rîzînd):* La „flacăra cu purice".

MADONA: Gata, gata! Aia s-a stins de mult... Du-te, să nu întîrzii.

DANNY: Pa. în zece minute sînt îndărăt. By-by!

MADONA *(îl conduce, ieşind cu el în vestibul):* La revedere. *(Reintra. Se duce şi închide sertarul de unde a scos banii. Se gîndzşte la ceva cu o uşoară umbră de tristeţe. Desigur, la scena cu Danny. Trece la pian şi răsfoieşte notele de pe misuţă. Alege partitura pe care o căuta, se aşază şi începe să cînte „Uapres midi d'un faon" de Debussy. După un timp, se aude soneria. Atentă şi captivată de muzică, Madona nu remarcă soneria.)*

ANA *(intră dinspre oficiu, trece în vestibul şi se întoarce introducînd pe Andrei Barcian):* Poftiţi, conaşule... Ce mai face coniţa?

ANDREI: Bine, mulţumesc, Ana!

MADONA *(aude voci, se întoarce şi-l întîmpină, surprinsă şi oarecum dezamăgită).*

ANDREI: Bună seara, Beatrice...

ANA *(iese în oficiu).*

MADONA: Bună seara, nene Andrei. Dar ce eşti atît de solemn? Nu mi-ai mai spus Beatrice de cînd... *(Se opreşte la timp.)*

ANDREI: Ori de cîte ori am avut de vorbit ceva serios cu tine, ţi-am spus Beatrice.

MADONA: Şi e iarăşi cazul?

ANDREI *(se aşază):* De vreme ce mă aflu aici, la o oră oarecum nepotrivită. Mi-am închipuit însă că, pe vremea asta infernală, trebuie să te găsesc acasă. Pot să fumez? *(Scoate tabachera.)*

MADONA: Desigur... *(Caută un chibrit pe măsuţă.)*

ANDREI: Merci, am!... *(Aprinde. Cînd stinge chibritul, observă mucul ţigărilor lui Danny în scrumieră.)* Dar de cînd te-ai apucat de fumat?

MADONA: Eu? *(Se aşază, surprinsă.)*

ANDREI: Văd resturi de ţigări aici. *(Gest spre scrumieră.j* Şi unde mai pui că fumăm acelaşi fel de ţigări... *(îi întinde portţigaretul.)* Mai vrei una?

MADONA: Mulţumesc... Eu nu fumez niciodată... *(Un pic încurcată.)* Am avut o vizită...

ANDREI: Bărbat, desigur. Sper că elevele tale nu fumează...

MADONA: Ba... unele fumează. îmi plac femeile care fumează. Cu o condiţie însă: să ştie să fumeze.

ANDREI: Sînt lucruri pe care o femeie n-o să le ştie niciodată.

MADONA: Asta e o părere de bărbat. *(O mică pauză.)*

ANDREI *(un fum amplu):* Cine a fost la tine?

MADONA: Am spus...

ANDREI: Tînăr?

MADONA: Foarte!... *(Crede că Andrei bănuieşte că a fost Danny.)*

ANDREI: Flirt?

MADONA: Mai mult.

ANDREI *(surprins):* Mai mult decît un flirt?

MADONA *(serios):* Mult mai mult!...

ANDREI *(contrariat, dar stăpînit):* Daa? Felicitările mele. Şi de cînd?

MADONA: Ce?

ANDREI: Fericitul eveniment.

MADONA: De mult de tot... *(Surîde cu subînţeles.)*

ANDREI: Acum 6 luni, ţi-ai dat cuvîntul de onoare că n-ai pe nimeni.

MADONA: Unde să am?

ANDREI: în viaţă.

MADONA *(înţelege confuzia şi o regretă):* Nene Andrei...

ANDREI *(plat):* Nu pot să fiu decît mulţumit pentru tine că, în sfîrşit, te-ai dat pe brazdă.

MADONA *(acelaşi ton, crescut):* Nene Andrei, te rog...

ANDREI *(totuşi, un pic enervat):* Dar n-ai nici un motiv să te ruşinezi, draga mea. Eşti majoră şi răsmajoră... Eşti stăpînă pe tine şi pe acţiunile tale...

MADONA: Dumneata ai înţeles altceva decît am spus eu...

ANDREI: Am înţeles exact ce mi-ai spus. Ai un amant.

MADONA: Pardon! Un prieten...

ANDREI: Prieten? Asta e un pseudonim inventat de bărbaţi, pentru voi înainte, şi citat de voi pentru bărbaţi, după.

MADONA: Dar e vorba de un prieten adevărat. în înţelesul cel mai curat şi cel mai frumos al cuvîntului.

ANDREI: Ştiu, ştiu. Cunosc teoria...

MADONA: Eu am vrut să fac o glumă...

ANDREI: Şi-a ieşit o gafă. Ai mărturist fără să vrei...

MADONA: Dar n-ara mărturisit nimic. Am spus că am un prieten, şi atîta tot...

ANDREI: Am înțeles. Nu e nevoie să-mi repeți... îl cunosc?

MADONA *(surîde amuzată totuşi de nervozitatea şi copilăria lui):* Da...

ANDREI: Cine e?

MADONA: Nu bănuieşti?

ANDREI: E inutil, draga mea, să ne jucăm de-a portretul, ca domnişoarele de pension. Important pentru mine e că există...

MADONA *(s-a convins că Andrei e departe de a se gîndi la Danny):* Da! Există. Şi n-ai să-l ştii niciodată!. *(îi pare bine că poate vorbi de Danny. Numai pentru plăcerea de a o face.)*

ANDREI: E discret sau însurat?

MADONA: Nici una, nici alta. Dar nu va putea spune niciodată.

ANDREI: Aa! E mut?

MADONA: Mai mult decît atît. Nu ştie.

ANDREI: Ce nu ştie?

MADONA: Că îl lubbesc.

ANDREI *(pe care conversația îl nemulțumeşte, vrea să fie ironic şi nu izbuteşte decît să fie vulgar):* Cum adică? Trăieşti cu el şi nu ştie dacă îl iubeşti?

MADONA: Nu e obligatoriu să iubeşti un om cu care îți împărți viața, cu care „trăieşti", cum zici dumneata. Eu însă trăiesc cu el fără să ştie.

ANDREI *(se uită la ea ca la o ciudățenie):* Interesant.

MADONA: Da, da! Degeaba te uiți aşa. Nu ştie, fiindcă trăiesc cu ei în suflet, în gîndurile mele, în visurile mele.

ANDREI *(acelaşi ton, plat):* Păi de ce nu-i spui, fetițo, să afle omul cum stă chestia şi să ia măsuri în consecință?

MADONA: Pentru că n-are să ştie niciodată că mi-e drag şi cît mi-e de drag. El are viața lui, drumul lui, fericirea lui. Şi-apoi, e atît de departe...

ANDREI: Spuneai că adineauri a fost aici?

MADONA: Ce-are -a face? Cînd e aici, e tot atît de departe. Poate şi mai departe decît atunci cînd nu e lîngă mine.

ANDREI: Eu cred că n-ar fi rău să te arăți tu la un doctor.

MADONA: De ce? Dragostea nu e o maladie. E cel mult *o* suferință.

ANDREI: Ba dragostea e o boală, draga mea. Şi încă una care trînteste bolnavii la pat. Pe cei sănătoşi, fireşte.

MADONA *(surprinsă ea însăşi de constatarea ei):* Ştii că e prima dată cînd am vorbit cu cineva despre dragostea mea?...

ANDREI: Sînt onorat că m-ai ales tocmai pe mine pentru asta. Cred că era mai indicat să te adresezi unui specialist.

MADONA: Crezi că sînt nebună, nene Andrei?

ANDREI: Ştiu şi eu, draga mea? Eu sînt avocat.

MADONA: Chiar dacă sînt nebună, să ştii că nebunia asta e mai frumoasă decît viața.

ANDREI: Mai frumos ca viața nu există nimic. Şi viața e — în primul rînd — o chestiune de echilibru. E o problemă pe care toți avem s-o rezolvăm cu aceleaşi cifre. Şi cine schimbă ordinea şi logica operațiunilor, riscă să n-o rezolve niciodată, sau s-o rezolve greşit.

MADONA: Ce importanță are rezultatul dacă jocul cu cifrele e pasionant prin el însuşi? Prin chiar lipsa lui de logică sau prisosul lui de fantezie?

ANDREI: Viața nu e o problemă de temperament. E una de judecată.

MADONA: De judecata fiecăruia.

ANDREI: în sfîrşit! Nu venisem la tine cu intenția de a discuta banalități cu pretenții filozofice. Şi, mai puțin, cu intenția de a asculta o confesiune sentimentală.

MADONA: Iartă-mă! Ți-am făcut-o fără să vreau.

ANDREI: *„Le trop plein de ton coeur",* ştiu! *(Se ridică.)* Totuşi, pentru că eu sînt un om care n-are obiceiul să. se oprească la mijlocul drumului, chiar cînd întîmpină obstacole neprevăzute, am să-ți spun de ce am venit...

MADONA *(care presimțea scopul vizitei lui şi încercase, prin mărturisirea făcută* să-l facă să înțeleagă că trebuie să renunțe.)* Da.

ANDREI *(face cîțiva paşi. Apoi, foarte stăpîn pe el):* înainte de a te muta de la noi, îți făgăduisem că n-o să mai

reviu niciodată asupra unei discuții pe care am avut-o împreună şi care te-a determinat să pleci din casa noastră.

MADONA: Ştiu că dumneata ai obiceiul să te ții de cuvînt.

ANDREI: Te rog să crezi, Beatrice, că am încercat să renunț la tine. Am încercat să mă conving că sentimentul meu pentru tine era, dacă nu o nebunie, cel puțin o incorectitudine.

MADONA: Nene Andrei. Dacă ai un pic de considerație pentru mine, nu mai continua, te rog... îmi e penibil să ascult mai departe...

ANDREI: înțeleg. îmi dau seama că, îndrăgostită cum eşti, nu e momentul cel mai bine ales pentru ca...

MADONA: Cruță-mă, te rog. Sfîrşeşte...

ANDREI: Nu înainte de a-ți spune, încă o dată, că dragostea mea...

MADONA *(nu se mai poate stăpîni de a nu-l pune la punct):* Că dorința dumitale, adică.

ANDREI: Spune-i cum vrei. La mine, dragostea şi dorința se confundă. Sînt surori siameze. Nu pot trăi despărțite una de alta. Ei bine, această dorință a mea, fiindcă aşa vrei să-i spui, s-a încăpățînat să nu renunțe la tine. Viața mea îți simte lipsa. Echilibrul meu a început să şovăie. Nu ştiu dacă îmbătrînesc, sau sînt realmente îndrăgostit. Ştiu numai că am nevoie de tine pentru liniştea mea. Cînd lucrez, mă tulburi... Cînd gîndesc, mă-ncurci... Nici să iubesc nu mai pot. Mă stînjeneşti...

MADONA: Nu crezi c-ar fi cazul să te arăți şi dumneata la un doctor?

ANDREI: *(privind-o drept şi clar):* Inutil! Eu îmi cunosc leacul singur. *(0 pauză mică şi apoi un pas către ea.)* îți ofer o viață comodă. Bogată... Nu sînt un om nici plicticos, nici exigent.

MADONA *(aproape un țipăt. Interior însă):* Dar nu-nțelegi că sînt îndrăgostită de altul?

ANDREI: *(placid):* Şi?

MADONA: Cum *„şi"?'(E dezarmată.)*

ANDREI: Cine te-mpiedică să-ți iubeşti mai departe himera? Eu am nevoie numai de realitatea ta. Restul rămîne celuilalt...

MADONA: Şi ți-ai închipuit că aş putea vreodată să primesc împărțeala?

ANDREI: Nu văd ce te-ar putea împiedica. Sînt de acord că tu poți iubi oricînd pe cineva. Un om adevărat chiar. Pe tine însă, iartă-mă că ți-o spun, un bărbat te poate iubi mai greu.

MADONA: Fiindcă sînt bătrînă ?

ANDREI: Nu! Nu pentru asta. Pentru că n-ar putea bănui cît eşti de tînără... Tu nu te vezi, din cauza propriei tale măşti. Nu atragi, fiindcă nu vrei să străluceşti. Gesturile tale îndepărtează fără să vrea... Privirile tale îngheață, fără să ştie... Tu eşti, ca să spun aşa, propria ta fantomă. Şi cine vrei să iubească o fantomă, oricît ar fi ea de perfectă? Eu însă te cunosc aşa cum eşti în realitate. Ai crescut sub ochii mei.

MADONA *(îşi culcă capul pe mînă):* Nene Andrei, nu mai pot să te ascult... Du-te, te rog.

ANDREI *(nu acordă nici o importanță spuselor ei):* Ai împlinit 40 de ani, Beatrice... Viața nu ți-a dat nimic, fiindcă i-ai refuzat tot. O femeie ca tine n-a izbutit să ajungă decît o fată bătrînă. Gîndeşte-te ce te aşteaptă de-aici încolo. Conciul şi ochelarii cu lănțic, ca să distingi notele la lecții. Şi fereastra... Asta *(o arată)* sau alta, de la care să priveşti viața, cu pisica ghemuită în poală... Nu simți cum se apropie singurătatea, pustiul? Deschide-ți ochii, Beatrice, cît mai e vreme şi cît mai ai putere s-o faci. Dincolo de uşa asta, pe care pătrund numai eleve şi himere, viața îți întinde încă brațele, prin mîinile mele... Eu, unul, te aştept. Sînt gata să-ți călăuzesc primii paşi, care sînt cei mai greu de făcut... *(Un timp. Se plimbă.)* Nu-ți cer să-mi dai un răspuns imediat, dar nici nu mă lăsa să aştept prea mult... *(Vine în dreptul ei şi îi pune mîna pe creştet.)* Nu te mai încăpățîna să vezi în mine numai pe bărbatul mătuşii tale... *(Cu un surîs.)* Nu sîntem nici un fel de rudă... *(Un timp.)* Aşa cum Emilia n-a ştiut de nimeni pînă acum, nu va şti nici de tine... *(Un timp, mai mărişor.)* Mîine seară, vrei să luăm masa împreună? Mergem întîi la un spectacol şi pe urmă supăm... *(O mîngîie pe păr.)* Nu mai sta aşa cu capul în jos, c-o să te doară... Şi n-aş vrea ca, ultima

mea declarație de dragoste să se încheie cu o durere de cap. Fiindcă e ultima. Eu nu pot să stau prea mult timp liber... Cred că știi că s-a terminat cu Cristina... Din cauza lui Danny... Cu amorul ăsta al lui și cu încurajările mamă-sii, situația mea devenise foarte delicată... *(0 mîngîie puțin pe păr, apoi se apleacă să i-l aspire.)* Ce parfum ai! Miroși a curat. Poate și asta m-a atras întotdeauna la tine. Simplitatea. Lipsa ta de artificiu. Tu ești ca o plantă care-și fabrică singură parfumul și culoarea. Din ea însăși. *(Un timp. 0 mîngîie pe păr.)* Nici nu știi ce femeie minunată trebuie să fii! *(Se apleacă și o sărută ușor pe păr. Madona, care a stat nemișcată pînă acum, începe să plîngă încet», dincolo de voința ei, ca un om cave a renunțat să mai lupte. Andrei nu observă și nu bănuiește nimic. El înțelege cu totul altceva.)* Uite,.acuma te las. Nu insist. Mîine, înainte de prînz, îți dau un telefon, ca să-mi dai răspunsul. *(Surîde mulțumit pe deasupra ei.)* Spune-mi bună seara, să mă duc...

MADONA *(în aceeași poziție):* Bună seara...

ANDREI: Noapte bună și pe mîine... Te chem la telefon^ în prealabil... *(Pleacă spre vestibul, de undie va ieși» peste o clipă, necondus.)*

MADONA *(de îndată ce simte că Andrei a plecat, începe să plîngă mai tare, fără să-și ridice capul de pe masă).*

ANA *(intră din oficiu):* A plecat? *(Observă cum plînsul* o *zguduie pe Madona.)* Domnișoara mea! Ce s-a-ntîmplat?

MADONA *(auzind vocea Anei, face un efort, se domină și ridică capul):* Nimic, Ana!

ANA: Ți-a adus conașul Andrei vreo veste rea?

MADONA: Nuuu! Nenea Andrei a plecat de mult...

ANA: Și de ce plîngi așa? Ce ai?

MADONA: N-am nimic, Ana. Nițel nervi.

ANA: Ce nervi sînt ăia, din senin? Nervii îți vin după ce ți-i faci din ceva.

MADONA: Gata! Mi-a trecut.

ANA: Tot de la conașul Andrei trebuie să fie, că — pînă să vie dumnealui — n-aveai nimic.

MADONA: E! Și de la el, și de la dumneata...

ANA: De la mine? Dar ce ți-am făcut eu?

MADONA: Și dumneata și el, mi-ați vorbit astăzi de mine. De viața mea... Mi-ați dat sfaturi.

ANA: Eeee! Dacă conașul Andrei ți-a dat tot sfaturile pe care ți le-am dat eu, bine a făcut, că viața e una, maică, nu „e" două... Să-ți aduc un pahar cu apă și o bucățică de zahăr? Zahărul e regele nervilor... Cum îl iei, îi îndulcești imediat.

MADONA: Nu-mi trebuie nimic, Ana! A trecut tot. *(Se ridică și-și șterge ochii. Ana iese. Se duce în fața oglinzii și-și aranjează părul. Cînd atinge locul unde-a sărutat-o Andrei, are o tresărire de silă, ca și cum ar fi pipăit acolo sărutarea încîlcită ca un liliac. Deschide un sertar din care scoate o cutie în care se află un flacon de parfum neînceput. 0 desface și-și dă cu dopul de sticlă pe locul unde-a sărutat-o Andrei. Apoi pune totul la loc. Se avide soneria de la intrare.)*

ANA *(care intră imediat):* Cine-o mai fi iară?

MADONA: Danny trebuie să fie... îl aștept să se întoarcă.

(Ana trece în vestibul, de unde revine introducînd pe Danny, care i-a dat doua cutii mari în brațe, cu costumele. El duce o chitară înfășurată în foiță. Madona îl întîmpină.)

©ANNY *(din ușă):* S-a făcut! Am găsit un costum de țarevici și altul de Pierrot și le-am adus pe amîndoua să-mi alegi. *(Anei.)* Pune cutiile acolo, Ana.

ANA *(pune cutiile pe masă și iese).*

DANNY: Mai avea și draci, toreadori, un costum de mandarin! Avea și costumul lui Hamlet, dar era cu pantalonii cîrpiți.

MADONA *(glumind):* Cred că în Romeo ți-ar fi venit cel mai bine.

DANNY: A avut unul, dar spunea că l-a închiriat unui profesor de gimnastică.

MADONA; Era cel mai indicat să se cațere pe balcoane. *(Deschide una din cutii și scoate costumul de țarevici. Apoi cizmulițe roșii, un iatagan în bandulieră, paftale și curele, toca, de astrahan cu egretă etc.)*

DANNY *(e lîngă ea și o ajută la despachetat):* Cred că ăsta de țarevici e cel mai potrivit pentru mine. Nu strică să am și un iatagan pentru d-l Ludovic al XIV-lea.

(Fiind aproape de ea, îi simte părul parfumat.) Dar ce miroase aşa a parfum? *(Aspiră neâumerit, neştiină dincotro vine parfumul.)*

MADONA *(cu un surîs):* Probabil ţareviciul!

DANNY: Nu! că nu e *„Cuir de Russie"...* Nu există parfum pe care să nu-l cunosc eu! *(Aspiră.)* Şi totuşi, pe ăsta nu-l cunosc... Trebuie să fie foarte vechi. *(îi miroase părul.)* Tu miroşi!

MADONA: Şi ce ţi se pare atît de curios?

DANNY: Tu parfumată? De cînd?

MADONA: M-am parfumat în lipsa ta... M-am şters, mai bine zis, pe păr...

DANNY: Dar cu ce te-ai murdărit?

MADONA: Cu o necuviinţă...

DANNY: Aaa! De la canarul din antreu! *(Rîde.)* Poartă noroc, să ştii!

MADONA: Nu sînt superstiţioasă!

DANNY: Şi, mă rog! De cînd ai tu parfum?

MADONA: De mult. Am un singur flacon. Mi-a rămas de la mama.

DANNY: Mie îmi plac parfumurile mai brutale, mai senzuale. Dar asta e în primul rînd chestie de piele.. Pielea dă adevărata personalitate parfumului. *(îşi aprinde o ţigară. Cînd pune chibritul în scrumieră observă că a mai fumat cineva.)* Dar cine a fumat atîta? Te pomeneşti că te-ai apucat şi de fumat!? Şi fumezi aceleaşi ţigări ca mine. Bravo!

MADONA: Am avut o vizită în lipsa ta.

DANNY *(ca s-o tachineze, mai mult decît că îl interesează lucrul în sine):* Eeee! Nu mai spune! Parfumată!' Fumezi! Şi cine era vizita, mă rog?

MADONA: Un domn.

DANNY: Bine?

MADONA *(se angrenează în discuţie, fără premeditare. Ca sa se amuze, la început, apoi curioasă să vadă ce impresie îi face lui Danny):* Foarte bine.

DANNY: Şi ce vrea?

MADONA:'Să mă vadă!

DANNY: Pe viscolul ăsta? O vizită pe vremea care e afară echivalează cu o expediţie. Bravo, Dona! *„Cest di& nouveau".* Şi cum e persoana, dacă nu sînt indiscret?

MADONA: Eşti indiscret.

DANNY *(stwprins, realmente):* Ce vorbeşti? Va să zică, tu ai secrete faţă de mine?

MADONA: Numai pe ăsta! Singurul!

DANNY: Atunci nu mai insist. în orice caz, să ştii că-mi pare foarte bine.

MADONA: De ce?

DANNY: Că există un bărbat pe lumea asta care să te intereseze şi pe tine. E ceva recent?

MADONA: Nu.'

DANNY: Şi e serios?

MADONA:'Foarte serios.

DANNY: însurat, probabil.

MADONA: Era vorba să nu fii indiscret?

DANNY: Mă rog! Presupune că n-am spus nimic. *(AU ton.)* Va să zică, rămînem la ţarevici?

MADONA: Să vedem şi pe Pierrot. *(Scoate din cutia cealaltă costumul de Pierrot. Bluza, rusa, calota, pantofii de mătase albă etc.)* Cred că o să-ţi stea foarte frumos în Pierrot.

DANNY: Mai frumos decît în ţarevici?

MADONA: Cel mai bun lucru e să le încerci pe amîndouă. Du-te în dormitorul meu şi îmbracă-le pe rînd. Tribunalul va aviza.

DANNY: Perfect! *(Ia cutiile şi ghitara, ajutat de Madona.)* în cazul cînd rămîn la Pierrot, cred că nu e nici un inconvenient să-mi iau şi iataganul la brîu.

MADONA: Pentru un Pierrot e mult mai indicată ghitara pe umăr. E o armă mult mai sigură pentru a învinge o femeie.

DANNY: Depinde de femeie, Dona!... *(Iese cu pachetele, urmat de Madona. O clipă, scena goală. Se aude soneria la intrare.)*

ANA *(intră din oficiu):* Cine, Doamne iartă-mă, o mai fi? Astăzi la noi parcă a fost la „dantist"... *(Trece şi deschide în fund. Din vestibul se aude, neclară, vocea Tatianei.)*

TATIANA *(intră condusă de Ana. E cu paltonul pe ea. Are un aer speriat, ca şi cum ar ascunde o taină. Se opreşte în uşă):* Vreau să-i spun numai două cuvinte. Nici paltonul nu mi-1 scot.

ANA: Domnişoara v-a aşteptat astăzi la lecţie şi n-aţi venit...
TATIANA: Tocmai în legătură cu asta vreau să-i vorbesc. Numai un minut...
ANA: Bine! Mă duc să-i spun... Credeam c-aţi fost bolnavă... *(Se duce în dormitor, de unde revine precedînd pe Madona şi trece apoi spre oficiu).*
MADONA: Buriă seara, Tatiana!... Dar ce e cu tine la ora asta? ^
TATIANA: Vă rog să mă iertaţi, domnişoară, că vă deranjez, dar...
MADONA: Nu e nici un deranj. Ia loc, te rog...
TATIANA: Mulţumesc. *(Rămîne în picioare.)* Nu stau decît un minut. . . L
MADONA: Nu e nimic. Minutul ăsta poţi să-l stai şi pe scaun.
TATIANA *(se aşază. E stînjenită în gesturi şi în atitudine. Se vede că abia poate domina o agitaţie interioară)*^ Am venit să vă rog să mă iertaţi că n-am fost astăzi la lecţie.
MADONA: Am fost îngrijată că n-ai venit. Nu ştiam *ce-i* cu tine?!
TATIANA *(repede):* Aţi întrebat acasă de mine?
MADONA: Nu. Mi-am'închipuit că dacă nu telefonezi tu* e telefonul defect.
TATIANA: N-am fost acasă.
MADONA *(pe un ton de reproş amical):* Şi n-ai găsit nicăieri un telefon să-mi comunici?
TATIANA: Ba da! Dar vroiam să mă scuz personal..
MADONA: Asta e tot?
TATIANA *(după o ezitare):* Nu! *(Tace.)*
MADONA: Dar ce s-a mai întîmplat?
TATIANA *(acelaşi joc):* Domnişoară Elian! Vreau să vă rog ceva.
MADONA: Ta spune... *(Sună telefonul. Tatiana se sperie nefiresc de mult. Are parcă o presimţire.)*
MADONA: Mă ierţi o secundă. *(Se duce la telefon.)* Alio! Da, eu! Bună seara, doamnă Romanov. *(Gest la Tatiana,, care urmăreşte cu atenţie conversaţia.)*
TATIANA *(şoptit):* Am fost la lecţie.
MADONA: Daaa! Sigur c-a fost la lecţie..

1TATIANA *(vine repede lîngă Madona):* Şi sînt şi-acum aici... M-aţi reţinut la un ceai...
HADONA: E^ şi-acuma aici. Am reţinut-o la un ceai... Ştiţi doar că e eleva mea preferată... Da, vine acasă../NU-maidecît... Bună seara, doamnă. *(închide.)*
TATIANA *(rămîne lîngă telefon cu un aer vinovat şi recunoscător):* Iartă-mă, domnişoară Elian. Mă simt atît de jenată, atît de... *(Se aşază şi izbucneşte în plîns, ca o uşurare.)* Atît de fericită. *(Plînge printre lumini.)* Dumneata eşti cea mai bună prietenă a mea... Singura^ mea prietenă. Dumitale nu pot să-ţi ascund adevărul. Azi am trăit cea mai fericită zi din viaţă... Ziua unică din viaţa unei femei. *(Privind-o limpede, cu o fericire umedă în ochi.)* Am fost la. el acasă...
MADONA *(nedumerită):* La cine?
TATIANA: La Nandy.
MADONA *(acelaşi joc):* Care Nandy?
TATIANA: Alexandru... Eu îi spun"însă Nandy. Ştiţi, v-am spus eu odată, de un domn pe care l-am cunoscut întîmplător pe stradă.
MADONA: A! Domnul acela însurat...
TATIANA: Da. Dar viaţa lui, în afară de mine, nu mă interesează... Şi tocmai fiindcă ştiam că e însurat, că are copii, că niciodată n-o să poată fi întreg şi definitiv al meu... am vrut *(se opreşte)* să fiu eu *s....'(Se opreşte iarăşi.)*
MADONA *(cu panică în privire şi în ton):* Tatiana!
TATIANA: Eu eram numai a mea... stăpînă pe mine. Puteam să-i dau tot. El e, pentru mine, dragostea. Şi dragostei trebuie să-i dai tot... Tot!...
MADONA *(consternată):* Tatiana! Ai făcut tu asta?
TATIANA: Da! Şi sînt fericită... Sînt atît de fericită... Azi am fost pentru prima dată în căsuţa pe care a închiriat-o pentru noi...
MADONA: Tatiana! Nu-mi vine să cred... Ar fi îngrozitor...
TATIANA *(surprinsă şi senină):* De ce?
MADONA: între tine şi domnul acesta mi-ai spus că e mare diferenţă de vîrsta. Are patruzeci şi trei de ani...
TATIANA: Am minţit. Are 45. Vream să-l fac mai tînăr pentru dumneata.
MADONA: Tu ai 20.

TATIANA: Nici n-am împlinit. Vream mă să fac mai mare, pentru el... Dar ce importanță are vîrsta? Pentru mine, Nandy s-a născut în clipa cînd l-am văzut prima dată. Şi eu la fel... Avem vîrsta dragostei noastre şi sîntem de aceeaşi vîrsta...

MADONA *(cu oarecare răceală):* Nu am calitatea să te judec, dar cred că ai făcut un lucru necugetat.

TATIANA: Dar cine cugetă cînd iubeşte, domnişoară Elian? Şi, mai ales, cînd iubeşte pentru prima dată? Dacă dumneata ai fi fost în locul meu, dacă ai fi iubit un om cum îl iubesc eu pe Nandy ce-ai fi făcut?

MADONA: Bine, eu sînt la o vîrsta cînd...

TATIANA: Nu! Să presupunem că acuma ai iubi un om mult mai tînăr decît dumneata, aşa cum sînt eu pe lîngă Nandy? N-ai fi făcut la fel?

MADONA *(răspunzînd unui gînd numai al ei):* Tatiana! Tatiana! Tatiana! Ştiu şi eu ce să mai spun?...

DANNY *(intră brusc, îmbrăcat în țarevici, cîntînd din gură şi schițînd paşi de căzăcească. Cînd o vede pe Tatiana, se opreşte brusc):* O! Pardon!...

MADONA *(prezentîndu-l):* Nepotul meu... Danny Barcian..*

DANNY *(se înclină cu un salut larg).*

MADONA *(prezentînd pe Tatiana):* Domnişoara Tatiana Romanov.

DANNY: O compatrioată, atunci. *(Repetă salutul. Madonei^ făcînd o piruetă.)* Ei! Cum mă găseşti?

MADONA *(simte nevoia unei justificări, inutile pentru ceilalți):* Nepotul meu se duce astă-seară la un bal mascat şi-şi încearcă costumele la mine, ca să facă o surpriză celor de-acasă...

TATIANA *(se ridică):* îmi pare rău că v-am deranjat. Ana nu mi-a spus că aveți musafiri.

DANNY: Eu nu sînt musafir, sînt nepot, domnişoară... Poți să stai liniştită, că mai am de probat un costum... *(Salută şi iese în dormitor, de unde se va auzi, un timp, fluierînd „căzăceascà.)*

TATIANA: E foarte simpatic nepotul dumneavoastră.

MADONA: Şi e aşa de copilăros... De altminteri, nici n-are încă 21 de ani.

TATIANA: E...! Uite!... De unul ca nepotul dumitale dacă ai fi îndrăgostită, ce-ai face, domnişoară Elian? N-ai face la fel?

MADONA: Vorbeşti copilării, Tatiana! Cum o să fiu eu îndrăgostită de un copil?

TATIANA: Eu cum sînt îndrăgostită de un om mult mai în vîrsta decît mine?

MADONA: Nu e acelaşi lucru. Şi-apoi, tu faci parte dintr-o generație care judecă mai puțin şi revendică mai repede... Şi care se consumă mai repede... Ca focurile mari...

TATIANA: Da! Dar merită să arzi mai puțin, pentru frumusețea vîlvătăilor.

MADONA *(pe acelaşi ton de adineauri):* Tatiana! Tatianat Tatiana! *(Un timp.)* Şi acum, ce ai de gînd să faci?

TATIANA *(simplu):* Să-1 iubesc...

MADONA: Şi părinții tăi?...

TATIANA *(copilăreşte):* N-au să ştie niciodată...

MADONA: Dar dacă totuşi oamenii aceştia care te adoră ar afla într-o zi?

TATIANA *(care se vede că s-a gîndit de mult la asta):* M-aş omorî.

MADONA *(cu un surîs trist):* Ca să le alini durerea?

TATIANA: Ca să nu-i văd suferind.

MADONA: Nu te gîndeşti decît la tine...

TATIANA: Orice om care e sincer cu el însuşi trebuie să se gîndească în primul rînd la el...

MADONA: Astăzi mi-a mai spus cineva acelaşi lucru. Probabil aveți dreptate voi.

TATIANA: Viața are dreptate. Şi trebuie trăită cu toate mijloacele pe care ni le dă... Cu ochii... cu auzul... cu dragostea...

MADONA: Şi cu mintea, nu?

TATIANA: Numai atît cît nu le stînjeneşte pe celelalte... Eu cred că fiecare clipă trebuie trăită separat, ca o viață mică. Fără ieri şi fără mîine. *(Un timp.)* Mîine, mi-a spus Nandy că aduce un samovar în odăița noastră... Şi două ceşti. Numai două ceşti. Şi aduce şi vioara.. Nu-1-am auzit niciodată cîntînd, fiindcă pînă acum ne-am văzut prin parcuri şi cofetărioare. Cred încă că trebuie să cînte minunat... Are nişte degete lungi, nervoase, parcă vorbeşte cu ele... O să-mi cînte în fiecare zi...

MADONA: Şi cu lecțiile noastre de pian ce facem?

TATIANA: Ştiu şi eu? Singurul timp cînd pot să lipsesc de acasă'fără'grijă e timpul care-l aveam pentru lecţii. *(Tace, aşteptând un răspuns care s-o scutească de rest.)*

MADONA *(i-a înţeles gîndul):* Bine, dar eu n-am să pot minţi într-una...

TATIANA: Au şi început grijile *(E tristă.)* La asta nu mă gîndisem.

MADONA: Nu e nimic... O să mă gîndesc eu pentru tine... Nu trebuie să fii tristă, fetiţa mea... Astăzi măcar. O să inventăm noi ceva... Acuma du-te acasă, că ai promis că te duci imediat.

TATIANA: O să dorm atît de bine noaptea asta... *(E iarăşi fericită.)*

MADONA: Şi o visezi frumos...

TATIANA: Nu există nici un vis mai frumos decît cel pe care-l poţi trăi cu ochii deschişi... Visul viu. Poate deasta nu mi-a plăcut niciodată să visez cînd dorm...

MADONA: Şi eu aş dormi toată viaţa, numai ca să pot visa...

DANNY *(intră îmbrăcat în Pierrot, zdrăngănind ghitara în chip de acompaniament):*

Au clair de la lune
Mon ami Pierrot,
Donne-moi ta plume
Pour t'ecrire un mot...

E! cum vi se pare? *(Face o nouă piruetă.)* Pentru care optăm? Stepa sau carnavalul?

TATIANA: Vă venea mult mai bine în costum de mare duce... Eraţi aşa, mai bărbat, mai interesant, mai... Noapte bună, domnişoară Elian şi vă mulţumesc că mi-aţi dat prilej să...

MADONA: Bună seara. Tatiana.

TATIANA: Mîine, înainte de a mă duce la... *(Se opreşte, cu un surîs numai pentru ele două)* la conferinţă, trec pe aici... Bună seara, domnule!

DANNY: Bună seara, domnişoară!

(Madona conduce pe Tatiana. Danny rămas singur se duce la oglindă şi se priveşte, mulţumit de el însuşi.)

MADONA: *(revine. Tatiana a ieşit):* Ce frumos eşti in Pierrot!... *(îl contemplă.)*

DANNY: Mai frumos ca-n ţarevici?

MADONA: îţi vine mai bine aşa...

DANNY: Şi crezi că am mai multe şanse?

MADONA: După gustul meu, da...

DANNY: Atunci mă duc aşa.

MADONA: Adu masca şi dominoul...

DANNY *(lasă ghitara pe masă. Ieşind, în dormitor):* Care din ele, că am adus două?

MADONA *(după el):* Amîndoua, să-ncercăm...

DANNY *(revine imediat cu d:uă măşti pe deget şi cu două dominouripe braţ):* Pe care îl punem! Pe ăsta negru, sau pe ăsta bleu?

MADONA: Pe cel negru. Se asortează mai bine cu costumul. Şi masca, tot neagră. *(îi prinde masca la ceafă şi-l ajută să-mbrace dominoul.)* Acuma ia-ţi şi ghitara...

DANNY *(ia ghitara şi o poziţie romantico-comică de trubadwt în exerciţiul funcţiunii. începe să cînte):* •

Sub balcon eu ţi-am cîntat o serenadă,
Cea dintîi şi cea din urmă-n viaţa mea...
Sus pe cer se-oprise luna să mă vadă etc...

(După ce termină strofa, face o reverenţă galantă.) Domniţă! Noapte bună... Vă las în balconul d-voastră, între stele şi ... glicine, şi mă duc să mă arunc în braţele desfrîului... A propos de scandal... Ştii^ îmi pare rău de iatagan... Dar ghitara-n cap tot i-o sparg. Pa... *(Trece-n vestibul, urmat de Madona, care se opreşte-n uşă.)*

MADONA: Să-ţi închei bine paltonul, să nu răceşti pînă acolo.

DANNY: Am taximetru jos, nici o grijă... Noapte bună...

MADONA: Petrecere frumoasă... *(Danny a ieşit. Madona revine în scenă. Pe faţă i se citeşte, dintr-odată, o mare melancolie. Ar face ceva şi nu ştie ce. Se îndreaptă spre pian, apoi renunţă. Ia o carte „cu semn", aprinde lampa mică de lîngă fotoliu şi încearcă să citească, după ce-a pus în funcţiune aparatul de radio, la care se cîntă muzică de dans languroasă. Ochii îi rămîn duşi, dincolo de pagina deschisă. Lasă cartea. Vine în faţa oglinzii şi se*

•priveşte lung. Apoi are o idee. Ia dominoul bleu, rămas de la Danny, şi îl îmbracă. Se priveşte iarăşi în oglindă, îşi pune şi masca a doua. Se priveşte din nou în oglindă. Muzica de dans continuă tot timpul. Scoate masca şi dominoul. Hotărîrea e luată. Se duce cu ele în dormitor. Revine în scenă, opreşte radioul şi sună).

ANA *(intră imediat):* Să pun masa?

MADONA *(liniştită, pe un ton care nu trădează nici un ptc de emoţie):* Nu! Astă-seară ies în oraş, Ana 1...

Cortina repede.

TABLOUL III

Cîteva ore mai tîrziu, la balul mascat al Soc. „Oboiul". BaruL Aşa cum sînt toate barurile, la balurile mascate ale societăţilor de binefacere. La tejghea, oficiază barmanul şi ajutorul iui. Unul serveşte clienţii de pe scaunele înalte, celălalt, agită sliakeruL Măsuţe mici, cu scaunele asemenea, distribuite după fantezia directorului de scenă. Pe măsuţe, lămpi cu *abatjoururi* insinuante. La măsuţe, clienţi şi cliente, mascaţi. Intrare mare, în fund, acoperită de o draperie. Lumină voit discretă. Serpentine, flori, confetii, ghirlande artificiale. Măştile intră şi ies, circulînd printre mese. La bar, în prim plan, se află Napoleon Bonaparte şi, lîngă el, un fel de mare vizir. Amîndoi beau în linişte. După bătaia gongului, se aude — din culise — muzica de jaz. în sala de dans,, se cîntă un tango. La o măsuţă în planul I, Zuc şi Turi aşteaptă să le toarne chelnerul în pahare. Chelnerul destupă şampania» Zuc e îmbrăcată în d-ra de Lavalliere; Turi, în Ludovic al XIV-lea.

Chelnerul serveşte şampania şi se depărtează.

TURI *(închină, afectînd gesturi regale): Mademoiselle de Lavalliere permmettez-moi de boire mon premier verre de champagne, pour voire bonheur, qui est en mime temps le mien !*

ZUC *(pe acelaşi ton şi cu aceleaşi gesturi «dix-huitieme siecle»): Vous etes royalement galant, Sire!... Vous me rendez*

confuse... (Ciocnesc şi beau, ochi în ochi. Pe sub măşti, fireşte.)

TURI: *Ce soir vous etes belle, comme la lune.*

ZUC: Et c'est le Roi-Soleil qui me le dit!... (Gustă un pic.)

(Danny intră în fund, în momentul cînd cei doi ciocnesc. E îmbrăcat în Pierrot, cu ghitara în badulieră. Caută pe cineva, printre măşti, pînă observă pe Zuc şi Turi. Are o tresărire de satisfacţie. Vine şi se aşază la o măsuţă liberă, în planul I stînga, vis-a-vis de masa celor doi, cu faţa vizibil către ei. Chelnerul 2 se precipită imediat cu cartea de băuturi.)

DANNY *(respinge cartea de băuturi cu un gest blazat):* Ce băuturi ai mai tari?

CHELNERUL 2: Whisky, gin, coniac...

DANNY: Dă-mi o cianură de potasiu.

CHELNERUL 2 *(foarte serios):* Imediat... *(Pleacă, fără ca Danny să-l mai poată opri.)*

ZUC (care e cu faţa spre Danny şi se simte privită insistent): Iară a venit Pierrot-ul ăla! Am impresia că se ţine după noi.

TURI *(care e cu spatele spre Danny, întoarce capiii, se uită la el, apoi revine în poziţia normală):* După mine, în nici un caz.

ZUC *(glumind):* De unde ştii că nu e o femeie în travesti? Vreo favorită de la curtea, majestăţii-voastre.

TURI: întreg Versailles-ul meu s-a adunat într-o singură prezenţă. *Mon coeur et mon royaume, vous appartiennent egalement.*

ZUC: *Ce soir, oui. Mais, demain, quand voire majeste abdiquera de son uniforme?...*

TURI: *Demain, ma majeste sera heureuse de mieux vous aimer, en civil.*

ZUC: Păcat că nu vezi cum se uită tipul. Parcă are faruri de automobil sub mască. Faza mare...

URI *(fără să se întoarcă):* Asta e soarta oricărui Pierrot. Să privească fericirea altora.

ZUC: Nu ştiu de ce, dar mă plictiseşte.

TURI: Nu te mai uita la el...

ZUC: Se uită el la mine. Am impresia că mă recunoaşte...

TURI: Poate vrea numai să te cunoască.

ZUC: Nu cred. De cîteva ori a fost foarte aproape de mine. N-a îndrăznit să-mi spuie nici un cuvînt.

TURI: Timid ca orice Pierrot...

ZUC: Oamenii timizi nu trebuie să vie la bal mascat.

TURI: Dimpotrivă. La adăpostul măştilor îşi pot permite toate îndrăznelile.

ZUC: Aceştia nu sînt timizi. Sînt ipocriţi, sire...

TURI: *Mademoiselle, vous avez encore raison...*

CHELNERUL 2 *(vine foarte serios la Danny):* Cianură de potasiu nu mai este.

DANNY: Atunci dă-mi o sodă caustică.

CHELNERUL 2: Un whisky and soda... Am înţeles. *(Se depărtează.)*

TURI *(cu priviri de amorez versat):* Spune-mi. îţi pare rău c-ai venit?

ZUC: *(cochetă):* Nu fac niciodată lucruri pe care bănuiesc c-o să le regret pe urmă.

DANNY *(face eforturi să audă cît mai bine şi, în acelaşi timp, cît mai discret, ce vorbesc cei doi).*

TURI: *Vous savez, des que je vous ai vue, j'ai eu le coup de foud^e pour vous.*

ZUC *(cu un zîmbet) J'attends Vorage...*

DANNY *(care a auzit, di cu pumnul în masă): Tonnere de Dieu !*

ZUC: Ce-a zis?

TURI: Vorbeşte singur.

ZUC: Cred că e beat.

TURI: Sau îndrăgostit.

ZUC: în orice caz, îmi „tapează" pe nervi. Nu vrei să mai dansăm?

TURI: *Cest mon plus vif deşir... (Se ridică, îi oferă braţul şi dispar, ocolind raza vizuală a lui Danny.)*

CHELNERUL 2 *(aduce lui Danny paharul cu whisky):* A sosit soda caustică, coane...

DANNY *(ducîndu-l la gură):* Mai adu-mi una!... *(Bea. Din cauza asta şi din cauza unui grup care s-a interpus, n-a observat dispariţia lui Zuc şi a lui Turi.)*

CHELNERUL 2: Imediat... *(Se depărtează.)*

(Danny bea tot paharul. Observă apoi că cei doi au plecat, li caută cu privirea în mulţime, apoi iese repede

după ei. în uşă se încrucişează cu un monom de măşti, care intră sărind şi cîntînd Danny se strecoară printre măşti cu oarecare nervozitate.)

O MASCĂ *(lui Danny):* încet, şefule, că ne strici monomul!

(Masca din coada monomului, care are o mîna liberă, îi aruncă un pumn de confeti în faţă, Danny face un gest de supărare, renunţă însă la replică şi preferă să scape din slrînsoarea monomului. Monomul începe să ocolească mesele din bar, urlînd şi ţopăind. Madona apare în uşă, mascată şi îmbrăcată în dominoul bleu lăsat de Danny.)

MASCA DIN CAPUL MONOMULUI: Uite măscuţa bleu! puneţi mîna pe ea! *(Mbnomul, care şi-a terminat turul în bar, a ajuns din nou la uşă. Cîteva mîini se desfac, apucă pe Madona, care face gesturi să scape şi o tîrăsc cu sila afară, încadrată în monomul reconstituit,)*

NAPOLEON *(adresh.du-se Marelui vizir de alături):* Mare plictiseală la balul ăsta! Cred că abdic şi mă duc la Sf. Elena...

TURCUL: Soţia d-voastră, probabil...

NAPOLEON: S-ar putea zice, fiindcă ea mi-a mîncat zilele.

TURCUL *(se întinde să aprindă o ţigară):* îmi permiteţi?

NAPOLEON: Poftim, effendi. Mi se pare că sînteţi costumat în turc, nu?

TURCUL: Am aceeaşi impresie...^ *(A aprins.)* Mulţumesc...

NAPOLEON: Sabalaerusum!... *(îl salută, româneşte, la bicorn.)* Dar unde aţi găsit acest costum?

TURCUL: îl am de la căderea Constantinopolului.

NAPOLEON: Unde vine prăvălia asta?

TURCUL: în evul mediu pe dreapta. *(Privindpe Napoleon ironic.)* Dar d-ta în ce eşti costumat?

NAPOLEON *(aducînd mîna, cu un gest napoleonian la piept):* în libelulă!... *(îi întoarce spatele jignit şi îşi termină paharul.)*

:JN MARCHIZ *(către o păstoriţă, cu care e la masă, arâtîndu-i o masă de alături, la care se află un înger-femeie şi un drac-bărbat):* Ia uită-te la ăia doi. „înger şi demon"!

PĂSTORIŢA *(cultă):* De Vlahuţă...

MARCHIZUL *(superior):* Pardon! De Delavrancea...

PĂSTORIŢA: A, da, aşa e! Care a scris *Fire de tort. (Priveşte pe cei doi.)* Mi se pare că dracul e cam slab de înger...

MARCHIZUL: în schimb, îngerul e plin de draci...

DANNY *(intră câutînd pe Zuc. Dezamăgit că a pierdut-o, s? reaşază la masa lui).*

CHELNERUL 2 *(cum îl vede, se prezintă cu un al doilea pahar de whisky):* Poftiţi...

MADONA *(apare în uşă, plină de confeti şi de serpentine. Se observă că l-a urmărit pe Danny. Se apropie direct spre masa lui):* E voie, Pierrot? *(Gest spre scaumil care mai e liber la masă.)*

DANNY *(cu un gest banal şi, pînă la un punct, amabil):* Vă rog...

MADONA *(se aşază. Se observă că nu e destul de stăpînă nici pe vocea, nici pe gesturile ei):* Te-am deranjat din reverie?

DANNY: Nu, duduie...

MADONA: Coniţă...

DANNY: Mă rog, dacă ţii la precizări!... *(O pauză. Danny gustă din pahar.)*

MADONA: Ştii că te-am urmărit toată seara...

DANNY *(totuşi agreabil surprins):* Pe mine! De ce?

MADONA: Eşti singurul Pierrot reuşit din tot balul...

DANNY: Aa!... îţi place costumul?' •

MADONA: Şi, mai ales, cum îl porţi. Siiii...

DANNY: Şi mai ce?

MADONA: Şi fiindcă esti singur si suferi...

DANNY: Cine suferă? Eu?

MADONA: Da!... Ca un adevărat Pierrot!... Trebuia însă să te costumezi în Othelo...

DANNY: De ce?

MADONA: Pentru că Othelo personifică gelozia.

DANNY: Văd că eşti foarte perspicace. *(Ridică ironic paharul.)*

MADONA: Ai putea să mă tratezi si pe mine cu un pahar de...

DANNY: De ce?

MADONA: De ceva de băut...

DANNY: Ce preferi?

MADONA: Ceva tare de tot...

DANNY: Cianură de potasiu nu mai este...

MADONA: De unde ştii?

u

DANNY: Am cerut eu şi nu mai are...
MADONA: Prin urmare ai şi idei funebre?
DANNY: Da. Sînt în pline funeralii morale.
MADONA: Atunci, poate, te plictisesc...
DANNY: Din contra. Ai început să mă amuzi. *(Bătaie din palme. Chelnerul 2 se prezintă.)* Amice! O sticlă *de* şampanie, te rog...
CHELNERUL: Imediat, vă rog... *(Dispare.)*
DANNY: Ia spune! Cine eşti?
MADONA: Nu se vede? Un 'domino bleu!
DANNY *(privind-o):* Trebuie să fii foarte frumoasă pe dedesubt.
MADONA *(glumiră):* Nu sînt indiscretă...
DANNY: în orice caz, cu tot dominoul dumitale, am observat că ai o siluetă admirabilă.
MADONA: Cînd ai observat?
DANNY: Adineauri, cînd circulai printre mese. Şi ai un. mers!!! Ce faci în civil?
MADONA: Iubesc.
DANNY: Profesionistă?
MADONA: Nu! îndrăgostită.
DANNY: Şi fericitul cîştigător e aici?
MADONA:'Da...
DANNY: Atunci de ce nu eşti cu el?
MADONA: Fiindcă el nu ştie că sînt aici.
DANNY: Vrei să-i faci o surpriză?
MADONA: Nu i-ar fi deloc agreabilă. E în compania unei femei, cu care e pe cale să mă înşele. Pe mine mă crede, cuminte, acasă.
DANNY *(interesat şi copilăros):* Extraordinar!...
MADONA: Nu găsesc nimic extraordinar fiindcă un bărbat îşi înşală...
DANNY: Nu! nu vorbeam de asta... Vorbeam de altceva... Şi-1 laşi să te înşele?
MADONA: Pînă în clipa cînd mi s-o părea potrivit să-1 împiedic...
DANNY: Şi cum vrei să-1 împiedici? îi faci scandal?
MADONA: Doamne fereşte... S-ar simţi onorat.
DANNY: Ba eu, în locul d-tale, i-aş da două perechi de palme şi l-aş da afară din bal.
MADONA:'Am alte mijloace, mai sigure...
DANNY: Vitriol?
."MADONA: Nu!... Ceva cu mult mai eficace şi mai elegant..
DANNY: Revolver?
MADONA: NU! Şi mai tare. O să-1 fac gelos...
DANNY *(dezamăgit):* Cum o să-1 faci gelos de vreme ce nu ştie că eşti aici?
MADONA: O să afle. Mă demasc numai pentru el... Fără să-i dau impresia că l-am recunoscut... Pe urmă, încep să flirtez cu alţii. De exemplu, cu dumneata...
DANNY: Nu, nu, mulţumesc... Caută-ţi alt cavaler. Armura asta a mea e foarte subţire. *(Arată costumul.)* Nu rezistă la pumni. *(Un timp reflectează la ceva.)* Dar să ştii că ideea asta de a-1 face gelos nu e rea!
MADONA: Nu-i aşa? E numai banală.
DANNY: Şi crezi că dacă-1 faci gelos o să renunţe să te mai înşele?
MADONA: în orice caz o să sufere în amorul lui propriu. Şi pentru un bărbat asta e foarte mult.
DANNY: Te iubeşte?
MADONA: Nu ştiu. E o ocazie foarte bună să-i verific şi sentimentele.
DANNY: Ştii că eştî foarte şmecheră...
MADONA: Ca orice femeie.
CHELNERUL 2 *(aduce şampania şi serveşte în două cupe, apoi pleacă).*
MADONA *(închină):* în sănătatea d-tale, Pierrot!
DANNY: *(acelaşi joc):* Succes, Domino bleu!... *(Bea puţin, apoi ramine pe gînduri şi aprinde o ţigară.)*
MADONA *(bea toată cupa).*
DANNY: Da' ştiu că ţi-a fost sete!...
MADONA: De răzbunare... Şi pentru asta, cîteva păhărele nu strică. Ca să am mai mult curaj...
DANNY *(bea restul din pahar şi-şi umple altul):* Da, da, cîteva păhărele nu strică deloc. *(Bea.)*
MADONA: Mie nu-mi mai pui?
DANNY: O! Pardon! *(îi toarnă şi ei, apoi fumează, preocupat de un gînd.)*
MADONA: La ce te gîndeşti?
DANNY: Mă gîndeam la ideea dumitale!... Nu e rea deloc!...
.MADONA *(observă pe Zuc şi Turi, care au reintrat şi îşi reiau locurile la masă):* Cred chiar c-a sosit momentul să

mi-o pun în aplicare. *(Priveşte pe Danny, care, observîndu-i a tresărit.)* îmi beau paharul şi mă duc... A sosit momentul să mă demasc... *(Bea puţin, apoi se ridică.)*

DANNY *(a luat o hotărîre subită):* Nu! Nu pleca, te rog! Mai stai cîteva minute.

MADONA *(se reaşază):* Dacă-ţi face plăcere...

DANNY *(e, întîi, agitat, apoi', după o mică reflecţie, hotărît):* Domino-bleu!

MADONA: Poftim!

DANNY: Vrei să-mi faci un serviciu?

MADONA: Dacă pot, bucuros...

DANNY: Vreau să fac o farsă cuiva şi am nevoie de concursul dumitale. *(în timpul acestor replici, Zuc şi Turi şi-au umplut paharele şi, foarte aproape unul de altul, închină, ca nişte îndrăgostiţi.)*

MADONA: Spune-mi, ce să fac?

DANNY: Uite! Eu mă ridic de la masă şi, cînd ajung în dreptul mesei aceleia de colo *(arată masa lui Zuc şi Turi),* mă strigi tare: Danny!

MADONA: Aşa te cheamă?

DANNY *(minte prost):* Nuuu! Aşa îl cheamă pe altcineva» pe un prieten al meu, cu care persoana care e la masă cu tipul, flirtează fără ştirea lui.

MADONA: Am înţeles... Şi cum ai zis să-ţi spun?

DANNY: Danny\

MADONA *(pronunţă numele cu multă tandreţe):* Danny!... E bine?

DANNY: Foarte bine. Dar mai tare, ca s-audă...

ZUC *(lui Turi, încet):* în sfîrşit! Pierrot şi-a găsitColombina. Nici nu se mai uită la noi.

TURI: Am impresia că regreţi...

ZUC: *Sire! Vous n'est pas du tout psychologue...*

TURI: *Comme tous Ies amoureux, ma fille... (închină şi bea.)*

MADONA: Ştii că e prima dată cînd particip la o farsă! Dealtminteri am impresia că astă-seară tot ce fac, fac pentru prima dată.

DANNY *(care n-o mai ascultă, fiind atent la Zuc şi Turi, care beau):* Gata! Fii atentă!... *(Se ridică şi trece spre masa lui Zuc şi Turi. Cînd ajunge în imediata apropiere a lor, afectînd un aer degajat de neinteres, Madona strigă.)*

MADONA: Danny!

DANNY *(se întoarce cît mai firesc cu putinţă spre Madona, făcîndu-se că cei doi nici nu există pentru el):* Da, cherie... Viu imediat... *(Se strecoară repede printre mese şi iese prin fund.).*

ZUC *(a încremenit. Se uită după Danny):* El e! Danny *(Foarte agitată.)* El e! Precis! Uite-i mersul, silueta!... Ai văzut de ce mă atrăgea? Parcă aveam o presimţire.

TURI *(nu mai e în apele lui):* Păstrează-ţi calmul... Altminteri te demaşti. Fă-te că n-ai observat nimic.

ZUC *(aproape vulgară):* Şi dacă mă demasc, ce? Va să zică, domnul Danny e la bal mascat fără ştirea mea? „Chirie !" ai auzit cum i-a zis? Hai după el!... *(Enervată, se ridică şi vrea să-l tragă pe Turi de mînă după ea.)*

TURI *(se debarasează, vexat): Quant ă moi, je prefere rester seul.*

ZUC: *A vâtre aise !... (Iese repede, făcîndu-şi cu greu loc prin lume.)*

(Madona a urmărit toată scena dintre Zuc şi Turi, sorbind din pahar. Turi bate din palme imediat după ieşirea lui Zuc. Chelnerul se prezintă.)

TURI: Plata, te rog. Repede...

CHELNERUL: Imediat. *(începe să facă plata.)*

NAPOLEON *(coboară de pe scaunul de la bar, aruncă o privire cuceritoare printre mese, observă pe Madona singură şi se apropie de ea):* Singură, măscuţă?

MADONA: îmi aştept partenerul...

NAPOLEON: Care? Ghitaristul în alb?

MADONA: Da.

NAPOLEON: Să-ţi trăiască... Pînă vine, însă, îmi dai voie să-ţi ţiu eu de urît?

MADONA: Nu mi-e urît deloc...

NAPOLEON *(se aşază totuşi):* Nu vrei să-ti ridici măscuta niţel?

MADONA: N-am mai fi la bal mascat atunci...

NAPOLEON: Oricît. Dar matale eşti mai mascată decît toţi.

MADONA: Poate am motivele mele...

NAPOLEON: Te pomeneşti că-i fi urîtă.

MADONA: Tot ce se poate.

(Turi achită nota chelnerului 1 şi pleacă.)

NAPOLEON: Ştii că mi s-a întîmplat şi mie o dată să mă păcălesc c-o mască. Acum cîţiva ani, la balul presei. Mă îmbrăcasem în Guttenberg şi cum eram singur şi mă plictiseam ca şi acuma, am flirtat toată noaptea cu o măscuţă care mă agăţase la bufet... Că, la bufet, e bine de agăţat. Foamea e mama amorului. Ei bine,, toată noaptea n-a vrut, domnule, să-şi scoată masca, cu nici un chip. La sfîrşitul balului, dimineaţa, ne urcăm într-un taximetru şi pornim. Dar nu la ea acasă, că zicea că e măritată. La Şosea! Să luăm, mă-nţelegi, puţin aer... *(îşi toarnă şampanie în paharul lui Danny.)*

MADONA: A băut altcineva din pahar, domnule Napoleon.

NAPOLEON: Ehe! După cîţi am băut eu în campaniile mele... *(Bea.)*

MADONA *(ca să scape de el):* Şi cine era masca?

NAPOLEON: Stai să vezi! Opresc la Minovici şi fac planul ca să respirăm. „Scoate-ţi masca, măscuţo, zic, să-ţi pătrundă puţin aer curat în organism/' „Ce-mi dai să mi-o scot?" zice ea de colo. „O guriţă dulce, ce să-ţi dau?" zic eu.

MADONA: De dincoace...

NAPOLEON: Exact... „Bine," zice şi îşi scoate masca! „Sărută-mă!" Şi cine crezi matale că era dama? Prinţul Ypsilante, stăpînul meu.

MADONA *(cu o tresărire amuzată):* Cum stăpînul dumitale?

NAPOLEON: Păi am fost şapte ani fecior la el. Eh! Ce farse îmi făcea!... *(Observă pe Danny, care se apropie.)* Acum, mă retrag, că vă vine clovnul... *(Gest spre Danny.)* Sărut mînuşiţele şi scuzaţi dacă v-amderanjat...

MADONA: Mi-a făcut multă plăcere majestate... *(îi face un compliment drăguţ.)*

(Napoleon se depărtează.)

DANNY: *(vine la ea. E vesel, bine dispus, vioi):* Cine era domnul?

MADONA: Napoleon Bonaparte, n-ai observat?

DANNY: Era iubitul dumitale?

MADONA: Nu! *(Casă se amuze de surpriza lui.)* E un tost fecior la prinţul Ypsilante.

DANNY: Cum?

MADONA: Aşa mi s-a prezentat, după ce m-a conversat foarte galant cinci minute.

DANNY *(începe să rîdă, uitîndu-se după Napoleon, care umblă pe la mese, mimînd comic pe Bonaparte):* Daaa!... El e! Georges al nostru. E, nu, că asta e bună!

MADONA: îl cunoşti?

DANNY: Cum să nu-l cunosc? E servitorul nostru.

MADONA: Se vede că e un făcut. La fiecare bal mascat se întîlneşte cu stăpînii. *(Lui Danny, care vrea să-şi toarne.)* Schimbă paharul...

DANNY: De ce?

MADONA: Nu e prudent să bei după dictatori.

DANNY *(face semn chelnerului):* Un pahar curat, te rog. *(Un timp.)* Ah! Dac-ai şti ce mulţumit sînt!

MADON^,: Văd.

DANNY: Şi numai datorită dumitale.

MADONA *(făcînd pe surprinsa):* Mie?

CHELNERUL 2 *(aduce paharul curat şi serveşte pe Danny. Pleacă).*

DANNY *(bea):* Ai fost feea mea binefăcătoare. Mi-ai dat, fără să vrei, o idee excelentă.

MADONA *(acelaşi joc):* Sînt încîntată, dar nu-mi amintesc care.

DANNY: Cu gelozia!... E mai ruptă din rai decît bătaia, pe onoarea mea!

MADONA: Nu înţeleg, ce vrei să spui?

DANNY: Domino bleu! Vrei să fim prieteni astă-seară? Prieteni buni? Nu ştim cine sîntem. Nu ne cunoaştem şi nu se ştie dacă o să ne cunoaştem vreodată. Sîntem două măşti pe care întîmplarea le-a adus aici din motive identice. Şi eu, ca şi dumneata, sînt îndrăgostit. Şi pe mine, ca şi pe dumneata, fiinţa iubită era pe punctul să mă-nşele.

MADONA: Ah!... Domnişoara de la masa de colo?...

DANNY: Da... Şi, datorită teoriei dumitale, am reuşit s-o fac geloasă. Zuc umblă acuma ca o furie după mine.

MADONA: Zuc o cheamă?

DANNY: Da! Ea nu ştie însă că eu am recunoscut-o sub mască, înțelegi?
MADONA: Sigur...
DANNY: Adineauri am dansat cu o mască, la întîmplare, ca să mă vadă ea... Murea de gelozie cînd mă vedea cum o string pe cealaltă în brațe şi îi vorbesc la ureche... Ah! Ce idee mi-ai dat, dominou bleu!... O să flirtez cu toate femeile, o să beau, o să fac nebunii..
MADONA *(încet):* Uite-o!

(Zuc a apărut înfund câutînd, din ochi, pe Danny.)

DANNY: Las-o, las-o! Nu te uita la ea. Fă-te că flirtezi cu mine. Fă pe îndrăgostita de mine!... Te rog, domino bleu... Fă-te că mă iubeşti...
MADONA: Crezi c-o să-mi fie aşa de uşor? *(Rîde sub mască.)*

(Zuc se aşează la o masă lîngă ei. E nervoasă, agitată, deşi caută să pară degajată şi stăpînă pe ea. Tot timpul va trage cu urechea la Danny şi Madona.)

MADONA *(începe să mîngîie, pe masă, mîinile lui Danny):* Dragule!...
DANNY: Mă iubeşti?
MADONA: De mult, Danny!... Te iubesc, ca o nebună, ca o desperată. Nu mai ştiu ce mai fac. *(Cu o sinceritate pe care numai dragostea adevărată o poate pune în cuvinte.)* Tu eşti aerul, eşti lumina. Eşti viața şi moartea mea...
DANNY *(încet):* Nu aşa exagerat, că pe urmă nu^crede...
MADONA *(care nu se mai aude decît pe ea, topită în marea mărturisire):* Pentru tine am venit astă-seară aici... Am evadat din mine însămi, ca să-ți pot spune o dată, numai o singură dată, cît te iubesc. Dragostea mea... Himera mea...
DANNY *(încet, confidențial):* Fără animale sălbatice, că pe urmă crede că mă duci...

(Z^lc foarte enervată, cheamă pe chelner.)

CHELNERUL 1 *(vine imediat):* Poftiți, doamnă!
ZUC: Un coniac mare, te rog... Şi plin!
DANNY *(acelaşi joc):* Auzi! A cerut coniac...
CHELNERUL 1: Imediat, doamnă. *(Se depărtează.)*

MADONA: Danny!... Tu ştii că adorm şi mă trezesc cu tine-n gînd?
DANNY *(tare):* Sigur că ştiu... Şi eu tot aşa!
MADONA: Ştii că brațele mele'te cheamă, buzele mele te strigă... mîinile mele te mîngîie... Mereu... mult... lung...
DANNY *(încet):* Aşa, aşa! Accentuează partea fizică...

(Chelnerul 1 aduce coniacul şi pleacă. Zuc îl duce repede la gură, îl bea duşcă şi se strîmbă.)

DANNY *(încet):* Uite la ea cum bea!...
MADONA: Danny!... Dragul meu!... Noaptea asta e noaptea mea mare!
DANNY *(tare):* Bun! La cîte să viu la tine! *(Trage cu ochiul, să vadă efectul asupra lui Zuc.)*
MADONA: Vii cînd vrei tu, dragule!
DANNY: Atunci, mai bem un pahar de şampanie şi plecăm, da?
MADONA: Da!... Mergem în căsuța mea, care te aşteaptă cu toți ochii la ferestre, ca pe un mire... Ca pe o ultimă primăvară...
DANNY *(pe un al treilea ton, aproape sincer):* Niciodată o femeie nu mi-a vorbit aşa...
MADONA: Pentru că niciodată nici una nu te-a iubit atît.

(Zuc întoarce capul cu dezgust şi aprinde o țigară, foarte nervoasă.)

DANNY *(tonul al treilea):* Păcat că nu e adevărat...
MADONA: Ba e adevărat...
DANNY *(acelaşi joc):* Acum vorbeam serios...
MADONA: Şi eu nu glumeam deloc.
DANNY: Parcă era vorba s-o duci pe ea, nu pe mine? *(Tonul întîi.)* Ce face?
MADONA *(se uită discret la Zuc):* Spumegă, ca un pahar de şampanie frapată.
DANNY: Vrei să mă laşi puțin singur?
MADONA: Da... *(Se reculege.)* Misiunea mea e terminată.
DANNY: îți mulțumesc, domino bleu.
MADONA *(se ridică încet):* Şi eu, Pierrot...
DANNY *(încet):* Dumneata* de ce?
MADONA: Fiindcă m-ai ajutat să-ți fac o declarație de dragoste... *(Fuge repede printre măşti.)*

DANNY: *(tare, după ea):* Te aştept aici...
ZUC *(trece brusc şi se aşază la masa lui):* N-ai s-aştepţi pe nimeni...
DANNY *(făcînd pe surprinsul):* Cine mă poate împiedica?
ZUC: Eu.
DANNY: Domnişoara de Lavalliere, dacă nu mă-nşel? *(Ironic.)* Cum se face că aţi rămas fără ilustrul d-voastră * partener? Regele Soare s-a eclipsat?
ZUC: Ce cauţi aici?
DANNY: Aveţi un ton foarte puţin *dix-huitieme siecle,* duduie!
ZUC: Danny? Te-am întrebat ce cauţi aici!
DANNY *(jubilează interior):* O! Domnişoara mă cunoaşte?! în cazul ăsta, partida nu e egală. Cu cine am plăcerea?
ZUC: Cu mine!... *(Scoate masca.)*
DANNY *(făcînd pe surprinsul):* Zuc! Tu?
ZUC: Ce cauţi aici?
DANNY *(pe 'tonul lui normal):* Dar tu ce cauţi?
ZUC: Eu te-am întrebat pe tine.
DANNY: Şi eu te rog să-mi răspunzi...
ZUC: Cine era femeia cu care ai vorbit adineauri?
DANNY: Nu stiu. O mască!
ZUC: Minţi. Am auzit tot. Te iubeşte de mult. Vă cunoaşteţi de mult. Astă-seară te duci la ea. *(Nu se mai poate domina)* Să-ţi fie ruşine! Escroc sentimental...
DANNY: Nu ridica tonul,'te rog...
ZUC: Ridic ce vreau!... Va să zică, faci pe supăratul pe mine, ca să rămîi liber şi să profiţi de libertate în modul cel mai josnic cu putinţă! Să vii la bal mascat, cu metresele tale?
DANNY: Habar n-am cine e! Dar dacă femeia mă iubeşte, nu pot s-o împiedic... Şi-apoi, astă-seară eram liber. Te-am căutat toată ziua.
ZUC: N-am fost acasă...
DANNY: Am chemat de douăzeci de ori la telefon.
ZUC: Minţi! Ai chemat numai de cinci ori. Eram lingă telefon.
DANNY: Cum era să fii lîngă telefon cînd n-ai fost acasă?
ZUC: Treaba mea... Va să zică, a trebuit să fii mascat ca. să te arăţi asa. cum eşti într-adevăr... Bine, domnul meu! îmi pare bine că m-am convins... că m-am luminat definitiv...

DANNY *(începe să scadă jocul):* Tot tu vorbeşti?
ZUC *(printre dinţi):* Mizerabile! Să nu crezi că nu te-am văzut cum flirtai cu toate... Cum o strîngeai în braţe pe japonezoaica aia. Fason de domnişoară Butterfly!... Crizantemă de foiţă! Şi dominoul bleu! Fată de prăvălie!...
DANNY: Dar, dacă nu sînt indiscret, dumneata ce cauţi aici?
ZUC *(cu aerul cel mai senin din lume):* Am venit să te urmăresc.
DANNY: Pe mine?
ZUC: Eram sigură că te prind.
DANNY: Şi Ludovic al XIV-lea ce hram ţine, mă rog?
ZUC: El nu contează! E o reconstituire istorică.
DANNY: Daaa!? Şi constituirea a început de ieri seară, de la nunta lui Angele... Din seră...
ZUC: Aaa! *(Revoltată.)* Va să zică, m-ai spionat!... Eşti cel mai vulgar dintre oameni!...
DANNY: Şi tu cea mai inocentă dintre femei. *(Printre dinţi.)* Ce cauţi aici cu Turi?
ZUC: Nu puteam să viu singură după tine la bal mascat....
DANNY: Dacă aş avea iataganul la mine, te-aş nimici.
ZUC: Mă mai şi ameninţi acuma? Tot tu? Ei bine,, eşti revoltător! în orice caz, bine că ne-am lămurit...' Cred că e inutil să-ţi spun că începînd din clipa asta chiar totul s-a sfîrşit între noi.
DANNY: Cum? în loc să-ţi ceri iertare, ameninţi?
ZUC: Să-mi cer iertare? De ce? Fiindcă mă spionezi tot timpul, fiindcă mă înşeli pe toate drumurile, fiindcă îmi faci scene de gelozie toată ziua şi m-ameninţi la fiecare cuvînt cu despărţirea!? Foarte bine. N-avem decît să ne despărţim... Avem cea mai fericită ocazie... *(Se ridică.)* Adio...
DANNY: Nu pleca.
ZUC: Nu mă mai opreşte nimeni şi nimic.
DANNY *(simte că pierde terenul de sub picioare)* : Fii rezonabilă, Zuc... Ia loc, să ne explicăm...
ZUC: N-am nevoie de nici o explicaţie... Mai clar ca aşa nu se poate...

DANNY: Am venit aici după tine... Te-am auzit aseară, cînd ți-ai dat întîlnire cu Turi... Şi-am venit să te apăr. Să te-mpiedic la timp să faci o prostie...

ZUC: Şi ca să fii şi mai sigur de reuşită, ți-ai adus metresa cu tine.

DANNY: Am vrut să te fac geloasă, ca să te recîştig.

ZUC: Eu geloasă?... Ha! Ha! Confunzi noțiunile, tinere!... *(Superioară.)* Sînt numai mîndră. Aşa că... de azi înainte, uşa mea este închisă, iar telefonul meu deranjat!... *(constată că domină situația şi profită.)* V-am salutat... *(Vrea să plece.)*

DANNY *(se ridicaşi o prinde, în drum, de mînă):* Zuc!... Iți jur că totul n-a fost decît o farsă!

ZUC: Fii mulțumit că ți-a reuşit perfect!... Dă-mi drumul, te rog...' *(îşi degajează mîna şi trece spre masa unde a stat cu Turi.)*

DANNY: *(se ține după ea):* Zuc!... Înțelege...

ZUC: Am înțeles tot... Fericită idee am avut să viu la bal mascat... Te-am demascat. Te-am cunoscut aşa cum eşti cu o clipă mai devreme. înainte de a-mi lega viața de un cinic şi de un satir...

DANNY *(se aşază pe scaunul pe care a stat Turi):* Nu mă mai iubeşti?

ZUC: Mai e nevoie să ți-o spun? Faptul că mă aflu aici cu un alt om e destul de concludent...

DANNY: Iartă-mă, Zuc... *(Vrea să-i ia mîna, ea o retrage.)*

ZUC: Domnule, îți atrag atenția că nu sînt obişnuită să stau la masă cu Oameni necunoscuți, nici chiar la bal mascat.

(Turi apare în fund şi, cînd vede pe Zuc cu Danny, face un gest de retragere.)

ZUC *(a zărit pe Turi):* Şi, ca încheiere a regretabilei noastre aventuri de dragoste, te previn că o să mă răzbun. *Et plus vite que ga. (Strigă.)* Turi! Vreau să dansez!... *(Se duce spre Turi, care a rămas pe loc, destul de stânjenit.)*

DANNY *(un gest, fără putere, după ea):* Zuc, nu pleca!... *(Gestul îi rămîne în gol. Se aşază la masa lui Zuc, cu capul îngropat în palme, şi rămîne aşa, abătut, singur cu cei 20 de ani ai lui).*

CHELNERUL 2 *(se apropie):* Ați dorit ceva?

DANNY *(fără să schimbe poziția):* Dă-mi şampanie!... *(îşi reia poziția. Chelnerul pleacă.)*

MADONA *(apare după puțin şi se apropie de el. Ezită o clipă, apoi pune mîna uşor pe capul lui Danny):* Singur?...

DANNY *(ridică ochii. O recunoaşte parcă cu greu):* Da! Şi datorită numai dumitale...

MADONA *(dîndu-şi seama că s-a petrecut ceva important):* Ce s-a întîmplat?

DANNY *(amărît şi cu oarecare reproş):* Faimoasa dumitale teorie!

MADONA: Da...

DANNY: Zuc s-a despărțit de mine...

MADONA: Serios?

DANNY: Foarte serios. Eu o cunosc foarte bine. De data aceasta n-a glumit. Ireparabilul s-a produs...

MADONA: Asta înseamnă că nu te iubea îndeajuns...

DANNY: Sînt convins că nu mă iubea deloc...

MADONA: îmi pare rău, că, fără să vreau, am fost autoarea acestei despărțiri...

DANNY: Da. Poate că e mai bine că s-a întîmplat aşa...

CHELNERUL 2 *(aduce şampanie, serveşte şi se depărtează).*

MADONA *(pune întrebarea cu teamă, mai mult pentru ea):* Suferi?

DANNY: Nu ştiu exact. Cine ştie, dacă nu se întîmpla aşa, acuma, mai tîrziu despărțirea ar fi fost mai grea şi, poate, mai dureroasă... M-aş fi însurat cu Zuc... Poate am fi avut copii... în sfîrşit! Să nu mai vorbim de asta. Să bem mai bine, domino bleu! *(Face un efort să pară vesel şi calm.)* Noroc!...

MADONA: Din toată inima... *(Bea puțin.)*

DANNY *(după ce a băut tot):* Dar dumneata ce-ai făcut? i-ai pus teoria în practică?

MADONA: Nu! Am renunțat...

DANNY: Ai fost mai prudentă ca mine...

MADONA: Nu! Mi-am dat seama că nu eram sinceră cu mine. Că nu-l iubeam.

DANNY: Da!? Şi cînd ți-ai dat seama de asta?

MADONA: Adineauri, cînd îți spuneam dumitale că te iubesc...

DANNY: Ai jucat rolul perfect...

MADONA: Păcat, că rezultatul n-a fost pe măsura rolului.

DANNY: Si-acuma ce-ai de gînd să faci cu „iubitul" dumitale?

MADONA *(cu intenție):* Să-i redau libertatea. Fără scene, fără complicații. Tot așa de agreabil ca și în clipa cînd mi-a încredințat-o.

DANNY: Ești o mare înțeleaptă.

MADONA: De ce „fmalurile" să fie întotdeauna mai triste decît începuturile? De ce ceremonialul, ca să zic așa, să fie atît de deosebit? între oameni care o înțeleg cu adevărat, dragostea trebuie să se sfîrșească tot atît de frumos cum a început...

DANNY: Vorbe!...

MADONA: De ce? Despărțirea nu vine decît atunci cînd dragostea nu-și mai ajunge ei însăși. E copilul legitim al dragostei moarte.

DANNY: O moarte e totuși moarte.

MADONA: Pentru cei care nu văd cîtă viață rămîne în urma ei! Și dumneata, Pierrot, trebuie să vezi asta. Ești atît de tînăr!... în clipa asta, inima dumitale nu poate, nu trebuie să sufere. E prea tînără, prea. puternică, pentru ca, dintr-o rană trecătoare, să poată păstra măcar o cicatrice.

DANNY: Mai întîi că nu sufăr... Sînt numai plictisit, și atîta tot. Dar cu cîteva pahare de șampanie și cu concursul dumitale binevoitor, o să treacă și asta...

MADONA: Atunci să le bem... *(Toarnă ea șampanie.)*

DANNY *(închină):* Pentru iubirile noastre defuncte! Noroc!

MADONA: Idem.

DANNY: *Le roi est mort, vive le roi!... (Se oprește din băut și pune brusc paharul pe masă.)*

MADONA: Ce este?

DANNY: Mi-am adus aminte de Ludovic al XIV-lea. Noapte'a asta trebuie neapărat să-1 fac un Sfîntul Bartolomeu... *(Din culise se aude un semnal de trîmbiță. Lumea din bar se ridică de la mese și iese în fugă).* Aa!... E semnalul de scoaterea măștilor!... Se alege „regina balului"... *(Aproape tandru.)* Sînt foarte curios să te văd fără mască, domino bleu!

MADONA: Eu nu-mi scot masca...

DANNY: E ora unu!... Și, la unu, toată lumea trebuie să-și scoată masca...

MADONA: Dacă e obligatoriu, prefer să plec...

DANNY: Obligatoriu nu e... Așa e uzul.

MADONA: Dacă vrei să mai stăm împreună, să nu-mi ceri să-mi scot masca...

DANNY: Dar eu să mi-o scot?

MADONA: Mi-e egal. Te bănuiesc cum trebuie să fii și asta> ajunge.

DANNY: N-aș putea să spun același lucru. Tot ce pot să spun e că ai o siluetă magnifică. Niște ochi stranii și o voce cum n-am mai auzit în viața mea...

MADONA: Poate că ai auzit, dar n-ai băgat de seamă.

DANNY: Nu, nu, precis. N-am auzit. Și mai ai ceva. Un parfum minunat.

MADONA *(are o tresărire de emoție):* E un parfum destul d& banal...

DANNY: Nu e adevărat. Eu cunosc toate parfumurile din lume, dar pe ăsta nu l-am întîlnit în viața mea.

MADONA *(liniștită):* Poate că l-ai mai fi întîlnit, dar nu l-ai remarcat.

DANNY: Nu, nu, precis. Un parfum ca ăsta nu se uita-

MADONA: Depinde și cine se parfumează cu el.

DANNY: Cum se numește?

MADONA: *Heliotrope !...'*

DANNY: Nici n-am auzit de-așa ceva. Franțuzesc!

MADONA: Ca orice parfum adevărat.

DANNY *(închină):* Pentru parfumul dumitale... Nu bei?"

MADONA: Nu mai pot! Am început să amețesc. Niciodată n-am băut atît.

DANNY: Astă-seară trebuie să bem.

MADONA: Vrei să mă-mbăt?

DANNY: Nu! Vreau să-ți văd mereu buzele. Numai cînd bei ți le întrezăresc prin dantela măștii...

MADONA: Adevărat! La asta nu m-am gîndit..

DANNY: Ai o gură de madonă!

MADONA *(o tresărire):* Poftim?

DANNY: Bea!

MADONA: Nu! Numai dacă întorci capul. Acuma., cînd știm că-mi privești buzele, nu mai pot să beau în fața dumitale.

DANNY: Ce pudoare!
MADONA: Prudenţă, Pierrot!
DANNY: Bine!... Uite că mă întorc. *(Vorbeşte cu capul întors în timp ce Madona bea.)* Gata?
MADONA: Da!
DANNY *(se întoarce):* Vrei să-ţi spun ceva?
MADONA: Orice...
DANNY: Dar jură că mă crezi!
MADONA: Depinde...
DANNY: îmi pare rău că ce mi-ai spus adineauri nu e adevărat.
MADONA: Ce ţi-am spus adineauri?
DANNY: Cînd'mi-ai făcut declaraţia de dragoste ca s-audă Zuc.
MADONA: Eu ţi-am făcut-o ca s-auzi dumneata.
DANNY: Niciodată n-am auzit din gura unei femei accente atît de sincere.
MADONA: Pentru că erau.
DANNY: Eşti actriţă?
MADONA: Numai pentru propriile mele roluri.
DANNY: De ce rîzi de mine?
MADONA: Dacă mi-aş ridica acum masca, ai vedea că nu rîd deloc.
DANNY: Ridic-o, să mă conving.
MADONA: Nu! Datorită numai măştii acesteia pot fi acum aici, lîngă tine. îţi pot vorbi. Ţi-am putut spune că-mi eşti drag.
DANNY *(nu crede nici o vorbă):* Parcă spuneai că eşti îndrăgostită de altul.
MADONA: Am minţit. Am venit numai pentru tine.
DANNY *(acelaşi joc):* Da? Dar de unde ştiai c-o să viu?
MADONA: De la Zuc...
DANNY: Te-am prins. Zuc nu ştia.
MADONA: Ştiam că vine ea şi am bănuit c-o să fii şi tu.
DANNY: Şi după ce m-ai recunoscut?
MADONA:'Te-ai divulgat singur... De altminteri, te-aş fi recunoscut, oricum, sub orice mască... Te cunosc atît de bine...
DANNY: Mă cunoşti de mult?
MADONA: Da!

DANNY *(pe linia lui):* Eşti prietenă cu Zuc?

MADONA: într-o oarecare măsură. Şi numai fiindcă o iubeşti tu.
DANNY: N-o mai iubesc... Am impresia că nici n-am iubit-o vreodată.
MADONA: Şampania îşi face efectul.
DANNY: Şi binevoitorul dumitale concurs, datoria. Spune cine eşti, domino bleu. Altminteri cred că-ţi baţi joc de mine.
MADONA: Nu, Danny, nu-mi bat joc de tine. înţelege însă că, numai la adăpostul măştii îţi pot spune tot. De aceea să nu mă întrebi cine sînt şi să nu-mi ceri să-mi scot masca. Altminteri plec imediat. îmi făgăduieşti?
DANNY: îti făgăduiesc. Spune-mi numai un singur lucru.
MADONA: Care?
DANNY: Eu te cunosc?
MADONA *(categoric):* Nu!
DANNY: Nu te-am văzut niciodată?
MADONA: Dacă nu mă cunoşti, e ca şi cum nu m-ai fi văzut niciodată.
DANNY: Eşti măritată?
MADONA: Da! Şi-acuma gata. Nu mai spun nimic. Dă-mi să beau.
DANNY *(toarnă în pahare):* O ultimă întrebare, te rog. Soţul tău e aici în bal?
MADONA: Nu!
DANNY: Atunci, teoria pe care mi-ai ţinut-o la început, cu gelozia?
MADONA: Era pentru tine. Am venit să te-mpac cu Zuc. Credeam c-o iubeşti într-adevăr şi vream să fii fericit. Fiindcă tot ce am eu mai de pret pe lume e fericirea ta.
DANNY: Dacă tot ce-mi spui nu e o simplă „tachinărie" de bal mascat, de ce vrei să rămîi, pentru mine şi mai departe o umbră? O necunoscută? Dumneata, care vorbeai adineauri de dragoste aşa cum vorbeai, de ce te contrazici?
MADONA: Vorbeam de dragostea altora... A mea nu putea fi decît aşa.
DANNY: De ce?
MADONA: Fiindcă nu e la fel cu a altora... Viaţa mea e astfel hotărîtă, că nu se mai poate schimba nimic... Dra-

gostea mea trebuie să rămînă în umbră. Scoasă la lumină, ar muri prin însuşi contactul cu ea. Or, eu trăiesc numai cu dragostea mea. E singura justificare a unei existențe care nu mă mai interesează de mult.

DANNY: îți jur că nu pricep nimic.

MADONA: E şi greu, Danny, recunosc. Vezi tu? Sînt oameni care se nasc ca să trăiască sub semnul unui destin care e dincolo de cunoaşterea şi înțelegerea lor. Sînt oameni care se nasc ca să trăiască alăturea de viață. Eu fac parte din aceştia. Asta e tot.

DANNY *(fără intenție de glumă):* Ai vreun defect fizic?

MADONA *(cu un surîs în cuvinte):* Nu cred... Am însă unul moral.

DANNY: Care?

MADONA: Am ceva în mine, în sîngele meu, în mintea mea, ştiu eu cum să-ți spun, în ființa mea întreagă, care m-a obligat — peste judecată şi voință — să trăiesc o viață moartă... Asta e cuvîntul cel mai potrivit: o viață moartă.

DANNY: Nu te supăra, dar cred că eşti bolnavă de nervi.

MADONA: Mi-a mai spus-o cineva astăzi chiar...

DANNY: Un doctor?

MADONA: Nu! Doctorii mă găsesc perfect sănătoasă. Mi-a spus-o un prieten mai în vîrsta... Şi mi-a spus-o şi o prietenă mai tînără... şi bucătăreasa mea chiar. O femeie simplă... Şi mi-o spune toată lumea care mă cunoaşte... Fiecare, pe limba lui, caută să mă convingă că viața adevărată nu e ceea pe care o trăiesc eu.^Ca şi cum' eu n-aş şti! Ca şi cum eu n-aş fi convinsă că ei şi viața au dreptate. Ori de cîte ori am încercat însă să evadez din mine, o forță nevăzută mi-a paralizat elanul. Astăzi însă nu ştiu ce s-a întîmplat. Mi s-a vorbit atîta de dragoste!... Pe toate tonurile, de toate felurile... Jignitoare, ca a prietenului meu în vîrsta; pasională, ca a prietenei mele mai tinere; nebunească, ca a altui amic al meu tînăr; vulgară, ca a bucătăresei mele... încît am simțit în mine ca un fel de bătaie de aripi nevăzute, ca un îndemn puternic care mă chema din adîncuri, şi rezultatul, iată-l: am venit aici... Să te caut... să-ți vorbesc... Nu mă mai recunosc, Danny... Astă-seară sînt altă femeie. De aceea şi pot să vorbesc de mine cealaltă... ca de o amintire! Ah! Aş vrea ca noaptea asta să nu se mai termine niciodată'.

DANNY *(cu un elan sincer):* Draga mea...

MADONA *(copilăreşte aproape):* Cum mi-ai zis?

DANNY: Aşa mi-a venit să-ți spun. Pentru că, într-adevăr, mi-eşti foarte dragă în clipa asta. Şi nici nu putea fi altfel. Dacă nu mi-ar fi teamă să crezi să încerc să profit de mărturisirea ta, ți-aş spune că în momentul ăsta te iubesc... Cu adevăr, cu putere... Am impresia că te cunosc de mult. Că te aşteptam să vii, că ştiam de mult totul. Crede-mă că nu te mint, domino bleu... Nu mint...

MADONA: Nu minți, Danny!... Imaginezi!... Dar totuşi mai spune. Spune tot ce vrei. îmi place să te aud... Totul e ca într-un vis. Pe ăsta însă îl trăiesc cu ochii deschişi. *(Din sala de dans izbucnesc urale violente. Orchestra atacă amplu „Mulți ani trăiască".)* Auzi? S-a ales „regina balului". Şi nimeni nu ştie că adevărata regină sînt eu. *(Orchestra începe apoi un tango.)*

DANNY: Regina mea!... Vrei să dansăm?...

MADONA: Pînă în zori, pajule. *(Se ridică, uluită, zăpăcită de şampanie, de muzică, de noapte, de tot ce se întîmplă.)* Şi în zori, lumina ne va topi măştile şi regina ta de o seară va dispărea ca o umbră în negura din care a venit.

(Se aude apropiindu-se o fanfară improvizată şi urale care 'astupă tangoul orchestrei, care continuă totuşi în culise, indiferent de ce se petrece în scenă. Madona şi Danny dispar în cortegiul de măşti care intră zgomotos. Cîteva măşti poartă pe umeri pe Zuc, înghirlandată de flori, ninsă de confeti şi serpentine. Pe cap poartă o coroană de aur. Fanfara cîntă, măştile urlă. „Trăiască regina balului! Ura! Ura! Ura!" Purtătorii lui Zuc o saltă pe brațe de trei ori.)

NAPOLEON *(se lămureşte din mulțime, în dreapta, planul I, şi se adresează Marelui vizir, lîngă care ajunge)*: Ludovic al XIV-lea a ales-o regina balului. A cumpărat

500 de cărţi poştale s-o voteze singur. Eh! Numai prinţul Ypsilanti mai avea gesturi de astea!...

TURCUL: Care prinţul Ypsilante?

NAPOLEON *(luîndu-şi poziţia clasică):* Un fost servitor al meu!...

Cortina cade pe muzica şi uralele care încep.

TABLOUL IV

A doua zi dimineaţa, la Madona. Acelaşi interior din tabloul II; pe ferestre se vede oraşul nins, în soarele unei dimineţi strălucitoare. Viscolul, din ajun, a încetat. La ridicarea cortinei, Madona e la masă. A terminat să-şi ia ceaiul. Are o figură calmă, luminoasă. E îmbrăcată cu grijă, cu eleganţă chiar, într-o rochie de lînă simplă, de culoare deschisă. Şi-a schimbat pieptănătura demodată cu una mai actuală.

ANA *(strînge pe tavă resturile micului dejun).*

MADONA *(întinde mîna spre ultima farfurioară pe care Ana o ridică de pe masă):* Stai! Mi se pare că mai e o tartină cu unt. *(O ia şi o mănîncă cu poftă.)*

ANA: Dar ştiu că aveţi poftă de mîncare azi. Două ceaiuri, şuncă, pîine cu unt, un ou fiert! Asta zic şi eu cafea cu lapte! *(Strînge tot.)* Tot e bun la ceva şi statul noaptea tîrziu!

MADONA *(se vede că minte):* N-am venit chiar aşa de tîrziu, Ana.

ANA: în orice caz, după ora unu. Că la unu, cînd am adormit eu, pentru ultima dată, nu erai acasă.

MADONA: Da, cam pe la unu jumătate am venit.

ANA: Despre partea mea, puteai să vii şi dimineaţa. Ce? Ai copii mici? Ai de dat socoteală cuiva? O viaţă are omul, nu două!

MADONA: Ana! Dumneata fumezi, mi se pare?

ANA: Păi ce m-aş face fără tutun? E singurul meu „eligzir" al vieţii.

MADONA: Vrei să-mi dai şi mie o ţigară?

ANA *(nedumerită):* Ce să faci cu ea?

MADONA: Am poftă să fumez.

ANA: Dumneata? E, nu zău, e ce s-a'ntîmplat cu dumneata d-aseară şi pînă acuma... Ia uite! Ţi-ai schimbat şi pieptănătura.

MADONA: Nu crezi că-mi vine mai bine aşa?

ANA: Daaa!... Te face mai tînără... mai deschisă la faţă. Acuma nu mai semeni a profesoară de pian. Semeni şi dumneata a femeie!... *(Scoate un pachet de ţigări din buzunarul şorţului.)* *Plugare.* Altele mai bune n-am *(îi oferă.)*

MADONA: Mulţumesc... *(Ana îi dă şi foc.)*

ANA: E! Aşa, cu ţigara în gură, mai zic şi eu!... *(îşi ia tava.)*

MADONA: Numai de n-aş ameţi...

ANA: Să nu tragi în piept. *(Pleacă.)*

MADONA: Ana!

ANA *(se opreşte în parcurs):* Poftim!

MADONA *(cu oarecare greutate):* Ascultă, Ana! Nu vreau să afle nimeni, absolut nimeni, că—aseară — am ieşit în oraş. Nici d-rele care vin la lecţie, nici domnul Danny, care o să vie să-şi ia nişte lucruri pe care le-a lăsat aici...

ANA: Din partea mea, să afle cînd le-oi spune eu.

MADONA: Bine, Ana! Mulţumesc.

ANA *(ieşind):* Eu nu sînt servitoare de bloc, să vorbesc printre etaje... Ori eu, ori pămîntul, totuna!... *(Iese, spre oficiu.)*

(Madona se duce la oglindă şi se priveşte. Parcă îşi şi surîde. Deschide sertarul şi ia un ruj de buze. îşi face buzele, discret, îşi ia apoi ţigara şi trage cîteva fumuri, în oglindă, studiindu-se. Se aude soneria din faţă. Repede, ca o şcolăriţă prinsă în flagrant delict, stinge ţigara şi-şi şterge rujul de pe buze.)

ANA *(intră din oficiu şi trece spre vestibul, să deschidă. Se aude vorbind de acolo):* Sărut mîna! Sărut mîna! Este acasă, da! Poftiţi!

EMILIA *(intră condusă de Ana. E îmbrăcată într-o blană somptuoasă):* Bună dimineaţa, draga mea.

MADONA *(întîmpinînd-o):* Bună dimineaţa, tanti.

ANA *(iese în oficiu).*

EMILIA: Nu te sărut, că te murdăresc de ruj şi ştiu că nu poţi să-1 suferi.

MADONA *(o ajută să-şi scoată blana).*

EMILIA: Ah! Sînt aşa de obosită! *(Se aşază.)* Toată noaptea n-am dormit.

MADONA *(se aşază şi ea):* Ai avut musafiri?

EMILIA: Aş! Am avut un scandal. Şi ce scandal! Superb!...

MADONA: Dar ce s-a întîmplat?

EMILIA: Din cauza lui Danny. *(Madona tresare.)* De ieri după masă a... dispărut de-acasă... N-a venit la masă, n-a dat telefon. Andrei era furios... Şi, bineînţeles, pînă să-i vie odrasla, a trebuit să-i suport eu nervii, în sfîrşit! La 5 dimineaţa a venit şi junele. Costumat ca o paiaţă şi c-o cobză-n braţe. Cred că era şi băut... Andrei, care-1 aştepta, cînd 1-a văzut în halul ăsta, şi-a ieşit din minţi. îţi închipui ce-a urmat!... *(Scoate tabachera şi-şi aprinde o ţigară cu bricheta proprie.)* Nu-ţi ofer, că ştiu că tu nu fumezi. *(Trage un fum, vrăjitoresc.) A* fost la bal mascat, închipuieşte-ţi!

MADONA: Cred că nu e o crimă chiar atît de mare, la vîrsta lui.

EMILIA: Tot ce face Danny e o crimă pentru Andrei. Şi atunci, azi-noapte, i-am spus că — singura soluţie ca să-1 salvăm din viaţa de desfrîu pe care-o duce — este să-1 însurăm.

MADONA: Să-1 însuraţi? *(Cu toată alarma care o cuprinde, nu îşi poate stăpîni un surîs.)*

EMILIA: în definitiv, s-au mai însurat şi alţii la 21 de ani! Şi, o dată la casa lui, lîngă zăpăcita aia pe care-o iubeşte, o să se potolească şi-o să-şi vadă de carte, cum vrea tată-său. Ce? Nu s-au mai văzut oameni să-şi treacă licenţa însuraţi?

MADONA^ Bine, sigur, din punctul ăsta de vedere...

EMILIA: îţi închipui mutra lui Andrei, cînd i-am vorbit de însurătoarea lui Danny! întîi a spart o scrumieră cînd a stins ţigara-n ea. Pe urmă a început să mă critice pe mine. Că sînt nebună, frivolă, caraghioasă!... Mă rog! Parcă era vorba să mă mărit eu, aşa mă bîrfea. Dar cu mine nu-i merge! întîi am plîns bine, ca să mă liniştesc şi, pe urmă, m-am înfuriat cum trebuie. L-am făcut cum mi-a venit la gură, pînă cînd a trebuit să recunoască şi el că singura soluţie practică e să-1 însurăm imediat cu Zuc. Peste două luni e major, aşa că putem să-i dăm şi eonsimţămîntul. *(Cu un oftat.)* Eh! Aşa i-a fost lui scris• să se însoare din dragoste! Parcă eu nu m-am măritat cu tat-so tot din dragoste? Şi eram şi mai mică decît Danny. N-aveam nici 18 ani, şi uite că am trăit 20 de ani în cea mai perfectă armonie, afară de scandaluri...

MADONA *(cu un surîs):* în sfîrşit, tanti, ai ajuns şi mai mică decît mine. De cînd aşteptam!

EMILIA: Cum mai mică? Dar cîţi ani am?

MADONA: Dacă aveai 18 ani cînd te-ai măritat şi de-atunci au trecut 20, ai 38 de ani... Să-mi zici tanti de-aicea încolo...

EMILIA: Eh! Un an doi, nu contează la socoteli mari.

MADONA *(cu o uşoară umbră de tristeţe):* Aşadar, pe curînd, avem nuntă în familie!...

EMILIA: Sper că, măcar la nunta lui Danny, o să vrei să fii şi tu o dată domnişoară de onoare! Poate o pune cineva ochii şi pe tine. Că, nunta, nuntă aduce. N-ai văzut? Danny a fost la nunta Angelei. Şi-acum se-nsoară el. *(Aprinde o altă ţigară.)* Dar nu ştii caiace mofturi?

MADONA: Cine?

EMILIA: Ginerele!

MADONA *(o tresărire agreabilă):* Cum se poate?

EMILIA: Daaa! Azi-dimineaţă cînd a venit, Andrei 1-a luat în biroul lui şi după ce i-a tras două palme să-1 trezească...

MADONA: L-a bătut nenea Andrei?

EMILIA: Primele palme pe care i le-a dat în viaţa lui. Dar ce să spun, parcă mi le-a tras mie. Ah! îmi place brutalitatea la bărbaţi, dar nu între ei!... Le merita însă, măgarul!

MADONA: Şi Danny ce-a făcut?

EMILIA: A început să plîngă, mititelul mamei...

MADONA *(cu un surîs de ea înţeles):* Bietul Danny!

EMILIA: L-am lăsat să se liniştească, i-am făcut o cafea cu cenuşe şi pe urmă 1-am chemat iarăşi în birou, să-i comunicăm bucuria...

MADONA: Cred că v-a sărit de gît.

EMILIA: Da de unde? A rămas întîi încremenit. Şi era aşa de dulce, îmbrăcat Pierrot şi cu ochii plînşi, uitîndu-

se ca un vițel la tat-so și la mine! Pe urmă, cînd și-a dat seama că hotărîrea noastră este definitivă, a început să urle, să bată în masă, să amenințe, să protesteze, că nu se însoară în ruptul capului cu Zuc, că vrem să-i distrugem viața, că e minor și n-avem voie să-l însurăm fără consimțămîntul lui, în sfîrșit, ce să-ți mai spun, ne-a făcut o scenă de nu mai știm ce să credem. Pe urmă ne-a trîntit ușa-n nas și s-a încuiat în odaia lui.

MADONA: E de neînțeles! El, care e atît de îndrăgostit de Zuc!

EMILIA: Nu știu ce tot spunea de ruptură, de revelație, de viață nouă. Amesteca și pe Ludovic al XIV-lea în discuție! înțelegi tu! Ca omul după chef! L-am lăsat să doarmă, să se dezmeticească și, cînd s-o scula, o să vorbească altfel. Am să-i explic eu tot... Nu ca tatsău, cu palmele. Ca o mamă, cu gura...

MADONA: Sigur că o mamă e cea mai indicată să discute asemenea lucruri.

EMILIA: A propos de mamă. Dacă i-ai vorbi tu? Fiindcă în fond tu ești mama lui adevărată. Ție îți spune tot ce are pe suflet. Ție îți cere sfaturi. Mie îmi cere numai bani. *(Madona surîde trist, numai pentru ea.)* E singura atribuție de mamă care mi-a rămas în vigoare. Pe celelalte mi le-ai luat tu...

MADONA: Bine, tanti. Dacă vrei dumneata, o să-i vorbesc.

EMILIA: Atunci vino deseară la masă la noi. Andrei tot nu e acasă. M-a anunțat că are un dineu oficial cu un subsecretar de stat. Eu îmi fac de lucru și tu poți sta de vorbă liniștită cu Danny!

MADONA: Bine,'tanti! Viu cu plăcere... Sper însă că, pînă deseară, n-o să mai fie nevoie de intervenția mea. Așa e dragostea la vîrsta lui Danny! Se chinuie singură.

EMILIA *(uitîndu-se la ceas)*: Acuma, ghici, unde mă duc de la tine?

MADONA: La croitoreasă, pentru rochia de soacră.

EMILIA: Nu! Pentru croitoreasă mi-am rezervat toată ziua de mîine. Dimineața mi-aleg modelul și, pînă seara, mă decid să-l schimb. *(Misterioasă.)* Mă duc la o ghicitoare, *ma chere* E una lîngă Bellu, care ghicește nemaipomenit. Mi-a dat bucătăreasa adresa. Eh! Ce să faci? Acuma am intrat la griji. Trebuie să mă ocup serios de viitorul băiatului. Nu vrei să mergi și tu?

MADONA: Eu?

EMILIA: Să vedem ce ne mai rezeivă viitoiul...

MADONA *(glumind)*: Viitoiul meu a trecut de mult.

EMILIA: Ce poți să știi tu? Femeia e ca gramatica. Are mai multe viitoruri. Viitorul I, viitorul al II-lea. *(Se ridică.)* Nu mai fi și tu așa de substantiv. Hai! îmbracă-te și vino cu mine.

MADONA: Am lecții, tanti. îmi pare rău că nu pot să te-nsoțesc.

EMILIA: Ai lecții și după-amiaza acuma?

MADONA: Da, cîteodată. Am eleve multe.

EMILIA: Mă gîndesc cîți bărbați or să te blesteme pe tine fără să știi.

MADONA • Pe mine? De ce?

EMILIA: Că le-nveți nevestele să cînte la pian. *(Se ridică și începe să se-mbrace, ajutată de Madona.)* Merci, fetița mea. *(Se verifică într-o oglinjoară.)* Știi că am aflat de ce mă îngraș mereu, cu tot regimul pe care-l țiu. Toată ziua îmi mănînc rujul de pe buze. Și e lucrul cel mai hrănitor de pe lume. Mi-a spus un doctor. *(A terminat să-și facă buzele.)* Așa! Gata! Păcat că nu ieși, că e o vreme superbă afară...

MADONA: Am văzut! După viscolul de ieri, zăpada asta calmă e o minune. Poate, după lecții, să mă duc și eu puțin la Șosea, pe jos. *(Se aud clopoțeii unei sănii care trece.)* Auzi? Au început să circule săniile...

EMILIA *(veselă)*: Vaai, ce bine-mi pare! în cazul ăsta cred că găsesc o mașină la tine-n stație...

MADONA: Vrei să trimit pe Ana să-ți aducă?

EMILIA: Nu! Prefer să fac puțină mișcare cu liftul pînă jos. La revedere, draga mea, pe diseară.

MADONA *(conducînd-o)*: La revedere, tanti. Pe diseară... Și vești bune la cărturăreasă.

EMILIA *(din ușă)*: Nu te mai sărut, că iarăși te murdăresc de ruj. *(Iese, condusă de Madona. 0 clipă, scena goală.)*

MADONA *(revine. E preocupată. Toată mulțumirea și strălucirea de la început au dispărut. Sună).*

ANA *(intră)*: Poftiți, domnișoară.

MADONA: Ana! Du-te, te rog, şi cumpără-mi un pachet de ţigări. De astăzi încep să fumez. Am auzit că tutunul e bun pentru gînduri.

ANA: Cel mai bun e pentru tuse. De care ţigări să vă iau?

MADONA: De care vrei tu. *(O pauză.)* Domnul Danny de care fumează?

ANA: De-ale lui tat-so. Cele mai scumpe.

MADONA: Atunci ia-mi şi mie din cele mai scumpe.

ANA: O să te coste o avere tuşea pe zi. *(Iese spre oficiu.)*

(Madona, după ieşirea Anei, ezită puţin, apoi se duce la măsuţa de note, caută o partitură şi trece la pian. începe să cînte „Au clair de la tune". După puţin, Danny apare-n fund.)

DANNY: *(e vesel, tînăr ca dimineaţa di afară. Se opreşte o clipă şi strigă):* Dona!

MADONA *(se întoarce şi se ridică de la pian):* Vai! Cum m-am speriat!

DANNY: *(pune pe masă pachetul cu care a venit şi în care se află costumul de Pierrot şi ghitara. începe să-şi scoată paltonul, mănuşile şi fularul):* Cine a lăsat uşa deschisă-n faţă?

MADONA: Probabil tanti Emilia...

DANNY: A fost mama aici?

MADONA: A plecat de un minut...

DANNY: Va să zică, ţi-a spus tot?

MADONA: Da...

DANNY *(se aşază şi aprinde o ţigară):* Oamenii ăştia, nu sînt în toate minţile...

MADONA: Dă-mi şi mie o ţigară.

DANNY *(o priveşte lung).*

MADONA: M-am apucat de fumat. *(Surîde.)* Am auzit că întinereşte.

DANNY: Din contră. Ţigara e un semn de maturitate. ***(îi** oferă ţigară şi foc.)*

MADONA *(se aşază):* Şi va să zică, ne-nsurăm...

DANNY: Nici nu mă gîndesc. între mine şi Zuc totul s-a terminat aseară. Pentru totdeauna. Definitiv!...

MADONA *(făcînd pe surprinsa):* Dar ce s-a întîmplat aseară?

DANNY: Dona! E de necrezut. Cînd o să-ţi spun, rămîi încremenită. Am impresia că am trăit un basm. Dona! Aseară m-am îndrăgostit de alta!...

MADONA *(abia îşi poate stăpîni un gest de bucurie):* Glumeşti.

DANNY: Nu, nu! Nu glumesc. Azi-noapte, în cîteva ceasuri, viaţa mea s-a schimbat. De la bal era să viu direct la tine să-ţi povestesc. Era prea tîrziu însă. Mi-era teamă că eşti somnoroasă şi n-o să mă înţelegi bine, ori c-o să mă crezi beat şi să rîzi de ce-ţi spun, Dona! E de necrezut, pe cuvîntul meu de onoare...

MADONA *(acelaşi joc. E nemaipomenit însă de curioasă să afle ceea ce o interesează):* Dar ce este, frate, ce este?

DANNY: E lung de spus de la început. Am făcut cunoştinţă c-o mască. Mă cunoştea de mult, mă iubea de mult, venise acolo pentru mine...

MADONA: Glume de carnaval...

DANNY: Aşa am crezut şi eu la început. Pînă în clipa cînd, într-un fund de lojă, cînd balul se golise, printre confetii şi serpentine, mi-a dovedit că tot ce-mi spusese înainte n-a fost glumă de carnaval... *(Ţipînd aproape.)* Era fecioară, Dona! Acum ai înţeles? Mi-a dovedit, Dona!

MADONA: Da... Nu e nevoie să ţipi.

DANNY: Ţip, pentru că e totuşi de neînţeles...

MADONA: De ce? E foarte limpede. Te iubea...

DANNY: Poate c-a fost numai un capriciu...

MADONA *(cu un surîs):* Cam mult pentru un capriciu... în sfîrşit! Femeile sînt atît de ciudate... Tu singur te poţi convinge, în viitor, de ce a fost vorba cu adevărat. *(Surîde.)*

DANNY: Da, dar cum? Nu ştiu cine e! Nici măcar nu ştiu cum arată. Atît mi-a cerut. Să nu-i cer să-şi scoată masca. De unde puteam să bănuiesc eu cînd i-am făgăduit, ce se va întîmpla peste cîteva ceasuri? Fiindcă îţi jur, Dona, că n-am făcut nimic ca s-o cuceresc. Nu m-am gîndit nici o clipă că, fiinţa aceasta ciudată avea să fie atît de repede a mea... Şi cred că nici ea nu s-a gîndit... Lucrurile s-au petrecut atît de simplu, atît de firesc totuşi, de parcă eram de mult unul al altuia... *(Un timp.)* îţi dai tu seama ce e asta?

MADONA *(cu un surîs numai pentru ea):* Da, cred că-mi dau...

DANNY: E adevărat, după cearta cu Zuc *(vorbeşte ca de ceva complet lipsit de importanţă)* — că-ţi spun eu pe urmă şi despre asta — cînd stam la masă, în bar, i-am spus la un moment dat că o iubesc.

MADONA: Vezi? Nu trebuia s-o minţi.

DANNY: Dar n-am minţit-o, Dona! în clipa aceea puteam să jur că e adevărat c-o iubeam. Mi-era dragă prezenţa ei, vocea ei, misterul ei.

MADONA *(simţind că-i va face plăcere lui Danny):* Recunosc că e o aventură de necrezut.

DANNY: Aventură? Sînt îndrăgostit ca un nebun de ea... Trebuie s-o caut, s-o găsesc. S-o revăd... Fulgerul ăsta de dragoste mi-a umplut viaţa cu o lumină nouă... Nu mai pot trăi fără ea.

MADONA *(în care o bucurie bună îşi face loc):* Aşa ţi se pare ţie acum, cît întîmplarea e recentă. Te-a zăpăcit puţin neprevăzutul ei... Balurile mascate sînt totdeauna pline de surprize de-astea. Cine ştie ce Jtată romanţioasă, care, fără mască, n-ar fi îndrăznit să^ridice ochii pînă la tine, şi-a ales seara asta ca să-şi împlinească o dorinţă sau un vis, irealizabile în împrejurări normale.

DANNY: Puţin îmi pasă cine este! Oricine ar fi, orice ar fi, trebuie s-o regăsesc. Nu mă mai pot gîndi decît la ea. De cînd m-am întors acasă, n-am închis ochii nici o clipă. Am şi plîns, Dona! De necaz că am lăsat-o să dispară fără să ştiu cine e. Fără să-i smulg masca de pe faţă şi secretul de pe buze. Tata credea că plîng că mi-a tras el o palmă. Şi mama mi-a dat cafea cu cenuşă ca să mă trezesc. Auzi tu? Să mă trezesc din cel mai frumos vis pe care-1 poate visa un om în viaţă? Trebuie să-mi ajuţi s-o regăsesc, Dona. Numai tu poţi să-mi ajuţi, fiindcă numai tu m-ai înţeles întotdeauna.

MADONA: Bine, sigur, Danny, că eu o să fac tot ce pot. Să judecăm însă puţin serios. Tu eşti sub impresia momentului. Dai proporţii unor lucruri care — în realitate — nu le au. Eu judec la rece. Dar dacă fata aceasta a înţeles să rămînă pînă la urmă un mister pentru tine, înseamnă că a avut motive foarte puternice.

f i i ^ | > j I | j !

DANNY: La început da, fiindcă se ştia aşa cum era. Dar pe urmă, după cele ce s-au petrecut între noi, misterul nu mai are nici un rost.

MADONA: Las-o pe ea atunci să aprecieze dacă mai are sarj nu vreun rost.

DANNY: Dacă n-o descopăr eu, sînt sigur că ea nu se va dezvălui niciodată. Atît cît o cunosc de puţin, pot să-ţi afirm că fata asta are o mare putere de s'tăpînire asii* pra ei. Şi la despărţire mi-a spus că n-am s-o mai revăd şi că n-am s-o cunosc niciodată. De-abia i-am putut smulge făgăduiala c-o să-mi scrie.

MADONA: Să-i aşteptăm atunci scrisorile...

DANNY: Da, dar eu vreau s-o revăd pe ea. S-o aud! *(Un timp visător.)* Şi ce parfum avea!... *Heliotrope*! L-am recunoscut imediat, fiindcă nu există parfum pe care să nu-l cunosc eu.

MADONA: Nici n-am auzit de aşa ceva...

DANNY: E un parfum asiatic. Foarte rar... Se-ntrebuinţa mai mult în antichitate. Uite, vezi? Aş fi în stare să admit s-o revăd chiar cu mască, numai s-o revăd.

MADONA: Cred că ceea ce s-a putut întîmpla o dată, la adăpostul unei măşti, nu se mai poate repeta a doua oară. N-ar mai avea nici un farmec.

DANNY: Ce ştii tu?

MADONA: O mască purtată mereu începe să se confunde cu pielea adevărată. S-o înlocuiască chiar. Şi cred că nimeni pe lume n-ar putea iubi la infinit o mască de mucava... Lucrurile astea sînt valabile numai la baluri mascate. în viaţă, sînt glume.

DANNY: Nu mă interesează nici un fel de teorie. Ştiu că vreau s-o văd şi că trebuie s-o văd. Atît.

MADONA *(ca să-l încerce):* Dar dacă fata aceasta are o infirmitate fizică?

DANNY: M-am gîndit şi la asta, dar puţin îmi pasă. Orice infirmitate ar avea, mi-e dragă şi aşa.

MADONA: Vorbe, Danny! Ce-ai zice dacă de sub mască ţi-ar apărea o figură respingătoare, un boţ de carne cu chip de om?

DANNY: Imposibil! *(Se vede că s-a gîndit la toate astea, în detaliu.)* Are nişte ochi superbi! *(Serios.)* Şi amîndoi. I-am văzut prin găurile măştii. *(Tot serios.)* Gură

are... Şi ce gură! Am sărutat-o amestecată cu dantela care-o acoperea. *(Acelaşi joc.)* Nasul e la locul lui. Fiindcă avea o mască normală. Nu era cu nasul în frunte, sau în obraz. Sub gluga de mătase a dominoului i-am simțit părul ca o mătase captivă. Dacă era perucă, se rupea cît i l-am mîngîiat.

MADONA: Sînt însă şi alte infirmități.

DANNY: Care? Nu era nici şchioapă, nici cocoşată, nici strîmbă. Avea o siluetă'impecabilă, un trup perfect.

MADONA *(scapă întrebarea cu greu):* Poate era bătrînă? Asta e cea mai mare infirmitate pentru o femeie.

DANNY *(izbucnind în rîs):* Bătrînă! Tinerețea aia! Nu ştii ce vorbeşti, Dona! Cred nici douăzeci de ani n-avea... Ce candoare şi ce patimă în acelaşi timp!

MADONA *(hotărîtă să-i dezvăluie adevărul în privința celeilalte) :* Atunci nu rămîne decît o singură explicație valabilă.

DANNY: Care?

MADONA: Fata aceasta a vrut să-şi înceapă şi să-şi sfîrşească viața cu tine.

DANNY: Crezi că se omoară?

.MADONA: Nu! Ar fi făcut-o înainte. Cred însă că vrea să trăiască pentru tot restul vieții cu amintirea ta de azi-noapte. Ştiind desigur că viața ta nu se va putea niciodată atinge de a ei la lumina zilei, şi-a ales o noapte de nebunie, din care să rămîi pentru totdeauna al ei.

DANNY *(care nu e sensibil în clipa asta la subtilități):* Nu mai înțeleg nimic, pe onoarea mea... Şi mă obsedează, înțelegi tu? Mă obsedează.

MADONA: O s-o uiți, Danny!

DANNY: O s-o caut... Cu tine, Dona... Trebuie s-o găsim.

MADONA: Să încercăm.

DANNY: Singurul indiciu pe care-l avem este că mi-a spus că e prietenă cu Zuc.

MADONA: Dar dacă te-a mințit?

DANNY: De ce m-ar fi mințit?

MADONA: Ca să-ți îndrepte bănuielile pe un drum greşit.

DANNY: Da, sigur, s-ar putea să fie şi aşa. *(Un timp de reflecție.)* Mintea mea refuză să înțeleagă de ce, dacă a făcut'ceea ce a făcut, dacă şi-a dat seama că şi eu o iubesc, dispare, pe urmă, în cel mai nepătruns mister.

MADONA: Poate nu era convinsă c-o iubeşti.

DANNY: Dar nu i-am spus?

MADONA: Nu e destul să-i spui... Mai trebuie să te şi creadă...

DANNY: Ştii la ce-am ajuns să mă gîndesc? *(O priveşte drept în ochi.)*

MxADONA *(cu teamă c-a fost poate bănuită):* Spune...

DANNY: M-am gîndit că fata de azi-noapte... *(Se opreşte.)* Nu ştiu dacă trebuie să spun...

MADONA *(tace).*

DANNY: M-am gîndit că e sora mea... *(O priveşte adînc.)*

MADONA *(tot cu teamă):* Care sora ta? Tu n-ai nici o soră...

DANNY: Dar dacă am? O soră din flori, care ştie că eu sînt fratele ei, care s-a îndrăgostit de mine în secret, care a făcut ce-a făcut, şi apoi, ca să-mpiedice o dramă, înțelege să dispară... E singura explicație logică.

MADONA *(s-a liniştit. E mîhnită că Danny îşi poate închipui orice, afară de adevăr):* E curios, Danny! întotdeauna ne gîndim mai uşor la lucruri imposibile, cînd realitatea poate fi foarte simplă. Sîntem în stare să imaginăm drame fantastice, cînd adevărul e poate lîngă noi. *(I se pare că a spus totuşi prea mult.)*

DANNY: Dar asta nu-i o dramă fantastică, Dona? Să te-ndrăgosteşti într-o noapte ca un nebun de o fată care nu ştii cine e şi pe care nu ştii dacă o mai revezi vreodată. Ştiind totuşi că există, că trăieşte, că te-ntîlneşti, poate, cu ea, fără s-o vezi, că-i vorbeşti fără să ştii, că i te adresezi? Nu e o dramă să fii îndrăgostit de o umbră? S-o bănuieşti în toate femeile pe care le-ntîlneşti şi să n-o recunoşti în nici una? Ce vrei mai dramă ca asta? Dac-aş fi autor dramatic aş scrie o piesă de teatru. Te asigur însă că toată lumea ar spune că e neverosimilă. Şi, cu toate astea, eu o trăiesc, e adevărată, e reală. Arde şi doare ca o rană proaspătă...

MADONA: Bănuiesc că nici pentru ea nu e uşor să-şi dea seama că, dragostea ei atît de puternică a trecut neobservată în ochii tăi. Să-nțeleagă că şi acuma, după ce ți-a dat suprema dovadă de dragoste, încă n-o poți recunoaşte. Că o cauți în toate celelalte ca un detectiv, fără s-o simți acolo unde este, ca un îndrăgostit. Poate de aceea, are să rămînă şi mai departe o umbră pentru tine. Pînă cînd dragostea ta are s-o recunoască

dintre toate celelalte şi inima ta să-i strige: „Tu eşti'. Nici o mască nu te mai poate ascunde. Ceea ce n-au văzut ochii mei a ghicit inima mea... „Tu eşti ? N-ai nevoie să mi-o spui tu, fiindcă mi-o spune dragostea mea"... Dar asta, Danny dragă, nu se poate întîmpla atît de curînd şi nu se va-ntîmpla, poate, niciodată. Fiindcă tu n-o iubeşti cum ţi se pare acuma şi n-o să poţi s-o iubeşti niciodată, atît încît dragostea ta s-o poată recunoaşte singură. Şi-atunci, desigur, ea îşi va păstra taina mai departe şi va trăi din căldura amintirii unei nopţi de carnaval.

DANNY: Şi totuşi, am s-o recunosc, Dona!

MADONA: Cred că nici nu aşteaptă altceva...

DANNY: Pînă atunci nu trebuie să stăm degeaba... Trebuie s-o căutăm, să vadă măcar că ne interesăm de ea...

MADONA: Sfatul meu, Danny, e să renunţi la ea. De-acuma, de la început...

DANNY: Niciodată... îmi pare rău, dar,—de data asta — nici tu nu m-ai înţeles... Cum nu m-au înţeles nici ăia care vor să mă însoare...

MADONA *(ca să schimbe vorba):* Adevărat! Nu mi-ai povestit nimic de Zuc.

DANNY: Aseară mi-am dat seama că n-am iubit-o niciodată cu adevărat. Zuc a fost, aşa, ca un pahar de şampanie... Te-ameţeşte pentru o clipă şi, după ce o bei, îţi dă dureri de cap... Aşa că, în sfîrşit, m-am trezit... Am abdicat! L-am lăsat pe Ludovic al XIV-lea să-mi ocupe tronul. Şi e curios, Dona, că n-am nici un fel de regret. Vorbesc de ea ca de o străină. Şi numai zîna mea de azi-noapte m-a schimbat... M-a făcut om. Un om nou.

MADONA: Nu ea a făcut asta, Danny! Tinereţea ta...

DxANTNY: De-abia acuma am întinerit. Pînă aseară, mă simţeam bătrîn... Uscat... *(Madona surîdi.)* Nu rîde. Nu uit că am 21 de ani. Viaţa mi se părea, pînă acum, ca o sindrofie nesfîrşită, în care de mult nu mai aveam ce face. în care începusem să casc şi să mă plictisesc, incapabil să fac gestul de voinţă al plecării. Astăzi, mîna ei mi-a deschis uşa. Totul mi se pare altfel. Mi-e dragă viaţa. O privesc prima dată în faţă, cu ochii curaţi, îi simt căldura, lumina, frămîntarea... Şi nu mai vreau să fiu inutil. Vreau să muncesc, să mă zbat, să mă lupt cu ea. Să ajung un biruitor, nu un beneficiar al ei... Şi-o să aibă şi tata ocazia să se convingă că, examenele se trec mai bine cu amorul, decît cu palmele. *(Sună telefonul.)*

MADONA *(gest spre telefon):* îmi dai voie?

DANNY: Te rog.

MADONA *(la telefon):* Alio! *(Se încruntă.)* Nu, domnule! E greşeală. *(închide cu o oarecare nervozitate.)*

DANNY: Cine era?

MADONA: Nu ştiu! Căuta altă casă. *(Telefonulsună din nou).* Alio! Am spus că e greşeală, domnule. Nu! Aici nu e 3.32.27. *(închide.)*

DANNY *(aprinde o ţigară):* Cum e greşeală, dragă? 3.32.27 e numărul tău.

MADONA: Ştiu, dar de data asta am vrut să-1 uit.

DANNY: De ce n-ai vrut să-i vorbeşti?

MADONA: Fiindcă n-aveam ce să-i spun...

DANNY: Păi de unde ştii cine era?

MADONA: Oricine-ar fi' fost.

DANNY: O, Pardon. Te deranjam eu... Era tipul cu ţigările. *(Gest spre scrumieră.)*

MADONA: într-adevăr!

DANNY: Nu ştiu, de ce, cînd am auzit telefonul, am avut impresia că trebuie să fie ea.

MADONA: Aici, la mine? De unde pînă unde?

DANNY: Dacă mă cunoaşte atît de bine, după cum a spus, ştie că tu eşti prietena mea cea mai bună. Şi nu e exclus să cheme să se intereseze despre mine. Uite, dacă s-o hotărî într-o zi să iasă la lumină, sînt sigur, Dona, că pe tine o să te aleagă să faci legătura între noi.

MADONA *(cu un surîs):* Şi de ce tocmai pe mine?

DANNY: Fiindcă din toate fiinţele de pe lume trebuie să simtă că tu eşti cea mai indicată pentru asta...

MADONA: Eşti un mare psiholog... *(Soneria la intrare.)*

DANNY: Aştepţi pe cineva?

MADONA: Nu!

ANA *(intră. Vede pe Danny):* Sărut mîna, domnişorule! Dar pe unde aţi intrat?

DANN ^ : Pe cos, Ana Karenina.

MADONA: Vezi cine e! Nu primeşti pînă nu mă întrebi pe mirie...

ANA: Am adus ţigările, domnişoară. *(Lasă pachetul pe masă şi se duce să deschidă.)*

MADONA *(gest spre ţigări):* Ca sa vezi că nu te-am minţit.

DANNY: Bravo ţie! Faci progrese... *(Uri timp.)* Ce-ar fi să fi venit tipul de la telefon? S-a alarmat că nu i-ai răspuns şi a venit să vadă personal ce este.

MADONA: Şi mie mi-e teamă să nu fie el. *(Surîde.)*

DANNY: Şi dacă e, ce faci? Mă ascunzi?

MADONA: Da! Sub capacul pianului, ca să nu mai vbrbeşti prostii.

ANA *(intră):* E domnişoara Tatiana...

MADONA: Roag-o să vie după-masă. Acum sînt la lecţie.

DANNY: Nu, nu, primeşte-o, Dona! Eu trebuie să plec sa duc costumele îndărăt. Că, dacă trec peste Ora 12, pierd garanţia. Şi nu mi-e de altceva, dar sînt banii tăi...

MADONA: Bine! Pofteşte pe domnişoara. *(Ana iese.)* Ştii că, de astăzi înainte, n-o să-ţi mai dau niciodată băni?

DANNY: De ce?

MADONA *(privindu-l cu o infinită şi personală tandreţe):* Aşa!... *(Schimbă tonul.)* A propos de bani. Ţi-au ajuns?

DANNY: Da. Mai ales că, ultimele sticle, după dans; le-a plătit ea. Şi era şampanie franţuzească. A ţinut morţiş să plătească.

MADONA: Şi tu ai primit? *(Surîde.)* De la o femeie?

DANNY: Păi de la tine n-am primit? Ieri am fost întreţinutul vostru.

TATIANA *(intră, fără palton şi pălărie, pe care le-a scos în vestibul):* Iarăşi v-am deranjat... *(Ana, care a condus-o, iese.)*

MADONA: Nu e nimic... Bună dimineaţa, Tatiana. *(îi dă mîna.)* Pe nepotul meu... *(Nu-i mai vine să spuie „nepot".)* pe domnul Barcian l-ai cunoscut aseară.

TATIANA *(a cărei veselie din ajun a dispărut, făcînd loc unei preocupări melancolice): Al* Da! Bună dimineaţa, *(li dă mîna.)*

MADONA: Ia loc, un moment, pînă îi string bagajele lui Danny.

TATIANA: Nu vreţi să vă ajut?

MADONA: Nu e nevoie... Ţine-i de urît lui Danny, pînă sînt gata... *(Lui Danny.)* Dă-mi costumul să-1 pun la loc în cutie...

DANNY *(îi dă pachetul cu care a venit):* Ştii că vreau să cumpăr costumul, în amintirea nopţii pe care am petrecut-o cu el...

MADONA: Ideea nu e rea! Ar trebui însă să le ai pe amîndouă, ca amintirea să fie completă.

DANNY: Adevărat.

MADONA *(iese cu pachetele în dormitor).*

TATIANA: Aţi petrecut bine aseară la bal?

DANNY: Atît de bine că n-aş fi vrut să se mai facă niciodată ziuă.

TATIANA: Din nenorocire, fiecare zi frumoasă are un a doua zi.

DANNY: Şi mai ales un bal mascat.

TATIANA: Parcă viaţa nu e un bal mascat, în mare? Fiecare din noi circulăm sub masca unei personalităţi care nu ea noastră. Toţi vrem să părem altceva decît sîntem. Poate ceea ce ara vrea să fim. Toţi minţim şi ne minţim. Măşti, şi atîta tot...

DANNY: Ieri nu-mi păreai atît de pesimistă, duduie...

TATIANA: între ieri şi azi a trecut o veşnicie...

DANNY *(glumind):* Teribil s-au schimbat şi veşniciile astea. Nu mai durează decît 24 de ore.

TATIANA: Veşnicia nu se măsoară cu ceasul.. Se măsoară cu gîndul.

MADONA *(intră cu cele două pachete şi cu ghitara bine împachetate):* Gata! Să ţi le ducă Ana pînă la o maşină...

DANNY: Nu e nevoie... Găsesc în staţie. Şi-apoi e o povară atît de uşoară, deşi —în mătăsurile astea—duc un mort.

TATIANA: Ce fel de mort?

DANNY *(glumind):* Un cadavru de talia mea. Eu, cel de ieri.

MADONA: Sperii fata, Danny!

DANNY: Păi, domnişoara nu vede că m-am reîncarnat din propriile mele rămăşiţe pămînteşti? Şi încă în con-

diții superioare, duduie! La revedere... Nu vă dau mîinile, că vă umplu de pachete...

TATIANA: La revedere...

DANNY: Cînd ne vedem, Dona? Am venit să-ți spun atîtea și n-am reușit să-ți spun nimic...

MADONA: O, dacă ai ști ce mult mi-ai spus... Astă-seară mănînc la voi.

DANNY: Și pe urmă stăm de vorbă despre ea!

MADONA: Eu nu pot decît să te ascult.

DANNY: Numai ea mai știe să asculte ca tine...

MADONA: îți promit atunci o seară de tăcere... La revedere. *(II conduce.)* Mă ierți o secundă, Tatiana... *(Iese.)*

TATIANA *ia o țigară din pachetul de pe masă și o aprinde.* MADONA *reintră după cîteva clipe.*

TATIANA: Mi-am permis să iau o țigară, domnișoară. *(Se așază.)*

MADONA *(a cărei bucurie di pe urma mărturisirii lui Danny, stăpînită pînă acuma, îi înflorește în întreaga ființă):* Bine-ai făcut, Tatiana dragă. Și te înștiințez că, începînd de azi, m-am apucat și eu de fumat. Mă modernizez.

TATIANA: Am văzut. Am remarcat și pieptănătura. Vă vine mult mai bine așa. Și sînteți atît de bine dispusă astăzi, atît de veselă... Niciodată nu v-am văzut așa...

MADONA: Fiindcă niciodată n-am fost mulțumită de viață ca astăzi. Sînt aproape tot atît de fericită cum erai tu ieri... *(Se așază.)*

TATIANA: O! Fericirea mea de ieri!... *(Un gest evaziv.)*

MADONA: Ce e? *(E sincer îngrijorată.)*

TATIANA: Astăzi e primul mîine.

MADONA: Dar ce s-a-ntîmplat?

TATIANA: Nimic. A trecut o noapte... N-am putut să dorm și m-am gîndit tot timpul...

MADONA: Cred și eu. Ce poate fi mai frumos decît să te gîndești la fericirea ta? La fericirea pe care ți-ai făcut-o singură... în taină, numai pentru tine.

TATIANA: Da... dar mă întreb, cît o să dureze?

MADONA: Ce importanță are? Totul e că există. Fericirea e ca viața. N-are termen fix. Trebuie trăită atîta cît este. Dacă ne-am gîndi în fiecare zi că — într-una viitoare — trebuie să murim, viața n-ar mai fi decît un calvar.

TATIANA: Și fericirea mea e un calvar. Un calvar care abia a început.

MADONA: Tatiana! De ce vorbești așa? Tocmai tu?

TATIANA: Aseară, cînd m-am dus acasă și-am dat cu ochii de părinții mei, m-am simțit dintr-odată ca o răufăcătoare. Mi-am dat seama că, oamenilor acestora, le furasem ceva. Fericirea lor! Pentru a mea... Și-atunci am înțeles cît trebuie să-i mint. Abia am așteptat să mă încui în odaia mea, să mă gîndesc în liniște la Nandy! Ce face la ora asta? Desigur, e lîngă soția și copii lui. S-o fi gîndind oare și el că e un hoț de fericire, ca și mine? De ce nu e acuma, aici, lîngă mine? Dacă știa că legăturile cu viața lui, sînt prea tari, de ce m-a lăsat să fac ceea ce am făcut? De ce m-a lăsat să-i dau tot, cînd știa că nu poate să-mi dea în schimb nimic?

MADONA: Dar ți-a dat fericirea, Tatiana. Și asta e totul.

TATIANAFericirea mea e un copil care s-a născut să trăiască o clipă. Primul lui țipăt a fost și ultimul lui suspin. Cîtă dreptate aveai ieri cînd mi-ai spus că am făcut un lucru necugetat.

MADONA: Nu! Tu aveai dreptate cînd spuneai că cine iubește nu trebuie să cugete. O clipă de fericire mare merită o viață de suferinți mici.

TATIANA: Nu e adevărat! Fericirea trebuie să fie zilnică, ca viața. Și liberă, ca gîndul. Cînd o ascunzi, ca pe un bastard pe care-l crești la mahala, se-ntunecă, se macină. Ajunge să-ți fie frică de ea. Și rușine.

MADONA: Nu trebuie să te gîndești așa, Tatiana dragă. Dac-ai greșit față de legile pe care oamenii le-au făcut ca să ucidă inimile, față de dragostea însăși, n-ai greșit. Și dragostea e tot ce-a făcut Dumnezeu mai bun și mai curat. E lumina în care a îmbrăcat toată urîțenia lumii. Ca într-un al doilea soare. Ieri mă întrebai ce-aș fi făcut în locul tău dacă aș fi iubit cum iubești tu.

Ei bine, astăzi, îți răspund cu toată convingerea: aş fi făcut la fel...

TATIANA: Dumneata?

MADONA: Eu! Şi te asigur că, la vîrsta mea, am ştiut să-mi păstrez intacți cei 19 ani pe care nu i-am trăit la vîrsta lor.

TATIANA: Nici nu ştiți cît de bine îmi fac cuvintele d-voastră...

MADONA: Să nu te mai gîndeşti niciodată dincolo de clipa pe care o trăieşti.

TATIANA: Dumneavoastră spuneți asta?

MADONA: Da! Fiindcă acum îți vorbesc cu inima, nu cu judecata. Acuma îți vorbeşte o femeie, nu o profesoară de pian...

TATIANA: Dac-ați şti ce groaznic e totuşi acest a doua zii

MADONA: E tot ce poate fi mai frumos, te-nşeli. Ca dimineața de azi după viscolul de azi-noapte.

TATIANA: Dar mai frumos e viscolul!

MADONA: Da! E frumos şi viscolul... pentru diminețile albe care îi urmează. *(Sună telefonul.)*

TATIANA: Cred că pe mine mă caută. Am lăsat vorbă că viu aici.

MADONA *(la telefon):* Alio! Da, eu! Bună dimineața!... *(Face semn Tatianei că telefonul nu e pentru ea.)* Mulțumesc. Am dormit foarte bine. Daaa! Sigur că da. Sfaturile d-tale mi-au prins foarte bine. într-adevăr, m-am convins că viața trebuie trăită. A, nu, nu. îmi pare rău, dar nu pot. îmi e imposibil. Nici la dejun, nici seara. De altminteri, miseparecă, astă-seară, ai o masă oficială cu un subsecretar de stat. îți închipui ce bine aş cădea eu între amîndoi. Nu, mulțumesc. E inutil să insişti. La dejun am musafiri şi, seara, sînt invitată. Cum vezi, sfaturile dumitale şi-au dat roadele mai repede decît te-aşteptai. Ai, într-adevăr, un dar de convingere nemaipomenit. La revedere... Şi sper că, de azi încolo, ne-am lămurit pentru totdeauna. *(Agață receptorul.)*

(Tatiana în timpul conversației, pe care n-a ascultat-o, a rămas pe gînduri, preocupată.)

MADONA *(se apropie de Tatiana şi-i, pune mîna pe creştet)* •
^A™TTa,tla/na! ^sîăzi la deJun vrei să caninei cu mine?
Z ^ r t (SSreabtl surprinsă): Ol Cu multă păcere, dar...

MADONA: Telefonez eu acasă la tine... *(Se asază lîngă ea)* Mai mtn însă să fumăm cîte-o țigară..'. *(Ia pachetul de pe masa şi-i oferă o țigară, apoi aduce de pe scrin „une boite a musique" şi bagă țigările în ea. Cutia cu muzicuța începe să cînte, în timp ce cortina cade foarte încet şi cele două femei fumează în tăcere, ascultînd).*

Cortina

ACTUL HI

TABLOOL V

Acelaşi decor din tabloul IV, spre sfîrşitul lui mai. Dincolo de ferestre, lumina şi vegetaţia exuberantă a sezonului. In toate vasele flori, aranjate fără ostentaţie. La ridicarea cortinei, Madona şi Danny sînt în scenă. Danny e în costum de tenis, cu racheta alături de masă. Madona e îmbrăcată primăvăratec, tot sobru, dar cu mai multă feminitate şi preocupare de eleganţă. Amîndoi beau cafele şi fumează.

DANNY *(cu tristeţă sinceră. E schimbat, slăbit, parcă maturitazat):* Azi e o saptamină de cînd n-am primit nimic. Ce-o fi cu ea? Ce i s-o fi întîmplat?

MADONA *(aer fericit, care o înfrumuseţează şi o întinereşte. E coafată frumos şi fardată bine şi discret):* Ştiu şi eu?

DANNY: De patru luni, de la prima noastră întîlnire, scrisoarea ei nu mi-a lipsit în nici o săptămînă. Şi acum, aşa deodată, tace!

MADONA: Poate reflectează la ce ţi-a spus în ultima scrisoare.

DANNY: Că în ziua cînd se va convinge c-o iubesc cu adevărat va ieşi din anonimat?

MADONA: Da.

DANNY: Dar n-a avut timp destul să se convingă pînă acuma? Ce fac de patru luni decît s-o iubesc? Ce dovezi mai mari vrea să-i dau? Am renunţat la căsătoria cu Zuc, la prieteni. Nu trăiesc decît cu gîndul şi cu scrisorile ei. Părinţii mei nu mai stiu ce e cu mine. Doctorii la fel.

MADONA: Toţi sînt convinşi că suferi din cauza lui Zuc, fiindcă s-a logodit cu Turi...

DANNY: Nişte imbecili toţi. Sufăr numai pentru „Ea"!

MADONA: Cred că e şi un pic de literatură la mijloc, în afară de suferinţă... Idila voastră e un fel de roman...

DANNY: Atunci şi viaţa e un roman...

MADONA: Fără îndoială.

DANNY: Mare scriitor şi Dumnezeu ăsta!

MADONA: Imens. Ca şi cartea pe care-o scrie. *(Se aşază.)* Mai cuminte ar fi să renunţi.

DANNY: E prea tîrziu acuma! O iubesc prea mult.

MADONA: Şi dacă ar renunţa ea?

DANNY: Nu stiu ce-as face. Cred că, întîi de toate, m-as omorî...

MADONA *(cu un surîs):* Şi pe urmă?

DANNY: Ca să vezi că nu mai ştiu nici ce vorbesc. Ah! Şi măcar dacă i-aş putea scrie! Aş convinge-o că, dragostea mea e o realitate şi că viaţa mea fără ea e un chin. Joc tenis ca un disperat, numai cu antrenorul, ca să obosesc şi să mă pot odihni noaptea cîteva ceasuri. Am slăbit patru kilograme.

MADONA: Cîte unul pe lună.

DANNY: Nu mai rîde!... Tu nu ştii ce înseamnă să iubeşti.

MADONA: De unde ştii tu?

DANNY: Fiindcă n-ai iubit niciodată.

MADONA: Şi dacă totuşi aş fi iubit?

DANNY: Tu eşti prea tare şi dragostea, în fond, e o slăbiciune.

MADONA: Poate că am iubit stăpînă pe mine?

DANNY: Hm! Şi crezi tu că n-aş fi băgat eu de seamă?

MADONA *(cu un surîs personal):* Adevărat! Faţă de tine, nu pot avea nici un secret,

DANNY: Eu cred, Dona, că dacă tu ai fi iubit pe cineva, l-ai fi putut face într-adevăr fericit.

MADONA: Ce te face să crezi asta?

DANNY: Tot.

MADONA *(cu teamă, ca un criminal care revine la locul crimei)* Şi crezi că pe mine m-ar putea iubi cineva?

DANNY: De ce nu? Cu o condiție însă. Să te cunoască bine. Fiindcă tu nu ești asta pe care o cunoaștem noi. Ești numai pseudonimul tău... Sînt sigur că, în tine, vegetează o femeie nerealizată. Anonimă. Și pentru noi; și mai ales pentru tine. c

MADONA *(cu o mare bucurie stăpînită):* Crezi tu într-adevăr . asta? -

DANNY: Sînt absolut convins. Și — dacă îmi dai voie să-ți dau și eu un sfat în viața mea —iată-1: iubește, Dona. Chiar dacă ai suferi cum sufăr eu acuma, totuși să știi că dragostea e cel mai bun lucru din viață... E aroma ei.

MADONA: Cînd te-aud vorbind așa, încep să cred că ești cu adevărat îndrăgostit.

DANNY: Ce folos dacă nu crede și ea?

MADONA: Poate că o să te creadă într-o zi, cît de curînd. *(Un timp.)* Danny! Danny! Danny!...

DANNY *(imitînd-o):* Dona! Dona! Dona! Ai îmbătrînit degeaba dacă ai ajuns să-ți dau eu sfaturi!...

MADONA *(obișnuită cu gafele lui):* O să mă faci să cred în a doua tinerețe.

DANNY: La tine, în tot cazul, ar fi prima...

MADONA: Fără elanul celei dintîi.

DANNY: Dar cu puterea celei din urmă. Ce-mi folosește mie tinerețea mea cînd o știu cît e de uzată!

MADONA: Dacă ți-aș da, în schimb, bătrînețea mea intactă, ai primi?

DANNY: Nu, fiindcă te-aș fura. în orice caz, din amîndoua, cred că ar ieși o combinație fericită. *(Convins, resemnat și matur.)* Sînt o epavă, Dona!

MADONA *(rîde):* Da! O epavă minoră...

DANNY: Păi asta e gravitatea. Am îmbătrînit cu dispensă de vîrsta. Și singura mea nădejde de revenire la normal, e dragostea mea de acuma... Deocamdată, trăiesc din lumina unei umbre și din căldura unui bulgăre de gheață.

MADONA: E adevărat. Ești la vîrsta cînd se trăiește numai din paradoxuri.

DANNY: Dacă nu vine, Dona, sînt un om sfîrșit. Răbdarea mea a ajuns la culme. O mai aștept o săptămîna să se decidă. O singură săptămîna.

MADONA: Și dacă nu se va decide?

DANNY: Mă arunc în brațele desfrîului.

MADONA: Parcă spuneai că te sinucizi?

DANNY: E același lucru. Cu diferența că așa, mă omor trăind.

MADONA: Cred că ar fi mâi bine să pleci în străinătate, cum vor părinții tăi.

DANNY: Păi acolo m-apuc de desfrîu, în sfîrșit, o să m-apuc și eu de ceva serios în viață, să nu se mai plîngă tata că n-am nici o ocupație.

MADONA: Și dacă seva decide?

DANNY: O să mi se pară, în ziua aceea, că au înflorit toate grădinile lumii.

MADONA *(joacă strîns):* Și dacă nu va fi aceea pe care-o aștepți? Nu va fi aceea pe care ți-ai imaginat-o?

DANNY: Ea nu poate fi decît într-un singur fel. Așa cum a fost a mea și așa cum o bănuiesc din scrisorile ei.

MADONA: Nu uita că există o poezie a depărtării. Și depărtarea e ca un binoclu care mărește, deopotrivă, calitățile și micșorează defectele obiectivului.

DANNY: Sînt pregătit pentru orice fel de surpriză.

MADONA: Fiindcă bănuiești că nu va fi una prea mare.

DANNY: Nu! Pentru că o iubesc oricum ar fi.

MADONA: Și oricine ar fi?

DANNY: Și oricine-ar fi!

MADONA *(emoționată fără să vrea):* Ferice de ea atunci...

DANNY: De noi, adică... *(Se uită la ceas.)* Șase! Te-am plictisit și astăzi destul... *(Se ridică.)*

MADONA: Tu nu mă plictisești niciodată. Unde pui că, lîngă tine, învăț și eu să iubesc. *(Surîde.)*

DANNY: Zău, îmi dau seama că abuzez de răbdarea ta... în definitiv, ce te poate interesa pe tine dragostea mea și toate suferințele mele?

MADONA: Poate că mă interesează mai mult decît îți închipui.

DANNY: Te pomenești că mă studiezi, ca să scrii o piesă de teatru. Mai începuseși tu să scrii una acum cîțivaani.

MADONA: Asta pe care-o scriu acuma e cea la care țiu mai mult...

DANNY: „Piesa vieții tale", cum s-ar zice...

MADONA: Exact... Aș putea să-i pun titlul chiar așa.

DANNY: Și mai ai mult la ea?

MADONA: Aș vrea să n-o termin niciodată.

DANNY: Sînt foarte curios s-o citesc şi eu.

MADONA: Poate că, într-o zi, o s-o citim împreună. Deocamdată sînt la primele scene.

DANNY: N-ai intrat în conflict?

MADONA: Nu, dar încep să mă apropii.

DANNY: Şi ce subiect are?

MADONA: Cel mai banal subiect din lume: dragostea.

DANNY: Ăsta era un subiect bun pentru mine.

MADONA: Păi de la tine m-am inspirat.

DANNY: Serios? îmi pare rău că nu sînt în stare să scriu nici două vorbe, că ţi-aş propune să-1 scriem în colaborare.

MADONA: Tu n-ai nevoie să scrii. E suficient să dictezi.

DANNY: N-am nici un pic de talent.

MADONA: Ai pe cel mai mare din toate.

DANNY: Care?

MADONA: Douăzeci de ani! Colaborezi cu tinereţea ta!

DANNY: Tu vorbeşti serios?

MADONA: Foarte serios...

DANNY: Va să zică, mă văzui şi autor dramatic. Şi asta datorită tot ei.

MADONA: Şi ţie deopotrivă...

DANNY: De ce mie? Dacă n-ar fi fost ea, povestea noastră de dragoste n-ar fi început şi n-ai mai fi avut nici un subiect. Fiindcă bănuiesc că nu te interesează personajele, ci subiectul în sine.

MADONA: într-o piesă de teatru, personajele şi subiectul trebuie să intereseze deopotrivă. Subiectul colaborează cu ele şi, ele, cu subiectul. Iar autorul, cu amîndouă.

DANNY: Autorii, pardon! Ai uitat că mai sînt şi eu pe aici? Şi unde o dăm s-o joace? La ce teatru?

MADONA: Dac-aş fi foarte bogată, aş construi un teatru care să se numească „Teatrul Vieţii". îţi dai seama ce vast repertoriu s-ar putea reprezenta în teatrul ăsta? De la farsă la tragedie, de la vodevil la melodramă...

DANNY: Cînd începem să lucrăm serios?

MADONA *(care a luat o hotărîre numai de ea ştiută, îl priveşte învăluitor):* Mîine...

DANNY: Şi ce te uiţi aşa la mine? Crezi că n-o să viu la lucru?

MADONA *(acelaşi joc):* Ba, sînt sigură c-o să vii... Mîine la cinci începem...

DANNY: Dona! Azi simt că am o zi bună. Ce-ar fi, acuma, cînd ajung acasă, să găsesc, în cutia de scrisori, plicul ei *„couleur du temps",* cu sufletul ei presat între file. Cred că sufletul ei are exact parfumul scrisorilor.

MADONA *(cu un surîs): Heliotrope I*

DANNY: Ţii minte va să zică! *Heliotrope !* Un parfum, aşa, un pic demodat, cu un gust de piele curată, care e respirat sub o rochie de tafta veche... Oh! Doamne! De-ar veni o dată ziua să i-1 sărut pe buze... Deşi o simt foarte apropiată, am impresia că n-o s-o mai ajung niciodată...

MADONA^ Ba eu cred c-o vei trăi şi foarte curînd, chiar.

DANNY: îţi dai seama ce lovitură de teatru va fi ziua aceea pentru piesa noastră? Un personaj nou intră în acţiune.

MADONA: De ce nou? Există doar de la prima scenă...

DANNY *(căutîndu-şi cuvintele):* Da! Dar atunci nu va mai fi numai o supoziţie poetică, ci o realitate. *(Se uită la ceas.)* Trebuie să fi venit poşta... Mă duc. La revedere.

MADONA: La revedere!... *(îl conduce şi reintră imediat cu o mare bucurie întipărită pe figură. Vine la masă, aprinde o ţigară, cutia cu muzică începe să cînte pînă o închide şi răstoarnă ceaşca de cafea, pentru ghicit. Se duce apoi la sertar, scoate o hîrtie şi un plic,, couleur du temps" şi începe să scrie la masă. După ce termină de scris, scoate flaconul de parfum şi parfumează discret hîrtia. Ia geanta de pe o mobilă şi scoate din ea două cheiţe gemene şi noi pe un inel. Scoate una din cheiţe, o înfăşoară într-o bucăţică de foiţă, o pune în plic, lipeşte plicul şi pune totul la loc. Se aude soneria de la intrare.)*

ANA *(intră din oficiu şi trece spre vestibul):* D-ra Tatiana este. Acum o cunosc, după sunat, dintr-o mie.

MADONA: Ce-o fi cu ea la ora asta? Roag-o să mă aştepte un minut, pînă îmi pun pălăria, că trebuie să ies în oraş.

ANA *(iese în vestibul şi revine conducînd pe Tatiana):* D-ra vine numaidecît. Ia loc!

TATIANA *(e tristă, abătută):* Mulţumesc, Ana. *(Vede ceştile de cafea.)* A avut musafiri?

ANA: Nu! A fost d-şorul Danny. Dumnealui nu e musafir. *(Iese.)*

TATIANA *(aprinde o țigară. Ia ceașca Madonei „de ghicit" și o privește cu atenție, răsucind-o pe toate părțile, pînă intră Madona, gata de ieșit).*

MADONA: *Bonjour,* Tana! Ce e cu tine la ora asta!

TATIANA: Nandy n-a venit iarăși la întîlnire.

MADONA: Cum se poate?

TATIANA: Am găsit biletul ăsta agățat cu un ac de ușă. *(îi dă un bilețel cu care a rămas în mînă. Madona îl parcurge.)* E a cincea oară luna asta...

MADONA *(îi restituie biletul).*

TATIANA *(se mai uită în ceașca de cafea):* A ta e ceașca asta?

MADONA: Da! Nu-mi dă bine?

TATIANA: Ba da, dar... *(pune ceașca la loc)* sper să nu crezi în prostii de-astea...

MADONA: De cîtva timp, cred în toate prostiile.

TATIANA: De cînd ești îndrăgostită?

MADONA: Da!

TATIANA: Eu de cînd sînt îndrăgostită numai cred în nimic.

MADONA: Nici în prietenia noastră?

TATIANA: E singurul lucru în care mai cred. Fără tine, Dona, nu știu ce m-aș fi făcut, unde aș fi ajuns...

MADONA *(mîngîind-o):* Haide, nu mai fi amărîtă... O fi avut treabă... *(Ca s-o consoleze.)* Și mie mi se întîmplasănu-mi vădiubitul zile întregi, săptămîni chiar...

TATIANA: Da, dar iubitul tău nu știe că exiști. Nu te face să suferi cu voință.

MADONA: De-acum încolo o să facă și el la fel...

TATIANA *(se uită la ea nedumerită):* Ce vrei să spui?

(Madona se duce la sertarul unde a pus scrisoarea și scoate întîi un revolver și apoi scrisoarea.)

TATIANA *(speriată):* Ce e cu revolverul ăla?

MADONA: E cel cu care s-a sinucis tata... îl păstrez alături de parfumul mamei și de scrisorile mele...

TATIANA: Vai, cum m-am speriat!...

MADONA *(îl pune la loc):* Uite! *(îi arată scrisoarea.)*

TATIANA: Ce ecu asta?

MADONA: O scrisoare pe care i-o voi trimite azi. *(Pune și .scrisoarea la loc.)* Tatiana! M-am hofcarît să mă demasc...

TATIANA *(veselă sincer):* Da? Bine c-a dat Dumnezeu, Dona!... Vino să te sărut \ *(O sărută, apoi se reașază.)* După patru luni, era și timpul. Și ce te-a făcut să iei hotărîrea asta?

MADONA: M-am convins că-și iubește atît himera, încît — oricare-ar fi întruparea ei fizică — va putea s-o iubească și după aceea...

TATIANA: Și nici acuma nu-mi spui cine este?

MADONA: Nu! Mîine aflați amîndoi!

TATIANA: Eu am vrut de atîtea ori să-ți prezint pe Nandy! A refuzat însă totdeauna, deși știe că ești singura ființă de pe lume care ne cunoaște taina.

MADONA: Oamenii însurați trebuie să fie discreți.

TATIANA: Știu și eu ce să mai cred? Căsnicia lui, ocupațiile lui- îi iau prea mult timp. Mie nu-mi mai rămîne aproape nimic.

MADONA: Ție îți rămîne ce e mai bun. Timpul lui liber.

TATIANA: Are atît de puțin! Și-apoi, eu nu știu nimic despre Nandy! Nu știu decît că îl iubesc.

MADONA: Și mai știi ceva. Că te iubește. E lucrul cel mai important din toate.

TATIANA: Da, dar dragostea lui e foarte deosebită de a mea. Eu nu exist pentru el decît în orele libere care îmi sînt rezervate. El există pentru mine tot timpul... El e un iubit și eu nu sînt decît o amantă.

MADONA: Bărbații nu ne iubesc decît atît cît le sîntem amante. în restul timpului, ne suportă. Și, asta, pentru că ei nu se pot ridica pînă la noi, în timp ce noi ne putem coborî pînă la ei.

TATIANA: Asta nu e o satisfacție.

MADONA: E totuși o explicație. Tu crezi că dacă nu m-aș fi dat, în noaptea aceea de bal, omului pe care-l iubeam, aș mai fi însemnat — a doua zi — ceva pentru el?...

TATIANA: Bine, dar sufletul... /

MADONA: Bărbații nu-l acceptă niciodată singur... Și întotdeauna preferă femeile care încep o idilă cu sfîrșitul ei... Fiindcă ei detestă în dragoste tot ce iubim noi • mai mult: preludiul. De aceea eu m-am resemnat. Știu că nu pot fi decît o amantă pentru el. Și nici nu vreau să fiu altceva...

TATIANA: N-ai vrea să fii măritată cu el?

MADONA: Nu! Pentru că, măritată cu el, peste cîțiva ani, n-aş fi decît o soție bătrînă... Altminteri, o să fiu, în cel mai rău caz, o femeie încă tînără... Totdeauna soțiile sînt mai în vîrsta decît amantele, chiar cînd sînt mai tinere decît ele.

TATIANA: Fii sinceră cu tine, Dona. Nu se poate să nu vrei ca omul pe care-l iubeşti să fie numai al tău.

MADONA: Nu vreau să-l leg de mine cu nici un fel de lanț. Sclavul nu e niciodată al stăpînului. E numai al lanțului. Şi lanțul, cu cît strînge mai tare, cu atît leagă mai puțin.

TATIANA: Da, dar dragostea nu e o sclavie...

MADONA: Eu vorbeam de căsătorie... De căsătoria mea cu el...

TATIANA *(pune mai departe Madonei propriile ei întrebări):* Şi n-ai vrea tu să aveți copii?

MADONA: Să avem, nu. Să „am" un copil de la el, da! *(Privind-o în ochi cu înțeles.)* Şi o să-l am... *(Un timp.)* îl şi am, Tatiana!...

TATIANA *(zăpăcită):* Ce? Glumeşti, Dona!...

MADONA: Nu! Şi sînt foarte fericită.

TATIANA *(copilăreşte şi sincer emoționată):* Să-ți trăiască, tu! Şi el ştie? I-ai scris?

MADONA: Nu. Şi nici n-o să ştie niciodată.

TATIANA *(acelaşi joc):* Cum n-o să ştie niciodată?

MADONA: O călătorie, singură, pentru cîteva luni, rezolvă totul. Copilul se naşte numai pentru mine.

TATIANA: Ah! Dacă-ai şti cît de mult aş vrea să am şi eu un copil al meu!

MADONA: Tu trebuie să ai „copiii voştri". O viață normală, un cămin, un soț. Şi Nandy trebuie să înțeleagă asta. Eu sînt un caz special... *(Se uită la ceas.)* Acuma trebuie să plec puțin. Am de făcut o cursă în oraş. Tu m-aştepți aici, nu?

TATIANA: Sînt plecată doar la lecție la tine?

MADONA: N-ar strica să profiți de ocazie şi să mai exersezi puțin pînă mă-ntorc.

TATIANA: O idee excelentă. îmi mai dezmorțesc puțin degetele şi-mi mai uit gîndurile. *(Trece spre pian şi caută printre note. Ia una.)*

MADONA: Ce-ai ales?

TATIANA: Debussy... *(Se aşază la pian.)* Ori, cum îi spui tu, lui Debussy?

MADONA: Pictorul de melodii... Păcat că nu țe-aud şi eu cum cînți...

TATIANA: De prost...

MADONA: Nu-mi place cînd te subestimezi... La revedere...

TATIANA: La revedere.

MADONA *(iese):* într-o jumătate de ceas sînt înapoi.

(Tatiana începe sa cînte la pian. După cîtva timp, se aude soneria la intrare. Ana trece intrînd din oficiu în vestibul, apoi introduce pe Zuc. Zuc face un semn Anei să tacă, se aşază discret şi aşteaptă ca Tatiana să termine bucata. Ana iese între timp. Tatiana preocupată de bucată, n-a observat nimic.)

ZUC *(aplaudă):* Bravo!...

TATIANA *(surprinsă, se întoarce pe scăunelul rulant):* O!

ZUC: Foarte frumos, duduie. Eleva Madonei, nu?

TATIANA *(se ridică şi se duce la ea):* Da! Una însă din cele mediocre. Tatiana Romanov!

ZUC: îmi pare bine. *(îi dă mîna.)* Zuc! Ex-viitoarea nepoată a Madonei!... Am fost logodită cu Danny!

TATIANA: A!

ZUC: Continuă, te rog. Ana mi-a spus că Madona nu întîrzie mult. îmi face plăcere să te-ascult pînă vine. Eu n-am mai pus mîna pe pian de cînd ara învățat să cînt. Ceva de dans, modern, nu ştii?

TATIANA *(se aşază pe scaun lîngă ea):* Am cîntat aşa de puțin în ultimul timp, că nu mai sînt la curent cu noutățile!

ZUC: Iei lecții de mult cu Dona?

TATIANA: De patru ani.

ZUC: Atunci probabil că aici te-am mai văzut eu. *(0 priveşte cu interes.)*

TATIANA: Nu-mi amintesc. în orice caz, eu vă văd pentru prima oară. Am o memorie foarte exactă a figurilor...

ZUC: Şi eu totuşi te cunosc de undeva... Şi încă foarte bine. *(Se gîndeşte de unde o cunoaşte.)* Precis... A! Ia stai! Stai puțin. *(Se schimbă la față.)* Dumneata eşti! *(Caută în geantă, agitată şi scoate o fotografie pe care i-o întinde Tatianei fără să i-o dea.)* Dumneata eşti asta?

TATIANA *(priveşte fotografia foarte surprinsă):* Da!... Dar de unde aveţi fotografia mea?
ZUC ••*(căutînd să fie stăpînă pe ea):* Ghici?
TATIANA: De la Dona.
ZUC: Nu! Gîndeşte-te bine, cui i-ai mai dat-o?
TATIANA *(se gîndeşte nedumerită):* E din ultimele mele fotografii. N-am dat-o nimănui.
ZUC: Ba da! De vreme ce o am eu?
TATIANA: Nu! Eu n-am dat-o nimănui.
ZUC: Ba da! I-ai dat-o unchiului dumitale!
TATIANA: Unchiul meu? N-am nici un unchi, domnişoară.
ZUC: Cum n-ai? Cînd i-am găsit fotografia în *portfeuilles* şi i-am luat-o, mi-a spus că eşti nepoata lui.
TATIANA: Mi se pare foarte curios!...
ZUC: Stai, stai, că *(umblă în geantă din nou)* am şi fotografia lui. Fiindcă unchiul dumitale e logodnicul meu, *(It dă o fotografie.)*
TATIANA *(încremeneşte. Un ţipăt scurt, înăbuşit):* Nandy!.,.
ZUC: Cum i-ai spus?
TATIANA: Omul acesta e logodnicul dumitale? *(Abia poate întreba.)*
ZUC *(mai stăpînită, joacă strîns):* Nu văd ce ţi se pare atît de curios?
TATIANA *(creste):* Nandy e logodnicul dumitale?
ZUC: De ce-i spui Nandy? îl cheamă, Turi! Artur Mirea...
TATIANA *(se mai uită zăpăcită, la fotografie):* Artur Mirea!... Şi totuşi el e! Nandy! Nandy al meu! Doamne!... Doamne!... Acuma se face lumină... Acuma înţeleg tot..."
ZUC: Dumneata nu eşti nepoata lui?
TATIANA: Nu, domnişoară. Sînt amanta lui. *(Mărturisirea i-a scăpat brutală.)*
ZUC *(se domină. 0 pauză grea):* De cînd?
TATIANA: De patru luni...
ZUC: De cînd e şi logodnicul meu...
TATIANA *(parcă totsîngele i s-a scurs în pămînt. Nici nu poate plînge):* Mi-a spus că e însurat, că are copii.
ZUC *(cu un surîs spelb):* Mie mi-a spus că e liber şi n-are nici o complicaţie în viaţă.
TATIANA: Si-a dat şi nume fals... De-aia n-aveâ telefon...

ZUC: Dacă vrei, îţi dau eu numărul: 2.09.06... *(Observă deprimarea Tatianei.)* Iartă-mă, duduie, că — fără să vreau —- te-am făcut să suferi atît. Dar cred că e mai bine pentru amîndoua că s-a întîmplat asa...
TATIANA: Eu îl iubeam.
ZUC: Hotărîsem nunta, peste două săptămîni.
TATIANA: îl iubeşti şi dumneata?
ZUC: Nu mi-am pus niciodată întrebarea asta. Văd însă că pot să renunţ fără nici un fel de regret la el. Ti-1 las.
TATIANA: Mie?
ZUC: Dumneata ai mai multă nevoie de el. îl iubeşti cu adevărat, am impresia.
TATIANA: Nici să-l urăsc nu mai pot acuma... Acuma nu mai pot nimic. *(Lăcrimează fără nervi, fără nici un fel de agitaţie exterioară.)*
ZUC: Nu plînge, duduie. *(Se ridică, aprinde altă ţigară.)* Toţi bărbaţii din lume la un loc, nu merită nici măcar o lacrimă de-a noastră. Bestii necesare. Atîta. De-aia trebuie să-i înşelăm, să-i umilim, să ne batem joc de ei. Şi singura noastră armă e să-i înlocuim înainte de a ne schimba.
TATIANA *(a rămas cu ochii în gol. Nu aude ce-i spune Zuc. Lacrimile se preling pe obraz din ochii ficşi).*
ZUC *(deşi se adresează Tatianei, vorbeşte mai mult pentru ea):* Eşti tînără, eşti frumoasă. Ai înaintea d-tale o viaţă care te aşteaptă. Turi, Danny şi alţii ca ei, se găsesc la fiecare pas. Ajunge un semn, ca să se gudure pe lîngă frumuseţea noastră; toţi, fără deosebire. Tineri, bătrîni, genii, imbecili, slugi sau împăraţi... *(Se îndreaptă spre telefon şi face un număr.)* Alio! Casa Barcian? Cu domnul Danny, vă rog. *(Aşteaptă, vorbind Tatianei.)* Eu o să fac o societate pentru pedepsirea bărbaţilor. Şi ştii cum? Făcîndu-i să creadă că niciodată nu sîn.t ei cei dintîi. Nimic nu-i face să sufere mai mult decît gîndul că alţii au fost înaintea lor... Că tot ce le-ai dat se repetă. 'Cuvinte, gesturi, chiar şi numele cu care îi mîngîi, ca pe căţei... *(La telefon pe alt ton.)* Alio, Danny? *Bonjour,* Zuc, da! închipuieşte-ţi că mi s-a făcut dor de tine. Vreau să te văd şi să-ţi vorbesc imediat într-o chestiune foarte urgentă şi gravă. Da, da, care te priveşte pe tine... Peste un sfert

de ceas, la cofetăria Nestor. A *tout-a-Vheure (închide telefonul.)* Aşa, duduie! Fă cămine! *(începe să se aranjeze în oglinda din poşetă.)* Sterge-ţi ochii, fă-te frumoasă şi ieşi în lume, cu inima ascunsă în poşetă, alături de celelalte articole de toaletă. Să nu crezi că e mai importantă decît un ruj de buze. *(S-a terminat de aranjat.)* Eu îţi spun la revedere şi, dacă mai ai nevoie de vreo lămurire în privinţa unchiului d-tale, dă-mi un telefon... şi spune, te rog, Donei, că n-am putut s-o aştept... Am, precum vezi, o întîlnire urgentă. *(Iese.)*

(Tatiana puţin după plecarea lui Zuc, se ridică. Are o privire ca de nebună liniştită. Nu mai plînge. Caută un bloc şi un creion pe birouaşul Donei. Revine la masă. Se aşază şi scrie cîteva cuvinte asupra cărora nu reflectează deloc, fără nici un fel de nervozitate- După ce termină de scris, se duce la sertarul unde a văzut că Dona are revolverul. Vine cu revolverul spre masă. Se aude soneria de la intrare. Ana intră imediat şi trece să deschidă. Tatiana ascunde repede scrisoarea şi revolverul între hîrtiile de pe bir oaş.)

ANA *(din vestibul):* Da, da, a venit o domnişoară... Aşteaptă pe domnişoara mea. Poftiţi! *(Introduce pe Turi, apoi iese.)*

TATIANA *(cînd îl vede, face un gest de mare surprindere):* Nandy!

TURI *(îşi pierde numai o clipă stăpînirea de sine):* Tana! Bună seara! Nu te aşteptai să mă vezi aici, nu-i aşa?

TATIANA *(căutînd să nu se trădeze. E totuşi dură în privire şi în expresie):* Sigur că nu. La orice m-aş fi aşteptat, afară de asta...

TURI: Fiindcă azi n-am putut veni la întîlnire,: am vrut să-ţi fac o surpriză.

TATIANA: Foarte drăguţ din partea ta.

TURI: Mi-am închipuit că nu poţi fi decît aici, la prietena ta. Şi, cum am scăpat mai devreme de la treburile care mă ţineau, am venit să te iau.

TATIANA: 'Pe mine?

TURI: Mi-am zis că e o ocazie fericită să prezint d-rei Elian omagiile mele. Tot ţineai tu să mă cunoască într-o zi...

TATIANA: Dona nu-i acasă.

TURI *(prefăcut):* O! Ce rău îmi pare!

TATIANA: Sînt numai eu singură şi o aştept să vie.

TURI: Din moment ce am venit să te iau, cred că nu mai e cazul să o aştepţi.

TATIANA: Te asigur că nu mă plictisesc deloc. Mai ales că am avut şi o vizită foarte agreabilă între timp.

TURI *(ştiind de cine-i vorba, vrea să pară degajat):* Da? Pe cine?

TATIANA: O prietenă de-a Donei. O oarecare domnişoară Zuc. Foarte nostimă, foarte originală. Am fost încîntată s-o cunosc.

TURI: Şi-a plecat de mult?

TATIANA: Cîteva minute înaintea ta. Spune că are o întîlnire la Nestor.

TURI: La Nestor?

TATIANA: Ce ţi se pare aşa de curios?

TURI: Mie? Deloc...

TATIANA *(după un timp):* Ce fac ai tăi?

TURI: Care ai mei? *(Simte, vag, că e ceva putred în Danemarca.)*

TATIANA: Soţia, copilaşii?...

TURI: Sînt bine, mulţumesc... Peste cîteva zile cred c-o să-i trimit la băi, la mare...

TATIANA: La mare? E imprudent. Să nu cumva să se înece...

TURI: Ăsta-i un spirit, Tana?

TATIANA: Nu! O părere... Aş fi dezolată să rămîi fără ei... Un soţ atît de model şi un tată atît de iubitor ca tine...

TURI: Văd că ai mai multă grijă de ei tu decît mine.

TATIANA: Eu iubesc tot ce e al tău... *(Un timp.)* Delicioasă fată!

TURI: Cine?

TATIANA: Domnişoara pe care-am cunoscut-o adineauri...

TURI *(a început să nu se mai simtă în apele lui. Caută să prindă tot repede):* Dacă spui tu!...

TATIANA: Tu n-o cunoşti?

TURI: Eu? De unde s-o cunosc?

TATIANA: N-o cunoşti tu pe Zuc?

TURI: Zuc? E un nume care nu-mi spune nimic.

TATIANA: Ia gîndeşte-te bine... Turi! *(îl priveşte în faţă.)*

TURI *(lovit în plin, îşi pierde o clipă aplombul):* Poftim?

TATIANA: Pe cine ai venit să iei de aici, domnule Artur Mirea? Eşti sigur că pe mine?

TURI *(îşi recapătă calmul. S-a lămurit): A*! V-aţi făcut confidenţe! Cu atît mai bine...

TATIANA: Da, ne-am făcut confidenţe. Amanta şi logodnica. Ca într-o piesă de teatru. Unchiul cu ilume fals, pierde fotografia nepoatei din *portfeuilles !*

TURI: Tot ce regret din întîmplarea asta e că faptele mi-au luat-o înainte. Eram hotărît să-ţi spun tot, Tana, la prima noastră întîlnire.

TATIANA: Ce abil eşti! *(îl priveşte cu ironie şi dispreţ).*

TURI *(sună a gol):* Mi-e greu, în momentele astea, să te mai rog să crezi în sinceritatea mea. Sînt sincer, totuşi, Tana. De cînd te-am cunoscut şi mi-am dat seama că nu-ţi sînt indiferent, am vrut să te păzesc, să te depărtez de mine. Mi-am luat un nume străin, ca să nu mă poţi controla. Adu-ţi aminte cît am ezitat pînă să acept să vii în casa mea. Ştiam că acolo nu voi mai putea fi stăpîn pe mine. Ştiam ce o să se-ntîmple!

TATIANA *(ironică):* Şi de ce ai „acceptat" totuşi?

TURI: Fiindcă începusem să te iubesc şi eu. Dincolo de voinţa şi judecata mea. Nu mai eram, nici eu, decît un bărbat îndrăgostit. Te iubesc, Tana, crede-mă. Eşti sindura fiinţă pe care-am iubit-o în viaţa mea şi de care mă simt legat într-adevăr.

TATIANA: Şi ca să-mi dovedeşti şi mai mult dragostea ta, te-ai logodit. Peste două săptămîni te-ai fi însurat cu ea?

TURI: Ei şi? Tu ştiai că sînt însurat. întrucît te minţeam? Ce amestec aveai tu în toate astea? Ce-ţi furam din fericirea ta?

TATIANA: Dacă nu mi-ar fi atîta silă de tine, te-aş strînge de gît.

TURI: Fiindcă judeci cu nervii, nu cu mintea. *(Eroic.)* Află că mă însuram pentru tine. Pentru fericirea noastră. Zuc e o fată bogată. Eu n-am nici o meserie şi, la vîrsta şi în situaţia mea socială, mi-e greu să mă mai apuc de vreuna. *(Tragic.)* Tu ştii că, în ultimul timp, nu mai veneam la „cuibul nostru" fiindcă chiria era neplătită? Ştiam că tu esti săracă. îmi dăm seama că trebuie şa încep să te ajut. Eram dator, ca un om de onoare, să-ţi răsplătesc...

TATIANA *(la marginea îngăduinţei):* Dacă nu taci... *(Pune mîna pe un sfeşnic de metal.)*

TURI *(schimbă tonul categoric. Cinic):* Pe mine nevricalele femeilor nu m-au intimidat niciodată.

TATIANA *(acelaşi joc):* Ieşi afară!

TURI: Ia mîna de pe sfeşnic.

TATIANA *(îşi retrage mîna):* Nici măcar un sfeşnic în cap nu meriţi.

TURI *(ia sfeşnicul de la îndemîna ei şi-l dă deoparte):* în definitiv, fă ce vrei, draga rnea! Nu te-am adus cu sila nici în viaţa, nici în braţele mele. Am făcut pentru tine tot ce-am putut. Am ajuns să umblu pînă şi cu nume fals. Mă hotărîsem să fac ultimul gest cavaleresc. Să mă însor pentru tine. Ca să avem bani, ca să te pot întreţine. Ca să pot închide gura într-o zi părinţilor tăi, cu care mă pisai întruna...

TATIANA *(zbiară):* Taci!...

TURI: Ştiam eu că eşti un capital pentru ei. N-aveai nevoie să mi-o spui în fiecare zi...

TATIANA *(înnebunită, se repede să ia revolverul):* Să nu spurci numele părinţilor mei, tîlharule!... *(Ia revolverul.)* O să-ţi închid gura... Acuma., aici... şi pentru totdeauna.

TURI *(se ascunde sub masă):* Tana! Nu trage, Tana! ... Nu!...

TATIANA: Ieşi de sub masă, vierme!... *(Se pleacă să-l împuşte, în clipa cînd vrea să tragă, intră Madona.)*

TURI *(ascunzîndu-se după piciorul mesei, Tanei)* Tana!... Nu!...

MADONA: Tatiana! Ce se-ntîmplă aici?

TATIANA *(pune revolverul pe masă):* lartă-mă, Dona!

TURI *(iese de sub masă, îşi reface morga, cît poate mai stăpîn pe el):* Bună ziua, domnişoară Elian.

MADONA *(foarte surprinsă):* Domnul Mirea?

TATIANA *(arătindu-l cu un gest de batjocorâ):* Nandy!...El e!... în sfîrşit, pot să ţi-1 prezint!...

TURI: Vă cer mii de scuze, domnişoară, pentru scena penibilă pe care — fără voia mea — am provocat-o în casa d-voastră... *(Gest săplece.)* Venisem s-o iau pe Zuc şi...

TATIANA: M-a găsit pe mine...

TURI: Bună seara, domnişoară! *(Salută pe Madona şi vrea să plece.)*

MADONA: Un moment, domnule Mirea, te rog.

TATIANA *(cu silă):* Lasă-1, Dona! Lasă-1 să se ducă.

MADONA: Nu! O să te rog pe tine să mă laşi singură cu domnul Mirea. Du-te acasă, Tana, şi aşteaptă-mă acolo... Astă-seară mănînc la voi.

TATIANA: Ce vrei să vorbeşti cu el?

MADONA: Lucruri care nu te interesează direct. Eu am de vorbit cu domnul Mirea, nu cu Nandy.

TATIANA *(cu un surîs de dispreț şi dezgust):* Nandy!... *(îşi ia poşeta.)* La revedere, Dona!...

MADONA *(pe un ton matern):* Te duci acasă, Tana, şi eşti cuminte. Juri?

TATIANA *(spre ieşire):* Nici nu merită „ăsta" să fii altfel decît cuminte! Şi un glonț, e prea mult pentru el... *(Iese.)*

MADONA *(după o clipă):* Cred că ştii ce ai de făcut, domnule Mirea.

TURI *(care, după plecarea Tatianei, şi-a regăsit morga şi calmul):* în ce ordine de idei, domnişoară?

MADONA: Dacă dumneata nu strici logodna cu Zuc, îmi iau sarcina să fac eu acest lucru.

TURI: Zuc a fost aici şi s-a explicat cu Tatiana. Cred că e inutil să vă mai osteniți.

MADONA: Cu atît mai bine pentru dumneata. *(Un timp.)* Astă-seară voi vorbi părinților Tatianei despre dumneata.

TURI: Cred că n-o să le faceți nici o plăcere.

MADONA: Aşa cum o să le vorbesc eu, sper totuşi să-ți fac un serviciu dumitale.

TURI: Şi anume?

MADONA: Să accepte să-ți acorde mîna Tatianei.

TURI: Domnişoară Elian...

MADONA: Viața aceasta, pe care ai terfelit-o, are nevoie de o reparație oficială, Atît! Dacă sub cărarea d-tale există un pic de judecată şi, sub batista de colo, un pic de inimă, eşti obligat să faci acest lucru.

TURI: Tatiana n-are să accepte niciodată.

MADONA: De asta mă ocup eu.

TURI: Bine. *(Strîns cu uşa.)* Dar...

MADONA: Mîine la dejun vei lua masa la familia Romanov. Şi dacă nu te ții de cuvînt...

TURI: Nu mi-am dat nici un cuvînt...

MADONA: Te sfătuiesc să mi-1 dai. Tatăl Tatianei ştie să mînuiască cum trebuie un revolver. Nimereşte şi pe sub mese.

TURI: Căsătoriile făcute sub amenințare sînt lovite de nulitate în fața legii...

MADONA: Ce bine cunoşti codul civil la capitolul asta!... Fii liniştit... Dumneata nu vei fi un soț. Eşti un debitor care îşi onorează obligațiile. După'o lună eşti liber... Ne-am înțeles? Tatăl Tatianei e unul din cei mai buni țintaşi...

TURI *(după un timp):* în sfîrşit!... Dacă lucrurile se fac cu oarecare discreție...

MADONA: Tatiana are toate motivele să nu facă publicitate în jurul acestei căsătorii, care n-o onorează.

TURI: Vă mulțumesc pentiu mine...

MADONA: Mîine dimineață la zece aştept telefonul dumitale, ca să-ți dau lămuriri în privința dejunului... Şi nu-l aştept decît pînă la zece jumătate... Bună seara. *(Sună.)*

ANA *(intră).*

MADONA: Ana! Condu-1 pe domnul, te rog...

TURI *(se înclină şi iese exagerat de demn).*

ANA *(revine după cîteva clipe):* Mi-a dat 500 de lei şi mi-a spus să vă comunic. Or fi pentru mine?

MADONA: Da, Ana. Pentiu dumneata!... Mie îmi datorează mult mai mult.

ANA *(dă hîrtia prin barbă şi iese :* Ăştia, datorii, sînt cei mai galantoni cu cei cărora n-au să le dea nimic...

MADONA *(ia revolverul şi-l pune la loc în sertar. Observă scrisoarea Tatianei pe jos. A căzut, cînd aceasta a luat revolver ul să-l împuşte pe Turi. O citeşte cu o cută de tristețe pe frunte, apoi o ?upe şi pune bucățelele de hîrtie în scrumieră. Se duce la telefon şi face un număr):* Alio! Casa Romanov? Bună seara, doamnă! Da, eu sînt. Şi eu, doamnă, aş vrea să vă văd. Astă-seară chiar, mi-am permis să mă invit la masă la d-voastră. Aş vrea să mai vorbim puțin. Tocmai, tocmai, în legătură cu ea... Am o veste mare... Nuu... Nu se poate la telefon.

Ştiu eu că mamele sînt de două ori curioase.,. ŞLca mame şi ca femei... La revedere şi pe diseară.,. *(închide. Sonerie lungă de om nerăbdător să i se deschidă.)*

ANA *(intră din oficiu):* Sună parc-ar fi de la electrică!... *(Iese.)*

MADONA *(după ea):* Nu primesc absolut pe nimeni.

DANNY *(dă buzna peste Ana şi intră).* \Dona! Eu sînt! Ghici de unde viu? *(Ana iese în oficiu.)* M-am întîlnit cu Zuc! ^ . -v:

MADONA *(o uşoară tresărire):* Gînd?

DANNY: Acum un ceas mi-a dat un telefon, că vrea să mă întîlnească imediat, în interesul meu... Am crezut că e ceva în legătură cu domino bleu şi m-am dus valvîrtej la întîlnire... Ghici ce-a vrut să-mi spuie?...

MADONA: Ştiu şi eu?...

DANNY: Că primeşte propunerea pe care tata i-a făcut-o acum patru luni, înainte de a se logodi cu Turi şi că, dacă îi dau un răspuns afirmativ, rupe imediat cu el şi se mărită cu mine. *(Consternat.)* E, ce zici tu de asta?

MADONA: Cred că ideea nu e rea deloc.,.

DANNY *(sincer):* Eşti nebună... Ah! Dac-ai şti cum m-am răzbunat. Bineînţeles că nici n-am vrut s-aud de împăcare, de însurătoare şi de prostii de-astea... I-am vorbit numai de dragostea mea nouă... De chinul în care mă zbat de dorul celeilalte... De speranţele cu care trăiesc de la o scrisoare la alta... Cred c-ar fi preferat de-o mie de ori s-o insult. Aşa, s-a mulţumit să mă creadă numai nebun. Ah! Aş fi vrut ca domino bleu să fie acolo între noi, ca o musculiţă pe farfurioara de prăjituri şi s-audă tot ce i-am spus. Poate aşa s-ar fi convins, în sfîrşit, că o iubesc şi cît o iubesc.

MADONA *(cu o voce în care tremură fără să vrea o mare emoţie):* Domino bleu s-a convins c-o iubeşti, fără să mai fie nevoie să se transforme în musculiţă.

DANNY *(încremenit):* De unde ştii?

MADONA: Am vorbit eu cu ea!

DANNY *(transfigurat, neh drăznird să crecdă):* Ce? Dona! Spune că nu minţi! *(O apucă aproape brutal de braţ.)*

MADONA: M-a chemat adineauri la telefon...

DANNY *(o zgîlţîie):* Dona! Spune-mi repede... Spune-mî tot!

MADONA: Dacă mă distrugi înainte să vorbesc, nu mai poţi afla nimic. *(Gest spre braţele care o string. Danny îi dl drumul.)* Stai acolo cuminte, aprinde o ţigară şi ascultă.

DANNY *(se aşază şi aprinde agitat o ţigară, stricînd cîteva chibrituri):* Spune!...

MADONA: Mi-a spus că ştie cît SJitem de prieteni...

DANNY: Care a fost primul cuvînt pe care ţi l-a spus?

MADONA *(cu un surîs):* Alio! Şi l-a repetat de mai multe ori.

DANNY: Nu-ţi bate joc de mine...

MADONA: îţi răspund la întreruperi...

DANNY: Bine, tac, dar spune mai repede.

MADONA: M-a chemat să-mi comunice că vrea să te vadă.

DANNY *(sare):* Dona! Dona mea dragă, vino să te sărut! Nici nu se putea altfel. Tu, tu trebuia să-mi aduci cea mai mare veste de pe lume... *(O ia în braţe şi-o sărută cu foc, copilăreşte.)*

MADONA *(cuprinsă de emoţie),:* Danny!... Stai... fii cuminte... Ai început să mă confuzi cu ea... *(îl îndepărtează uşor, tulburată di sărutările lui.)*

DANNY: Şi cînd vrea să mă vadă?

MADONA: Nu ştiu. ,M-a rugat să-ţi remit o scrisoare, pe care mi-a trimis-o printr-un comisionar...^

DANNY: Unde e scrisoarea? Unde e scrisoarea?

MADONA: Imediat. *(Scoate scrisoarea din sertar si i-o dă.)* Uite-o!

DANNY *(o aspiră):* Parfumul ei... *(Desface, ăîndu-i-o şi ei s-o miroase.)*

MADONA: îl cunosc.

DANNY: De undc-1 cunoşti?

MADONA: De la tine. Mi-ai vorbit atîta despre el...

DANNY *(scoate din plic cheiţa):* Ce-o fi asta? *(Desface pacheţelul.)* O cheiţă. *(E nedumerit).*

MADONA: Trebuie să fie simbolică... *(Cu un surîs.)* Ţi-a trimis cheia raiului.

DANNY *(n-o mai aud5. Citeşte în goană):* Dona! Citeşte,, citeşte!... Sînt fericit... Citeşte tare. *(îi dă scrisoarea)* Să mai aud şi eu...

MADONA *(căutînd să ia un ton normal, citeşte):*

„Danny,
Cheiţa pe care-o găseşti aicea e de la casa pe care am pregătit-o — cu mijloacele mele modeste — pentru fericirea noastră! Os-o vezi! E o casă mică, îritr-un fund de grădină, pe Aleea Duzilor, nr. 3. Mîine la cinei să m-aştepţi acolo, unde vei fi ca la tine acasă. Singur şi stăpîn. Nu te aştepta să vezi o zînă. Va fi o simplă femeie, care s-a hotărit să-şi închine toată viaţa ţie.
Domino bleu"

(îi dă scrisoarea îndărăt. Cu un surîs.) Felicitările mele, Danny.

DANNY: Felicitările se primesc în biserică, Dona!... *(Sărută scrisoarea.)*

Cortina

TABLOUL VI

încăperea principală din căsuţa aranjată de Madona, în Aleea Duzilor. Un hall, care e — în acelaşi timp — salon, birou şi sufragerie. Totul cu dimensiuni mici, intime. Un divan, îmbrăcat, în aceeaşi stofă ca a perdelelor. Un birou modern, cu flori în vasul de *Jerre cuite". O* bibliotecă raft, mică, cu aparat de radio deasupra. Un „colţ" cu două scaune şi masă: sufrageria. Pe laturi, colţarul de perete, cu vesela respectivă. Un bar portativ, telefon, fotolii, măsuţe etc. într-un cuier, costumul de Pierrot, ghitara şi un domino bleu... Pe ferestrele mari se vede grădina, în plină expansiune vegetală. La ridicarea cortinei, scena e goală. Totul este curat, nou, lustruit. După cîteva clipe, în cuprinsul cărora se aude muzica militară de la Şosea executînd un vals-tip, se aude o cheie răsucită în broască. Uşa se deschide şi apare Danny, încărcat de pachete. E îmbrăcat într-un costum deschis de vară... Interiorul are trei intrări. Principala, înfund. Către baie, stînga, şi către bucătărie, dreapta. Nu lipseşte pianul.

DANNY *(Intră cu pălăria pe cap. Se opreşte o clipă şi priveşte îneîntat ansamblul care i se înfăţişează. închide uşa. Bagă cheia în buzunar. Se duce către prima masă şi pune pachetele pe ea. Se uită la ceas. îşi scoate pălăria şi-o pune pe-o mobilă. Se uită la fiecare lucru în parte. Ridică bibelourile şi le priveşte de aproape. Apoi le pune la loc, căutînd să le aşeze exact pe locul unde au fost. Ia cîteva cărţi din raft şi se uita ce fel de autori cuprind. Ridică un volum mai mare. Citeşte tare):* Planiol! *Droit civil. (Rîde.)* Da! Că mult o să-nvăţ eu aici la dreptul civil. *(Figura şi atitudinea lui trădează o mare încîntare interioară: Se duce la cuier, unde a văzut domino-ul şi Pierrot-ul; le pipăie fericit. Se duce apoi la perdele, pe care le acţionează, închizîndu-le şi deschizîr.du-le, copilăreşte. Se uită la ceas. îşi aranjează cravata în oglindă. Desface unul din pachetele pe care le-a adus. Scoate o sticlă de whisky. Vrea s-o pună în barul portativ. Cînd îl deschide, constată că e garnisit cu toate băuturile străine. Se duce în bucătărie. Revine de acolo cu o oală mare în mînă şi cu un aer îneîntat. Pune sticla de whisky în oală, apoi desface un cartonaş împachetat cu grijă din care scoate cubuleţe de gheaţă artificială, pe care le pune în oală, în jurul sticlei de whisky).* Gheaţă n-are! Numai la asta nu s-a gîndit. *(Surîde cu satisfacţie. Se duce cu oala în bucătărie, de unde revine imediat.)* Avea, la frigider! *(Desface o cutie de ţigări de lux, pe care vrea să le pună în cutia de lemn specială de pe măsuţa de fumai. Cutia e plină. Nu ştie ce să facă cu ţigările. Are o idee. Se duce, din nou, în bucătărie şi revine cu un borcănaş, pe care scrie „piper" — o piesă din garniturile obişnuite de bucătărie — şi aşază ţigările în picioare, înghesuindu-le. Pune borcănaşul pe măsuţa de fumat, Ungă cutia de lemn. Se uită la ceas. îşi aranjează cravata în oglindă. Desface florile pe care le-a adus. Nişte crini superbi, cu cozile extrem de lungi. Cum toate vasele sînt ocupate, nu ştie ce să facă cu crinii. Se decide în sfîrşit şi îi îndeasă într-un vas cu trandafiri. îşi contemplă opera mulţumit. Strînge hîrtiile rămase de la pachetele aduse. Nu ştie unde să le puie. Trece cu ele în baie* Revine. Trece în bucătărie. Revine. N-a găsit ce~i trebuie. Ezită o clipă, le face ghemotoc şi le ascunde sub divan, sau după o mobilă de perete. îşi reface cravata în oglindă* Se duce. Se uită la ceas, se aşază pe un fotoliu şi aprinde*

o țigară. Trage cîteva fumuri, într-o poziție de farniente. N-are astîmpăr însă. Se ridică şi se duce la pianul pe care îl deschide. Muzica militară termină valsul. Caută nişte note, pe măsuța de alături. Pune pe suportul de note „Impromtu" de Chopin, vizibil pentru public. Se aşază la pian şi se uită în note ca pisica în calendar, încercînd să descifreze partitura cu un deget. După cîteva măsuri masacrate, trece brusc, cu două mîini, într-un tango: „Nu ştiu ce-am găsit la tine". Cu mîna stînga, cîntă fals şi în contra timp. Se vede cît de colo că bucata e „pusă" după ureche. Cîntă puțin. Fumul țigării îi dă în ochi, căci e cu țigara-n gură. Enervat, o aruncă cît colo pe covor. După o clipă, se uită după țigară. I-a mirosit a ars. Se ridică, o caută şi o găseşte. O stinge în scrumieră. Ia batista de la piept, o udă puțin în gură şi localizează incendiul provocat pe covor. Batista i se murdăreşte de scrum. O aranjează „să nu se vadă" şi o pune la loc în buzunarul de la piept. Se uită la ceas şi-şi face cravata în oglindă. Se duce la bar. Scoate o sticlă de coniac franțuzesc, un tirbuşon şi un pahar-balon. Se serveşte cu un pic de coniac. Bea. E din ce în ce mai nervos. Se uită la ceas. Se întinde plictisit. Bea încă un coniac. Apoi are o idee căreia îi surîde. Se duce la telefon şi face un număr scurt. La telefon): Alio! Daca sînteți bună, domnişoară, cît este ora exactă? Cinci şi cinci! Mulțumesc. *(închide, îşi potriveşte ceasul de la mînă. Face alt număr.) Kilo*! Georges, tu eşti? Ascultă, Bonaparte ! Mama e acasă? Nici tata? Dacă mă caută cineva, să ştii că nu sînt acasă. Saltare! *(închide, face alt număr, după o clipă de reflecție).* Alio! *(Schimbă vocea.)* Cu d-ra Zuc, vă rog. *(Aşteaptă puțin.)* Zuc? Tu eşti? Pardon. Căutam pe altcineva. *(Cu un surîs închide. Face alt număr.)* Alio! *(tot cu vocea schimbată)* Domnul Artur Mirea? Bună ziua, domnule Mirea. Aici farmacia „Salvator". Alio! Vă rog să ne comunicați dacă sînteți mulțumit de alifia pe care v-am trimis-o de probă... Cum nu ştiți? Aceea de distrus radical coarnele! *(închide încîntat de ispravă. Face alt număr.)* Alio! Clubul „Tinerimea"? Cu d-l avocat Andrei Barcian, vă rog. *(Aşteaptă puțin. Apoi cu vocea schimbată.)* Alio! Domnul avocat Barcian? Ascultă, şefule! Ştiu precis că te-ai împăcat cu Cristina... S-o stăpîneşti sănătos şi atenție la *portfeuilles.* Persoana are un june care o costă foarte multe parale. Cine e la telefon? Cum, nu mă cunoşti după voce? Aici Justiția Divină! *(închide satisfăcut. Face alt număr.)* Alio! Ana? Dona e acasă? Da' unde-a plecat? Bine. La revedere... *(Se ridică de la telefon după ce închide. Se uită la ceas. Dă semne de enervare. Se duce la oglindă, îşi desface violent şi complet cravata, apoi o reface cu atenție. Cînd e gata şi încă în fața oglinzii, uşa se dischide încet şi intră Madona. Elegantă, frumoasă cum numai într-o zi ca asia ar putea fi. E toată o lumină, o emoție, un surîs.)*

MADONA *(încetişor): Bonjour,* Danny...

DANNY *(se întoarce surprins. Aproape aspru):* Dona! Ce cauți aici? -

MADONA: Am venit. *(încremeneşte, nemaiştiind ce să spună.)*

DANNY: De ce?

MADONA *(tace zăpăcită. O pauză jucată).*

DANNY: înțeleg. Te-a trimis să-mi spui că nu mai vine.

MADONA *(cum de se mai ține pe picioare ? Tace o clipă, cît să mai poată aduna pe buze un glas omenesc):* Da! M-a trimis să-ți spun că nu mai vine. *(Un timp.)* Nici astăzi şi niciodată:,..

DANNY: Dar... *(înnebunit)* de ce? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce? '

MADONA:: S-a răzgîndit. *-(Se aşază fiindcă nu mai poate sta în picioare.)*

DANNY *(plimbîndu-se, cu capul ascuns între palme):* Doamne!' Doamne! Doamne!

MADONA *(făcînd eforturi supraomeneşti să nu se divulge):* Dă-mi o țigară, te rog.

DANNY: la-ți. *(îşi dă seama, se reculege şi-i oferă).* Iartă-mă, Dona! Sînt atît de zăpăcit! *(îi dl foc.)*

MADONA *(aprinde):* Mulțumesc. *(Țigara îi tremură în mînă.)*

DANNY *(după un timp):* A fost la tine?

MADONA: Nu! M-a chemat la telefon.

DANNY: Cînd? ' "

MADONA: Adineauri, pe la patru jumătate.

DANNY *(îşi toarnă coniac):* Şi ceți-a spus?

MADONA: îți spun numaidecît. Vrei să-mi dai şi mie puțin coniac? *(Uitînd totul.)* Paharele sînt jos în bar... *(Gest*

spre uşa barului, care a rămas deschisă. Ca să repare.) Se văd de aici.

DANNY *(care e la o mie de kilometri de adevăr):* Dar tu ce ai? *(Ia un pahar şi o serveşte.}* Parcă nu eşti *tu* azi...

MADONA: Am o migrenă îngrozitoare... întorsătura asta pe care au luat-o lucrurile, să nu crezi că pe mine m-a lăsat indiferentă. *(îşi scoate pălăria.)*

DANNY: Trebuie să fie nebună. Altminteri nu-mi explic.

MADONA: Ea totuşi mi-a dat o explicaţie. *(A prins un pic dz putere.)*

DANNY: Nu există nici o explicaţie.

MADONA: Ba da! Din punctul ei de vedere, da!

DANNY: Te pomeneşti că te-a convins şi pe tine că bine a făcut procedînd aşa.

MADONA: Da! M-a convins şi pe mine.

DANNY *(bea. îşi pune alt pahar. Bea): Sînt* curios cum.

MADONA: Nu mai bea atît.

DANNY: Dar ce vrei să fac? Ce pot să fac altceva?

MADONA: Să stai cuminte şi să m-asculţi. De altminteri, asta e ultima dată cînd îţi mai vorbesc de femeia aceasta. I-am făgăduit-o pe cuvîntul meu de onoare. *(Realmente îşi făgăduieşte lucrul acesta acuma.)* Nemaivorbind despre ea cu nimeni o să poţi s-o uiţi mai uşor. Fiindcă trebuie s-o uiţi.

DANNY: Birîe, dar nu înţeleg de ce schimbarea asta definitivă de ieri şi pînă azi? Ce-a făcut-o, ieri, să mă cheme aici şi ce-a determinat-o azi să nu mai vie?

MADONA: Ieri, dragostea — şi azi, teama.

DANNY: Nu-nţeleg.

MADONA, *(hotărîtă să-i spună tot):* Uite, Danny! Femeia aceasta nu mai e femeie tînără! E mult mai în vîrsta decît tine.

DANNY: Ţi-a spus-o ea?

MADONA: Altminteri de unde-aş putea şti eu? Mi-a spus tot, E o femeie singură, săracă.

DANNY: Cum săracă? O femeie, săracă nu-şi poate permite luxul să aibă asemenea apartamente...

MADONA: Pentru asta şi-a cheltuit toate economiile ei. Şi-a vîndut bijuteriile de familie. A crezut că va avea curajul într-o zi să vie în faţa ta şi să-ţi spună: „Eu sînt, Danny. Am venit. Nu mă recunoşti?" Pînă la urmă, totuşi, curajul acesta i-a lipsit. S-a gîndit că, peste cîţiva ani, ea n-ar mai fi pentru tine decît o femeie bătrînă. Şi-atunci inevitabilul s-ar fi produs. Ai fi părăsit-o, ai fi uitat-o. Cum e şi drept să fie. Tinereţea ta începe cînd a ei se sfîrşeşte. Ei bine, de teama clipei acesteia, a preferat să renunţe la toate celelalte, pe care i le-ai fi dat tu înainte. Să'dispară pentru totdeauna... Să rămîie pentru toată viaţa numai cu amintirea ta de o seară. Asta e tot!

DANNY: Nebună! Ascultă-mă pe mine! Nebună! Acuma încep să mă lămuresc! Acuma am început să mă lămuresc şi nu cred nici o vorbă din tot ce ţi-a spus. Ce sînt aiurelile astea? Măşti, teorii, fleacuri! Cînd iubeşti, iubeşti. Nu există altă teorie. *(Bea.)* După ce mă înnebuneşte cu scrisori copiate din cine ştie ce cărţi, îmi face şi ultima figură. Te trimite pe tine în locul ei ca să-mi explici ca sînt un caraghios. *(Se „montează" din ce în ce.)* Şi ştii tu care e părerea mea? Aici e mîna lui Zuc. *(Se leagă de ideea asta.)* Daaa! Mîna lui Zuc! *(Bea.)* E limpede cum e coniacul ăsta! împăcarea lui Zuc, tocmai ieri, cînd cealaltă se decisese să apară? E cu ochi şi cu sprîncene! Zuc şi cu doamna mea de la bal mascat au lucrat mînă-n'mînă. *(E îneîntat de descoperirea lui.)*

(Madona îl ascultă, incapabilă de replică, cu o tristeţe de moarte pe figură.)

DANNY *(autovaccinat de propria lui logică):* Şi să vezi cît de clar. Zuc m-a lăsat să aflu că se duce la bal mascat cu Turi. Fiind sigură c-o urmăresc, a pus-o pe cealaltă să mă agate. Ca să mă încerce dacă ţiu într-adevăr la ea. Masca şi-a jucat rolul perfect şi eu am „marşat" ca un imbecil.

MADONA: Da, dar tu uiţi că masca aceasta ţi-a dat o dovadă capitală de dragoste. Cred că nimenea nu poate duce o farsă pînă acolo!

DANNY: Ce? Că era fecioară? Dragăăă, asta, să-ţi spun drept, n-aş putea să jur. Eram beat, zăpăcit, de unde pot sa ştiu eu cu precizie? Ar fi fost şi de necrezut de altminteri. Ce? Trăim în piese de teatru, ca a noastră?

MADONA: £>anny! Fată aceasta ţi^a dat tot ce-a avut mai de preţ. De ce vrei sări spurci amintirea acuma; într-un moment de enervare?

DANNY': Pentru că abia âcuma%iat^ezesc şi înţeleg adevărul. Eli am inventat toată povestea; asta. Cu fantezia mea!... N-a fost nici o fecibarăi Saii a fost cum sînt toate astăzii Aproximativă! Probabil că nici »ea nu s-a aşteptat că lucrurile or să ajungă pînă âcol6. Dar, cum şi ea era criţă, a depăşit programul stabilit cu Zuc. Fiindcă aici a fost program"organizat. Dar cînd domnişoara Zuc — care i-a dat eu siguranţă ideea scrisorilor — a văzut că mă-ndră^stesc serios de prietenă dumneai, şi-a dat seama ca farsa a mers prea departe şi stop! A venit să-şi e£ără sotize şi să seimpace cu mine. Bineînţeles/^ s-a contramandat automat.

MADONA: De ce ţi-ar mai fi dat-o atunci?

DANNY: E, dragă', nu pot să le ştiu nici eu chiar aşa pe toate. Probabil ca să-şi bată joc'de mine că am refuzat-o ieri. Să se răzbune!'Chiar faptul că te-a ales pe tine ca să faci comisionul este cel mai bun indiciu că Zuc a condus toată combinaţia din umbră.

MADONA: Da, s-ar putea să fie aşa. Şi singura concluzie care s-ar putea trage de aici este că Zuc te-a iubit şi te iubeşte încă.

DANNY *(fălos):* De asta sînt convins! Dar se înşală dacă-şi închipuie că mai poate însemna altceva decît ce ştiu eu pentru mine. *(Bea.)* De acum înainte ştiu ce am de făcut! Una nu-mi mai scapă! Le arăt eu lor amor platonic... Şi dragoste adevărată. Şi scrisori. Şi cînd m-oi plictisi de ele toate şi m-oi răzbuna pe fiecare în parte, le arunc ultima sfidare. Mă însor cu o fată de la ţară, de 15 ani, şi fac copii. *(Bea.)*

MADONA: Nu mai bea, Danny! O să te îmbeţi...

DANNY: Nu e nimic. Mă pun în formă pentru diseară. Să vezi diseară ce beţie trag pentru reintrarea mea în activitate după patru luni de abstinenţă. *(Râde de el însuşi.)* Hm! Eu şi fason de „suferinţele tînărului Werther"? *(Alcoolul'începe treptat să îşi facă efectul.) A d'autres, cherie! (Bea.)* Acuma s-a sfîrşit cu Madame de Sevigne, toate scrisorile le puri pe foc. Fac un rug pentru ele şi îmi ard amorul, ca pe Jeana d'Arc, mi se pare că aia a fost arsă pe rug, nu? *(Bea.)* A propos de amorul meu... Probabil c-o să-ţi mai telefoneze, ca să afle rezultatul întrevederii cu mine... *(Caută în portefeuilles.)* Te rog să-i dai asta din partea mea... Să trimită pe cineva s-o ia. *(Scoate o hîrtie de 5.000 lei.)* Pentru noaptea din seara aia... Poftim!... Noroc că mi-a dat tata azi, că rămîneam dator... Poftim!... Ia-i... *(împinge hîrtia în mîna Madonei, care a îngheţat, incapabilă să facă un gest.)*

MADONA: Pune-i acolo pe masă...

DANNY *(începe să se cunoască bine că s-a îmbătat):* Şi să-i mai spui din partea mea un singur cuvînt: Vax! Ai auzit: Vax! Toată viaţa e un vax... Să-şi graveze cugetarea asta pe inel, ca amintire din partea mea! *(Bea.)* Mă Dona! Tu eşti prietena mea cea mai bună şi tu ştiu că mă aprobi pozitiv, vorba ăluia de la Teatrul Naţional, Vlahuţă, Eminescu, cum dracu-1 cheamă? Cu scrisoarea aia pierdută. *(Râde.)* Ha! Ha! Aveţi puţintică răbdare! Mare vorbă! Aveţi puţintică răbdare! E! Să-i spui să aibă ea puţintică răbdare şi o să vadă cine e Danny Barcian... *(îşi toarnă iarăşi.)* Tu nu bei?

MADONA: Nu! Eu o să mă duc...

DANNY: Unde să te duci? Mă duc eu... Tu trebuie să rămîi aici, să-i faci curat persoanei. Că tu eşti de-a casei. Confidentă! Acuma nu eşti numai confidenta mea. Eşti şi-a ei. Şi să-i dai şi cheiţa. Poate îi trebuie şi pentru alţii. *(îi dă cheiţa după ce o scoate cu mare greutate din portmoneu.)* Eu mai beau p-ăsta şi *plec. (Se aşază.)* Hai, fă-mi plăcerea, bea şi tu cu mine un coniac. Numai unul. *(îi toarnă cu mîna nesigură.)* Numai p-ăsta! *(I-l întinde.)* Ultimul! *(închină.)* în sănătatea ta. *(Ciocneşte de paharul ei, pe care ea nu-l atinge.)*

MADONA *(la capătul puterilor):* Dar după astaTe duci acasă, îmi făgăduieşti?

DANNY *(răzbit bine de alcool):* Acasă? Ce să fac acasă. Să caut ia cutia de scrisori dacă mi-a venit ceva în lipsă? Să-mi dea mama glicerofosfat ca să mă întremez? Şi tata sfaturi şi palme? S-a terminat cu astea... *(Iluminat.)* Mă duc în oraş. La restaurant. Şi pe urmă, la

varieteu. Patruzeci de femei invit la masă. Şi de mîine trec iarăşi în lumea bună. Două ceasuri pe zi lucrez la telefon. Să dau întîlniri. Am un carneţel de adrese *(Bea restul paharului.)* Dona! în definitiv, tu ştii că eu am avut mare cîrlig la tine... Cînd eram puşti... *(Un timp. Surîde unei amintiri.)* „Flacăra cu purice!" Acuma trebuie să ai pulpele şi mai frumoase... Ştii că, de fapt, mie-mi placi şi acuma ca femeie? Pe onoarea mea... dacă nu-mi placi. *(întinde mîinile spre ea, în gol însă şi se clatină cu mîinile întinse, ridicul şi vulgar.)*

MADONA: Danny! Te-ai îmbătat!

DANNY: Nu încă! Dar toată viaţa am avut un gust. O obsesie... Acuma pot să-ţi spun că sînt beat. Să te sărut o dată, o dată acolo unde te-a muşcat puricele atunci. *(întinde mîna spre pulpa ei.)* Uite aici... *(Nu apucă s-o atingă, fiindeâ Madona îi respinge mîna uşor.)* Danny! Te rog!

DANNY: Tu eşti o proastă, Dona! Tu nu ştii ce femeie eşti tu...

MADONA: Danny, încetează, că mă supăr.

DANNY: Ei şi? îţi trece... Tu nu vezi ce ochi ai şi ce gură. Lasă-mă să te sărut o dată. Numai o dată... Dar nu ca un prieten... Ca un bărbat. *(Se apropie de ea şi vrea s-o sărute pe gură.)*

MADONA *(se degajează fără brutalitate).*

DANNY *(o împiedică să se ridice, fiind în faţa fotoliului ei).*

MADONA *(nu insistă să se ridice).*

DANNY: Phuu! Să nu mai dai cu parfumul ăsta infect! *(E aproape de ea.)* Parcă ai dormit în fîn... *(Se scutură.)* M-am mai iubit eu cu una care a dormit în fîn la Petruş Fulda şi toată noaptea am visat că pasc. Ăla zic şi eu chef, Dona! Şi unde se făcea că m-am prefăcut într-un taur frumos. Spaniol! Cel mai frumos taur din lume. Şi toate femeile care erau invitate acolo se schimbaseră în juniei! Şi fiecare avea o cîrpă roşie între coarne, ca să mă enerveze. Nu vedeam decît cirezi de femei cu cîrpe roşii în coarne. Şi m-am deşteptat din somn în mugetele mele. Tu mi-aduci aminte de fata din fîn...

MADONA: Du-te acasă, Danny...

DANNY *(nu aude decît ce spune el):* Şi de cînd te-ai făcut aşa de elegantă, parcă eşti alta! Semeni a femeie!... Şi ai în tine ceva, nu ştiu ce... în pielea ta... în mersul tău... Ceva, care-ţi dă dreptul să fii necuviincios. Auzi, ce tîmpiţi sînt oamenii! Să numească necuviinţă cel mai mare omagiu pe care poţi să-1 aduci unei femei. S-o vrei! *(Bea.)* N-ai nici o grijă că eu sînt gentlemen. Şi nici nu mai am putere să fiu mitocan... M-am ameţit.

(Madona se ridică, profilînd de ocazie că Danny s-a depărtat de fotoliul ei ca să-şi toarne să bea.)

DANNY *(se aşază mai mult căzînd pe un fotoliu):* Vezi că în bucătărie e nişte whisky la gheaţă. L-am adus ca să mă sărbătoresc cu Fantoma! Nu ştiam că are şi whisky aici. Are de toate. Organizaţie perfectă... Casă discretă, la mahala! Băuturi clasa una, atmosferă, tot! Cine ştie cîţi or mai fi trecut înaintea mea pe aici? Probabil că aici se întîlnea şi Zuc cu Turi. Aicea trebuie să fi venit după balul mascat, că, acasă, a ajuns la opt dimineaţa. M-am interesat eu la servitoare. Dă-miun whisky, şi plec... De-al meu, din bucătărie.

MADONA: Dacă mai bei whisky, n-o să mai poţi pleca.

DANNY: Ei şi? Rămînem amîndoi aici. Ne îmbătăm şi pe urmă dormim. *(Prin moţăiala alcoolică care începe să-l prindz.)* Flacăra cu purice! *(După o clipă îşi revine din picoteală.)* în definitiv, de ce nu vrei tu să te-ncurci cu mine, Dona?

MADONA *(şi-a aprins o ţigară şi priveşte pe fereastră).*

DANNY: Taci?

MADONA *(acelaşi joc).*

DANNY: Să ştii că nu-ţi spun asta fiindcă sînt beat. Dar eu, cînd sînt beat, sînt foarte sincer. Eu nu vreau să te jignesc... Vreau să te iubesc... Acuma sînt liber.

MADONA /*cu blîndeţe şi înţelegere):* Acuma ai băut, Danny...

DANNY: Vrei să-ţi spun şi mîine acelaşi lucru?

MADONA: Mîine n-o să-ţi mai aduci aminte de ce-ai spus azi.

DANNY: Şi dac-o să-mi aduc aminte?

MADONA *(cu un surîs pe care nu-l vrea trist):* O să te iau de urechi.

DANNY: Va să zică eu o să mor tot copil pentru tine?
MADONA: Te-ai născut copil pentru mine.
DANNY: Nu ştiu. Mie mi se pare că tu ai ceva contra mea. *(Se ridică şi vine spre ea fără intenţie de agresivitate.)* Dona! Spune: ce ai tu contra mea?
MADONA: Douăzeci de ani mai mult.
DANNY: Eşti prea „de profundis" pentru mine. Mai beau unul şi plec... Uite, tu nu l-ai băut pe al tău.
MADONA: Dacă-mi făgăduieşti că pleci, îl beau.
DANNY: Pe cuvîntul meu. *(închină.)* Pentru Domino-bleu! *(Toarnă un pic pe jos, ca pentru morţi.)* Fă şi tu la fel.
MADONA *(toarnă pe jos la fel):* Pentru Domino-bleu! *(Bea coniacul.)*
DANNY: Acuma plec. *(Se duce în faţa oglinzii şi începe să se aranjeze nesigur pe mişcări.)* Ştii că îmi vine să plîng?
MADONA *(aproape cu milă):* De ce, Danny?
DANNY *(stăpînindu-şi plînsul):* Mă priveşte...
MADONA: Nu trebuie să plîngi, Danny. Viaţa începe în fiecare zi.
DANNY: Tţ! Se repetă.
MADONA: O să uiţi.
DANNY: Nici nu-mi aduc aminte nimic. Am eu sistemul meu. îmi dai voie să dau un telefon?
MADONA: Sigur.
DANNY: Ghici *(făcînd numărul)* cui telefonez acuma?
MADONA: Lui Zuc.
DANNY: Deşteaptă persoană eşti, mă! De-aia nu te-ai măritat tu.' N-ai găsit pe nimenea să te merite... *(La telefon.)* Alio, Casa Izvorani? Tu eşti, Zuc? Da^ eu, Danny Ştii că vreau să-ţi vorbesc imediat! Poţi să vii la Nestor peste o jumătate de ceas? Bine, te aştept. E în interesul tău. Şi diseară te invit la masă în oraş. Unde vezi tu că mă „îm-ple-ti-cesc" în vorbă? E telefonul defect... Atunci te aştept. Pa! *(închide.)* Mare noroc are pe lume şi Zuc asta! Ga ăia care se refac la ruletă, din ultimul'pol... Am plecat.
MADONA: Aranjează-te puţin. Nu poţi să ieşi pe stradă aşa.
DANNY: Pînă în centru mă trezesc. Iau aer, pe jos...
MADONA: Uite, eşti murdar de scrum pe haine. Stai să te perii puţin...
DANNY: Păi ai perie?

MADQNA: Trebuie să fie una pe-aici... *'(Se- duce în baie şi revine cu o perie nouă, îl perie.)* Acum du-te în baie, piaptănă-te puţin şi dă-ţi un pic de pudră pe faţă.... Găseşti în baie de toate...
DANNY: Dă-mi tu...
MADONA *(aduce cele^necesare din baie. îi pune un şervet în jurul gîtului. îl piaptănă, şi îl pudrează. Danny stă ••— manechin — în faţa oglinzii):* Gata!
DANNY: Sărut ochii. *(Un timp, îşi potriveşte cravata.)* Să nu fi supărată pe mine de ce ţi-am spus adineauri.
MADONA: Nu-mi mai aduc aminte nimic
DANNY *(sincer):* Nici eu... Dar am o vagă impresie că am fost măgar. M-ai iertat?
MADONA: Da.
DANNY: De tot?
MADONA: Da.
DANNY: Şi pentru tot?
MADONA *(privindu-l lung, cu afecţiune):* Pentru tot.
DANNY: E, atunci săratâ-mă ca să-mi dovedeşti şi dă-mă afară.
MADONA *(îl sărută pe frunte frumos, obişnuit):* Du-te.
DANNY: Mîine la prînz viu la tine, să-ţi povestesc ce am făcut cu Zuc.
MADONA: Mîine la prînz nu sînt acasă. ;
DANNY: Dar unde mănînci?
MADONA: Plec cu Tatiana pentru o lună la mare.
DANNY: Drăguţă rusoaica ta. îmi pui şi mie o vorbă bună?
MADONA: Da, da, cînd ne întoarcem.'
DANNY: Merg şi eu cu voi la mare, vrei? Are picioare frumoase.
MADONA: Nu se poate. Ne ducem numai amîndouă. Şi ea şi eu avem nevoie de odihnă.
DANNY: Ştii c-o să-mi fie foarte urît fără tine.
MADONA: O să aibă grijă Zuc să-ţi ţie de urît.
DANNY: Numai tu ştii să ţii pe lumea asta de urît!... Atunci, la^revedere, Dona! Drum bun şi petrecere frumoasă! *(Ii sărută mîna.)* Să nu cumva să mă înşeli cu cineva pe acolo, că fac omor. *(A glumit.)*
MADONA *(mi-plaisant,mi~serieux):* Nu, Danny! Pe tine n-o să te înşel niciodată.
DANNY: Eşti'un amor!

MADONA: Du-te, că întîrzii la *rendez-vous.* *(îl împinge uşor fiindcă nu-şi mai poate stăpîni lacrimile.)*

DANNY *(îşi pune pălăria):* Păcat de garsonieră! Era „pe cinste"! *(Aruncă o privire de regret spre garsonieră şi iese.)*

MADONA *(rămîne în mijlocul scenei, dreaptă, împietrită de durere. îşi stăpîneşte sub pleoape lacrimile care-o biruie. Are un moment de mare slăbiciune. Se aşază pe un fotoliu. Rămîne dusă pe gînduri, inertă, ca o ființă căreia i se scurge sîngele încet. Decdată tresare. Are un moment de panică. înțelege. îşi lipeşte cu afecțiune mîinile pe pîntec şi parcă ascultă cu ele cum ar asculta cu urechile pruncul care a dat primul zvîcnet de viață. O bucurie stranie, disperată i se întinde pe față, ca o lumină sleită. Abia poate şopti):* Danry! Puiul mamei...

TATIANA *(deschide uşa încet şi vîră capul copilăreşte):* Cucu!

MADONA *(tresare):* Vai! Cum m-am speriat!

TATIANA: în sfîrşit, l-am văzut! *(E încîntată de şmecheria ei.)* A trebuit să te urmăresc, ca să-ți aflu o dată secretul. De un ceas, de cînd ai intrat aici, mă învîrtesc pe la poartă. Dona! Jur că am bănuit că e Danny. Din seara cînd l-am văzut prima oară la tine, am ştiut că-1 iubeşti.

MADONA *(senină, fără durere):* Acuma s-a sfîrşit totul, Tatiana.

TATIANA *(rămîne încremenită):* Cum s-a sfîrşit?...

MADONA *(acelaşi joc):* Nici azi, nici aici, Danny n-a înțeles că eu aş putea fi aceea pe care-o aştepta.

TATIANA: Şi nu i-ai spus că eşti tu?

MADONA: Era singurul lucru pe care trebuia să-l înțeleagă el. în clipa în care am văzut cît e de departe de ce-am crezut eu în nebunia mea, mi-am dat seama că tot ce-a clădit dragostea mea, în patru luni de zile, s-a năruit într-o clipă. Ca un castel de cărți de joc pentru care ultima carte e cea mai grea. Acuma s-a sfîrşit!

TATIANA *(afectată sincer):* O! E îngrozitor!... Tu ai un dar să complici întotdeauna lucrurile...

MADONA: Are în schimb grijă viața să le lămurească. în clipa în care Danny murea în gîndul meu, tot el învia în carnea mea. I-am simțit zvîcnetul. Primul semnal că există. Puiul ăsta al dragostei mele e continuarea lui. Şi pe ăsta o să pot să-l iubesc la lumina zilei... Şi ăsta, în sfîrşit o să mă recunoască.

TATIANA: Danny ştie de copil?

MADONA: E singurul lucru pe care l-am păstrat numai pentru mine. *(Se ridică.)*

TATIANA: Dona mea dragă! Mă mir cum mai ai putere să suporți.

MADONA: M-ajută ăsta micul. *(Cu un zîmbet tandru.)* A şi-nceput să-mi fie sprijinul bătrîneților.

TATIANA: După ce mă divorțez de Nandy, ne mutăm împreună. Vrei?

MADONA: Nu trebuie să te gîndeşti la divorț înainte de a te mărita.

TATIANA: Aşa ne-a fost convenția. Altminteri n-aş fi acceptat niciodată.

MADONA: Ai răbdare. Poate că, o dată însurat, Turi o să se schimbe.

TATIANA: Nandy! Nu-i mai spune Turi, te rog!

MADONA: Azi la dejun Nandy mi-a făcut impresia unui om care totuşi se complace într-un mediu familial. Care începe să-şi dea seama că ăsta e singurul care îi mai convine de acum înainte. Şi apoi, avea remuşcări sincere. Eu cunosc oamenii, să ştii.

TATIANA: N-am să pot uita niciodată că m-a mințit...

MADONA: S-a mințit pe el, Tatiana...

TATIANA: Eu i-am spus o dată pentru totdeauna ce-aveam de spus. Azi la dejun. §

MADONA: Să lăsăm timpul să-şi spună ultimul cuvînt. Deocamdată te invit să petrecem o lună la mare.

TATIANA: Şi Nandy îmi vorbea azi de o călătorie la mare. O să vrea să meargă şi el.

MADONA: N-avem nici un drept să-l împiedicăm.

TATIANA: Spunea că nicăieri ca la mare oamenii nu se purifică mai bine.

MADONA: Lui n-o să-i strice în nici un caz cîteva băi...morale. Şi ție au să-ți facă bine, altele, de soare.

TATIANA: Cît a fost de... Ar trebui să facă băi de nămol. Şi tu ce-o să faci la mare?

MADONA: Numai lucruri mici. încep să-i prepar trusoul. *(Se ridică, trece la oglindă şi începe să-şi puie pălăria.)*

TATIANA: Ce-ai vrea să fie, Dona? Băiat sau fată?
MADONA: Sînt sigură că va fi un băiat.
TATIANA: Şi eu! *(Se uită prin încăpere.)* Dar ce drăguț e aici! Dacă nu sînt indiscretă, unde ne aflăm?
MADONA: La mine acasă. Aicea veneam cînd nu ştiai tu unde dispar.
TATIANA: E chiar casa ta?
MADONA: Da! O pregătisem pentru... *(Se opreşte şi se pudrează spre ochi.)* A fost o cocioabă mica, pe care am transformat-o.
TATIANA: într-un palat mic. Se cunoaşte că e mîna ta în fiecare lucruşor. Şi cînd te muți aici?
MADONA: Acuma nu mă mai mut. Pentru lecțiile mele e prea-departe. Şi apoi, eu şi elevele mele, ne-am obişnuit acolo. *(A terminat să se aranjeze.)* O închiriez. Dar numai la o pereche de îndrăgostiți. E o casă făcută special pentru dragoste, cum spunea adineauri Danny. Dar nu de aceea de care credea el. Mergem?
TATIANA: Dacă vrei tu... *(Se face gata rapid.)* Şi ce chirie ai vrea?
MADONA: Un finisor, după nouă luni de la mutat.
TATIANA: *(cu admirație):* Nu degeaba te cheamă pe tine Madona.
MADONA: De-aici încolo, trebuie să-mi stabilesc b identitate mai pămîntească. Doamna Beatrice Elian... Am obligații pentru fiul Madonei. *(Observă pe Tatiana care lăcrimează onest.)* Nu! Fără lacrimi, Tatiana. în casa asta nu s-a plîns nici o lacrimă întreagă.
TATIANA *(îşi şterge ochii):* Hai să mergem, Dona! Te invit astă-seară la restaurant. S-au deschis grădinile de vară.
MADONA: Regret, dar am primit aceeaşi invitație de la Nandy. Dacă n-ai nimica contra să viu cu el...
TATIANA: Mi-e absolut indiferent.
MADONA *(se uită la casă, cu un aer de despărțire).*
TATIANA *(găseşte cele cinci mii de lei puse pe masă de Danny)* Uite nişte bani aici... Sînt ai tăi? *(îi dă.)*
MADONA *(îi ia şi împătureşte hîrtia cu grijă):* Nu! Sînt ai puiului meu, pentru prima lui jucărie. *(Bagă hîrtia în geantă, apoi iese împreună cu Tatiana. Din usăse mai întoarce o clipă, apoi o închide. Se aude cheita răsuandu-se^ în broască. Scena rămîne goală. Se aude, din ce în ce mai clar, muzica militară, care începe să cmte la Şosea. Muzica cîntă cîteva clipe, scena fiind absolut goală. Apoi cortina cade foarte încet, în timp ce muzica şi viața continuă dincolo de ferestre.)*

Sfîrşit

PROFESORUL DE FRANCEZĂ

COMEDIE ÎN 3 ACTE ŞI 4 TABLOURI

1948

PERSOANELE

Anibal.elev în clasa a VIII-a a Liceului „Tugomir Voevod".

lonescu G. Heruvim, amicul şi colegul lui. De clasă, de viaţă şi de dragoste.

Dora, fiica unui învăţător pensionar din judeţ. Face liceul ca să nu stea „la ţară" cu părinţii şi să poată pleca apoi la studii în Bucureşti, în capitală, unde, după cum se ştie, tot ce zboară s-a mîncat, se mănîncă şi se va mai mînca cît lumea.

Carmen, prietena ei. Ca şi tatăl ei, fost profesor de muzică într-un orăşel de provincie, urmăreşte, cu destoinicie, o catedră asemănătoare.

Tufi, colegă şi prietenă cu Dora şi Carmen la Liceul „Despina Doamna". Fiind orfană, e internă şi, alături de supele fade ale internatului, se hrăneşte cu cele mai nutritive visuri personale.

Popescu Junona, colega celor de mai sus. Supranumită, din cauza numelui pe care îl are, „NAPOLEON TĂNASE". Fată a unor parveniţi rapizi, este şi se poartă ca atare.

Dan Balint, profesor de franceză la Liceul „Despina Doamna". îşi iubeşte meseria, pe care nu şi-a

ales-o incidental. Are umeri şi vederi largi..• 30 de ani.

D-ra Cosîmbăcescu, pedagogă la Liceul „Despina Doamna". Judecă ca un catalog şi e rea ca o linie de tras la palmă. A avut 50 de ani.

Prof. Eustaţiu Corlătescu, profesor de naturale la acelaşi liceu. Zis şi „Ciocănitoarea". Posac, maniac, cardiac şi altele în... ac.

Mihâilescu Eleonora \
Calangiu Lucreţia \ Eleve la liceul „Despina
Piticu Natalia J Doamna".

D-l Gramăjoiu, un „turist" obez şi jovial.

Inginerul, logodnicul Junonei, pentru moment.

Miti, chelnăriţă la o cabană turistică pe munte.

Acţiunea (actul I şi II) se petrece la Galaţi, sau în orice alt oraş de provincie, cu Dunărea la scară. Actul III, într-o cabană turistică din Carpaţi.

ACTUL I

O cameră „mobilată" în casa d-nei Varlam, la care stau cu chirie Dora şi Carmen. E o încăpere oarecare. în fund, intrarea, între două ferestre deschise, prin care se vede toată primăvara de afară. O altă uşă, care comunică cu interiorul, în, dreapta, planul I, şi încă una mică şi „mascată", care dă în odaia de toaletă a fetelor. în dreapta şi stînga — lipite de pereţii respectivi — două divanuri cu măsuţe „turceşti" alături. Pe măsuţe, lămpi gemene, de căpătîi. Fiecare divan, care este străjuit de o poliţă sau etajeră de perete, poartă „cachetul" pesesoarei. Al Dorei, mai „poetic", mai dulceag, mai încărcat. în perete, multe fotografii de artişti de filme, precum şi o potcoavă garnisită cu fundă roz. Pe etajeră, cărţi şi fleacuri. Căţei de porţelan şi de pîslă, bibelouri, o păpuşă, un coşar de pluş negru etc. Pe măsuţa de noapte, la fel. Predomină un vas de cristal fin, cu mulţi trandafiri albi în el. Divanul lui Carmen e mai simplu, mai prozaic oarecum. Mai multe cărţi pe raft. O mandolină, gătită cu fundă roşie, agăţată în perete. Tot pe măsuţă, o ulcică de pămînt, în care se află un singur bujor roşu. în mijlocul încăperii, două mese lipite de-a latul şi acoperite cu feţe diferite. Sînt mesele de lucru ale fetelor, încărcate cu "cărţi, caiete, creioane şi toate „rechizitele" necesare. Scaun în dreptul fiecărei mese. în dreapta şi stînga, cîte un fotoliu de pluş, cu franjuri, demodate. După bătaia gongului, se aude — de departe — muzica militară, cîntînd un vals la grădina publică. Apoi cortina se ridică încet. E o după-amiază de duminică de mai, însorită

parfumată, tulburătoare. Dora şi Carmen stau lungite — în atitudini visătoare — pe divanurile respective. Cîteva clipe, pauză. Dora fumează, aruncînd fumul poetic spre tavan, Carmen citeşte. Muzica militară cîntă încet, în trei a patra.

CARMEN *(se ridică, se aşază turceşte pe divan, ia o ţigară şi o aprinde cu dichis. Trăgînd un fum amplu):* Dar mult mai fumezi, tu!

DORA: Este a treia...

CARMEN: E i aş!... A treia e a mea... La tine e a patra. Iarăşi o să ne simtă madam Varlam c-am fumat...

DORA: A plecat la cărţi!... *(Gest spre peretele unde e divanul ei. Un timp.)* în definitiv, nu sîntem în pension... Sîntem în pensiune... Plătim chirie şi sîntem libere să facem ce vrem.

CARMEN: Da, dar sîntem încă eleve. Şi regulamentul spune textual *(ton „oficial"):* Oricine ţine în gazdă elevi sau eleve de liceu este obligat, aşa şi pe dincolo... Să vegheze dacă... una-alta şi să comunice direcţiunilor respective orice cutare şi cutare.

DORA: Bine că mai avem anul ăsta şi scăpăm!...

CARMEN: Care an? Mai avem o lună jumătate... *(Veselă.)* O lună, tu!

DORA: Şi bacalaureatul? De abia la 1 iulie, dacă-1 dăm... *(îngrijorată, brusc.)* Tu crezi că-1 luăm, tu?...

CARMEN: Dac-om învăţa tot ca astăzi, îl luăm sigur... peste 2-3 ani...

DORA *(aşezîndu-se şi ea tot turceşte şi făcînd „pandant" lui Carmen):* Cum o să-nveţi, tu, într-o zi ca asta?... Duminică!... Mai... Soare!... Flori în toate grădinile. Lumea iese pe Strada Mare. Cofetăriile sînt pline. S-au scos mesele afară, între leandri, pe trotoarele stropite. A-nceput să facă şi îngheţată la cofetărie. *(Lingîndu-şi buzele în gînd.)* Cafe glac6, tu!

CARMEN: Cît o fi porţia anul ăsta?

DORA: Vai, ce materialistă eşti!

CARMEN *(drăguţ):* Nu, tu!... Sînt numai săracă.

DORA: Nu e nimic... Cînd o să ajungi profesoară şi-o să ai leafă, o să mănînci numai îngheţată.

CARMEN *(tot aşa):* Da, dar pînă atunci!...

DORA: Fac cinste eu. Mîine trebuie să-mi vie mandatul de-acasă... Sîntem în 15. *(O clipă pe gînduri.)* Auzi muzica la grădina publică!... *(Pauză, o clipă. Se aude muzica mai clar.)* Pe Dunăre au început plimbările cu barca... Niciodată Dunărea nu e mai frumoasă ca în mai... Şi, în mai nu se îneacă nimeni...

CARMEN: Eu mă mir de ce-ai vrut tu să faci liceul, cînd puteai foarte bine să stai acasă, ca o prinţesă, la ţară...

DORA: Da, sigur, să stau acasă „la ţară."

CARMEN: Nu la ţară! la moşie!... E o mare diferenţă între ţară şi moşie. La ţară stau săracii şi la moşie, bogaţii.

(Muzica militară încetează.)

DORA: Ce moşie, tu? O căsuţă şi cîteva pogoane de pămînt împrejur. Tata, de cînd nu mai e învăţător şi a ieşit la pensie, e ursuz. îi place să stea singur, să fumeze şi să citească... A citit de zece ori *Mizerabilii* pînă acuma... Are un dulău cît un viţel pe care îl cheamă Jean-Valjean... *(Amuzată.)* Janvlăjgan, cum îi zice Catinca, vecina noastră... Şi unul, rău, sfrijit, care muşcă pe la spate, pe care îl cheamă Javert... Javrei! Aşa îi zice Catinca... Mama, ce să facă? S-a obişnuit să trăiască ca el... s-a resemnat... Rar dacă mai deschide pianul... Şi-atunci mai bine n-ar mai cînta... Nu mai are digitaţie deloc, tu... din cauza bucătăriei *(Un timp.)* Sînt sigură că dacă aş fi rămas la ţară, aşa cum vor ei, nu m-ar fi adus o dată la oraş, la un bal... Nici măcar la al Marinei...

CARMEN: Da, dar poate, pînă acuma, te-ai fi măritat, tu...

DORA: Cu cine să mă mărit, dacă n-aş fi avut ocazia să cunosc pe nimeni?... Cu cine ştie ce arendaş care să-mi facă o viaţă la fel cu a mamei? Merci!... La noi în familie e o tradiţie nenorocită. Să stăm la ţară! Toţi încep şi sfîrşesc acolo de cînd s-au pomenit. Cimitirul din curtea bisericii e ca un album de familie... *(Un timp se gîndeşte cu o oarecare tristeţe, apoi brusc.)* A! Eu, în orice caz, îmi fac cavou... Nu pot să stau aşa, să mă plouă toată viaţa printre bălării...

CARMEN *(cu un surîs):* Unde mai pui că, iarna, mai poţi să şi răceşti...

DORA: Păi sigur, tu. în cimitire e totdeauna curent. Şi apoi, eu sînt fată... Singura fată din familie, de 150 de ani încoace. Ălelalte toate au fost băieţi... Poate d-aia tata nici nu mă iubeşte aşa de mult. Cu mine se stinge neamul...

CARMEN: Şi se închide şi cimitirul... *(Un timp, după o reflecţie.)* Va să zică, tu înveţi numai de plan...

DORA *(şireată):* Păi dacă rămîneam la ţară, cum aş fi putut să'stau acuma la Galaţi şi, după bacalaureat, la Bucureşti? *(Un timp şi un fum lung de ţigară.)* Ah! Bucureştii! Acolo e viaţa adevărată. Viaţa pe care o vreau şi pe care simt că trebuie s-o trăiesc între oameni civilizaţi... *(Cu silă exagerată.)* Nu ca la Risipiţii-din-Deal, între legume şi viţei de lapte...

CARMEN *(ca pentru ea):* Eu *trebuia* să învăţ... Cu pensia de la tata, de-abia putem să trăim... Mama, acasă, la Tecuci şi eu, aici, la învăţătură. *(Stinge ţigara.)* Azi la ce învăţăm?... *(Se ridică oarecum plictisită şi vine Ungă masa de lucru.)*

DORA: Să-ţi spun drept, n-am poftă de nimic... *(Stinge şi ea ţigara.)* Aş fuma mai bine o ţigară, că mă doare capu1... *(Se ridică.)*

CARMEN: Păi de fumat te doare! *(Se aşază la masa de lucru.)*

DORA: Nu!... Mă doare că e duminică... Că e primăvară şi că, în loc să mă plimb cu fete, cu băieţi, să rîd, să mă amuz, trebuie să stau închisă în casă şi să tocesc... *(Se aşază la masa de lucru în faţa lui Carmen.)* Hai să începem de mîine, că tot e luni... Luăm săptămîna de la capăt.

CARMEN: Nu se poate... Ne-am jurat că de azi începem să învăţăm pentru bacalaureat şi trebuie să ne ţinem de cuvînt... /*Caută prin caiete şi cărţi.)* Cu ce începem? Hai să-i dăm drumul cu matematica.

DORA: Nu! matematica o lăsăm la urmă de tot, ca să avem timp să ţinem minte pînă la examen... Să-ncepem cu româna mai bine...

CARMEN: La română ştim...

DORA: Ştii tu să declini şi să conjugi?

CARMEN: La conjugări îmi declin competenţa... Dar nici n-o să ne-ntrebe gramatică... D-ra Armaşu întreabă numai din literatură, că şi ea face versuri... Hai să-ncepem cu istoria... că acolo trebuie tocit serios. La d-ra Oatu.

DORA: Da, da!... La „Ştefan cel Mare"... că ăsta e slăbiciunea ei...

CARMEN: Susţine că ea se trage direct din Ştefan cel Mare... Un strămoş al ei a fost doică la Ştefan cel Mare.

DORA: Cum doică?

CARMEN: Păi da, că strămoşul era femeie... Da' nu-i place să zică strămoaşă... Sună urît!... *(Caută manualul de istorie.)* Citeşti tu, sau citesc eu? *(Caută capitolul respectiv.)*

DORA: Citeşte tu...

CARMEN: Dar să nu căşti!... Mai bine să citim cîte două pagini fiecare... Două eu, două tu...

DORA: Bun! Şi căscăm cu rîndul...

CARMEN *(a găsit capitolul... Se aşază mai comod şi se pregăteşte să citească):* La popa la poartă e-o pisică moartă... Cine-o rîde şi-o vorbi *(accentuînd)* şi-o căsca...

DORA *(rîzînd):* Mă rog!... Una, două, trei..'. *(îşi ia o mutră serioasă, de ascultat.)*

CARMEN *(citeşte^:* Ştefan cel Mare... 1457—1504... *(Muzica militară reîncepe la Grădina publică.)*

DORA *(cu un oftat, răsfoind paginile capitolului respectiv):* Ooofff!... De ce o fi domnit şi ăsta *(ascultă muzica)* atîtea pagini?

CARMEN: Ai mîncat-o... *(Se aude o bătaie în uşa dinspre d-na Varlam.)*

DORA *(luîndu-şi o poziţie decentă):* Intră! *(E veselă că are un motiv să întrerupă „tocitul".)*

ANIBAL *(intră. E în uniformă de liceu):* Vă deranjez? *(Se împiedică de covor.)*

DORA *(repede):* Nu... n-aveam nici o treabă... învăţăm. Deocamdată ai deranjat covorul...

ANIBAL: Pardon! *(Se uită la covor fără să-l aranjeze la loc, Se vede că minte.)* D-ră Dora, am venit să te.rog, dacă vrei, să-mi împrumuţi puţin cutia d-tale de compasuri...

DORA: Cu plăcere. *(Caută cutia pe masă.)*

CARMEN: Şi d-ta înveţi?...

ANIBAL: Da... A venit Heruvim la mine să-nvăţăm împreună.

DORA *(cu o privire spre Carmen):* A! E şi „îngerul" aici?
ANIBAL: Da... Sîntem amîndoi, dincolo, lamine *(spiritual)* în rai.
DORA: Şi de ce vă trebuie compasurile? învăţaţi la matematică?...
ANIBAL: Nu!... La latină...
CARMEN: Aha! Şi vreţi să măsuraţi unghiurile la verbele neregulate?...
ANIBAL: Nu... Vrem să măsurăm timpul, ca să treacă mai repede. *(încurcat, ia cutia pe care i-o dă Dora.) Mersi... (Aşteaptă o clipă ceva care să vie din partea fetelor... ceva care nu vine însă.)* Mă ierţi că te-am deranjat, d-ră Dora...
DORA *(aşezîndu-se la loc):* Nu face nimic...
ANIBAL: Atunci... *(Mai ezită o clipă, apoi pleacă şi se împiedică iarăşi de covor.)*
CARMEN: Ai ce ai cu covorul, d-le Anibal...
ANIBAL: Nu!... Acum m-am împiedicat într-adins ca să-l aranjez la loc... *(într-adevăr, împiedicîndu-se, a aranjat la loc colţul covorului.)* La revedere şi mersi. *(Iese.)*
CARMEN: Mort e după tine, dragă...
DORA *(făcînd pe indiferenta):* Totdeauna băieţii propnetăreselor se amorezează de fetele care stau cu chirie la ele.
CARMEN: Păi şi eu stau cu chirie tot la mama lui Anibal, şi pe mine nu mă iubeşte...
DORA': Te iubeşte, în schimb, prietenul lui.
CARMEN: lonescu C. Heruvim?... Crezi?
DORA: Ia nu mai face pe mironosiţa!... Parcă tu liujtn?
CARMEN: Dacă m-ar iubi mi-ar spune-o verde în faţă...
DORA: N-are curaj...
CARMEN: Cînd iubeşti, trebuie să ai curaj...
DORA: E timid...
CARMEN: Să aibă măcar curajul timidului.
DORA: Dar tu ele ce nu-i spui?
CARMEN: Ce?
DORA: Că nici tu n-ai curajul timidului şi, deci, trebuie să aibă el, că e bărbat.
CARMEN: Dar de ce să am eu curajul timidului?
DORA: Fiindcă mori după ei!...
CARMEN: Eu, după lonescu C. Heruvim? Mă confunzi cu tine. Tu eşti cocă după Anibal.

DORA: Vezi, eu sînt sinceră. Recunosc că Anibal îmi e foarte simpatic... Aşa, ca un frate... ca un văr primar chiar.
CARMEN: Bine!... Aşa, simpatic, îmi e şi mie Heruvim... *(Profund.)* Dar de la simpatic pînă la iubire e distanţă, domnişoară...
DORA: Te-nşeli! Nu e decît un pas...
CARMEN: Da, dar pasul ăsta e cel mai greu de făcut...
DORA: Eu în locul tău l-aş face...
CARMEN: Păi fă-1!... Anibal n-aşteaptă decît atît... M-am plictisit de cînd îţi tot vîră scrisori de dragoste pe sub uşă.
DORA *(între discreţie şi regret):* Face numai literatură, tu... şi versuri... Cred c-o s-ajungă mare poet...
CARMEN *(luînd-o gura pe dinainte):* „Şi-al meu" tot asa, tu! Udă poeziile cu lacrimi... parc-ar scrie cu stropitoarea de flori. *(Un timp.)* Dar eu cred că sînt lacrimi de apă de colonie, tu!... Că miroase a frezä! Ş-apoi, nici nu precizează de ce plînge şi nici pentru cine suferă!... începe cu Ileana Cosînzeana şi termină cu Veronica Miele... Eu nici nu exist în scrisori... *(Muzica militară încetează.)*
DORA: Voi, v-aţi întîlnit vreodată numai voi doi?
CARMEN: Nu!... Adică da, o singură dată... Acum o lună, cînd ai fost tu la ţară... într-o noapte a venit aici în odaie.
DORA: Noaptea?
CARMEN: Da!... Pe la 12... Au venit amîndoi cu chef... Făcuţi, tu! Şi cîntau un cîntec cu subînţelesuri...
DORA: Şi i-ai primit în odaia ta singură, noaptea, după ce eîntaseră cu subînţelesuri!
CARMEN: Cînd a bătut la uşă, am crezut că e d-na Varlam, şi cînd colo era îngerul... Şi se clătina în uşă ca un metronom...
DORA: Ce s-a petrecut între voi?
CARMEN: Mi-e ruşine să-ţi spun, tu...
DORA *(îngrozită))* Phiuuu! Nenorocito!
CARMEN: Mi-a cerut o ţigară...
DORA *(enervată):* Numai atît?
CARMEN: Nu!... Două... Una pentru el şi una pentru Anibal... Zicea că şi-au băut banii din cauza unor femei... şi nu mai au nici de ţigări...

DORA: Şi pe urmă ce-a făcut?
CARMEN: I-am spus să iasă afară, că la mine nu e debit.
DORA: Şi-a ieşit?
CARMEN: Imediat...
DORA: Cu siguranţă că venise cu alte intenţii, dar l-ai dezarmat.
CARMEN: Cred şi eu!... Eram pe jumătate dezbrăcată...
DORA: Şi te-a văzut?
CARMEN: Nu, că şi-a pus şapca pe ochi.
DORA *(se aude o bătaie în uşă)*: Intră!
HERUVIM *(intră. Vorbeşte repede, zăpăcit)*: Sărut mînaL.. *(Se împiedică ca şi Anibal de covor, se apleacă să-l aşeze şi vorbeşte de acolo.)* D-ră... Dora! Te roagă Anibal să-i împrumuţi niţel compasurile... *(Se ridică.)*
DORA: Păi acuma cinci minute i le-am dat.
HERUVIM: Cui?
DORA: Lui Anibal! Mi. le-a cerut el.
HERUVIM *(foarte încurcat)*: A venit el aici să le ceară?
DORA: Da!...
HERUVIM: Al dracu!
CARMEN: Spunea că învăţaţi împreună dincolo...
HERUVIM: Da! Dar mi-a făcut bucata şi-a venit să le ceară în lipsa mea.
DORA: Păi d-ta unde erai?
HERUVIM: Am fost la... fumoir... că, în casă, nu putem să fumăm din cauza lui madam Varlam... Simte fumul numaidecît... Şi atunci ne ducem cu rîndul la „Cafe de la Paix"... Unul fumează şi unul rămîne de pază... Acuma e rîndul lui la fumat...
DORA: Aha!... Şi de-aia ai venit d-ta să ceri compasurile... *(Priveşte pe Carmen cu subînţeles.)*
CARMEN: Dar la ce învăţai?
HERUVIM: La română...
DORA: Şi cu compasurile ce faceţi la română?
HERUVIM *(încurcat)*: Măsurăm...
CARMEN: Ce? Valoarea cuvintelor?
DORA: Mai bine v-aţi măsura lungul nasului.
HERUVIM: Mi se pare că ne atingeţi prin tangentă...
ANIBAL *(bate şi intră, aducînd cutia cu compasuri)*: Am adus compasurile. *(Se împiedică de covor.)* Şi mersi... Covorul ăsta, o să-1 mănînc într-o zL.. *(Pune compasurile pe masa Dorei.)*

HERUVIM: Şi eu o să-1 bat... *(Iese.)*
CARMEN: Nu vă mai trebuie? *(Gest spre compasuri.)*
ANIBAL: Nu!... Dar de ce a venit Heruvim aici?
DORA: Ca să ne ceară compasurile...
ANIBAL: Al dracu!...

(Heruvim, intră cu un ciocan şi un cui. Se apleacă spre covor.)

CARMEN: Dar ce faci acolo?
HERUVIM: îl bat. *(Bate colţul covorului.)*
CARMEN *(către amindoi)*: Mi se pare că nu învăţaţi nimic dincolo...
ANIBAL: începem de mîine, că e luni...
DORA: Şi noi tot aşa. Nu? Carmen?
CARMEN: Bine!... Şi-atunci, azi ce facem?...
DORA: Ştiu eu? Sînteţi grăbiţi?
ANiBAL'şi HERUVIM: Noi? De-abia am venit.
DORA: Nu vreţi să luaţi loc? *(Le indică scaunele de la mesele de lucru. Ele se aşază pe divanuri.)*
ANIBAL şi HERUVIM: Mersi... *(Se aşază.)*
DORA: Dvs. ce faceţi azi?
ANIBAL: Noi?... Nimic...
HERUVIM *(privind spre Carmen)*: Absolut nimic!
CARMEN: Nu vreţi să învăţăm împreună?
DORA: Dragă, parcă s-a decis, o dată pentru totdeauna, că începem de luni. De mîine!
HERUVIM *(vesel)*: Şi, de mîine, o să învăţăm împreună?
DORA: De ce nu? Avem doar aceeaşi materie de pregătit pentru bacalaureat...
ANIBAL: Atunci să facem o societate pentru pregătirea bacalaureatului...
DORA: Să ne distrăm puţin...
ANIBAL: *(poetic)*: Să facem plimbări pe lună...
HERUVIM: De ce pe lună? Pe Dunăre e mai frumos... Nu e aşa, d-ră Carmen?
CARMEN: O, da, desigur!... Dar la cofetărie e mai frumos...
DORA: Şi cum să-i punem numele societăţii noastre?...

(Lui Anibal.) Hai... Găseşte-i d-ta un titlu, că eşti poet...

(Anibal se glndeşte. Se gîndesc şi fetele).

HERUVIM: Am găsit eu titlul...

TOȚI: Care?

HERUVIM: Casația!... Societatea „Casația"...

DORA: Dar de ce „Casația"?

HERUVIM: Păi nu e casație?... Două fete şi doi băieți... Secții unite...

DORA: Nu, nu e bun...

HERUVIM: Ba ar fi aşa de bun!...

ANIBAL: „Primăvara" v-ar plăcea?

HERUVIM: Scîrț!... Şi la toamnă cum îi zicem?

DORA: Ehe! Pînă la toamnă cine ştie unde-o să mai fim!

CARMEN: La Bucureşti unde să fim?... N-o să ne înscriem cu toții la facultate? Societatea îşi schimbă numai sediul...

ANIBAL: Da, dar Bucureştiul e atît de mare!... Atîtea tentații, atîtea drumuri care se deschid... Aşa că, adevăratul sediu al societății noastre, o să rămîie totdeauna aci... în oraşul ăsta, în odăița asta... cu trandafiri albi...

HERUVIM: Şi cu un bujor roşu. *(Gest spre el.)*

CARMEN: N-avem nici un motiv să ne despărțim la Bucureşti... Şi, chiar dacă ne despărțim, fixăm o zi pe săptămîna,în care ne întîlnim toți membrii societății şi rnîncăm împreună la restaurant.

TUȚI *(apare la fereastră în grădină):* Cucu!... *(Aruncă bascul înăuntru, apoi se ascunde după fereastră, în jos.*

(Toți patru, ca şi cum ar fi fost prinşi într-un flagrant delict.

DORA: Vai cum m-am speriat!...

CARMEN: Bascul lui Tuți. *(îl ridică de jos.)*

TUȚI *(apărînd la geam):* După cap urmează şi restul... *(Se ridică pe fereastră ca să escaladeze.)* Psttttt!.... Domniii! întoarceți capetele vă rog... *(Băieții întorc capetele. Tuți intră pe fereastră.)* Care va să zică, aşa învățați dvs.? Cu crai?

DORA: Pînă acum am învățat, tu... Am făcut chiar şi o societate, pentru pregătirea bacalaureatului. „Primăvara" îi zice!

TUȚI: Perfect. în calitatea mea de preşedintă, vă mulțumesc pentru încrederea pe care mi-ați acordat-o alegîndu-mă preşedintă în lipsă şi, ca prim fond al societății, îmi dați voie să ofer acest pachet de Naționale. *(îl scoate triumfătoare din buzunarul şorțului.)* „Şparle" din cancelarie!

CARMEN: De la d-ra Oatu. Ea fumează Naționale...

TUȚI: Cred că şi acum e pe sub masă şi le caută.

DORA: Dar de ce a venit astăzi la şcoală, tu? Că e duminică?

TUȚI: I-a dat cu acid fenic acasă!... Are ploşnițe, înțelegi mata. Şi-a venit să corecteze tezele la şcoală.

HERUVIM: Şi cum i-ai prăjit țigările?

TUȚI *(face un gest şmecher):* Uite-aşa!... Cînd a intrat ea, mă aflam, puțin în cancelarie, în interes de serviciu... Mă uitam în catalog, să vedem ce note habemus pe trimestrul ăsta... Şi cînd am auzit că vine cineva spre uşă, țîşti! am aterizat în dulap. Cum a intrat d-ra Oatu şi-a depus ouăle pe masă. Servieta cu tezele, poşeta cu mănuşile şi țigările cu chibriturile deasupra.

ANIBAL: Şi cum i le-ai furat fără să bage de seamă?...

TUȚI: Din dulap vedeam tot ce face... Mă uitam „par la grenouille de la porte"... Şi profitînd de un moment cînd a trecut după paravan, la spălător, am ieşit — nonşalantă — din dulap şi am luat şi pachetul de țigări cu mine... Ca să nu viu cu mîna goală la societate...

DORA: Dar de unde ştiai tu de societatea noastră?

TUȚI: Pentru că dacă n-o făceați voi, o făceam eu... I-am compus si statutele...

HERUVIM: Bravo! Trăiască „Primăvara"!

TOȚI: Urraaa! Uraa! Uraa!

TUȚI: Şi acum, să trecem la statute...

TOȚI: Să auzim!...

TUȚI: Stați să mă urc la tribună... *(Se urcă pe masă şi stă cu picioarele pe scaun.)* Linişte!... *(Pe un ton declamatoriu.)* Articolul I!... între membrii societății „Primăvara", începînd de azi, tutuiala este obligatorie. *(Nu răspunde nimeni, toți se privesc mulțumiți, dxr jenați.)* Adunarea aprobă, cu unanimitatea tăcerii. Articolul II. Scrisorile de dragoste vîrîte între mem-

brii societății, pe sub uşi, pe ferestre, prin serviete sau prin cărțile de algebră...

CARMEN *(Dorei):* Mi-a umblat în carte, tu!...

TUȚI: Linişte!... Sînt categoric interzise... Aceste scrisori vor fi înlocuite cu declarații de dragoste verbale. Se interzice, de asemenea, întrebuințarea lacrimilor în corespondență, acestea fiind rezervate pentru fricțiuni cu colonie...

ANIBAL: Dar lacrimile adevărate sînt permise?

TUȚI: Alea, da... însă numai în cazuri de dureri de dinți. Articolul III. Membrii societății „Primăvara", sînt datori: întîi: Să se ajute... Al doilea: Să se respecte şi al treilea: în primul rînd să se iubească. Se aprobă?

TOȚI: Se aprobă... Se aprobă...

TUȚI: Atunci declar Societatea „Primăvara" legal constituită... *(Se dă jos de pe masă.)*

HERUVIM: Onorată adunare... Am onoarea să fac o propunere...

TUȚI: Să auzim!...

HERUVIM: Sînt de părere să sărbătorim constituirea societății noastre printr-un banchet...

DORA: Bravo!... Bravo!... Să mergem în oraş ...şisămîncăm cîte un cafe glace.

ANIBAL: Nu sînt de părere... Un banchet trebuie făcut cu bere...

CARMEN: Sigur!... Şi cu cornuri cu sare...

ANIBAL: Atunci ne ducem în oraş să cumpărăm ce trebuie... Şi dvs...

DORA: Ai călcat art. I din statut... Ai zis d-voastră.

TUȚI: Se amendează cu una sticlă bere...

CARMEN: Ce cumpărăm din oraş?... Eu vreau salam...

DORA: Şi şuncă...

TUȚI: Crenvurştii sînt mai buni...

DORA: Atunci să luăm şi salam şi şuncă şi crenvurşti...

CARMEN: Şi ridiche neagră...

DORA: Ah!... Tu!... Aş mînca sardele...

ANIBAL: Luăm o cutie de sardele...

TUȚI: Şi ca desert, plăcintă caldă, de la simigerie... Cu „C" şi cu „B". O jumătate de chil. Amestecată:..

DORA'; NU!... Ca desert, cafe glace...

CARMEN: Mai bine prăjituri, că — înghețata — n-are în ce s-o aducă.

DORA: Cum n-are în ce? Ia Anibal un castron de-acasă şi-i pune, la cofetărie, cinci porții în el...

ANIBAL: Aha!... Poetul castron.!.

HERUVIM: Atunci ce luăm? Prăjituri sau înghețată?

CARMEN: Eu nu renunț la prăjituri.

DORA: Şi nici eu la înghețată.

TUȚI: Eee... Poate vreți să renunț eu la plăcintă.

DORA: Trei deserturi nu se poate..'.

CARMEN: Să tragem la sorți...

TUȚI: Pierdem vremea, dragă!... *(Lui Anibal.)* Iei o porție de cafe glace pentru ea... O prăjitură pentru Carmen.,, şi trei înghețate, trei prăjituri şi trei plăcinte pentru mine.

HERUVIM: Şi noi?

TUȚI: Voi beți bere, că sînteți bărbați...

HERUVIM: Ah! Ce ne-am ars într-o'seară cu bere... acum vreo lună... *(Se uită la Carmen.)*

TUȚI: V-ați prăjit voi?

ANIBAL: Scrum eram.

CARMEN: Da... din cauza unor femei...

ANIBAL: Pardon!... Din cauza *unei* femei, nu a *unor* femei...

HERUVIM: Una care era plecată la țară.. *(Priveşte spre Dora.)*

CARMEN: Aşa? Atunci tu de ce-ai băut?...

HERUVIM: Fiindcă a mea, deşi de față, nu era prezentă...

CARMEN *(făcînd pe cocheta):*'Eşti foarte misterios... d-le Heruvim...

HERUVIM: Ai o dată, la statut!... Mi-ai zis domle... Se amendează cu una sticlă bere...

TUȚI: Ascultă, îngeraşule! Cine te-a botezat pe tine Heruvim?

HERUVIM: Mama! Fiindcă a fost slabă de înger cînd m-a făcut. *(Rîd.)*

CARMEN *(Dorei):* Are haz, tu!...

ANIBAL: Spirite ieftine...

DORA *(cu dispreț):* Muşatisme.

HERUVIM: A!... N-am'stabilit băutura!... Cîte sticle de bere luăm?

TUȚI: Patru țapi pentru comitet și o halbă pentru preșe-dintă.
HERUVIM: N-o să vrea să ne dea țapii acasă...
ANIBAL: Nu enimic... Luăm sticle... Iei trei sticle în brațe, și gata... Poetul clondir!...
CARMEN: Haide, duceți-vă mai repede, că mi s-a făcut o foame!...
DORA: Țineți minte tot?
HERUVIM: Da... dar... *(Rămîne foarte încurcat.)* îmi dați voie un moment. *(Se apropie de urechea lui Anibal să-i spuie ceva.)*
TUȚI: Secretele în public nu sînt admise...
HERUVIM: Pardon! Persoanele de față sînt excluse. *(Vorbește lui Anibal la ureche.)*
ANIBAL *(încurcat și el):* Da... Uitasem de asta!
HERUVIM: Atunci'admiți?
ANIBAL: Sigur... c-admit...
HERUVIM: Bun... las' pe mine-atunci.
TUȚI: E? Ce mai stați? Călătorului îi sade bine cu drumul...
HERUVIM *(schimbînd priviri cu Anibal):* Da... dar... *(Lui Anibal.)* Haide, du-te, domle și ia castronul, ce mai stai?
ANIBAL: Vezi-ți mai bine de clondirile tale. *(Umflă și iese.)*
HERUVIM: Știți că n-are la el...
DORA: Ce? '
HERUVIM: „Numerar... Și livretul de la CEC i 1-a-ncuiat maică-sa în șifonier.
TUȚI: Nu e nimic... Dă tu și ne socotim pe urmă.
HERUVIM: Păi, am dat.
TUȚI: Ce?
HERUVIM: Un sfat cum să facă rost de bani... O mică operație la șifonier, cu un cuțit de masă...
DORA: Vai de mine!... Nu se poate să fure... Am eu niște bani puși deoparte. împrumut societatea cu ei. Dar mi-i dați înapoi?
CARMEN: Sigur... Cînd o să avem.
HERUVIM *(deschide ușa):* Anibal... Oprește spargerea!... *(Și strigă.)* S-a găsit capital... Am și eu niște bani... Vream să-mi iau un dicționar.

TUȚI: Ah! Tu! Știi ce mult îmi place chestia asta? N-am băut dicționare în viața mea...
CARMEN: Așa, ceva mărunțiș, am și eu...
DORA: Ăia ține-i tu... că ne mai trebuie și mîine... pînă îmi vine mie mandatul...

(Anibal intră, cu un castron băgat vizibil în servietă și cu trei sticle goale în brațe.)

TUȚI: Avem bani ca la turci din subscripție publică.
ANIBAL: E-n regulă!... la-ți vesela. *(îi dă sticlele.)* îngere!
DORA: Dar de ce ți-ai pus castronul în servietă?...
HERUVIM: Ca să creadă lumea că e bărbier și se duce duminica să radă clienții acasă... Eu le iau așa nude... Nici nu le-nfășor... *(Ia sticlele.)*
CARMEN. Și dacă o să-l vadă cineva de la școală cu sticlele în brațe?
ANIBAL: O să spună că l-a trimis maică-sa să cumpere untdelemn în ele... V-am salutat!
HERUVIM: Hai cu ligheanul, băiete... *(Iese.)* La revedere.
ANIBAL: La revedere. *(Iese.)*
TUȚI *(după el) :* în două minute să fiți îndărăt. *J'ai ane soif tarentielle...*
HERUVIM *(de-afară, Bien... bien... (Au ieșit definitiv).*
TUȚI: Uff!... *(Cu aere protectoare.)* Bine că v-am văzut odată aranjate și pe voi...
DORA: Cum, aranjate?
TUȚI: Dacă, pînă deseară, băieții nu vă fac declarații de dragoste, sînteți niște proaste.
CARMEN: Noi?
TUȚI: Păi sigur! La vîrsta lor trebuie să aveți inițiativa voi.
DORA: Cum? Să le spunem noi mai întîi?
TUȚI: Nu, tu!... N-aveți nevoie să mai spuneți nimic... Chestiunea e aranjată prin statute... Trebuie numai să fiți un pic mai atente... Și mai decente... Prea multe picioare și brațe goale. îi zăpăciți... cu fizicul, tu. Pe ei îi interesează acum numai sufletul, nu pricepeți?... Pînă se învață la cașcaval... Pe urmă vai de sufletul vostru... Dragostea lor acum e cu visuri, cu lună, cu versuri, cu ochi pe jumătate închiși... La 17 ani, nu se vede bine decît cu ochii închiși... Acuma cuvintele de dragoste nu îmbată, amețesc numai;

mîinile nu mîngîie... sărută în locul buzelor... iar buzele, cînd sărută, parcă se roagă, tu!

CARMEN: Ah! Tu! O să ne şi sărutăm !...

TUŢI: *(cu tonul unei latrine experienţe):* Vă invidiez, copiii mei!

DORA: Şi iubitul tău ce mai face?

TUŢI *(luata prin surprindere):* Care iubitul meu?

CARMEN: El, tu!...

TUŢI *(se reculege şi începe să mintă):* A! El!... Ce să facă? Mă iubeşte ca un disperat...

DORA: Şi tot'nu ţi-e milă de el?

TUŢI: Nu! îmi place să-1 terorizez. Ca să simtă de femeie... Aseară mi-a spus că se sinucide...

DORA: Dar cînd l-ai văzut aseară?

TUŢI: Pe la zece... Mă aştepta ca Azorică la poarta internatului. Mi s-a făcut milă de el şi am ieşit.

CARMEN: Păi spuneai de dimineaţă că, aseară, te-ai culcat de la opt... şi-ai dormit buştean...

TUŢI: Păi da... Pînă la zece, cînd am vorbit cu el.

DORA: Şi ţi-a spus că se sinucide, tu?

TUŢI: Avea la el otravă, mangal şi revolver... Mi-a spus că întîi dă drumul la mangal, apoi ia o litră de stricnina şi pe urmă îşi trage şase gloanţe în cap, cu fotografia mea pe inimă...

CARMEN: Asta zic şi eu amor...

TUŢI: Las' să sufere!... Eu cum am suferit?

DORA: Cînd?

TUŢI: Parcă voi ştiţi cît sufăr eu în secret... Am suferit cînd îl iubeam eu, rău de tot.

DORA: înainte de a se însura?

TUŢI: Cine să se însoare?

CARMEN: El, tu...

DORA: N-ai spus că s-a însurat pentru bani? Ai uitat?

TUŢI: Cum o să uit?... Dar nici nu mai vreau să-mi aduc aminte de aşa ceva...

CARMEN: Bine, dar tu erai un copil atunci...

TUŢI: Ce-are a face? îl iubeam ca un om mare...

DORA: Şi nevastă-sa e drăguţă?

TUŢI:. O blondă, infectă...

CARMEN: Ziceai că e brună... Creolă...

TUŢI: Dar ce nu sînt şi creole blonde?... S-a oxigenat! S-a făcut creolină.

DORA: Şi el cum e, tu? De ce nu vrei să ne spui niciodată cum e şi cine e?

CARMEN: Tu pe-ai noştri îi ştii... Nu e drept.

TUŢI: Nu vă spun, fiindcă sînteţi guri de petice.

DORA *(ofensată):* Noi? Vai, tu...

CARMEN *(acelaşi joc):* Noi, n-avem nici un secret faţă de tine şi tu ai numai secrete faţă de noi...

DORA: Asta nu e prietenie...

TUŢI *(a luat o hotărîre):* Daţi-vă cuvîntul de onoare că nu spuneţi nimănui nimic... Nici băieţilor...

DORA: Jur!

TUŢI: Pe ce?

CARMEN: Pe „Primăvara" noastră.

TUŢI: Bine, atunci am să vă spun tot... Daţi-mi o ţigară... *(Aprind toate trei şi îşi iau aere de conspiratoare, în repaos.)* Am să vă spun tot, afară de nume... Numele nici nu interesează... Se numeşte El...

DORA *(cultă):* Asta e pseudonim, tu.

TUŢI: Da... De cînd e lumea, „El" e pseudonimul primului iubit... *(Povestind creează imaginea acestui „El", dragostea fără identitate a tuturor fetelor de'17 ani.)* E un tip înalt, brun, cu ochii verzi şi vorbeşte cu „r". Are o privire, aşa, care te zăpăceşte, te mîngîie, te sărută, te domină şi te cerşeşte... Esbulifartasgomagică, tu!... A, pardon, am uitat!... Are şi o meşă de păr cărunt *(duce mîinile pe rînd, la cap)* în dreapta. Adică nu... în stînga... Mă rog!... Depinde din ce parte te uiţi la el... Are fruntea mare... maare... ca de statuie şi un corp ca de gladiator... Nu de gladiator... De... centurion... *(Schimbă tonul.)* Care sînt, dragă, ăia din antichitate care au corp frumos?

DORA: Zeii!...

TUŢI: Moţ!...

CARMEN: Centaurii...

TUŢI: Aşa e, da!... Centaurii... Are un corp superb ca de centaur...

DORA: Taci, tu, că centaurul e jumătate vacă şi jumătate împărat roman.

CARMEN: Confunzi, dragă... Ăla e Apis... Boul Apis... care e jumătate cal şi jumătate femeie... Se-nchinau fenicienii la el. Că aveau religie dualistă... şi ăla era juma-juma.

DORA: în sfîrşit! N-are nici o importanță. Principalul este că el are corp frumos...

TUȚI: Cu muşchi lungi, cu oase drepte... fără burtă. Ca o reclamă de costume de baie.

DORA: L-ai văzut, tu, la baie?

TUȚI *(visătoare):* Ne-am scăldat noaptea, pe lună, în Dunăre... Şi, în bătaia lunii, parcă era de bronz...

CARMEN: Dar de cînd ştii tu să înoți?... Cu noi ți-era frică să intri şi la margine...

TUȚI: Am învățat, în baie, la internat...

DORA: Cînd?

TUȚI: Astă-iarnă...

CARMEN: în apă caldă?

TUȚI: Unde-ați pomenit voi apă caldă, iarna, la internat?...

DORA: Păi dacă ai învățat să înoți astă-iarnă, cînd ai făcut baie cu el, în Dunăre?... Abia sîntem în mai...

TUȚI: Aseară...

CARMEN: Dupji ce ți-a spus că se sinucide?

TUȚI: Tocmai de-aia... ca să-1 răcoresc...

DORA: Ne duci, tu... Aseară a plouat... Nu era nici un pic de lună...

TUȚI: Unde ne-am scăldat noi era. Că eram tocmai în dreptul unei spărturi de nori... Şi luna ne lumina tocmai pe noi... şi valurile clipoceau încet. *(Se opreşte).* Un moment... că vă spun imediat ca ce... *(Se gîndeşte)* Ca nişte acorduri lichide... şi tot parfumul salcîmilor din oraş, spălat de ploaie, plutea ca o ceață peste ape... Şi în tăcerea nopții orientale...

DORA: Noapte orientală la Galați?

TUȚI: Dar ce, Galațiul n-a fost raia turcească?

CARMEN: N-o mai întrerupe, tu... Spune, ce făceați în tăcerea nopții orientale?

TUȚI: Ascultam cum înfloresc în pocnete mici, ca nişte aplauze de păpuşă, florile de lotus... Cerul era ca o violetă imensă... O barcă cu pînze de lună trecea, încet, tîrîndu-şi cîrma, ca o harpă de aur, muiată în argint lichid.

DORA: Asta e din Pittigrilli...

TUȚI: Pitivax!... £ din jurnalul meu, dacă vrei să ştii... Că eu îmi scriu în jurnal tot ce mi se întîmplă... Şi nu vă mai spun nimic, că m-ați enervat... Stric eu orzul pe gîşte...

CARMEN: Haide, tu, spune... Şi după ce v-ați scăldat ce-ați făcut?

TUȚI: *(supărată):* Am făcut plajă pe lună.

DORA: Ei, nu te supăra, tu, că nu mai zic nimic...

TUȚI *(cedînd treptat):* Ce vrei să facem? Ne-am îmbrăcat! Că nu era să ne ducem goi la berărie...

DORA: Ați fost şi la berărie?

TUȚI: Imhîl... Şi-am băut bere cu alune la fişic...

CARMEN: Vai, tu... Dacă te vedea cineva?

TUȚI: N-avea cînd, că am stat foarte puțin... că-ncepea programul la „Chat-Noir"... Ah!... Ce program, tu! Esbulifantasgomagic!

CARMEN *(îngrozită):* Ați fost şi la Variete, la „Chat-Noir"...

DORA: Tuți, tu eşti nebună, tu? O să te dea afară din internat şi din toate şcolile din țară...

TUȚI: Nu m-a văzut nimeni... c-am fost la şambru... *„Au chambre separee, mes cheres amies!"*

CARMEN: Păi atunci cum ai văzut programul?

TUȚI: Prin oglinda din spate, c-am lăsat uşa deschisă. *(Brusc îşi aduce aminte de ceva şi sare drept în picioare.)* Stați!... *(îşi dă o palmă peste frunte.)* Ah! ce sfeclă sînt!... Am uitat să vă spun marea noutate...

DORA şi CARMEN *(curioase):* Ce, tu? Ia spune.

TUȚI: Astăzi ne vine noul profesor de franceză...

DORA: Serios?

CARMEN: De unde ştii?...

TUȚI: Aseară, pe la zece, cînd dormeam tun, a venit în inspecție, la dormitor, Cosîmbăceasca, pedagoaga. M-a sculat din somn şi mi-a spus... că vine azi, cu trenul de 6 şi mîine, se prezintă la oră... Zice că e un băiat tînăr... frumos... deştept... cult... care o s-ajungă, cu siguranță, profesor universitar...

DORA: E tînăr, tu?

CARMEN: Şi frumos?

i

TUȚI: înalt, brun şi cu ochii verzi... Şi vorbeşte cu „r".
DORA: La fel cu El?
TUȚI: Care El?
CARMEN: Apis...
DORA: Centaurul tău...
TUȚI: A, da!... Vezi... la asta nici nu m-am gîndit... *(Rămîne o clipă pe gînduri.)* Ce coincidență...
DORA: Ah!... E aşa de frumos să ai un profesor tînăr... Să nu mai vezi pe catedră toate domnişoarele alea bătrîne mîncate de molii şi găurite de pioneze...
TUȚI: Spunea d-ra Cosîmbăcescu că, la Bucureşti, la liceul unde-a fost înainte, toate fetele erau ipsos după el...
CARMEN: Cred şi eu dacă e aşa de bine...
TUȚI: Şi are un nume ca din romane... Dan Balint!...
DORA:'Vai ce frumos sună... Dan Balint...
CARMEN Parcă te alintă... Alint, Balint...
DORA: Mîine, la ora de franceză, să-i punem flori pe catedră.
CARMEN: Dar numai noi trei... Din partea noastră...
TUȚI: Sigur... îi pune flori „Primăvara" noastră!
DORA: Ce-o să crape celelalte!...
CARMEN: Ele or fi aflat?
TUȚI: N-au de unde... Cosîmbăceasca mi-a spus numai mie...
DORA: Nu ştiu de ce presimt c-o să-mi placă foarte mult Dan...
TUȚI: Hop! Ai şi început să-l tutuieşti...
CARMEN: Nici n-a venit bine şi l-ai şi luat în primire...
TUȚI: îngrozitoare eşti, dragă... *(Se uită la ceas.)* Uuuu!... Şase fără douăzeci... M-am uşchit...
DORA: Unde te duci?
CARMEN: Nu stai la banchet?
TUȚI: Mă întorc numaidecît... mi-am adus aminte că am o întîlnire la şase...
DORA: Cu cine, tu?
TUȚI: Cu nenorocitul ăla al meu... I-am făgăduit aseară că mă duc cinci minute să mă vadă, că dacă nu mă vede azi, slăbeşte o săptămîna pînă mîine...
DORA: Şi unde vă întîlniți?
TUȚI: La el acasă!

CARMEN: La el acasă? Şi nevastă-sa ce zice?
TUȚI: Păi nu acasă la ea... La el... în garsonieră...
DORA: Are şi garsonieră?
TUȚI: Si încă ce!... Esbulifantasgomagică... Două camere si baie... Un salonaş în bleu-deschis, ca ochii lui.
CARMEN: N-are ochii verzi?
TUȚI: Verzi îi are numai în... mijlocul naturii. în casă îi are bleu-deschis... Un dormitor stil!... Louis Quinze, dar cubist de tot!... Şi-o baie de marmoră roşie ca în mitologie!! Şi deasupra maare... într-o ramă'superbă pirogravată, portretul meu... în mărime naturală. Fața în ulei şi corpul în aquarelă.
DORA: Dar cine te-a pictat?
TUȚI: El!... Că e şi pictor!... *Mes enfants...* Pa!... *(Le face o bezea. Fuge, de data asta, pe uşă.)*
DORA *(după ea):* Să nu cumva să nu vii, tu...
TUȚI: Viu, viu! Să nu-mi mîncați plăcinta. *(A dispărut.)*
DORA *(cu simpatie):* Nebună e, tu!...
CARMEN: Eu cred că e amorezată de tipul ei şi că el n-o bagă în seamă. Dacă nu s-o sinucide ea înaintea lui, să vezi!
DORA: Tu crezi chestia de aseară?
CARMEN *(profund):* Dragă! Tuți e capabilă de orice... Se cam încurcă ea în amănunte... dar în detalii e foarte clară.
DORA: Şi ce experiență are, tu!...
CARMEN *(a ajuns în fața oglinzii. Se opreşte şi se priveşte o clipă):* Ce zici, tu, de profesorul de franceză?
DORA: Mie mi-e foarte simpatic...
CARMEN: Şi mie...
DORA: Totdeauna am visat să am un profesor tînăr şi să mă îndrăgostesc de el...
CARMEN: Am văzut şi un film cu un subiect aşa...
DORA: Păi de la film mi-a venit şi mie ideea... *(Văzînd pe Carmen, care se oglindeşte ridicîndu-se pe vîrfuri.)* Degeaba te lungeşti aşa, că tot bondoacă eşti.
CARMEN: Sînt mignonă, dacă nu te superi... Şi-n general bărbaților înalți le plac femeile mignone... Nu macaroane fără talie, fără forme, fără nimic... *(Degajează.)*
DORA *(a trecut în dreptul oglinzii în locul lui Carmen şi se*

I

priveşte cu mînile împreunate deasupra capului): Ce ştii tu ce e aia *„fausse maigre"?*

CARMEN: Ştiu! Adică şi slabă şi falsă!

DORA *(degajată către Carmen):* Dar de ce sînt eu falsă?

CARMEN: Fiindcă eşti geloasă şi nu vrei să spui.

DORA: Geloasă? Eu pe tine?

CARMEN: Nu pe mine!... Pe el!... Pe Dan... De-aia mă faci bondoacă, ca să mă discreditezi în ochii lui...

DORA: O să vedem cine o să-i placă! Mignonele sau macaroanele!

CARMEN: Phu!... Macaroane!... Mîncare de regim...

HERUVIM *(intră cu sticlele în brațe şi cu pachete)*: Am sosit!

ANIBAL *(intră după el, cu alte pachete şi cu castronul cu îngheţată):* Luaţi repede îngheţata, că mi-a degerat mîna şi-i dau drumul.. *(Fetele se reped să-l uşureze de pachete.)*

DORA *(ia castronul şi îl priveşte gurmandă):* îm! Cafe glace.

ANIBAL: N-am găsit Cafe glace... Am luat de lămîie. Tot aia e, numai că e albă.

DORA: Ce?... *(Rămîne încremenită):* Nu mănînc de lămîie, să mă tai..., Lămîia îmi aduce aminte de vremea cînd luam untură de peşte... *(Se strîmbă.)* M-ai distrus!...

CARMEN *(luînd castronul din mîna Dorei):* Ah!... Lămîia! Pasiunea mea... Mă duc s-o pui la gheţar, să nu se topească...

HERUVIM: Şi pune şi lichidul... *(Dorei.)* Ia, te rog şi plăcinta asta că m-a fript la inimă... E de la cuptor! *(Face semn cu ochii către un pachet pe care-l are în braţe în dreptul inimii.)*

(Dora ia pachetul indiferentă.)

ANIBAL *(gest către pachete):* Şi cu astea ce facem?

DORA: Faceţi ce vreţi... pe mine nu mă interesează banchetul... *(întoarce spatele şi se duce spre fereastră... Muzica militară începe un marş la grădină.)*

HERUVIM *(către Anibal):* Marş!

ANIBAL *(supărat):* Marş, tu!

HERUVIM: Nu, domle!... La grădină! *(Pune sticlele şi pachetele pe masă.)* De ce eşti supărată, Dora?

DORA: Te rog să nu mă tutuieşti...

HERUVIM: Pardon!... După statut.

ANIBAL *(pune pachetele şi se apropie):* Ce-ai, Dora?

DORA: Nimic, nervi!... *(Agită piciorul a nervi.)*

CARMEN: E geloasă, domnilor... *(Iese cu castronul.)* D-ra Othello!

ANIBAL: Geloasă?... Pe mine?... De ce?...

HERUVIM *(foarte serios):* Pe cuvîntul meu dacă s-a uitat la vreo fată pe stradă... A mers tot timpul cu nasul în castron. Uite că i-a şi îngheţat... *(îl apucă pe Anibal de nas.)*

ANIBAL: Astîmpără-te, domle! Nu mă enerva... Pe cine eşti geloasă, Dora?

CARMEN *(reintră):* Pe profesorul de franceză...

HERUVIM şi ANIBAL: Care profesor de franceză?

CARMEN: Unul nou, care a fost numit la liceu la noi. Mîine se prezintă la oră... *(Băieţii schimbă priviri nedumerite.)*

ANIBAL: Şi de ce e geloasă pe el?

CARMEN:'Fiindcă i l-am suflat eu.

HERUVIM *(ars):* Ce? Ce vorbă e asta? *(Rămîne paf.)*

DORA: E, ce-aţi rămas aşa?... Mîine ne vine un nou profesor de franceză... Asta e tot...

ANIBAL: De unde ştiţi voi?

DORA: Ne-a spus Tuţi...

ANIBAL *(cu necaz, lui Heruvim):* Mă, ce umblă asta cu vorbe!...

HERUVIM: Parcă e ediţie specială!... Astea nu sînt vorbe... Sînt intrigi, domle!... Intrigi intenţionate.

CARMEN: E un băiat tînăr, înalt, brun...

DORA: Cu ochii verzi...

CARMEN: Numai în mijlocul naturii... în garsonieră îi are bleu-deschis...

HERUVIM: Care garsonieră?

DORA: A lui!... Şi vorbeşte cu *„r"*. Ca un francez de la Paris.

CARMEN: Zilele astea ajunge profesor universitar... *(Cei doi joacă, pe priviri, din surpriză în surpriză.)*

DORA: îl cheamă Dan Balint!

ANIBAL: Dan Balint?... *(Are o idee.)* Şi voi îl cunoaşteţi?

CARMEN: Nu, o să-1 cunoaştem mîine...

DORA: Cînd o să-i oferim flori!

HERUVIM: Da' de ce să-i oferiţi flori, ce, e mort?

CARMEN: Poate c-o să fie după vreuna din noi... La Bucureşti, însă, erau toate fetele moarte după el...
DORA: Are o privire aşa... care cerşeşte...
CARMEN: Şi umblă cu ochii închişi...
ANIBAL: *(vesel):* Aa! E orb...
DORA: Nu! Dar, cu ochii închişi, se vede cel mai bine... Şi-are şi-o meşă de păr cărunt... în dreapta.
CARMEN: Nu, în stînga...
DORA: Mă rog! Depinde din ce parte te uiți la el.
CARMEN: Şi are un corp ca de centaur...
HERUVIM:'Dar ce, e cal?
DORA: Centaurii nu sînt cai. Sînt gladiatori... E ca un gladiator...
CARMEN: Şi în bătaia lunii, cînd aplaudă lotuşii, se face de bronz...
HERUVIM: Mă băiete!... Astea au băut ceva!... Ia vezi? Nu lipseşte nimic din sticla de colonie?
ANIBAL *(care şi-a făcut un plan, face cu ochiul lui Heruvim):* Cred şi eu! Dacă spun asemenea chestii despre Dan Balint... Auzi colo... Dan Balint înalt?!...
DORA: îl cunoşti tu?
ANIBAL *(repede, semne lui Heruvim):* Te cred!... II cunosc perfect.
CARMEN: Tu?
HERUVIM: El!... îl cunoaşte perfect!
DORA: De unde?
ANIBAL: De la Bucureşti... Cînd am fost anul trecut la „Tinerimea română"... Şi-1 cunoaşte şi el... *(Arată pe Heruvim, căruia îi face mereu semne de înțelegere.)*
HERUVIM: Ca pe buzunarul meu de la vestă...
ANIBAL: Şi sîntem şi rude după tata... care era văr primar cu mama lui.
HERUVIM: Cu madam Balint... O persoană foarte fină.
ANIBAL: Da/ de unde!... O tîrtoşă ca şi fiu-său... Scurtă şi îndesată... *(Muzica militară se opreşte).*
DORA: Dan nu e înalt?
HERUVIM: înalt? Parcă e un scăunel de bucătărie de-ăla cu picioarele scurte... *(întoarce semnul lui Anibal. Acum a înțeles.)*
ANIBAL: Şi gras... cu fason de cartof. *Txă.* zile, cît am stat

la el... fiindcă chiar la el am tras... n-a făcut decît să mănînce... I se îneacă ochii în grăsime...
HERUVIM: Şi după ce-i sînt roşii, nici nu se mai văd...
CARMEN: Are ochii roşii?
ANIBAL: Da, ca de crap proaspăt.
DORA: Păi, Tuți spunea...
ANIBAL: Şi-a bătut joc de voi...
CARMEN: Să ştii că de-aia se-ncurca ea aşa... de semăna „El" al ei, cu „El" al nostru...
HERUVIM: Şi unde vorbeşte cu „r"? Vorbeşte cu „m".
DORA: Cum cu „m"?
ANIBAL *(ca să-l scape): în* loc de „r" pronunță „in"... De exemplu, în loc de rană zice mană... în loc de rac zice mac...
HERUVIM: Da, în loc de roşu zice moşu... în loc de amor zice amom.
ANIBAL: Cum o să facă ăsta amom? Mai mame musimea!...
HERUVIM: Mîd si cumcile...
CARMEN: Ce?
HERUVIM: Rîd şi curcile, adică!...
DORA: Vai, da' groaznic defect...
ANIBAL: Păi sigur. Cum o să ajungă ăsta profesor universitar? Că e şi analfabet!
CARMEN: Phu!... N-aş putea să stau de vorbă cu un astfel de om!
DORA: Păi adineauri te-nfigeai!
CARMEN: Eu? Tu te-ai prăpădit toată cînd ai auzit că vine...
DORA: Ca să văd ce zici tu... Ştiam c-o să „marşezi" imediat.
ANIBAL *(rîde):* Fason de gladiator... Gladiator cu ochelari...
DORA: Poartă şi ochelari?
HERUVIM: De-ăia cu sită... că şi-a pierdut vederea aproape de tot... Din cauza beției... I-a-necat nervul optic...
ANIBAL: Şi a jocului de cărți...
HERUVIM: Şi-a femeilor... Şi ce femei? *„Croix de pierre(/...*
ANIBAL: A băgat spaima şi printre deținuți.
DORA: Care deținuți?
HERUVIM: La Văcăreşti... Dacă nu-l grația de Anul nou, mai şedea doi-trei ani... Că e şi recidivist...
CARMEN *(Dorei):* Vai tu, dar stiu că si-a bătut joc de noi Tuți...

, ANIBAL: Ca să vă-ncerce...

DORA: Parcă noi am crezut o vorbă din ce spunea ea? Mai întîi, de unde era să stie cum e, cînd nici nu-l cunoaşte?...

CARMEN: Era la mintea cocoşului...

ANIBAL: Lasă, lasă, că adineauri... era să vă rupeți permanentele pentru el...

DORA: Vaai, dar proşti mai sînteți, tu!... Ne-am vorbit numai aşa, ca să rîdem de voi... Nu e aşa, tu?

CARMEN *(privind pe Heruvim):* Nici nu m-aşteptam să credeți! Pfui!...

DORA *(luîndu-l de bărbie pe Anibal):* Oooooffff... prostule!...

CARMEN *(acelaşi joc cu Heruvim):* Motofozo!...

DORA: Cine m-ajută să iau pachetele? Trebuie să pregătim masa.

HERUVIM: Eu... *(Ia sticlele.)*

DORA: Cred că doamna Varlam n-o să se supere dacă umblăm nițel în sufragerie... la ea!

ANIBAL': Mama? Vai de mine... garantez eu... Mai întîi că e casa mea de zestre, de la tata, şi apoi, ea nu vine de la cărți înainte de zece... Mai ales că şi-a luat şi pensia azi...

CARMEN: Vrei să te ajut şi eu, tu?

DORA: Nu! Mai bine du-te şi te schimbă... Eşti indecentă... Prea multe brațe şi picioare goale... *(Iese, urmată de Heruvim cu pachetele.)* Haide... motofozo!... *(Au ieşit.)*

ANIBAL *(privind după Heruvim):* Săracul!...

CARMEN: Săracul? De ce?

ANIBAL:. Păi nu l-ai văzut, adineauri, cînd cu profesorul de franceză? Era galben ca făclia de galbenă ceară...

CARMEN: Da? N-am băgat de seamă. Mi s-a părut, din contră, că era îmbujorat la față.

ANIBAL: Nu-l cunoşti. Era galben pe dinăuntru!... Suferea îngrozitor...

CARMEN: Te pomeneşti că de gălbinare...

ANIBAL: Nu! De gelozie... Era gelos pe tine...

CARMEN: Pe mine? De ce?

ANIBAL *(uitîndu-se precaut spre uşă):* Fiindcă te iubeşte... Te iubeşte ca un nebun şi nu îndrăzneşte să-ți spună... N-are curaj...

CARMEN *(cochetînd):* Serios?

ANIBAL: Pe cuvîntul meu de onoare... Nici scrisorile n-avea curaj să ți le scrie... Ți le scriam eu în locul lui... El punea numai lacrimile...

CARMEN: Aşa e că erau de colonie?

ANIBAL: Da! Marca *„Larmes d* amour"*. Dac-ai şti cît sufere... La şcoală, în orele cele mai grele, se gîndeşte numai la tine... Te-a desenat pe toate caietele de notițe şi te-a amestecat printre ele... Eşti figură geometrică, continent, formulă fundamentală, verb semideponent, extemporal, metaforă, compoziție, tratat de pace, tot ce vrei. Toată ziua te poartă în gînd şi în capacul ceasului, că ți-a furat şi o poză, un cap de expresie, din album... Nu respiră decît prin tine, ca balena, prin „bronchii", nu trăieşte decît prin tine... din pomana surîsurilor tale... Nopțile lui sînt mai albe ca zilele... şi zilele mai negre ca nopțile. Tu eşti singura, unica lui preocupare. S-a lăsat şi de filatelie de „mărci" din cauza ta. Te caută prin toate grădinile, te aşteaptă la toate colțurile de stradă, îți vorbeşte în gînd de m-a-nnebunit şi mi-a jurat că-ntr-o zi, se îmbată, se sinucide şi pe urmă te răpeşte...

CARMEN *(foarte flatată şi mulțumită):* De ce să se sinucidă?... Şi mie mi-e foarte simpatic... Şi eu mă gîndesc la el... Dar ce stric eu dacă el nu spune niciodată nimic? Şi tace, tace, tace ca verbul a tăcea-tăcere.

ANIBAL: Adevărat! Tace parcă l-a născut familia la filmul mut. Ai milă de el, Carmen. Nu-l mai chinui... Nu-i zdrobi viitorul, mai ales că nici n-are nici unul... Fără tine, e inexistent. *(Patetic.)* Nu va putea face nimic în viață, va ajunge o plagă a sccietății... un cadavru viu de Tolstoi... Gîndeşte-te că el, care era un elev atît de bun, pe trimestrul ăsta a căzut la două materii... îți dai seama ce tragedie? Cidul a fost un moft față de el.

CARMEN: Bine, dar ce să fac? Să-l meditez?

ANIBAL: Nu!Nu,să meditezi asupra celor ce ți-am spus... şi să iei măsurile pe care ți le va dicta conştiința şi inima ta de femeie. Eu mi-am făcut datoria... *Dixi et salvavi animam meam...* Dă-mi o țigară, te rog...

CARMEN *(îi oferă):* Nu credeam că e atît de grav.

ANIBAL *(profetic şi machiavelic, indicînd cele trei terminaţii pe degete): 'Gravus-grava-gravum...* Adjectiv cu trei terminaţii... Nebunia... Sinuciderea...

CARMEN *(îl taie):* Şi dragostea... *(Arată al treilea deget şi fuge în camera de toaletă.)*

ANIBAL *(fericit):* Mă autorizezi să-i spun?... *(Se duce după ea.)*

CARMEN *(din uşă):* Nu ştiu... Ia măsurile pe care ţi le dictează conştiinţa ta 'de bărbat... *Dixit et salvavit animus meus... (îi închide uşa.)*

ANIBAL *(la uşă, pe ton profesoral): Salvavi animam meam... (Degajează frecîndu-şi mîinile fericit.)* Clei e şi asta la latină!.., Cleius!... *(Trece repede spre uşa pe unde a ieşit Heruvim şi strigă.)* Heruvim!... îngere! îngere!

HERUVIM *(intră în aceeaşi clipă. E teribil de emoţionat):* Pupă-mă!

ANIBAL: Tu pe mine!...

HERUVIM: Pupă-mă, domle şi ascultă-mă... Cînd ţi-oi spune...

ANIBAL: Lasă, domle, ce-mi spui d-ta!... Ascultă aici...

HERUVIM: Lasă-mă, domle, să vorbesc...

ANIBAL: Nu mai vorbi şi ascultă, n-auzi?...

HERUVIM: Da' tîmpit eşti, mă!

ANIBAL: Tîmpit eşti tu.

ANIBAL şi HERUVIM *(în acelaşi timp, cu mîinile în sus):* Eşti fericit, măăăă!... *(Se opresc.)*

ANIBAL: I-am spus tot.

HERUVIM: Şi eu!

ANIBAL: Cui?

HERUVIM: Ei.

ANIBAL: Care ei?

HERUVIM: Dorei... I-am spus c-o iubeşti... *(Fericit.)* Te iubeşte, măăăă!... fleţule... Pe copiii mei...

ANIBAL: Mă iubeşte Dora?... *(Se aşază.)*

HERUVIM: E praf, mă!... *Pousiere...*

ANIBAL: Şi Carmen, tot aşa, după tine.

HERUVIM: *(îşipierde glasul):* De unde ştii? *(Cade pe scaun.)*

ANIBAL: Mi-a spus ea...

HERUVIM *(acelaşi joc):* Cum ţi-a spus?

ANIBAL: Pe latineşte...

HERUVIM: Şi cum ai înţeles? Ai căutat în dicţionar?

ANIBAL *(se ridică):* Ne iubeşte, frati-meu, ne „iubeşte"... ne „iubeşte" fetele.

HERUVIM *(se ridică moale de fericire):* Pupă-mă!...

ANIBAL: Nu mai pot să pup pe nimeni decît pe ea... *(îi cade totuşi în braţe. Rămîn o clipă înlănţuiţi pînă intră Dora.)*

DORA *(intră c-o tavă cu gustări şi cu berea pusă în pahare):* Dar ce e cu voi? Vă bateţi?

ANIBAL: Din contră! Ne-mpăcăm!... *(Topit de fericire.)* Dora... *(Deschide braţele.)*

DORA *(îi dă tava în braţe):* Pune asta pe masă...

CARMEN *(intră. S-a schimbat într-o rochie serioasă, lungă, şi-a pus ciorapi, pantofi etc.):* Tu nu te schimbi, tu?

HERUVIM: Carmen! *(Deschide braţele.)*

ANIBAL *(îi dă tava în braţe):* Pune tava pe masă... *(Trece lingă Dora.)* Dora, sînt fericit...

HERUVIM *(a pus tava, trece Ungă Carmen):* Şi eu... *(Un moment de tăcere. Toţi se privesc stînjeniţi, cu surîsuri dumnezeieşti de idioate... Heruvim se şterge la gură, cu batista, solemn.)*

DORA: Atunci să bem pentru fericirea noastră!...

HERUVIM: *Bmderschaft... (Se uită galeş la Carmen.)*

DORA *(se uită drăguţ la Anibal): Bmderschaft...*

ANIBAL *(toţi au luat paharele în mînâ şi au format cuplurile pentru „Bmderschaft"):* Ştiţi că *Bruderschaftul* e pe sărutate?

CARMEN: Ştim!

DORA: Şi dacă nu ştim, învăţăm acum!... *(încrucişează braţele şi se pregătesc să ducă paharele la gură.)*

HERUVIM: Pentru fericirea noastră...

TUŢI *(intră ca o furtună, din fund):* Staţi!... *(Toţi patru se opresc cu paharele la gură.)* A venit, tu...

DORA: Cine?

TUŢI: Profesorul de franceză... Am fost la gară...

CARMEN: Şi l-ai văzut?

TUȚI *(emoționată):* Da... *Avec mes yeux...* Cu ăștia! *(își apasă ochii cu mîinile.)*

DORA: Și cum e, tu?

TUȚI *(toată un elan și-o lumină):* Esbulifantasgomagic!... *(aruncă o bezea în spațiu... poate în direcția gării, și cortina cade, în timp ce muzica militară începe un vals la Grădina publică.)* E înalt, brun, are ochii verzi și vorbește cu „r".

TABLOUL I

Clasa a VIH-a a liceului de fete „Despina Doamna". în fund, intrarea. In dreapta, catedra pe estradă, tabla. Băncile elevelor sînt așezate pe un singur rînd. Peste tot, tablouri murale, hărți, planșe de anatomie și altele etc. în banca I sta Calangiu Lucreția, șefa clasei. E tipul elevei modeste și silitoare. în spatele ei *(banca a II-a)* stau Popescu Junona și cu Mihăilescu Eleonora... în banca a Ill-a, Dora și Carmen. în spatele lor, banca a IV-a, Tuți. în banca a V-a, alte două eleve și, în fundul clasei (banca a VI-a), Piticu Natalia, o lungană cît o prăjină de rufe. Pe bănci, caiete, cărți etc... Pe tablă este scris mare cu cretă: 29 iunie. Ultima zi de școală. Și dedesubt:

ora I-germana
ora a II-a-latina
ora a III-a-franceza
ora a IV-a~naturale

Primele două sînt șterse cu o dungă de cretă. La ridicarea cortinei, Dan Balint e la catedră, în picioare. Poartă un costum corect, sobru și elegant. Pe catedră e un pahar cu apă cu cîțiva trandafiri în el... Toate fetele îl ascultă privindu-l, topite de amor, în atitudini lirice și comice... Calangiu Lucreția stă cu mîinile la piept, dreaptă, bățoasă... Numai ochii exprimă „starea sufletească"în care se află față de profesorul de franceză... Din cînd în cînd, își suge nasul, cu un fel de tic sonor... Popescu Junona stă într-o atitudine foarte puțin școlărească. Cu un picior ieșit în afară din bancă, se mișcă și se frămîntă mereu. Pe pupitru are o oglindă în care se privește din cînd în cînd... Are un aer de vampă desuetă,

comică şi naivă. Mihăilescu Eleonora, vecina, cu obrazul culcat în podul palmei, pluteşte deasupra realităţilor. Poate de aceea, suge — ca pe un sucre d'orge — un creion Hardtmuth, uitat în mînă. Dora s-a adunat toată într-un surîs de beatitudine. E agăţată de buzele profesorului, ale cărui cuvinte le soarbe. Carmen la fel. Tuţi, cu coatele pe pupitru, se uită la el, ca şi cum ar urmări un actor într-un film preferat pe care îl vede a treia oară. Piticu Natalia îşi roade unghiile, în extaz, cu picioarele întinse pe sub banca celor din faţă.

DAN *(la catedră):* ...Şi-acum, domnişoarelor, încheind rezumatul pe care l-am făcut asupra romantismului secolului al XIX-lea şi, cu aceasta, cursul nostru de literatură franceză, pe anul acesta, o să-mi permit, cu voia dvs, ... în cele cîteva minute care ne-au mai rămas... *(se uită la ceasul de la vestă şi fetele la cele de la mînă)* de stat împreună, înainte de a ne despărţi pentru totdeauna *(Piticu Natalia oftează tare)* să^ vă spun cîteva cuvinte, nu ca de la profesor la elev, ci cade la prieten la prieten... *(Fetele se aşază, toate, mai bine, în bănci.)*

(Junona scoate, pe furiş, un ruj— sub bancă—îşi mînjeşie degetul, şi apoi, pvefâcîndu-se că se şterge la gură, îşi face buzele discret. Tuţi o observă şi face un semn fetelor care, la rîndul lor, remarcă şi fac către Tuţi o mutvă dezgustată, de perfect acord cu a ei.)

DAN: Dvs. terminaţi astăzi clasa a VIII-a... *(glumind)* cel puţin în ce priveşte cursul de limba franceză, la care am plăcerea să va anunţ că nu a rămas, dintre dvs., nici o corigentă. *(Gest de satisfacţie colectivă între fete.)* Poate că, privind lucrurile dintr-un punct de vedere riguros pedagogic... nu toate dintre dvs. aţi fi meritat aceasta... *(Fetele se întorc către Piticu Natalia, ştiind adică despre cine este vorba.)* M-am gîndit însă că, literatura franceză, ca şi literatura în general, nu trebuie să se răzbune prin mijloace atît de brutale — cum ar fi, de exemplu, o corigentă — pe cei care nu o înţeleg ori o ignorează, pedeapsa lor cea mai aspră, constînd în chiar această neînţelegere sau ignorare... *(Fetele aprobă cu un gest de reproş către Piticu Natalia, care — la rîndul ei — face un gest de „je m\en fout“.)* Astăzi, aşadar, ne despărţim... O dată cu uşa acestei clase care — peste cîteva minute — se va închide în urma mea, drumurile noastre se despart. *(Toate oftează.)* Eu voi rămîne mai departe, aci, pe această catedră, aşteptînd alte rînduri de eleve în băncile goale. Dvs. veţi porni mai departe către alte bănci, din care veţi asculta — sînt sigur, cu aceeaşi bunăvoinţă — alţi profesori de franceză sau altfel,'în facultăţile pe care vi le veţi alege... *(Fetele se întristează.)* Fireşte, viaţa universitară este — în esenţa ei — tot o viaţă şcolărească... Guvernată însă de alte legi — nu ale regulamentelor, ci ale vîrstei dvs., — animată de alte preocupări — nu ale cursurilor, ci ale gîndurilor dvs. de viitor. Această viaţă apare, este cu totul diferită. Şcoala, şcoala adevărată, cu dramele şi bucuriile ei, şcoala pitorească a amintirilor de mai tîrziu se termină însă o dată cu liceul. Aci, în aceste bănci, care vă cunosc căldura, gesturile — şi, de ce să mai ocolim adevărul? — şi fiţuicile, copilăria dvs. rămîne încrustată în pupitre sub iniţialele tatuate cu briceagul, sau cu pila de unghii, ca ale d-reiPopescu N. Junona, de exemplu. *(Rîsete, Junona se uită drept în ochii lui Dan şi zîmbeşte flatată.)*

TUŢI *(încet):* Toate le ştie, tu!... *(Topită de admiraţie.)* Esbulif antasgomagic !...

DAN *(continuă):* O dată cu bacalaureatul se termină definitiv copilăria şi începe, oficial, adolescenţa... Elevele de azi, se transformă — pînă mîine — în studente. Fetele... în domnişoare... Toate libertăţile îşi deschid braţele, pînă acum încătuşate... Şorţul, cu mînecile lungi de lustrină, face loc rochiţelor cu braţe goale şi cu cel dintîi decolteu... legal. Tocurile pantofilor cresc peste noapte şi, ciorapii de bumbac îşi schimbă substanţa şi se subţiază pînă la transparenţă... Rujul de buze, ascuns, pînă acum, ca o gumă, în cutia de compasuri sau în penarul cu creioane, ca al d-rei Eleonora Mihăilescu... *(Fetele rîd. Rîde şi Eleonora.)* se mută la lumina zilei, în poşetă, alături de puful nou şi de batista cu monogramă, pe care a picurat, neclandestin, cel dintîi strop de parfum. Cel dintîi strop de

feminitate oficială... Tragicul anunț al afişelor de cinematograf... „Elevele şi elevii de şcoală nu au voie la acest film", devine,brusc, o amintire, iar „Balul marinei" — fulgerător—o actualitate... *(Cu un surîs.)* D-ra Cosîmbăcescu, pedagoga *(rîsete),* vă poate întîlni acum pe Strada Mare, ca şi pe altele mai mici, în compania oricărui văr primar, civil sau militar, fără să vă mai cheme a doua zi la cancelarie... Grădina publică devine implicit... *(surîde uşor)* individuală! Vacanța aceasta dintre bacalaureat şi universitate — dintre' copilărie şi adolescență — este cea mai frumoasă din toate..'. Punte de vis întinsă peste stelele şi păpuşile copilăriei, pînă la înfiorările şi svîcnetul de aripi subterane ale adolescenței, evadată exuberant de sub teroarea matricolei, care — deşi cusută pe braț — a apăsat mai mult pe inimă — această vacanță vă aşteaptă acum cu farmecul şi parfumul ei unic... 0 simt şi o simțiți peste tot... în legănarea bărcilor care vă aşteaptă la debarcader, cu lopețile gata de plecare... 'în freamătul boschetelor din parcuri, care şi-au rezervat bobocii cei mai frumoşi pentru dvs.; în nerăbdarea jazzurilor, care îşi acordează instrumentele pe terasele stațiunilor climaterice... în liniştea majestuoasă a potecilor de munte care duc la cabanele tinereții cu şindrilele muiate în cer, în dogoarea plăjilor de soare mărunt, în agitația ştrandurilor rumenite de sănătate şi, peste tot unde viața iubeşte tinerețea şi tinerețea viața... Eu, profesorul dvs. de franceză, vă doresc această vacanță cît mai frumoasă, cît mai bogată în daruri pentru suflet şi pentru minte şi păstrîndu-vă —- din scurtul timp cît am avut bucuria să colaborăm pe cărările lirice şi sonore ale romantismului francez — o amintire dintre cele mai calde, şi mai luminoase, vă urez pentru viața care începe o dată cu această vacanță, toate bucuriile pămîntului... *(Fetele sînt emoționate).* Cu aceasta, ultima noastră lecție s-a terminat... *(Se uită iarăşi la ceas.)* Dacă vreuna din dvs. are de pus vreo întrebare sau de cerut vreo lămurire, sînt la dispoziție... pînă va suna clopoțelul,.. *(Se aşază, fetele se consultă din ochi.)*

TUȚI *(îşi face un semn de acord cu Dora şi Carmen. Către o vecină, încet):* Splendid a vorbit, tu.., Mihail Kogălniceanu a fost un rahat față de el...

ELEONORA *(se decide cea dintîi şi se ridică. E foarte emoționată):* Domnule profesor...

DAN: Da, domnişoară...

ELEONORA: Aş vrea să vă rog, dacă nu vă supărați, să-mi dați un autograf pe această fotografie... *(Scoate o fotografie dintr-un caiet. Fetele o privesc cu invidie. Trece spre catedră.)*

DAN: Un autograf? Cred că asta nu e în legătură cu limba şi literatura franceză. .

TUȚI: Ba da... că puteți să i-l scrieți pe franțuzeşte... îi traducem noi ce-nseamnă... *(Fetele rîd.)*

ELEONORA *(a ajuns la catedră):* O mică amintire, domnule profesor... Am şi de la Birlic, cînd a fost în turneu... şi de la Dacian...

DAN *(luînd fotografia):* A cui e fotografia asta?

ELEONORA: A dvs...

DAN: A mea?... *(Se uită mirat.)* Şi, dacă nu sînt indiscret, de uude o ai, domnişoară?

ELEONORA: De la Foto-Central... Unde aveți şi una în vitrină.

DAN: Şi-ai cumpărat-o, domnişoară?

ELEONORA *(jenată):* Mi-am procurat-o.

TUȚI: A furgăsit-o, domnule profesor. *(Fetele rîd.)*

ELEONORA: Nu!... S-a încurcat cu ale mele, din greşeală, cînd m-am dus să mi le scot şi n-am mai dat-o îndărăt...

DAN *(scriind pe fotografie):* De ce?

ELEONORA: Aşa!...

DAN *(dîndu-i fotografia cu autograf):* Păi ai uitat, d-ră Mihăilescu, cele zece porunci ale decalogului?

TUȚI: A lipsit la ora de religie, domnule profesor...

ELEONORA: Mulțumesc! *(Ia poza şi revine în bancă, fericită şi triumfătoare) fetele caută să vadă ce i-a scris.)*

TUȚI *(încet):* Ce ți-a scris, tu?...

ELEONORA: Mă priveşte!... *(Surîde cu multe înțelesuri şi pune poza la loc în caiet.)*

CAL\NGIU *(se ridică, decisă):* Domnule profesor, aş vrea să vă întreb unde se găseşte cartea dvs.,, *între clasicism şi*

romantism" apărută în Editura „Cartea românească acum 5 ani,..

DAN: Nicăieri, domnişoară!... Se pare că ediţia a fost epuizată. De-altminteri, cartea a apărut într-un număr foarte redus de exemplare...

CALANGIU: îmi pare rău... Aş fi vrut foarte mult s-o citesc...

DORA *(încet):* Păi sigur! Tocitoarea! Vrea s-o citească.

TUŢI: Aş!... Motiv de aperitiv, tu...

DAN: Fiindcă o elevă atît de distinsă ca d-ta ţine s-o citească, să-ţi ofer eu un exemplar, d-ră.

CALANGIU: Oh! Vă mulţumesc, domnule profesor... *(Repede.)* Atunci vin euacasă la dvs. să-1 iau. Numai să-mi spuneţi cînd şi la ce oră?

DAN: Nu e nevoie să te deranjezi, domnişoară... Mîine ţi-o aduc eu la şcoală şi-o las la portar...

CALANGIU: Vă mulţumesc foarte mult, domnule profesor... *(Se aşază.)*

TUŢI *(care s-a înţeles din ochi cu Dora şi Carmen, se ridică):* Domnule profesor! în numele colegelor mele Poenaru Dora, Ghioculescu Carmen şi al meu, vă rog să-mi daţi voie să vă ofer această mică amintire... *(Se duce la catedră, urmărită de privirile invidioase ale colegelor, şi oferă lui Dan un pacheţel înfăşurat în foiţă fină şi legat cu panglică bleu.)*

DAN *(neştiind ce să facă, ia pacheţelul, se gîndeşte puţin):* Mulţumesc foarte mult, d-ră, şi d-tale şi colegelor d-tale şi mărturisesc că îmi vine tot atît de greu şi să primesc şi să refuz...

TUŢI: Uitaţi-vă mai întîi ce e!... Şi acuma, că s-a terminat anul şi ne-aţi spus că la dvs. am trecut clasa, prin urmare nu mai poate să bănuiască nimeni că vă dăm şperţ...

DAN *(amuzat):* M-ai convins, d-ră Panait... *(Desface şi scoate un portvizit brodat în motive româneşti.)* O, ce portvizit frumos... şi în motive naţionale...

TUŢI: Şi e brodat de mîna noastră... O lună ne-am buchinisit la el...

DORA: Cu panglică bleu... Să nu vă deocheaţi. *(Fetele rîd.)*

DAN: Păi văd că aici scrie „Galleries Lafayette".

TUŢI: Ce-are a face? Asta e un pseudonim al nostru pentru lucrurile lucrate de mînă... *(Fetele rîd în bătaie de joc.)*

DAN *(zîmbind):* Atunci nu-mi rămîne decît să vă mulţumesc. *(Face un gest de mulţumire către Dora şi Carmen.) Lasă portvizitul pe catedră.)*

DORA *(ridicîndu-se):* Pentru puţin... *(Se reaşază.)*

TUŢI: Şi, dacă nu vă supăraţi, vreau să vă întreb şi o chestiune particulară...

DAN: Numai să nu fie prea particulară, d-ră Panait...

TUŢI: Nu!... Este în legătură cu o rudă a dvs.

DAN: O rudă a mea?

TUŢI: Da... Noi trei, Poenaru, Ghioculescu şi cu mine, am făcut prinsoare că nu există...

DAN: Despre cine este vorba?

TUŢI: Aveţi dvs. un văr mai de departe, pe care îl cheamă tot Balint?

DAN: Tot ce se poate...

TUŢI: Unul aşa, scurt, ca un scăunel de bucătărie, cu ochii roşii şi care vorbeşte cu „m"?

DAN: Cum adică cu „m"?

TUŢI: în loc de „r"... Care, de exemplu, în loc de raţă zice maţă, în loc de Rareş, Mameş; în loc de radio, madio şi aşa mai departe...

DAN: Nu, domnişoară, pe cît am cunoştinţă, un asemenea exemplar nu există în familia mea... Şi ce meserie are acest omonim al meu?

TUŢI: Puşcăriaş!... închis pentru beţie, furt şi cărţi... Graţiat anul ăsta de întîi ianuarie, înainte de a veni dvs. aici...

DAN: Şi domnul acesta a spus că e rudă cu mine?

TUŢI: Nu!... N-a spus el... Au spus alţii... Două persoane cu care am făcut noi prinsoare... Dar lasă, că le dau eu prinsoare... *(Gest spre fete.)*

DAN: Pot să ştiu şi eu cine sînt aceste două persoane?

TUŢI: Nu, că-i daţi afară din şcoală.

DAN: Sînt colegi de-ai mei de învăţămînt?

TUŢI: Sînt de-ai noştri, de învăţătură...

DAN: Atunci nu mai insist...

TUŢI: Nici eu... Vă rog să mă iertaţi că v-am întrebat, domnule profesor, deşi eram sigură că nu e adevărat. Am vrut să fiu cu conştiinţa împăcată...

DAN: în ce onvintar

TUȚI: în privința cucuielor pe care o să le aibă pînă mîine. Castraveți de sămînță îi fac la cap... *(Trece la loc... se aude clopoțelul anunțînd sfîrșitul orei).*

DAN *(se ridică):* La revedere, domnișoarelor... și vacanță frumoasă... *(Toate stau în picioare pînă iese. Piticu Natalia îi trimite o bezea lungă și mare cît ea.)*

PITICU: Au!... *(își duce degetul la gură.)*

O FATĂ: *(din fața ei):* Ce e, tu?

PITICU: Mi s-a agățat o unghie...

TUȚI: De bezeaua pe care i-ai trimis-o... *(Fetele se grămădesc în jurul Eleonorei.)*

CARMEN: Ce ți-a scris, tu, pe autograf?

DORA: Ia să vedem, tu...

ELEONORA: Nu pot să v-arăt!... E secret!...

CARMEN: Ți-a scris ceva secret?

ELEONORA *(lăsînd să se înțeleagă multe):* Da... Chiar scrie să nu arăt la nimeni... să rămîie numai între noi...

TUȚI: Se grozăvește, tu! *(îi scoate caietul și-i ia poza.)*

ELEONORA: Panait, dacă citești, să știi că te reclam...

TUȚI: De-aia nu mai pot!... O să mă dea afară din vacanță...

ELEONORA: Să nu citești, că nu mai vorbesc cu tine... *(Vrea să-i ia poza.)*

TUȚI *(citește, luptîndu-se să nu i-o ia):* „29 iunie, o mie nouă sute... Galați... Fostei mele eleve Eleonora Mihăilescu, un autograf la plecare, în amintirea verbului *alter,* asupra căruia niciodată n-am fost de acord la subjonctivul prezent"... Te-a ars, tu!

ELEONORA: Fiindcă voi nu știți să citiți printre rînduri... Asta e metaforă. *(Smulge poza din mîna lui Tuți și o pune ~ supărată — la loc.)*

(Junona, care a stat tot timpul departe, începe să-și șteargă buzele de roșu cu o batistă... Ascunde apoi oglinjoara și tot dischisul.)

TUȚI *(observînd-o):* Apropo!... Ștergerea pliscurilor... că ne vede „Ciocănitoarea" și e în stare să ne facă figura tocmai acuma, la urmă... *(Fetele se șterg de roșu.)*

PITICU *(venind spre grupul care s-a format în jurul lui Tuți, și cu Junona, de o parte, rezervată și distantă.)* îmi

pare rău, tu, că nu l-am întrebat dacă rămîne de vacanță aici sau pleacă undeva...

DORA: Probabil că pleacă la băi... la mare...

CARMEN: Trebuie să fie splendid în costum de baie... Ars de soare...

PITICU: Dac-aș ști sigur, m-aș duce și eu la mare... că mi-a recomandat doctorul ultrascurte.

TUȚI: Cit ești de lungă, cred și eu...

ELEONORA:' Eu am impresia că-i place mai mult la munte... N-ați văzut cu cîtă pasiune vorbea totdeauna^ de munți... Dacă s-o duce undeva, cu siguranță că la munte se duce...

PITICU: Și mie mi-a recomandat doctorul aer de munte...

TUȚI: Ce-ți mai trebuie munte? Nu te ai pe tine la domiciliu?

JUNONA *(superioară):* Nu vă mai bateți capul atîta, că nu pleacă nicăieri...

DORA: De unde știi tu?

JUNONA *(făcînd pe discreta):* Ce importanță are de unde știu? Principalul e că rămîne aici de vacanță... *(Tare pe piață.)* Are interese!

CARMEN: Ți-a spus el?

JUNONA: Știu precis!

DORA: Dacă știi precis, înseamnă că ți-a spus el...

TUȚI: Da, că' el n-are altă treabă decît să-i spuie ei ce are de gînd să facă.

JUNONA: în orice caz, cu mine a stat de vorbă și în afară de școală...

CARMEN:'Mersi!... De politețe... Că era invitat la unchiul tău la serată și n-avea încotro...

JUNONA: De politețe nu era obligat să danseze tot timpul cu mine...

TUȚI: Ai dansat tu cu el?

JUNONA: Te cred! Și are o ținută!

DORA: Cînd ești invitat la o serată ești dator să dansezi cu toată lumea...

JUNONA: Dar nu cîte patru dansuri la rînd... Și să dai bacșiș la orchestră să le ție mai lungi...

TUȚI:'Minți... în seara cînd a fost invitat la unchiul tău,

la petrecere, cu tine a dansat numai un singur tango, şi ăla tocmai cînd era pe sfîrşite...

JUNONA: Ai fost tu acolo să vezi?

TUŢI: Nu!... Dar am oamenii mei... Ştiu tot ce s-a petrecut în seara aceea... Nici nu te-a băgat în seamă...

JUNONA: Pe mine? Ai vrea tu...

DORA: Eşti o lăudăroasă...

CARMEN: Aşa ai minţit şi atunci cînd ai spus că ţi-a cumpărat pricomigdale de la cofetărie... Am fost şi-am întrebat, şi-n ziua aia nici nu făcuse pricomigdale....

TUŢI: Şi, dacă vrei să ştii, la bal la unchiu-tău nici n-ar fi dansat deloc cu tine dacă nu l-ar fi obligat viespea, aia de tanti-ta...

DORA: Sigur... Şi bietul băiat ce era să facă?

CARMEN: S-a prefăcut că dansează cu tine, ca să scape de gura lui tanti-ta...

JUNONA: Şi cînd mă strîngea în braţe, tot de gura lui tanti, mă strîngea?

DORA: Te-a strîns în braţe el pe tine?

JUNONA: Şi cînd mi-a şoptit la ureche ceea ce mi-a şoptit...

CARMEN *(repede):* Auzi că i-a şoptit la ureche... El, ei ...

TUŢI: Sînteţi martore, fetelor, că Popescu Junona — zisă şi Napoleon Tănase — a afirmat în public că d-l prpfesor Balint i-a şoptit porcării la ureche în timpul dansului.

JUNONA: N-am spus că mi-a şoptit porcării!...

TUŢI: Dar ce poţi să şopteşti la ureche în timpul dansului?

DORA: Aţi fost martore...

JUNONA: Ei, şi dacă sînt martore, ce?... Mie nu mi-e frică de nimic... Ştiu eu ce ştiu...

TUŢI: Te rog să precizezi ce ştii...

JUNONA: Dar nu vreau să precizez. Cine eşti tu să-mi dai mie ordine?

DORA: Te somez să precizezi ce-ai înţeles prin „ştii" tu ce ştii?...

CARMEN: Napoleon Tănase!...

JUNQNA *(sestrîmbă la Carmen):* Peeee... Carmen Seculare..,.

DORA: Strîmbo!... *(Se strîmbă la ea.)*

JUNONA: Cîrno!...

PITICU: Nu vă mai certaţi, că se strică vremea... Uite că s-a şi înnourat...

JUNONA: Da' prăjina asta de rufe ce se amestecă în vorbă?

PITICU: Vezi, c-acum te-ntind pe sfoară...

JUNONA: Aţi sărit cu toate pe mine fiindcă sînteţi geloase...

TUŢI *(cu dispreţ):* Noi geloase pe ea?... Fason! *Regarde la type. (Pronunţă cum e scris.)*

JUNONA *(în necaz):* Şi, dacă vreţi să ştiţi, a doua zi după serata de la unchiul meu m-am întîlnit cu el în oraş... Sîc!

TUŢI: Jură!...

JUNONA: Crezi că nu jur?

DORA: Asta e şi sperjură, tu... Crede că dacă are tat-su 2 lei acolo, toată lumea se prăpădeşte după ea...

CARMEN: Toată viaţa mi-a fost urît cu parveniţi...

JUNONA: în orice caz, eu nu sînt copil de servitoare...

DORA: Cine e servitoare?

TUŢI: Eu, tu!... La mine se dă... Fiindcă m-a crescut mama Lina, spălătorească...

JUNONA: Şi nu ştie nimenea a cui eşti! Cînd n-ai părinţi, e uşor să te legi de-ai altora...

DORA: Eu m-am legat de părinţii tăi, nu ea...

TUŢI: Las-o în pace, tu... Copiii fără părinţi ca mine sînt ai lui Dumnezeu... Şi cred că tata este — în cazul ăsta — ceva mai de familie decît al ei...

JUNONA *(lui Tuţi):* Bastardo!...

CARMEN: Ce-ai zis?... Na!... *(îi dă o palmă.)*

JUNONA *(vrea să se repeadă la Dora):* Ce dai în mine, fă? *(Fetele le împiedică să se încaiere.)* Aţi sărit cu toate pe mine să mă bateţi? Las', că vă arăt eu acuma, sărăciilor! *(Iese trîntind uşa.)*

DORA: S-a dus să reclame la cancelarie...

CARMEN: Ei şi? N-are decît!

TUŢI *(impresionată):* Mersi, tu, că te-ai bătut pentru mine... Dar nu trebuia să dai în ea... Bătaia e un argument inferior...

CARMEN: Nu vezi ce obraznică e?

TUŢI: în definitiv, mi-a zis ce sînt...

DORA: Dacă ne reclamă la cancelarie, ce facem, tu?

PITICU: îi fac eu nişte ondulaţii permanente, s-o ţie toată viaţa! *(Gest că-i smulge părul.)*

DORA: Numai de n-ar spune ceva de el...

CARMEN: Astea sînt numai intrigile lui Anibal şi Heruvim. Ei o montează mereu contra noastră...

D-RA COSÎMBĂCECU *(intră urmată de Junona. Către fete, care au intrat în bănci şi au rămas în picioare):* Staţi jos... Ce s-a îutîmplat aici?... *(Nu răspunde nimeni.)*

JUNONA: M-a bătut Ghioculescu, domnişoară Cosîmbăcescu!

D-RA COSÎMBĂCESCU: Ghioculescu!... *(Carmen se ridică.)* Pentru ce ai dat în Popescu?

TUŢI *(se ridică):* N-a dat Ghioculescu în Popescu, d-ră. Eu am dat, că mie mi-a zis.

D-RA COSÎMBĂCESCU: Ce?

JUNONA: Nu i-am zis nimic, domnişoară!

DORA *(se ridică):* A făcut-o bastardă!...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Nu te-am întrebat pe dumneata... *(Dora se aşază. Junonei.)* Popescu! De ce ai făcut-o bastardă pe Panait?

JUNONA: N-am făcut-o, minte!

FETELE: Ba a făcut-o! Vaaiii!

JUNONA: Nu e adevărat... Sînt unite cu toateiea contra mea...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Dar ce aveţi de împărţit împreună?... Ce-au toate colegele cu dumneata?...

JUNONA: Ştiu eu ce au? Mă urăsc... Din cauza... *(Se opreşte, felele au înlemnit.)*

D-RA'COSÎMBĂCESCU: Din ce cauză?.., *(0 pauză penibilă.)* Haide, Popescu... că n-am timp de pierdut cu toate fleacurile!... Spune, din ce cauză?

JUNONA: Din cauza domnului profesor de franceză! *(Fetele se pvivesc îngrijorate.)*

D-RA COSÎMBĂCESCU: Ce vorbă e asta? Ce amestec are domnul profesor Balint în certurile dintre voi? *(Devine insinuantă, simte că va afla lucruri care s-o intereseze.)*

JUNONA: Au necaz pe mine fiindcă d-1 profesor Balint mă cunoaşte din familie...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Din care familie te cunoaşte?

JUNONA: A fost la o serată pe care a dat-o unchiul meu acum o lună, în casa lui, şi...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Şi ce?... Spune, fetiţo... Nu te mai poticni la fiecare vorbă...

JUNONA: Şi în seara aceea am dansat puţin împreună... am vorbit... şi...

TUŢI: Să spuie şi despre ureche, d-ră dirigintă, dacă-i dă mîna... *(Un gest şmecher.)* Trompa iui Eustache! *(Pronunţă cum se scrie.)*

D-RA COSÎMBĂCESCU: Ce ureche?

TUŢI: Aia la care i-a şoptit diferite chestiuni... după cum pretinde ea... Dar nici n-am crezut-o şi nici nu i-am dat voie să spuie astfel de lucruri pe seama d-lui. profesor Balint, care este cel mai drăguţ şi mai bun şi mai...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Nu ţi-am cerut opinia d-tale despre domnul profesor de franceză...

TUŢI *(se aşază):* Mă scuzaţi...

D-RA COSÎMBĂCESCU *(Junonei):* Ce zici că ţi-a spus Ia ureche domnul profesor de franceză?

JUNONA: Că s-a uitat la notele mele din catalog şi sînt căzută la 3 materii... *(Semn de satisfacţie între Tuţi, Dora şi Carmen.)*

D-RA COSÎMBĂCESCU: Şi altceva nimic?

DORA: A spus că i-a dat întîlnire în oras...

JUNONA: Minte.

DORA: Să spuie toată clasa dacă mint.

FETELE: A spus!

D-RA COSÎMBĂCESCU: Ai spus sau n-ai spus?

JUNONA *(pleacă ochii):* Nu-mi aduc aminte...

CARMEN: Şi a spus că i-a cumpărat şi pricomigdale... Ori ştiu precis că în ziua aceea nici n-a avut pricomigdale la cofetărie...

D-RA COSÎMBĂCESCU: De unde ştii d-ta aşa de precis, Ghioculescu?

CARMEN: Am vrut să cumpăr şi eu şi n-am găsit...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Şi de ce tocmai de la cofetăria aia... Sînt destule altele în oraş...

CARMEN *(încurcată):* Fiindcă numai de acolo îmi dă pe cont, că mă cunoaşte...

D-RA COSÎMBĂCESCU: Va să zică, dvs... în sălile de clasă asta discutaţi? în loc să vă ocupaţi de examenul de bacalaureat, care bate la uşă, şi să vă îndreptaţi notele la materiile unde sînteţi slabe, vă pierdeţi vremea cu chestiuni care nu cadrează nici cu prestigiul acestei şcoli, nici cu calitatea dvs. de eleve... Dacă vă închipuiţi că, anul şcolar fiind pe sfîrşite, nu mai trebuie să mai aveţi nici un respect faţă de această instituţie şi de profesorii ei, vă înşelaţi!... Sînteţi încă eleve şi sînt destule sancţiuni pentru dvs. Voi reclama cazul direcţiunii. *(Iese.)*

TUŢI: Şi asta e moartă după el... de cînd i-a mutat substitutul. *(Clopoţelul sună încetarea recreaţiei.)*

JUNONA *(trece în banca ei).*

TUŢI: Ai văzut ce-ai făcut, Napoleon Tănase!....

DORA: Napoleon Tănase!...

PITICU *(gros din fund):* Napoleon Tănase...

TUŢI *(iese din bancă):* înainte de a ne da „Africa vorbeşte" — în conferinţă, trebuie să ţinem noi o conferinţă mai mică, ca să vedem cum ieşim din încurcătură... Fiindcă nu mi-e de noi... Mi-e de „El", săracul... *(Se duce la tablă şi şterge c-o dungă de cretă „ora a. III-a — franceză")* Adio şi ultima oră de franceză... Of!... De-ar trece mai repede şi ora asta cu Ciocănitoarea....

CORLĂTESCU *(intră... fetele se ridică):* Staţi jos... *(Se duce pe catedră; pune catalogul; lui Tuţi.)* Dumneata ce cauţi acolo?

TUŢI: Am şters tabla, domnule profesor..»

CORLĂTESCU *(miop);* Văd că mai scrie nu ştiu ce acolo... Şterge tot!

TUŢI: Da. *(Se preface că şterge şi trece la loc.)*

CORLĂTESCU *(pe ton didactic):* Astăzi fiind ultima oră pe care programul şcolar ne-o mai acordă pentru anul acesta, să profităm de ea studiind unul dintre cele mai interesante crustacee, şi anume, racul... Racul, domnilor, este caracteristic prin vîrful capului său triunghiular, prin ultimul inel al toracelui, care este mobil, şi prin foarfecele sale puternice, care constituie prima sa pereche de picioare.... *(Fetele şi-au luat cu totul alte mutre ca la începutul tabloului... Sînt plictisite, neatente, se mişcă, se scarpină, umblă prin cărţi şi prin caiete, îşi scriu biletele etc.)* Unde aţi pus creta, vă rog? *(Caută creta pe catedră şi găseşteportvizitul uitat de Dan.)*

TUŢI: E pe catedră, domnule profesor.

CORLĂTESCU: Ce e asta?... *(umblă în portvizit şi scoate un bileţel. Tuţi, Dora şi Carmen încremenesc... Celelalte fete privesc amuzate. Citeşte.)* „O mică amintire din partea elevelor Poenaru Dora, Ghioculescu Carmen şi Panait Elisabeta. Să-l purtaţi sănătos..." *(Mulţumit.)* Vă mulţumesc, d-relor, pentru delicata dvs. atenţie... *(îl bagă în buzunar.)* Şi acuma să trecem mai departe... *(Fetele, afară de cele trei, rîd pe înfundate.)* Racul trece, în vîrsta sa cea mai fragedă, printr-o serie de metamorfoze...

DAN *(intră... fetele se ridică surprinse):* Mă iertaţi că vă deranjez, domnule profesor. Nu ştiam c-aţi intrat la oră...

CORLĂTESCU: Noi, dascălii de modă veche, intrăm la oră imediat ce sună clopoţelul... Ce doreşti, colega?

DAN *(uitîndu-se pe catedră):* Credeam c-am uitat aci, pe catedră, un portvizit... pe care l-am primit adineauri de la domnişoarele... *(Gest spre eleve. Tuţi, Dora şi Carmen se înseninează. Dau discret cu sîc celorlalte.)*

CORLĂTESCU: Te pomeneşti c-o fi la fel cu ăsta al meu? *(I-l arată.)*

DAN: Exact!

CORLĂTESCU *(făcîndpe glumeţul):* Şi eu, care credeam că elevele mi-au oferit unul numai mie... *(îl bagă în*

buzunar.) Probabil că l-ați uitat în altă parte... *(Cele trei fete se întristează, celelalte se bucură.)*

DAN: Probabil... Și mi-ar părea foarte rău să-l fi pierdut... Era^ o amintire foarte frumoasă... Vă salut, și înc-o dată... mă iertați că v-am întrerupt... *(Iese sub privirile amoroase ale fetelor.)*

CORLĂTESCU: Stați jos... *(Fetele se așază.)* Racul...

Cortina

ACTUL II

TABLOUL II

„Odaia mare" în casa Linei, spălătoreasă. La marginea orașului, în fund, intrarea din cerdacul cu stîlpii năpădiți de zorele. în dreapta și stînga ușii de intrare, ferestre gătite cu ghivece, oaîe și cutii de conserve, în care au înflorit garoafe, mușcate și hortensii, în dreapta, ușa care duce spre interiorul casei *(dependințe).* în stînga, altă ușă, care dă în odaia de culcare a gazdei. Totul, modest, pitoresc, curat. Pereții sînt văruiți. Perdelele de pînză țărănească, transperanteîe de pai subțire și răscopt, defecte. „Covoarele" sînt fîșii din cele care se fac din gîțe împletite. Pe pereți ștergare românești cu fluturi și șabace, așezate ca niște funde... Candelă și icoană. La loc de cinste, un portret mărit al unui sergent de infanterie cu mustața în furculiță. E răposatul soț al Linei. O oglindă, cu fronton de ștergare naționale, în rama căreia sînt prinse toate fotografiile casei. Mobilierul se compune dintr-un feî de divan, acoperit cu scoarță românească și garnisit cu două perne croșetate (în culori imposibile), un bufet în care se află „vesela" și deasupra căruia tronează pîlnia unui fost gramofon. O masă de spiritism, fără cuie, cu alfabetul scris în jur. Cîteva scaune banale, cu fundurile mai mult sau mai puțin desfundate, așezate în jurul altei mese, acoperită cu un macat înflorat. Pe masă, o scrumieră în formă de cizmuliță, cu chibritelniță pe carîmb. Foarte vizibil, un tablou cu „scara vieții" și altul cu tăierea capului lui Constantin Brîncoveanu. Pe măsuța de sub oglindă, un vas de

flori ciobit, în care se răsfață cîteva crizanteme de foiță sau de arnici. Mobilierul se va așeza în scenă, după gustul pictorului decorator și al directorului de scenă. Poate fi chiar adăugit și schimbat, cu condiția să se păstreze, interiorului, o notă de casă de margine de provincie, nesupărătoare, amuzantă chiar, prin detalii. La ridicarea cortinei, Tuți, Heruvim și Anibal se află în scenă, așezați pe scaune — în atitudini grave de oameni care pun la cale un complot. E o după^amiază somptuoasă de sfîrșit de iunie.

HERUVIM *(dîndu-și bascul pe ceafă):* Prin urmare, ce să mai recapitulăm, că știm! Numai să vie!...

TUȚI: Cine, Dan?

HERUVIM: Păi sigur... *(Cudispreț.)* „Mesalinele" sînt sigur că vin, că doar ele și-au aranjat Pontul Euxin !

ANIBAL *(ridicîndu-se):* Auzi, domnule, ce să le dea prin gînd!? Să ceară casa de la mama Lina și să-1 invite pe Balint ca la ele acasă!

HERUVIM: Amenințîndu-1 că dacă nu vine *(spre public)* se sinucid amîndouă și lasă scris că din cauza lui. Ca să-1 dea în jurnal la „fapte diverse" și să-1 nenorocească.

TUȚI: Asta nu e chiar atît de grav, tu, că e „ducere cu zăhărelul" ! Dar să se ascundă ele de mine, să mă trădeze pe mine, cea mai bună prietenă a lor, e de necrezut!... E nemaipomenit!... *(Se ridică.)* Se cutremură carnea pe mine ca aspicul de la bodegă cînd mă gîndesc. Uite, Parcă sînt de piftie. *(Se „tremură" toată.)*

ANIBAL *(plimba du-se, reflexiv):* Și cînd zici c-au închiriat casa asta?

TUȚI: Ieri dimineață... S-au dus la mama Lina, care e la spălat la madam Gălățeanu, peste drum de noi... și-au rugat-o, în numele meu, să le dea casa *„împrumut"* pentru astăzi... că avem „zexe, noi" o petrecere între fete... pentru sfîrșitul anului...

HERUVIM: Noroc că te-ai întîlnit cu mama Lina și ai aflat la timp...

ANIBAL: Dar lui Balint cînd i-au trimis biletul?

TUȚI: Ieri după prînz... Am șperțuit comisionarul și am citit biletul.

ANIBAL *(mai face cîțiva pași, gînditor):* Auzi, domnule, ce să le dea în gînd!

HERUVIM: Asta ai mai spus-o odat£.

TUȚI: Nu e nimic... Omul, la supărare... *(Repetă de cîteva ori.)* Și unde și-au găsit, tu, să-și dea rendez-vous? în casa mea? Fiindcă — în fond — e ca și casa mea... Aicea m-am pomenit, aicea am crescut pînă la șapte ani, cînd m-a dat mama Lina la orfelinat... Ce cinism, tu!

ANIBAL: Și numai tu ești de vină c-am ajuns aici...

TUȚI: Eu? De ce? *(Se ridică.)*

HERUVIM: Fiindcă tu le-ai băgat în cap pe profesorul de franceză.

ANIBAL: Așa este! Și te-ai unit cu ele contra noastră...

HERUVIM:' Ai distrus „Primăvara".

TUȚI: Eu, care am creat-o?

x\NIBAL: Tu!... Cine le bătea mereu la cap despre el? -

HERUVIM: Tu!... Cine-a scos vorbe că noi sîntem copii?

ANIBAL: TU!... Și portvizitul? Cine a avut ideea să i-1 faceți cadou?

HERUVIM: Tu...

ANIBAL: Păi vezi?

HERUVIM: Bine-mi pare acuma că te-au trădat și pe tine...

ANIBAL: Și încă ce trădare!...

TUȚI: Esbulifantasgomagică!...

HERUVIM: Vorba e cum îl pedepsim pe Barbă-Albastră? Pe „domnul Balint"?

TUȚI: Dar de ce să-1 pedepsiți pe el?

ANIBAL: Pentru că ne-a zdrobit fericirea.

HERUVIM: Uite în ce hal am slăbit! *(Suge burta.)*

TUȚI: Tu?

HERUVIM: Nu eu!... El!... Dar noi sîntem așa de prieteni, că, dacă slăbește el, eu scad în greutate...

ANIBAL: Domnul ăsta trebuie pedepsit... Și încă aspru! Să simtă!... De altminteri, de-aia ne-am și împăcat cu tine, și sîntem aici... Este, îngere?

HERUVIM: Bazat!

TUȚI: Dar n-aveți nici un motiv să vă răzbunați pe el... Ce e el de vină dacă-1 plac fetele? Eu sînt singura din toată clasa care n-am fost amorezată de Balint. Eu am „omul" meu... Un om care mă adoră... Care suferă pentru mine... Și pe care îl chinuiesc cum vreau eu... La discreție.

ANIBAL *(care se află în dreptul ferestrei):* Vin î...

HERUVIM *(se ridică şi se uită):* Cu un milion de pachete in plase!

TUȚI: Repede, în pod... *(Se uită şi ea o clipă pe fereastră.)* Au şi sticle cu vin, tu.... Haidem! Că sînt şi băute!

HERUVIM: O, zei!... Ce^-o să mai rîd de ei!....

ANIBAL: Lasă-ți poeziile, că m-apucă nebuniile...

(Ies toți trei. O clipă, scena goală. Se-aude portița, apoi cheia sucită în uşă. Dora şi Carmen intră cu pachete... Sînt coafate proaspăt, îmbrăcate în rochițe de vară „civile".)

DORA *(punînd pachetele pe masă):* Tu !... Mi-e frică să nu ne fi urmărit d-ra Cosîmbăcescu... Ne-a văzut aşa, cu pachete, cu sticle!.... îmbrăcate în „rochii de seară"...

CARMEN: Ce ghinion să ne întîlnim tocmai cu ea... *(Pune pachetele undeva.)*

DORA: Acuma, ce-o fi, o fi, tu!...

CARMEN: O viață are omul!... şi „plină de-accidenturi" *1*

DORA: Uite cheia de la bufet... Scoate pahare, farfurii...

CARMEN *(scoate cele necesare din bufet. Dora desface pachetele. Carmen vine cu un teanc de farfurii):* Uite, asta. e bună pentru pricomigdale... *(îi dă o farfurie mai mare.)*

DORA: Pasiunea lui!... *(Pune pricomigdalele pe farfurie.)*

CARMEN: Tu crezi că ne-ajung cinci?

DORA: Sigur!... El, trei, şi noi, cîte una... Salamul pe ce-1 punem?

CARMEN: Uite, pe-asta... *(îi dă o farfurioară.)* Şi pe-asta.... *(îi dă alta)* pralinele....

DORA: Eşti sigură, tu, că-i plac pralinele?

CARMEN: Tuți mi-a spus că la petrecerea, de la unchiul Junonei a mîncat numai praline...

DORA: Pune şi pişcoturile pe farfurioara aia bleu... *(I-o> indică^.)*

CARMEN: E ciobită!... Uite...alta...

DORA: Asta e de peşte, tu.

CARMEN: De unde ştii?

DORA: Nu vezi că e un peşte pictat pe ea....

CARMEN: Atunci asta trebuie să fie pentru ovăz, că are un cap de cal pictat pe fund... *(Aşază pişcoturile.)*

DORA *(aranjează totul frumos ajutată de Carmen):* Aşaa!... Ce mai avem? Măslinele?...

CARMEN: Ge servim întîi, tu? Țuica cu măslinele?

DORA: Cum o să-i dai țuică la început? Țuica la urmă!... Ca desert! Dăm întîi pralinele cu apă rece... Pe urmă, pişcoturile cu vin, şi l&.urmă, țuica cu salam şi cu măsline...

CARMEN: Şi pricomigdalele?

DORA: între praline şi pişcoturi...

CARMEN: Am uitat să luăm pîine, tu...

DORA: Phiuu!.. Şi n-avem cu ce da aperitivul la țuică... Trebuie să facem imediat rost de pîine...

CARMEN: Stai, tu!... Am o idee.... Dăm pricomigdalele cu vinul, şi pişcoturile le dăm la țuică, cu salamul şi măslinele, în loc de pîine.... E şi mai şic!...

DORA: Nu se poate, tu!... Trebuie să aibă mama Lina vreo bucată de pîine rămasă pe undeva...

CARMEN *(vede motsa de spiritism):* Ia uite, tu!... Ce-o fi asta?

DORA: Masă de spiritism.

CARMEN: N-am văzut niciodată pînă acum... Şi cum funcționează?

DORA: Uite... Spiritul intră aicea, în paharul ăsta *(pe masă e un pahar cu gura în jos)* şi pe urmă începe să se mişte pe litere... Şi prin litere, vorbeşte... Mama Lina a fost celebră în materie de spiritism... *(Se aude o bubuitură în pod. Speriată.)* Ai auzit?

CARMEN *(acelaşi joc):* Da, tu!... Ce-o fi fost asta?

DORA *(ca să-şi dea curaj):* Vreo pisică prin pod...

CARMEN: Să nu fie vreun spirit, tu. *(Cu fața, sau spatele, se apropie de masă, o atinge şi țipă.)*

DORA *(țipă şi ea):* Nu fi proastă... Spiritele nu vin dacă nu le chemi. *(Altă bubuitură mai tare.)*

CARMEN *(moartă de frică):* Nu e pisică, tu! Că bubuie, nu miorlăie.

DORA *(acelaşi joc):* O fi cîine?

CARMEN: Cîine în pod? Ar lătra! Zău, tu, mie mi-e frică...

DORA: N-are de ce să-ți fie frică!... în orice caz, spiritele nu fac nici un rău... *(Se uităpegeam.)* Aa!... E vînt, tu... şi trebuie să se fi izbit vreo fereastră deschisă...

CARMEN *(mai liniştită, trece comic pe lîngă ea):* Da-mi face rău masa asta cînd o văd.

DORA *(care are aceeaşi impresie):* Hai s-o acoperim cu macatul şi să mutăm tratația pe ea...

CARMEN: Da, da! Mai bine... Literele alea albe parcă sînt nişte dinți... de „craniu mort".

DORA *(amîndouâ ridică macatul de pe masa cealaltă,Carmen ia farfuriile, Dora macatul, după ce a pus farfuriile cu tratația pe scaune):* Ia tu paharul, să pun fața de masă... *(Gest către paharul de pe masa de spiritism.)*

CARMEN *(codindu-se):* la-i tu şi pun eu fața de masă.

DORA: Nu fi proastă, tu. Ce poate să fie? Un pahar ca toate paharele...

CARMEN: Tocmai d-aia... Ia-1 tu...

DORA *(dîndu-i să ție fața de masă):* Păi sigur că-1 iau... Ce, crezi că mi-e frică?... *(Ia paharul. în aceeaşi clipă se aude o nouă bubuitură din pod... Paharul îi cade din mînă, amîndouă dau cîte un țipăt şi fug.)*

CARMEN *(încremenită de frică):* Tu?...

DORA: Ce e?

CARMEN: Ia uită-te!.... *(Gest spre fereastră.)*

DORA *(în panică):* Ce e, frate?

CARMEN: Acuma nu mai e vînt....

DORA *(acelaşi joc):* Eşti caraghioasă... Te sperii de toate fleacurile şi mă „impresionezi" şi pe mine... Haide să punem masa... *(Ca să-şi facă curaj, începe să cînte cu voce alterată.)*____„Dans tes bras je me fais si petite___

CARMEN *(acelaşi joc, începe să cînte şi ea ajutîndu-i să aranjeze):* Țuica ar trebui pusă la rece....

DORA: Pune-mi-o mie pe spate, că sînt gheată toată.." Frigorifer..." Dă-mi o țigară... Că bine zici.. *(Aprind țigări.)* Acuma să ne aranjăm puțin____*(Se uită la ceasul de la mînă.)* Cinci fără un sfert.... Trebuie să ne facem gata____*(Se aşază la masa mică, una în fața alteia, şi încep să se fardeze în oglinjoarele pudrierelor.)* Ia vezi, tu, nu mi-am dat prea mult roşu?...

CARMEN: Nu!... Dar ți-ai pus în partea aia mai mult....

DORA: Unde?... *(Se uită în oglindă.)* A, da! *(Se şterge.)*

CARMEN: Tu cum ți le faci? *(E cu rujul în dreptul buzelor.)*

DORA *(atentă la fardat obrajii):* Ce?

CARMSN: Buzele...

DORA: Greta Garbo!

CARMEN: Atunci eu ini Ie fac Marlene Dietrich... *(îşi fac amîndouă buzele... S-au fardat mult, puternic şi destul de neîndemînatec... Se mai privesc în oglinjoare pentru ultimele corecturi.)* Ce-ar fi, tu, să nu vie?

DORA: Comisionarul a spus c-a zis „bine".

CARMEN: Da, dar „bine" poate sa însemne şi că bine, dar nu vine...

DORA: Cînd i-am scris că ne sinucidem şi-1 facem de rîs?... Măcar de poltron, şi tot vine!...

CARMEN: Şi tu crezi că „ideea asta a noastră" a fost bună? Să nu se supere pe noi...

DORA: De ce? Două fete tinere şi drăguțe l-au chemat să ia un ceai împreună.... Asta nu poate să supere pe nimeni... Un ceai?

CARMEN: Care ceai?

DORA: Ceaiul se zice, nu se bea...

CARMEN: Şi ce-o să vorbim, tu, cu el?

DORA: Ce să vorbim?... Conversație, ce vrei să vorbim?

CARMEN: Eu n-am nici o idee...'

DORA: Noi femeile nici n-avem nevoie de idei. Mai rău ne încurcă....

CARMEN: în orice caz, deşi la sorți a ieşit ca să rămîn singură cu el, eu întîi, îți cedez locul...

DORA: Mă rog!...

CARMEN: Şi ce-o să-i spui?

DORA: O să văd mai întîi ce zice el!

CARMEN *(după o mică reflecție):* Şi dacă — Doamne fereşte — mă preferă pe mine, n-o să mă urăşti, tu, nu e aşa?

DORA: Convenția e sfîntă!... Oricare ar fi rezultatul! prietenia noastră rămîne eternă...

CARMEN: îmi pare rău de Tuti... Prea am trădat-o rău, tu!....

DORA: De ce? Ea ne spune nouă cînd şi unde se întîlneşte cu iubitul ei?

CARMEN: Şi „băieții"?... Dac-ar afla băieții!...

DORA: Ce-i amesteci pe ei în lucruri d-astea serioase.... Ei sînt nişte copii... Puşti!... Liceeni, tu!...

CARMEN *(se ridică):* I-auzi, iarăşi!... O fi cineva prin pod...

DORA: Du-te de vezi....

CARMEN; Ce?-- Mai bine mă sinucid decît să mor de frică...

DORA: A propos de sinucidere. *(Se uită la ceas.)* Cinci şizece.
CARMEN: La cîte ai spus să ne sinucidem dacă nu vine?
DORA: La cinci şi jumătate...
CARMEN: E! Mai avem douăzeci de minute, şi pe urmă, renunţăm—
DORA: Sînt sigură că vine.... *(Vede cana de apă goală.)* Vaai!.... N-am adus apă.... Mă duc în curte la cişmea, s-aduc proaspătă....
CARMEN: Merg şi eu cu tine. Nu stau singură aici să mă tai....
DORA: Phiu!... Dar fricoasă mai eş\ti, tu... Hai!.:.

(Ia cana de apă şi ies amîndoua... Ies căutând să fie fiecare, prima, care iese cu spatele. După o clipă, intră Tuţi cu Heruvim şi Anibal. Sînt cîteşitrei deghizaţi Tuţi într-un domino roşu şi băieţii cu pelerine cu glugile ridicate. Toţi au măşti pe faţă.)

ANIBAL: Le-aţi auzit? Puşti!... *(Profund jignit.)* Liceeni!
TUŢI *(scoţîndu-şi masca):* Şi ia uite, tu, ce de mai bunătăţi au adus!
HERUVIM *(şi-a scos şi el masca şi ia o măslină):* N-atingeţi cîte o măslină?
TUŢI: Nu! Eu o să iau o pricomigdală!... *(Ia şi mănîncă.)* Pasiunea lui!
ANIBAL *(ia şi el una):* A cui pasiune?
TUŢI *(oftează):* A iubitului meu!... *(Mănîncă)* Arhitectul!!
HERUVIM: Da' bogat îţi vine în capodul ăsta!...
TUŢI: Nu e capod, tu!.... E rochia lui Moş Crăciun cu car se îmbracă d-ra Cosîmbăcescu la şcoală cînd avem pom pentru cursul inferior.. Sparle de la garderob....
HERUVIM: Pişcot cu salam merge?... *(Mănîncă.)*
ANIBAL: Eu aş bea un gît de vin... *(Ia sticla.)* Dar n-am cu ce s-o desfac...
TUŢI: Am eu tirbuşon... *(Pune pricomigdală în gură şi împinge dopul cu degetul în sticlă.)* Poftiţi, conaşule...
ANIBAL: Prozit!.... *(Bea .)*•
HERUVIM *(care lucrează la farfurii):* Ia mîncaţi, fraţilor, măsline cu praline în loc de pîine... Parcă e friptură de pasăre... Iepure toată ziua!
TUŢI: Gustă tu pricomidă cu salam, să vezi bunătate! Esbulifantasgomagică!... *(Se aud vorbe.)* Vin !... *(Unul din băieţi îi dă sticla, repede îşi pun măştile.)* Atenţie!....

Momentul solemn se apropie... Fiecare ştie ce are de făcut, *(Ies. Tuţi în stînga, băieţii în dreapta.)*
(Dora intră cu Carmen, care duce cana cu apă.)
CARMEN: Dar greu e, tu!
DORA: Mă rog. La ducere am dus-o eu... La întoarcere, tu. Frăţeşte!...
CARMEN (pune cana pe masă): Tu!
DORA: Ce e?
CARMEN: Tu! Cîte pricomigdaie am cumpărat noi?
DORA: Cinci.
CARMEN *(moartă de frică):* Au dispărut două...
DORA *(se uită şi înlemneşte):* Nu se poate....
CARMEN: Tu! Sînt spirite în casă... *(Dă un ţipăt.)* Hiii! Şi vinul!.... E sticla desfăcută!.... *(Din dreapta se aude un zgomot. Un lighean de tablă trintit jos.)*
DORA *(se sperie. De aici încolo panica creşte pînă la finalul scenei):* Tu! Mi-e frică!... *(Din stingă se aude cîntînd cocoşeşte.)*
CARMEN *(vine lîngă ea... alt zgomot):* Mor, tu... *(Din dreapta, băieţii încep să urle „Marseilleza" cu voci schimbate.)*
DORA: Cîntă franţuzeşte... Trebuie să fie Napoleon cu Sfînta Elena...
CARMEN *(auzind pe Tuţi, care cînta piţigăiat „Ca un glob de aur"):* Nu!... E Mihai Viteazul!.... Cîntă *Ca un glob de aur.*
DORA: Hal să fugim...

(Zgomotele în dreapta şi în stînga se înteţesc. Tuţi miaună... băieţii latră.)

CARMEN: Inchiziţia, tu! înger, îngeraşul meu, roagă-te lui Dumnezeu... *(Se închină, uşile se deschid şi cei trei apar mascaţi ... Fetele dau un ţipăt şi cad pe scaune, acoperindu-şi ochii cu mîinile. Heruvim şi Anibal le leagă la ochi cu cîte un şervet, pe care l-au adus cu ei).*
ANIBAL *(cu voce schimbată):* Fiţi fără teamă .. Spiritele nu vă vor face nici un rău... \
TUŢI *(piţigăiat de tot):* Vreţi un pahar cu apă?
HERUVIM *(gros de tot):* Nu se dă nici o consumaţie pînă nu se termină judecata...

TUȚI *(alt glas):* Urmați-mă, fecioare rătăcite... *(Ies toți, băieții luînd fetele de braț. Tuți ia cîteva pişcoturi şi praline pe-o farfurie, cana de apă şi iese.)* Panem et cir censes !...

(Anibal şi Heruvim intră tăvălindu-se de rîs, îşi scot măştile şi pelerinele. Tuți e cu cheia de la cămară în mînă. Heruvim mai ia ceva mîncare.)

ANIBAL: Asta zic şi eu farsă!

TUȚI *(oprindu-se din rîs):* Esbulifantasgomagică!

HERUVIM *(acelaşi joc, oarecum îngrijorat):* Numai să nu li se facă rău'în cămară... Cu frica nu e joacă...

ANIBAL: Lasă, că au inima bună, îngere!

TUȚI: Şi le-am dat şi bomboane....

ANIBAL: La nişte bomboane de fete ca ele trebuia să le dai glaspapir.

HERUVIM: Dar eu zic să oprim farsa aici... Să nu mai continuăm.... Mi-e milă de ele...

TUȚI: Nu, nu, nu, nu... Lor le-a fost milă de noi? Haide... Duceți-vă repede la datorie.... Eu l-aştept pe domnul Balint.... că am de furcă şi cu dumnealui. Ieşiți pe din dos şi dați pe ulicioară, ca nu cumva să vă întîlniți cu el.

HERUVIM: Dar dacă n-o veni?

TUȚI *(cu un surîs şiret):* Cu atît mai bine.... înseamnă că nu le dă nici o importanță!... Că nici Dora nici Carmen nu-l interesează... *(Un timp mic.)* Cu atît mai bine. Pentru voi, fireşte!.... Că eu — personal — n-am nici un interes... Eu am combinațiile mele!

ANIBAL: Va să zică, noi ne întoarcem direct aici...

TUȚI: Cel mult peste o jumătate de oră....că-nnebunescprizonierele în cămară....

HERUVIM: E-n regulă... *(începe să rîdăsingur.)*

ANIBAL: De ce rîzi, mă?

HERUVIM: Mă gîndesc la cît de idiot poate săfie omul cînd este.... *(Iese cu Anibal.)* Hai, cartaginezule!...

TUȚI *(rămasă singură, face u i pic de ordine pe masă. Apoi scoate o pud/ieră, un ruj şi încep să se fardeze. Cînd ajunge la buze cu rujul, zice):* Să mi le fac... Alida Vali! *(îşi face buzele, se aude portița... apoi o bătaie în uşă...*

Tuți, emoționată brusc, ascunde ustensiile de toaletă şi deschide uşa...

DAN (apare în uşă): Bună ziua, d-ră Panait!...

TUȚI (neştiind cum s-o ia): Să trăiți, domnule profesor... Am onoarea...

DAN (din uşă): Aicea stă d-ra Poenaru?

TUȚI: Da... Poftiți... N-are servitoare şi m-a rugat pe mine sa-i țin locul cînd are musafiri, că nu se face să n-aibă ... slujnică...

DAN *(intră, e oarecum nedumerit):* Şi d-ra Carmen Ghioculescu tot aicea stă?

TUȚI: Da!... Locuiesc împreună... De fapt, stăm cîteşitrele împreună, dar eu fiind internă stau mai mult pe la internat... *(O clipă de jenă.)* Luați loc, vă rog...

DAN: Mulțumesc... *(Se aşază.)*

TUȚI: Trebuie să vie şi ele numaidecît...

DAN: Nu sînt acasă?

TUȚI: Nu!... Dar vin numaidecît... Tocmai d-aia m-au lăsat pe mine să vă primesc şi să vă rog să le scuzați numai cîteva minute... Sînt duse la o „vedere".

DAN: La o „vedere"?

TUȚI: Da... N-am văzut fete mai ahtiate după măritiş ca astea două... De dimineață pînă seara nu visează decît să se mărite... Cu unul cu bani... că sînt şi materialiste.... Vedeți... deşi sînt cele mai bune prietene ale mele, partea asta nu-mi place deloc la ele... Eu sînt o idealistă în viață.

DAN: Mie îmi scriseseră că vor să se sinucidă...

TUȚI *(făcînd pe naiva):* Da? Aşa v-au scris?...

DAN: Da!

TUȚI: Bancuri! Astea sînt atît de laşe, că ar muri de frică numai la gîndul să se sinucidă.

DAN: Poate au vrut să spună că „vederea" la care s-au dus e egala cu o sinucidere...

TUȚI: Aş! Nu sînt ele atît de deştepte...

DAN *(se uită în jurul său):* Camera asta n-are deloc aerul unei odăi locuită de nişte şcolărițe... *(Tuți se ridică.)*

TUȚI: Păi aici nu e odaia de studii... Ăsta e salonul... Studioul este dincolo...

DAN: A!.. Aşa? Şi domnişoarele stau cu chirie aici?
TUȚI: Da... Le-am închiriat o cameră cu două paturi... Dar cînd au musafiri, le dau acces şi la salon... că mi-e milă de ele.
DAN: Dumneata eşti proprietara?
TUȚI: Da... Mama Lina a spus că-mi lasă mie casele astea...
DAN: Cine e mama Lina, dacă nu sînt indiscret?
TUȚI: Este proprietăreasa provizorie.
DAN: Provizorie?
TUȚI: Da... Că le stăpîneşte numai pîn-o muri... Pe urmă devin eu proprietară definitivă. C-o moştenesc.
DAN: Da, da, înțeleg... *(Tuți începe sd-l amuze.)*

O pauză. Tuți nu ştie cum s-o ia din loc.)

TUȚI: Nu doriți o țuică?
DAN: Mulțumesc, domnişoară... Nu!...
TUȚI: Nu'vă place?
DAN: Ba da. însă după-amiaza, niciodată....
TUȚI: Atunci să vă servesc cu o pricomidă...
DAN: Nu te deranja, te rog...
TUȚI: Nu mă deranjez deloc... Sînt pregătite de-u.n ceas... Şi, pe urmă, ştiu că pricomidele sînt pasiunea dvs... *(Atotştiutoare.)* Pricomidele şi romantismul francez...
DAN; în ce priveşte romantismul francez, nu zic nu... Dar pricomigdalele nu pot să le sufăr...
TUȚI: Zexe!
DAN: Serios!!
TUȚI: Mi-a spus mie cineva că muriți după ele...
DAN: Cine?
TUȚI: Cineva... în flirt de-al dvs...
DAN: Un flirt de-al meu, aici, la Galați?
TUȚI: Da, da' nu mai faceți pe discretul, că ştiu tot... Eu sînt Paramount... Ochii şi urechile lumii...
DAN: Regret, domnişoară, dar de data asta nu eşti bine informată.
TUȚI: Să dea Dumnezeu, dar nu cred!...
DAN: Da'., despre cine este vorba?
TUȚI: Sînteți curios?
DAN: Fireşte...
TUȚI: Despre o colegă de-a mea dintr-a opta!

DAN *(serios):* O colegă de-a dumitale? E o glumă, d-ră... Nu mi-am îngăduit niciodată să consider pe elevele mele altceva decît ceea ce sînt...
TUȚI: Adică nişte femei mai mici...
DAN: Adică nişte eleve mai mari... De altminteri, faptul că mă găsesc în clipa asta aici este cea mai bună dovadă. Am primit o scrisoare, foarte ciudată, din partea colegelor d-tale Poenaru Dora şi Ghioculescu Carmen...
TUȚI: Ştiu... V-au scris că dacă nu veniți, se sinucid...
DAN: Te rog să fii convinsă că nici o clipă nu m-am gîndit să cred aşa ceva... Şi totuşi, am găsit de cuviință să vin, pentru a sta de vorbă cu prietenele d-tale şi a le atrage atențiunea în mod amical şi pe cale particulară că „ nu gust deloc asemenea intimități epistolare".
TUȚI: Păcat că e cămara aşa departe şi nu se aude.
DAN: Să se audă la cămară? Ce anume?
TUȚI: Nimic... E-o cugetare de-a mea...
DAN: Eşti foarte misterioasă, d-ră Panait...
TUȚI; Găsiți?
DAN: Am impresia că ai un secret pe care ți-e teamă să nu-l descopăr...
TUȚI: Eu n-am nici un secret... în mine se citeşte ca într-o carte deschisă... Cu o singură condiție... Să fii ştiutor de carte...
DAN: în cazul ăsta, trebuie să constat, cu regret, că sînt analfabet... Nu-nțeleg nimic...
TUȚI: Apropos de ce?
DAN: Apropos de întîmplarea asta care, mărturisesc, începe să mă amuze. Primesc o scrisoare „mortală" de la cele două din cele mai drăguțe eleve ale mele...
TUȚI: Drăguțe?... Da' de unde? Le avantajează uniforma... Să le vedeți în rochii... parcă sînt două paparude...
DAN: Mă rog... Pînă la părerea contrarie, rămîn la părerea mea...
TUȚI: Bine că e cămara departe şi nu ne aude...
DAN: Ai mai spus o dată cugetarea asta...
TUȚI: Asta e soarta cugetărilor... Le cugeti o dată şi le repeți toată viața... Dar parcă spuneați ceva şi, pardon de expresie... v-ara întrerupt...

DAN: Da... spuneam că întîmplarea asta a început să mă amuze... Răspund apelului disperat al domnişoarelor şi în loc de două muribunde, găsesc o fată plină de viață, care îmi oferă țuică la cinci după amiază...
TUȚI: Este şi praline... Sînt... pardon... *La bouche m-a pris par devant.*
DAN: Poftim?
TUȚI: Credeam că dvs., ca profesor de franceză, înțelegeți galicismele...
DAN: Galicismele?
TUȚI: Da. Adică expresiile care se traduc exact din româneşte... Chiar dvs. ne-ați spus asta.
DAN: Eu? Mi se pare că la orele mele nu prea ai fost atentă, d-ră Panait.
TUȚI: Din contră... Dar, ca să fiu sinceră, nu eram atentă la oră, eram atentă la dvs.
DAN: Nu-nțeleg...
TUȚI: Lasă, nu mai faceți pe secretul cu mine... Parcă dvs. n-ați observat...
DAN: Ce anume?
TUȚI: Că la orele dvs. nu eram nici una atentă...
DAN: Din contră. Am avut impresia că toate elevele mele erau deosebit de atente.
TUȚI: Da, dar nu la ce spuneați.
DAN: Dar la ce, atunci?
TUȚI: La cum spuneați...
DAN: E acelaşi lucru... Nu văd nici o diferență...
TUȚI: Şi totuşi, e una cît toate zilele de mare.
DAN: Care?
TUȚI: Nu ne interesa romantismul francez, ne interesa reprezentantul său pe pămînt...
DAN: Victor Hugo?
TUȚI: Aiurea!... Dan Balint!... *(Pleacă ochii.)*
DAN: Dumneta glumeşti, domnişoară!
TUȚI: De celelalte clase nu ştiu... Am auzit că tot cursul superior era mort după dvs... Nu pot să garantez însă... şi nici nu mă interesează... Dar la clasa noastră, pot să jur...
DAN: Şi d-ta?
TUȚI: Singura care a rămas indiferentă am fost eu...
DAN *(glumind)*: Tocmai d-ta? Vai, ce păcat!

TUȚI: Şi nu fiindcă nu-mi sînteți foarte simpatic... Dar eu sînt angajată... Sînt logodită în secret...
DAN: Daaa? *(E surprins într-adevăr.)*
TUȚI: Da! Cu cineva care mă adoră! Şi e foarte gelos... Othelo a fost un moft față de el... bacă, de exemplu, ar şti că stau acum de vorbă cu dvs... între patru ochi, ne-ar masacra pe amîndoi... Şi-are nişte muşchi...
DAN *(glumind)*: Vai de mine... Să plec atuncea mai repede.
TUȚI: Nu, nu e nevoie... că acuma e plecat în străinătate. S-a dus pînă la Paris, ca să-mi cumpere ceva de ziua mea... Că e din diplomație... cineva foarte mare.
DAN *(glumind)*: Felicitările mele... Un diplomat cu muşchi nu se găseşte pe toate potecile... Şi pe cînd nunta?
TUȚI: El ar vrea şi mîine... Eu însă nu sînt decisă... N-aş vrea să-mi îngrop tinerețile de acum lîngă un om atît de în vîrsta...
DAN *(începe să priceapă cum stă chestia)*: Dar cîți ani are?
TUȚI: 21... E şi major!... Şi-apoi, nici nu-l iubesc propriuzis... E o căsătorie de conveniență...
DAN: Aha, înțeleg...
TUȚI: Vedeți? Eu sînt o fire foarte romantică... întîi aş vrea să iubesc un om, aşa, la o demență nebună şi pe urmă să mă mărit cu el... din dragoste... De-aia am şi refuzat toate partidele pe care le-am avut pînă acuma... Că am avut la partide... Pe fiecare trimestru cîte una! Ca tezele, la dvs.
DAN *(surîzător, după o clipă)*: De ce spui d-ta atîtea minciuni, d-ră Panait?
TUȚI: *(deconcertată)*: Eu? Vaai, domnule profesor... N-am mințit în viața mea...
DAN: Şi asta e o minciună!... Ultima... Pentru că e ultimul cuvînt care ți-a ieşit din gură...
TUȚI: Nu credeți că sînt logodită?
DAN: Nu... Şi nu cred nimic din tot ce mi-ai spus... Nici că asta e casa d-tale, nici că colegele d-tale sînt duse la o vedere. Nu cred decît un singur lucru... Că ai fost singura dintre elevele clasei a VIII-a care ai rămas indiferentă la cursurile mele. E un lucru pe care de altminteri îl remarcasem şi eu mai demult.
TUȚI: Vreți să rîdeti de mine...

BAN: Nu, d-ră Panait... Vreau să spun că eşti o fată foarte drăguță... foarte amuzantă şi foarte...
TUȚI *(fericită):* Şi foarte şi mai cum?
DAN: Foarte imprudenta. Dumneata trăieşti într-un fel de basm continuu... E-adevărat... basmele sînt frumoase, cu condiția să crezi în ele... D-ta însă te prefaci numai... Ți-ai inventat o fericire în care dumneata cea dintîi nu crezi... Trăind sub identități diferite, ca rin răufăcător sub nume false, ți-ai pierdut propria d-tale identitate. Nu mai ştii cum te cheamă... Nu îți mai cunoşti „semnalmentele" pe care ți le-a dat Dumnezeu. Eşti ca un echilibrist care nu cunoaşte legile fizicii şi care, într-o zi, îşi va pierde cu siguranță centrul de greutate... De altminteri asta este şi greşeala capitală a generației dvs. Vreți să depăşiți timpul... Să-1 întreceți prin surprindere, la viraje, nu vreți să vă trăiți, ca să zic aşa, vîrsta anilor... Şi e păcat!... E aşa de frumos la 17 ani să ai numai 17 ani...
TUȚI *(care s-a lămurit buştean):* Eu am 18...
DAN: Totuşi, ie prea devreme ca să te măriți „de conveniență" cu muşchii unui diplomat...
TUȚI: Dar n-am spus că sînt măritată...
DAN: Asta ar mai fi lipsit... *(0 mică pauză.)*
TUȚI: V-ați supărat pe mine?
DAN: Nu. Deşi aş avea toate motivele...
TUȚI: Mă rog... Dacă țineți dvs, eu stric logodna. Dau o telegramă la Paris, şi gata...
DAN: Vai de mine... De ce să-i zdrobeşti inima bietului diplomat...
TUȚI: Dar ce, sînt obligată să-1 iau cu sila?
DAN: Dar nici aşa, să-1 laşi văduv, prin străinătate... Numai cu muşchii... *(0 pauză.)* Gata! Eşti drăguță să-mi oferi o pricomigdală?
TUȚI: Cu cea mai mare plăcere... *(îl serveşte.)* Vedeți? Şi dvs. mai mințiți cîteodată...
DAN *(a nu vorbi cu gura plină):* Eu?
TUȚI: Spuneați adineauri că nu vă plac.
DAN: E un pretext ca să beau un pahar cu apă rece...
TUȚI *(oferindu-i cu grație):* Mai tineti minte „teoria apei reci"?
DAN *(a nu bea cu gura plină):* Teoria apei reci?
TUȚI: Da... O teorie pe care ne-ați făcut-o dvs. într-o zi... O ştiu pe dinafară, c-am scris-o pe caietul de notițe.
DAN; Aş fi curios s-o aud şi eu.
TUȚI: Ne vorbeați despre Lamartine... apoi despre dragostea ideală... Şi, pe urmă, numai despre dragoste... A fost cea mai frumoasă oră de franceză din viața mea, Ați dat cu mina aşa prin păr *(îl imită)* şi pe urmă ați spus aşa... „o fată pură în viața unui om e ca un pahar cu apă curată după o noapte de petrecere... Spală inima!"
DAN: Am spus eu aşa ceva?
TUȚI: Am martoră toată clasa... Şi m-ați fixat pe mine cînd ați spus...
DAN: Poate atunci mi s-a părut că eşti cea mai indicată pentru asta... Pentru că, pe vremea aceea nu cunoşteam chestia cu muşchii...
TUȚI: Ca să fiu sinceră, nici n-are chiar aşa muşchi... dar pare, că-şi pune vată la haine... Mai doriți o pricomigdală?
DAN: Nu, mulțumesc... De altminteri, văd că prietenele d-tale nu mai vin... *(Se uită la ceas.)* Cinci jumătate trecute. *(Curios.)* Desigur că s-au sinucis în oraş...
TUȚI *(pe un ion serios):* De ce rîdeți de ele?
DAN: Nu rîd, domnişoară. Constat. Scrisoarea e clară.
TUȚI: Parcă dvs. n-ați înțeles că scrisoarea asta v-au trimis-o asa, de... plan?
DAN: Cum? '
TUȚI: Au vrut să vă vadă între patru ochi, asta e tot.
DAN *(între glumă şi serios):* Puteau să vie la cancelarie pentru asta...
TUȚI: Nu era vorba de o chestie în legătură cu şcoala... Era numai cu profesorul... Voiau să vă întîlnească undeva, secret... Să fie numai ele cu dvs. şi să vă spună aşa, de la om la om, nu de la elev la profesor, aşa cum ne-ați vorbit şi dvs. ieri, la ultima oră de franceză, că... *(Se opreşte.)*
DAN: Ce să-mi spună?
TUȚI *(cu inima ei): Une declaration d-amour!*
DAN *(rîde):* Amîndouă, în asociație?

TUȚI: Nu! Dora întîi și Carmen pe urmă... C-au tras la sorți care să-nceapă... Și pe urmă dvs. să vă decideți.

DAN *(același joc):* Să decid! *(Amuzat.)* Și dac-aș fi decis că-mi plac și mie amîndoua?

TUȚI: Nu știu!... Asta le privește pe fiecare în parte... *(Cu oarecare panică.)* Și chiar vă plac?

DAN: *Une declaration d-amour? (Se ridică.)* Ar fi foarte firesc să-mi placă oricare fată drăguță de 18 ani... Invitat aci ca un simplu om, puteam să-mi amintesc că, în definitiv, la 30 de ani, sînt și eu... destul de tînăr... ca să mai am asemenea veleități... Din păcate, însă, asemenea libertăți nu-mi mai sînt îngăduite... Sînt căsătorit...

TUȚI *(ca și cum i-ar fi căzut tavanul în cap):* Sînteți însurat?

DAN: De zece ani, domnișoară, și îmi ador soția și copiii...

TUȚI *(același joc):* Aveți și copii?

DAN: Patru, să-mi trăiască... Și cu cel pe care îl așteptăm, cinci...

TUȚI: Aa... Doamna e...

DAN: Da. De aia nici nu m-a însoțit la mutarea mea aici...

TUȚI *(nu mai știe ce să zică... toată e o durere onestă și copilăroasă):* Atunci... *(Se așază pe scaun.)*

DAN *(se ridică):* Atunci, fiindcă d-ta ai fost misionarul prietenelor d-tale, te rog să fii drăguță să le comunici... ceea ce crezi d-ta că este mai potrivit după această întrevedere... Și, în special, să le spui că, ori de cîte ori s-or mai sinucide în viitor, trebuie să fie și ele de față...

TUȚI: Nu e frumos ce ați făcut, domnule profesor...

DAN: Eu? Dar ce am făcut, domnișoară?

TUȚI *(neștiind exact ce vrea să spună):* Trebuia să spuneți de la început că sînteți căsătorit din dragoste și tată de 15 copii...

DAN: Numai cinci. Patru sigur și unu probabil...

TUȚI: Cinci, cincisprezece sau cinci sute de copii, tot aia e... Principalul e că-i aveți, că trebuie să-i iubiți și că nu sînteți un om liber...

DAN: Dar sînt un om foarte liber... Dovadă că vin la întîlniri foarte puțin recomandabile pentru un soț și părinte...

TUȚI: Da, ca să vă bateți joc de mine...

DAN: De dumneata?... Nici nu știam că faci parte din complot.

TUȚI: Va să zică știți și chestia cu complotul?

DAN: Nu era chiar așa de greu de ghicit.

TUȚI: îmi pun capulcă v-a spus Popescu Junona...

DAN: Nici n-am văzut-o...

TUȚI: Atunci madam Autograf...

DAN: Cine?

TUȚI: Mihăilescu Eleonora...

DAN: Nici pe d-ra Mihăilescu n-am avut plăcerea s-o întîlnesc...

TUȚI: Atunci v-au spus băieții... Gurile alea de cîrpă...

DAN: Ce să-mi spună, domnișoară?

TUȚI: Da! Lasă, că știți dvs. Dar acum, dacă sînteți însurat, puțin îmi pasă de tot... Da, recunosc, eu am făcut completul, ca să le învăț minte să nu mai scrie bilete de dragoste — fără știrea mea — oamenilor însurați și cu mii de copii... Să-și vadă de carte și să nu strice casa oamenilor... N-o să mai vorbească cu mine? Ei și? N-o să-mi mai vorbiți nici dvs., că v-am făcut figura... Nu e nimic!... De-aia nu mai pot eu! Mă cert și cu tîmpiții ăia care v-au spus tot și mă mărit imediat... Dau o telegramă logodnicului meu la Berlin și intru în diplomație... Poate ne mută undeva la vreo legație în Orient, că e mai frumos...

DAN: Păi spuneai că logodnicul d-tale e la Paris!...

TUȚI: L-a mutat în interes de serviciu, și gata!... Ce vă privește pe dvs.?

DAN: Ai dreptate... *(Din cămară se aud fetele țipînd ascuțit.)* Ce e asta? *(Se ridică.)*

TUȚI: Spiritele!... Casa asta e plină de spirite... în fiecare colț e cîte unul.

DAN: Constat... E o casă foarte spirituală *(Țipătul se repetă.)*

TUȚI *(lui Dan, care e nedumerit):* Un moment, vă rog, să văd eu ce s-a întîmplat. *(Dispare.)*

DAN *(nu știe ce să creadă. Tuți apare după o clipă).*

TUȚI: Au văzut un șoarece în cămară.

DAN: Cine?

TUȚI: Niște spirite care sînt închise acolo... Nu le-a fost frică de inchiziție și le-a fost frică de un șoarece...

DAN: Am impresia că mă aflu într-o casă a misterelor... Şi cum n-aş vrea să deranjez mai departe tenebrele şi spiritele din jurul nostru... îmi dai voie să mă retrag.

TUȚI: Domnule profesor...

DAN: Da, d-ră...

TUȚI: Vă rog să nu fiți supărat pe mine...

DAN: Din contră, d-ră Tuți... Datorită d-tale am petrecut o după-amiază foarte agreabilă...

TUȚI: N-aş vrea să rămîneți c-o amintire proastă despre mine... .

DAN: Plec cu una excelentă...

TUȚI: Plecați?

DAN: Da... Mîine dimineață... Cum eu nu fac parte din comisia de bacalaureat, vacanța mea a început de azi...

TUȚI: Şi unde vă duceți?

DAN: Acasă! La Bucureşti...

TUȚI A, da!... La nevastă şi la copii.

DAN: Numai pentru cîteva zile... Pe urmă, plec pentru o lună în excursie în munți...

TUȚI: în munți? Păi cum o să meargă soția dvs. în munți dacă...

DAN: Ea nu merge...

TUȚI: Vă duceți numai cu copiii?...

DAN: Nu! Mă duc singur... Ca în fiecare an îmi acord o lună de singurătate la cabana de pe Postăvarul...

TUȚI: Trebuie să fie foarte frumos...

DAN: E tot ce e mai frumos pe lume... Să trăieşti o lună departe de oameni, de preocupările vieții... aproape de cer...

TUȚI: Şi vă duceți singur?

DAN: Pînă acum nu m-a împiedicat nimeni şi nimic, niciodată.

TUȚI: Atunci, petrecere frumoasă, şiii...

DAN: Şii... *(îi ia mîna.)* Şii... să nu mai spui atîtea minciuni... Să nu minți niciodată... La revedere...

TUȚI *(mişcată):* La revedere...

DAN *(îi sărută mîna).*

TUȚI *(acelaşi joc):* Domnule profesor... înainte de a ne despărți/vreau să vă mărturisesc ceva... *(îl priveşte în ochi.)*

DAN *(la fel).*

TuȚl: Să ştiți ca n~am fost logodită niciodată... *(Pleacă ochii.)*

DAN: O să fii, d-ră Panait... Şi desigur foarte curînd... La revedere... *(Iese.)*

TUȚI *(rămasă singură, izbucneşte în plîns.) Un plîns sincer amârît... După cîteva clipe vede jumătate din pricomigdala pe care Dan a lăsat-o pe farfurioară... 0 ia.)* Ah! pricomigdala lui... *(începe s-o mănînce suspinînd.)*

D-ra COSÎMBĂCESCU *(intră cu o mutră indignată):* Panait!

TUȚI *(sare arsă):* Bună ziua, d-ră Cosîmbăcescu...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Bună ziua! *(Caută să pară calmă şi abilă.)* Ce se petrece aici?

TUȚI: Nu se petrece nimic, d-ră. Numai de petrecere nu-mi arde... *(Se smiorcăie.)*

D-ra COSÎMBĂCESCU: De ce plîngi?

TUȚI: Nu plîng!... Mi-a dat fum în ochi... *(Se opreşte.)*

D-ra COSÎMBĂCESCU: Fumezi, nenorocito! *(Se bagă în Tuți — ea cade în pat.)*

TUȚI: Nu, d-ră Cosîmbăcescu... Am făcut focul la bucătărie şi-a scos maşina fum...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Daa? Dar ce cauți d-ta, elevă de liceu internă, să faci focul la bucătărie prin casele oamenilor?...

TUȚI: Asta e... ca şi casa mea...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Cine stă aici?

TUȚI: Stă d-na Lina Hîrtop... O femeie care m-a crescut pe mine...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Aia cu spiritismul?

TUȚI: Da. Dar acuma nu mai face. Cîştigă mai mult cu spălatul.

D-ra COSÎM3ĂCESCU: Şi domnul profesor de franceză ce-a căutat aici? *(0 amenință cu umbrela,)*

TUȚI *(înlemnită):* Domnul profesor de franceză?

D-ra COSÎMBĂCESCU: Nu încerca să minți... *(Bate cu umbrela în podea, subliniind.)* Urmărind pe două din colegele d-tale, care treceau*vopsite şi încărcate de sticle de alcool şi pachete şi s-au ferit de mine, am văzut pe domnul Balint intrînd aici. Fireşte, l-am pîndit pînă adineauri, cînd a ieşit. în clipa cînd a ieşit din această odaie se ştergea la gură de roşu... de roşu!... Cum îți

explici acest lucru? Această culoare? *(Căutînd prin toate ungherele cu „pince-nez"-ul.)*

TUȚI: I-o fi curs sînge din nas...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Nasul era în perfectă stare. L-am văzut eu...

TUȚI: Atunci poate s-a șters pentru că a mîncat pricomigdală.

D-ra COSÎMBĂCESCU: Va să zică, tot dichisul... Tratație, rendez-vous la periferie, tot... Bine, Panait!...

TUȚI: îmi dați voie să vă explic, d-ră Cosîmbăcescu...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Nu. Pe mine nu mă interesează... Nici d-ta, și cu atît mai puțin domnul profesor Balint... Ai să dai toate explicațiile la conferință. *(Scoate hîrtie, toc, se pregătește să facă procesul-verbal.)*

TUȚI: Mă dați în conferință?

D-ra COSÎMBĂCESCU: închipuiește-ți!

TUȚI: Vă rog, d-ră... nu mă nenorociți tocmai acum, la bacalaureat.

D-ra COSÎMBĂCESCU: Despre bacalaureat nici să nu mai vorbim... Nu-l mai ajungi, fetițo...

TUȚI: Bine, dar nu sînt vinovată... D-l profesor a venit aici să caute o cameră cu chirie...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Minți. Mîine pleacă... Și n-are una în care stă la centru? Ori poate îi trebuie și una la margine? *(Din cămară, fetele încep să țipe groaznic, să bată cu pumnii în ușă și să strige ajutor.)*

D-ra COSÎMBĂCESCU *(surprinsă):* Ce-nseamnă asta? *(Se ridică.)*

TUȚI *(în panică):* Nu știu... cîntă cineva la pian... probabil femeia care spoiește în dos.

D-ra COSÎMBĂCESCU *(luînd-o spre ușă):* Dar d-ta n-auzi, d-ră, că urlă și cere ajutor?

TUȚI: Așa e melodia asta... plîngăreață...

D-ra COSÎMBĂCESCU *(bănuitoare):* la să vedem și eu ce fel de femeie spoiește la pian...

TUȚI *(încercînd să-i taie drumul):* Nu vă duceți, d-ră... Casa e plină de spirite... de duhuri necurate...

D-ra COSÎMBĂCESCU: Tocmai... Vreau să le cunosc și eu... personal. Urmează-mă. *(0 împinge înainte și iese cu ea. Scena e goală cîteva secunde, apoi — din fund — apar intrînp cu precanțiune Junona, Eleonora, Anibal și Heruvim.)*

ANIBAL: Ssst!... Să vedeți ce-o să rîdem acum»,.

JUNONA *(încet):* Dar unde e Tuți?

HERUVIM: Trebuie să fie cu arestatele la cămară.

ELEONORA *(rîde înfundat):* Hî!

ANIBAL: Noi trecem pe divan... *(Face semn Junonei.)* Ia loc...

JUNONA *(se așază pe divan).*

ANIBAL: Și cînd îți fac eu semn, gata... Dai ochii peste cap mă iei de gît și rămîi în extaz,,.

HERUVIM: Și noi unde trecem?

ANIBAL: Voi în partea asta... Ea pe fotoliu și tu în genunchi, la picioarele, ei!...

HERUVIM *(Eleonorei):* Jumulește-te...

ELEONORA *(își jumulește părul și se așază pe fotoliu).*

HERUVIM: Stați! Am o idee... Să ne murdărim de roșu pe față, ca să fie și mai plauzibil... Aveți roșu de buze?

JUNONA: Louis Philippe... *(Scoate un ruj.)* Vino-ncoa să te fac eu... *(Anibal se apropie de ea, Junona îi face niște guri pe față.)*

ELEONORA *(același joc cu Heruvim).*

HERUVIM: Mie fă-mi una pe la ceafă.

ELEONORA: E, cum era să te sărut pe ceafă?

HERUVIM: Parcă omul la pasiune mai știe pe unde sărută! *(Se aud voci și pași.)*

ANIBAL: Gata!... începem!...

(Toți patru își iau pozițiile indicate: Junona, pe divan cu Anibal, în genunchi, la picioarele ei, și Eleonora, pe fotoliu cu Heruvim așijderea... Toți sînt atenți spre ușă și rîd pe înfundate. în clipa cînd se deschide ușa, Anibal începe să sărute mîinile Junonei, care își ia mutra stabilită. Heruvim își jumulește părul și sărută picioarele Eleonorei. Intră d-ra Cosîmbăcescu în culmea indignării, urmată de Tuți, Dora și Carmen. Tablou... O clipă pauză. Cei patru se fac că nu bagă de seamă pe cei care au intrat și continuă jocul, pe pauză.)

DORA *(lui Carmen, nemaiputîndu-se stăpîni):* Sîntem încornorate, tu...

CARMEN: Şo pe ele... *(Se reped, respectiv, la Junona şi Eleonora. Tuţi le ţine... Cei patru sar arşi, observînd pe d-ra Cosîmbăcescu...)*

HERUVIM *(topit);* Cosîmbăceasca! *(Cade trăsnit pe scaun.)*

D-ra COSÎMBĂCESCU *(ridicînd braţele spre cer, indignată):* Sodoma şi Govora!... *(Iese în goană.)*

ANIBAL: Adio, bacalaureat! *(Cade pe alt scaun, cele patru fete se opresc din păruială, consternate, şi se aşază pe divan, ţepene.)*

HERUVIM: Şcoala, de meserii ne manîncă!

tUŢI *(după ce toţi s-au aşezat):* Staţi jos să judecăm pro« blema. Dar asta zic şi eu farsă! Esbulifantascomagică, tu!... *(Cade şi ea pe un scaun.)*

Cortina

ACTUL III

Sala de mîncare a unei cabane turistice, pe muntele Postăvarul. Intrarea se află în fund. E o uşă groasă de lemn, cu zăvoare mari şi bară transversală pentru închidere. în dreapta şi stînga uşii acesteia, ferestre mari, cu obloane de lemn deschise. Pe ferestre se vaa munţii şi cortegiue nesiirşite aie orazuor am împrejurimi. În drea,pta şi stînga, uşi interioare de lemn mai subţire, precum şi mese lungi de lemn, cu bănci aşijderea, în formă de colţaxe. Pe pereţii de lemn ai cabanei, poliţe cu vase de pămînt şi farfurii smălţuite. Tablouri de cabană cu subiecte alpiniste şi cinegetice. O hartă a regiunii, foarte vizibilă. într-un colţ, un cocoş de munte împăiat. în cealaltă parte, un cap de ţap sălbatec, cu coarne lungi şi subţiri... Mesele sînt acoperite cu feţe de creton în Gulori deschise. Pe mese, vase de pămînt ars, cu flori şi plante de munte. De plafonul liniat cu grinzi de stejar atîrnă o lampă cu petrol şi abajur mare, gen Petromax. Un barometru, un termometru (la fereastră), o sobă bătrînească (cămin) de zid... E zece dimineaţa,.. Pe uşa deschisă (din fund) se văd, în ceardacul cabanei şi în curtea din faţă, chaise-long-uri în care se prăjesc la soare diferiţi turişti şi turiste... De asemenea, rezemate şi agăţate de stîlpii ceardacu^ lui, se zăresc ruc-sacuri, alpenstockuri şi piolete. Soare clar de munte, vara. La ridicarea cortinei, în scenă se află, — la masa din dreapta, Heruvim şi Anibal. Sînt îmbrăcaţi ca turişti. Heruvim poartă o pălărie tiroleză, cu fulg. Anibal, o caschetă de iasca gen vînător, din cele care se vînd, de către ţărani, la munte. Amîn-

doi fac socotelile „Primăverii" cu creioane în mînă. La masa din stînga, un alpinist — rubicond şi caraghios — îşi ia micul dejun. Are în jurul lui un maldăr de găoci de ouă, trei sticle de bere băute, resturi de şuncă etc.

ANIBAL: Va să zică, plătind aici tot şi punînd deoparte banii de tren pînă acasă, cît ne mai rămîne disponibil?
HERUVIM *(consultândsocoteala):* Minus opt sute şaizeci lei...
ANIBAL: Cum minus?
HERUVIM: Uite aşa, cu o linioară orizontală, trasă înaintea sumei. Ne mai trebuie opt sute şaizeci de lei ca să scăpăm de-aici basma curată... Afară de bacşişuri, ţigări, diverse şi neprevăzute, care se suprimă pînă la sosirea în Galaţi.
ANIBAL: Ce tot vorbeşti, îngere?! Şi fetele nu mai au nimic?
HERUVIM: S-a rechiziţionat tot... Le-am lăsat în poşete numai pudrierele şi batistele...
ANIBAL: Şi ce ne facem în cazul ăsta?
HERUVIM: Trebuie să găsim o ieşire generală... Sîntem încercuiţi...
ANIBAL: Suspendăm masa de prînz...
HERUVIM: Cum o să ţii fetele nemîncate la munte, unde e aerul tare?... Să fi fost la şes, mai treacă-meargă...
ANIBAL: Noi doi, în orice caz, pînă la patru, la plecare, suspendăm orice consumaţie... Şi ele o să ia la prînz ceva mai uşor...
HERUVIM: Exclus! Fac mişcare cu făcutul bagajelor şi o să li se facă foame!...
ANIBAL: Poate putem să vindem ceva...
HERUVIM: Ce poţi să vinzi în creierul munţilor, la o mie cinci sute de metri... altitudine? Şi cui?
ANIBAL: Hai să ne punem rucsacul la loterie!
HERUVIM: Ne facem de rîs... Şi e şi timpul scurt pentru plasarea biletelor...
ANIBAL: Aşa este... *(Se gîndesc, o clipă, amîndoi.)* îngere!...
HERUVIM *(care este preocupat de căutarea unei soluţii):* Ce?
ANIBAL: Ia uite la ăla cum mănîncă!... Pînă acuma a ars şase ouă şi trei porţii de şuncă. *(Gest spre Grămăjoiu.)*
HERUVIM: Pune-i-s-ar în gît... *(Privind pe Grămăjoiu mm mănîncă şuncă.)* Şi dă deoparte tocmai ce-mi place mie mai mult! Grăsimea!...

MIŢI *(intră c-o sticlă de bere şi trece la masa lui Grămăjoiu):* Pot s-aduc şniţelul, domnu Grămăjoiu?
GRĂMĂJOIU *(cu gura plină)* Nu... Lasâ-1 să stea cald şi mai adu-mi înainte o porţie de şuncă şi două ouă răscoapte...
MIŢI: Da! Imediat.
GRĂMĂJOIU: Cît e ceasul?
MIŢI *(are ceas la mînă):* Nouă şi cinci, după Radium...
GRĂMĂJOIU: Phuuu! Pînă la prînz o să mor de foame!

(Mifi strînge cojile de oua. Cei doi băieţi ascultă conversaţia, înghiţind în sec.)

HERUVIM *(încet, lui Anibal):* Auzi? A mîncat cît un banchet şi moare de foame!
ANIBAL *(cu necaz):* Ah! De ce nu sînt, eu tensiunea lui acum, să-l fac o apoplexie, să-l satur.
GRĂMĂJOIU: Şi ce papă bună avem azi la prînz?
MIŢI: Supă de pasăre cu găluşti... *(Băieţii le-nghit.)* Tocăniţă de purcel... ciulama de pui... chiftele prăjite cu cartofi „şmarăn"... şniţel vienez, budincă de gris şi clătite cu dulceaţă de vişine noi...
GRĂMĂJOIU: Cam slăbuţ, cam slăbuţ... V-aţi pus pe economie, d-ră Miţi. îmi opreşti şi mie din toate cîte o porţie... Şi clătite de patru ori...
MIŢI: Da, domnu Grămăjoiu... *(Trece la masa băieţilor.)* Dvs. ce doriţi? Ceai, cafea cu lapte, cafea turcească, ouă, şuncă?
HERUVIM *(aruncă o privire disperată lui Anibal):* Noi nu luăm nimic dimineaţa, că ne cade greu!... Două pahare cu apă rece...
ANIBAL: Şi două dulceţe...
HERUVIM: Dar mici... Mici de tot... Cîte-o jumătate de porţie la porţie!
MIŢI: Din care doriţi? Cireşi amare, vişine, coacăze, zmeură?
HERUVIM: Cireşi amare... Că sînt mai astringente...
MIŢI: Şi cîte o cafeluţă turcească, nu?
HERUVIM: Nu, că ne face insomnie!...
MIŢI *(rîzînd):* Insomnie dimineaţa?
ANIBAL: Adu-ne şi două cafele turceşti...
MIŢI: Numaidecît. *(Iese.)*

HERUVIM: Ce, domle, ce, eşti nebun?! Vrei să intrăm şi-n banii de tren?

ANIBAL: Nu pot să mă fac de rîs, dragă... Să simtă asta că n-avem bani...

HERUVIM: Păi tu ştii cît face două dulceţe şi două cafele? în traducere? Două ori douăzeci, patruzeci. Şi cu două ori treizeci şi doi, şasezeci şi doi, şaizeci şi patru, o sută patru lei, plus bacşiş... Dacă e p-aşa, mai bine cu banii ăştia luam două cafele cu lapte şi două cornuri... Tot acolo iese şi ne ţine şi de foame...

ANIBAL: Acum s-a isprăvit... S-a dat comanda...

HERUVIM: Mă duc s-o contramandez...

MIŢI *(intră cu şunca şi ouăle.)*

HERUVIM: D-ră Miţi?

MIŢI *(se opreşte):* Da, vă rog!...

HERUVIM: Nu ne mai aduci dulceaţă şi cafele... Ne aduci două cafele cu lapte şi două cornuri...

MIŢI: Şi două porţii de unt...

ANIBAL: Exact...

HERUVIM: Numai o porţie de unt, că eu nu mănînc produse de vacă.

MIŢI: Ştiu!... Dvs. vă face insomnie... *(Trece şi serveşte la masa lui Grămăjoiu.)*

ANIBAL: Ai văzut cum te-a luat peste picior?

HERUVIM: Las' că-i zic cîteva să-i meargă untul...

ANIBAL: Da! Că scandal ne mai lipseşte acuma...

HERUVIM: Dracu ne-a pus să venim la munte?...

ANIBAL: Oriunde am fi mers, tot cheltuiala aia era....

HERUVIM: Da, dar într-o localitate balneară, într-un oraş, există negustori, prăvălii! Mai poţi să vinzi ceva la nevoie, să pui ceva amanet la o rigoare...

MIŢI *(trecînd):* Azi avem cozonac proaspăt... Nu doriţi să vă aduc şi dvs. două felii la cafea?

ANIBAL: Cozonac? *(îi lasă gura apă.)*

MIŢI: E o bunătate...

ANIBAL: Adu şi cozonac... Dar numai o dată...

HERUVIM: Pentru mine... că lui domnii îi face arsuri...

MIŢI *(iese).*

HERUVIM: Vai de cozonacul nostru... Să ştii că-ţi iau comanda... Hanibal eşti tu, mă?... Parc-ai fi general de intendenţă... Numai mîncare visezi... *(Se uită la Grămăjoiu.)* Ia uite, nemernicul, cum dă grăsimea de-o parte!...

(Dora şi Carmen intră... Sînt îmbrăcate în costume de munte, cu bocanci şi pantaloni.)

DORA: Bună dimineaţa, copii... V-aţi sculat de mult? *(Băieţii se ridică şi le sărută mîinile.)*

HERUVIM: N-am dormit aproape de loc...

CARMEN: De ce?

HERUVIM: Din cauza lunii...

DORA: Adevărat, tu!... A fost azi-noapte o lună!...

HERUVIM: Un an n-o mai uit... Toată noaptea mi-a dat în ochi...

ANIBAL: Din cauza asta am dormit cu ochelarii de soare pe nas...

HERUVIM: Şi-am visat că-mi ningea pe spate.. Foarte agreabilă senzaţie!... *(Se scutură.)*

CARMEN: Brrrrl'Noi am dormit admirabil... Ultima noapte de vilegiatură!

DORA: Prima noastră vilegiatură!... Ca studenţii!...

ANIBAL: Au trecut atît de repede două săptămîni astea!...

DORA: Şi-a fost atît de frumos...

CARMEN: Numai îngerului meu nu i-a plăcut!

HERUVIM: Mie? De ce să nu-mi placă? Eu preferam să mergem la mare, atîta tot...

CARMEN: Păi n-avem destulă Dunăre acasă? Nu e tot apă, ca şi marea? Trebuie să mai variem....

HERUVIM: Lasă, că dacă Tuţi ar fi spus să mergem la mare, aţi fi mers la mare....

DORA: Şi ce? Ideea ei să venim aici n-a fost bună? N-am petrecut admirabil?

HERUVIM: Trebuie să fi avut ea un motiv de-a ţinut morţiş să venim aici!...

DORA: Ce motiv?

ANIBAL: Zice c-a vrut să se retragă în munţi, ca strămoşii noştri, ca să scape de năvălirile barbare ale ăluia care-o iubeşte.... Mi-a spus mie....

HERUVIM: Dar ea unde e acum?

DORA: Nu ştiu. A plecat de dimineaţă de tot....

CARMEN: Zice că are de făcut o afacere comercială.,.

HERUVIM: Afacere comercială în munți?
DORA: Te pomenești că ia vreo pădure în exploatare....
ANIBAL: Da, o pădure de minciuni..
HERUVIM: Un masiv de gogoși....
DORA: Mă rog... Dacă nu era ea cu gogoșile ei, nu mai luam noi bacalaureatul!
CARMEN: Mie și-acum mi-e frică, tu, că se află.
DORA: Ce?
CARMEN: Că telegrama ministrului a fost dată de Tuți.
ANIBAL: Ei, și ce dacă se află? Ce poate să ne mai facă acum?...'. Ne-am luat bacalaureatul, gata! Sîntem liberi...
HERUVIM: „Adios muciacios" !
CARMEN: Dar dacă ne anulează examenul?
HERUVIM: Cum o să ne anuleze un examen pe care l-am trecut prin meritele noastre? Dacă d-ra Cosîmbăcescu a fost fraieră și-a suspendat ancheta, fiindcă i-a dat telegramă personală ministrul învățămîntului, ce sîntem noi de vină?
CARMEN: Da, dar ministrul a fost Tuți!
ANIBAL: Dar de unde poate să știe Cosîmbăcescu asta?
DORA: Ar putea să afle că tocmai atunci cînd cu scandalul nostru, Tuți a fost la București.
HERUVIM: Păi a fost să se opereze de apendicită....
CARMEN: Da, dar dacă cere să arate cicatricea?
ANIBAL: Mare filozofie! îi facem noi una...
DORA: Și cum a stat numai douăzeci și patru de ore la București, dacă s-a operat de apendicită?
HERUVIM: Stați, domle... că vorbim degeaba!... Mai întîi, că Tuți n-are decît să-și schimbe boala... Să-și aleagă una fără operație... Tot Capitoliul de la voi de la liceu și-a închipuit că la mijloc trebuie să fie mîna lui Balint.... că el, stînd cel mai prost în afacerea asta, a intervenit la ministru ca să se suspende ancheta....
ANIBAL: De-aceea v-am spus noi să lansați zvonul că Balint e rudă cu ministrul....
DORA: Da, dar dacă se află că Balint nu știe nimic și că toată combinația am făcut-o noi?...
ANIBAL: Păi noi ce spunem, dragă? Nu se mai poate afla... Noi ne-am luat bacalaureatul în pace și onor... chestia s-a uitat.... A trecut o lună de atunci....

HERUVIM: Neantus-neanta-neantum!...
CARMEN: Numai Cosîmbăceasca plesnește... A rămas caraghioasă cu raportul....
DORA: Și numai de gelozie ne-a urmărit.... Era leșinată după Balint...
ANIBAL: Parcă voi ce cusur aveați? Erați în transă!
DORA și CARMEN: Noi?
DORA: Mai întîi că era însurat, și pentru mine oamenii însurați nu contează ca „fleorți"....
CARMEN: 'Și cu grădiniță de copii!... Cinci!... Ăstuia îi trebuie *schwester,* nu fleort....
HERUVIM: Lasă, lasă, că dacă nu vă făceam noi figura cu cămara și cu spiritele, cine știe unde ajungeați....
DORA: Ar fi mai bine să nu mai vorbim de chestia asta... Credeți că am uitat că v-am găsit sărutînd picioarele curcilor ălora?
HERUVIM: Ca să vă facem geloase!.., Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte. Principiul lui Arhimede!...
ANIBAL: Sau teoria vaselor comunicante!
DORA: Phu! Noi, geloase?!
CARMEN: Și pe cine? *(Țâțește.)* Pe două sclifosite, gătite ca niște sorcove...
DORA: Și parfumate ca niște bomboane spirtoase... N-ai văzut Junona ce nas are? Parcă taică-său a fost sifon!
CARMEN: Și ailaltă ce cusur avea? O chiftea rece, îmbrăcată în imprime...

(Miți intră cu șnițelul lui Grămăjoiu.)

DORA *(adulmecînd);* Phu... ce bine miroase... Și mi-e o foame!! *(Anibal cu Heruvim schimbă priviri.)*
CARMEN: Și mie!...
HERUVIM: Păi v-am și comandat două cafele cu lapte cu cozonac proaspăt....
DORA: Vai ce drăguț ești, îngere! La toate te gîndești....
ANIBAL: Nu le-a comandat el. Subsemnatul.... *(Privind cu înțeles pe Heruvim.)* Nu de altceva, dar pentru respectul adevărului istoric...
GRĂMĂJOIU *(pe care-l servește Miți, strîngînd de pe masă):* Dar mititel e, bată-1 să-l bată de șnițelaș! Ați redus porțiile...
MIȚI: E cel mai mare pe care l-am avut...

GRĂMĂJOIU: Atunci celelalte trebuie să fie cît nişte bile de table....

MIȚI *(termină de strîns resturile de pe masă).*

GRĂMĂJOIU: Mai adu-mi o porție de cartofi... DublăL...

MIȚI: Imediat.... *(Vine la masa celorlalți.)* Domnişoarele ce doresc? Ceai, cafea cu lapte, ouă, şuncă, cafea turcească?

DORA: Au comandat domnii cafea cu lapte şi cozonac.

MIȚI: Aaa! Pentru dvs. erau?

HERUVIM: Păi sigur!

CARMEN: Şi voi ce luați?

ANIBAL: Noi....

HERUVIM: Noi am luat...

DORA: Ce?

ANIBAL: Am luat hotărîrea să nu mai mîncăm nimic dimineața...

HERUVIM *(chelneriței):* Două pahare cu apă, te rog. Da, pline!

MIȚI: Ați mai cerut două adineaurea.... să nu faceți broaşte *(Iese.)*

DORA: Mi se pare că e cam obraznică d-ra....

ANIBAL: Fiindcă ştie că plecăm azi şi nu mai are nevoie de noi...

HERUVIM: Las', că-i fac eu figura! La bacşiş... *(Arată cocoşul împăiat.)* S-ajung podoabă de perete ca ăsta dacă-i dau vreun leu....

ANIBAL: A propos de bani... Haide, domle, să achităm nota, ca să ne luăm o greutate de pe inimă....

DORA: Ne-ajung banii, copii?

ANIBAL *(schimbînd o privire cu Heruvim):* La tanc...

HERUVIM: Tantoi pe tantoi!...

ANIBAL: Atunci, pînă venim noi, voi vă luați cafelele cu lapte şi vă găsim aici. Bagajele sînt gata?

DORA: Ale noastre, da. A mai rămas numai Tuți să şi-1 facă pe al ei.

HERUVIM: Cum vine, să dea zor... Poate plecăm înainte de masă. Salve!... *(Iese împreună cu Anibal.)*

CARMEN: Dar ce-o fi, tu, cu ea? Unde-o fi stînd de la şase dimineața şi pînă acuma? Mi se pare foarte curioasă dispariția asta!

DORA: Ştiu şi eu?! *(Alt ton.)* Ascultă, tu!

CARMEN: Da!

DORA: Tu ai înțeles chestia cu cafelele cu lapte?

CARMEN: Da! S-au sacrificat pentru noi. Ei sînt morți de foame.... N-ai văzut? Heruvim îşi mînca unghiile...

DORA *(cu tandrețǎ):* Drăguții de ei.... '

CARMEN: Tu, ție ți-e foame rău?...

DORA: Da! Dar pentru ce?

CARMEN: Hai să le lăsăm lor cafelele cu lapte şi să răbdăm noi... Facem un gest!... Gest la gest....Vorba lui Tuți: *un beau geste d-autrefois !*

DORA: Sigur... Ei sînt bărbați! Trebuie să se hrănească mai bine, că muncesc mai mult....

CARMEN: Plus că facem şi siluetă, tu,dacă nu mîncăm dimineața, *(întoarce capul spre Grămăjoiu.)* Ia uite la ăla de acolo cum se-ndoapă....

DORA: Cu şnițel, tu! Pasiunea *meal....(Cu dezgust afectat.)* Phu! Ce materialism feroce!....Să mănînci carne în sînul naturii!...

TUȚI *(intră din fund, cu un mănunchi de flori de colț în mînă... E îmbrăcată şi ea tot în costum de sport):* Bonjour, alpinistelor!

DORA: Unde-ai fost, tu?

TUȚI: în diferite prăpăstii!...

CARMEN: Ai şi început cu prăpăstiile!...

TUȚI: Abia am terminat!... Ştiți că era cît pe-aci să mă curăț... *(Se aşază.)* Uite... *(îşi arată de sub fustă genunchiul zgîriat tare.)*

DORA: Vai, tu, ce-ai făcut acolo?

TUȚI: Am căzut în prăpastie... Sus, la Colții Cîinelui...

CARMEN: Dar ce-ai căutat tocmai acolo?

TUȚI: Capital pentru o afacere.... *(Ridică mănunchiul de flori.) Gine isi!*

DORA: Ooo!... Floare de colț! Raritate.

TUȚI: Am cules o mulțime. Peste cincizeci de bucăți....

CARMEN: Şi unde sînt?

TUȚI: Le-am vîndut...

DORA: Ce, eşti nebună, tu?

TUȚI: Finanțele „Primăverii" fiind compromise, trebuiau reabilitate.... Şi-atunci, am făcut imediat o afacere.... Am cules flori de colț şi le-am vîndut la turişti în scop de binefacere....

CARMEN: Ce binefacere?

TUȚI *(observă pe Grămăjoiu):* Un moment, va rog!.... *(Se duce la masa lui Grămăjoiu.)* Poftă bunăă!...

GRĂMĂJOIU: Mersi asemenea, d-ră! *(Fetele urmăresc scena amuzate.)*

TUȚI: Mă iertați că vă deranjez tocmai cînd sînteți la zgîrci... *(Grămăjoiu rodea tocmai un zgîrci.)* Dar nu^ se poate ca tocmai dvs. să rămîneți nedecorat... *(îi pune o floricică la butonieră.)*

DORA *(încet, lui Carmen):* E nebună, tu...

GRĂMĂJOIU *(bonom):* Foarte drăguță, duduită, mersi...

TUȚI: E pentru săraci...

GRĂMĂJOIU: Păi eu nu sînt sărac...

TUȚI: Știu... Prețul e benevol!.... De la o sută de lei în sus.

GRĂMĂJOIU: Aaa!.... Eeee!... Pentruuuu.... !....Bun!... bun.... *(îi dă o mie de lei.)* Poftim, duduită....

TUȚI: Mulțumesc și poftă bună!...

GRĂMĂJOIU: Mersi asemenea, d-ră, cu plăcere...

TUȚI *(vine la fete):* Cu asta avem în safe.... *(arată buzunarul)* șase mii opt sute optzeci lei....

DORA *(încet):* Tu?.... Cum poți să spui că strîngi bani pentru săraci. Care săraci?

TUȚI: Noi! Ce, noi nu sîntem săraci? Să vină cineva să dovedească contrariul, și restitui tot...

CARMEN: Tu, mi-e frică...

TUȚI: Ia „Fricor....

DORA: Ce-or să zică băieții cînd or afla?

TUȚI: Că am cel mai mare căpiț *(își ciocane fruntea)* financiar din lume....

DORA: Tu! Trebuie să-ți faci bagajele... Ale noastre sînt gata.... La trei plecăm, ca să prindem autobuzul de la Poiana, și să fim la opt în gara Brașov....

TUȚI: Plecarea se amînă pînă la noi dispozițiuni.... Cu șapte mii de lei mai putem să stăm trei zile cel puțin....

DORA: Nu mai are nici un haz, tu... Am stat destul.... A fost foarte frumos, nu zic nu, dar în definitiv etot aia și tot aia mereu.... Munte, ploaie, pietre, șnițel.... M-am plictisit...

CARMEN: Și eu tot așa...

TUȚI: V-ați plictisit? Cînd sînteți lîngă oamenii pe care îi iubiți... Aici? Departe de lume? în creierii munților? *Dans Ies cerveaux de la montagne,* cum ar fi zis Balint___

DORA: Și pe urma, chestia asta cu binefacerea o să se afle. Cum o să stăm aicea cu bani cerșiți de la oameni?

TUȚI: Cerși-i-ți?... Cîștigați prin muncă cinstită.... Plătiți cu sîngele meu... *(Arată genunchiul)* Peste o litră mi-a curs.

CARMEN: Mă rog... Tu, dacă vrei să mai rămîi, n-ai decît... Noi, cu băieții, plecăm...

TUȚI: Cum, tu? Voi nu sînteți fericite aici? în minunea asta fără pereche? Cînd, de dimineața pînă seara, sînteți împreună cu băieții... Cu băieții voștri?....

DORA: Dar parcă am fost vreodată singură cu El?... Ne ținem gaia unii după alții.... Și-aicea, la munte, sînt timizi, tu... E posibil să nu mă sărute decît o singură dată în două săptămîni? Și-atunci, așa, ca pe o soră...

TUȚI: Aici totul e pur...

CARMEN: Ce pur? I-a anemiat aerul, tu, că e prea tare!

TUȚI: Asta e dragostea cea mai frumoasă... Să ai optsprezece ani și să fii noaptea pe-un colț de munte cu cel pe care îl iubești.... Să nu scoți nici un sunet... Să nu faci nici un gest.... Să n-auzi decît inimile bătînd alături de respirația imensă a pămîntului adormit sub stele...

DORA: Și să-ți intre furnici pe spate....

CARMEN: Și greierii în buzunarul trendului.

DORA: Tu, să știi că tu te-ai schimbat foarte mult.... Mai ales de cînd ne-ai adus aici, pe Everestul ăsta, nu te mai recunosc... Ziua visezi cu ochii închiși, noaptea cu ochii deschiși.... Faci poezii... îti scrii'jurnalul...

TUȚI: Mi-ați umblat la jurnal?

DORA: Nu, tu... Dar vorbești numai din el... Tu crezi că ești mereu la ora de română...

CARMEN: Eu cred că ești amorezată...

TUȚI *(repede): De* cine?

CARMEN: Știu eu? De vreunul din ăia de-ai tăi...

TUȚI: Am terminat cu toții... *Tempi pasații...*

CARMEN: Și cu centaurul?'

TUȚI: Și cu el!... M-am retras din mitologie...

DORA: Și nu mai iubești „tu" pe nimeni?

TUȚI: Nici n-am iubit pe nimeni eu!.... Ei m-au iubit pe mine. Toți.... Nu s-a născut omul ăla să oftez eu după el!... Sînt stană de piatră.... Stîncile astea sînt nişte cofeturi față de mine...

GRĂMĂJOIU *(s-a ridicat, s-a scuturat de firmituri, s-a garnisit cu o scobitoare în gură şi vrea să iasă. Cînd trece pe Ungă fete, salută, galant, apoi se opreşte):* Duduită!.... Mai aveți ceva marfă?...

TUȚI *(zăpăcită):* Poftim?

GRĂMĂJOIU: Dacă d-rele îmi permit, aş vrea. să le ofer cîte o mică crizantemă *(arată floarea de la butonieră)* d-astea.

TUȚI: Vaaai!... Cu toată plăcerea.... *(Oferă fetelor cîte o floare.)* Din partea domnului....

GRĂMĂJOIU: Grămăjoiu....

DORA: Mulțumesc... d-le....

CARMEN: Mersi....

GRĂMĂJOIU: Cu toată plăcerea.... *(Lui Tuți.)* De achitat, le-am achitat de adineauri.... Ați spus că e o sută de lei firul, nu?

TUȚI: Atunci trebuie să vă mai dau şi restul?

GRĂMĂJOIU: Vai de mine!.... O sumă dată... e o sumă dată.... Se poate? Sărut mînuşițele... *(Iese.)*

DORA: Am început s-avem succes, tu.... *(Rîde şi se găteşte cu floarea.)*

CARMEN: Te-a ars!....

TUȚI: Nu!... Că dacă nu vreți să mai stăm... Nu mai am nici un interes de bani.!. Restitui sumele încasate şi le fac cadou florile în amintirea mea....

DORA: De ce nu rămîi singură?

TUȚI: Nu se poate.... Am venit cu voi.... plec cu voi.... Legea „Primăverii"!

CARMEN: Să vedem şi băieții ce zic...

DORA: Hai după ei!*.... Am întepenit de cînd stau aici...,

TUȚI: Eu sînt foarte obosită...*Passe-moi une cigarette.... (Se serveşte singură din ale ei şi zice merci şi fumează pe gînduri.)*

DORA: Te găsim aici?

TUȚI: Da... da....

(Fetele ies. Mіți vine cu cartofii şi cafelele cu lapte şi le trîn teste pe masă.)

TUȚI *(tresaltă din reverie):* Ce e cu asta?

MIȚI: Le-au comandat boierii pentru dvs.

TUȚI: Oooo! Ce bine!... Că tocmai mi-era foame şi nu ştiam ce-mi e....

MIȚI *(pune cartofii pe masa lui Grămăjoiu):* O să-i mănînce reci acum.

TUȚI *(care începe să mănînce cu poftă):* Pe cine?

MIȚI *(ieşind):* Pe cartofi!

TUȚI: Prăjiți?

MIȚI: Da...'

TUȚI: Dă-i încoace.... Cu cozonac sînt nemaipomeniți. *(Miți îi dă.)* Cît face tot?

MIȚI: Două sute cinci fără....

TUȚI *(plăteşte):* Uite două sute treizeci cu...

MIȚI: Merci'.. *(iese.)*

(Tuți mănîncă cu poftă, umplîndu-şi mereu ceaşca... Pune bucățele de cozonac în ceaşcă şi se „ajută" cu cartofi prăjiți.)

DAN *(intră din stînga. E în costum de turist. Vede pe Tuți*. Se opreşte o clipă, apoi se apropie):* Bună dimineața^ d-ră Tuți!

TUȚI *(îi cade lingurița din mînă, se ridică ca la şcoală):* Ooo!.... Ce surpriză...

DAN: Pentru mine.... Numai pe d-ta nu mă aşteptam să te găsesc aici... în bîrlogul meu....

TUȚI: Aaa... Eu vin în fiecare an... Sînt de-a casei....

DAN: Şi eu la fel... Mă surprinde că nu te-am mai văzut niciodată pînă acum....

TUȚI: Poate că m-ați văzut şi nu mă cunoşteați atunci.

DAN: Am o memorie a figurilor foarte bună....

TUȚI: Atunci poate că nu veneam în acelaşi timp...

DAN *(cu un surîs):* Probabil... îmi dai voie să iau loc? *(Se aşază la un gest al lui Tuți.)*

TUȚI *(neştiind cu ce să înceapă):* Doriți un cartof?

DAN: De la d-ta m-am obişnuit să fiu tratat cu pricomigdale....

TUȚI: Am!... în rucsac... *(Se ridică să plece.)*

DAN: Mulțumesc, nu te deranja.... îți plac aşa de mult pricomigdalele că ți-ai adus şi la munte?

TUȚI: Nu... Am adus așa, ca să fie... pentru orice eventualitate. Numai să nu se fi uscat de două săptămîni de cînd am venit...

DAN: Ești de două săptămîni aici?

TUȚI: Sîntem, cu toată societatea...

DAN: O societate sportivă probabil...

TUȚI: Da... „Primăvara" se cheamă... Dar e mai mult literara.... și anonimă.... că nu ne cunoaște nimeni....

DAN: Și-ați venit să vă inspirați la munte?... Bună idee...

TUȚI: 'Tocmai că astăzi plecăm...

DAN: Păcat.... Mi-ar fi făcut mare plăcere să fim mai mult împreună.... Bineînțeles, dacă societatea dvs. m-ar fi admis și pe mine ca membru aderent...

TUȚI: în sfîrșit.... Nu e chiar sigur că plecăm...

DAN: A!... Am uitat să te felicit....

TUȚI: Pentru ce?

DAN: Pentru bacalaureat... Am văzut că l-ai luat cu o medie impunătoare....

TUȚI: De unde ați văzut?

DAN: Am fost zilele trecute la Galați... Aveam oarecari lucruri de aranjat în legătură cu școala... Și cu ocazia asta, m-am interesat și de d-ta.

TUȚI: De medie....

DAN: Și de medie și de altele....

TUȚI: Probabil că ați aflat și de tot ce-a urmat după întîmplarea de atunci de la mama Lina.... cînd ați fost și dvs.

DAN: Da... mi s-a spus.... Mai ales că — pe cît se pare — eram unul din principalii inculpați....

TUȚI: Mi-a fost așa de frică să nu pățiți ceva din cauza noastră.... Dintr-o glumă!.... Putea să vă dea și afară din învățămînt? Nu?

DAN: Sigur că da...

TUȚI: Dar am lucrat-o pe Cosîmbăceasca în foi de viță!

DAN *(privind-o în ochi):* Mi-am dat seama.... După telegramă,

TUȚI: V-a spus Cosîmbăceasca de telegramă?

DAN: Nu... mi-a spus unchiul meu.... ministrul.

TUȚI: Cum... sînteți chiar....

DAN: Imhî... Chiar!

TUȚI: Și domnul ministru de unde știa de telegramă?

DAN: Păi cum să nu știe dacă a dat-o el?

TUȚI: A dat-o domnul ministru?

DAN: Și încă personal... în ziua cînd te-ai operat d-ta de apendicită ia București.

TUȚI *(moartă de frică):* Uff! Mi s-a luat o greutate de pe inimă.

DAN: Si mai ai vreuna? Vreo altă greutate pe inimă?

TUȚI: Poftim?

DAN: Mi se pare că am fost indiscret.

TUȚI: Nu!... Nu mai am nici una.

DAN: Va să zică, cu diplomația în Orient...

TUȚI: Am rupt definitiv.. Acum fac alpinism... în Carpați.

DAN: Și cred că ești mult mai fericită....

TUȚI: Nici nu credeam că un om poate să fie atît de fericit.... pe munți.... *(îl privește cu tandrețe.)*

DAN *(îi întoarce privirea):* D-ră Tuți.... D-ră Tuți... *(Pauză.)*

TUȚI: Ce face doamna?

DAN: Doamna?

TUȚI: Soția dvs. și copilașii...

DAN: M-am divorțat...

TUȚI *(fericită):* Cum?

DAN: M-am divorțat îndată ce m-am întors la București...

TUȚI: De ce?

DAN: Fiindcă m-am convins că copilașii nu erau ai mei.

TUȚI: Toți cinci?

DAN: Toți cinci...

TUȚI *(din ce în ce mai veselă):* Phiu!... Dar mare fraier ati fost!....

DAN: Cel mai mare pe care l-am cunoscut în viața mea....

TUȚI *(același joc):* îmi pare foarte rău că vi s-a întîmplat nenorocirea asta.... Trebuie să suferiți îngrozitor...

DAN: Din contră!... M-am consolat imediat...

TUȚI: Păi spuneați că vă adorați soția și copiii...

DAN: Evident... Cînd credeam că sînt ai mei.... în cazuri de astea, reacțiile se produc violent.... Cele mai puternice sentimente se neutralizează brusc și definitiv.

TUȚI: Teoria bazelor neutralizate prin acizi...

DAN: Care e foarte valabilă și în chimia sentimentală...

TUȚI *(în culmea fericirii, pe care și-o stăpînește cu greu):* Atunci... sînteți un om liber....

DAN: Nu... Asta nu pot s-o spun...

TUȚI *(se întristează brusc).*

DAN: Sînt îndrăgostit, d-ră Tuți...

TUȚI *(tristă):* Așa de repede?

DAN: Inima nu cunoaște legi... De altminteri, cred că eram îndrăgostit mai demult... Dinainte de a se produce catastrofa mea conjugală....

TUȚI: De cine?

DAN: De o fostă elevă a mea...

TUȚI: Din București?

DAN: Nu... De o foarte recentă fostă elevă a mea...

TUTI: Unde ati mai fost profesor înainte de a veni la Galați?

BAN: Nicăieri... De la București am fost mutat direct ia Galați...

TUȚI: Păi atunci e din Galați?

DAN: Da...

TUȚI: De la liceul nostru?

DAN: Firește...

TUȚI: Din ce clasă?

DAN: Asta nu pot s-o spun... în orice caz, din cursul inferior, nu... *(Surîde.)*

TUȚI *(are o nădejde care va crește treptat:* Din clasa noastră?

DAN: Nu pot să precizez... Tot ce pot să-ți spun e că fetița asta e cam așa, de vîrsta d-tale...

TUȚI: Mai mare sau mai mică?

DAN: Nu știu ce vîrsta ai d-ta...

TUȚI: Eu am 18 ani fără ceva...

DAN: Și ea cam tot așa!... E o fată vioaie... deșteaptă.., are o inimă de aur... și cred că oricînd ar putea face un om fericit... dacă l-ar iubi...

TUȚI: Nu vă iubește?

BAN: Nu știu... N-am întrebat-o niciodată... Cred însă că, deocamdată cel puțin, nu-i sînt tocmai indiferent...

TUȚI: Dacă e din clasa noastră, garantez eu că vă iubește... Dar poate ea nu știe c-o iubiți...

DAN: Nu știe într-adevăr...

TUȚI: De ce nu-i spuneți?

DAN: O să-i spun... și încă foarte curînd...

TUȚI: Vine aici?

DAN: Este...

TUȚI *(în culmea fericirii):* De unde știți?

DAN: Alaltăieri m-am întors la Galați crezînd c-am s-o J găsesc acolo... M-am interesat și am aflat că este plecată într-o excursie pe Postăvarul. La cabană. Co~ incidența mi s-a părut minunată. La cabana asta unde mi-am petrecut toate vacanțele tinereții, unde am visat ca orice om la mica lui fericire personală, să-mi fie dat s-o întîlnesc și să-i mărturisesc dragostea mea... Prima mea dragoste...

TUȚI: Cum prima? Pe soția dvs. n-ați iubit-o?

I>AN: Da, dar altfel... Asta e prima mea dragoste adevărată... *(Se ridică.)*

TUȚI *(foarte emoționată):* Atunci... vă doresc sincer... *(De zăpăcită, nu știe ce să mai facă.)* Șiii___

DAN: Nu pleci azi, nu e așa?

TUȚI: Nuuu. Mă duc să vorbesc cu fetele... Să le spun că mai rămînem... că trebuie să mai rămînem...

DAN: Trebuie într-adevăr.

TUȚI: Atunci... la revedere... Șii... *(Fugind în dreapta.)* Esbulifantascomagic! Ca-n Jules Verne!

(Dan își aprinde o țigară și iese prin fund.)

ANIBAL: *(intră din dreapta, trăgînd de mînă furios, pe Dora);:* Cine era ăla cu care vorbeai?

DORA: Nu știu. Nu-l cunosc...

yNIBAL: Păi cum vorbești cu oameni pe care nu-i cunoști?

QORA: M-a întrebat cît e ceasul.

ANIBAL: Dar ce ești tu? Catedrală, să-i spui cît e?!

DORA: Dă-mi drumul, nu mă strînge așa...

ANIBAL: Ba te string... și te string și de gît... Ți-am spus că nu-ți permit să vorbești cu nimenea... Nu admit... Eu nu sînt caraghiosul d-tale, să mă încornorezi în munți... Sînt cerbi destui... N-am nevoie să le iau pîinea de la gură...

DORA: Mă doare brațul.

ANIBAL: Și pe mine mă doare sufletul cînd te văd cît ești de frivolă... E destul să vie unul cu părul pomădat și cu tulvurii cadrilați ca să te facă praf...

DORA: Dar era cu-n grup, tu!... Cu un grup mare cu care a venit.

ANIBAL: Să-ntrebe grupul cît e ceasul atunci... îmi pare rău că nu l-am plesnit să-1 fac basorelief... *(îi dă drumul)* dintr-o palmă...

DORA *(pupîndu-și brațul):* Oho!... Vezi să nu-l faci... Avea niște mușchi...

ANIBAL: I-ai şi văzut muşchii? La piaţă nu ştii să-i deosebeşti de antricoate! Dar la„şozi" numaidecît îi vezi. Muşchii o să vă mănînce capul la toate, fetiţo. La voi, sufletul, inima, inteligenţa nu contează... faţă de o pereche de muşchi.
DORA: Zău dacă tu nu eşti nebun... Faci atîta scandal dintr-un moft...
ANIBAL: Imediat să-ţi faci bagajele, că plecăm...
DORA: Tuţi a spus să mai stăm...
ANIBAL: Dar cine e Tuţi să-mi comande mie? Destul că m-a adus aici, în slava cerului, ca să mă enervez la trei mii de metri altitudine... Bine-a zis cine-a zis: Nu ridicaţi femeile în slava cerului, că vă înşală şi cu îngerii...
HERUVIM *(intră din fund):* Ce vorbiţi de mine, şefilor?
ANIBAL: Uite, domnişoara... Am prins-o adineaurea cu cineva de vorbă...
HERUVIM: Ei şi ce?
ANIBAL: Cum ei şi ce?
HERUVIM: Ce, e mută? D-aia i-a dat Dumnezeu gură, să vorbească.
DORA: Ca să vezi tu ce caraghios e!...
HERUVIM: Gelozia, şefule, este cel mai ordinar sentiment...
ANIBAL: Eu am principiile mele, din care nu ies...
HERUVIM: Femeile nu se stăpînesc cu gelozia... se stăpînesc cu logica, cu judecata... cu înţelegerea...
DORA: Păi sigur...
ANIBAL: Stăpîneşte-le d-ta aşa... Eu nu admit.
HERUVIM *(vede 'pe Carmen, care apare din fund, însoţită de un tînăr cu părul lins şi cu pantaloni sport, în carouri) :* Carmen!
CARMEN *(senină):* Imediat... *(Dă mîna tînărului, care i-o sărută galant şi dispare.)*
HERUVIM *(mai tare):* Carmen!...
CARMEN *(venind):* Ce ţipi aşa?
HERUVIM: Cine era sciifositul ăla?
CARMEN: Nu ştiu... un inginer...
HERUVIM *(creşte):* Ce inginer? Care inginer? De unde inginer? Toţi ăştia care agaţă femei în munţi fac pe inginerii. I-ai văzut tu diploma? De unde-1 cunoşti?
CARMEN: M-a întrebat cît e ceasul şi s-a prezentat.

ANIBAL: Aha! Ceasornicarul!... E acelaşi care a întrebat-o şi pe ea... Are sistem brevetat...
HERUVIM *(o ia de mînă):* Ascultă... Te somez să-mi reproduci imediat tot ce-ai vorbit cu acest individ. -
CARMEN: N-am vorbit nimic. M-a întrebat numai cu cine sînt aici. Ce fac în viaţa civilă?
HERUVIM: Şi ce i-ai spus?
CARMEN: I-am spus că sînt măritată ca să scap de el.
HERUVIM: Şi el ce-a zis?
CARMEN: A zis că... cu atît mai bine...
HERUVIM: E, să ştii că dacă pun mîna pe el., urnă la crematoriu îl fac...
ANIBAL: Gelozia este cel mai ordinar sentiment din lume...
HERUVIM: De unde vezi tu că sînt gelos? Ce, asta e gelozie? E indignare, domnule...
CARMEN: Ba eşti gelos. Nu vezi că te-ai albit la faţă? Parcă eşti un iaurt...
HERUVIM: Cu mine, fetiţo, nu merge aşa...
DORA: Aţi înnebunit amîndoi... Bine că plecăm de-aici... *(Lui Carmen.)* Auzi tu, să nu poţi să schimbi o vorbă cu nimeni, că sar dumnealor în aer...
CARMEN: Dar ce, sînteţi bărbaţii noştri?
ANIBAL: Sîntem mai mult decît atît...
DORA: Ce, ce sînteţi?
HERUVIM: Sîntem... *(Se încurcă.)* Ce sîntem, domle?
CARMEN: Sînteţi nişte puşti, asta sînteţi...
ANIBAL: Auzi, puştiule!
HERUVIM: Puşti eşti tu, că provoci totdeauna scandal.
TUŢI *(intră din fund):* Copii, copii, A venit!... în sfîrşit, a venit!
DORA şi CARMEN: Cine, tu!
TUŢI: El...
ANIBAL: Care el?
TUŢI: Centaurul vieţii mele... Dragostea mea... Singura mea dragoste../ Iubitul meu...
HERUVIM *(detectiv):* Te-a-ntrebat şi pe tine cît e ceasul?
TUŢI: Ce să mai mă-ntrebe cît e ceasul că mi-am pierdut şi busola... Şi mă iubeşte şi el, tu!... Mi-a spus-o în faţă... cu gura lui... Mai pe ocolite... dar mi-a spus-o... Dan al meu... Dănel al meu... Dănuţ al meu...
ANIBAL: I s-a urcat Medelenii la cap...

DORA: Cum zici că îl cheamă?... Dan?
TUȚI: Da. Dan Balint... Profesorul de franceză...
TOȚI: Ce?
ANIBAL: Dan Balint e aici?
TUȚI: Da. A venit după mine.
DORA: Imposibil, tu!
CARMEN: Iară ne minte...
TUȚI: Nu! Acum nu mai mint... E atît de frumos adevărul, că nu mai am nevoie să-l înlocuiesc cu minciuni.
HERUVIM: Asta mai lipsea acum!...
TUȚI: Fiți fără grijă... N-a venit să vă strice fericirea... A venit numai să mi-o facă pe-a mea...
DORA: Și ți-a spus el că te iubește?
TUȚI: Ca și cum mi-ar fi spus... Și vrea să se însoare cu cea pe care o iubește...
CARMEN: Păi nu e însurat?
TUȚI: A fost. S-a divorțat pentru mine. Și-a distrus și copiii...
HERUVIM: I-a mîncat ca Saturn... Ce le-a făcut?
TUȚI: Nu erau ai lui... Erau copii vitregi...
FETELE: Toti?
TUȚI: Toți!'
ANIBAL: Lasă bancurile astea...
TUȚI: Pe cuvîntul meu de onoare dacă mint... Așa mi-a spus.
HERUVIM: Te-a dus...
ANIBAL: Iar ne duce, îngere... Eu nici nu cred c-a venit.
DORA: Nici eu.
CARMEN: Nici eu.
TUȚI: Haideți cu mine să vi-l arăt.
DORA: Unde e?
TUȚI: Adineauri, cînd vă căutam pe voi, sta în curte pe *chaise-longue* și fuma...
CARMEN: Haidem!'
ANIBAL: Duceți-vă voi!... Eu nu țin să cunosc pe acest domn...
HERUVIM: Nici eu.
TUȚI: Dar e ca și logodnicul meu.
ANIBAL: Cînd o fi, om vedea...
HERUVIM: Să vie să ne facă vizită...
ANIBAL: Sigur... Munți, munți, dar eticheta e etichetă...

DORA: Haidem, tu... Mor de curiozitate...
(Tuți iese cu fetele.)
HERUVIM: Tu crezi?
ANIBAL: Da... cred că e ducere...
HERUVIM: Păcat de ea că e așa zurlie, că altminteri, e fată bună.
(Miți intră și pune pe masă un carton cu „rezervat".)
ANIBAL: Masa asta e a noastră.
MIȚI: S-a rezervat pentru un grup mai mare, care a sosit acuma... *(cu mîndrie)...* bucuresteni...
HERUVIM: Poa' să fie și parizieni... Noi mîncăm de două săptămîni la masa asta.
ANIBAL: Și sîntem tot grup mare...
MIȚI: Da/da' dumnealor și consumă... Au comandat menu special.. Cu păstrăvi, cu pui la frigare...
ANIBAL: Poate să comande și limbi de canar la grătar, masa e a noastră...
MIȚI: Dvs. ce comandați?... Nu putem să ținem o masă mare ocupată pentru două cafele cu lapte...
HERUVIM: De unde știi d-ta că noi o să mîncăm la prînz cafea cu lapte?...
MIȚI: Bănuiesc! Dacă dimineața mîncați apă...
ANIBAL: Să nu fii obraznică!
MIȚI: Și dvs. să nu țipați la mine... N-aveți decît să vorbiți cu patronul...
HERUVIM: Și ce, crezi că ne e frică de el să vorbim? Să fiți cuviincioși cu clienții. Hai, dom-le la patron, că mi-a sărit smalțul.
ANIBAL: Trebuie să fie masa oprită pentru grupul ceasornicarului... Mamă!... Ce bat la el!...
(Ies amîndoi furioși. Chelnerita aranjează cartonul mai bine, rezemat de vasul cu flori.)
JUNONA *(intră din fund):* Unde e, te rog, masa rezervată pentru d-l inginer Pompiliu?
MIȚI: Șapte persoane?...
JUNONA: Personalități adică... Să ai mata grijă, te rog, și să pui florile astea într-un vas... pe masă, cît mai vizibil... le-am adus special de la București. *(îi dă un pachețel.)* Sînt florile mele preferate... garoafe...

MIȚI: Vai! Garoafe în munți!
JUNONA: E original, nu? De-aia le-am şi adus... Vîzdoagele astea de pe aici nu-mi plac deloc... sînt prea de la țară... *(Se întoarce în clipa cînd intră Dan din stînga.)* O, domnul profesor Balint... *(Se sclifoseşte toată.)* Bonjour! Nu mă mai cunoaşteți? *(Dîndu-i mîna grațioasă.)* Popescu Junona...
DAN: A, da, cum să nu te cunosc, duduită?... Fosta mea elevă...
JUNONA: Ştiți că am căzut de m-am rupt...
DAN: Pe munte?
JUNONA: Nu... la bacalaureat... Da-mi pare mai bine că peste o săptămîna m-am şi logodit...
DAN: Aşa e cînd cazi... te măriți...
JUNONA: Sînt chiar cu logodnicul meu aici... Inginer din Bucureşti...
DAN: Felicitările mele...
JUNONA: Mersi... De fapt, noi stăm în Braşov, dar am venit să facem puțină mişcare pe munți, cu maşina...
DAN: Şi-ați putut urca pînă aici?
JUNONA: Nu! Maşina a rămas jos... Şi noi ceilalți am venit cu măgarii... Sîntem o societate mare de tot...
DAN: îmi pare bine că te revăd, d-ră Popescu...
JUNONA: Nu mai puțin. Ştiți că pe timpul cînd v-aveam profesor, mi-ați fost foarte simpatic... *(îi face ochi dulci.)*
DAN: Sînt flatat.
JUNONA: Au... *(Ridică un picior.)*
DAN: Ce este?
JUNONA: Mi-a intrat o piatră în bocanc... Şi nu mi-e de picior, dar îmi taie ciorapul de mătase veritabilă... *(Se aşază pe scaun şi vrea să-şi scoată bocancul.)* Dacă sînteți bun să-mi ajutați puțin... că nu ştiu cum să-l desfac Sînt noi de tot, englezeşti veritabili... *(îi întinde un bocanc.)*

(Dan îngenunche puțin, ca sâ-i poată desface bocancul. Tuți intră din fund, se opreşte fulgerată.)

DAN *(glumind):* în sfîrşit, iată-mă şi la picioarele d-talc
JUNONA *(acelaşi joc):* De cînd aşteptam clipa asta.

(Tuți aude, apoi dispare.)

DAN: Gata! *(Se ridică.)*
JUNONA *(scutură bocancul de pietricele şi-1 pune la loc):* Mersi... *(Se ridică.)* Mai stați mult aici?
DAN: Depinde de logodnica mea.
JUNONA: Cum, nu sînteți căsătorit?
DAN: Eu? N-am fost în viața mea...
JUNONA: Păi la Galați aşa se vorbea... că sînteți căsătorit, că aveți 5 copii.
DAN: A, da!... Asta a fost un zvon pe care l-am lansat eu printre elevele mele, cu anumite scopuri...
JUNONA: înțeleg... ca să vă lase în pace... Ce şmecher sînteți! A! şi cu cine sînteți logodit?
DAN: Cu o colegă de-a d-tale...
JUNONA: Zău? *(Rămîne praf.)*
DAN: Cu Tuți Panait...
JUNONA: Cu Tuți? *(Surprinsă.)* Ia uite ce noroc a dat peste ea!
DAN: E drăguță, nu?
JUNONA: Şi fată bună şi inteligentă... E cea mai bună prietenă'a mea... Nu prea e ea de familie...
DAN: Mi se pare că nici n-are...
JUNONA: Da... E puțin cam din flori... dar încolo...
DAN: De-acum încolo o să aibă şi familie... Pe-a mea...
JUNONA: Sincerele mele felicitări... E şi ea aici?
DAN: Desigur. De vreme ce azi ne logodim.
JUNONA: A, nu sînteți încă... şi-ați venit să faceți aici logodna, sus în munți?...
DAN: Da. Ca să fim cît mai aproape de cer.
JUNONA: Văd că vă potriviți de minune... Şi ea e foarte cu capul în nori... *(Se aude de afară: „Junona, Junona".)* Mă strigă logodnicul meu...
DAN: Atunci, la revedere...
JUNONA: La revedere şi complimente lui Tuțişor...
DAN: Mulțumesc, domnişoară... De la o prietenă atît de bună ca dumneata, sper să-i facă o plăcere deosebită... *(Iese prin stînga.)*
POMPILIU *(din fund):* Junony! Cine e ăsta cu care vorbeai?
JUNONA: Fostul meu profesor de franceză.
POMPILIU: De-aia te-ai ascuns cu el aici?
JUNONA: Eu? Visezi! Ne-am întîlnit întîmplător.

POMPILIU: Ți-am spus că atîta timp cît ești logodnica mea n-ai voie să vorbești cu nimeni fără voia mea... Nu admit...

JUNONA: Dacă tu nu erai aici, de unde era să te iau ca să-ți cer voie?

POMPILIU: Eu am avut treabă... Să știi că e ultima dată cînd mai permit...

JUNONA: Ești gelos, tu! *(Rîde.)* Ce bine-mi pare...

POMPILIU: Eu gelos? Mi „fada" ridere!... Dar cunosc eu șmecherii ăștia de agață fetele pe la cabane în creierii munților... Haide, că'ne așteaptă banda...

JUNONA: Oh!... Doamne... Dacă de-acum începi să mă terorizezi. *(Iese, trasă de Pompiliu.)*

HERUVIM *(intră furios):* Patron, nepatron, îl cîrpesc... Eu mă duc să-1 cîrpesc, domnule...

ANIBAL: Păi, du-te... De ce te-nvîrtești pe loc?

HERUVIM: Fiindcă știu că dumneata nu mă lași să fac scandal... Și am și mînă grea... Cînd i-oi da una, îi fac cabana surcele...

ANIBAL: Auzi obrăznicie... Să rezerve masa noastră altora... *(Ia cartonul cu „rezervat" și-l aruncă. Vede cartofii pe masă.)* îngere!... Vrei un cartof?

HERUVIM *(se apropie):* Cartofi prăjiți? Phiu... *(Gustă.)* Bogat aliment!...

ANIBAL: Trebuie să fie cartofii șefului! Grămăjuia lui Grămăjoiu...

HERUVIM: Dar ce caută pe masa noastră? Să știți c-a agățat fetele în lipsa noastră și a venit cu mîncarea la ele la masă.

ANIBAL: Tot ce se poate. Eu l-am observat că se ochește la ele...

HERUVIM: Mă, dacă-i așa, să știi că-i dau un toc de bătaie... de-1 slăbesc cu o sută de chile...

ANIBAL: Eu îl otrăvesc cu cucută, ca pe Socrate... că nici așa nu mai merge cu craii ăștia de profesie... Dă-mi-o țigară... *(îi dă, aprind.)*

(Dan intră cu țigara neaprinsă în gură.)

ANIBAL *(îi face semn lui Heruvim):* îngere... Țigara... *(O ascunde.)* Profesorul...

HERUVIM *(trăgînd ostentativ din țigară):* Dar ce, mă, ce, ești la școală?... Acum ești turist, student... *(Vrea să facă colaci de fum.)*

DAN *(îi vede și se apropie de ei):* îmi permiteți să aprind?

ANIBAL: Cu plăcere *(îi dă foc.)*

DAN: Dacă nu mă înșel, ne cunoaștem...

HERUVIM: Da... așa din vedere... *(Se prezintă.)* Ioneseu G. Heruvim..'. Student în litere, drept și filozofie...

ANIBAL *(același joc):* Varlam Anibal... Idem!...

DAN: îmi pare bine... *(Le dă mîna.)* Doream de mult să vă cunosc, d-lor studenți...

HERUVIM: Nu mai puțin..', d-le profesor...

DAN: D-ra Panait mi-a vorbit foarte mult de dvs. Sînteți prieteni buni, nu?

ANIBAL: Pe viață și pe moarte.

DAN: Mi se pare că ,'pe vremuri" făceați și spiritism împreună?

HERUVIM *(rîzînd):* Ne luați la fix...

DAN *(același joc):* Foarte amuzantă ideea dvs. cu spiritele...

ANIBAL: Numai că era să iasă cam albastru din cauza dvs...

DAN: Din cauza mea, de ce?

ANIBAL: Fiindcă v-a văzut Malombra ieșind de acolo...

DAN: Cine e Malombra?

ANIBAL: Cosîmbăceasca... Așa îi zicem noi în intimitate...

DAN: Cît p-aci să mă faceți să-mi pierd pîinea de la gură.

HERUVIM: De! Cine v-a pus să veniți după fete la mama Lina?

ANIBAL: Noi, ca Mircea cel Bătrîn!... Ne-am apărat sărăcia și nevoile și neamul...

DAN: Va să zică,'eu venisem în chip de Baiazid...

HERUVIM: Și v-am făcut niște Rovine clasa una!...

DAN: Nu pot să vă fiu decît recunoscător... Datorită întîmplării acesteia copilărești, am avut ocazia să cunosc altfel decît în băncile unei clase de liceu o fată care mi-a schimbat viața...

ANIBAL *(Lui Heruvim):* Va să zică n-a mințit, îngere...

DAN: N-a mințit...

HERUVIM: A dat lovitura Zurli!

MIȚI: *(intră cu o scrisoare):* Domnule profesor... aveți o scrisoare...

DAN *(uimit):* Eu? *(0 ia. Băieților.)* îmi dați voie...

MIȚI *(vede cartonul aruncat, îl ia şi-1 pune ostentativ pe loc. Apoi iese).*

DAN *(sărind):* Băieți... Repede după mine... Repede... *(E speriat. Băieții se sperie şi ei.)* N-avem nici o clipă de pierdut... *(Aruncă scrisoarea pe masă şi iese în goană, urmat de băieți.)*

(Dora şi Carmen intră.)

DORA: Zău, tu, acum cînd am văzut aşa, toate bagajele făcute, parcă-mi pare rău că plecăm...

CARMEN: Probabil că Tuți o să mai rămîie din cauza lui Balint. *(Vede scrisoarea, o ia şi citeşte.)* Ce-o fi asta? E scrisul lui Tuți. *(Citeşte.)* „Adoratule, în clipa cînd citeşti rîndurile astea, nu mai sînt. *(Dora dă un țipăt.)* Colții Cîinelui îmi vor sfîşia inima, care va bate, pînă în ultima clipă, numai pentru tine... Am crezut o clipă că eu sînt aceea pe care ai ales-o să-ți fie tovarăşă de viață... Nebunia asta trebuie s-o plătesc... Te-am văzut la picioarele ei, a celei adevărate... Adio!... Tuți." *(încremenită.)* Tu... s-a omorît Tuți!... *(Izbucneşte într-un plîns sincer şi hohotit.)*

DORA: Draga de ea... *(Plîngeşi ea.)* Haidem repede să anunțăm toată lumea... *(înnebunită de spaimă şi de plîns.)* Doamne! Doamne!... *(Iese urmată de Carmen.)*

(Miți intră cu tacîmuri şi florile Junonei şi începe să puie masa. Imediat se aude clopotul de alarmă al cabanei.)

GRĂMĂJOIU *(intră din fund):* Dar de ce trage aşa clopotul? E vreo Mitropolie pe-aici?... *(Se aşază la masa lui şi începe să mănînce zmeură dintr-un coşuleț cu care a venit în mînă.)*

MIȚI: Nu! E clopotul de alarmă al cabanei!...

GRĂMĂJOIU: Dar ce s-a întîmplat?

MIȚI: Nu ştiu... Cînd se trage clopotul, înseamnă că e nevoie de dat ajutor... Se-ntîmplă foarte des accidente. La munte vin şi care ştiu şi care nu ştiu să umble. Astăiarnă, a căzut o avalanşă de zăpadă peste unii şi i-a îngropat de vii...

GRĂMĂJOIU: S-a scumpit al dracului şi zmeura... Două sute de lei mi-a luat pe coşulețul ăsta... Ca la urşi!...

(Clopotul încetează. Afară se vede agitație. Trec oameni cu cîrlige, frînghii etc.)

MIȚI *(pune florile în pahar).*

GRĂMĂJOIU: Măi-măi-măi... Garoafe pe masă!... Ce e luxul ăsta?

MIȚI: Avem o logodnă... Mi-a spus patronul că s-a comandat şi şampanie...

GRĂMĂJOIU: Dar cine se logodeşte?

MIȚI: D-l profesor Balint... Un vechi client al nostru...

GRĂMĂJOIU: Şi pe cine ia?

MIȚI: Nu ştiu/.. A comandat numai masa...

GRĂMĂJOIU *(rîzînd):* Ce-ar fi să se logodească singur?... *(Scuipă cu silă.)* Ptiu!... Fira-i a dracului să fii...

MIȚI: Eu?...

GRĂMĂJOIU: Nu!... O gărgăriță... în zmeură... Şi era şi grasă... *(Se strîmbă.)* Ascultă, Miți...

MIȚI: Da...

GRĂMĂJOIU: Pentru logodna asta s-a comandat ceva mîncare specială?

MIȚI: Daaa... Păstrăvi... pui... Plăcintă cu brînză de vaci... înghețată...

GRĂMĂJOIU: Vezi, ai grijă şi de mine... Să-mi faci parte... că-mi vine sfîrşeală de foame...

MIȚI *(termină de aranjat):* Da, da... *(iese.)*

GRĂMĂJOIU: Stai, că merg şi eu să dau o raită pe la bucătărie, să vorbesc mai bine eu cu Madama... *(Iese cu Miți.)*

(Dan intră cu Tuți în brațe, urmat de băieți şi de fete» Tuți, agățată de gîtul lui, îl mîngîie discret pe păr, pînă traversează scena cu ea. Iese în dreapta.)

DORA: Da' ne-a tras o spaimă, tu!...

ANIBAL: Am prins-o tocmai cînd ajunsese pe marginea prăpastiei.

HERUVIM: Cînd a țipat Balint o dată, am crezut că se şi prăvăleşte...

CARMEN: Dacă n-ajungeați la timp, se omora, tu...

ANIBAL: Cu siguranță! Se ducea, aşa, spre prăpastie, drept ca o halucinată...

HERUVIM: Asta zic şi eu dragoste...

DORA: A leşinat rău?

ANIBAL: Cîteva clipe numai... Pe urmă a deschis ochii, s-a uitat la el şi-a început să plîngă.

CARMEN: De emoție, săraca...

DORA: Aş!... De fericire, tu... Şi cînd te gîndeşti că dintr-o prostie era să-şi zdrobească fericirea...

ANIBAL: Ce fericirea?... Oasele!...

CARMEN: *(se scutură):* Of!... Bine că nu s-a întîmplat nimic... Nici nu vreau să mai vorbim de asta...

HERUVIM: Ia uite, generale, ce masă le-a pus ălora?... Şi flori!... Garoafe!...

ANIBAL: Trebuie să fie împăiate... *(Se duce şi le miroase.)* Ia uite, domle, sînt vii... *(Ia două.)* îmi dați voie să vă ofer această mică atenție...

HERUVIM *(repede):* Nu!... că sînt de la tip... Şi-o să creadă că le-au luat ele ca să-i dea nas... Şi i-1 rup... Spătarul Milescu îl fac, dintr-o palmă!

ANIBAL *(pune garoafele la loc):* Bravo! îngere!... Aici ai fost psiholog...

TUȚI *(intră fericită, în al nouălea cer, urmată de Dan):* Iertați-mă, copii, că v-am dat emoții...

DAN: Consemn!... Nu se mai vorbeşte despre groaznica sinucidere din creştetul Carpaților... *(surîzînd.)* E! Ce faci? Nu mă prezinți şi pe mine, oficial, „Primăverii"?

TUȚI: Doamnelor şi domnilor!... îmi dați voie să vă prezint pe logodnicul meu, d-1 Dan Balint... *(Toți sînt emoționați.)*

DAN *(se înclină adînc):* Zis Centaurul!...

(Fetele emoționate, încep să plîngă una după alta.)

DORA: Tu!...

CARMEN: Tu!... *(Nu ştie ce să zică.)*

TUȚI: Tu!... *(lăcrămează şi ea. Se iau în brațe tustrele şi se sărută, fără să poată spune ceva.)*

(Băieții contaminați, încep să lăcrămeze şi ei; neştiind ce să facă, se iau în brațe şi se sărută.)

MIȚI *(intră):* Domnule profesor... Asta este masa rezervată pentru dvs.

DAN: Si dumnealor sînt invitații mei...

MIȚI: Da? *(Mirată.)* Dar de ce plîng?

ANIBAL şi HERUVIM *(împreună);* De foaaaaameeee!...

ANIBAL *(cu satisfacție):* Şi pune 14 tacîmuri la masă. Cîte două de persoană.

HERUVIM *(acelaşi joc):* Şi, mie, să-mi aduci două porții de şuncă. Să le mănînc numai grăsimea. *(Cu dispreț.)* Şunca o dau la o parte.

ANIBAL *(o ia de sus):* Ai înțeles?

HERUVIM *(acelaşi joc):* Mişca! *(Uiți iese.)*

DAN *(lui Tuți):* E? Ce zici de ei?^

TUȚI: Esbulifantascomagic, tu! *(îl ia de gît şi zice, înainte de a-l săruta.)* Şi acuma, să-ți arăt eu ție romantism francez!... *(îl sărută pînă cade cortina.)*

Final

CUPRINS

Redactor : AURORA PARVU
Tehnoredactor : IONEL GHEORGHIU

Apărut 1970. Hîrtie tipar înalt tip A de 63 g[m². Format 540X840116. Coli ed. 27,17. Coli tipar 34,5. A. nr. 17 232/1969. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 859—0.

Tiparul executat sub comanda nr. 31 la Combinatul Poligrafic ,,Casa Scînteii", Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România